Biblioteka
U. M. K.
Toruń
89339
I

Griechisches

Elementarbuch

für

untere und mittlere Gymnasialklassen.

Von

A. F. Gottschick

Oberlehrer des Friedrich-Werderschen Gymnasiums
zu Berlin.

Erste Abtheilung.

Berlin 1841.

Plahnsche Buchhandlung.
(L. Nitze.)

A A. 7.

Elementar-Grammatik

der

Griechischen Sprache.

Nebst

einer tabellarischen Uebersicht

der

anomalen Verba.

Von

A. F. Gottschick

Oberlehrer des Friedrich-Werderschen Gymnasiums
zu Berlin.

Berlin 1841.

Plahnsche Buchhandlung.
(L. Nitze.)

6068

BIBLIOTEKA W TORUNIU UNIWERSYTECKA

89339
II

Inhaltsverzeichniss.

Seite

§. 1. Das Alphabet ... 1
§. 2. Eintheilung der Buchstaben ... 2
§. 3. Von dem Spiritus ... 3
§. 4. Von der Koronis und dem Apostroph (Krasis und Elision ... 3
§. 5. Bewegliche Endbuchstaben ... 4
§. 6. Von der Veränderung der Vocale ... 4
§. 7. Von der Veränderung der Consonanten ... 5
§. 8. Von der Quantität der Silben ... 7
§. 9. Von der Betonung ... 8
§. 10. Von der Veränderung des Accents ... 10
I. Für die Declination der Substantiva — 10; II. der Adjectiva — 11; III. der Zahlwörter — 12; IV. der Pronomina — 12. V. Für die Conjugation — 13.
§. 11. Von den Satzzeichen ... 13

Von der Declination.

§. 12. Allgemeines über die Declination ... 13
§. 13. Der Artikel ... 14
§. 14. Erste Declination ... 14
§. 15. Zweite Declination ... 15
Conctracta — 16. Attische Declination — 17.
§. 16. Dritte Declination ... 18
§. 17. Abweichungen in der dritten Declination ... 21
§. 18. Anomalische Substantiva der dritten Declination ... 24

§. 19. — 26. Vom Adjectiv 25
§. 19. Adjectiva der zweiten Declination — 25. §. 20. Adjectiva dreier Endungen der dritten Declination — 26. §. 21. Adjectiva zweier Endungen ꝛc. — 30. §. 22. Anomale Adjectiva — 32.
§. 23. Comparation der Adjectiva: erste Form — 33. §. 24. Zweite Form — 35. §. 25. Anomale Comparationen — 35. §. 26. Anhang über die Comparationen der Adverbia — 36.
§. 27 — 30. Von den Zahlwörtern 36
§. 27. 28. Die Cardinalia und Ordinalia — 36. §. 29. Zahladverbia, Multiplicativa ꝛc. — 39. §. 30. Gebrochene Zahlen — 40.

Von dem Pronomen.

§. 31.
Pronomina personalia — 40; reflexiva — 41; adjectiv. — 41; reciproc. — 41; possessiva — 41; demonstrat. — 42; relat. — 42; indefin. u. interrogativa — 42; correlativa — 43; Anhängungen — 44.

Das Verbum.

§. 32. Eigenthümliche Theile des griechischen Zeitwortes 45
§. 33. Conjugation des Zeitworts 45
§. 34. Das Verbum εἰμί 46
§. 35 — 37. Vom Augmente 47
§. 36. Abweichende Bildung des Augments — 48. §. 37. Augment in der Zusammensetzung — 49.
§. 38. Flexions-Endungen 50

Verbum purum.

§. 39. Tempusbildung durch Endungen 52
§. 40. Abweichungen in der Tempusbildung 60

Verba impura.

§. 41. Einfacher und verstärkter Stamm: reiner Charakter 62
§. 42. Tempusbildung 63
§. 43. Abweichungen in der Tempusbildung 66
I. Futurum Atticum — 66. II. Futurum Doricum — 67. III. Umlaut im Perf. Act. u. Med. — 67.
§. 44. Paradigma der Verba impura 68

Verba liquidata.

§. 45. Tempusbildung — 80; §. 46. Paradigma — 82.

Verba contracta.

§. 48. Paradigmen — 87; §. 49. Tempusbildung — 93.

Zweite Conjugationsform: Verba auf μι.

§. 50. Eigenthümlichkeiten — 95; §. 51. Paradigma der ersten Klasse — 98. §. 52. ἵημι — 104. §. 53. εἶμι — 105. §. 54. φημί — 106. §. 55. Zweite Klasse der Verba auf μι — 109. §. 56 δέδια und οἶδα. §. 57. ἧμαι und κεῖμαι. —

Tabellarisches Verzeichniß der anomalen Verba.

§. 58 u. ff. A. Verba auf ω..... 112
§. 69 u. ff. B. Verba auf μι und μαι..... 132

Anhang.

§. 73. Futura Activa mit medialer Form..... 140
§. 74. Deponentia..... 141
§. 75. 76. Von den Präpositionen..... 142

§. 1.

Das Alphabet.

Form		Aussprache	Namen	
Α	*α*	a	Alpha	*Ἄλφα*
Β	*β*	b	Beta	*Βῆτα*
Γ	*γ*	g (hart)	Gamma	*Γάμμα*
Δ	*δ*	d	Delta	*Δέλτα*
Ε	*ε*	e (kurz)	Epsīlon	*Ἒ ψῑλόν*
Ζ	*ζ*	z (weich)	Zēta	*Ζῆτα*
Η	*η*	e (lang)	Eta	*Ἦτα*
Θ	*ϑ*	th	Thēta	*Θῆτα*
Ι	*ι*	i (nicht j)	Jōta	*Ἰῶτα*
Κ	*κ*	k	Kappa	*Κάππα*
Λ	*λ*	l	Lambda	*Λάμβδα*
Μ	*μ*	m	My	*Μῦ*
Ν	*ν*	n	Ny	*Νῦ*
Ξ	*ξ*	x	Xi	*Ξῖ*
Ο	*ο*	o (kurz)	Omīkron	*Ὂ μῑκρόν*
Π	*π*	p	Pi	*Πῖ*
Ρ	*ρ*	r	Rho	*Ῥῶ*
Σ	*σ ς*	s	Sigma	*Σίγμα*
Τ	*τ*	t	Tau	*Ταῦ*
Υ	*υ*	ü	Ypsīlon	*Υ̓͂ ψῑλόν*
Φ	*φ*	ph (f)	Phi	*Φῖ*
Χ	*χ*	ch	Chi	*Χῖ*
Ψ	*ψ*	ps	Psi	*Ψῖ*
Ω	*ω*	o (lang)	Ōmĕga	*Ὦ μέγα*

Anm. 1. *σ* steht zu Anfang eines Wortes oder einer Silbe, *ς* zu Ende eines Wortes, und einer Silbe (in zusammengesetzten Wörtern).

Anm. 2. Für die Aussprache reichen im Allgemeinen die beigesetzten lateinischen oder deutschen Buchstaben aus; für das *γ* ist noch besonders zu bemerken, daß es vor *γ*, *κ*, *χ* u. *ξ* wie ng lautet: *Ἀγχίσης* (Anchises), *ἄγγελος* (angelus, Engel).

§. 2.

Von der Eintheilung der Buchstaben.

1. Das griechische Alphabet besteht aus vier und zwanzig Buchstaben, sieben Vocalen und siebzehn Consonanten.

2. Die Vocale sind:

α, ε, η, ι, ο, υ, ω.

α, ι, υ sind lang oder kurz;

ε u. *ο* sind kurz, *η* u. *ω* lang.

3. Aus der Zusammensetzung dieser Vocale entstehen folgende Diphthonge:

αι = ai : *καί, παῖς, παι-άν.*

αυ = au : *παύ-ω, ναῦς.*

ει = ei : *εἰ, λεί-πω, Βασί-λει-α.*

ευ = eu : *εὖ, Εὖρος, δεύ-ω.*

ηυ = äu od. eu : *ηὗ-λουν, ηὐ-χό-μην.*

οι = oi : *οἶ-κος, λοι-μός.*

ου = ū : *οὐ, Μοῦ-σα.*

υι = üi : *Εἰ-λει-θυῖ-α, πε-φυ-κυῖ-α*

(franz. lui zu vergleichen).

4. Dem langen *α*, dem *η* u. *ω* kann ein *ι* untergeschrieben werden (**Iota subscriptum**) : *ᾳ, ῃ, ῳ.* Sie sind eigentlich ebenfalls Diphthonge, werden aber von uns nur mit einfachem Laute gesprochen: ā, ē, ō.

Anm. 1. Bei den großen Buchstaben wird das Iota subscriptum neben die Vokale gesetzt (adscriptum), aber ebenfalls in der Aussprache nicht bemerklich gemacht:

Ἀιδης, Ἥισαν, Ὠιδή = Hades, Esan, Ode.

Anm. 2. Wenn zwei Vocale, die gewöhnlich einen Diphthong bilden, getrennt ausgesprochen werden sollen, so wird dies durch zwei über den zweiten Vocal gesetzte Punkte (puncta diaeresis) bezeichnet: *αϋ, εϊ, οϊ,* etc., wenn dies nicht schon durch den Accent oder Spiritus angedeutet ist, z. B. *ἄυπνος* (a-ü-pnos). —

5. Von den siebzehn Consonanten sind drei zusammengesetzt, vierzehn einfach; die letztern werden nach dem Organ, mit dem sie ausgesprochen werden, eingetheilt in:

a. Lippenlaute (labiales) : *β, π, φ, μ.*

b. Zungenlaute (linguales) : *δ, τ, θ, λ, ν, ρ, σ.*

c. Kehllaute (palatinae) : *γ, κ, χ.*

6. Nach ihren Eigenschaften werden sie eingetheilt in:

a. **semivocales**, Halblaute, welche **liquidae** (flüssige) *λ, μ, ν, ρ* genannt werden, nebst dem Zischlaute *σ.*

b. mutae (ſtarre od. ſtumme):

β, γ, δ, π, κ, τ, φ, χ, ϑ.

Dieſe neun mutae ſind je drei und drei in doppelter Hinſicht verwandt, wie ſich am beſten aus folgender Tabelle ergiebt:

tenues	mediae	aspiratae	
π	β	φ	P-Laute od. Lippenlaute.
κ	γ	χ	K-Laute od. Kehllaute.
τ	δ	ϑ	T-Laute od. Zungenlaute.

7. Die drei zuſammengeſetzten Buchſtaben oder Doppelconſonanten entſtehen aus der Verſchmelzung des σ mit den mutis.

ψ = πσ, βσ, φσ.
ξ = κσ, γσ, χσ.
ζ = σδ, (ϰ).

§. 3.

Von dem Spiritus.

1. Jeder Vocal, der ein Wort anfängt, hat einen Spiritus, der entweder lenis ˉ, oder asper ˉ iſt. Der letztere entſpricht dem deutſchen h, Ὅμηρος (Homeros), ἱστορία (historia), der erſtere wird nicht beſonders bemerkbar gemacht in der Ausſprache.

2. Fängt das Wort mit einem Diphthong an, ſo ſteht der Spiritus auf dem zweiten Vocale: Εὐριπίδης, εὕρημα.

3. Außerdem erhält das ρ zu Anfang der Wörter, und in der Mitte derſelben nach einem vorangegangenen ρ, den Spir. asper; das einem ρ vorangehende ρ erhält den Spir. lenis, alſo:

ῥήτωρ (rhetor), Πύῤῥος (Pyrrhus).

§. 4.

Von der Koronis und dem Apoſtroph (Kraſis und Eliſion).

1. Zwei Wörter, von denen das erſte mit einem Vocal (oder Diphthong) endigt, das zweite beginnt, werden öfter ſo vereinigt, daß beide Silben in einen Miſch-

laut verschmolzen werden (Krasis). Diese wird bezeichnet durch die Koronis ᾽ über dem Mischlaute:

τὰ ἀγαθά = τἀγαθά, καὶ ἂν = κἄν.

Anm. Das iota subscr. findet nur dann Statt, wenn das ι zur letzten der beiden vermischten Silben gehört, also: καὶ εἶτα, κἄτα, aber κἀν für καὶ ἐν und κἄν für καὶ ἄν.

2. Die Elision besteht darin, daß der kurze Vocal zu Ende eines Wortes vor einem mit einem Vocale beginnenden Worte weggelassen wird: das dafür gesetzte Zeichen heißt Apostroph ᾽.

τοῦτό ἐστιν = τοῦτ᾽ ἔστιν, διὰ ἐμοῦ = δι᾽ ἐμοῦ.

Anm. Meistens werden die Präpositionen (mit Ausnahme von περί und πρό) und die Conjunction ἀλλά vor Vocalen elidirt.

§. 5.

Bewegliche Endbuchstaben.

1. Um das Zusammenstoßen der Vocale in zwei auf einander folgenden Wörtern zu vermeiden, werden einigen Wörtern Consonanten angehängt:

dem Adverbium οὕτω (so), den Partikeln μέχρι und ἄχρι (bis) gewöhnlich und der Präposition ἐκ stets ein ς, also:

οὕτως, μέχρις, ἄχρις, ἐξ εἰρήνης,

der Negation οὐ ein κ vor Vocalen mit dem Spir. lenis, ein χ vor Vocalen mit dem Spir. asper:

οὐ πάρεστιν, οὐκ ἔνεστιν, οὐχ ὕπεστιν.

2. Besonders zu beachten ist ferner das bewegliche ν (ν ἐφελκυστικόν), das stets vor Vokalen hinzugefügt wird:

a, der Endung des Dat. Plur. σι
b, der dritten Pers. Sing. u. Plur. auf σι
c, der dritten Pers. Sing. auf ε.

§. 6.

Von der Veränderung der Vocale.

1. Ein Vocal, dem in demselben Worte ein Vocal vorangeht, heißt Vocalis pura z. B. in σοφία ist das α purum, während es in μέριμνα impurum ist.

2. Durch die Contraction werden zwei oder mehrere Vocale in einen Mischlaut zusammengezogen. Jede contrahirte Silbe ist lang.

a) So gehen εϊ u. οϊ in ει u. οι über:
τείχεϊ = τείχει, αἰδόι = αἰδοῖ; oder
αϊ, ηϊ, ωϊ in ᾳ, ῃ, ῳ:
σέλαϊ = σέλᾳ, (τιμηι) = τιμῇ, (νεωι) = νεῷ.

b) Ferner gehn folgende Vocale in einen verwandten langen Mischlaut über:
εα in η: τείχεα, τείχη, selten in α (s. § 15. 2):
ὀστέα = ὀστᾶ
εε in ει: ποίεε = ποίει, selten in η: τείχεε = τείχη (§ 17. 2).
εο in ου: τείχεος = τείχους, ὀστέον = ὀστοῦν.
αο u. αου in ω: τιμάω = τιμῶ, τιμάου = τιμῶ.
οα u. οη in ω: αἰδόα = αἰδῶ, μισθόητε = μισθῶτε.
οο u. οε in ου: πλόος = πλοῦς, μισθόομεν = μισθοῦμεν, ἐμίσθοε = ἐμίσθου.

c) Die schwankenden Vocale α, ι, υ, wenn sie kurz sind, nehmen den darauf folgenden Vocal in sich auf und werden dadurch lang:
αε = ᾱ: τίμαε = τίμα
ιι = ῑ: πόλιϊ = πόλῑ
ὔε u. ὔα = ῡ: ἰχθύες u. ἰχθύας = ἰχθῦς.

d) Jeder lange Vocal oder Diphthong nimmt den vorhergehenden oder folgenden kurzen Vocal ohne weitere Veränderung in sich auf:
πλόοι = πλοῖ, πλόῳ = πλῷ, πλόους = πλοῦς, τιμάω = τιμῶ, μισθόω = μισθῶ, φιλέω = φιλῶ.

e) Wird ein Diphthong, der ein ι enthält, oder ein Vocal, der mit dem Iota subscr. versehen ist, mit einem andern contrahirt, so wird dem Vocale der contrahirten Silbe das ι untergeschrieben:
πλόῳ = πλῷ, παιδεύ-εαι = παιδεύ-η, τιμάει-τιμᾷ.

3. Wenn vor ς ein ν mit einem T-Laute (τ, δ, θ) ausfällt, so wird der vorhergehende kurze Vocal verlängert, und zwar
ᾰ in ᾱ, ε in ει, ο in ου, ῐ u. ῠ in ῑ u. ῡ.

§. 7.
Von der Veränderung der Consonanten.

1. Der P Laut (π, β, φ) geht vor μ in μ über (assimilirt sich).
Der K-Laut (κ, γ, χ) = = μ = γ =
Der T-Laut (τ, δ, θ) = = μ = σ =

2. Der P-Laut vor σ geht mit demselben in ψ über.
Der K-Laut vor σ = = = = ξ =
Der T-Laut vor σ wird ausgestoßen.

Anm. Nur die Präpos. ἐκ vor σ bleibt unverändert. — In der Flexion geht der T-Laut vor einem andern T-Laut in σ über.

3. N vor einem P-Laut (π, β, φ, ψ) geht über in μ.
N = = K-Laut (κ, γ, χ, ξ) = = = γ.
N = = T-Laut (τ, δ, θ) bleibt unverändert.
N vor einer liquida geht in dieselbe über (assimilirt sich).

Anm. Nur die Präpos. ἐκ vor ρ bleibt unverändert, wie vor σ.

N in der Zusammensetzung fällt aus vor ζ oder vor einem σ mit folgendem Consonanten, geht in σ über vor σ mit folgendem Vocal.

N in der Flexion fällt vor σ aus (mit wenigen Ausnahmen), ohne Veränderung des vorhergehenden Vocals; dagegen s. §. 6, 3.

4. Wenn zwei mutae von verschiedenen Organen zusammenkommen, so muß tenuis vor tenuis, media vor media, aspirata vor aspirata stehen, und zwar richtet sich gewöhnlich die erste nach der Eigenschaft der folgenden.

Ausnahme: Die Präpos. ἐκ bleibt unverändert vor jeder muta stehen.

Anm. Nach dieser Regel muß auch eine tenuis vor einem mit dem Spir. asper versehenen Vocale, sowohl in der Zusammensetzung, als auch in der Aufeinanderfolge zweier Wörter, in die verwandte aspirata übergehen.

5. Dagegen können aspiratae desselben Lautes nicht doppelt stehen, sie nehmen dafür die verwandte tenuis vor sich:

Σαπφώ, Βάκχος, Πιτθεύς.

So wird auch, da das ρ zu Anfang eines Wortes nach einem kurzen Vocale in der Wortbildung oder Zusammensetzung verdoppelt werden soll, ein ρ mit dem Spir. lenis davorgesetzt: *ῥέω: ἔῤῥεον.*

6. Wenn zwei auf einander folgende Silben mit Aspiraten anfangen sollten, so wird die erstere in die verwandte tenuis verwandelt.

Anm. 1. Dies geschieht in allen Reduplicationen, ferner im Aorist. Pass. von θύω und θέω (τίθημι) und in einigen Fällen der Wortbildung.

Anm. 2. Die Imperativ-Endung des Aor. I. Pass. ηθι verwandelt die zweite Aspirata in die Tenuis: παιδεύθητι.

7. Drei Consonanten oder einer und ein Doppelconsonant können nicht zusammenstehen, es sei denn der erste oder letzte Buchstabe eine liquida, oder es stehe γ vor K-Lauten: σκληρός, φόρμιγξιν.

Sonst muß einer der Consonanten ausfallen, z. B. das σ in τετύφθαι st. τετύφσθαι.

§. 8.

Von der Quantität der Silben.

1. Jede Silbe mit einem kurzen Vokale ε, ο, ᾰ, ῐ, ῠ, auf welchen ein einfacher Consonant oder ein Vocal folgt, ist kurz.

2. Jede Silbe, die einen langen Vocal (η, ω, ᾱ, ῑ, ῡ) oder einen Diphthong enthält, ist von Natur (natura) lang.

Anm. Jeder durch Zusammenziehung entstandene Vocal ist lang. (s. §. 6, 2.).

3. Durch Position (positione) lang ist eine Silbe, die zwar einen kurzen Vocal enthält, auf den jedoch zwei oder mehrere Consonanten (oder ein Doppelconsonant) folgen.

Ausn.: Muta cum liquida (z. B. τρ, πλ ꝛc.) macht keine Position, außer β, γ, δ mit λ, μ, ν und in der Zusammensetzung.

§ 9.

Von der Betonung der Silben.

1. Es giebt im Griechischen drei Tonzeichen oder Accente:

a) accentus acutus (ὀξύς): ´ λόγος, ἄνθρωπος
b) - gravis (βαρύς): ` τὸν ἀγαθὸν ἄνθρ.
c) - circumflexus ῀ (περισπώμενος): σῶμα.

Anm. 1. Bezeichnet wird der gravis nur, wenn er im Zusammenhange der Rede die Stelle eines acutus auf der letzten Silbe eines Wortes, dem noch ein anderes griech. Wort folgt, vertritt; gedacht kann er werden auf jeder Silbe, die mit keinem wirklichen Accente versehen ist.

Anm. 2. Der Circumflex kann angesehen werden als aus acutus und gravis entstanden:

νό-ὸς = νοῦς: τιμά-ὲτε = τιμᾶτε.

Anm. 3. Bei Diphthongen tritt der Accent stets auf den zweiten Vocal: kommt er mit dem Spir. auf einer Silbe zusammen, so tritt

der Acutus und Gravis hinter den Spir., der Circumflex über denselben: *Μοῦσα, Μούσα, εὖ, εὔλογος ἢ ἄλογος.*

2. Ein Wort, das auf der letzten Silbe den Acut hat, heißt . . **Oxytonon** *ὀργή, θεός,*
den Circumflex **Perispomenon** *ὀργῆς, θεοῦ,*
keinen Accent . **Barytonon** *ἄλογος, παιδεύω, σῶμα.* (§. 1, b und Anm. 1.)

Ein **Barytonon** ist nun
ein **Paroxytonon**, wenn der Acut auf der vorletzten, *λόγος,*
ein **Proparoxytonon**, wenn er auf der drittletzten, *παίδευε,*
ein **Properispomenon**, wenn der Circumflex auf der vorletzten Silbe steht: *πρᾶγμα, γεῦε, παιδεῦον.*

3. Regeln über den Gebrauch des Circumflexes:

a) Der Circumflex kann nur auf einer von Natur langen Silbe stehen (§. 8, 2.).

b) wenn die letzte Silbe eines Wortes von Natur lang ist, kann der Circumflex nicht auf der vorletzten stehen: *Μοῦσα,* aber Gen. *Μούσης,* N. Dual. *Μούσα.*

c) wenn die letzte Silbe (ultima) kurz, die vorletzte (penultima) von Natur lang und betont ist, so muß das Wort ein Properispomenon sein: *πολίτης,* (ῑ) Voc. *πολῖτᾰ, γεύω,* Imper. *γεῦε.*

4. Der Acutus kann sowohl auf einer langen, als auf einer kurzen Silbe stehen, auf der drittletzten aber nur dann, wenn die letzte in jeder Beziehung kurz ist:
πολίτης, παιδεύω, ἐριβῶλαξ, nicht *ἐρίβωλαξ.*

Anm. *αι* und *οι* als Endungen gelten für den Accent als Kürzen, sowie auch das attische *ω* (das für *ο* steht). — Wenn dagegen *αι* und *οι* durch Zusammenziehung entstanden sind, sind sie auch für den Accent lang, *πλοῦ* statt *πλόοι,* und in der 3. P. S. des Optativs *παιδεύοι* (*οι* für *οι-ε*) und *παιδεύσαι* (*αι* f. *αι-ε*).

5. Folgende zehn Wörter schließen sich so an das jedesmal folgende Wort an, daß sie gar keinen Accent oder Ton haben und daher **Atona** heißen:
οὐ (*οὐκ, οὐχ*) nicht, *εἰ* wenn, *ὡς* wie ꝛc.,
ἐν in c. Dat., *εἰς* in c. Acc., *ἐκ* (*ἐξ*) aus.
ὁ, ἡ, οἱ, αἱ (Nomin. sing. und plur. masc. u. femin. gen. des Artikels).

6. **Enclíticae** sind solche Wörter, die sich mit ihrem Tone so zu dem vorhergehenden Worte hinneigen, daß

sie ihren Accent entweder ganz verlieren, oder auf das vorhergehende Wort werfen.

Solche Encliticae sind:

a) das unbestimmte Pronomen τὶς, τὶ durch alle Casus nebst den verkürzten Formen του und τῳ.

b) die einsilbigen Casus obliqui der drei Personalpronomina nebst μίν, νίν, σφωῖν und σφίσιν.

c) εἰμί und φημί im Indic. des Präs. mit Ausnahme der 2. Pers. des Sing.

d) die unbestimmten Adverbien πώς, πή, ποί, πού, ποθί, ποθέν, ποτέ. (Die fragenden sind dagegen stets betont: πῶς, πότε ꝛc.)

e) die Partikeln: πώ, τέ, τοί, θήν, γέ, κέ, νύ (νύν), πέρ, ῥά und die untrennbare δε.

7. Regeln über die Inclination:

a) Ist das einer Enclitica vorhergehende Wort Oxytonon oder Perispomenon, so verliert dieselbe ihren Accent ohne weitere Veränderung (nur daß der Acutus nicht in den Gravis übergeht): θήρ τις, ἀγαθός ἐστι, θεοῦ τινος, θεῶν τινων.

b) Ist das einer Enclit. vorhergehende Wort ein Properoxytonon oder Properisp., so wirft die Enclit. ihren Accent als Acut auf die letzte Silbe desselben:

ἄνθρωπός τις, ἄνθρωποί τινες, σῶμά μου, σῶμά ἐζιν.

c) Der Ton eines Paroxytoni reicht für eine einsilbige Enclit. hin, ist dieselbe aber zweisilbig, so behält sie ihren Accent:

λόγος τις, λόγον τινά.

Anm. 1. Wenn die Inclination gehemmt ist durch Elision, so behält die Enclit. ihren Accent:

καλὸς δέ ἐστιν, aber καλὸς δ' ἐστίν.

Anm. 2. Folgen mehrere Encliticae auf einander, so wirft jede folgende ihren Ton als Acut auf die nächstvorhergehende:

εἴ τίς τινά φησί μοι παρεῖναι.

8. Ihren Accent behalten die Enclit., d. h. sie werden orthotonirt, wenn sie mit Nachdruck hervorgehoben werden sollen, z. B. durch Gegensatz; also namentlich

a) zu Anfang des Satzes;

b) die pers. Pron. nach Präpositionen; für das Pron. der 1. Pers. werden dann die zweisilbigen Formen ἐμοῦ ꝛc. genommen.

c) das Verbum εἰμί in der Bedeutung: ich bin vorhanden, existire, bestehe: θεός ἐστι σοφός, aber ἔστι θεός, εἰσὶν θεοί etc., besonders nach ἀλλ', τοῦτ' und οὐκ, wobei aber ἔστιν, nicht ἐστίν.

§. 10.

Von der Veränderung des Accents.

I. Für die Declination der Substantiva.

A. Für alle drei Declinationen.

1. Der Accent bleibt so lange als möglich auf der im Nominativ betonten Silbe stehen.

2. Die Casus-Endungen des Gen. und Dat., wenn sie lang und betont sind, erhalten den Circumflex, die des Nom., Acc. und Voc. den Acutus.

Ein Orytonon der I. oder II. Declinat. wird also im Gen. und Dat. Perispomenon, sonst bleibt es Orytonon.

Ausnahme: Der Genit. Sing. von Oxytonis der II. attischen Declination ist Oxytonon, nicht Perispom.

B. Besondere Regel für die I. Declination.

Der Genit. Plur. der Wörter nach der I. Declin. ist immer Perispomenon, mit Ausnahme der Femin. der Adject. und Partic. barytona auf ος, welche Paroxytona sind.

Auch die Subst. ὁ χρήστης der Wechsler, οἱ ἐτησίαι die Passatwinde, ἡ ἀφύη die Sardelle und ὁ χλούνης der wilde Eber, bleiben Paroxytona.

C. Besondere Regeln für die II. Declination.

1. Die einfachen Contracta der II. Declin. sind Perispomena, mit Ausnahme des Nom. (Acc. u. Voc.) Dual., der Oxytonon ist.

2. Die durch Zusammensetzung entstandenen Contracta (auch die mehrsilbigen Eigennamen) sind stets auf der vorletzten Silbe accentuirt:

περιπλόου = περίπλου; sogar εὔνοι st. εὔνοοι.

3. Das Substant. τὸ κάνεον (der Korb) und die Adjectiva auf εος, έᾱ, εον sind in der Contraction stets Perispomena: κανοῦν, χρυσοῦς, ᾗ, οῦν.

4. Über das ω der II. attischen Declin. s. §. 9, 4. Anm. Über den Genit. Sing. s. I, A, 2. Ausnahme.

D. Besondere Regeln für die III. Declin.

1. Die zwei- und mehrsilbigen Wörter behalten den Accent so lange als möglich auf der im Nominativ betonten Silbe.

2. Die einsilbigen Wörter werfen den Accent im Gen. und Dat. aller Numeri auf die Casus-Endungen (und zwar auf οιν und ων als Circumflex); im Nom., Acc., Voc. behalten sie ihn auf der Stammsilbe.

Ausnahmen:

a) die einsilbigen Participien, wie ὤν etc.

b) der Plur. von πᾶς.

c) der Gen. Dual. und Plur. folgender Wörter:

ὁ παῖς, ἠώς, δμώς, Τρώς, τὸ φῶς (φωτός), der Knabe, Schakal, Diener, Troer, das Licht,

ἡ φώς (φωδός), δᾷς, τὸ ΚΡΑΣ, τὸ οὖς (ὠτός), der Brandfleck, die Fackel, das Haupt, das Ohr,

ὁ σής (σεός).
die Motte.

3. Besondere Abweichungen:

a) die Wörter auf ηρ (§. 17, 1.) werden in den syncopirten Formen wie einsilbige accentuirt, auch ἀνήρ; Δημήτηρ zieht den Accent soweit als möglich zurück; Δημήτερος, Δήμητρος, jedoch im Acc. Δημητέρα. Im Dat. Plur. sind diese Wörter Parorytona.

b) Einige Wörter ziehen den Ton im Vocativ bei Verkürzung der letzten Silbe zurück, wie aus den betreffenden Beispielen leicht zu ersehen ist (s. §. 16, 3, d. u. §. 17, 1; ferner §. 17, 2; §. 18, 13).

II. Für die Declination der Adjectiva.

1. Hauptregel: Die Betonung des Femin. u. Neutr. richtet sich nach der Betonung des Mascul.

Daher geht der Accent im Femin., der wegen Verlängerung der letzten Silbe (δίκαιος, δικαία) auf **penultima** ging, wieder auf **antepenultima**, sobald der Grund wegfällt (δικαίᾱ, aber δίκαιᾰ), oder der Acut wird wieder in den Circumflex verwandelt, wenn er aus demselben entstanden war, z. B. λεῖος, λεία: λεῖοι, λεῖαι.

Ausnahme: a) Im Genit. Plur. richtet sich das Fem. nach der I. Decl., mit Ausnahme der unter I, B. bemerkten.

b) Die Neutra der mehrsilbigen Adject. und Comparative auf ων, ον ziehen den Accent nach Anfang des Wortes zurück: εὐδαίμων, εὐδαιμον; ἡδίων, ἥδιον.

2. Für die Participia gelten dieselben Regeln der Betonung, wie für die Adjectiva. — Über die einsilbigen s. besonders I, D, 2, a.

III. Für die Declination der Zahlwörter.

1. εἷς, μία, ἕν: μία, obwohl ein zweisilbiges Wort nach der I. Declin., wird betont, wie ein einsilbiges Wort der III. Decl.

2. μύριοι (10,000) unterscheidet sich durch den Accent von μυρίοι (unzählige).

IV. Für die Declination der Pronomina.

Es findet sich darin manches Abweichende, das indeß die ausgeführte Declination leicht ergiebt (s. §. 31). Besonders zu bemerken ist

1. der unregelmäßige Accent auf τις, τι: stets auf der letzten Silbe, auch τινά, τινές etc., dagegen stets auf ι bei τίς, τί, τίνος (Pron. interr.) s. §. 31. 8.

2. die Veränderung des Accents, welche einige Formen von ἐγώ durch Anhängung des γε erleiden: ἔγωγε, ἔμοιγε, ἔμεγε. —

V. Für die Conjugation.

1. Hauptregel: Der Accent tritt so weit nach dem Anfange des Worts zurück, als es die Beschaffenheit der letzten Silbe erlaubt:

παίδευε, παῦε, παίδευσον, παιδεύειν.

2. Dieselbe Regel gilt auch für Verba composita, nur darf der Accent niemals über das Augment hinausgehen: ἔκ-λυε, ἀπό-λυσον, aber

προσῆγε (προς-ἄγω), obwohl πρός-αγε.

3. Ausnahmen:

a) Der Accent steht auf der vorletzten Silbe:

α) bei allen Infin. auf ναι.

β) im Infin. Perf. Pass., Aor. I. Act. und Aor. II. Med. (als Circumflex, wenn penultima natura lang ist),

πεπαιδευκέναι, παιδευθῆναι, κοπῆναι, τιθέναι, ἐκθεῖναι, ἑξεῖναι —

πεπαιδεῦσθαι; παιδεῦσαι, φυλάξαι; λιπέσθαι.

Anm. Daher zu unterscheiden παιδεύσαι als 3. Pers. S. Opt. Aor. I. Act. (§. 9, 4, Anm.), παιδεῦσαι Inf. Aor. I. Act. und παίδευσαι Imperat. Aor. I. Med.

γ) im Partic. Perf. Pass. (Med.) als Acutus:
πεπαιδευμένος.

b) Der Accent steht auf der letzten Silbe:

α) im Imperat. Aor. II. Med., wenn das Verb. einfach ist, bei Verbis auf μι auch, wenn sie mit einsilbigen Präpos. zusammengesetzt sind. Sind aber diese mit zweisilbigen Präpositionen, jene überhaupt mit Präpos. zusammengesetzt, so geht der Accent zurück:
τραποῦ, θοῦ, προθοῦ; dagegen προτράπου, παράθου.

β) in folgenden Imper. Aor. II. Act.:
εἰπέ, ἐλθέ, εὑρέ, ἰδέ und λαβέ.

γ) im Infin. und Part. Aor. II. Act.:
λιπεῖν und ἀπολιπεῖν; λιπών und ἀπολιπών.

δ) in allen Participien auf ς G. τος (mit Ausnahme des Part. Aor. I. Act.: παιδεύσας); also im Part. Perf. Act., Aor. I. und II. Pass. und allen Part. Act. der Verba auf μι.

c) Eine scheinbare Ausnahme macht auch der Conj. Aor. I. u. II. Pass. — ῶ, ῇς, ῇ etc. Es sind aber diese Silben entstanden durch Contraction aus έω, έῃς, έῃ etc.

§. 11.
Von den Satzzeichen.

Das griechische Kolon oder Semikolon ist ein Punkt oberhalb: καλόν ἐστιν· οὐ γὰρ etc. Das Fragezeichen gleicht unserem Semikolon (;) τίς; wer? Das Punctum und Komma sind dem deutschen gleich.

Von der Koronis und dem Apostroph s. § 4. 1. u. 2.

Von der Declination.

§. 12.

1. Im Griechischen werden dieselben Redetheile, wie im Latein., declinirt: hinzu kommt noch der Artikel.

2. Der Grieche hat drei Numeri, außer dem Sing. und Plur. auch einen Dualis, der aber für die fünf grie-

chischen Casus (der Ablat. der Lateiner fehlt) nur zwei Formen hat, eine für den Nom., Accus. und Voc., die andere für den Gen. und Dat. Das Neutrum hat auch im Griech. drei gleiche Casus, die im Plur. sich stets auf ᾰ endigen.

3. Declinationen giebt es drei im Griechischen, von denen die erste und zweite der ersten und zweiten im Lat., die dritte den übrigen lat. Declinationen entspricht.

§. 13.
Der Artikel.

	Sing.			Dual.			Plur.		
	Masc.	Fem.	Neutr.	M.	F.	N.	M.	F.	N.
Nom.	ὁ	ἡ	τὸ	τὼ	τὰ	τὼ	οἱ	αἱ	τὰ
Gen.	τοῦ	τῆς	τοῦ	τοῖν	ταῖν	τοῖν	τῶν	τῶν	τῶν
Dat.	τῷ	τῇ	τῷ				τοῖς	ταῖς	τοῖς
Acc.	τὸν	τὴν	τὸ	wie Nominat.			τοὺς	τὰς	τὰ

Voc. in jedem Numerus dafür ὦ.

§. 14.
Erste Declination.

Die erste Declination hat vier Endungen: η und ᾰ weiblichen, ης und ᾱς männlichen Geschlechts.

Endungen.

	Sing.					Dual.	Plur.
N.	η	α		ης	ᾱς	ᾱ	αι
		impur.	pur.				
G.	ης	ης	ας	ου	ου	αιν	ῶν
D.	ῃ	ῃ	ᾳ	ῃ	ᾳ	αιν	αις
A.	ην	ᾰν	αν	ην	ᾱν	ᾱ	ᾱς
V.	η	ᾰ	α	ᾰ(η)	ᾱ	ᾱ	αι

Anm. Die Wörter auf ρα behalten ebenfalls das α durchgängig.

Beispiele.

Sing. ἡ Recht ἡ Ehre ἡ Meinung ἡ Schatten ἡ Land.

N.	δῐ́κ-η	τιμή	γνώμη	σκιά	χώρᾱ
G.	δίκ-ης	τιμῆς	γνώμης	σκιᾶς	χώρας
D.	δίκ-ῃ	τιμῇ	γνώμῃ	σκιᾷ	χώρᾳ
A.	δίκ-ην	τιμήν	γνώμην	σκιάν	χώραν
V.	δίκ-η	τιμή	γνώμη	σκιά	χώρα

Dual.					
N. A. V.	δίκ-ᾱ	τιμά	γνώμᾱ	σκιά	χώρᾱ
G. D.	δίκ-αιν	τιμαῖν	γνώμαιν	σκιαῖν	χώραιν
Plur.					
N.	δίκ-αι	τιμαί	γνῶμαι	σκιαί	χῶραι
G.	δικ-ῶν	τιμῶν	γνωμῶν	σκιῶν	χωρῶν
D.	δίκ-αις	τιμαῖς	γνώμαις	σκιαῖς	χώραις
A.	δίκ-ᾱς	τιμάς	γνώμᾱς	σκιάς	χώρᾱς
V.	δίκ-αι	τιμαί	γνῶμαι	σκιαί	χῶραι.

	ἡ Muſe	ἡ Löwinn	ὁ Bürger	ὁ Jüngling.	ὁ Atride.
N.	*Μοῦσᾰ*	*λέαινᾰ*	*πολίτης*	*νεανίας*	*Ἀτρείδης*
G.	*Μούσης*	*λεάνης*	*πολίτου*	*νεανίου*	*Ἀτρείδου*
D.	*Μούσῃ*	*λεαίνῃ*	*πολίτῃ*	*νεανίᾳ*	*Ἀτρείδῃ*
A.	*Μοῦσᾰν*	*λέαινᾰν*	*πολίτην*	*νεανίαν*	*Ἀτρείδην*
V.	*Μοῦσᾰ*	*λέαινᾰ*	*πολῖτᾰ*	*νεανίᾰ*	*Ἀτρείδη*
Dual.					
N. A. V.	*Μούσᾱ*	*λεαίνᾱ*	*πολίτᾱ*	*νεανίᾱ*	*Ἀτρείδᾱ*
G. D.	*Μούσαιν*	*λεαίναιν*	*πολίταιν*	*νεανίαιν*	*Ἀτρείδαιν*
Plur.					
N.	*Μοῦσαι*	*λέαιναι*	*πολῖται*	*νεανίαι*	*Ἀτρεῖδαι*
G.	*Μουσῶν*	*λεαινῶν*	*πολιτῶν*	*νεανιῶν*	*Ἀτρειδῶν*
D.	*Μούσαις*	*λεαίναις*	*πολίταις*	*νεανίαις*	*Ἀτρείδαις*
A.	*Μούσᾱς*	*λεαίνᾱς*	*πολίτᾱς*	*νεανίᾱς*	*Ἀτρείδᾱς*
V.	*Μοῦσαι*	*λέαιναι*	*πολῖται*	*νεανίαι*	*Ἀτρεῖδαι.*

Anmerkungen

1. Einige Subſtantiva, die ſchon im Nominat. contrahirt ſind, wie ἡ *συκῆ* (*συκέα*) der Feigenbaum, ἡ *μνᾶ* (*μνάα*) Gen. *μνᾶς* die Mine, *Ἀθηνᾶ-νᾶς*, bleiben es durch alle Caſus und ſind eben deßhalb ſtets Periſpomena. Desgleichen die Femin. auf ῆ und ᾶ von Adj. auf *εος* und *οος* (ſ. §. 15, 3). Auch *Ἑρμῆς, οῦ* ſt. *Ἑρμέας.* —

2. Von den Wörtern auf *ης* bilden den Vocat. auf ᾰ: 1) alle auf *της*; 2) die Subſt., die durch Zuſammenſetzung eines Subſt. und Verbi entſtanden ſind; 3) die Völkernamen: *Πέρσης* der Perſer; unter den wenigen auf *η* ſind beſonders die Patronymica auf *δης* zu bemerken.

3. Ueber den Accent ſ. §. 10, I, A und B. —

§. 15.

Zweite Declination.

1. Die Wörter der II. Declin. endigen ſich auf *ος* und *ον*, die letztern ſind Neutra, die erſtern Masculina oder (ſeltner) Feminina.

Femin. sind besonders diejenigen, welche eigentlich Adjectiva sind und ein Subst. fem. gen. ergänzen, sowie die Namen der Weiber, Länder, Inseln, Städte, Bäume und Pflanzen.

Endungen.

	Sing.	Dual.	Plur.
N.	ος — ον	ω	οι — ᾰ
G.	ου	οιν	ων
D.	ῳ	οιν	οις
A.	ον	ω	ους — ᾰ
V.	ε — ον	ω	οι — ᾰ

Beispiele.

Sing.	ὁ Rede	ἡ Weg	ὁ Volk	ὁ Mensch	τὸ Feige
N.	λόγ-ος	ὁδός	δῆμος	ἄνθρωπος	σῦκον
G.	λόγ-ου	ὁδοῦ	δήμου	ἀνθρώπου	σύκου
D.	λόγ-ῳ	ὁδῷ	δήμῳ	ἀνθρώπῳ	σύκῳ
A.	λόγ-ον	ὁδόν	δῆμον	ἄνθρωπον	σῦκον
V.	λόγ-ε	ὁδέ	δῆμε	ἄνθρωπε	σῦκον
Dual.					
N. A. V.	λόγ-ω	ὁδώ	δήμω	ἀνθρώπω	σύκω
G. D.	λόγ-οιν	ὁδοῖν	δήμοιν	ἀνθρώποιν	σύκοιν
Plur.					
N.	λόγ-οι	ὁδοί	δῆμοι	ἄνθρωποι	σῦκα
G.	λόγ-ων	ὁδῶν	δήμων	ἀνθρώπων	σύκων
D.	λόγ-οις	ὁδοῖς	δήμοις	ἀνθρώποις	σύκοις
A.	λόγ-ους	ὁδούς	δήμους	ἀνθρώπους	σῦκα
V.	λόγ-οι	ὁδοί	δῆμοι	ἄνθρωποι	σῦκα

2. Mehrere Wörter auf οος und οον, εος und εον erleiden eine Zusammenziehung — nach §. 6, 2. b.

Sing.	ὁ Schiffahrt	Plur.	Sing.	τὸ Knochen	Plur.
N.	πλόος	πλοῦς πλόοι πλοῖ	ὀστέον	ὀστοῦν ὀστέα	ὀστᾶ
G.	πλόου	πλοῦ πλόων πλῶν	ὀστέου	ὀστοῦ ὀστέων	ὀστῶν
D.	πλόῳ	πλῷ πλόοις πλοῖς	ὀστέῳ	ὀστῷ ὀστέοις	ὀστοῖς
A.	πλόον	πλοῦν πλόους πλοῦς	ὀστέον	ὀστοῦν ὀστέα	ὀστᾶ
V.	πλόε	πλοῦ πλόοι πλοῖ	ὀστέον	ὀστοῦν ὀστέα	ὀστᾶ
Dual. N. A. V.		πλόω πλῶ	ὀστέω	ὀστώ	
G. D.		πλόοιν πλοῖν	ὀστέοιν	ὀστοῖν	

Anm. Ueber die Betonung §. 10, I, C.

3. Nach dieser Weise werden auch declinirt: a) die Adjectiva multiplicativa auf *όος, όη, όον* = *οῦς, ῆ, οῦν*, b) die durch Zusammensetzung mit jenen Subst. contr. gebildeten Adj. zweier Endungen: *εὔνοος, εὔνοον* = *εὔνους, εὔνουν*, die nur darin abweichen, daß sie im Neutr. Plur. uncontrahirt bleiben: *εὔνοα*, c) die einen Stoff bezeichnenden Adjectiva auf *εος, έᾱ, εον* = *οῦς, ῆ (ᾱ), οῦν*. —

Beispiele.

Sing.	einfach				
N.	ἁπλόος	ἁπλοῦς,	ἁπλόη	ἁπλῆ,	ἁπλόον ἁπλοῦν
G.	ἁπλόου	ἁπλοῦ,	ἁπλόης	ἁπλῆς,	ἁπλόου ἁπλοῦ
D.	ἁπλόῳ	ἁπλῷ,	ἁπλόῃ	ἁπλῇ,	ἁπλόῳ ἁπλῷ
A.	ἁπλόον	ἁπλοῦν,	ἁπλόην	ἁπλῆν,	ἁπλόον ἁπλοῦν
V.	ἁπλόος	ἁπλοῦς,	ἁπλόη	ἁπλῆ,	ἁπλόον ἁπλοῦν
Dual.					
N.A.V.	ἁπλόω	ἁπλῶ,	ἁπλόα	ἁπλᾶ,	ἁπλόω ἁπλῶ
G. D.	ἁπλόοιν	ἁπλοῖν,	ἁπλόαιν	ἁπλαῖν,	ἁπλόοιν ἁπλοῖν
Plur.					
N.	ἁπλόοι	ἁπλοῖ,	ἁπλόαι	ἁπλαῖ,	ἁπλόα ἁπλᾶ
G.	ἁπλόων	ἁπλῶν,	ἁπλόων	ἁπλῶν,	ἁπλόων ἁπλῶν
D.	ἁπλόοις	ἁπλοῖς,	ἁπλόαις	ἁπλαῖς,	ἁπλόοις ἁπλοῖς
A.	ἁπλόους	ἁπλοῦς,	ἁπλόας	ἁπλᾶς,	ἁπλόα ἁπλᾶ
V.	ἁπλόοι	ἁπλοῖ,	ἁπλόαι	ἁπλαῖ,	ἁπλόα ἁπλᾶ.

Anm. Wenn der Endung *έᾱ* ein Vocal oder ρ vorausgeht, so wird dieselbe in *ᾱ* contrahirt, das auch im Genit. bleibt:

ἐρέεος, ἐρεέα, ἐρέεον = *ἐρεοῦς, ἐρεᾶ, ἐρεοῦν*
ἀργύρεος, έα, εον = *ἀργυροῦς, ᾶ, οῦν.*

Sing.	golden.				
N.	χρύσεος	χρυσοῦς,	χρυσέα	χρυσῆ,	χρύσεον χρυσοῦν
G.	χρυσέου	χρυσοῦ,	χρυσέας	χρυσῆς,	χρυσέου χρυσοῦ
D.	χρυσέῳ	χρυσῷ,	χρυσέᾳ	χρυσῇ,	χρυσέῳ χρυσῷ
A.	χρύσεον	χρυσοῦν,	χρυσέαν	χρυσῆν,	χρύσεον χρυσοῦν
V.	χρύσεος	χρυσοῦς,	χρυσέα	χρυσῆ,	χρύσεον χρυσοῦν
Dual.					
N.A.V.	χρυσέω	χρυσῶ,	χρυσέα	χρυσᾶ,	χρυσέω χρυσῶ
G. D.	χρυσέοιν	χρυσοῖν,	χρυσέαιν	χρυσαῖν,	χρυσέοιν χρυσοῖν
Plur.					
N.	χρύσεοι	χρυσοῖ,	χρύσεαι	χρυσαῖ,	χρύσεα χρυσᾶ
G.	χρυσέων	χρυσῶν,	χρυσέων	χρυσῶν,	χρυσέων χρυσῶν
D.	χρυσέοις	χρυσοῖς,	χρυσέαις	χρυσαῖς,	χρυσέοις χρυσοῖς
A.	χρυσέους	χρυσοῦς,	χρυσέας	χρυσᾶς,	χρύσεα χρυσᾶ
V.	χρύσεοι	χρυσοῖ,	χρύσεαι	χρυσαῖ,	χρύσεα χρυσᾶ.

BIBLIOTEKA

4. Einige Subst. und Adject. der II. Declin. haben in allen Endungen statt der Vocale und Diphthonge ein ω, und zwar mit Jota subscr. (ῳ), wenn in der Endung ein Jota war. (Die attische zweite Declination).

Beispiele.

Sing.	ὁ Tempel	τὸ Saal	gnädig
N.	νε-ώς	ἀνώγε-ων	ἵλεως, ἵλεων
G.	νε-ώ	ἀνώγε-ω	ἵλεω
D.	νε-ῷ	ἀνώγε-ῳ	ἵλεῳ
A.	νε-ών	ἀνώγε-ων	ἵλεων
V.	νε-ώς	ἀνώγε-ων	ἵλεως, ἵλεων
Dual.			
N. A. V.	νε-ώ	ἀνώγε-ω	ἵλεω
G. D.	νε-ῷν	ἀνώγε-ῳν	ἵλεῳν
Plur.			
N.	νε-ῴ	ἀνώγε-ω	ἵλεῳ, ἵλεω
G.	νε-ῶν	ἀνώγε-ων	ἵλεων
D.	νε-ῷς	ἀνώγε-ῳς	ἵλεῳς
A.	νε-ώς	ἀνώγε-ως	ἵλεως, ἵλεω
V.	νε-ῴ	ἀνώγε-ω	ἵλεῳ, ἵλεω

Anm. Der Vocativ ist gleich dem Nominativ. Ueber die Betonung im Allgem. s. §. 9, 4. Anm. und über den Genit. Sing. der Oxytona s. §. 10, I, A, 2. Die Adject. sind meistens aus Neutr. auf ας der III. Declination entstanden: ἀγήρως (nicht alternd), τετράκερως (vierhörnig).

§. 16.

Dritte Declination.

1. Bei der Mannigfaltigkeit der Endungen im Nominativ merke man sich für diese Declination folgende Regel:

An den Wortstamm, wie er sich nach Abwerfung der Casus-Endung ος im Gen. Sing. zeigt, hänge man folgende Endungen:

	Sing.	Dual.	Plur.
N.	—	ε	ες — ă
G.	ος	οιν	ων
D.	ι	οιν	σι(ν)
A.	α(ν) Ntr. wie N.	ε	ăς — ă
V.	wie Nom.	ε	ες — ă

Sing.	ὁ Thier	τὸ Thräne	ὁ Kriegs-gesang	ὁ Hellene	ὁ, ἡ Gottheit
N.	θήρ	δάκρυ	παιάν	Ἕλλην	δαίμων
G.	θηρ-ός	δάκρυ-ος	παιᾶν-ος	Ἕλλην-ος	δαίμον-ος
D.	θηρ-ί	δάκρυ-ι	παιᾶν-ι	Ἕλλην-ι	δαίμον-ι
A.	θῆρ-α	δάκρυ	παιᾶν-α	Ἕλλην-α	δαίμον-α
V.	θήρ	δάκρυ	παιάν	Ἕλλην	δαῖμον
Dual.					
N.A.V.	θῆρ-ε	δάκρυ-ε	παιᾶν-ε	Ἕλλην-ε	δαίμον-ε
G. D.	θηρ-οῖν	δακρύ-οιν	παιάν-οιν	Ἑλλήν-οιν	δαιμόν-οιν
Plur.					
N.	θῆρ-ες	δάκρυ-ᾰ	παιᾶν-ες	Ἕλλην-ες	δαίμον-ες
G.	θηρ-ῶν	δακρύ-ων	παιάν-ων	Ἑλλήν-ων	δαιμόν-ων
D.	θηρ-σί	δάκρυ-σι	παιᾶ-σι	Ἕλλη-σι	δαίμο-σι, ν
A.	θῆρ-ᾰς	δάκρυ-ᾰ	παιᾶν-ᾰς	Ἕλλην-ᾰς	δαίμον-ᾰς
V.	θῆρ-ες	δάκρυ-ᾰ	παιᾶν-ες	Ἕλλην-ες	δαίμον-ες.

Sing.	ὁ Hirt	ὁ Löwe	ὁ Riese	ἡ Fackel	τὸ That
N.	ποιμήν	λέων	γίγᾱς	λαμπάς	πρᾶγμα
G.	ποιμέν-ος	λέοντ-ος	γίγαντ-ος	λαμπάδ-ος	πράγματ-ος
D.	ποιμέν-ι	λέοντ-ι	γίγαντ-ι	λαμπάδ-ι	πράγματ-ι
A.	ποιμέν-α	λέοντ-α	γίγαντ-α	λαμπάδ-α	πρᾶγμα
V.	ποιμήν	λέον	γίγᾱν	λαμπάς	πρᾶγμα
Dual.					
N.A.V.	ποιμέν-ε	λέοντ-ε	γίγαντ-ε	λαμπάδ-ε	πράγματ-ε
G.D.	ποιμένοιν	λεόντοιν	γιγάντοιν	λαμπάδοιν	πραγμάτοιν
Plur.					
N.	ποιμέν-ες	λέοντ-ες	γίγαντ-ες	λαμπάδ-ες	πράγματ-α
G.	ποιμένων	λεόντων	γιγάντων	λαμπάδων	πραλμάτων
D.	ποιμέ-σι	λέου-σι	γίγᾱ-σι	λαμπά-σι	πράγμᾰ-σι
A.	ποιμένᾰς	λέοντ-ᾰς	γίγαντᾰς	λαμπάδᾰς	πράγματ-α
V.	ποιμέν-ες	λέοντ-ες	γίγαντ-ες	λαμπάδες	πράγματ-α.

Sing.	ὁ Rabe	ὁ Geier	ἡ Trompete	ὁ Schakal	ὁ Kornwurm.
N.	κόραξ	γύψ	σάλπιγξ	θώς	κίς
G.	κόρακ-ος	γῦπ-ός	σάλπιγγ-ος	θω-ός	κι-ός
D.	κόρακ-ι	γῦπ-ί	σάλπιγγ-ι	θω-ί	κι-ί
A.	κόρακ-α	γῦπ-α	σάλπιγγ-α	θῶ-α	κῖν
V.	κόραξ	γύψ	σάλπιγξ	θώς	κίς

Dual.

N.A.V.	κόρακ-ε	γῦπ-ε	σάλπιγγ-ε	θῶ-ε	κῖ-ε
G. D.	κοράκ-οιν	γῦπ-οῖν	σαλπίγγ-οιν	θώ-οιν	κι-οῖν

Plur.

N.	κόρακ-ες	γῦπ-ες	σάλπιγγ-ες	θῶ-ες	κῖ-ες
G.	κοράκ-ων	γῦπ-ῶν	σαλπίγγ-ων	θώ-ων	κι-ῶν
D.	κόραξι(ν)	γυψί(ν)	σάλπιγξι(ν)	θω-σί(ν)	κι-σί(ν)
A.	κόρακ-ᾰς	γῦπ-ᾰς	σάλπιγγ-ᾰς	θῶ-ᾰς	κῖ-ᾰς
V.	κόρακ-ες	γῦπ-ες	σάλπιγγ-ες	θῶ-ες	κῖ-ες.

2. Ueber den Accuſ. Sing. auf ν.

Die Wörter auf ις, υς, αυς, ους, welche im Genit. Sing. ος purum haben, bilden den Acc. auf ν; diejenigen aber, welche im Gen. Sing. ος impurum haben, auf ν und α, wenn ſie Barytona, bloß auf α, wenn ſie dies nicht ſind.

Sing.	ἡ Fichte	ἡ der Helm	ἡ Vaterland	ὁ Knabe
N.	πίτυς	κόρυς	πατρίς	παῖς
G.	πίτυ-ος	κόρυθ-ος	πατρίδ-ος	παιδ-ός
D.	πίτυ-ι	κόρυθ-ι	πατρίδ-ι	παιδ-ί
A.	πίτυν	κόρυθ-α u. κόρυν	πατρίδ-α etc.	παῖδ-α
	etc.			

3. Ueber den Vocativ Sing.

a) Gewöhnlich iſt der Vocat. gleich dem Nominativ.

b) Die Wörter auf ις, υς, εύς, ſowie die Wörter παῖς, γραῦς und βοῦς, werfen das ς ab, worauf die (Oxytona) auf εύς Periſpomena werden: *Πάρι, Τηθύ, βασιλεῦ, — παῖ, γραῦ, βοῦ* (Kind, Greiſinn, Ochſe).

c) Die Wörter auf ας und ις, vor deren ς im Nominativ ein ν ausgefallen, werfen das ς ab, nehmen aber das ν gewöhnlich wieder an: *τάλας, τάλανος, ὦ τάλᾶν· χαρίεις, χαρίεντος, ὦ χαρίεν.*

d) Die Wörter, deren letzte Silbe im Nomin. durch η und ω lang geworden, verkürzen dieſelben im Voc. in ε und ο, mit Ausnahme der Oxytona: *ἡ μήτηρ, μητέρος,* Voc. *μῆτερ; ῥήτωρ, ῥήτορος, ῥῆτορ;* dagegen ſ. *ποιμήν.*

Anm. Die Oxytona *ἀνήρ, πατήρ, δαήρ* verkürzen das η in ε mit Zurückziehung des Accents: *ἄνερ, πάτερ, δᾶερ.*

e) Die Feminina auf ώ und ώς bilden den Vocativ auf οῖ, z. B. *Σαπφώ, Σαπφοῖ.*

4. Ueber den Dativ Plural.

a) Endigt sich der Stamm auf einen Consonanten, so wird bei ρ und λ die Endung σι oder σιν unmittelbar angehängt; ein K-Laut geht mit derselben in ξι (ν), ein P-Laut in ψι (ν) über (§. 7, 2); ein ν, ein T-Laut, oder ν mit T-Laut fällt vor derselben aus — nach § 7, 3 und §. 6, 3. —

b) Endigt sich der Stamm auf einen Vocal, so wird σι oder σιν an denselben gehängt: ist aber dieser Vocal im Nom. Sing. in einen Diphthong übergegangen, so tritt letzterer auch im Dat. Plur. vor σι wieder ein:

πίτυς, πίτυ-ος, πίτυ-σιν,
βοῦς, βοός, βουσίν; βασιλεύς, έως, βασιλεῦσιν.

§. 17.

Abweichungen in der dritten Declination.

1. Folgende Wörter auf ηρ-έρος: ὁ πατήρ (der Vater), ἡ μήτηρ (die Mutter), ἡ θυγάτηρ (die Tochter), ἡ γαστήρ (der Bauch) und Δημήτηρ (Ceres), werfen im Gen. und Dat. Sing., sowie im Dat. Plur. das ε aus und schieben im Dat. Pl. dafür nach dem ρ ein ᾰ ein.

Auch ὁ ἀνήρ ist hierher zu rechnen, das durchgängig das ε auswirft und dafür δ einschiebt. (Accent §. 10, D, 3, a.).

S. ὁ Vater	ὁ Mann	Plur.		Dual.
N. πατήρ	ἀνήρ	πατέρ ες	ἄνδρες	N. πατέρ-ε
G. πατρ-ός	ἀν-δ-ρός	πατέρ-ων	ἀνδρῶν	G. πατέροιν
D. πατρ-ί	ἀνδρί	πατρ-ά-σι(ν)	ἀνδρᾶσι(ν)	
A. πατέρ-α	ἄνδρα	πατέρ-ᾰς	ἄνδρᾰς	N. ἄνδρε
V. πάτερ	ἄνερ	πατέρ-ες	ἄνδρες	G. ἀνδροῖν.

Anm. ἀστήρ, έρος regelmäßig, nur ἀστράσι st. ἀστέρσιν.

2. Von den Wörtern, welche im Genit. Sing. ος pu- m haben, erleiden die auf ης (Neutrum ες, da es eigentlich Adj. sind) und die Neutra auf ος in den Casus, in denen die Endung mit einem Vocal beginnt, eine Contraction. Dabei ist zu bemerken, daß der contrahirte Acc. Plur. immer dem contrah. Nominativ gleichlautet.

Beispiele.

Sing.	ἡ (Triere, Galeere)	τὸ (Mauer)
N.	τριήρης	τεῖχος
G.	(τριήρε-ος) τριήρους	(τείχε-ος) τείχους
D.	(τριήρε-ι) τριήρει	(τείχε-ι) τείχει
A.	(τριήρε-α) τριήρη	τεῖχος
V.	τρίηρες	τεῖχος
Dual.		
N. A. V.	(τριήρε-ε) τριήρη	(τείχε-ε) τείχη
G. D.	(τριηρέ-οιν) τριηροῖν	(τειχέ-οιν) τειχοῖν
Plur.		
N.	(τριήρε-ες) τριήρεις	(τείχε-α) τείχη
G.	(τριηρέ-ων) τριηρῶν	(τειχέ-ων) τειχῶν
D.	τριήρε-σι(ν)	τείχε-σι(ν)
A.	(τριήρε-ᾶς) τριήρεις	(τείχε-α) τείχη
V.	(τριήρε-ες) τριήρεις	(τείχεα) τείχη.

Sing.	N. (*Περικλέης*)	*Περικλῆς*
	G. (*Περικλέ-ε-ος*)	*Περικλέους*
	D. (*Περικλέ-ε-ι*) (*Περικλέ-ει*)	*Περικλεῖ*
	A. (*Περικλέ-ε-ᾰ*)	*Περικλέᾰ*
	V. (*Περίκλεες*)	*Περίκλεις.*

Anm. Hierher gehören auch die Adjectiva auf *ης, ες* (s. § 21, 2). Ueberdieß ist zu bemerken: a) daß, wenn bei diesen Wörtern (auf *ος*, wie auf *ης*) dem *ε-α* ein Vocal vorhergeht, dasselbe in *ᾱ*, nicht in *η* contrahirt wird: vergl. *Περικλέᾱ*; so *τὸ κλέος* der Ruhm, Plur. *τὰ κλε-ε-ᾰ = κλέᾱ* berühmte Thaten; *ὑγιής, ές* (gesund) Acc. Sing. und Neutr. Plur. *ὑγιε-α = ὑγιᾶ*. —

b) Die Eigennamen auf *ης* (nicht auf *κλῆς*), wie *Σωκράτης, Ἄρης* etc. bilden den Acc. Sing. sowohl auf *η* (nach der III.), als auch auf *ην* (nach der I. Declin.).

3. Die wenigen Feminina auf *ώς* und *ώ* bilden den Sing., wie folgt:

N. *ἠχώ*. G. (*ἠχόος*) *ἠχοῦς*. D. (*ἠχό-ι*) *ἠχοῖ*.
A. (*ἠχό-α*) *ἠχῶ*. Voc. *ἠχοῖ*.

Der Dual. und Plur. werden, wenn es nöthig ist, nach der II. Declination gebildet.

4. Die übrigen Wörter lassen die Contraction nur in einigen Casus zu: im Dat. Sing., am häufigsten im Nom., Acc., Voc. Plur.

a) Wörter auf *υς*, die das *υ* auch im Stamme haben, — nebst *βοῦς* und *γραῦς*.

Sing.	ὁ (Fiſch)	ὁ (Ochſe)	Plur.	
N.	ἰχθύς	βοῦς	ἰχθύ-ες u. ἰχθῦς	βό-ες (βοῦς)
G.	ἰχθύ-ος	βο-ός	ἰχθύ-ων	βο-ῶν
D.	ἰχθύ-ι	βο-ΐ	ἰχθύσι	βου-σί
A.	ἰχθύν	βοῦν	(ἰχθύ-ᾶς) ἰχθῦς	(βόας) βοῦς
V.	ἰχθύ	βοῦ	ἰχθύ-ες u. ἰχθῦς	βόες (βοῦς)
Dual. N. A. V.			ἰχθύ-ε	βό-ε
G. D.			ἰχθύ-οιν	βο-οῖν.

Anm. γραῦς, γρα-ός hat, wie βοῦς, im Nom. Plur. die offene Form γρᾶες, im Acc. aber γραῦς.

b) Wörter auf υς und ις, Neutr. υ und ι, die im Stamme ein ε haben; dieſe bilden, mit Ausnahme der Neutra den Genit. Sing. u. Plur. mit attiſchem ω.

Sing.	ἡ (Staat)	ὁ (Elle)	τὸ (Stadt)	ἡ (That)
N.	πόλις	πῆχυς	ἄστυ	πρᾶξις
G.	πόλε-ως	πήχε-ως	ἄστε-ος	πράξε-ως
D.	πόλει	πήχει	ἄστει	πράξει
A.	πόλιν	πῆχυν	ἄστυ	πρᾶξιν
V.	πόλι	πῆχυ	ἄστυ	πρᾶξι
Dual.				
N. A. V.	πόλε-ε	πήχε-ε	ἄστε-ε	πράξε-ε
G. D.	πολέ-οιν	πηχέ-οιν	ἀστέ-οιν	πραξέ-οιν
Plur.				
N.	πόλεις	πήχεις	ἄστη	πράξεις
G.	πόλε-ων	πήχε-ων	ἀστέ-ων	πράξε-ων
D.	πόλε-σι	πήχε-σι	ἄστε-σι	πράξε-σι
A.	πόλεις	πήχεις	ἄστη	πράξεις
V.	πόλεις	πήχεις	ἄστη	πράξεις.

Anm. Ueber die Adj. auf ύς, εῖα, ύ ſ. §. 20. 1. Der Sing. von ἡ ἔγχελυς der Aal geht nach ἰχθύς, der Plur. nach πῆχυς. — Ganz wie πῆχυς nur ὁ πέλεκυς die Axt.

5. Die Wörter auf εύς haben eigenthümlich im Genit. Sing. das attiſche ω und im Acc. Sing. und Plur. die Länge des α.

Sing.	ὁ (König)	Dual.	Plur.
N.	βασιλεύς	βασιλέ-ε	βασιλεῖς
G.	βασιλέ ως	βασιλέ-οιν	βασιλέ-ων
D.	βασιλεῖ		βασιλεῦσι(ν)
A.	βασιλέ-ᾱ		βασιλέᾱς (εῖς)
V.	βασιλεῦ		βασιλεῖς.

6. Die Neutra auf ας.

a) τὸ σέλας der Glanz u. τὸ δέπας der Becher contrahiren nur den Dat. Sing. ά-ι in ᾳ, und im N., A., V. Plur. α-ᾰ in ᾱ.

b) τὸ κέρας u. τὸ τέρας haben die Formen mit τ (κέρατος ꝛc.) und nach Auswerfung deſſelben die Contraction.

c) Die Wörter τὸ γῆρας das Alter, γέρας Ehrengeſchenk, κρέας Fleiſch, haben nie τ, aber die Zuſammenziehung, wo ſie möglich iſt.

Sing.	τὸ (Glanz)	τὸ (Horn)	τὸ (Ehrengeſchenk)
N.	σέλας	κέρας	γέρας
G.	σέλα-ος	κέρατ-ος (κέρα-ος) κέρως	γέρως
D.	(σέλα-ι) σέλᾳ	κέρατ-ι (κέρα-ι) κέρᾳ	γέρᾳ
A.	σέλας	κέρας	γέρας
Dual.			
N.A.V.	σέλα-ε	κέρατ-ε (κέρα-ε) κέρᾱ	γέρᾱ
G. D.	σελά-οιν	κεράτ-οιν (κερά-οιν) κερῷν	γερῷν
Plur.			
N.	(σέλα-ᾰ) σέλᾱ	κέρατ-α (κέρα-α) κέρᾱ	γέρᾱ
G.	σελά-ων	κεράτ-ων (κερά ων) κερῶν	γερῶν
D.	σέλᾰ-σι	κέρᾱ-σι	γέρασι
A.	(σέλα-α) σέλᾱ	κέρατ-α (κέρα-α) κέρᾱ	γέρᾱ.

§. 18.

Anomaliſche Subſtantiva der III. Declin.

1. Von folgenden iſt nur die Bildung des Nominativs unregelmäßig, die Declination ergiebt ſich ſogleich aus dem Gen. Sing.: τὸ γάλα, γάλακτος die Milch, τὸ γόνυ, γόνατος das Knie, τὸ δόρυ, δόρατος der Spieß, ὁ κύων, κυνός der Hund, τὸ οὖς, ὠτός das Ohr, τὸ ὕδωρ, ὕδατος das Waſſer.

2. Ἀπόλλων, G. Ἀπόλλωνος, Acc. Ἀπόλλωνα und Ἄπολλω.

3. Ἄρης (Mars), Ἄρεος, Ἄρει, Ἄρη u. Ἄρην.

4. Γυνή (Weib), γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, γύναι, Pl. γυναῖκες, γυναικῶν, γυναιξί, γυναῖκας.

5. Ζεύς (Zeus), Διός, Διΐ, Δία, Ζεῦ.

6. Ἥρως (Held), ἥρωος, A. ἥρωα u. ἥρω. A. Plur. ἥρωας und ἥρως.

7. *Κλείς* (ἡ Schlüssel), *κλειδός, κλειδί, κλεῖδα* u. (gewöhnl.) *κλεῖν.* Plur. N. u. A. *κλεῖς* neben *κλεῖδες* u. *κλεῖδας.*

8. (*Λᾶας*) *λᾶς* (ὁ Stein), G. *λᾶος* u. *λάου.* D. *λᾶι.* A. *λᾶν,* seltner *λᾶα.* Plur. *λᾶες, λάων, λάεσσιν.*

9. *Μάρτυς* (ὁ Zeuge), *μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα* u. (seltner) *μάρτυν.* Pl. *μάρτυρες.* Dat. *μάρτῦσιν.*

10. *Οἰδίπους,* G. *Οἰδίποδος* u. *Οἰδίπου,* D. *Οἰδίποδι,* A. *Οἰδίποδα* u. *Οἰδίπουν,* V. *Οἰδίπου.*

11. *Ναῦς* (ἡ Schiff), G. *νεώς,* D. *νηΐ,* A. *ναῦν.* Dual. G. u. D. *νεοῖν.* Plur. N. *νῆες,* G. *νεῶν,* D. *ναυσί(ν),* A. *ναῦς.*

12. *Ὄρνις* (ὁ Vogel), *ὄρνῑθος* ꝛc. Plur. *ὄρνῑθες* ꝛc. und *ὄρνεις, ὄρνεων.*

13. *Ποσειδῶν, ῶνος* (Neptun), A. *Ποσειδῶ,* V. *Πόσειδον.*

14. *Πρέσβυς* (ὁ Alte), G. u. D. fehlen, A. *πρέσβυν,* V. *πρέσβυ.* Plur. *οἱ πρέσβεις* (die Gesandten) nach *πῆχυς* §. 17, 4, b. Sonst *πρεσβύτης* der Alte, *πρεσβευτής* der Gesandte.

15. *Υἱός* (ὁ Sohn) regelmäßig, daneben aber Formen von *υἱεύς,* so daß attisch besonders folgende Formen sind:

Sing. N. *υἱός,* G. *υἱέος,* D. *υἱῷ(υἱεῖ),* A. *υἱόν.*
Plur. N. *υἱεῖς,* G. *υἱέων,* D. *υἱέσι(ν),* A. *υἱέας(υἱεῖς).*
Dual. N. *υἱώ* und *υἱέε,* G. *υἱοῖν* u. *υἱέοιν.*

16. *Χείρ* (ἡ Hand), *χειρός* ꝛc. wirft im Dat. Dual. und Plur. das *ι* aus: *χεροῖν — χερσίν.*

§. 19.

Vom Adjectiv.

1. Es giebt im Griechischen Adjectiva dreier, zweier und einer Endung, die letztern jedoch nur für das Masc. und Femin.; bei den Adj. zweier Endungen ist die erste gener. communis.

2. Das Femin. der Adj. dreier Endungen geht stets nach der I. Decl.; das Neutrum aller Adj. nach der Declination des Masc.

3. Die gewöhnliche Endung der Adj. ist (entsprechend der lat. auf us, a, um)

ος, η od. ᾱ, ον.

Anm. Wenn der Endung ος ein ρ oder ein Vocal außer ο vorausgeht, so wird das Fem. auf ᾱ gebildet; geht der Endung οος aber ein ρ voraus, so heißt das Fem. όᾱ, z. B. ἀθρόος, ἀθρόα. —

Sing.	weise		gerecht		
N.	σοφός,	σοφή,	σοφόν	δίκαιος,	δικαία, δίκαιον
G.	σοφοῦ,	σοφῆς,	σοφοῦ	δικαίου,	δικαίας, δικαίου
D.	σοφῷ,	σοφῇ,	σοφῷ	δικαίῳ,	δικαίᾳ δικαίῳ
A.	σοφόν,	σοφήν,	σοφόν	δίκαιον,	δικαίαν, δίκαιον
V.	σοφέ	σοφή	σοφόν	δίκαιε,	δικαία, δίκαιον
Dual.					
N.	σοφώ,	σοφά,	σοφώ	δικαίω,	δικαία, δικαίω
G.	σοφοῖν,	σοφαῖν,	σοφοῖν	δικαίοιν,	δικαίαιν, δικαίοιν
Plur.					
N.	σοφοί,	σοφαί,	σοφά	δίκαιοι,	δίκαιαι, δίκαια
G.	σοφῶν,	σοφῶν,	σοφῶν	δικαίων,	δικαίων, δικαίων
D.	σοφοῖς,	σοφαῖς,	σοφοῖς	δικαίοις,	δικαίαις, δικαίοις
A.	σοφούς,	σοφάς,	σοφά	δικαίους,	δικαίας, δίκαια
V.	σοφοί,	σοφαί,	σοφά	δίκαιοι,	δίκαιαι, δίκαια.

Anm. Ebenso werden auch declinirt die Partic. auf ος, η, ον.

4. Die Adjectiva zweier Endungen gehen ganz nach der II. Declin. Es gehören dazu alle Adj. auf ος, welche durch Zusammensetzung entstanden sind, z. B. διάλευκος, ον (weißlich) von διά u. λευκός, ή, όν (weiß), dagegen εὐδαιμονικός, ή, όν (abgeleitet von εὐδαίμων).

Sing.	wohltönend	Plur.		Dual.
N.	εὔφωνος, ον	εὔφωνοι,	εὔφωνα	εὐφώνω
G.	εὐφώνου	εὐφώνων		εὐφώνοιν.
D.	εὐφώνῳ	εὐφώνοις		
A.	εὔφωνον	εὐφώνους,	εὔφωνα	
V.	εὔφωνε, ον	εὔφωνοι,	εὔφωνα.	

5. Über die contrahirten Adj. όος, όη, όον; οος, οον u. εος, έα, εον s. § 15, 3; über die auf ως, ων s. § 15, 4.

§. 20.

Adjectiva dreier Endung nach der III. Declin.

1. υς, εῖᾰ, υ: γλυκύς, εῖα, ύ, süß.

Sing. lieblich			Plur.		
N. ἡδύς	ἡδεῖα	ἡδύ	ἡδεῖς	ἡδεῖαι	ἡδέα
G. ἡδέος	ἡδείας	ἡδέος	ἡδέων	ἡδειῶν	ἡδέων
D. ἡδεῖ	ἡδείᾳ	ἡδεῖ	ἡδέσιν	ἡδείαις	ἡδέσιν
A. ἡδύν	ἡδεῖαν	ἡδύ	ἡδεῖς	ἡδείας	ἡδέα
V. ἡδύ	ἡδεῖα	ἡδύ	ἡδεῖς	ἡδεῖαι	ἡδέα.
Dual. N.		ἡδέε	ἡδείᾱ	ἡδέε	
G.		ἡδέοιν,	ἡδείαιν,	ἡδέοιν.	

Zu vergl. §. 17, 4, b.

2. *εις, εσσα, εν*: φωνήεις, φωνήεσσα, φωνῆεν tönend. Diesen Adjectiven sind gegenüberzustellen die Part. auf *είς, εῖσα, έν*.

Sing. anmuthig			
N.	χαρίεις	χαρίεσσα	χαρίεν
G.	χαρίεντος	χαριέσσης	χαρίεντος
D.	χαρίεντι	χαριέσσῃ	χαρίεντι
A.	χαρίεντα	χαρίεσσαν	χαρίεν
V.	χαρίεν	χαρίεσσα	χαρίεν
Dual.			
N. A. V.	χαρίεντε	χαριέσσα	χαρίεντε
G. D.	χαριέντοιν	χαριέσσαιν	χαριέντοιν
Plur. N.	χαρίεντες	χαρίεσσαι	χαρίεντα
G.	χαριέντων	χαριεσσῶν	χαριέντων
D.	χαρίεσι(ν)	χαριέσσαις	χαρίεσι(ν)
A.	χαρίεντας	χαριέσσας	χαρίεντα
V.	χαρίεντες	χαρίεσσαι	χαρίεντα.

Sing. gelöst (λύω Part. Aor. I. Pass.)			
N.	λυθείς	λυθεῖσα	λυθέν
G.	λυθέντος	λυθείσης	λυθέντος
D.	λυθέντι	λυθείσῃ	λυθέντι
A.	λυθέντα	λυθεῖσαν	λυθέν
V.	λυθείς	λυθεῖσα	λυθέν
Dual.			
N. A. V.	λυθέντε	λυθείσα	λυθέντε
G. D.	λυθέντοιν	λυθείσαιν	λυθέντοιν
Plur. N.	λυθέντες	λυθεῖσαι	λυθέντα
G.	λυθέντων	λυθεισῶν	λυθέντων
D.	λυθεῖσι(ν)	λυθείσαις	λυθεῖσι(ν)
A.	λυθέντας	λυθείσας	λυθέντα
V.	λυθέντες	λυθεῖσαι	λυθέντα.

Anm. Als abweichend ist der Dat. Plur. gen. masc. u. neutr. auf εσι(ν) von den Adj. auf ις zu bemerken.

3. ας, αινα, αν: μέλας, μέλαινα, μέλαν schwarz. Diesen Adj. stellen wir wieder die Part. auf ᾱς, ᾱσα, ᾰν gegenüber.

Sing.	unglücklich		
N.	τάλας	τάλαινᾰ	τάλᾰν
G.	τάλανος	ταλαίνης	τάλανος
D.	τάλανι	ταλαίνῃ	τάλανι
A.	τάλανα	τάλαιναν	τάλαν
V.	τάλαν	τάλαινα	τάλαν
Dual.			
N. A. V.	τάλανε	ταλαίνα	τάλανε
G. D.	ταλάνοιν	ταλαίναιν	ταλάνοιν
Plur.			
N.	τάλανες	τάλαιναι	τάλανα
G.	ταλάνων	ταλαινῶν	ταλάνων
D.	τάλᾰσι(ν)	ταλαίναις	τάλᾰσι(ν)
A.	τάλανας	ταλαίνας	τάλανα
V.	τάλανες	τάλαιναι	τάλανα.

Sing.	lösend (einer, der gelöst hat) Part. Aor. I. Act.		
N.	λύσᾱς	λύσᾱσα	λῦσαν
G.	λύσαντος	λυσάσης	λύσαντος
D.	λύσαντι	λυσάσῃ	λύσαντι
A.	λύσαντα	λύσασαν	λῦσαν
V.	λύσας	λύσασα	λῦσαν
Dual.			
N. A. V.	λύσαντε	λυσάσᾱ	λύσαντε
G. D.	λυσάντοιν	λυσάσαιν	λυσάντοιν
Plur.			
N.	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα
G.	λυσάντων	λυσασῶν	λυσάντων
D.	λύσᾱσι(ν)	λυσάσαις	λύσᾱσι(ν)
A.	λύσαντας	λυσάσας	λύσαντα
V.	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα.

4. Folgende einzelne:

τέρην, τέρεινα, τέρεν, G. τέρενος, τερείνης ꝛc. zart.
ἑκών, ἑκοῦσα, ἑκόν, G. ἑκόντος, ἑκούσης ꝛc. freiwillig, nebst dem Compos. ἄκων, ἄκουσα, ἄκον, unfreiwillig,
πᾶς, πᾶσα, πᾶν, G. παντός, πάσης ꝛc. ganz, alle.

5. Hinsichts der Declination sind hier noch anzuführen die Partic. dreier Endung auf

ων, ουσα, ον
ώς, υῖα, ός
ούς, οῦσα, όν
ύς, ῦσα, ύν.

Sing. dienend (Part. Präs. Act.)

N.	δουλεύων	δουλεύουσα	δουλεῦον
G.	δουλεύοντος	δουλευούσης	δουλεύοντος
D.	δουλεύοντι	δουλευούσῃ	δουλεύοντι
A.	δουλεύοντα	δουλεύουσαν	δουλεῦον
Dual.			
N. A. V.	δουλεύοντε	δουλευούσα	δουλεύοντε
G. D.	δουλευόντοιν	δουλευούσαιν	δουλευόντοιν
Plur.			
N.	δουλεύοντες	δουλεύουσαι	δουλεύοντα
G.	δουλευόντων	δουλευουσῶν	δουλευόντων
D.	δουλεύουσι(ν)	δουλευούσαις	δουλεύουσι(ν)
A.	δουλεύοντας	δουλευούσας	δουλεύοντα.

Sing. einer, der gelöst hat (Part. Perf. Act.)

N.	λελυκώς	λελυκυῖα	λελυκός
G.	λελυκότος	λελυκυίας	λελυκότος
D.	λελυκότι	λελυκυίᾳ	λελυκότι
A.	λελυκότα	λελυκυῖαν	λελυκός
Dual.			
N. A. V.	λελυκότε	λελυκυία	λελυκότε
G. D.	λελυκότοιν	λελυκυίαιν	λελυκότοιν
Plur.			
N.	λελυκότες	λελυκυῖαι	λελυκότα
G.	λελυκότων	λελυκυιῶν	λελυκότων
D.	λελυκόσι(ν)	λελυκυίαις	λελυκόσι(ν)
A.	λελυκότας	λελυκυίας	λελυκότα.

Sing. einer, der gegeben hat (Part Aor. II. Act.)

N.	δούς	δοῦσα	δόν
G.	δόντος	δούσης	δόντος
D.	δόντι	δούσῃ	δόντι
A.	δόντα	δοῦσαν	δόν
Dual.			
N. A. V.	δόντε	δούσα	δόντε
G. D.	δόντοιν	δούσαιν	δόντοιν

Plur.			
N.	δόντες	δοῦσαι	δόντα
G.	δόντων	δουσῶν	δόντων
D.	δοῦσι(ν)	δούσαις	δοῦσι(ν)
A.	δόντας	δούσας	δόντα.

Sing. entstanden (Part. Aor. II. zu φύω.)

N.	φύς	φῦσα	φύν
G.	φύντος	φύσης	φύντος
D.	φύντι	φύσῃ	φύντι
A.	φύντα	φῦσαν	φύν
Dual.			
N. A. V.	φύντε	φύσα	φύντε
G. D.	φύντοιν	φύσαιν	φύντοιν
Plur.			
N.	φύντες	φῦσαι	φύντα
G.	φύντων	φυσῶν	φύντων
D.	φῦσι(ν)	φύσαις	φῦσι(ν)
A.	φύντας	φύσας	φύντα.

§. 21.

Adjectiva zweier Endungen.

1. Über die Adject. zweier Endungen nach der II. Declination s. § 19, 4 u. 5. Die übrigen gehen ganz nach der III. Decl. und zwar

2. ης, ες — ἀληθής, ἀληθές wahr.

Sing.	deutlich		Plur.		
N.	σαφής	σαφές	(σαφέες)	σαφεῖς	(σαφέα) σαφῆ
G.	(σαφέος) σαφοῦς		(σαφέων)	σαφῶν	
D.	(σαφέϊ) σαφεῖ		σαφέσι(ν)		
A.	(σαφέα) σαφῆ	σαφές	(σαφέας)	σαφεῖς	wie
V.	(σαφές	σαφές	(σαφέες)	σαφεῖς	Nom.

Dual. N. A. V. (σαφέε) σαφῆ G. D. (σαφέοιν) σαφοῖν.

Anm. Daß έα (statt in η) in ᾱ in einigen Wörtern zusammengezogen wird, s. § 17, 2. Anm.

3. ων, ον: πέπων, πέπον, G. πέπονος reif.

Ebenso gehen auch die Comparative auf ων, ον oder ίων, ῖον, G. ονος, nur daß diese im Accus. Sing., sowie im N., A. u. V. Plur. nach Ausstoßung des ν die Contraction erleiden. Die vollen Formen sind auch gebräuch-

lich; ist aber das ν ausgeworfen, so muß die Contraction vollzogen werden.

Sing.	glücklich		feindseliger	
N.	εὐδαίμων	εὔδαιμον	ἐχθίων	ἔχθιον
G.	εὐδαίμονος		ἐχθίονος	
D.	εὐδαίμονι		ἐχθίονι	
A.	εὐδαίμονα	εὔδαιμον	ἐχθίονα u. ἐχθίω	Ntr.
V.	εὔδαιμον		ἔχθιον	wie Nom.
Dual.				
N. A. V.	εὐδαίμονε		ἐχθίονε	
G. D.	εὐδαιμόνοιν		ἐχθιόνοιν	
Plur.				
N.	εὐδαίμονες	εὐδαίμονα	ἐχθίονες ἐχθίονα ἐχθίους ἐχθίω	
G.	εὐδαιμόνων		ἐχθιόνων	
D.	εὐδαίμοσι(ν)		ἐχθίοσι(ν)	
A.	εὐδαίμονας	εὐδαίμονα	ἐχθίονας ἐχθίονα ἐχθίους ἐχθίω	
V.	εὐδαίμονες	εὐδαίμονα	wie im Nomin.	

Sing.	größer		Plur.	
N.	μείζων	μεῖζον	μείζονες μείζονα μείζους μείζω	
G.	μείζονος		μειζόνων	
D.	μείζονι		μείζοσι(ν)	
A.	μείζονα u. μείζω	N.,	μείζονας μείζονα μείζους μείζω	
V.	μεῖζον	wie im Nom.	wie im Nomin.	
Dual.	N. A. V.	μείζονε	G. D.	μειζόνοιν.

Anm. Ueber die abweichende Accent. des Neutr. s. §10, II. 1, b.

4. Das Adj. ἄῤῥην oder ἄρσην, Neutr. ἄῤῥεν oder ἄρσεν männlich, G. ἄῤῥενος geht wie εὐδαίμων, nur daß in letzterem der O-, in ἄῤῥην der E-Laut ist.

5. ις, ι: ἴδρις, ἴδρι, Gen. ἴδριος kundig, νῆστις, ι, nüchtern, τρόφις, ι, genährt.

S. N.	ἴδρις	ἴδρι	Pl. (ἴδριες)	ἴδρῑς	ἴδρια	D.	ἴδριε
G.	ἴδριος		ἰδρίων				ἰδρίοιν
D.	(ἴδρι-ι)	ἴδρῑ	ἴδρισι(ν)				
A.	ἴδριν	ἴδρι	(ἰδριᾶς)	ἴδρῑς	ἴδρια		
V.	ἴδρι		wie im Nomin.				

6. Außerdem werden noch mehrere Adjectiva zweier Endungen durch Zusammensetzung mit Substant. gebildet, wie εὔχαρις, εὔχαρι anmuthig, declinirt wie die entsprechenden Subst. Zuweilen erhält die Endung einen Umlaut, wie εὐπάτωρ, εὔπατορ (εὖ πατήρ) G. εὐπάτορος.

7. Läßt sich in solchen abgeleiteten Adjectiven keine analoge Form für das Neutr. bilden, so entstehen Adj. einer Endung, welche generis communis, aber nicht g. omnis sind. Solche Adjectiva endigen sich auf ἀς: ὁ, ἡ φυγάς, άδος (flüchtig); auf ής: ὁ, ἡ ἀργής Gen. ἀργῆτος (weiß) u. s. w.

Mehrere derselben sind auch bloß gen. mascul., wie ἑϑελοντής, οῦ (freiwillig), πένης, ητος (arm), μονίας, ου (einsam) ꝛc.

§. 22.
Anomale Adjectiva.

		groß		
1. Sing.	N.	μέγας	μεγάλη	μέγα
	G.	μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου
	D.	μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ
	A.	μέγαν	μεγάλην	μέγα
Dual.				
N. A. V.		μεγάλω	μεγάλα	μεγάλω
G. D.		μεγάλοιν	μεγάλαιν	μεγάλοιν
Plur.				
	N.	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα
	G.	μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων
	D.	μεγάλοις	μεγάλαις	μεγάλοις
	A.	μεγάλους	μεγάλας	μεγάλα.
		viel		
Sing.	N.	πολύς	πολλή	πολύ
	G.	πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ
	D.	πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ
	A.	πολύν	πολλήν	πολύ
Dual.				
N. A. V.		πολλώ	πολλά	πολλώ
G. D.		πολλοῖν	πολλαῖν	πολλοῖν
Plur.	N.	πολλοί	πολλαί	πολλά
	G.	πολλῶν	πολλῶν	πολλῶν

D.	πολλοῖς	πολλαῖς	πολλοῖς
A.	πολλούς	πολλάς	πολλά.

Anm. Die Unregelmäßigkeit besteht in der Bildung des Nom. und Acc. im Sing. des Mascul. u. Neutr. von der Form μέγας u. πολύς, während alle übrigen Formen von den (in der attischen Prosa) nicht gebräuchlichen regelmäßigen Adjectiven μεγάλος, η, ον u. πολλός, ή, όν gebildet werden.

2. πρᾶος, πραεῖα, πρᾶον sanft u. s. w. im Sing. u. D.

Plur. N.	πρᾶοι u. πραεῖς	πραεῖαι	πραέα
G.	πραέων	πραειῶν	πραέων
D.	πράοις u. πραέσι	πραείαις	πραέσι(ν)
A.	πράους u. πραεῖς	πραείας	πραέα
V.	πρᾶοι u. πραεῖς	πραεῖαι	πραέα.

Anm. Das Femin., sowie das Neutr. Plur. und die bemerkten Formen des Plur. im Mascul., sind von dem Adj. πραΰς, πραεῖα, πρᾰΰ entlehnt.

§. 23.
Comparation der Adjectiva.

1. Die gewöhnlichste Comparationsform sind die Endungen -τερος, τέρα, τερον für den Comparativ,
-τατος, τάτη, τατον für den Superlativ,

2. Diese werden auf folgende Weise angehängt:

a) An Adj. auf ος nach Abwerfung des ς; das vor demselben stehende ο wird nur dann in ω verwandelt, wenn die vorhergehende Silbe in jeder Beziehung kurz, (auch nicht durch muta c. liquida lang) ist.

δίκαιος (gerecht),	δικαιό-τερος, α, ον,	δικαιό-τατος, η, ον.
ἰσχῡρός (stark),	ἰσχῡρό-τερος,	ἰσχῡρό-τατος,
λεπτός (dünn),	λεπτό-τερος,	λεπτό-τατος,
πικρός (bitter),	πικρό-τερος,	πικρό-τατος.

Dagegen

σοφός (weise),	σοφώ-τερος,	σοφώ-τατος,
ἐχῡρός (sicher),	ἐχῡρώ-τερος,	ἐχῡρώ-τατος.

Ebenso von den contrahirten Adj. auf εος, nur mit der Contraction von εω in ω:

πορφύρεος (purpurn), (πορφυρεώ-τερος) πορφυρώ-τερος, πορφυρώ-τατος.

Ausnahmen:

α) Folgende Adjectiva auf αιος: γεραιός bejahrt, παλαιός alt, περαῖος jenseitig, σχολαῖος müßig, wie auch

das Adj. φίλος werfen die Endung ος ganz ab und setzen dann τερος und τατος an:

παλαιός, παλαί-τερος, παλαί-τατος,
φίλος, φίλ-τερος, φίλ-τατος.

β) Dasselbe thun die Adj.: εὔδιος heiter, ἥσυχος ruhig, ἴδιος eigen, ἴσος gleich, μέσος mitten, ὄρθριος früh, ὄψιος spät, πρώϊος frühzeitig u. φίλος lieb, schalten aber alsdann αι ein: εὐδιος, εὐδι-αί-τερος, εὐδι-αί-τατος,
φίλος, φιλ-αί-τερος, φιλ-αί-τατος.

Anm. Außer den beiden angeführten Formen von φίλος, φιλαίτερος u. φίλτερος etc. ist die regelmäßige φῐλώ-τερος, φῐλώ-τατος auch gebräuchlich.

γ) Die contrahirten Adj. auf οος: εὔνοος ꝛc. u. ἁπλόος u. s. w. schieben nach Abwerfung des ος ein ες ein, dessen ε aber mit dem vorhergehenden ο in ου contrahirt wird:

εὔνοος (wohlgesinnt), (εὐνο-έσ-τερος) εὐνούστερος, εὐνούστατος.

ἁπλόος (einfach), (ἁπλο-έσ-τερος) ἁπλούστερος, ἁπλούστατος.

δ) Ebenso hängen die Adj. ἐῤῥωμένος stark u. ἄκρᾱτος ungemischt, εσ-τερος ꝛc. an, andere schalten ισ dafür ein, wie λάλος geschwätzig, ὀψοφάγος leckerhaft.

b) An Adj. auf υς nach Abwerfung des ς:

εὐρύς (breit), εὐρύ-τερος, εὐρύ-τατος.

c) An Adj. auf ης u. ις nach Verkürzung dieser Silbe in ες.
An Adj. auf ας = = = = = αν.

σαφής (deutlich), σαφέσ-τερος, σαφέσ-τατος.
πένης (arm), πενέσ-τερος, πενέσ-τατος.
χαρίεις (lieblich), χαριέσ-τερος, χαριέσ-τατος.
τάλας (unglücklich), ταλάν-τερος, ταλάν-τατος.

d) An Adj. auf ων nach Verkürzung dieser Silbe in ον und Einschaltung von ες:

σώφρων (verständig), σωφρον-έσ-τερος, σωφρον-έσ-τατος.

3. Als Einzelheit ist zu bemerken:

a) daß einige Adj. auf ξ zwischen den Stamm u. die Endungen ις einschieben:

ἅρπαξ, ἅρπαγ ος (räuberisch), ἁρπαγ-ίσ-τερος, ἁρπαγ-ίσ-τατος,

b) daß einige auf ης, (eigentl. Subst.) diese Endung abwerfen u. dann ebenfalls ις einschieben:
κλέπτης (diebisch), κλεπτ-ίσ-τερος, πλεπτ-ίσ-τατος,

c) daß die auf χαρις, -ιτος ein ω einschalten:
εὔχαρις (anmuthig), εὐχαριτ-ώ-τερος, εὐχαριτ-ώ-τατος.

§. 24.

Zweite Comparationsform.

Eine andere seltnere (ältere) Comparationsform ist für den Compar. ίων(ī), ῖον,
" " Superlat. ιστος, ίστη, ιστον.

Diese Endungen nehmen an:

1. nach Abwerfung der Endung υς: ἡδύς, lieblich und ταχύς schnell:
ἡδύς, ἡδ-ίων Neutr. ἥδ-ῖον Superl. ἥδιστος
ταχύς, (ταχ-ίων) θάσσων (θάττων) Ntr. θᾶσσον, Superl. τάχ-ιστος.

2. nach Abwerfung der Endung ρος: αἰσχρός häßlich, ἐχθρός feindlich, οἰκτρός kläglich und poet. κυδρός berühmt.

Doch ist bei diesen die andere Form nicht ganz ungebräuchlich, im Compar. von οἰκτρός sogar die allein übliche: οἰκτρότερος.

§. 25.

Anomale Comparationen.

		Compar.	Superl.
1.	ἀγαθός gut	ἀμείνων N. ἄμεινον	ἄριστος
		βελτίων	βέλτιστος
		κρείσσων od. κρείττων	κράτιστος
		(λωΐων) λώων	λῷστος
2.	κακός schlecht	κακίων	κάκιστος
		χείρων	χείριστος
		ἧσσων od. ἥττων	(ἥκιστος) ἥκιστα
3.	μέγας groß	μείζων	μέγιστος
4.	μικρός klein	μικρότερος	μικρότατος
		ἐλάσσων od. ἐλάττων	ἐλάχιστος
5.	ὀλίγος wenig	μείων	ὀλίγιστος
6.	πολύς viel	πλείων od. πλέων	πλεῖστος
7.	καλός schön	καλλίων	κάλλιστος

	Compar.	Superlat.
8. ῥᾴδιος leicht	ῥᾴων	ῥᾷστος
9. ἀλγεινός	ἀλγεινότερος	ἀλγεινότατος
schmerzlich	ἀλγίων	ἄλγιστος
10. πέπων reif	πεπαίτερος	πεπαίτατος
11. πίων fett	πιότερος	πιότατος
12. μακρός lang	μακρότερος	μακρότατος u.
	nicht so häufig	μήκιστος.

§. 26.

Anhang über die Comparation der Adverbia.

1. Im Positiv werden die Adverbia so von den Adjectiven gebildet, daß man an den Nomin. die Endung ως hängt, mit der Betonung des Gen. Plur. auf ων, also:

καλός schön	καλῶν	Adv. καλῶς
σώφρων mäßig	σωφρόνων	= σωφρόν-ως
ἡδύς angenehm	ἡδέ-ων	= ἡδέ-ως
μέγας groß	μεγάλ-ων	= μεγάλ-ως ꝛc.

2. Die Comparation geschieht ganz nach den über das Adject. gegebenen Regeln: im Comparativ wird nun das Neutr. Sing., im Superlat. das Neutr. Plur. als Adverbium gebraucht:

σοφῶς weise	C. σοφώ-ερον	S. σοφώτατα
ἡδέως angenehm	= ἥδιον	= ἥδιστα
σαφῶς deutlich	= σαφέστερον	= σαφέστατα ꝛc.

3. Die ursprünglichen Adverbien auf ω bilden zwar auch den Compar. u. Superlat. auf dieselbe Weise, behalten aber überall die Endung ω bei:

ἄνω oben	C. ἀνωτέρω	S. ἀνωτάτω.
κάτω unten	= κατωτέρω	= κατωτάτω.

Ebenso auch die meisten der übrigen ursprünglichen Adverbien:

ἑκάς fern	C. ἑκαστέρω	S. ἑκαστάτω,
ἐγγύς nahe	= ἐγγυτέρω	= ἐγγυτάτω u.
	ἐγγύτερον	= ἐγγύτατα.

Von den Zahlwörtern.

§. 27.

1. Declinirt werden als Adjectiva von den Cardinal- oder Grundzahlen die vier ersten, ferner die von 200(διακόσιοι, αι, α) bis 10,000 (μύριοι).

2. Declination der vier ersten Cardinalia:

N.	εἷς	μία	ἕν	δύο (δύω)	τρεῖς τρία
G.	ἑνός	μιᾶς	ἑνός	δυοῖν (att. δυεῖν)	τριῶν
D.	ἑνί	μιᾷ	ἑνί	δυοῖν selten δυσί(ν)	τρισί(ν)
A.	ἕνα	μίαν	ἕν	δύο	τρεῖς τρία

N. τέσσαρες, α G. τεσσάρων D. τέσσαρσι(ν) A. τέσσαρας, α.

Nach εἷς gehen auch die aus οὐδέ u. μηδέ mit εἷς zusammengesetzten οὐδείς u. μηδείς — ebenso betont:

N.	οὐδείς	οὐδεμία	οὐδέν
G.	οὐδενός	οὐδεμιᾶς	οὐδενός
D.	οὐδενί	οὐδεμιᾷ	οὐδενί
A.	οὐδένα	οὐδεμίαν	οὐδέν.

Anm. 1. δύο wird auch zuweilen indeclinabel gebraucht, sowie auch ἄμφω, ambo; sonst N. A. ἄμφω G. D. ἀμφοῖν.

Anm. 2. Ueber den Accent von μία s. § 10, III, 1.

3. Die Ordnungszahlen (Ordinalia) sind sämmtlich Adjectiva dreier Endungen auf ος, η, ον (nur δευτέρα).

4. Die **Multiplicativa** (wie vielfach?) sind ebenfalls Adj. dreier Endungen, gebildet durch Zusammensetzung mit πλόος, όη, όον. Über die Declin. derselben s. § 15, 3.

5. Die **Proportionalia** (um wie vielmal mehr? od.: wie vielfältig?) sind Adj. dreier Endungen, gebildet durch Zusammensetzung mit -πλάσιος, ία, ιον.

6. Die Zahladverbien (wie oft?) werden gebildet mit der Endung άκις.

7. Die **Substantiva Numeralia** werden mit der Endung άς G. άδος gebildet und sind sämmtlich gen. fem.:

ἡ μονάς die Einheit,
ἡ δεκάς Einheit von zehn ꝛc.

Anm. Statt der Zahlzeichen bedienten sich die Griechen der 24 Buchstaben des Alphabets, dem sie ein ϛ (Stigma) nach ε, das ϙ (Koppa) nach π und ϡ (Sampi) nach ω einschalteten. Wie diese Buchstaben als Zahlzeichen gebraucht wurden, siehe in der folgenden Tabelle.

§. 28.

		Cardinalia	Ordinalia
1	ά	εἷς, μία, ἕν	πρῶτος, η, ον
2	β′	δύο	δεύτερος, ᾱ, ον
3	γ′	τρεῖς, τρία	τρίτος, η, ον

		Cardinalia.	Ordinalia.
4	δ′	τέσσαρες, α (τετ-	τέταρτος, η, ον
5	ε′	πέντε ταρες)	πέμπτος, η, ον
6	ς′	ἕξ	ἕκτος, η, ον
7	ζ′	ἑπτά	ἕβδομος, η, ον
8	η′	ὀκτώ	ὄγδοος, η, ον
9	ϑ′	ἐννέα	ἔνατος, η, ον
10	ι′	δέκα	δέκατος, η, ον
11	ια′	ἕνδεκα	ἑνδέκατος, η, ον
12	ιβ′	δώδεκα	δωδέκατος, η, ον
13	ιγ′	τρισκαίδεκα	τρισκαιδέκατος, η, ον
14	ιδ′	τεσσαρεσκαίδεκα	τεσσαρακαιδέκατος, η, ον
15	ιε′	πεντεκαίδεκα	πεντεκαιδέκατος, η, ον
16	ις′	ἑκκαίδεκα	ἑκκαιδέκατος, η, ον
17	ιζ′	ἑπτακαίδεκα	ἑπτακαιδέκατος, η, ον
18	ιη′	ὀκτωκαίδεκα	ὀκτωκαιδέκατος, η, ον
19	ιϑ′	ἐννεακαίδεκα	ἐννεακαιδέκατος, η, ον
20	κ′	εἴκοσι (ν)	εἰκοστός, ή, όν
21	κα′	εἴκοσιν εἷς, μία, ἕν	εἰκοστὸς πρῶτος
30	λ′	τριάκοντα	τριακοστός, ή, όν
40	μ′	τεσσαράκοντα	τεσσαρακοστός, ή, όν
50	ν′	πεντήκοντα	πεντηκοστός, ή, όν
60	ξ′	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός, ή, όν
70	ο′	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός, ή, όν
80	π′	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός, ή, όν
90	ϙ	ἐνενήκοντα	ἐνενηκοστός, ή, όν
100	ρ′	ἑκατόν	ἑκατοστός, ή, όν
200	σ′	διακόσιοι, αι, α	διακοσιοστός, ή, όν
300	τ′	τριακόσιοι, αι, α	τριακοσιοστός, ή, όν
400	υ′	τετρακόσιοι	τετρακοσιοστός, ή, όν
500	φ′	πεντακόσιοι	πεντακοσιοστός, ή, όν
600	χ′	ἑξακόσιοι	ἑξακοσιοστός, ή, όν
700	ψ′	ἑπτακόσιοι	ἑπτακοσιοστός, ή, όν
800	ω′	ὀκτακόσιοι	ὀκτακοσιοστός, ή, όν
900	ϡ	ἐννακόσιοι	ἐννακοσιοστός, ή, όν
1000	,α	χίλιοι, αι, α	χιλιοστός, ή, όν
2000	,β	διςχίλιοι, αι, α	διςχιλιοστός, ή, όν
3000	,γ	τριςχίλιοι, αι, α	τριςχιλιοστός, ή, όν
10000	,ι	μύριοι, αι, α	μυριοστός, ή, όν
20000	,κ	δισμύριοι, αι, α	δισμυριοστός, ή, όν
100000	,ρ	δεκακισμύριοι.	δεκακισμυριοστός, ή, όν.

Anm. 1. Bei zusammengesetzten Zahlen geht gewöhnlich die kleinere mit *καί* der größeren voran:

37 *ἑπτὰ καὶ τριάκοντα*
der 37ste *ἕβδομος καὶ τριακοστός.*

Es kann jedoch die kleinere sowohl mit *καί*, als auch ohne dasselbe folgen:

37 *τριάκοντα ἑπτά* od. *καὶ ἑπτά,*
der 37ste *τριακοστὸς ἕβδομος* od. *καὶ ἕβδομος,*
2465: *πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τετρακόσιοι καὶ δισχίλιοι.*

Anm. 2. *τεσσαρεςκαίδεκα* wird zwar indeclinabel gebraucht, gewöhnlich aber im ersten Theile declinirt und nach dem Geschlechte unterschieden.

Anm 3. Eine eigene Art der Zusammensetzung ist die Hinzufügung der kleineren Zahl zur größeren mit *ἐπί* od. *πρός* c. Dat.

πέντε ἐπὶ τοῖς τριάκοντα = 35,
πέμπτος ἐπὶ τῷ τριακοστῷ = der 35ste.

Anm. 4. Auf die Frage: am wie vielsten Tage? wird geantwortet mit Adj. dreier Endungen auf *αῖος, αία, αῖον*: *δευτεραῖος, τριταῖος* etc.

Anm. 5. Die Distributiv-Zahlen „je zwei" ꝛc. drückt der Grieche durch die Präpos. *ἀνά, εἰς, κατά* c. Acc. aus: *ἀνὰ πέντε συνεδεσμεύοντο* quini vinciebantur. —

§. 29.

Übersicht der Zahladverbien u. s. w.

1	*ἅπαξ* einmal	20	*εἰκοσιάκις*
2	*δίς* zweimal	30	*τριακοντάκις*
3	*τρίς* dreimal	40	*τεσσαρακοντάκις*
4	*τετράκις* viermal	90	*ἐνενηκοντάκις*
5	*πεντάκις*	100	*ἑκατοντάκις*
6	*ἑξάκις*	200	*διακοσιάκις*
7	*ἑπτάκις*	300	*τριακοσιάκις*
8	*ὀκτάκις*	1000	*χιλιάκις*
9	*ἐννεάκις, ἐννάκις*	10000	*μυριάκις*
10	*δεκάκις*	20000	*δισμυριάκις.*

	Multiplicativa.	Proportionalia.
1	*ἁπλοῦς, ῆ, οῦν*	
2	*διπλοῦς, ῆ, οῦν*	*διπλάσιος, ίᾶ, ιον*
3	*τριπλοῦς, ῆ, οῦν*	*τριπλάσιος*
4	*τετραπλοῦς, ῆ, οῦν*	*τετραπλάσιος*
5	*πενταπλοῦς, ῆ, οῦν*	*πενταπλάσιος*
10	*δεκαπλοῦς*	*δεκαπλάσιος*
100	*ἑκατονταπλοῦς*	*ἑκατονταπλάσιος*
1000	*χιλιαπλοῦς*	*χιλιοπλάσιος*
10000	*μυριαπλοῦς*	*μυριοπλάσιος.*

§. 30.
Gebrochene Zahlen.

1. Brüche allein werden gegeben:

a) $\frac{1}{2}$ durch *ἥμισυς*; bei bestimmten Größen durch *ἡμι-* z. B. *ἡμίταλαντον* $\frac{1}{2}$ Talent.

b) $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$ ꝛc. durch Zusammensetzung der Ordinalia *τρίτος, τέταρτος, πέμπτος* ꝛc. mit dem Subst. *μόριον* (Theil), als: *τριτημόριον, τεταρτημόριον* ꝛc.

2. Brüche in Verbindung mit ganzen Zahlen:

a) mit 1:

$1\frac{1}{10}$ = *ἐπιδέκατος*; $1\frac{1}{4}$ = *ἐπιτέταρτος* ꝛc.

b) mit andern Zahlen: man theilt das Ganze ebenfalls in Brüche, z. B. $3\frac{1}{2}$ = $\frac{7}{2}$: *ἑπτὰ ἡμιτάλαντα*, oder man zählt, wie im Deutschen: viertehalb = *τέταρτον ἡμιτάλαντον*.

Von dem Pronomen.

§. 31.

1. Pronomina personalia.

Sing.	I.		II.	
N.	*ἐγώ*	ich	*σύ*	du
G.	*ἐμοῦ* u. *μοῦ*	meiner	*σοῦ*	deiner
D.	*ἐμοί* u. *μοί*	mir	*σοί*	dir
A.	*ἐμέ* u. *μέ*	mich	*σέ*	dich
Dual.				
N. A.	*νῶϊ* od. *νώ*	wir beide	*σφῶϊ* od. *σφώ*	ihr beide
G. D.	*νῶϊν* od. *νῷν*	unser beider	*σφῶϊν* od. *σφῷν*	euer beider
Plur.		etc.		etc.
N.	*ἡμεῖς*	wir	*ὑμεῖς* (*ῡ*)	ihr
G.	*ἡμῶν*	uns	*ὑμῶν*	euer
D.	*ἡμῖν*	uns	*ὑμῖν*	euch
A.	*ἡμᾶς*	uns	*ὑμᾶς*	euch

Sing.	III.		Plur.	III.	
N.	—		*σφεῖς* Nt.	*σφέα*	sie
G.	*οὗ*	seiner, ihrer	*σφῶν*		ihrer
D.	*οἱ*	sich, ihm, ihr	*σφίσι(ν)*		sich, ihnen
A.	*ἕ*	sich, ihn, sie, es	*σφᾶς* Nt.	*σφέα*	sich, sie
Dual. N. A.	*σφωέ*	sie beide	G. D. *σφωῖν*		ihrer beider ꝛc.

Ueber den Accent s. § 9, 6 u. 7.

Anm. Das Pronomen οὗ etc. hat sowohl die reflexive Bedeutung, als auch die des Personalpronomens: er, sie, es ꝛc. In der ersteren setzen die Attiker gew. ἑαυτοῦ etc. (§. 2.), in der letztern die Casus obliqui von αὐτός, ή, ό (§. 3).

2. Pronomina reflexiva.

Sing. meiner (selbst)	deiner (selbst)	seiner (selbst)
G. ἐμαυτοῦ, ῆς	σεαυτοῦ, ῆς od. σαυτοῦ, ῆς	ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ od. αὐτοῦ, ῆς, οῦ
D. ἐμαυτῷ, ῇ	σεαυτῷ, ῇ od. σαυτῷ, ῇ	ἑαυτῷ, ῇ, ῷ od. αὐτῷ, ῇ, ῷ
A. ἐμαυτόν, ήν	σεαυτόν, ήν od. σαυτόν, ήν	ἑαυτόν, ήν, ό od. αὐτόν, ήν, ό
Dual.		
G.D. νῷν αὐτοῖν, αἶν	σφῷν αὐτοῖν, αἶν	ἑαυτοῖν, αἶν, οῖν
A. νὼ αὐτώ, ά	σφὼ αὐτώ, ά	ἑαυτώ, ά, ώ
Plur.		
G. ἡμῶν αὐτῶν	ὑμῶν αὐτῶν	ἑαυτῶν ο. αὐτῶν
D. ἡμῖν αὐτοῖς, αῖς	ὑμῖν αὐτοῖς, αῖς	ἑαυτοῖς, αῖς, αῖς
A. ἡμᾶς αὐτούς, άς	ὑμᾶς αὐτούς, άς	ἑαυτούς, άς, ά.

3. Das **Pronomen adjectivum** αὐτός, αὐτή, αὐτό bedeutet: 1) selbst, 2) in den Cas. obliquis ihn, sie, es, 3) mit dem Artikel: eben derselbe. Im letztern Falle wird es häufig mit dem Artikel zusammengezogen, wobei das Neutrum sowohl ταὐτόν, als ταὐτό lautet.

Sing.	Dual.	Plur.
N. αὐτός, ή, ό	αὐτώ, ά, ώ	αὐτοί, αί, ά
G. αὐτοῦ, ῆς, οῦ	αὐτοῖν, αἶν, οῖν	αὐτῶν, ῶν, ῶν
D. αὐτῷ, ῇ, ῷ		αὐτοῖς, αῖς, οῖς
A. αὐτόν, ήν, ό		αὐτούς, άς, ά.

Nach αὐτός, ή, όν geht auch ἐκεῖνος, η, ο, jener, e, es. und ἄλλος, η, ο einanderer.

4. Pronomen reciprocum:

Plur. G. ἀλλήλων einander Dual. ἀλλήλοιν, αιν, οιν
D. ἀλλήλοις, αις, οις
A. ἀλλήλους, ας, α ἀλλήλω, ᾱ, ω.

5. Pronomina possessiva oder Pronominal-Adject.

Sie werden vom Genit. der Personal-Pronomina gebildet und wie Adject. dreier Endungen declinirt.

Von ἐμοῦ :	ἐμός, ή, όν mein	v. σοῦ :	σός, ή, όν dein
Von ἡμεῖς:	ἡμέτερος, α, ον unſer	v. ὑμεῖς:	ὑμέτερος, α, ον euer
Von οὗ :	ὅς, ἥ, ὅν ſein	v. σφεῖς:	σφέτερος, α, ον ihr.

Anm. 2. Für ὅς, ἥ, ὅν u. σφέτερος, α, ον gebrauchen die Attiker die Genit. ἑαυτοῦ, ῆς, οῦ u. αὐτοῦ, ῆς, οῦ u. ſ. w.

Anm 2. Für den Gebrauch merke man hier vorläufig Folgendes: mein Vater = ὁ ἐμὸς πατὴρ (ὁ πατὴρ ὁ ἐμός) od. ὁ πατήρ μου (μοῦ ὁ πάτηρ), ὁ ἐμαυτοῦ πατήρ (ὁ πατὴρ ὁ ἐμαυτοῦ). —

6. Pronomina demonstrativa:

Sing.	dieſer	dieſe	dieſes	dieſer	dieſe	dieſes
N.	ὅδε	ἥδε	τόδε	οὗτος	αὕτη	τοῦτο
G.	τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε	τούτου	ταύτης	τούτου
D.	τῷδε	τῇδε	τῷδε	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ
A.	τόνδε	τήνδε	τόδε	τοῦτον	ταύτην	τοῦτο
Dual.						
N. A.	τώδε	τάδε	τώδε	τούτω	ταύτα	τούτω
G. D.	τοῖνδε	ταῖνδε	τοῖνδε	τούτοιν	ταύταιν	τούτοιν
Pl. N.	οἵδε	αἵδε	τάδε	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
G.	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε	τούτων	τούτων	τούτων
D.	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε	τούτοις	ταύταις	τούτοις
A.	τούσδε	τάσδε	τάδε	τούτους	ταύτας	ταῦτα.

Nach οὗτος gehen:

τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν), tantus, ſo groß.
τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν), talis.
τηλικοῦτος, τηλικαύτη, τηλικοῦτο(ν), ſo alt, ſo groß.

7. Pronomen relativum (Articul. postpositivus):

	Sing.			Dual.			Plur.		
N.	ὅς	ἥ	ὅ	ὥ	ἅ	ὥ	οἵ	αἵ	ἅ
G.	οὗ	ἧς	οὗ	οἷν	αἷν	οἷν	ὧν	ὧν	ὧν
D.	ᾧ	ᾗ	ᾧ				οἷς	αἷς	οἷς
A.	ὅν	ἥν	ὅ				οὕς	ἅς	ἅ

welcher, welche, welches.

8. Pronomina indefinita und interrogativa.

Sie ſollen hier zuſammengeſtellt werden, weil das einfache Pron. interrogat. mit dem Pron. indefinitum dieſelbe Form hat, die ſich nur durch die Betonung von

einander unterscheiden. Über das Pron. indef. s. § 9, 6. 7. Das Pron. interrogat. behält stets den Acutus auf ι, auch im Zusammenhang der Rede. (vergl. § 10, IV. 1.)

Sing.	Jemand	Etwas	Wer?	Was?
N.	τὶς	τὶ	τίς	τί
G.	τινός od.	τοῦ	τίνος od.	τοῦ
D.	τινί od.	τῷ	τίνι od.	τῷ
A.	τινά	τὶ	τίνα	τί
Dual. N. A.	τινέ		τίνε	
G. D.	τινοῖν		τίνοιν	
Plur. N.	τινές	τινά u.	τίνες	τίνα
G.	τινῶν	ἄττα	τίνων	
D.	τισί(ν)		τίσι(ν)	
A.	τινάς	wie Nom.	τίνας	τίνα.

Durch Zusammensetzung des relat. Pron. u. τις entsteht ὅστις, ἥτις, ὅ τι welcher, wer auch. Es wird doppelt flectirt:

Sing.			Plur.		
N. ὅστις	ἥτις	ὅ τι	οἵτινες	αἵτινες	ἅτινα
G. οὑτινος od.	ὅτου	ἧστινος	ὧντινων		od. ἄττα
D. ὧτινι od.	ὅτῳ	ἧτινι	οἷστισι,ν	αἷστισι,ν	οἷστισι,ν
A. ὅντινα	ἥντινα	ὅ τι	οὕστινας	ἅστινας	ἅτινα.

Dual. N. A. ὥτινε ἅτινε ὥτινε
G. D. οἵντινοιν αἵντινοιν οἵντινοιν.

Anm. 1. ἄττα f. τινά ist stets orthotonirt.

Anm. 2. Die durch Zusammensetzung mit οὐ u. μή entstandenen Pron. οὔτις u. μήτις, ι, keiner, e, es, werden wie das einfache Wort declinirt.

Ein eignes Pron. indefinitum ist:
ὁ, ἡ, τὸ δεῖνα der und der, irgend einer (un tel):

Sing.		Pl.	
N.	δεῖνα		δεῖνες
G.	δεῖνος		δείνων
D.	δεῖνι		. . .
A.	δεῖνα		δεῖνας.

9. Pronomina correlativa.

Es sind solche Pronomina, die sowohl nach Form, als Bedeutung in einer gegenseitigen Beziehung zu einander stehen. Sie sind sämmtlich Adjectiva dreier Endungen, haben einen gemeinschaftlichen Stamm und unterscheiden sich nur durch den Anfangsbuchstaben od. durch den Accent.

Interrogat.	Indefinit.	Demonstr.	Relat. u. abhäng. Interr.
πόσος, η, ον; quantus?	ποσός, ή, όν aliquantus	(τόσος, η, ον) tantus τοσόσδε, τοσήδε, τοσόνδε τοσοῦτος, -αύτη, -οῦτο(ν)	ὅσος, η, ον ὁπόσος, η, ον quantus
ποῖος, α, ον; qualis?	ποιός, ά, όν von irgend einer Beschaffenheit	(τοῖος, α, ον) talis τοιόσδε, τοιάδε, τοιόνδε τοιοῦτος, -αύτη οῦτο(ν)	οἷος, α, ον ὁποῖος, α, ον qualis
πηλίκος, η, ον; wie groß? wie alt?	πηλίκος, η, ον von irgend einer Größe ꝛc.	(τηλίκος, η, ον) so groß, alt τηλικόσδε, ήδε, όνδε τηλικοῦτος, -αύτη, οῦτο(ν).	ἡλίκος, η, ον wie groß, alt ὁπηλίκος, η, ον.

Anm. Wegen der Aehnlichkeit der Ableitung mögen hier auch die Adverbia correlativa stehen, die von jenen correlat. Pronomen gebildet werden:

Interrog.	Indefin.	Demonst.	Relat.	Abhäng. Interr.
ποῦ; wo?	πού irgendwo		οὗ wo	ὅπου
πόθεν; woher?	ποθέν irgendwoher	fehlt	ὅθεν woher	ὁπόθεν
ποῖ; wohin?	ποί irgendwohin		οἷ wohin	ὅποι
πότε; wann?	ποτέ irgend einmal, einst	τότε dann, damals	ὅτε als	ὁπότε
πηνίκα; in welchem Zeitpunkte?		τηνικάδε, τηνικαῦτα } gerade damals	ἡνίκα	ὁπηνίκα
πῶς; wie?	πώς irgend wie	οὕτω, ὧδε so	ὡς wie	ὅπως
πῇ; wohin? wie?	πή	τῇδε hier ταύτῃ.	ᾗ wohin	ὅπῃ.

10. Anhängungen.

Um die Pronomina in gewissen Beziehungen noch mehr hervorzuheben, werden verschiedene Partikeln angehängt, unter denen besonders folgende zu bemerken sind:

a) γε an das persönl. Pron.: ἔγωγε, ἐμοῦγε ἔμοιγε etc.

b) περ an das relat. Pron.: ὅσπερ, ἥπερ ὅπερ (eben welcher); so auch δή und οὖν.

c) das untrennbare ι demonstrativum zur Verstärkung

der Demonstrativa, das stets den Acut hat und jeden kurzen Vocal in sich aufnimmt:

οὗτοσί (ῑ), αὑτηί, τουτί (ῑ) ꝛc.
ὁδί (ῑ), ἡδί (ῑ), τοδί (ῑ).

Das Verbum.

§. 32.

Eigenthümliche Theile des griechischen Zeitwortes.

1. Außer dem **Genus activum u. passivum** hat das griech. Verbum auch noch ein **medium**, hinsichts der Form vom Passiv nur im Fut. u. Aorist verschieden. Durch dasselbe wird die Handlung als in Bezug auf das Subject geschehend dargestellt, z. B. ich thue (dies) mir oder für mich; ich lasse dies thun.

2. Zu den Zeiten kommt im Griech. noch der Aoristus (in doppelter Form, Aor. I. u. II.), ein eigentlich erzählendes Tempus.

3. Die gewöhnliche Eintheilung der Tempora ist

a) in Haupt-Tempora:
Präsens, Perfectum u. Futurum (I. u. II.)
b) in historische oder Neben-Tempora:
Imperfectum, Plusquamperfectum u. Aoristus (I. u. II.).

4. Einen eigenen Modus haben die Griechen im Optativus, der theils gebraucht wird, um einen Wunsch auszudrücken (optare), theils und besonders als ein Conjunctiv der historischen Zeiten anzusehen ist. —

5. Von der eigenthümlichen Zahlform, dem Dualis, ist schon bei dem Subst. gesprochen.

§. 33.

Conjugation des Zeitworts.

1. Es giebt zwei Formen der Conjugation: die ältere, seltnere auf μι, und die gewöhnliche auf ω.

2. Je nachdem der Character, d. h. der dem ω vor-

ausgehende Buchstabe ein Vocal oder ein Consonant ist, theilt man die Verba in **pura** u. **impura**.

Von ersteren sind besonders diejenigen zu bemerken, bei welchen dem ω ein solcher Vocal vorausgeht, der mit dem ω u.s.w. contrahirt werden kann: **Verba contracta** auf *ά-ω, έ-ω, ό-ω* = *ῶ*. Diese Verba erfordern für das Präs. u. Imperf. Act. u. Pass. od. Med. eine besondere Betrachtung; s. § 47. u. ff.

3. Die **Verba impura** werden getheilt in **muta** und **liquidata**; die letztern haben eine von den liquidis *λ, μ, ν, ϱ* zum Character.

4. Die **Verba muta** haben entweder einen **T**-, einen **K**- oder einen **P**-Laut zum Character: man nennt sie daher auch:

Verba labialia, gutturalia, lingualia.

§. 34.

Das Verbum *εἰμί* ich bin.

Praesens.

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
S. 1.	*εἰμί* ich bin	*ὦ* ich sei	*εἴην* ich wäre
2.	*εἶ* (*εἶς*) du bist	*ἦς* du seist	*εἴης* du wärest
3.	*ἐστί*(*ν*) er ist	*ἦ* er sei	*εἴη* er wäre
D. 2.	*ἐστόν* ihr b. seid	*ἦτον* ihr b. seiet	*εἴητον* ihr b. wäret
3.	*ἐστόν* sie b. sind	*ἦτον* sie b. seien	*εἰήτην* sie b. wären
Pl. 1.	*ἐσμέν* wir sind	*ὦμεν* wir seien	*εἴημεν* wir wären
2.	*ἐστέ* ihr seid	*ἦτε* ihr seiet	*εἴητε* ihr wäret
3.	*εἰσί*(*ν*) sie sind	*ὦσι*(*ν*) sie seien	*εἶεν* sie wären

	Imperat.		Imperfectum.
S. 2.	*ἴσθι* sei		1. *ἦν* ich war
3.	*ἔστω* er sei, er soll sein	Infin.	2. *ἦσθα*(*ἦς*) du warst
		εἶναι sein.	3. *ἦν* er war
D. 2.	*ἔστον* seid beide		2. *ἦτον* od. *ἦστον* ihr b. waret
3.	*ἔστων* sie seien b. sie b. sollen sein	Particip. *ὤν, οὖσα, ὄν*	3. *ἤτην* od. *ἤστην* sie b. waren
P. 2.	*ἔστε* seid	G. *ὄντος*, seiend.	1. *ἦμεν* wir waren
	ἔστωσαν sie seien u. (*ὄντων*) oder sollen sein.		2. *ἦτε* od. *ἦστε* ihr waret
			3. *ἦσαν* sie waren.

Futurum.

	Indicat.		Optativus.	
S. 1.	ἔσομαι	ich werde ſein	ἐσοίμην	ich würde ſein
2.	ἔσει u. ἔσῃ	du wirſt ſein	ἔσοιο	du würdeſt ſein
3.	ἔσται	er wird ſein	ἔσοιτο	er würde ſein
D. 1.	ἐσόμεθον	wir b. werden ſ.	ἐσοίμεθον	wir b. würden ſ.
2.	ἔσεσθον	ihr b. werdet ſ.	ἔσοισθον	ihr b. würdet ſ.
3.	ἔσεσθον	ſie b. werden ſ.	ἐσοίσθην	ſie b. würden ſ.
P. 1.	ἐσόμεθα	wir werden ſ.	ἐσοίμεθα	wir würden ſ.
2.	ἔσεσθε	ihr werdet ſein	ἔσοισθε	ihr würdet ſein
3.	ἔσονται	ſie werden ſein.	ἔσοιντο	ſie würden ſein.

Inf. ἔσεσθαι ſein werden. Part. ἐσόμενος, η, ον, einer der ſein wird ꝛc., zukünftig.

Anm. 1. Im Dual. u. Plur. des Optat. finden ſich auch, wiewohl ſelten, die contrahirten Formen: εἶτον, εἶτην, εἶμεν, εἶτε, und umgekehrt εἴησαν ſt. εἶεν.

Anm. 2. St. ἔστωσαν wird zuweilen ἔστων, ſehr ſelten ὄντων gebraucht.

Anm. 3. St. ἦν (1. P. S. des Imperf.) wird altattiſch auch ἦ (aus ἔα) und ſpäter ἤμην (als eine Medialform) gebraucht.

Anm. 4. Ueber den Accent ſ. § 9, b, c. In den Compoſitis tritt der Accent auf die Präp., ſobald es möglich iſt, z. B. πάρειμι, πάρεστι u. ſ. w., bleibt aber unverändert im Conj. Präſ.: παρῶ wegen der Contraction aus παρέω; im Inf. παρεῖναι; im Part. παρών; im Impf. παρῆν wegen des Augments und im Fut. 3. Perſ. S. παρέσται (ſt. παρέσεται).

§. 35.

Vom Augmente.

1. Das Augment iſt eine Veränderung zu Anfang des Verbi, welche meiſtentheils in einer wirklichen Vermehrung beſteht.

2. Es iſt zweierlei: a) **Augmentum syllabicum** bei Verbis, die mit einem Conſonanten anfangen, b) **Augmentum temporale** bei Verbis, die mit einem Vocale anfangen.

Das **Augm. syllabicum** beſteht in einem dem Verbo vorgeſetzten ε.

Das **Augm. temporale** beſteht in der Verlängerung des Anfangsvocals, und zwar wird

α u. ε in η, ο in ω, ῐ u. ῠ in ῑ u. ῡ verlängert.

Anm. 1. Fängt das Verbum mit η, ω, ῑ oder ῡ an, ſo kann es das Augm. tempor. nicht erhalten.

Anm. 2. Folgende Verba verwandeln das ε nicht in η, sondern in ει: ἔχω habe, ἐάω lasse, ἕλκω ziehe, ἕρπω u. ἑρπύζω krieche, ἐθίζω gewöhne, ἑλίσσω winde, ἑστιάω bewirthe, ἕπω u. ἕπομαι folge, ἐργάζομαι arbeite.

3. Das **Augm. syllab.** steht im Indic. der historischen Tempora: im Perfect. (auch Plusqpf. u. Fut. 3.) die Reduplication.

Die Reduplication besteht in der Wiederholung des Anfangsconsonanten vor dem **Augm. syllab.**

Anm. Wenn das Verbum mit einer Aspirata anfängt, muß statt derselben die entsprechende Tenuis gesetzt werden (s. § 7, b, Anm. 1):
θύω: τέθυκα, φύω: πέφυκα, χρίω: κέχρικα.

4. Bei Verbis, die mit einem Vocal anfangen, findet die Reduplication nicht Statt: das **Augm. tempor.** vertritt die Stelle derselben.

Anm. Mehrere mit einem Vocal anfangende Verba haben die attische Reduplication. Diese besteht in der Wiederholung der beiden Anfangsbuchstaben des Stammes vor dem Augm. temporale:
ἐμέω (ἤμεκα) ἐμ-ήμεκα.
ἀγείρω (ἤγερκα) ἀγ-ήγερκα.

5. Die Reduplication und, was deren Stelle vertritt, bleibt durch alle Modi (auch Partic.); das einfache Augment (tempor. u. syllab., das nicht die Stelle der Reduplication vertritt) nur im Indicativ.

δεύω: δέδευκα, δεδεύκω, δεδεύκοιμι, δέδευκε, δεδευκέναι, δεδευκώς.
ἔδευσα, δεύσω, δεύσαιμι, δεῦσον, δεῦσαι, δεύσας.
ἀγορεύω: ἠγόρευκα, ἠγορεύκω etc.
ἠγόρευσα, ἀγορεύσω, ἀγορεύσαιμι etc.

§. 36.

Abweichende Bildung des Augments.

1. Verba, die mit einem ῥ anfangen, verdoppeln dasselbe nach dem **Augm. syllab.**

ῥαίω (zerbreche), *ἔῤῥαιον, ἔῤῥαισα,*

und setzen dasselbe auch statt der Reduplication

ἔῤῥαικα, ἐῤῥαίκειν, ἐῤῥαικέναι. —

2. Verba, die mit einem Doppelconsonanten anfangen, setzen statt der Reduplication bloß ε, das im Plusquamperf. unverändert bleibt:

ψαύω Pf. *ἔψαυκα* Pluspf. *ἐψαύκειν.*

Dasselbe geschieht bei Verbis, die mit zwei Consonanten anfangen, wenn sie nicht muta c. liquida sind:

στρατεύω	Pf. ἐστράτευκα	Plusqpf. ἐστρατεύκειν.	
μνημονεύω	— ἐμνημόνευκα	—	ἐμνημονεύκειν.
πταίω	— ἔπταικα	—	ἐπταίκειν

dagegen:

κλείω	— κέκλεικα	—	ἐκεκλείκειν.
κρούω	— κέκρουκα	—	ἐκεκρούκειν.

Anm. 1. Wenn aber die muta c. liquida γν ist, kann dennoch die Reduplic. nicht stehen; auch wird sie gewöhnlich bei den mit γλ und βλ anfangenden Verbis nicht gesetzt.

Anm. 2. Als besondere Bildungen sind zu bemerken:

a) die Perfecta μέμνημαι u. κέκτημαι (μνάομαι u. κτάομαι).

b) die Perf. πέπταμαι u. πέπτωκα, durch Syncope des ε zwischen π u. τ zu erklären (πετάννυμι, πίπτω od. πετω).

c) εἰ statt der Reduplicat. bei folgenden mit liquidis anfangenden Verbis:

εἴληφα, εἴληχα, εἴλοχα, εἵμαρται, εἴρημαι von λαμβάνω, λαγχάνω, λέγω, μείρομαι u. ῥέω (sage).

3. Die Verba βούλομαι (will), δύναμαι (kann), μέλλω (bin im Begriff, will) erhalten bei den Attikern gewöhnlich noch das **Augm. temporale** außer dem **syllab.**

§. 37.

Augment in der Zusammensetzung.

1. Die mit Präpositionen zusammengesetzten Verba nehmen das Augment zwischen der Präposition und dem Verbo an.

Anm. Ueber die Elision der mit Vocalen endigenden Präpositionen s. § 4, 2, Anm. προ wird öfter mit dem ε in προὐ zusammengezogen. — Ueber ἐν u. σύν s. § 7, 3. —

ἀπο-λύω: ἀπ-έ-λυον, ἀπο-λέ-λυκα etc.

προς-αγορεύω: προς-ηγόρευον, προς-ηγόρευκα.

προ-γράφω: προ-έ-γραφον, προὐγραφον, προ-γέ-γραφα.

2. Die mit εὖ u. δυς zusammengesetzten Verba nehmen a) das Augment in der Mitte an, wenn es das **A. temporale** sein kann, b) wenn dies nicht der Fall ist, zu Anfang, also ηὖ (doch häufiger εὖ unverändert) od. ἐδυς-.

3. Die von zusammengesetzten Wörtern abgeleiteten Verba nehmen das Augment vorn an.

4. Ausnahmen von den unter 1 — 3 bemerkten Regeln:

a) Manche mit Präpos. zusammengesetzte Verba nehmen das Augment an der Präpos. u. an dem Stamme zugleich an: z. B. *ἀνορθόω — ἠνώρθουν.*

Ebenso: *ἀμπέχομαι, ἀνέχομαι, ἐνοχλέω, παροινέω.*

b) Ebenso einige Verba, die von zusammengesetzten Wörtern abgeleitet sind; andere nach der Präp.:

διαιτάω (*δίαιτα* Leben), *ἐδιήτων* u. *διήτων*
διακονέω (*διάκονος* Diener), *ἐδιηκόνουν* u. *διηκόνουν.*
ἐγκωμιάζω (*ἐγκώμιον* Lob), *ἐνεκωμίαζον.*
ἐνεδρεύω (*ἐνέδρα* Hinterhalt), *ἐνήδρευθην.*
ὑποπτεύω (*ὕποπτος* ἀργwόηnisch), *ὑπώπτευον.*

c) Folgende, obwohl mit Präpos. zusammengesetzte, Verba nehmen das Augment an der Präpos. an:

ἀμφιγνοέω = *ἠμφιγνόουν* u. *ἠμφεγνόουν.*
ἀμφιέννυμι = *ἠμφίεσα*
ἀφίημι = *ἠφίουν* u. *ἀφίουν.*
ἐπίσταμαι = *ἠπιστάμην.*
καθίζω = *ἐκάθιζον* u. *καθῖζον.*
καθέζομαι = *ἐκαθεζόμην* u. *καθεζόμην.*
κάθημαι = *ἐκαθήμην* u. *καθήμην.*
καθεύδω = *ἐκάθευδον* (selten *καθηῦδον*).

§ 38.
Flexions-Endungen.

1. Die Flexion des Verbi wird theils durch Vorsetzung von Silben (Augment s. § 35.), theils durch Anhängung derselben bewirkt: die letzteren (die Flexions-Endungen) werden durch den Binde-Vocal mit dem Character des Worts oder des jedesmaligen Tempus verbunden. —

2. Flexions-Endungen:

	Activum.			Medium od. Passiv.		
			Haupt-Tempora.			
	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Sing.	—	ς	—	μαι	σαι	ται
Dual.	fehlt	τον	τον	μεθον	σθον	σθον
Plur.	μεν	τε	-σι(ν)	μεθα	σθε	νται.
			Historische Tempora.			
Sing.	—	ς	—	μην	σο	το
Dual.	fehlt	τον	την	μεθον	σθον	σθην
Plur.	μεν	τε	ν(σαν)	μεθα	σθε	ντο.

Zu bemerken ist nun, daß der Conjunctiv die Endungen des Indicativs der Haupt-Tempora, der Optativ die Endungen des Indic. der Neben-Tempora hat.

Für den Imperativ:

	Activ.	Med. u. Passiv.
Sing. 2.	—	—
3.	τω	σθω
Dual. 2.	τον	σθον
3.	των	σθων
Plur. 2.	τε	σθε
3.	τωσαν	σθωσαν.

3. Der Bindevocal (s. I.), der Vocal, welcher diese Endungen mit dem Stamme verbindet, ist für den Ind. Präs. u. Fut. (Act., Pass., Med.), desgleichen Impf. u. Aor. II., ο u. ε, für alle Conjunctive ω u. η, für den Ind. Perf. u. Aor. I. Act. α, Plusqpf. ει, fehlt im Perf. u. Plusqpf. Med. od. Pass.

Anm. 1. Im Sing. des Activs tritt dies nicht überall deutlich hervor, weil die Endung mit dem Bindevocal gänzlich verschmolzen ist, daher füge man diese Tabelle hinzu:

Ind. Präs.	Conj. Präs.		
Sing. ω, εις, ει	ω, ῃς, ῃ		
Ind. Perf. u. Aor. I.	Ind. Impf. u. Aor. II.		Ind. Plusqpf.
Sing. α, ας, ε(ν)	ον, ες, ε(ν)		ειν, εις, ει.

Anm. 2. Im Optativ ist die Endung im Activ ιμι — im Med. od. Pass. ιμην, mit deren ι sich stets der Bindevocal zu einem Diphthong οι od. αι vereinigt.

Anm. 3. Im Medio und Pass. erscheint die Endung der 2ten Person Sing. rein oder unverändert nur im Perf. u. Plusqpf., weil diese den Bindevocal nicht haben:

Perf. πε-παιδευ-σαι Plusqpf. ἐ-πε-παιδευ-σο
Imperat. Perf. πε-παίδευ-σο.

In der zweiten Pers. Sing. aller übrigen Tempora und Modi wird dies σ ausgeworfen, und zwar
im Optativ ohne weitere Veränderung:
Präs. (παιδευ-οι-σο) παιδεύ-οι-ο.
Aor. (παιδεύ-σαι-σο) παιδεύ-σαι-ο; dagegen
im Ind. u. Conj. entsteht nach Auswerfung des σ jedesmal eine Contraction der Endung mit dem Bindevocal:
Präs. Ind. παιδεύ-ε-σαι: παιδεύ-ε-αι: παιδεύ-η od. παιδεύ-ει.
Conj. παιδεύ-η-σαι: παιδεύ-η-αι: παιδεύ-ῃ.
Impf. Ind. ἐ-παιδεύ-ε-σο: ἐ-παιδεύ-ε-ο: ἐ-παιδεύ-ου.
Aor. I. » ἐ-παιδεύ-σα-σο: ἐ-παιδεύ-σα-ο: ἐ-παιδεύ-σω.

Verbum purum.

§. 39.

Tempus-Bildung durch Endungen.

1. Mit unverändertem Stamm werden vom Präs. Act. abgeleitet:

das Impf. Act. u. Med. od. Pass. mit der Endung *ο-ν* und *ό-μην*; das Präs. Med. od. Pass. mit der Endung *ο-μαι* etc.

2. Mit verändertem Stamme werden gebildet: Fut. I., Aor. I., Perf. I. (u. Plusqpf.) Act. u. Med. u. Fut. III. Pass.

a) der Character des Verbi bleibt, wenn es ein Diphthong oder ein langer Vocal ist, unverändert, wird aber, wenn er kurz ist, verlängert: sodann wird σ als Tempuscharacter hinzugefügt für Fut. u. Aor. I., κ für das Perf. und Plusqpf., also:

Fut. *παιδεύ-σ-ω.*
Aor. *ἐ-παίδευ-σ-α.*
Perf. *πε-παίδευ-κ-α.*
Plusqpf. *ἐπε-παιδεύ-κ-ειν.*

b) Das Perf. u. Plusqpf. im Med. od. Passiv hat keinen besonderen Tempuscharacter, entbehrt auch des Bindevocals (§ 38, 3.), setzt also die Endungen *μαι, σαι, ται* ꝛc. unmittelbar an den Verbalstamm, wie er sich im Fut. Act. zeigt.

c) Das Fut. I. u. der Aor. I. Med. werden wie im Act. gebildet, nur daß sie statt der activen, die medialen Endungen haben:

παιδεύ-σ-ω: παιδεύ-σ-ομαι.
ἐ-παίδευ-σ-α: ἐ-παιδευ-σ-άμην etc.

d) Das Fut. III. wird ebenso gebildet, wie das Fut. des Med., nur daß es, als vom Perf. abgeleitet, das Augment des Perf. durchgängig annimmt.

e) Der Aor. I. Pass. hat den eigenthümlichen Tempuscharacter *-θη-* mit activen Endungen:

ἐ-παιδεύ-θη-τον etc.

Dieser Tempuscharacter geht auch in das Fut. I. Pass. über, das aber die passiven Endungen σομαι, ῃ, εται ꝛc. hat.

3. **Tempora Secunda** (Aor. II. Act., Pass. u. Med., sowie Fut. II. Pass.) werden von diesen Verbis regelmäßig nicht gebildet: auf -ην nach Analogie der Verba auf μι kommen einige Aoristi und Fut. II. vor; s. die **Anomala**: δαίω, καίω, ῥέω, βαίνω (βα), γιγνώσκω (γνο) etc.

4. Die **Adjectiva Verbalia** werden gebildet durch Anhängung der Endungen

τός, ή, όν — in der Bedeutung eines Part. Perf. Pass. oder noch gewöhnlicher mit dem Begriff der Möglichkeit —

τέος, α, ον — mit dem Begriff der Nothwendigkeit, im Lat. das Gerundivum —

an den Stamm, der ebenso verändert werden muß, als wenn eine der übrigen Endungen, die mit τ beginnt (ται, το), angehängt würde.

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes.	ich erziehe	ich erziehe (ich	ich erzöge
S. 1	παιδεύ-ω	παιδεύ-ω ſoll	παιδεύ-οιμι
2	παιδεύ-εις	παιδεύ-ῃς erz.)	παιδεύ-οις
3	παιδεύ-ει	παιδεύ-ῃ	παιδεύ-οι
D. 2	παιδεύ-ετον	παιδεύ-ητον	παιδεύ-οιτον
3	παιδεύ-ετον	παιδεύ-ητον	παιδευ-οίτην
P. 1	παιδεύ-ομεν	παιδεύ-ωμεν	παιδεύ-οιμεν
2	παιδεύ-ετε	παιδεύ-ητε	παιδεύ-οιτε
3	παιδεύ-ουσι(ν)	παιδεύ-ωσι(ν)	παιδεύ-οιεν

Imperf.	ich erzog		
S. 1	ἐ-παίδευ-ον	**Dual.**	**Pl.** ἐ-παιδεύ-ομεν
2	ἐ-παίδευ-ες	ἐ-παιδεύ-ετον	ἐ-παιδεύ-ετε
3	ἐ-παίδευ-ε(ν)	ἐ-παιδευ-έτην	ἐ-παίδευ-ον.

Perf.	ich habe erzogen	daß ich erzog. h.	ich würde erzog. hab.
S. 1	πε-παίδευ-κα	πε-παιδεύ-κω	πε-παιδεύ-κοιμι
2	πε-παίδευ-κᾶς	u. ſ. w.	u. ſ. w.
3	πε-παίδευ-κε(ν)	wie Conj.	wie Optat. Praes.
D. 2	πε-παιδεύ-κατον	Praes.	
3	πε-παιδεύ-κατον		
P. 1	πε-παιδεύ-καμεν		
2	πε-παιδεύ-κατε		
3	πε-παιδεύ-κᾶσι(ν).		

Plusqpf.	ich hatte erzogen	
S. 1	ἐ-πε-παιδεύ-κειν	**Dual.**
2	ἐ-πε-παιδεύ-κεις	ἐ-πε-παιδεύ-κειτον
3	ἐ-πε-παιδεύ-κει	ἐ-πε-παιδευ-κείτην

Fut.	ich werde erziehen	fehlt.	ich würde erziehen
S. 1	παιδεύ-σω ꝛc.		παιδεύ-σοιμι ꝛc.
	wie **Ind. Praes.**		wie **Optat. Praes.**

Aor. I.	ich erzog	daß ich erzog. h.	ich würde erziehen
S. 1	ἐ-παίδευ-σα	παιδεύ-σω	παιδεύ-σαιμι
2	ἐ-παίδευ-σᾰς	παιδεύ-σῃς	παιδεύ-σαις u. σειας
3	ἐ-παίδευ-σε(ν)	wie Conj. Pr.	παιδεύ-σαι u. σειε, ν
D. 2	ἐ-παιδεύ-σατον		παιδεύ-σαιτον
3	ἐ-παιδευ-σάτην		παιδευ-σαίτην
P. 1	ἐ-παιδεύ-σαμεν		παιδεύ-σαιμεν
2	ἐ-παιδεύ-σατε		παιδεύ-σαιτε
3	ἐ-παίδευ-σαν		παιδεύ-σαιεν, σειαν

V U M.

	Imperat.	Infinit.	Partic.
	erziehe	erziehen	erziehend
S. 2	παίδευ-ε	παιδεύ-ειν	παιδεύ-ων,
3	παιδευ-έτω		παιδεύου-σα,
D. 2	παιδεύ-ετον		παιδεῦ-ον,
3	παιδευ-έτων		Gen.
P. 2	παιδεύ-ετε		παιδεύ-οντος
3	παιδευ-έτωσαν		etc.
od.	παιδευ-όντων.		

---

	habe erzogen	erzogen haben	erzogen habend
2	πεπαίδευ-κε ꝛc. (ſelten im Gebrauch) wie Imper. Praes.	πε-παιδευ-κέναι	πε-παιδευ-κώς, -κυῖα, -κός, G. -κότος etc.

Pl.

ἐ-πε-παιδεύ-κειμεν
ἐ πε-παιδεύ κειτε
ἐ πε-παιδεύ-κεισαν od. ἐ-πε-παιδεύ-κεσαν.

---

	fehlt.	erzogen werden	der erzogen wird
		παιδεύ-σειν	παιδεύ-σων, -σουσα, -σον.

---

	erziehe (ſogleich)	erzogen haben	erzogen habend
		παιδεῦ-σαι	παιδεύ-σας,
S. 2	παίδευ-σον		-σασα, -σαν,
3	παιδευ-σάτω		Gen.
D. 2	παιδεύ-σατον		παιδεύ-σαντος.
3	παιδευ-σάτων		
P. 2	παιδεύ-σατε		
3	παιδευ-σάτωσαν		
od.	παιδευ-σάντων.		

Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes. ich erziehe (für mich) od. lasse erziehen		ich erzöge, ließe erziehen
S. 1 παιδεύ-ομαι	παιδεύ-ωμαι	παιδευ-οίμην
2 παιδεύ-η οδ ει	παιδεύ-η	παιδεύ-οιο
3 παιδεύ-εται	παιδεύ-ηται	παιδεύ οιτο
D. 1 παιδευ-όμεθον	παιδευ ώμεθον	παιδευ-οίμεθον
2 παιδεύ-εσθον	παιδεύ-ησθον	παιδεύ-οισθον
3 παιδεύ-εσθον	παιδεύ-ησθον	παιδευ-οίσθην
P. 1 παιδευ-όμεθα	παιδευ-ώμεθα	παιδευ-οίμεθα
2 παιδεύ-εσθε	παιδεύ-ησθε	παιδεύ-οισθε
3 παιδεύ-ονται.	παιδεύ-ωνται.	παιδεύ-οιντο.

Imperf. ich erzog (für mich) od. ließ erziehen.

S. 1 ἐ-παιδευ-όμην	D. ἐ-παιδευ-όμεθα	P. ἐ-παιδευ-όμεθα
2 ἐ παιδεύ-ου	ἐ-παιδεύ-εσθον	ἐ-παιδεύ-εσθε
3 ἐ-παιδεύ-ετο	ἐ-παιδευ-έσθην	ἐ-παιδεύ-οντο.

Perf. ich habe erzogen od. habe erz. lassen.

S. 1 πε-παίδευ-μαι	Zu bilden durch Umschreibung mit	
2 πε-παίδευ-σαι	dem Part. Perf.	
3 πε-παίδευ-ται	und ὦ, ᾖς, ᾖ	und εἴην, ης, η
D. 1 πε-παιδεύ-μεθον	etc.	etc.
2 πε-παίδευ-σθον		
3 πε-παίδευ-σθον		
P. 1 πε-παιδεύ-μεθα		
2 πε-παίδευ-σθε		
3 πε-παίδευ-νται.		

Plusquampf ich hatte erzogen od. hatte erziehen lassen.

S. 1 ἐ-πε-παιδεύ-μην	Dual.	ἐ-πε-παιδεύ-μεθον
2 ἐ-πε-παίδευ-σο		ἐ-πε-παίδευ-σθον
3 ἐ-πε-παίδευ-το		ἐ-πε-παιδεύ-σθην

Fut. 1. ich werde erzieh. lassen	fehlt.	ich würde erziehen lassen
S. 1 παιδεύ-σ-ομαι		παιδευ-σ-οίμην
wie Ind. Praes.		wie Optat. Pr.

Aor. ich erzog od. habe erz.	daß ich erzog, habe	ich würde erziehen
S. 1 ἐ-παιδευ-σ-άμην	παιδεύ-σ-ωμαι	παιδευ-σ-αίμην
2 ἐ-παιδεύ-σ-ω	παιδεύ-σ-η	παιδεύ-σ-αιο
3 ἐ-παιδεύ-σ-ατο	wie Conj. Pr.	παιδεύ-σ-αιτο
D. 1 ἐ-παιδευ-σ-άμεθον		παιδευ-σ-αίμεθον
2 ἐ-παιδεύ-σ-ασθον		παιδεύ-σ-αισθον
3 ἐ-παιδευ- σ-άσθην		παιδευ-σ-αίσθην
P. 1 ἐ-παιδευ-σ-άμεθα		παιδευ-σ-αίμεθα
2 ἐ-παιδεύ-σ-ασθε		παιδεύ-σ-αισθε
3 ἐ-παιδεύ-σ-αντο.		παιδεύ-σ-αιντο.

I U M.

	Imperat. erziehe od. laß erziehen	Infinit. erziehen od. erz. lassen	Partic. erziehend
S. 2	παιδεύ-ου	παιδεύ-εσθαι.	παιδευ-όμε-
3	παιδευ-έσθω		νος, η, ον.
			Gen. ου.
D. 2	παιδεύ-εσθον		
3	παιδευ-έσθων		
P. 2	παιδεύ-εσθε		
3	παιδευ-έσθωσαν		
	oder -έσθων.		

	habe erzogen	erzogen haben	erzog. habend
S. 2	πε-παίδευ-σο	πε-παιδεῦ-σθαι.	πε-παιδευ-
3	πε-παιδεύ-σθω		μένος, η, ον.
D. 2	πε-παίδευ-σθον		
3	πε-παιδεύ-σθων		
P. 2	πε-παίδευ-σθε		
3	πε-παιδεύ-σθωσαν		
	oder πε-παιδεύ-σθων.		

Plur.
ἐ-πε-παιδεύ-μεθα
ἐ πε-παίδευ-σθε
ἐ-πε-παίδευ-ντο.

	fehlt.	werden erz. lassen	der erz. lass. wird
		παιδεύ-σ-εσθαι	παιδευ-σ-ό-
			μενος.

	erziehe	erzogen haben od. haben erz. lass.	erzog. habend
S. 2	παίδευ-σαι	παιδεύ-σ-ασθαι	παιδευ-σ-ά-
3	παιδευ-σ-άσθω		μενος, η, ον.
D. 2	παιδεύ-σ-ασθον		
3	παιδευ-σ-άσθων		
P. 2	παιδεύ-σ-ασθε		
3	παιδευ-σ-άσθωσαν		
	od. σ-άσθων.		

Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes. ich werde erzogen	daß ich erzog. werde	ich würde erzogen
S. 1 παιδεύ-ομαι	παιδεύ-ωμαι	παιδευ-οίμην
2 παιδεύ-η u. ει	etc. wie	etc.
etc. wie im Med.	im Med.	

Imperf. ich wurde erzogen
1 ἐ-παιδευ-όμην etc.

Perf. ich bin erzogen worden.
1 πε-παίδευ-μαι
2 πε-παίδευ-σαι etc. wie im Med.

Plusquamperf. ich war erzogen worden.
1 ἐ-πε-παιδεύ-μην
etc. wie im Med.

Aor. I. ich wurde erzog.	d. ich erzog. word. sei	ich würde erzogen
S. 1 ἐ-παιδεύ-θην	παιδευ-θῶ	παιδευ-θείην
2 ἐ-παιδεύ-θης	παιδευ-θῇς	παιδευ-θείης
3 ἐ-παιδεύ-θη	παιδευ-θῇ	παιδευ-θείη
D. —	—	—
2 ἐ-παιδεύ-θη-τον	παιδευ-θῆ-τον	παιδευ-θείη-τον *)
3 ἐ-παιδευ-θή-την	παιδευ-θῆ-τον	παιδευ-θειή-την
P. 1 ἐ-παιδεύ-θη μεν	παιδευ-θῶ-μεν	παιδευ-θείη-μεν
2 ἐ-παιδεύ-θη τε	παιδευ-θῆ-τε	παιδευ-θείη-τε
3 ἐ-παιδεύ-θη-σαν.	παιδευ-θῶ σι(ν).	παιδευ-θεῖεν.

Fut. I. ich werde erzog. w.	fehlt.	ich würde erzog. werd.
S. 1 παιδευθήσομαι		παιδευθησοίμην
2 παιδευθήσῃ (ει)		παιδευθήσοιο
3 παιδευθήσεται		παιδευθήσοιτο
D. 1 παιδευθησόμεθον		παιδευθησοίμεθον
2 παιδευθήσεσθον		παιδευθήσοισθον
3 παιδευθήσεσθον		παιδευθησοίσθην
P. 1 παιδευθησόμεθα		παιδευθησοίμεθα
2 παιδευθήσεσθε		παιδευθήσοισθε
3 παιδευθήσονται.		παιδευθήσοιντο.

Fut. III. ich werde erz. w. sein	fehlt.	ich würde erz. w. sein
S. 1 πε-παιδεύ-σ-ομαι		πε-παιδευ-σ-οίμην
etc. wie Fut. Med.		etc. wie Fut. Med.

Adj. Verb.: παιδευ-τός, ή, όν erziehbar,

*) Anm. 1. Im Dual. u. Plur. Optat. Aor. I. Pass. giebt es auch eine contrahirte Form, die nicht selten, in der 3. Pers. Plur. aber allein gebräuchlich ist:

D. παιδευ-θεῖτον
παιδευ-θείτην
Pl. παιδευ-θεῖμεν
παιδευ-θεῖτε
παιδευ-θεῖεν.

V U M.

	Imperat.	Infinit.	Partic.
	werde erzogen	erzogen werden	einer, der erzog. wird
S. 2	παιδεύ-ου etc.	παιδεύ-εσθαι.	παιδευ-όμενος, η, ον.

	sei erzogen	erzogen werd. sein	erzogen
S. 2	πε-παίδευ-σο etc.	πε-παιδεῦ-σθαι.	πε-παιδευ-μένος, η, ον.

	werde erzogen	erzogen worden sein	erzogen
S. 2	παιδεύ-θη-τι	παιδευ-θῆ-ναι.	παιδευ-θείς, εῖσα, έν.
3	παιδευ-θή-τω		G. έντος, είσης, έντος.
D.			
2	παιδεύ-θη-τον		
3	παιδευ-θή-των		
P. 2	παιδεύ-θη-τε		
3	παιδευ-θή-τωσαν.		

	fehlt.	werden erzog. werd.	einer, der erzogen werden wird
		παιδευ-θή-σ-εσθαι.	παιδευ-θη-σ-όμενος, η, ον.

	fehlt.	werd. erz. word. sein	einer, der erzog. s. wird
		πε-παιδεύ-σ-εσθαι.	πε-παιδευ-σ-όμενος, η, ον

παιδευ-τέος, α, ον zu erziehen.

Anm. 2. Dies Fut. III. Pass. wird auch nicht selten in der medialen Bedeutung gebraucht.

§. 40.

Abweichungen in der Tempusbildung der Verba pura.

1. Nach § 39, 2. wird der Character, wenn er ein kurzer Vocal ist, verlängert, nämlich:

ĭ u. ŭ in ī u. ū, α u. ε in η, ο in ω.

Anm. Die Verba auf ἀω, in denen dem α ein ε, ι od. ρ vorausgeht, verlängern dasselbe in ᾱ:

ἐάω F. ἐάσω, ἑσπάω F. ἑσπάσω, φοράω F. φοράσω.
(lasse) (bewirthe) (stehle).

Ebenso das Verb. ἀκροάομαι (höre), ἀκροάσομαι, weil dem ο noch ein ρ vorhergeht.

Dagegen bildet χράω (ertheile Orakel), χρήσω u. χράομαι (gebrauche), χρήσομαι ꝛc.

2. Folgende Verba behalten den kurzen Vocal des Präsens (oder des Stammes) im Fut. u. s. w. bei

a) auf ἀω: γελάω, χαλάω, θλάω, κλάω, σπάω.
lache, lasse nach, quetsche, breche, ziehe.

b) auf ἑω: ἁλέω, ἀρκέω, ἐμέω, ζέω, ξέω, τελέω,
mahle, genüge, speie, siede, schabe, vollende
τρέω, χέω, αἰδέομαι, ἀκέομαι.
zittere, gieße, scheue, heile.

c) auf ὁω: ἀρόω, pflüge.

d) auf ὑω: ἀνύω, ἀρύω, μεθύω, μύω πτύω.
vollende, schöpfe, berausche, schließe[d.Augen], spucke.

3. Folgende schwanken in der Formation:

αἰνέω lobe, αἰνέσω, ᾔνεσα, ᾔνεκα, ᾐνέθην, aber ᾔνημαι.
αἱρέω nehme, αἱρήσω, ᾕρηκα etc. aber ᾑρέθην.
δέω binde, δήσω, ἔδησα, δεδήσομαι (s. Fut. I. P.) —
aber δέδεκα, δέδεμαι, ἐδέθην.
καλέω rufe, (καλέσω) καλῶ, ἐκάλεσα, κέκληκα, κέκλημαι, ἐκλήθην.
ποθέω verlange, ποθέσομαι, ἐπόθεσα; später ποθήσω, ἐπόθησα etc. — aber ἐποθέσθην.

4. Das Verb. καίω (brenne) verwandelt αι durchgängig, κλαίω (weine) gewöhnlich in αυ; also:

καίω, καύσω, ἔκαυσα etc., aber
κλαίω (att. κλάω (ᾱ), κλάεις ohne Contr.)

hat außer dem Fut. κλαύσομαι u. κλαυσοῦμαι (§ 43, II.) auch κλαιήσω u. κλαήσω, (aber selten).

Die Verba θέω, νέω, πλέω, πνέω, so wie auch
laufe, webe, schiffe, wehe
meistentheils ῥέω u. χέω
fließe, gieße
verwandeln das ε in ευ oder ῠ (§. 43, II.);
ῥέω hat ἐῤῥύην, ῥυήσομαι u. ἐῤῥύηκα,
χέω F. χέω u. χέομαι, Aor. ἔχεα; dagegen Perf. κέχῠκα, κέχῠμαι, ἐχύθην (ῠ).
(χεύω) u. ἔχευα nur homerisch.

5. Im Perfect. Med. od. Pass. nehmen folgende Verba pura ein σ an:

a) alle diejenigen, welche nach 2. den kurzen Vocal des Präsens im Futur. beibehalten.

Ausnahmen:

δύω, θύω, λύω, ἐλάω (ἐλαύνω), δέω, ἀρόω, χέω, und
tauche unter, opfere, löse, treibe, binde, pflüge, gieße
das ganz poet. σεύω (beeile)
haben zwar den Vocal vor der Endung μαι ꝛc. kurz, nehmen aber doch kein σ an:
δέδῠμαι, τέθῠμαι, λέλῠμαι, ἐλήλᾰμαι (gewöhnl. nur in den Compos.), δέδεμαι, ἀρήρομαι, ἔσσῠμαι.

b) folgende einzelne:

ἀκούω, λεύω (καταλεύω), κελεύω, βύω, ῦω, ξύω,
höre, steinige, befehle, stopfe, regne, schabe,
κυλίω, πρίω, χρίω, παλαίω, πταίω, παίω, ῥαίω,
wälze, säge, salbe, ringe, stoße an, schlage, zerbreche,
χράω, σείω, χόω, ψαύω.
gebe Orakel, schüttele, häufe, berühre.

c) folgende schwanken:

γεύω, δράω, θραύω, κλαίω, κλείω, κολούω,
lasse kosten, thue, zerbreche, weine, schließe, verstümmele,
κρούω, νέω, ψάω.
stoße, häufe, schabe.

6. Folgende Verba haben zwar im Perf. Pass. kein σ, nehmen aber dasselbe im Aor. I. Pass. an:

μιμνήσκω (erinnere), μέμνημαι, ἐμνήσθην.
παύω (endige), πέπαυμαι, ἐπαύσθην.
πνέω (wehe), πέπνῡμαι (poet.), ἐπνεύσθην.
ποθέω (verlange), πεπόθημαι, ἐποθέσθην.
χράομαι (gebrauche), κέχρημαι, ἐχρήσθην.

Außerdem:

πετάννυμι (dehne aus), πέπταμαι, ἐπετάσθην.
ῥώννυμι, ἔῤῥωμαι, ἐῤῥώσθην.

Verba impura.

§. 41.

Einfacher und verstärkter Stamm: reiner Character.

1. Steht bei den Verbis impuris (§ 33. 2) im Präs. vor dem ω ein einfacher K=, P= oder T=Laut, so ist dies der reine Character des Verbi, an den die zur Conjugation nöthigen Endungen angehängt werden. Ist dies nicht der Fall, so ist der reine oder einfache Stamm des Verbi im Präsens verstärkt; dies geschieht für die Verba

a) labialia durch τ, vor dem jedesmal die Tenuis stehen muß, also:

π τ.

b) gutturalia durch τ, mit welchem der vorangehende K=Laut in τ übergeht, also

ττ oder σσ.

c) lingualia durch σ, welches mit dem T=Laute in ζ übergeht.

2. Die Verba labialia endigen sich also im Präs. entweder auf π- β- φ-ω:

βλέ-πω, τρίβ-ω, γράφ-ω,
sehe, reibe, schreibe

oder auf πτ-ω:

τύπτ-ω κρύπτ-ω ῥάπτ-ω.
(τυπ-) schlage, (κρυβ-) verberge, (ῥαφ-) nähe.

3. Die Verba gutturalia endigen sich im Präsens entweder auf: κ- γ- χ-ω:

πλέκ-ω λέγ-ω ἔχ-ω
flechte, sage, habe.

oder auf ττ (σσ):

τάσσ-ω φρίσσ-ω βήσσ-ω
(ταγ-) ordne, (φρικ-) schaudere, (βηχ-) huste.

4. Die Verba lingualia endigen sich im Präsens entweder auf: τ- δ- ϑ-ω:

ἀνύτ-ω σπεύδ-ω πείϑ-ω
vollende, eile, überrede,

oder auf ζ-ω:

φράζ-ω (φραδ-) zeige an.

Anm. Auf ζω finden sich keine Verba mit dem Character τ oder θ; übrigens tritt das σ in den Verben auf -ζω, sowie überhaupt der reine Character in den im Präsens verstärkten Verben, nur in den Temporibus secundis deutlich hervor; für die Bildung der übrigen genügt es zu wissen, daß der Character ein K-, P- od. T-Laut ist.

5. Ausnahmen von No. 3. u. 4.

a) Von den Verbis auf σσ od. ττ haben einen T-Laut zum Character:

πλάσσω, forme, πάσσω, bestreue, πτίσσω, stampfe, βλίττω, zeidele, βράσσω, gähre,
ἰμάσσω, geißele, ἐρέσσω, rudere, κορύσσω, rüste, λίσσομαι. bete.

Anm. Zwischen beiden Formationen schwanken:
ἀφύσσω (schöpfe, poet.), ἀφύξω Aor. ἤφυσα, -άμην,
νάσσω (stopfe), νάξω ꝛc. Perf. Pass. νένασμαι.

b) Von den Verbis auf -ζω haben einen K-Laut (gewöhnlich γ) zum Character sämmtliche Onomatopoëtica, besonders solche, die einen Ruf oder Ton ausdrücken:

αἰάζω, ächze, ἀλαλάζω, jauchze, κοΐζω, grunze, κράζω, schreie, κρώζω, krächze, μαστίζω, peitsche,
οἰμώζω, jammere, ὀλολύζω, heule, ὀνυστάζω, zerre, στάζω, tröpfele, στενάζω, seufze,
στηρίζω, stecke, στίζω, steche, σφύζω, walle, τρίζω, zwitschere, φλύζω. sprudele.

Anm. 1. Schwankend sind:
ἁρπάζω raube, att.: ἁρπάσομαι, ἥρπασα etc.
hellen.: ἁρπάξω u. ἁρπάσω etc. Aor. 2. P. ἡρπάγην.
βαστάζω trage, F. άσω etc. Aor. 1. P. ἐβαστάχθην.
νυστάζω nicke, schlafe, F. άσω u. gew. άξω.
παίζω scherze, F. παίξομαι A. ἔπαισα etc., später mit γ.

Anm. 2. Folgende drei haben γγ zum Character:
κλάζω töne, schreie: κλάγξω ꝛc. Pf. 2. κέκλαγγα.
πλάζω treibe umher: πλάγξω ꝛc. ἐπλάγχθην.
σαλπίζω trompete: σαλπίγξω ꝛc. σεσάλπιγκται.

§. 42.

Tempusbildung.

1. Es sind drei Arten von Tempora zu unterscheiden:

I. solche, die durch Anhängungen der Endungen (vermittelst des Bindevocals) an den Stamm des Präsens gebildet werden (vergl. § 39, 1.).

II. solche, die mit verändertem Stamme gebildet werden (§ 39, 2).

III. solche, die mit dem unveränderten reinen Stamme gebildet werden:

Tempora secunda: Aor. 2. u. Perf. (Plusqf.) 2. Act.
Aor. 2. u. Fut. 2. Pass.
Aor. 2. Med.

2. Die Bildung der unter Nr. II. bemerkten Tempora ist folgende:

a) Das Fut. u. der Aor. I. werden durch Anhängung der Endungen σω u. σα (§. 39, 2.) an den Character des Verbi und den dadurch nach §. 7, 1 u. 2 bedingten Veränderungen gebildet:

τρίβ-ω: (τριβ-σω), τρίψω, ἔτριψα.
ῥάπτ-ω: (ῥαφ-σω), ῥάψω, ἔῤῥαψα.

λέγ-ω: (λεγ-σω), λέξω, ἔλεξα.
τάσσ-ω: (ταγ-σω), τάξω, ἔταξα.

πείθ-ω: (πειθ-σω), πείσω, ἔπεισα.
φράζ-ω: (φραδ-σω), φράσω (ᾰ), ἔφρᾰσα.

Anm. Ebenso Fut. und Aor I. im Med.

b) Das Perf. I. Act. der Verba mit P- u. K-Lauten setzt ein aspirirtes α (ᾰ), die Verba mit T-Lauten κα an den Stamm des Verbi, wie er im Fut. nach Abwerfung der Endung σω erscheint:

κόπτ-ω F. κόψω (κοπ-σω) Pf. (κε-κοπ-ᾰ) κέ-κοφα.
τάσσ-ω F. τάξω (ταγ-σω) Pf. τε-ταγ-ᾰ) τέ-ταχα.
πείθ-ω F. πείσω (πει-σω) Pf. πέ-πει-κα.

Anm. 1. Für die Verba mit P- und K-Lauten kann man auch die Bildung des Perf. so darstellen: der P- od. K-Laut wird aspirirt und α darangesetzt.

Anm. 2. Im Plusquampf. wird ειν statt α gesetzt.

c) Das Perf. des Med. od. Pass. wird gebildet durch unmittelbare Anhängung der medialen od. pass. Endungen μαι, σαι, ται ꝛc. an den Character des Verbi mit den in §. 7. 1 u. 2. u. Anm. angegebenen Veränderungen:

Sing.	τρίβ-ω		τάσσ-ω (ταγ)	
1	τε-τριβ-μαι	τέ-τριμμαι	τε-ταγ-μαι	τέ-ταγμαι
2	τε-τριβ-σαι	τέ-τριψαι	τε-ταγ-σαι	τέ-ταξαι
3	τε-τριβ-ται	τέ-τριπται	τε-ταγ-ται	τέ-τακται

Dual.

1	τε-τριβ-μεθον	τε-τρίμμεθον	τε-ταγ-μεθον τε-τάγμεθον
2	τε-τριβ-σθον	τέ-τριφθον	τε-ταγ-σθον τέ-ταχθον
3	τε-τριβ-σθον	τέ-τριφθον	τε-ταγ-σθον τέ-ταχθον

Plur.

1	τε-τριβ-μεθα	τε-τρίμμεθα	τε-ταγ-μεθα τε-τάγμεθα
2	τε-τριβ-σθε	τέ-τριφθε	τε-ταγ-σθε τέ-ταχθε
3	τε-τριμμένοι, αι εἰσίν.		τε-ταγμένοι, αι εἰσίν.

πείθ-ω

Sing.	1	πε-πειθ-μαι	πέ-πεισμαι
	2	πε-πειθ-σαι	πέ-πεισαι
	3	πε-πειθ-ται	πέ-πεισται
Dual.	1	πε-πειθ-μεθον	πε-πείσμεθον
	2	πε-πειθ-σθον	πέ-πεισθον
	3	πε-πειθ-σθον	πέ-πεισθον
Plur.	1	πε-πειθ-μεθα	πε-πείσμεθα
	2	πε-πειθ-σθε	πέ-πεισθε
	3	πε-πεισμένοι, αι εἰσίν.	

Anm. Das Plusquamperf. setzt μην, σο, το ꝛc. mit denselben Veränderungen an.

d) Im Fut. III. Pass. wird σομαι ꝛc. (sowie in der 2. P. S. Perf. Pass. σαι) an den Stamm des Wortes gehängt:

(τε-τριβ-σομαι) τε-τρίψομαι, (τε-ταγ-σομαι) τε-τάξομαι, (πε-πείθ-σομαι) πε-πείσομαι.

e) Der Aor. I. Pass. hängt (§ 39, 2. e.) θην an den Character des Verbi — mit den nach §. 7, 4 u. 7, 2 Anm. nöthigen Veränderungen:

(ἐ-τριβ-θην) ἐ-τρίφθην, (ἐ-ταγ-θην) ἐτάχθην, (ἐ-πειθ-θην) ἐπείσθην.

Anm. Davon wird Fut. I. Pass. nach §. 39, 2 gebildet.

III. Die **Tempora Secunda** werden durch Anhängung der Endungen an den reinen Stamm gebildet, und zwar

das Perf. 2 nach Verlängerung,
der Aor. 2 nach Verkürzung

des im Stamme enthaltenen Vocals, der außerdem eine Neigung zum Umlaut hat, und zwar von ε

im Perf. 2. in ο,
im Aor. 2. in ᾰ.

Anm. Das Fut. II. Pass wird vom Aor. II. Pass. auf dieselbe Weise gebildet, wie Fut. I. Pass. vom Aor. I. Pass. (§ 39, 2.)

	Perf. II.	Aor. II.	
σήπ-ω	σέ-σηπ-α, (Pass.)	ἐ-σάπην(ᾰ)	verwese.
φεύγ-ω	πέ-φευγ-α	ἔ-φῡγ-ον	fliehe.
φράζ-ω	πέ-φρᾰδ-α	(ἔ-φρᾰδ-ον)	rede.
κράζ-ω	κέ-κρᾱγ-α	ἔ-κρᾰγ-ον	schreie.
	Mit dem Umlaut:		
φέρβω	πέ-φορβ-α		füttere.
λείπ-ω	λέ-λοιπα	ἔ-λῐπ-ον	lasse.
τρέπ-ω		ἔ-τρᾰπ-ον	wende.

Anm. Für den Gebrauch des Aor. II. ist zu bemerken:

1) daß er nicht gebildet wird im Activ., wenn er eine dem Impf. gleiche Form erhalten würde;

2) daß, wenn der Aor. I. da ist, der Aor. II. fehlt, (wenigstens selten ist), oder umgekehrt;

3) daß, wenn der Aor. II. mit passiver Form da ist, er in activer Form fehlt, oder umgekehrt; also:

a. γράφω, Impf. ἔγραφον, ohne Aor. 2. Act., dagegen ἐγράφην.

b. πλέκω, ἔπλεξα, aber nicht ἔπλακον, dagegen ἐπλάκην.

c. φαίνω, Pass. ἐφάνην, aber nicht im Act. ἔφανον.

Nur τρέπω (ich wende) hat sämmtliche Formen der Aoriste, obwohl mit etwas verschiedenem Gebrauch:

ἔτρεψα,	ἐτρέφθην,	ἐτρεψάμην
ich wandte,	wurde gew. (selten)	ich wandte (in d. Flucht),
ἔτραπον,	ἐτράπην,	ἐτραπόμην
ich wandte,	wurde gewandt,	wandte mich (intr.).

§. 43.

Abweichungen in der Tempusbildung.

I. Futurum Atticum.

1. Die Bildung des Fut. Att. besteht darin, daß bei den Verbis, bei welchen im Fut. vor der Endung σω ein kurzer Vocal ᾰ, ε od. ῐ steht, das σ ausgeworfen, das ω mit ᾰ und ε zusammengezogen, nach dem ῐ aber als aus έω contrahirt, flectirt wird:

	βιβάζω treibe, führe			τελέω vollende
Fut.	βιβά-σω	(βιβα-ω)	βιβῶ	τελέσω
	βιβά-σεις	(βιβα-εις)	βιβᾷς	(τελεω)
	βιβά-σει	(βιβα-ει)	βιβᾷ	τελῶ
	βιβά-σετον	(βιβα-ετον)	βιβᾶτον	τελεῖς
	βιβά-σετον	(βιβα-ετον)	βιβᾶτον	etc.
	βιβά-σομεν	(βιβα-ομεν)	βιβῶμεν	
	βιβά-σετε	(βιβα-ετε)	βιβᾶτε	
	βιβά-σουσι	(βιβα-ουσι)	βιβῶσι(ν).	

κομίζω bringe

κομί-σω (ῑ)	κομῐ̄-ῶ
κομί-σεις	κομι-εῖς
κομί-σει	κομι-εῖ
κομί-σετον	κομι-εῖτον
κομί-σετον	κομι-εῖτον
κομί-σομεν	κομι-οῦμεν
κομί-σετε	κομι-εῖτε
κομί-σουσι(ν)	κομι οῦσι(ν).

2. Dieſes attiſche Futurum kommt vor:

a) bei den Verbis ἐλάω (ἐλαύνω), καλέω, τελέω.

b) bei allen Verbis auf ἄννυμι und bei dem Verbo ἀμφιέννυμι.

c) bei den mehrſilbigen Verbis auf ίζω (die andere Form faſt gar nicht).

d) bei den meiſten Verbis auf άζω neben der gewöhnlichen Form.

Anm. Im Opt. iſt aber nur die gewöhnliche Form gebräuchlich.

3. Kurz iſt das α, ι, υ in der vorletzten Silbe des Fut. bei den Verbis mit T-Lauten, alſo: ἄσω, ἴσω, ὕσω von ἄζω, ίζω, ύζω, άσσω, ίσσω, ύσσω. Von Verb. puris ſ. § 40. 2.

III. Futurum doricum.

Die Endung dieſes Fut. οῦμαι (ſt. ομαι im F. Med.) kommt vor bei folgenden Verbis:

κλαίω: κλαυσοῦμαι, weine, παίζω: παιξοῦμαι, ſcherze, πίπτω: πεσοῦμαι, falle, φεύγω: φευξοῦμαι, fliehe. θέω: θευσοῦμαι, laufe, νέω: νευσοῦμαι webe, πλέω: πλευσοῦμαι, ſchiffe, πνέω: πνευσοῦμαι. wehe.

Anm. Doch iſt bei dieſen Verb. (außer πίπτω) auch die Form auf σομαι gebräuchlich: κλαύσομαι, παίξομαι etc.

III. Umlaut im Perf. I. Act. u. Med. od. Paſſ.

1. Folgende Verba nehmen im Perf. I. Act. den dem Perf. II. eigenthümlichen Umlaut ο an:

κλέπτω (ſtehle), κέκλοφα — aber κέκλεμμαι.
λέγω (ſammle), (εἶλοχα), ξυνείλοχα — συνείλεγμαι.

πέμπω (ſchicke), πέπομφα, — aber πέπεμμαι.
τρέφω (nähre), τέτροφα.
τρέπω (wende), τέτροφα.

Von anomalen Verben ſind hier zu bemerken:
ἄγω (führe), ἀγήοχα neben dem gewöhnlichen ἦχα — Paſſ. ἦγμαι.
ἐσθίω (eſſe), ἐδήδοκα (v. ἔδω), Perf. P. ἐδήδεσμαι.
φέρω (trage), ἐνήνοχα (ἐνεκω), P. Paſſ. ἐνήνεγμαι.

---

§.

Para

ACTI

Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes. ich ſchlage	d. ich ſchlage	ich ſchlüge
S. 1 κόπτ-ω	κόπτ-ω	κόπτ-οιμι
2 κόπτ-εις	κόπτ-ῃς	κόπτ-οις
3 κόπτ-ει	κόπτ-ῃ	κόπτ-οι
D. 2 κόπτ-ετον	κόπτ-ητον	κόπτ-οιτον
3 κόπτ-ετον	κόπτ-ητον	κοπτ-οίτην
P. 1 κόπτ-ομεν	κόπτ-ωμεν	κόπτ-οιμεν
2 κόπτ-ετε	κόπτ-ητε	κόπτ-οιτε
3 κόπτ-ουσι(ν).	κόπτ-ωσι(ν).	κόπτ-οιεν.

Imperf. ich ſchlug		
S. 1 ἔ-κοπτ-ον		P. ἐ-κόπτ-ομεν
2 ἔ-κοπτ-ες	D. ἐ-κόπτ-ετον	ἐ-κόπτ-ετε
3 ἔ-κοπτ-ε(ν)	ἐ-κοπτ-έτην	ἔ-κοπτ-ον.

Perf. I. ich habe geſchl.	d. ich geſchl. h.	ich hätte geſchl.
S. 1 κέ-κοφ-α	κε κόφ-ω	κε-κόφ-οιμι
2 κέ-κοφ-ας	κε-κόφ-ῃς	κε-κόφ-οις
3 κέ-κοφ-ε(ν)	etc. wie Conj. Praes.	etc. wie Optat. Praes.
D. 2 κε-κόφ-ατον		
3 κε-κόφ-ατον		
P. 1 κε-κόφ-αμεν		
2 κε-κόφ-ατε		
3 κε-κόφ-ᾶσι(ν).		

Plusqpf. I. ich hatte geſchlagen		
S. 1 ἐ-κε-κόφ-ειν	Dual.	P. ἐ-κε-κόφ-ειμεν
2 ἐ-κε-κόφ-εις	ἐ-κε-κόφ-ειτον	ἐ-κε-κόφ-ειτε
3 ἐ-κε-κόφ-ει	ἐ-κε-κοφ-είτην	ἐ-κε-κόφ-εισαν(εσαν)

πίπτω (falle), πέπτωκα.
δεῖσαι (fürchten), δέδοικα (δειδω).

2. Den Umlaut α haben im Perf., aber nicht im Aor. I. Paſſ.:

στρέφω (drehe um), ἔστραμμαι, aber ἐστρέφθην.
τρέπω (wende), τέτραμμαι — ἐτρέφθην.
τρέφω (nähre), τέθραμμαι — ἐθρέφθην.

44.

digma.

VUM.

	Imperat.	Infinit.	Partic.
	ſchlage	ſchlagen	ſchlagend
S. 2	κόπτ-ε	κόπτ-ειν.	κόπτ-ων,
3	κοπτ-έτω		-ουσα, -ον,
D. 2	κόπτ-ετον		G. οντος.
3	κοπτ-έτων		
P. 2	κόπτ-ετε		
3	κοπτ-έτωσαν od. κοπτ-όντων.		

---

	habe geſchlagen	geſchl. haben	einer, der geſchlagen hat
S. 1	κέ-κοφ-ε	κε-κοφ-έναι.	κε-κοφ-ώς,
3	κε-κοφ-έτω		-υῖα, -ός,
	etc. wie Imper. Praes. (wenig gebräuchlich).		G. ότος etc.

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Perf. II. (in Bedeutung u. Flexion wie Perf. I.)			
S. 1	*κέ-κοπ-α*	*κε-κόπ-ω*	*κε-κόπ-οιμι*
Plusquamperf. II.			
S. 1	*ἐ-κε-κόπ-ειν* etc. wie Plusqpf. I.		
Fut. ich werde ſchl.		fehlt.	ich würde ſchl.
S. 1	*κόψ-ω* wie Ind. Pr.		*κόψ-οιμι* wie Opt. Praes.
Aor. I. ich ſchlug		d. ich geſchl. habe	ich ſchlüge
S. 1	*ἔ-κοψ-α*	*κόψ-ω*	*κόψ-αιμι*
2	*ἔ-κοψ-ας*	*κόψ-ῃς*	*κόψ-αις* od. *ειας*
3	*ἔ-κοψ-ε(ν)*	wie Conj. Pr.	*κόψ-αι* od. *ειε(ν)*
D. 2	*ἐ-κόψ-ατον*		*κόψ-αιτον*
3	*ἐ-κοψ-άτην*		*κοψ-αίτην*
P. 1	*ἐ-κόψ-αμεν*		*κόψ-αιμεν*
2	*ἐ-κόψ-ατε*		*κόψ-αιτε*
3	*ἔ-κοψ-αν.*		*κόψ-αιεν* od. *ειαν.*
Aor. II. ich ſchlug		d. ich geſchl. h.	ich ſchlüge
S. 1	*ἔ-κοπ-ον*	*κόπ-ω*	*κόπ-οιμι*
2	*ἔ-κοπ-ες*	wie Conj. Praes.	wie Optat. Praes.
3	*ἔ-κοπ-ε(ν)*		
D. 2	*ἐ-κόπ-ετον*		
3	*ἐ-κοπ-έτην*		
P. 1	*ἐ-κόπ-ομεν*		
2	*ἐ-κόπ-ετε*		
3	*ἔ-κοπ-ον.*		

M E D

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes. ich ſchlage (f. mich)		daß ich ſchlage	ich ſchlüge
S. 1	*κόπτ-ομαι*	*κόπτ-ωμαι*	*κοπτ-οίμην*
2	*κόπτ-ῃ (ει)*	*κόπτ-ῃ*	*κόπτ-οιο*
3	*κόπτ-εται*	*κόπτ-ηται*	*κόπτ-οιτο*
D. 1	*κοπτ-όμεθον*	*κοπτ-ώμεθον*	*κοπτ-οίμεθον*
2	*κόπτ-εσθον*	*κόπτ-ησθον*	*κόπτ-οισθον*
3	*κόπτ-εσθον*	*κόπτ-ησθον*	*κοπτ-οίσθην*
P. 1	*κοπτ-όμεθα*	*κοπτ-ώμεθα*	*κοπτ-οίμεθα*
2	*κόπτ-εσθε*	*κόπτ-ησθε*	*κόπτ-οισθε*
3	*κόπτ-ονται.*	*κόπτ-ωνται.*	*κόπτ-οιντο.*

Imperat.	Infinit.	Partic.
κέ-κοπ-ε	κε-κοπ-έναι	κε-κοπ-ώς.

	fehlt.	ſchl. werden	der ſchl. wird
		κόψ-ειν	κόψ-ων etc.
	ſchlage	geſchl. haben	einer, der ge-
S. 2	κόψ-ον	od. ſchlagen	geſchlagen hat
3	κοψ-άτω	κόψ-αι	κόψ-ας,
D. 2	κόψ-ατον		-ασα, -αν,
3	κοψ-άτων		G. αντος.
P. 2	κόψ-ατε		
3	κοψ-άτωσαν od. κοψ-άντων.		
	ſchlage	geſchl. h. od.	der geſchl. hat
	κόπ-ε	ſchlagen	κοπ-ών,
	wie Imper. Praes.	κοπ-εῖν	-οῦσα, -όν,
			G. όντος.

I U M.

	Imperat.	Infinit.	Partic.
	ſchlage	ſchlagen	ſchlagend
S. 2	κόπτ-ου	κόπτ-εσθαι	κοπτ-όμενος,
3	κοπτ-έσθω	(ſchlagen	η, ον,
D. 2	κόπτ-εσθον	laſſen)	G. ου ꝛc.
3	κοπτ-έσθων		
P. 2	κόπτ-εσθε		
3	κοπτ-έσθωσαν od. κοπτ-έσθων.		

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Imperf.	ich ſchlug (für mich) od. ließ ſchlagen		
S. 1	ἐ-κοπτ-όμην	**D.** ἐ-κοπτ-όμεθον	**P.** ἐ-κοπτ-όμεθα
2	ἐ κόπτ-ου	ἐ-κόπτ-εσθον	ἐ-κόπτ-εσθε
3	ἐ-κόπτ-ετο	ἐ-κοπτ-έσθην	ἐ-κόπτ-οντο.
Perf.	ich h. (f.m.) geſchl.	daß ich ge=	ich hätte geſchl.
S. 1	κέ-κομ-μαι	ſchl. habe	
2	κέ-κοψαι	κε-κομμένος,	η, ον
3	κέ-κοπ-ται	ὦ etc.	εἴην etc.
D. 1	κε-κόμ-μεθον		
2	κέ-κοφ-θον		
3	κέ-κοφ-θον		
P. 1	κε-κόμ-μεθα		
2	κέ-κοφ-θε		
3	κε-κομμένοι, αι εἰσίν.		
Plusqpf.	ich hatte geſchlagen.		
S. 1	ἐ-κε-κόμ-μην	**D.** ἐ-κε-κόμμεθον	**P.** ἐ-κε-κόμ-μεθα
2	ἐ-κέ-κοψο	ἐ-κέ-κοφ-θον	ἐ-κέ-κοφ-θε
3	ἐ-κέ-κοπ-το	ἐ-κε-κόφ-θην	κε-κομμένοι, αι ἦσαν.
Fut. I.	ich werde ſchlagen	fehlt.	ich würde ſchlag.
S. 1	κόψ-ομαι ꝛc.		κοψ-οίμην
	wie Ind. Pr.		wie Opt. Pr.
Aor. I.	ich ſchlug	d. ich geſchl. h.	ich ſchlüge
S. 1	ἐ-κοψ-άμην	κόψ-ωμαι	κοψ-αίμην
2	ἐ-κόψ-ω	wie Conj. Pr.	κόψ-αιο
3	ἐ-κόψ-ατο		κόψ-αιτο
D. 1	ἐ-κοψ-άμεθον		κοψ-αίμεθον
2	ἐ-κόψ-ασθον		κόψ-αισθον
3	ἐ-κοψ-άσθην		κοψ-αίσθην
P. 1	ἐ-κοψ-άμεθα		κοψ-αίμεθα
2	ἐ-κόψ-ασθε		κόψ-αισθε
3	ἐ-κόψ-αντο.		κόψ-αιντο.
Aor. II.	ich ſchlug	d. ich geſchl. h.	ich ſchlüge
S. 1	ἐ-κοπ-όμην	κόπ-ωμαι	κοπ-οίμην
2	ἐ-κόπ-ου	wie Conj. Praes.	wie Optat. Praes.
3	ἐ-κόπ-ετο		
D. 1	ἐ-κοπ-όμεθον		
2	ἐ-κόπ-εσθον		
3	ἐ-κοπ-έσθην	**P. 2** ἐ-κόπ-εσθε	
P. 1	ἐ-κοπ-όμεθα	3 ἐ-κόπ-οντο.	

Imperat	Infinit.	Partic.
habe geſchlagen	geſchl. haben	der geſchl. hat
S. 2 κέ-κοψο	κε-κόφ-θαι	κε-κομ-μένος,
3 κε-κόφ-θω		η, ον.
D. 2 κέ-κοφ-θον		G. ου ꝛc.
3 κε-κόφ-θων		
P. 2 κέ-κοφ-θε		
3 κε-κόφ-θωσαν		
oder κε-κόφ-θων.		

fehlt.	ſchl. werden	e., der ſchl. wird
	κόψ-εσθαι.	κοψ-όμενος,
		η, ον.
ſchlage	geſchl. haben	der geſchl. hat
S. 2 κόψ-αι	κόψ-ασθαι	κοψ-άμενος,
3 κοψ-άσθω		η, ον.
D. 2 κόψ-ασθον		
3 κοψ-άσθων		
P. 2 κόψ-ασθε		
3 κοψ-άσθωσαν		
oder κοψ-άσθων.		

ſchlage	geſchl. haben	der geſchl. hat
S. 2 κοπ-οῦ	κοπ-έσθαι	κοπ-όμενος,
3 κοπ-έσθω		η, ον.
D. 2 κόπ-εσθον		
3 κοπ-έσθων		
P. 2 κόπ-εσθε		
3 κοπ-έσθωσαν		
oder κοπ-έσθων.		

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes.	ich werde geſchl.	d. ich geſchl. w.	ich würde geſchl.
S. 1	κόπτ-ομαι	κ'πτ-ωμαι	κοπτ-οίμην

ganz durch wie die entſprechenden Formen des Medii.

Impf.	ich wurde geſchlagen		
S. 1	ἐ-κοπτ-όμην	ꝛc. wie Impf. Med.	
Perf.	ich bin geſchlagen worden	ich ſei — geſchlagen worden	ich wäre geſchlagen worden
S. 1	κέ-κομ-μαι wie im Med.	κε-κομ-μένος, ω etc.	η, ον εἴην etc.
Plusqpf.	ich war geſchlagen worden		
S. 1	ἐ-κε-κόμ-μην wie im Med.		
Aor. I.	ich wurde geſchl.	d. ich geſchl. werd.	ich würde geſchl.
S. 1	ἐ-κόφ-θην	κοφ-θῶ	κοφ-θεί-ην
2	ἐ-κόφ-θης	κοφ-θῇς	κοφ-θεί-ης
3	ἐ-κόφ-θη	κοφ-θῇ	κοφ-θεί-η
D. 2	ἐ-κόφ-θη-τον	κοφ-θῆ-τον	κοφ-θεί-ητον *)
3	ἐ-κοφ-θή-την	κοφ-θῆ-τον	κοφ-θει-ήτην
P. 1	ἐ-κόφ-θη-μεν	κοφ-θῶ-μεν	κοφ-θεί-ημεν
2	ἐ-κόφ-θη-τε	κοφ-θῆ-τε	κοφ-θεί-ητε
3	ἐ-κόφ-θη-σαν.	κοφ-θῶ-σι(ν)	(κοφ-θεί-ησαν) κοφ-θεῖεν.
Aor. II.	in Bedeutung u. Flexion mit d. Aor. I. übereinſtimmend		
S. 1	ἐ-κόπ-ην	κοπ-ῶ	κοπ-είην
Fut. I.	ich werde geſchl. w.	fehlt.	ich würde geſch. w.
S. 1	κοφ-θή-σομαι		κοφ-θη-σοίμην
Fut. II.	in Bedeut. u. Flexion, wie Fut. I.		
S. 1	κοπ-ή-σομαι	fehlt.	κοπ-η-σοίμην
Fut. III.	ich werde geſchl. worden ſein	fehlt.	ich würde geſchl. worden ſein
S. 1	κε-κόψ-ομαι		κε-κοψ-οίμην
als Fut. III. Med.	ich werde geſchlagen haben		ich würde geſchl. haben

Adj. Verb. κοπτός, ή, όν geſchlagen,

*) S. die Anmerkung zum Parad. παιδεύω Pag. 58.

V U M.

	Imper.	Infin.	Part.
	werde geſchlagen	geſchl. werden	e., der geſchl. wird
S. 2	κόπτ-ου	κόπτ-εσθαι	κοπτ-όμενος, η, ον.

	ſei geſchlagen	geſchlagen wor= den ſein	geſchlagen
S. 2	κέ-κοψο wie im Med.	κε-κόφ-θαι	κε-κομ-μένος, η, ον

	werde geſchl.	geſchl. worden	geſchlagen
S. 2	κόφ-θη-τι	ſein	κοφ-θείς, εῖσα, έν.
3	κοφ-θή-τω	κοφ-θῆ-ναι	
D. 2	κόφ-θη-τον		G. έντος, είσης, έντος.
3	κοφ-θή-των		
P. 2	κόφ-θη-τε		
3	κοφ-θή-τωσαν.		

S. 2	κόπ-η-θι	κοπ-ῆ-ναι	κοπ-είς, εῖσα, έν.
3	κοπ-ή-τω		
	fehlt.	werd. geſchl. w. κοφ-θή-σεσθαι	e., d. geſchl. w. wird κοφ-θη-σόμενος
	fehlt.	κοπ-ή-σεσθαι	κοπ-η-σόμενος
	fehlt.	werden geſchl. worden ſein κε-κόψ-εσθαι	e., der geſchl. w. ſein wird κε-κοψ-όμενος.
		werden geſchl. haben	e., der geſchlagen haben wird.

κοπτέος, α, ον der geſchlagen werden muß.

Verbum mit K-Laut:

ACTI

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes.	πλέκ-ω	πλέκ-ω	πλέκ-οιμι
Impf.	ἔ-πλεκ-ον		
Perf.	πέ-πλεχ-α	πε-πλέχ-ω	πε-πλέχ-οιμι
Plusq.	ἐ-πε-πλέχ-ειν		
Fut.	πλέξ-ω	fehlt.	πλέξ-οιμι
Aor. I.	ἔ-πλεξ-α	πλέξ-ω	πλέξ-αιμι
Aor. II.	ἔ-πλακ-ον	πλάκ-ω	πλάκ-οιμι
Perf. II.	πέ-πλοκ-α	πε-πλόκ-ω	πε-πλόκ-οιμι
Plusq.	ἐ-πε-πλόκ-ειν.		

Die drei letzten Tempora sind nur des Beispiels wegen — aber

MEDIUM und

Praes.	πλέκ-ομαι	πλέκ-ωμαι	πλεκ-οίμην
Impf.	ἐ-πλεκ-όμην		
Perf.	πέ-πλεγ-μαι	πε-πλεγ-μένος, η, ον ὦ	εἴην
Plusqp.	ἐ-πε-πλέγ-μην		

MEDIUM: flechte für mich

Fut.	πλέξ-ομαι	fehlt.	πλεξ-οίμην
Aor. I.	ἐ-πλεξ-άμην	πλέξ-ωμαι	πλεξ-αίμην
Aor. II.	ἐ-πλακ-όμην	πλάκ-ωμαι	πλακ-οίμην

PASSIVUM:

Aor. I.	ἐ-πλέχ-θην	πλεχ-θῶ	πλεχ-θείην
Aor. II.	ἐ-πλάκ-ην	πλακ-ῶ	πλακ-είην
Fut. I.	πλεχ-θή-σομαι	fehlt.	πλεχ-θη-σοίμην
Fut. II.	πλακ-ή-σομαι	fehlt.	πλακ-η-σοίμην
Fut. III.	πε-πλέξ-ομαι	fehlt.	πε-πλεξ-οίμην

Adj. verb. πλεκ-τός, ή, όν flechtbar,

πλέκ-ω flechte.

VUM.

Imperat.	Infin.	Particip.
πλέκ-ε	πλέκ-ειν	πλέκ-ων
πέ-πλεχ-ε	πε-πλεχ-έναι	πε-πλεχ-ώς
fehlt.	πλέξ-ειν	πλέξ-ων
πλέξ-ον	πλέξ-αι	πλέξ-ας
πλάκ-ε	πλακ-εῖν	πλακ-ών
πέ-πλοκ-ε	πε-πλοκ-έναι	πε-πλοκ-ώς

regelmäßig — gebildet, ebenso Aor. II. Med.

PASSIVUM.

πλέκ-ου	πλέκ-εσθαι	πλεκ-όμενος
πέ-πλεξο	πε-πλέχθαι	πε-πλεγ-μένος,η,ον

od. lasse flechten.

fehlt.	πλέξ-εσθαι	πλεξ-όμενος
πλέξ-αι	πλέξ-ασθαι	πλεξ-άμενος
πλακ-οῦ	πλακ-έσθαι	πλακ-όμενος.

werde geflochten.

πλέχ-θη-τι	πλεχ-θῆ-ναι	πλεχ-θείς
πλάκ-η-θι	πλακ-ῆ-ναι	πλακ-είς
fehlt.	πλεχ-θή-σεσθαι	πλεχ-θη-σόμενος
fehlt.	πλακ-ή-σεσθαι	πλακ-η-σόμενος
fehlt.	πε-πλέξ-εσθαι	πε-πλεξ-όμενος.

πλεκ-τέος, έα, έον zu flechten.

Verbum mit T-Laut:

ACTI

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes.	φράζ-ω	φράζ-ω	φράζ-οιμι
Impf.	ἔ-φραζ-ον		
Perf. I.	πέ-φρᾰκ-α	πε-φράκ-ω	πε-φράκ-οιμι
Plusq. I.	ἐ-πε-φράκ-ειν (ᾰ)		
Fut.	φρά-σω (ᾰ)	fehlt.	φρά-σοιμι
Aor. I.	ἔ-φρᾰ-σα	φρά σω	φρά-σαιμι
Aor. II.	ἔ-φρᾰδ-ον	φράδ-ω	φράδ-οιμι
Perf. II.	πέ-φρᾰδ-α	πε-φράδ-ω	πε-φράδ-οιμι
Plusq. II.	ἐ-πε-φράδ-ειν (ᾰ)		

MEDIUM und

Praes.	φράζ-ομαι	φράζ-ωμαι	φραζ-οίμην
Imperf.	ἐ-φραζ-όμην		
Perf.	πέ-φρασ-μαι	πε-φρασ-μένος, η, ον ὦ	εἴην
Plusq.	ἐ-πε-φράσ-μην		

MEDIUM: (ich merke,

Fut.	φρά-σ-ομαι	fehlt.	φρα-σ-οίμην
Aor. I.	ἐ-φρα-σ-άμην	φρά-σ-ωμαι	φρα-σ-αίμην
Aor. II.	ἐ-φραδ-όμην	φράδ-ωμαι	φραδ-οίμην

PASSIVUM:

Aor. I.	ἐ-φράσ-θην	φρασ-θῶ	φρασ-θείην
Aor. II.	ἐ-φράδ-ην (ᾰ)	φραδ-ῶ	φραδ-είην
Fut. I.	φρασ-θή-σομαι	fehlt.	φρασ-θη-σοίμην
Fut. II.	φραδ-ή-σομαι	fehlt.	φραδ-η-σοίμην
Fut. III.	πε-φρά-σομαι	fehlt.	πε-φρα-σοίμην

Adj. verb. φρασ-τός, ή, όν —

Anm. Von diesem Verbum sind wenig Formen in der att. Prosa gar nicht vor.

φράζω ich zeige an.

V U M.

Imperat.	Infinit.	Partic.
φράζ-ε	φράζ-ειν	φράζ-ων
πέ-φραχ-ε	πε-φραχ-έναι	πε-φραχ-ώς
fehlt.	φρά-σειν	φρά-σων
φρά-σον	φρά-σαι	φράσας
φράδ-ε	φραδ-εῖν	φραδ-ών
πέ-φραδ-ε	πε-φραδ-έναι	πε-φραδ-ώς

PASSIVUM.

φράζ-ου	φράζ-εσθαι	φραζ-όμενος
πέ-φρα-σο	πε-φρά-σθαι	πε-φρασ-μένος.

überlege.)

fehlt.	φρά-σ-εσθαι	φρα-σ-όμενος
φρά-σαι	φρά-σ-ασθαι	φρα-σ-άμενος
φραδ-οῦ	φραδ-έσθαι	φραδ-όμενος

ich werde angezeigt.

φράσ-θη-τι	φρασ-θῆ-ναι	φρασ-θείς
φράδ-η-θι	φραδ-ῆ-ναι	φραδ-είς
fehlt.	φράσ-θή-σεσθαι	φρασ-θη-σόμενος
fehlt.	φραδ-ή-σεσθαι	φραδ-η-σόμενος
fehlt.	πε-φρά-σεσθαι	πε-φρα-σόμενος.

φρασ-τέος, α, ον.

gebräuchlich; einige kommen bei Herodot, einige bei Homer, einige

Verba liquidata.

§. 45.

1. Die Verba liquidata od. liquida, deren Character einer der liquidae λ, μ, ν, ρ ist, haben in der Bildung der Tempora, welche wir Tempora mit verändertem Stamme genannt haben, folgende Eigenthümlichkeiten.

2. Das Futur. wird durch Verkürzung der Stammsilbe und angehängtes ῶ (Med. οῦμαι) gebildet.

Ist die Stammsilbe im Präs. positione lang, wird sie im Fut. durch Auswerfung einer liquida, ist sie natura lang, durch Verkürzung des langen Vocals oder Diphthongs kurz gemacht, also:

σφάλ-λ-ω: σφᾰ̀λ-ῶ, τέμ-ν-ω: τεμ-ῶ, oder
φθείρ-ω: φθερ-ῶ, κρίν-ω(ῑ): κρῐ̀ν-ῶ, φαίν-ω: φᾰ̀ν-ῶ,
ἀμύν-ω(ῡ): ἀμῠ̀ν-ῶ.

Das οῦ u. οῦμαι ist aus ἑ-σ-ω: ἑ-ω u. ἑ-σ-ομαι: ἑ-ομαι entstanden.

Anm. Nur νέμ-ω u. μέν-ω haben die Stammsilbe schon im Präs. kurz, wie auch das seltnere δέρω.

3. Der Aorist hängt bloß α an, nachdem der kurze Vocal des Stammes (im Fut.) verlängert ist, wobei
α in η, ε in ει, ῐ u. ῠ in ῑ u. ῡ übergeht:
φαίνω: φᾰ̀ν-ῶ: ἔ-φην-α, τίλλ-ω: τῐ̀λ-ῶ: ἔ-τῑλ-α,
φθείρ-ω: φθερ-ῶ: ἔ-φθειρ-α, ἀμύν-ω: ἀμῠ̀ν-ῶ:
ἤμῦν-α.

Ausn. Alle Verba auf -ραίνω u. -ιαίνω (außer μιαίνω beflecken u. τετρᾶναι bohren) verlängern das ᾰ des Fut. im Aor. in ᾱ, ebenso: ἄρω, ἦρα, C. ἄρω, ἄλλομαι, ἠλάμην, C. ἅλωμαι, und ἰσχναίνω, κερδαίνω, κοιλαίνω, λευκαίνω, ὀργαίνω, πεπαίνω mache schwach, Gewinn, hohl, weiß, zornig, reif.

4. Das Perf. I. Act. wird durch Anhängung von κα an den Stamm, wie er sich im Fut. zeigt, gebildet:

σφάλλ-ω, σφᾰ̀λ-ῶ, ἔ-σφαλ-κα.
ἀγγέλλ-ω, ἀγγελ-ῶ, ἤγγελ-κα.

Hierzu folgende Regeln:

a) Alle zweisilbigen Verba liq., die im Fut. ε haben, verwandeln dasselbe im Perf. I. u. Aor. II. Act., sowie in den davon abgeleiteten Zeiten in α:

στέλλ-ω, στελ-ῶ, ἔσταλ-κα, ἔσταλ-μαι, (ἔσταλ-ον) ἐ-στάλ-ην, σταλ-ήσομαι.

φθείρ-ω, φθερ-ῶ, ἔ-φθαρ-κα, ἔ-φθαρμαι, (ἔ-φθαρ-ον), ἐ-φθάρ-ην, (φθαρ-ήσομαι).

b) Die Verba auf ν-ω müssen das ν vor κα in γ verwandeln (§. 7, 3):

φαίν-ω, φᾰ́ν-ῶ, πέ-φαγκ-α.

Diese Formen finden sich aber meistens nur bei den Späteren: sonst wurden diese Tempora entweder gar nicht, oder durch Auswerfung des ν, wie bei den Verbis

κλίνω (ῑ), κρίνω (ῑ), πλύνω (ῡ), κτείνω, τείνω,
bringe, richte, wasche, tödte, spanne,

oder durch Einfügung eines Vocals gebildet, μέν-ω, bleibe, μεν-ῶ, με-μέν-η-κα.

Anm. Es wird dabei ein Stamm μενε vorausgesetzt, eine Art der Tempusbildung, die sich bei den anomalen Verben häufiger findet.

c) Im Perf. Med. od. Pass. geht das ν vor μ entweder in σ über: πέ-φασ-μαι oder assimilirt sich: ᾔσχυμ-μαι (αἰσχύν-ω) beschäme, oder fällt (jedoch sehr selten) mit Verlängerung des vorhergehenden Vocals ganz aus: τραχύν-ω (ῡ) (mache rauh), τραχῦν-ῶ: τε-τράχῡ-μαι. In allen übrigen Formen tritt es wieder ein, sogar vor σ: πέ-φαν-σαι; auch muß das σ nach demselben ausfallen, wenn sich die Consonanten häufen: πέ-φαν-σθον (statt πε-φαν-σθον), vergl. §. 7, 7. —

5. Die weitere Bildung dieser Verba hat nichts Abweichendes, auch nicht in den Tempor. secundis (vergl. §. 42. III, füge aber §. 45. 4. a hinzu). Daher Perf. II. und Aor. II. von:

φαίν-ω, φᾰ́ν-ῶ, πέ-φην-α, ἐφάν-ην.

σπείρ-ω, (σᾰε) σπερ-ῶ, ἔ-σπορ-α, ἐ-σπάρ-ην.

Der Aor. II. ist selten im Act. und Med., während er im Pass. gewöhnlich ist statt des Aor. I.

Das Fut. III. wird von Verb. liq. nie gebildet.

§. 46. Paradigmen der ACTI

		Indicat.	Conjunct.	Optat.	
Praes.		ἀγγέλλ-ω	ἀγγέλλ-ω	ἀγγέλλ-οιμι	
Imperf.		ἤγγελλ-ον			
Perf.		ἤγγελ-κα	ἠγγέλ-κω	ἠγγέλ-κοιμι	
Plusqpf.		ἠγγέλ-κειν			
Fut.	S. 1	ἀγγελ-ῶ		ἀγγελ-οῖμι	od.
	2	ἀγγελ-εῖς		ἀγγελ-οῖς	
	3	ἀγγελ-εῖ		ἀγγελ-οῖ	
	D. 2	ἀγγελ-εῖτον		ἀγγελ-οῖτον	
	3	ἀγγελ-εῖτον		ἀγγελ-οίτην	
	P. 1	ἀγγελ-οῦμεν		ἀγγελ-οῖμεν	
	2	ἀγγελ-εῖτε		ἀγγελ-οῖτε	
	3	ἀγγελ-οῦσι (ν)		ἀγγελ-οῖεν	
Aor. I.		ἤγγειλ-α	ἀγγείλ-ω	ἀγγείλ-αιμι	
Aor. II.		ἤγγελ-ον	ἀγγέλ-ω	ἀγγέλ-οιμι	
Perf. II.		πέ-φην-α ich bin erschienen	πε-φήν-ω	πε-φήν-οιμι	
Plsqpf. II.		ἐ-πε-φήν-ειν			

MEDIUM und

Praes.		ἀγγέλλ-ομαι	ἀγγέλλ-ωμαι	ἀγγελλ-οίμην
Imperf.		ἠγγελλ-όμην		
Perf.	S. 1	ἤγγελ-μαι	ἠγγελ-μένος, η, ον	
	2	ἤγγελ-σαι	ὦ	εἴην
	3	ἤγγελ-ται		
	D. 1	ἠγγέλ-μεθον		
	2	ἤγγελ-θον		
	3	ἤγγελ-θον		
	P. 1	ἠγγέλ-μεθα		
	2	ἤγγελ-θε		
	3	ἠγγελ-μένοι εἰσίν		
Plsqpf.	S. 1	ἠγγέλ-μην	D. 1 ἠγγέλ-μεθον	
	2	ἤγγελ-σο	2 ἤγγελ-θον	
	3	ἤγγελ-το	3 ἠγγέλ-θην	

Verb. liq. ἀγγέλλω ich melde.

VUM.

Imperat.	Infinit.	Partic.
ἄγγελλ-ε	ἀγγέλλ-ειν	ἀγγέλλ-ων
ἤγγελ-κε	ἠγγελ-κέναι	ἠγγελ-κώς
S. 1 ἀγγελ-οίην	ἀγγελ-εῖν	ἀγγελ-ῶν
2 ἀγγελ-οίης		οὖσα, οὖν
3 ἀγγελ-οίη		**G.** οὔντος, ούσης,
D. 2 ἀγγελ-οίητον		οὔντος,
3 ἀγγελ-οιήτην		
P. 1 ἀγγελ-οίημεν		
2 ἀγγελ-οίητε		
3 ἀγγελ-οῖεν		
ἄγγειλ-ον	ἀγγεῖλ-αι	ἀγγείλ-ας
ἄγγελ-ε	ἀγγελ-εῖν	ἀγγελ-ών
πέ-φην-ε	πε-φην-έναι	πε-φην-ώς

PASSIVUM.

ἀγγέλλ-ου	ἀγγέλλ-εσθαι	ἀγγελλ-όμενος
S. 2 ἤγγελ-σο	ἠγγέλ-θαι	ἠγγελ-μένος
3 ἠγγέλ-θω		
D. 2 ἤγγελ-θον		
3 ἠγγέλ-θων		
P. 2 ἤγγελ-θε		
3 ἠγγέλ-θωσαν od.		
ἠγγέλ-θων		
P. 1 ἠγγέλ-μεθα		
2 ἤγγελ-θε		
3 ἠγγελμένοι ἦσαν		

MEDIUM.

		Indicat.	Conjunct.	Optat.
Fut.	S. 1	ἀγγελ-οῦμαι		ἀγγελ-οίμην
	2	ἀγγελ-εῖ od. ῇ		ἀγγελ-οῖο
	3	ἀγγελ-εῖται		ἀγγελ-οῖτο
	D. 1	ἀγγελ-ούμεθον		ἀγγελ-οίμεθον
	2	ἀγγελ-εῖσθον		ἀγγελ-οῖσθον
	3	ἀγγελ-εῖσθον		ἀγγελ-οίσθην
	P. 1	ἀγγελ-ούμεθα		ἀγγελ-οίμεθα
	2	ἀγγελ-εῖσθε		ἀγγελ-οῖσθε
	3	ἀγγελ-οῦνται		ἀγγελ-οῖντο
Aor. I.		ἠγγειλ-άμην	ἀγγείλ-ωμαι	ἀγγειλ-αίμην
Aor. II.		ἠγγελ-όμην	ἀγγέλ-ωμαι	ἀγγελ-οίμην

PASSIVUM.

Aor. I.	ἠγγέλ-θην	ἀγγελ-θῶ	ἀγγελ-θείην
Fut. I.	ἀγγελ-θή-σομαι		ἀγγελ-θησοίμην
Aor. II.	ἠγγέλ-ην	ἀγγελ-ῶ	ἀγγελ-είην
Fut. II.	ἀγγελ-ή-σομαι		ἀγγελ-ησοίμην

Adj. verbal. ἀγγελτός, ή, όν, ἀγγελ-τέος, τέα, τέον.

Perf. Pass. einiger Verba auf ν-ω:

		bin bekannt gemacht w.	bin beschämt worden
S.	1	πέ-φασ-μαι	ᾔσχυμ-μαι
	2	πέ-φαν-σαι	ᾔσχυν-σαι
	3	πέ-φαν-ται	ᾔσχυν-ται
D.	1	πε-φάσ-μεθον	ᾐσχύμ-μεθον
	2	πέ-φαν-θον	ᾔσχυν-θον
	3	πέ-φαν-θον	ᾔσχυν-θον
P.	1	πε-φάσ-μεθα	ᾐσχύμ-μεθα
	2	πέ-φαν-θε	ᾔσχυν-θε
	3	πε-φασ-μένοι εἰσίν	ᾐσχυμ-μένοι εἰσίν.

Imperat.	Infinit.	Partic.
	ἀγγελ-εῖσθαι	ἀγγελ-ούμενος, η, ον.

ἄγγειλ-αι	ἀγγείλ-ασθαι	ἀγγειλ-άμενος
ἀγγελ-οῦ	ἀγγελ-έσθαι	ἀγγελ-όμενος

ἀγγέλ-θη-τι	ἀγγελ-θῆ-ναι	ἀγγελ-θείς
	ἀγγελ-θήσεσθαι	ἀγγελ-θησόμενος
ἀγγέλ-η-θι	ἀγγελ-ῆ-ναι	ἀγγελ-είς
	ἀγγελ-ήσεσθαι	ἀγγελ-ησόμενος

bin gebeugt worden

κέ-κλι-μαι
κέ-κλι-σαι
κέ-κλι-ται
κε-κλί-μεθον
κέ-κλι-σθον
κέ-κλι-σθον
κε-κλί-μεθα
κέ-κλι-σθε
κέ-κλι-νται

bin gedörrt worden

ἐ-ξήραμ-μαι
ἐ-ξήραν-σαι
ἐ-ξήραν-ται
ἐ-ξηράμ-μεθον
ἐ-ξήραν-θον
ἐ-ξήραν-θον
ἐ-ξηράμ-μεθα
ἐ-ξήραν-θε
ἐ-ξηραμμένοι εἰσίν.

Verba contracta.

§. 47.

1. Diejenigen Verba pura, welche ein α, ε, oder ο zum Charakter haben (§. 33, 2), erfordern für die Tempora mit unverändertem Stamme eine beſondere Betrachtung.

2. In dieſen Zeiten (Präſ. u. Impf. Act., Med. u. Paſſ.) wird ſtets die Endung mit dem Charakter-Vocale zuſammengezogen (nach §. 6, 2).

Ueberſicht:

ά ω		έ ω		ό ω	
α-ε u. α-η	wird ᾱ	ε-ε, ε-ει	wird ει	ο-ε, ο-ο, ο-υ	wird ου
α ει u. α-η	— ᾳ	ε-η	— η	ο-η, ο-ω	— ω
α-ο, α-ω, α ου	ω	ε-η	— ῃ	ο-ει, ο-ῃ, ο-οι	— οι
α-οι	— ῳ	ε-ο, ε-ου	— ου		
		ε-ω	— ω		
		ε-οι	— οι		

Anm. 1. Man kann auch die Regel ſo faſſen:
a) α mit E-Laut wird ᾱ, mit O-Laut ω. b) ε mit ε wird ει, mit ο — ου, vor langem Laut wird es verſchlungen (§. 6, 2, c). c) ο mit kurzem Laut geht in ου, mit langem in ω, mit einem das ι enthaltenden in οι über.

Anm. 2. Der Inf. iſt aus einer älteren Form entſtanden, εεν, daher τιμᾶν (ſt. τιμά-ειν) ohne Jota subscr. und μισθοῦν (ſt. μισθό-εν) nicht μισθοῖν.

Anm. 3. Außer der ſchon bemerkten Abweichung der Contraction οι aus οει und οῃ ſind folgende Ausnahmen zu bemerken:
a) die Verba
χράομαι, ζάω, πεινάω, διψάω und κνάω, σμάω, ψάω
gebrauche, lebe, hungere, dürſte kratze, ſtreiche, reibe
contrahiren ſtets ſtatt in α in η.
b) das Verbum ῥιγόω, friere, contrahirt durchgängig in ω, auch in ῳ ſtatt in οι.

Anm. 4. Die zweiſilbigen Verba auf έω laſſen nur die Contraction ει zu, die übrigen Formen bleiben offen: πλέω, πλεῖς, πλεῖ, πλεῖτον, πλέομεν, πλεῖτε, πλέουσιν.

Anm. 5. Das Verbum λούω, waſche, zieht im Impf. Act., im Präſ. und Impf. Med. und Paſſ. den Bindevocal ε und ο mit dem Stamme λου zuſammen:
ἔλου ſt. ἔλουε, λοῦμαι ſt. λοῦομαι etc.

§. 48.

Paradigmen der Verba contracta

ACTIVUM. τιμάω-τιμῶ, ich ehre.

Praesens.

		Indicativus.		Conjunctivus.		Optativus.		
S.	1	τιμά-ω	τιμῶ	τιμά-ω	τιμῶ	τιμά-οιμι	τιμῷμι / τιμῴην	
	2	τιμά-εις	τιμᾷς	τιμά-ης	τιμᾷς	τιμά-οις	τιμῷς / τιμῴης	
	3	τιμά-ει	τιμᾷ	τιμά-η	τιμᾷ	τιμά-οι	τιμῷ / τιμῴη	
D.	2	τιμά-ετον	τιμᾶτον	τιμά-ητον	τιμᾶτον	τιμά-οιτον	τιμῷτον	τιμῴητον
	3	τιμά-ετον	τιμᾶτον	τιμά-ητον	τιμᾶτον	τιμα-οίτην	τιμῴτην	τιμῳήτην
P.	1	τιμά-ομεν	τιμῶμεν	τιμά-ωμεν	τιμῶμεν	τιμά-οιμεν	τιμῷμεν	τιμῴημεν
	2	τιμά-ετε	τιμᾶτε	τιμά-ητε	τιμᾶτε	τιμά-οιτε	τιμῷτε	τιμῴητε
	3	τιμά-ουσι	τιμῶσι (ν)	τιμά-ωσι	τιμῶσι (ν)	τιμά-οιεν	τιμῷεν	τιμῷεν

		Imperat.		Infinit.	Imperf.	
S.	2	τίμα-ε	τίμα	τιμά-ειν τιμᾶν	ἐτίμα-ον	ἐτίμων
	3	τιμα-έτω	τιμάτω	Part.	ἐτίμα-ες	ἐτίμας
D.	2	τιμά-ετον	τιμᾶτον	τιμά-ων, ουσα, ον	ἐτίμα-ε	ἐτίμα
	3	τιμα-έτων	τιμάτων	τιμῶν, τιμῶσα	ἐτιμά-ετον	ἐτιμᾶτον
P.	2	τιμά-ετε	τιμᾶτε	τιμῶν	ἐτιμα-έτην	ἐτιμάτην
	3	τιμα-έτωσαν	τιμάτωσαν	G. τιμῶντος.	ἐτιμά-ομεν	ἐτιμῶμεν
		τιμα-όντων	τιμώντων		ἐτιμά-ετε	ἐτιμᾶτε
					ἐτίμα-ον	ἐτίμων

MEDIUM oder PASSIVUM.

Praesens.

	Indicativ.		Conjunctiv.		Optativ.	
S. 1	τιμά-ομαι	τιμῶμαι	τιμά-ωμαι	τιμῶμαι	τιμα-οίμην	τιμῴμην
2	τιμά-ει (η)	τιμᾷ	τιμά-ῃ	τιμᾷ	τιμά-οιο	τιμῷο
3	τιμά-εται	τιμᾶται	τιμά-ηται	τιμᾶται	τιμά-οιτο	τιμῷτο
D. 1	τιμα-όμεθον	τιμώμεθον	τιμα-ώμεθον	τιμώμεθον	τιμα-οίμεθα	τιμῴμεθον
2	τιμά-εσθον	τιμᾶσθον	τιμά-ησθον	τιμᾶσθον	τιμά-οισθον	τιμῷσθον
3	τιμά-εσθον	τιμᾶσθον	τιμά-ησθον	τιμᾶσθον	τιμα-οίσθην	τιμῴσθην
P. 1	τιμα-όμεθα	τιμώμεθα	τιμα-ώμεθα	τιμώμεθα	τιμα-οίμεθα	τιμῴμεθα
2	τιμά-εσθε	τιμᾶσθε	τιμά-ησθε	τιμᾶσθε	τιμά-οισθε	τιμῶσθε
3	τιμά-ονται	τιμῶνται	τιμά-ωνται	τιμῶνται	τιμά-οιντο	τιμῷντο.

	Imperat.		Infinit.		Imperf.	
S. 2	τιμά-ου	τιμῶ	τιμά-εσθαι	τιμᾶσθαι	ἐτιμα-όμην	ἐτιμώμην
3	τιμα-έσθω	τιμάσθω	Partic.		ἐτιμά-ου	ἐτιμῶ
D. 2	τιμά-εσθον	τιμᾶσθον	τιμα-όμενος, η, ον		ἐτιμά-ετο	ἐτιμᾶτο
3	τιμα-έσθων	τιμάσθων	τιμώμενος, η, ον.		ἐτιμα-όμεθον	ἐτιμώμεθον
P. 2	τιμά-εσθε	τιμᾶσθε			ἐτιμά-εσθον	ἐτιμᾶσθον
3	τιμα-έσθωσων	τιμάσθωσαν			ἐτιμα-έσθην	ἐτιμάσθην
	τιμα-έσθων	τιμάσθων			ἐτιμα-όμεθα	ἐτιμώμεθα
					ἐτιμά-εσθε	ἐτιμᾶσθε
					ἐτιμά-οντο	ἐτιμῶντο.

ACTIVUM. φιλέω-φιλῶ, ich liebe.

Praesens.

	Indicat.		Conjunct.		Optat.		
S. 1	φιλέ-ω	φιλῶ	φιλέ-ω	φιλῶ	φιλέ-οιμι	φιλοῖμι	φιλ-οίην
2	φιλέ-εις	φιλεῖς	φιλέ-ῃς	φιλῇς	φιλέ-οις	φιλοῖς	φιλ-οίης
3	φιλέ-ει	φιλεῖ	φιλέ-ῃ	φιλῇ	φιλέ-οι	φιλοῖ	φιλ-οίη
D. 2	φιλέ-ετον	φιλεῖτον	φιλέ-ητον	φιλῆτον	φιλέ-οιτον	φιλοῖτον	φιλ-οίητον
3	φιλέ-ετον	φιλεῖτον	φιλέ-ητον	φιλῆτον	φιλε-οίτην	φιλοίτην	φιλ-οιήτην
P. 1	φιλέ-ομεν	φιλοῦμεν	φιλέ ωμεν	φιλῶμεν	φιλέ-οιμεν	φιλοῖμεν	φιλ-οίημεν
2	φιλέ-ετε	φιλεῖτε	φιλέ-ητε	φιλῆτε	φιλέ-οιτε	φιλοῖτε	φιλ-οίητε
3	φιλέ-ουσι	φιλοῦσι (ν)	φιλέ-ωσι	φιλῶσι (ν)	φιλέ-οιεν	φιλοῖεν	φιλ-οῖεν

	Imperat.		Infin.	Imperf.	
S. 2	φίλε-ε	φίλει	φιλέ-ειν φιλεῖν	ἐφίλε-ον	ἐφίλουν
3	φιλε-έτω	φιλείτω	Partic.	ἐφίλε-ες	ἐφίλεις
D. 2	φιλέ-ετον	φιλεῖτον	φιλέ-ων, ουσα, ον	ἐφίλε-ε (ν)	ἐφίλει
3	φιλε-έτων	φιλείτων	φιλῶν, φιλοῦσα, φιλοῦν	ἐφιλέ-ετον	ἐφιλεῖτον
P. 2	φιλέ-ετε	φιλεῖτε	G. φιλοῦντος, φιλούσης,	ἐφιλε-έτην	ἐφιλείτην
3	φιλε-έτωσαν	φιλείτωσαν	φιλοῦντος	ἐφιλέ-ομεν	ἐφιλοῦμεν
	φιλε-όντων	φιλούντων		ἐφιλέ-ετε	ἐφιλεῖτε
				ἐφίλε-ον	ἐφίλουν

MEDIUM oder PASSIVUM.

Praesens.

	Indicat.		Conjunct.		Optat.	
S. 1	φιλέ-ομαι	φιλοῦμαι	φιλέ-ωμαι	φιλῶμαι	φιλε-οίμην	φιλοίμην
2	φιλέ-ει (ῃ)	φιλεῖ (ῇ)	φιλέ-ῃ	φιλῇ	φιλέ-οιο	φιλοῖο
3	φιλέ-εται	φιλεῖται	φιλέ-ηται	φιλῆται	φιλέ-οιτο	φιλοῖτο
D. 1	φιλε-όμεθον	φιλούμεθον	φιλε-ώμεθον	φιλώμεθον	φιλε-οίμεθον	φιλοίμεθον
2	φιλέ-εσθον	φιλεῖσθον	φιλέ-ησθον	φιλῆσθον	φιλέ-οισθον	φιλοῖσθον
3	φιλέ-εσθον	φιλεῖσθον	φιλέ ησθον	φιλῆσθον	φιλε-οίσθην	φιλοίσθην
P. 1	φιλε-όμεθα	φιλούμεθα	φιλε-ώμεθα	φιλώμεθα	φιλε-οίμεθα	φιλοίμεθα
2	φιλέ-εσθε	φιλεῖσθε	φιλέ-ησθε	φιλῆσθε	φιλέ-οισθε	φιλοῖσθε
3	φιλέ-ονται	φιλοῦνται	φιλέ-ωνται	φιλῶνται	φιλέ-οιντο	φιλοῖντο

	Imperat.		Infinit.		Imperf.	
S. 2	φιλέ-ου	φιλοῦ	φιλέ-εσθαι	φιλεῖσθαι	ἐφιλε-όμην	ἐφιλούμην
3	φιλε-έσθω	φιλείσθω	Particip.		ἐφιλέ-ου	ἐφιλοῦ
D. 2	φιλέ-εσθον	φιλεῖσθον	φιλε-όμενος, η, ον		ἐφιλέ-ετο	ἐφιλεῖτο
3	φιλε-έσθων	φιλείσθων	φιλούμενος, η, ον		ἐφιλε-όμεθον	ἐφιλούμεθον
P. 2	φιλέ-εσθε	φιλεῖσθε			ἐφιλέ-εσθον	ἐφιλεῖσθον
3	φιλε-έσθωσαν	φιλείσθωσαν			ἐφιλε-έσθην	ἐφιλείσθην
	φιλε-έσθων	φιλεῖσθων			ἐφιλε-όμεθα	ἐφιλούμεθα
					ἐφιλέ-εσθε	ἐφιλεῖσθε
					ἐφιλέ-οντο	ἐφιλοῦντο

ACTIVUM. μισθόω-μισθῶ, ich vermiethe.

Praesens.

	Indicat.		Conjunct.		Optat.		
S. 1	μισθό-ω	μισθῶ	μισθό-ω	μισθῶ	μισθό-οιμι	μισθοῖμι	μισθοίην
2	μισθό-εις	μισθοῖς	μισθό-ης	μισθοῖς	μισθό-οις	μισθοῖς	μισθοίης
3	μισθό-ει	μισθοῖ	μισθό-η	μισθοῖ	μισθό-οι	μισθοῖ	μισθοίη
D. 2	μισθό-ετον	μισθοῦτον	μισθό-ητον	μισθῶτον	μισθό-οιτον	μισθοῖτον	μισθοίητον
3	μισθό-ετον	μισθοῦτον	μισθό-ητον	μισθῶτον	μισθο-οίτην	μισθοίτην	μισθοιήτην
P. 1	μισθό-ομεν	μισθοῦμεν	μισθό-ωμεν	μισθῶμεν	μισθό-οιμεν	μισθοῖμεν	μισθοῖημεν
2	μισθό-ετε	μισθοῦτε	μισθό-ητε	μισθῶτε	μισθό-οιτε	μισθοῖτε	μισθοίητε
3	μισθό-ουσι	μισθοῦσι(ν)	μισθό-ωσι	μισθῶσι(ν)	μισθό-οιεν	μισθοῖεν	μισθοῖεν

	Imperat.		Infinit.	Imperf.	
S. 2	μίσθο-ε	μίσθου	μισθό-ειν μισθοῦν	S. 1	ἐμίσθο-ον ἐμίσθουν
3	μισθο-έτω	μισθούτω	Partic.	2	ἐμίσθο-ες ἐμίσθους
D. 2	μισθό-ετον	μισθοῦτον	μισθό-ων, ουσα, ον	3	ἐμίσθο-ε(ν) ἐμίσθου
3	μισθο-έτων	μισθούτων	μισθῶν, μισθοῦσα	D. 2	ἐμισθό-ετον ἐμισθοῦτον
P. 2	μισθό-ετε	μισθοῦτε	μισθοῦν	3	ἐμισθο-έτην ἐμισθούτην
3	μισθο-έτωσαν	μισθούτωσαν	G. μισθοῦντος,	P. 1	ἐμισθό-ομεν ἐμισθοῦμεν
	μισθο-όντων	μισθούντων	μισθούσης, μισθοῦντος	2	ἐμισθό-ετε ἐμισθοῦτε
				3	ἐμίσθο-ον ἐμίσθουν

MEDIUM oder PASSIVUM.

Präsens.

	Indicat.		Conjunct.		Optat.	
S. 1	μισθό-ομαι	μισθοῦμαι	μισθό-ωμαι	μισθῶμαι	μισθο-οίμην	μισθοίμην
2	μισθό-ει	μισθοῖ	μισθό-ῃ	μισθοῖ	μισθό-οιο	μισθοῖο
3	μισθό-εται	μισθοῦται	μισθό-ηται	μισθῶται	μισθό-οιτο	μισθοῖτο
D. 1	μισθο-όμεθον	μισθούμεθον	μισθο-ώμεθον	μισθώμεθον	μισθο-οίμεθον	μισθοίμεθον
2	μισθό-εσθον	μισθοῦσθον	μισθό-ησθον	μισθῶσθον	μισθό-οισθον	μισθοῖσθον
3	μισθό-εσθον	μισθοῦσθον	μισθό-ησθον	μισθῶσθον	μισθο-οίσθην	μισθοίσθην
P. 1	μισθο-όμεθα	μισθούμεθα	μισθο-ώμεθα	μισθώμεθα	μισθο-οίμεθα	μισθοίμεθα
2	μισθό-εσθε	μισθοῦσθε	μισθό-ησθε	μισθῶσθε	μισθό-οισθε	μισθοῖσθε
3	μισθό-ονται	μισθοῦνται	μισθό-ωνται	μισθῶνται	μισθό-οιντο	μισθοῖντο

	Imperat.		Infinit.		Imperf.	
S. 2	μισθό-ου	μισθοῦ	μισθό-εσθαι	μισθοῦσθαι	ἐμισθο-όμην	ἐμισθούμην
3	μισθο-έσθω	μισθούσθω	Partic.		2 ἐμισθό-ου	ἐμισθοῦ
D. 2	μισθό-εσθον	μισθοῦσθον	μισθο-όμενος, η, ον		3 ἐμισθό-ετο	ἐμισθοῦτο
3	μισθο έσθων	μισθούσθων	μισθούμενος, η, ον		D. 1 ἐμισθο όμεθον	ἐμισθούμεθον
P. 2	μισθό-εσθε	μισθοῦσθε			2 ἐμισθό-εσθον	ἐμισθοῦσθον
3	μισθο-έσθωσαν	μισθούσθωσαν			3 ἐμισθο-έσθην	ἐμισθούσθην
	μισθο-έσθων	μισθούσθων			P. 1 ἐμισθο-όμεθα	ἐμισθούμεθα
					2 ἐμισθό-εσθε	ἐμισθοῦσθε
					3 ἐμισθό-οντο	ἐμισθοῦντο

§ 49.

1. Die Bildung der übrigen Tempora der Verba contracta geschieht nach § 40, 1. und 39, 2. Tempora secunda kommen von diesen Verben nicht vor.

2. Tempora des Activs.

	Perf.	Plusquamperf.	Fut.	Aor.
τιμάω	τε-τίμη-κα	ἐ-τε-τιμή-κειν	τιμή-σω	ἐ-τίμη-σα
φιλέω	πε-φίλη-κα	ἐ-πε-φιλή-κειν	φιλή-σω	ἐ-φίλη-σα
μισθόω	με-μίσθω-κα	ἐ-με-μισθώ-κειν	μισθώ-σω	ἐ-μίσθω-σα.

3. Tempora des Med. und Pass.

		Indicat.	Imperat.	Infinit.	Plusquampf.
Perf.	S. 1	τε-τίμη-μαι		τε-τιμῆ-σθαι	ἐτε-τιμή-μην
	2	τε-τίμη-σαι	τε-τίμη-σο	Partic.	ἐτε-τίμη-σο
	3	τε-τίμη-ται	τε-τιμή-σθω	τε-τιμη-μένος, η, ον	ἐτε-τίμη-το
	D. 1	τε-τιμή-μεθον			ἐτε-τιμή-μεθον
	2	τε-τίμη-σθον	τε-τίμη-σθον		ἐτε-τίμη-σθον
	3	τε-τίμη-σθον	τε-τιμή-σθων		ἐτε-τιμή-σθην
	P. 1	τε-τιμή-μεθον	τε-τίμη-σθε		ἐτε-τιμή-μεθα
	2	τε-τίμη-σθε	τε-τιμή-σθωσαν		ἐτε-τίμη-σθε
	3	τε-τίμη-νται	od. τε-τιμή-σθων		ἐτε-τίμη-ντο.
Perf.	S. 1	πε-φίλη-μαι		Infin.	ἐπε-φιλή-μην
	2	πε-φίλη-σαι	πε-φίλη-σο	πε-φιλῆ-σθαι	ἐπε-φίλη-σο
	3	πε-φίλη-ται	πε-φιλή-σθω		ἐπε-φίλη-το

		Indicat.	Imperat.	Partic.	Plusquamperf.
	D. 1	πε-φιλή-μεθον	πε-φίλη-σθον	πε-φιλη-μένος, η, ον	ἐπε-φιλή-μεθον
	2	πε-φίλη-σθον	πε-φιλή-σθων		ἐπε-φίλη-σθον
	3	πε-φίλη-σθον			ἐπε-φιλή-σθην
	P. 1	πε-φιλή-μεθα	πε-φίλη-σθε		ἐπε-φιλή-μεθα
	2	πε-φίλη-σθε	πε-φιλή-σθωσαν		ἐπε-φίλη-σθε
	3	πε-φίλη-νται	dd. πε-φιλή-σθων		ἐπε-φίλη-ντο
Perf.	S. 1	με-μίσθω-μαι		Infinit.	ἐμε-μισθώ-μην
	2	με-μίσθω σαι	με-μίσθω-σο	με-μισθῶ-σθαι	ἐμε-μίσθω-σο
	3	με-μίσθω-ται	με-μισθώ-σθω	Part.	ἐμε-μίσθω-το
	D. 1	με-μισθώ-μεθον		με-μισθω-μένος,	ἐμε-μισθώ-μεθον
	2	με μίσθω σθον	με-μίσθω-σθον	η, ον	ἐμε-μίσθω-σθον
	3	με-μίσθω-σθον	με-μισθώ-σθων		ἐμε-μισθώ-σθην
	P. 1	με-μισθώ-μεθα	με-μίσθω-σθε		ἐμε-μισθώ-μεθα
	2	με-μίσθω-σθε	με-μισθώ-σθωσαν		ἐμε-μίσθω-σθε
	3	με-μίσθω-νται	dd. με-μισθώ σθων		ἐμε-μίσθω-ντο

4. Tempora Medii.

	Fut.	Aor.
τιμάω:	τιμή-σομαι	ἐ-τιμη-σάμην
φιλέω:	φιλή-σομαι	ἐ-φιλη-σάμην
μισθόω	μισθώ-σομαι	ἐ-μισθω-σάμην

5. Tempora Passivi.

Fut. I.	Aor.	Fut. III.
τιμη-θή-σομαι	ἐ-τιμή-θην	τε-τιμή-σομαι
φιλη-θή-σομαι	ἐ-φιλή-θην	πε-φιλή-σομαι
μισθω-θή-σομαι	ἐ-μισθώ-θην	με-μισθώ-σομαι

Adj. Verb. τιμη-τός, ή, όν — τιμη-τέος, α, ον. — φιλη-τός, ή, όν — φιλητέος, α, ον.
μισθω-τός, ή, ον — μισθω-τέος, α, ον.

Zweite Conjugationsform.

Verba auf μι.

§. 50.

1. Die Verba auf μι lassen sich nach zwei Klassen unterscheiden, von denen die letztere die auf νυμι oder ννυμι umfaßt.

2. Die Eigenthümlichkeiten der Verba auf μι nach der ersten Klasse bestehen:

a) in gewissen Personal-Endungen;

b) in dem Fehlen des Bindevocals;

c) in einer Reduplication im Präs. und Impf., die mit ι gebildet wird, und im Fall die Reduplication nicht Statt finden kann (nach §. 36. 2), durch ἰ (ι mit dem Spir. asper) ersetzt wird; jedesmal aber in der weitern Tempusbildung fortfällt.

3. Die eigenthümlichen Personal-Endungen sind:
Präs. Ind. Sing. 1. μι, (2. ς), 3. σι (ν)
Imperat. Sing. 2. θι
Optat. — ιην etc.
Impf. und Aor. II. Ind. 3 Plur. σαν.

Anm. 1. Dazu ist zu fügen, daß alle Inf der nach dieser Conjugationsform gebildeten Tempora sich auf ναι, die Participien im Mascul. auf ς endigen.

Anm. 2. Eine Eigenthümlichkeit ist es ferner, daß in der 3 P. Pl. das ν in der Endung νσι in ᾱ übergeht, das (attisch) nur in den auf α ausgehenden Stämmen mit dem Charakter des Verbi zusammengezogen wird (ἱστά-ᾱσι) ἱστᾶσι (ν), in den übrigen stehen bleibt: τιθέ-ᾱσι, διδό-ᾱσι.

4. Allen Verbis auf μι der 1. Klasse liegt ein Stamm mit einem Vokale als Charakter zum Grunde, an welchen unmittelbar die Endungen angehängt werden, nur daß im Sing. des Indic. Präs., Imperf. und Aor. II., — bei einigen Verbis (ἵστημι etc.) auch im Dual. und Plur. des Aor. II — der Charakter verlängert wird, nämlich ε in η, α in η, ο in ω.

5. Die Imperativ-Endung θι kommt im Präs. nur von den Verb. φημί, εἰμί und εἶμι (φάθι, ἴσθι, ἴθι) wirklich vor, bei den übrigen Verben wird sie abgeworfen und dafür der Charakter-Vocal verlängert ε in ει, α in η, ο in ου, (ῠ in ῡ).

Im Aor. II. ist sie geblieben von ἵστημι: στῆ-θι (in den Compos. gewöhnlich -στᾶ) und in den Aoristen einiger anomalen Verben (γιγνώσκω, βαίνω etc.) (Vergl. auch die nach Analogie der Verb. auf μι gebildeten Aor. I u. II Pass. S. 59). Bei andern geht die Endung θι in ς über: (θε θι) θές, (δο θι) δός, (ἑ-θι) ἕς. —

Außerdem findet sich diese Endung θι im Imperat. einiger nach Analogie der Verb. auf μι flectirten, oder syncopirten Perfecten, wie ἴσθι (v. οἶδα), δέ-δι-θι (zu δειδω), ἑ-στα-θι (v. ἵστημι) etc.

6. Vor der Infinitiv-Endung ναι des Aor. II wird der Charactervocal gedehnt, ε in ει, α in η, ο in ου.

7. Im Optativ (Präs. u. Aor.) wird die Endung ιην so angehängt, daß sich das ι mit dem Charaktervocal zu einem Diphthong vereinigt: εἴην, αἴην, οἴην.

Im Dual. u. Plur. des Präs. ist die zusammengezogene Form: εἶτον, εἶτην, εἶμεν, εἶτε etc. die gewöhnliche, im Aor. die weniger gebräuchliche; in der 3. P. Pl. die einzige: εἶεν, αἶεν, οἶεν. —

8. Die Personal-Endungen des Conjunctivs sind dieselben, wie bei den Verb. auf ω, verschmelzen sich aber mit dem Charakter-Vocal so, daß aus ε und α mit η: ῆ, aus ο mit η: ῶ wird.

9. Im Med. und Pass. werden die gewöhnlichen Personal-Endungen unmittelbar an den Charakter-Vocal angehängt, und zwar in der 2. Sing. (σαι u. σο) häufig unverändert.

Anm. Das Bestimmtere s. in den Paradigmen. Im Conjunct. und Optativ geschieht die Vereinigung des Charakter-Vocals mit den Endungen auf gleiche Weise, wie im Activ:

τιθε-ωμαι: τιθῶμαι; τιθε-ιμην: τιθειμην etc.

10. Die Tempusbildung entspricht der bei den **Verbis puris** (bes. contractis) angegebenen. Als Eigenthümlichkeit sind zu betrachten:

a) Die Dehnung des ε (statt in η) in ει im Perf. Act. und Med. der Verba τίθημι u. ἵημι (u. κεῖμαι).

b) Der Tempuscharakter κ statt σ im Indicativ. des Aor. I Act. und Med. der Verba τίθημι, ἵημι u. δίδωμι: ἔ-θη-κ-α, ἧ-κ-α, ἔ-δω-κ-α.

Anm. Im gewöhnlichen Gebrauche sind nur der Sing. und die 3 P. Pl. im Aktiv, der Ind. Aor. I Med. von τίθημι, selten von

τίθημι und δίδωμι, niemals die übrigen Formen, die stets durch den Aor. II. ersetzt werden, der dagegen im Sing. Ind. Act. nicht gebräuchlich ist.

11. Der Aor. II. und das Fut. II. Pass. fehlen bei diesen Verbis ganz, ein Futur. III. wird nur von ἵστημι gebildet, und zwar ἑστήξω (alt. att.) ich werde stehen und ἑστήξομαι.

12. Bedeutung des Verbi ἵστημι:
die transitive haben Präs., Impf., Fut. u. Aor. I. Act.: stellen;
die intransitive haben Perf., Plusqpf., Aor. II. Act. und Fut. III.: stehen.
Das Medium: für sich stellen, stellen lassen, errichten, auch: sich stellen. —

§. 51.

Paradigmen der Verba auf μι (1ste Klasse).

		ΘΕ	ΣΤΑ	ΔΟ
		ich ſetze	ich ſtelle	ich gebe
Praes.				
Ind.	S. 1	τί-θη-μι	ἵ-στη-μι	δί-δω-μι
	2	τί-θη-ς	ἵ-στη-ς	δί-δω-ς
	3	τί-θη-σι(ν)	ἵ-στη-σι(ν)	δί-δω-σι(ν)
	D. 2	τί-θε-τον	ἵ-στᾰ-τον	δί-δο-τον
	3	τί-θε-τον	ἵ-στᾰ-τον	δί-δο-τον
	P. 1	τί-θε-μεν	ἵ-στᾰ-μεν	δί-δο-μεν
	2	τί-θε-τε	ἵ-στᾰ-τε	δί-δο-τε
	3	τι-θέ-ᾱσι(ν)	ἱ-στά-ᾱσι(ν)	δι-δό-ᾱσι(ν)
		(τι-θεῖ-σι)	(f. ἱστά-ᾱσι)	(διδοῦσι)
Conj.	S. 1	τι-θῶ	ἱ-στῶ	δι-δῶ
	2	τι-θῇς	ἱ-στῇ-ς	δι-δῷ-ς
	3	τι-θῇ	ἱ-στῇ	δι-δῷ
	D. 2	τι-θῆ-τον	ἱ-στῆ-τον	δι-δῶ-τον
	3	τι-θῆ-τον	ἱ-στῆ-τον	δι-δῶ-τον
	P. 1	τι-θῶ-μεν	ἱ-στῶ-μεν	δι-δῶ-μεν
	2	τι-θῆ-τε	ἱ-στῆ-τε	δι-δῶ-τε
	3	τι-θῶσι(ν)	ἱ-στῶ-σι(ν)	δι-δῶ-σι(ν)
Opt.	S. 1	τι-θεί-ην	ἱ-σταί-ην	δι-δοί-ην
	2	τι-θεί-ης	ἱ-σταί-ης	δι-δοί-ης
	3	τι-θεί-η	ἱ-σταί-η	δι-δοί-η
	D. 2	(τι-θεί-ητον)	(ἱ-σταί-ητον)	(δι-δοί-ητον)
		τι-θεῖτον	ἱ-σταῖτον	δι-δοῖτον
	3	(τι-θει-ήτην)	(ἱ-σται-ήτην)	(δι-δοι-ήτην)
		τι-θείτην	ἱ-σταίτην	δι-δοίτην
	P. 1	(τι-θεί-ημεν)	(ἱ-σταί-ημεν)	(δι-δοί-ημεν)
		τι-θεῖμεν	ἱ-σταῖμεν	δι-δοῖμεν
	2	(τι-θεί-ητε)	(ἱ-σταί-ητε)	(δι-δοί-ητε)
		τι-θεῖτε	ἱ-σταῖτε	δι-δοῖτε
	3	τι-θεῖεν	ἱ-σταῖεν	δι-δοῖεν
Impr.	S. 2	τί-θει	ἵ-στη	δί-δου
		(f. τιθεθι)	(f. ἵ-σταθι)	(f. δι-δοθι)
	3	τι-θέ-τω	ἱ-στά-τω	δι-δό-τω
	D. 2	τί-θε-τον	ἵ-στᾰ-τον	δί-δο-τον
	3	τι-θέ-των	ἱ-στά-των	δι-δό-των

P. 2	τί-θε-τε	ἵ-στᾰ-τε	δί-δο-τε
3	τι-θέ-τωσαν	ἱ-στά-τωσαν	δι-δό-τωσαν
u.	τι-θέντων	u. ἱ-στάντων	u. δι-δό-ντων
Infinit.	τι-θέ-ναι	ἱ-στά-ναι(ᾰ)	δι-δό-ναι
Partic.	τι-θείς, εῖσα, έν	ἱ-στάς, ᾶσα,	δι-δούς, οῦσα,
	G. έντος.	άν. G. άντος	όν. G. όντος.
Imperf.	ich ſetzte	ich ſtellte	ich gab
S. 1	(ἐ-τί-θην)	ἵ-στη-ν	(ἐ-δί-δων)
	ἐ-τί-θουν		ἐ-δί-δουν
2	(ἐ-τί-θης)	ἵ-στη-ς	(ἐ-δί-δως)
	ἐ-τί-θεις		ἐ-δί-δους
3	(ἐ-τί-θη)	ἵ-στη	(ἐ-δί-δω)
	ἐ-τί-θει		ἐ-δί-δου
D. 2	ἐ-τί-θε-τον	ἵ-στᾰ-τον	ἐ-δί-δο-τον
3	ἐ-τι-θέ-την	ἱ-στά-την	ἐ-δι-δό-την
P. 1	ἐ-τί-θε-μεν	ἵ-στᾰ-μεν	ἐ-δί-δο-μεν
2	ἐ-τί-θε-τε	ἵ-στᾰ-τε	ἐ-δί-δο-τε
3	ἐ-τί-θε-σαν	ἵ-στᾰ-σαν	ἐ-δί-δο-σαν
Fut.	θή-σω	στή-σω	δώ-σω
	ich werde ſetzen	ich werde ſtellen	ich werde geben
Aor. I.	ich ſetzte	ich ſtellte	ich gab
S. 1	ἔ-θη-κα	ἔ-στη-σα etc.	ἔ-δω-κα
2	ἔ-θη-κας	auch in den Mo-	ἔ-δω-κας
3	ἔ-θη-κε(ν)	dis ꝛc. regelmäßig	ἔ-δω-κε(ν)
P. 3	ἔ-θη-καν		ἔ-δω-καν
Perf.	ich habe geſetzt	ich ſtehe	ich habe gegeben.
	τέ-θει-κα	ἕ-στη-κα	δέ-δω-κα
Plusqpf.	ich hatte geſetzt	ich ſtand	ich hatte gegeben
	ἐ-τε-θεί-κειν	ἑ-στή-κειν u.	ἐ-δε-δώ-κειν
		εἱ-στή-κειν	
Aor. II.	ich ſetzte	ich ſtand	ich gab
Ind. S. 1	(ἔ-θην)	ἔ-στη-ν	(ἔ-δων)
2	(ἔ-θης)	ἔ-στη-ς	(ἔ-δως)
3	(ἔ-θη)	ἔ-στη	(ἔ-δω)
D. 2	ἔ-θε-τον	ἔ-στη-τον	ἔ-δο-τον
3	ἐ-θέ-την	ἐ-στή-την	ἐ-δό-την
P. 1	ἔ-θε-μεν	ἔ-στη-μεν	ἔ-δο-μεν
2	ἔ-θε-τε	ἔ-στη-τε	ἔ-δο-τε
3	ἔ-θε-σαν	ἔ-στη-σαν	ἔ-δο-σαν

Conj.	S. 1	θῶ	στῶ	δῶ
	2	θῇς	στῇς	δῷς
	3	θῇ	στῇ	δῷ
	D. 2	θῆ-τον	στῆ-τον	δῶ-τον
	3	θῆ-τον	στῆ-τον	δῶ-τον
	P. 1	θῶ-μεν	στῶ-μεν	δῶ-μεν
	2	θῆ-τε	στῆ-τε	δῶ-τε
	3	θῶ-σι(ν)	στῶ-σι(ν)	δῶ-σι(ν)
Opt.	S. 1	θεί-ην	σταί-ην	δοί-ην
	2	θεί-ης	σταί-ης	δοί-ης
	3	θεί-η	σταί-η	δοί-η
	D. 2	θεί-ητον	σταί-ητον	δοί-ητον
		(θεῖτον)	(σταῖτον)	(δοῖτον)
	3	θει-ήτην	σται-ήτην	δοι-ήτην
		(θείτην)	(σταίτην)	(δοίτην)
	P. 1	θεί-ημεν	σταί-ημεν	δοί-ημεν
		(θεῖμεν)	(σταῖμεν)	(δοῖμεν)
	2	θεί-ητε	σταί-ητε	δοί-ητε
		(θεῖτε)	(σταῖτε)	(δοῖτε)
	3	θεῖ-εν	σταῖεν	δοῖεν
Imp.	S. 2	θές (f. θεθι)	στῆ-θι (ἀνάστᾶ)	δός (f. δοθι)
	3	θέ-τω	στή-τω	δό-τω
	D. 2	θέ-τον	στῆ-τον	δό-τον
	3	θέ-των	στή-των	δό-των
	P. 2	θέ-τε	στῆ-τε	δό-τε
	3	θέ-τωσαν	στή-τωσαν	δό-τωσαν
		u. θέντων	u. στάντων	u. δόντων
Infin.		θεῖ-ναι	στῆ-ναι (ſteyen)	δοῦ-ναι
Partic.		θεῖς, θεῖσα, θέν	στάς (ᾰ), στᾶσα,	δούς, δοῦσα, δόν
		G. θέντος	στάν (ᾰ)	G. δόντος
			G. στάντος	

Anm. Vom Perf. lautet der D. u. Pl. nach der Syncope: ἑ-στᾰ-τον, ἑ-στᾰ-τον, ἑ-στᾰ-μεν, ἑ-στᾰ-τε, ἑ-στᾰ-σι(ν), vom Plusqpf. ἑ-στᾰ-τον, ἑ-στά-την(ᾰ), ἑ-στᾰ-μεν, ἑ-στᾰ-τε, ἑ-στᾰ-σαν. — Der Infinit. ἑ-στά-ναι(ᾰ) (für das faſt gar nicht gebräuchliche ἑ-στηκέναι). Das Part. ἑ-στη-κώς, ῶτα, ός u. ἑ-στώς, ἑ-στῶσα, ἑ-στώς (auch ἑ-στές), Gen. ἑστῶτος, ἑστώσης, ἑστῶτος. — Vom Conj. des Perf. finden ſich einzelne ſyncopirte Formen: ἑ-στῶ, ἑ-στῶ-μεν, ἑ-στῶ-σι(ν), auch in der Proſa, aber der Optat. ἑ-σταίην etc. und der Imper. ἕ-στᾰ-θι ſind nur dichteriſch. Vergl. §. 56, 1. — Ebenſo wird das Perf. von ϑνήσκω ſyncopirt: vergl. §. 64, 6 und Anm. 3.

MEDIUM.

		ich ſetze (ſ. mich)	ich ſtelle (ſ. mich)	ich gebe (ſ. mich)
Praes. Indic.	S. 1	τί-θε-μαι	ἵ-στᾰ-μαι	δί-δο-μαι
	2	(τί-θε-σαι) τί-θῃ	ἵ-στα-σαι	δί-δο-σαι
	3	τί-θε-ται	ἵ-στα-ται	δί-δο-ται
	D. 1	τι-θέ-μεθον	ἱ-στά-μεθον	δι-δό-μεθον
	2	τί-θε-σθον	ἵ-στα-σθον	δί-δο-σθον
	3	τί-θε-σθον	ἵ-στα-σθον	δί-δο-σθον
	P. 1	τι-θέ-μεθα	ἱ-στά-μεθον	δι-δό-μεθα
	2	τί-θε-σθε	ἵ-στα-σθε	δί-δο-σθε
	3	τί-θε-νται	ἵ-στα-νται	δί-δο-νται
Conj.	S. 1	τί-θω-μαι	ἱ-στῶ-μαι	δί-δω-μαι
	2	τί-θῃ	ἱ-στῇ	δί-δῳ
	3	τί-θη-ται	ἱ-στῇ-ται	δί-δω-ται
	D. 1	τι-θώ-μεθον	ἱ-στώ-μεθον	δι-δώ-μεθον
	2	τί-θη-σθον	ἱ-στῇ-σθον	δί-δω-σθον
	3	τί-θη-σθον	ἱ-στῇ-σθον	δί-δω-σθον
	P. 1	τι-θώ-μεθα	ἱ-στώ-μεθα	δι-δώ-μεθα
	2	τί-θη-σθε	ἱ-στῇ-σθε	δί-δω-σθε
	3	τί-θω-νται	ἱ-στῶ-νται	δί-δω-νται
Opt.	S. 1	τι-θοί-μην*)	ἱ-σταί-μην	δι-δοί-μην
	2	τί-θοι-ο	ἵ-σται-ο	δί-δοι-ο
	3	τί-θοι-το	ἵ-σται-το	δί-δοι-το
	D. 1	τι-θοί-μεθον	ἱ-σταί-μεθον	δι-δοί-μεθον
	2	τί-θοι-σθον	ἵ-σται-σθον	δί-δοι-σθον
	3	τι-θοί-σθην	ἱ-σθαί-σθην	δι-δοί-σθην

*) Die in der nicht attiſchen, ſondern gewöhnlichen Sprache vorkommende Form iſt τι-θεί-μην, τί-θει-ο, τί-θει-το, τι-θεί-μεθον, τί-θει-σθον, τι-θεί-σθην, τι-θεί-μεθα, τί-θει-σθε, τί-θει-ντο; ebenſo im Aor. II. θείμην, θεῖο, θεῖτο etc. ſt. θοίμην etc. — Uebrigens iſt die Unregelmäßigkeit des Accents zu beachten in den Conjunctiven und und Optativen des Präſ. (und nach Anm. p. 103 auch des Aor. 2.) im Med. (u. Paſſ.). Der Conj. des Präſ. Med. von ἵστημι iſt ſo accentuirt, daß dabei die Zuſammenziehung des Stammvocals mit der Endung berückſichtigt iſt; dagegen ſind die Conj. u. Optat. von τίθημι u. δίδωμι, ſowie auch der Optat. Präſens von ἵστημι nach Analogie der V. barytona (ſ. §. 44.) accentuirt, was ſogar bei τίθημι im Optat. die Veränderung des Diphthongs ει in οι (attiſch) bewirkt hat, ſo daß dieſe Formen (τιθοίμην, τίθοιο etc.) durchaus den entſprechenden Formen eines Verb. baryt. (τιθ-ω) gleichlautend ſind. — Der Conj. Präſ. Med. von δύναμαι, ἐπίσταμαι etc. richtet ſich nicht nach der Accent. von ἵστημι: ἱστῶμαι etc, ſondern entſpricht der zuletzt erwähnten, alſo δύνωμαι, δύνῃ etc.

	P. 1 τι-θοί-μεθα	ἱ-σταί-μεθα	δι-δοί-μεθα
	2 τί-θοι-σθε	ἵ-σται-σθε	δί-δοι-σθε
	3 τί-θοι-ντο	ἵ-σται-ντο	δί-δοι-ντο
Imp.	S. 2 τί-θε-σο u.	ἵ-στα-σο u.	δί-δο-σο u.
	τί-θου	ἵ-στω	δί-δου
	3 τι-θέ-σθω	ἱ-στά-σθω	δι-δό-σθω
	D. 2 τί-θε-σθον	ἵ-στα-σθον	δί-δο-σθον
	3 τι-θέ-σθων	ἱ-στά-σθων	δι-δό-σθων
	P. 2 τί-θε-σθε	ἵ-στα-σθε	δί-δο-σθε
	3 τι-θέ-σθωσαν	ἱ-στά-σθωσαν	δι-δό-σθωσαν
	u. τι-θέ-σθων	u. ἱ-στά-σθων	u. δι-δό-σθων
Infin.	τί-θε-σθαι	ἵ-στα-σθαι	δί-δο-σθαι
Partic.	τι-θέ-μενος, η, ον	ἱ-στά-μενος, η, ον	δι-δό-μενος η, ον
Imperf.	ich ſetzte (f. mich)	ich ſtellte (f. m.)	ich gab (f. m.)
	S. 1 ἐ-τι-θέ-μην	ἱ-στά-μην	ἐ-δι-δό-μην
	2 (ἐ-τί-θε-σο)	(ἵ-στα-σο)	(ἐ-δί-δο-σο)
	ἐ-τί-θου	ἵ-στω	ἐ-δί-δου
	3 ἐ-τί-θε-το	ἵ-στα-το	ἐ-δί-δο-το
	D. 1 ἐ-τι-θέ-μεθον	ἱ-στά-μεθον	ἐ-δι-δό-μεθον
	2 ἐ-τί-θε-σθον	ἵ-στα-σθον	ἐ-δί-δο-σθον
	3 ἐ-τι-θέ-σθην	ἱ-στά-σθην	ἐ-δι-δό σθην
	P. 1 ἐ-τι-θέ-μεθα	ἱ-στά-μεθα	ἐ-δι-δό-μεθα
	2 ἐ-τί-θε-σθε	ἵ-στα-σθε	ἐ-δί-δο-σθε
	3 ἐ-τί-θε-ντο	ἵ-στα-ντο	ἐ-δί-δο-ντο
Fut.	θή-σο-μαι ich werde ſetzen	στή-σο-μαι ich werde ſtellen	δώ-σο-μαι ich werde geben
Aor. I.	(ἐ-θη-κά-μην) nur im Indic., u. ſelbſt in dieſem in dem att. Dialekte durch den Aor. II. zu erſetzen.	ἐ-στη-σά-μην ich ſtellte, ließ ſtellen, ſtellte m. in den Modis ꝛc. ganz durch regelmäßig.	(ἐ-δω-κά-μην) nur ſo, wie ἐ-θη-κά-μην gebräuchlich.
Perf.	τέ-θει-μαι ich habe geſetzt	ἕ-στᾰ-μαι ich habe geſtellt	δέ-δο-μαι ich habe gegeben
	τέ-θει-σαι etc.	ἕ-στᾰ-σαι etc.	δέ-δο-σαι etc.
Plusqpf.	ἐ-τι-θεί-μην	ἑ-στά-μην	ἐ-δε-δό-μην
Fut. III.		ἑ-στή-ξομαι werde ſtehen	

		ich setzte	ich kaufte	ich gab
Aor. II. Indic.	S. 1	ἐ-θέ-μην	ἐ-πριά-μην	ἐ-δό-μην
	2	ἔ-θου (f. ἔ-θε σο)	ἐ-πρί-ω	ἔ-δου (f. ἔ-δο-σο)
	3	ἔ-θε-το	ἐ-πρία-το	ἔ-δο-το
	D. 1	ἐ-θέ-μεθον	ἐ-πριά-μεθον	ἐ-δό-μεθον
	2	ἔ-θε-σθον	ἐ-πρία-σθον	ἔ-δο-σθον
	3	ἐ-θέ-σθην	ἐ-πριά-σθην	ἐ-δό-σθην
	P. 1	ἐ-θέ-μεθα	ἐ-πριά-μεθα	ἐ-δό-μεθα
	2	ἔ-θε-σθε	ἐ-πρία-σθε	ἔ δο-σθε
	3	ἔ-θε-ντο	ἐ-πρία-ντο	ἔ-δο ντο
Conj.	S. 1	θῶ-μαι *)	πρίω-μαι	δῶ-μαι
	2	θῇ	πρίῃ	δῷ
	3	θῆ-ται	πρίη-ται	δῶ-ται
	D. 1	θώ-μεθον	πριώ-μεθον	δώ-μεθον
	2	θῆ-σθον	πρίη-σθον	δῶ-σθον
	3	θῆ-σθον	πρίη-σθον	δῶ-σθον
	P. 1	θώ-μεθα	πριώ-μεθα	δώ-μεθα
	2	θῆ-σθε	πρίη-σθε	δῶ-σθε
	3	θῶ-νται	πρίω-νται	δῶ-νται
Opt.	S. 1	θεί μην *)	πριαί μην	δοί-μην *)
	2	θεῖ-ο	πρίαι-ο	δοῖ-ο
	3	θεῖ-το	πρίαι-το	δοῖ-το
	D. 1	θεί-μεθον	πριαί-μεθον	δοί-μεθον
	2	εῖ-σθον	πρίαι-σθον	δοῖ-σθον
	3	θεί-σθην	πριαί-σθην	δοί-σθην
	P. 1	θεί-μεθα	πριαί-μεθα	δοί-μεθα
	2	θεῖ-σθε	πρίαι-σθε	δοῖ-σθε
	3	θεῖ-ντο	πρίαι-ντο	δοῖ-ντο
Imp.	S. 2	θοῦ (f. θέσο)	πρία-σου. πρίω	(δοῦ f. δόσο)
	3	θέ-σθω	πριά-σθω	δό-σθω
	D. 2	θέ-σθε	πρία-σθον	δό-σθον
	3	θέ-σθων	πριά-σθων	δό-σθων
	P. 2	θέ-σθε	πρία-σθε	δό-σθε
	3	θέ-σθωσαν	πριά-σθωσαν	δό-σθωσαν
		u. θέ-σθων	u. πριά-σθων	u. δό-σθων
Infin.		θέ-σθαι	πρία-σθαι	δό-σθαι
Partic.		θέ μενος, η, ον	πριά-μενος, η, ον	δό-μενος, η, ον

*) In den Compoſit. geht der Accent (im Attiſchen) auf die Präpoſ., wenn es die letzte Silbe geſtattet: παρά-θωμαι, παρά-δωμαι, ſowie παρα-θοίμην (die attiſche Form für -θείμην), παρά-θοιο u. παρα-δοίμην, παρά-δοιο etc.

PASSIVUM.

Praes.	τί-θε-μαι ich werde geſetzt	ἵ-στᾰ-μαι ich w. geſtellt	δί-δο-μαι ich w. gegeben
Imperf.	ἐ τι-θέ-μην ich wurde geſetzt	ἱ-στά-μην(ᾰ) ich wurde geſt.	ἐ-δι-δό-μην ich wurde gegeb.
Perf.	τέ-θει-μαι ich bin geſ. w.	ἕ-στᾰ-μαι ich bin geſt. w.	δέ-δο-μαι ich bin gegeb. w.
Plusqpf.	ἐ-τε-θεί-μην ich war geſ. w.	ἑ-στά-μην ich war geſt. w.	ἐ-δε-δό-μην ich war geg. w.
Aor. I.	ἐ-τέ-θην*) ich wurde geſ.	ἐ-στά-θην(ᾰ) ich wurde geſt.	ἐ-δό-θην ich wurde gegeb.
Fut. I.	τε-θή-σομαι ich werde geſ. w.	στᾰ-θή-σομαι ich w. geſt. w.	δο-δή-σομαι ich w. geg. w.

§. 52.

ἵημι, ich ſende.

Nach der Analogie von τίθημι (τι-θε) geht das Verbum ἵ-η-μι (ἱ-ε) ich ſende, werfe.

	Indicat.	Conjunct.	Optat.	Imper.
Praes. S. 1	ἵημι	ἱῶ	ἱείην	
2	ἵης	ἱῇς etc.	ἱείης etc.	ἵει (ἵεθι)
3	ἵησι (ν)			ἱέτω
D. 2	ἵετον			ἵετον
3	ἵετον			ἱέτων
P. 1	ἵεμεν			
2	ἵετε			ἵετε
3	ἱᾶσι (ν) u. ἱεῖσι (ν)			ἱέτωσαν u. ἱέντων

	Infinit.	Partic.
	ἱέναι	ἱείς, ἱεῖσα, ἱέν

Impf. S. 1	ἵουν (ἵην)		**P. 1** ἵεμεν
2	ἵεις (ἵης)	**D. 2** ἵετον	**2** ἵετε
3	ἵει (ἵη)	**3** ἱέτην	**3** ἵεσαν

Perf.	εἷκα	**Fut.**	ἥσω
Plusqpf.	εἵκειν	**Aor. I.**	ἧκα

Aor. II. S. (dafür Aor. I.)	ὡ	εἷην	ἕς	ἕτω etc.

*) In ἐ-τέ-θην u. τε-θή-σομαι iſt τ der Stamm ſt. θ wegen der folgenden Aſpirate θ.

D. 2 (ἔτον)	εἶτον	Infinit.	Particip.
3 (ἔτην)	εἴτην	εἶναι	εἷς, εἶσα, ἕν
P. 1 (ἔμεν)	εἶμεν		
2 (ἔτε)	εἶτε		
3 (ἔσαν)	εἶσαν		

MEDIUM.

Praes. I. ἴεμαι. C. ἴωμαι. O. ἰοίμην. I. ἴεσο oder ἴου
fende. (ἰῶμαι) (ἰείμην)
I. ἴεσθαι. P. ἱέμενος.

Imperf. ἱέμην, ἴεσο, ἴετο etc.

Perf. εἶμαι, εἶσαι etc.

Plusqp. εἵμην, εἶσο etc.

Fut. ἥσομαι. **Aor. I.** ἡκάμην (nur im Indic.)

Aor. II.	Indicat.	Conjunct.	Optat.
	ἕμην gew. εἵμην	ὦμαι	fehlt.
	ἕσο — εἶσο	ἧ	
	ἕτο — εἶτο etc.	ἧται etc.	

Imperat.	Infinit.	Part.
οὗ	ἔσθαι	ἕμενος
ἔσθω etc.		

Aor. I. Pass. ἔθην gew. εἴθην. **Fut.** ἐθήσομαι.

Adj. verb. ἑτός, ή, όν — ἑτέος, α, ον. —

Anm. 1. Das Verb. simplex ist nicht häufig im Gebrauch, um so mehr die Composita z. B. ἀφίημι ich entsende, Med. ἀφίεμαι lasse los; in den Compos. ist auch zuweilen neben der Form des Imperf. ἴουν die Form ἴειν z. B. ἀνίουν, ἀνίειν. — ἀφίημι hat im Imperf. ἀφίουν u. ἠφίουν etc. — ἠφίεσαν.

§. 53.

εἶμι, ich gehe.

Das Verb. εἶμι ist das einzige dieser Conjug. mit dem Stamme ι, obwohl in einigen Formen ιε als Stamm erscheint.

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
S. 1	εἶμι	ἴω	ἴοιμι od. ἰοίην
2	εἶ	ἴῃς etc.	ἴοις — ἰοίης etc.
3	εἶσι (ν)		
D. 2	ἴτον		
3	ἴτον		

		Infinit.	Partic.
P. 1	ἴμεν	ἰέναι	ἰών, ἰοῦσα, ἰόν
2	ἴτε		G. ἰόντος
3	ἴᾱσι (ν)		

	Imper.	Imperf.	
S. 2	ἴθι	S. 1	ἤειν att. ᾔα
3	ἴτω	2	ἤεις od. ἤεισθα
		3	ἤει (ἤειν)
D. 2	ἴτον	D. 2	ἤειτον od. ἦτον
3	ἴτων	3	ἠείτην — ἦτην
P. 2	ἴτε	P. 1	ἤειμεν — ἦμεν
3	ἴτωσαν	2	ἤειτε — ἦτε
	u. ἰόντων	3	ἤεσαν

MED. Praes. ἴεμαι eile, eile fort (nach ἴεμαι).
Imperf. ἰέμην.

Anm. 1. Bedeutung: das Präſ. hat (außer Conj. u. Imper.) ſtets die Bedeutung des Futurs: ich werde geben, kommen; es wird alſo für das proſ. ungebräuchliche Fut. von ἔρχομαι (ich gehe) ἐλεύσομαι gebraucht, jenes dagegen vertritt die Stelle des Präſ. zu εἶμι.

2. Der Imper. in den Compoſ. iſt ſtatt ἴθι — ει z. B. πάρει, παρίτω. —

3. Die Accentuation der Compoſ. nach der Analogie von εἶμι (§. 34, Anm. 4.), alſo πάρειμι, παριέναι, παριών. —

§. 54.

φημί, ich ſage.

Wegen des häufigen Gebrauchs iſt dies Verbum ganz durchgemacht und nach den beiden Hauptbedeutungen unterſchieden.

	Indicat. Praes.	Impf. (Aor. II.)	
S. 1	φημί ſage, be=	ἔφην ſagte	ἔφασκον etc.
2	φῄς haupte	(ἔφης) ἔφησθα	gab vor, be=
3	φησί (ν)	ἔφη	hauptete
D. 2	φᾶτόν	ἔφᾶτον	v. φάσκω
3	φατόν	ἐφάτην	
P. 1	φαμέν	ἔφαμεν	
2	φατέ	ἔφατε	
3	φᾶσι (ν)	ἔφασαν	

C. φῶ, φῇς. O. φαίην. Imp. φᾶθί u. φάθι. Inf. φάναι
d. ich ſage d. ich ſagte ſage ſagen
Part. φάς, φᾶσα, φάν. G. φάντος.

Fut. *φήσω* ich werde behaupten.

Aor. I. *ἔφησα* ich behauptete, gab vor.

MED. Part. Aor. II. *φάμενος, η, ον* behauptend.

Adj. verb. *φατός, ή, όν — φατέος, α, ον.*

Anm. Durch Aphäresis (Wegnahme zu Anfang des Worts) entstanden aus *φημί, φῆν, φῆ,* (f. *ἔφην, ἔφη*) die Formen:

ημί, sag' ich (inquam);
ῆν δ'ἐγώ, sagt' ich
ῆ δ'ὅς, sagt' er,

die in der Erzählung eines Gesprächs eingeschoben gebraucht werden.

§. 55.

Zweite Klasse der Verba auf *μι.*

1. Die zweite Klasse der Verba auf *μι* (f. §. 50. 1) umfaßt diejenigen, welche sich auf *νυμι* oder *ννυμι* endigen. Geht nämlich der zum Grunde liegende Stamm auf einen Consonanten aus, so hängen sie *νυμι,* geht er auf einen Vocal aus, *ννυμι* an, verlängern überdieß im letztern Falle das *ο* in *ω,* z. B. (*χό-ω*) *χώννυμι.* —

2. Mit den Verben der ersten Klasse auf *μι* haben sie gemeinschaftlich die Auslassung des Bindevocals und gewisse eigenthümliche Personal-Endungen (f. §. 50, 2. und 3. nebst Anm. 1. 2); aber nur im Präsens u. Imperfectum kommt diese Conjugationsform vor. Indeß selbst in diesen Temp. sind die Formen von *νω* oft neben, oft statt jener allein gebräuchlich, wie das nachfolgende Paradigma genauer nachweis't.

3. Einen Aor. II. nach Analogie der Verba auf *μι* bildet von dieser Klasse nur *σβέννυμι: ἔσβην* (f. §. 70, 8); dagegen bilden einige Verba auf *νω* einen Aorist auf *νν: ἔδυν, ἔφυν.* Alle übrigen Tempora werden von dem zum Grunde liegenden Stamme gebildet. (S. unten das Verzeichniß.)

Paradigma: δείκ-νυμι ich zeige.

ACTIVUM.

	Indicat.		Conjunct.
Praes. S. 1	δείκ-νυ-μι u.	δεικνύω	δεικνύω
2	δείκ-νυ-ς	δεικνύεις etc.	δεικνύῃς etc.
3	δείκ-νυ-σι(ν)		Optat.
D. 2	δείκ-νυ-τον		δεικνύοιμι
3	δείκ-νυ-τον		δεικνύοις
S. 1	δείκ-νυ-μεν		etc.
2	δείκ-νυ-τε		
3	δεικ-νύ-ᾱσι(ν) u. δεικ-νῦσι(ν)		

	Imperat.		Infinit.
S. 2	δείκ-νῡ (f. δείκνυθι) u.		δεικ-νύ-ναι u.
3	δεικ-νύ-τω	δείκνυε etc.	δεικ-νύειν
D. 2	δείκ-νυ-τον		Part.
3	δεικ-νύ-των		δεικ-νύς(ῡ), νῦσα
P. 2	δείκ-νυ-τε		νύν(ὐ). G. ύντος.
3	δεικ-νύ-τωσαν u. δεικ-νύντων		δεικνύων etc.

Impf. S. 1	ἐ-δείκ-νῡν		ἐδείκνυον
2	ἐ-δείκ-νυς		ἐδείκνυες
3	ἐ-δείκ-νυ		ἐδείκνυε
D. 2	ἐ-δείκ-νῦτον	u.	ἐδεικνύετον
3	ἐ-δεικ-νύτην		ἐδεικνυέτην
P. 1	ἐ-δείκ-νῦμεν		ἐδεικνύομεν
2	ἐ-δείκ-νῦ-τε		ἐδεικνύετε
3	ἐ-δείκ-νῦ-σαν		ἐδείκνυον

MED. od. PASS.

	Indicat.		Conjunct.
Praes. S. 1	δείκ-νῦ-μαι u.	δεικνύομαι	δεικνύωμαι
2	δείκ-νυ-σαι	etc.	Optat.
3	δείκ-νυ-ται		δεικνυοίμην
D. 1	δεικ-νύ-μεθον		
2	δείκ-νυ-σθον		
3	δείκ-νυ-σθον		
P. 1	δεικ-νύ-μεθα		
2	δείκ-νυ-σθε		
3	δείκ-νυ-νται		

	Imper.	Infinit.	Partic.
S. 2	δείκ-νυ-σο	δείκ-νυ-σθαι	δεικ-νύ-μενος
3	δεικ-νύ-σθω	u.	u.
D. 2	δείκ-νυ-σθον	δεικνύεσθαι	δεικνυόμενος.
3	δεικ-νύ-σθων		
P. 2	δείκ-νυ-σθε		
3	δεικ-νύ-σθωσαν		
	u. δεικ-νύ-σθων		

Impf. S. 1	ἐ-δεικ-νύ-μην u. ἐδεικνυόμην etc.	D. ἐ-δεικ-νύ-μεθον	P. ἐ-δεικ-νύ-μεθα
2	ἐ-δείκ-νυ-σο	ἐ-δείκ-νυ-σθον	ἐ-δείκ-νυ-σθε
3	ἐ-δείκ-νυ-το	ἐ-δεικ-νύ-σθην	ἐ-δείκ-νυ-ντο

Die übrigen Tempora zu δείκνυμι.

	Fut. I.	Aor. I.	Perf.	Plusqpf.
ACT.	δείξω	ἔδειξα	δέδειχα	ἐδεδείχειν
MED.	δείξομαι	ἐδειξάμην	δέδειγμαι	ἐδεδείγμην
PASS.	δειχθήσομαι	ἐδείχθην	δέδειγμαι	ἐδεδείγμην

Adj. verb. δεικτός, ή, όν u. δεικτέος, α, ον.

Aor. II. Act. von φύω bringe hervor: ἔφυν ich ward.

	Indicat.	Conjunct.	Imperat.	Infin.
S 1	ἔφῡν	φύω	(nicht att.)	φῦναι
2	ἔφῡς	φύῃς etc.	φῦθι	Partic.
3	ἔφῡ	Optat.	φύτω	φύς
D. 2	ἔφῡτον	(nicht att.)	φῦτον	φῦσα
3	ἐφύτην	φύην für	φύτων	φύν
P. 1	ἔφῡμεν	φυιην	φῦτε	G. φύντος.
2	ἔφῡτε		φύτωσαν	
3	ἔφῡσαν		u. φύντων	

§. 56.

δέδια und οἶδα.

1. Einige Perfecta II. des Activs werden nach Analogie der Verba auf μι gebildet (vergl. p. 100, Anm.). Von diesen kommt in der att. Prosa jedoch nur folgendes vor, das die Bedeutung des Präsens hat: δέ-δι-α (= δέ-δοι-κα) ich fürchte, vom Stamme δει-. —

	Indic.	Imperat.	Plusqpf.
Perf. S. 1	δέδι-α	δέδι-θι	ἐδεδί-ειν
2	δέδι-ας	δεδί-τω etc.	ἐδεδί-εις
3	δέδι-ε(ν)	Infinit.	ἐδεδί-ει
D. 2	δέδι-τον	δεδι-έναι	ἐδέδι-τον
3	δέδι-τον	Partic.	ἐδεδί-την
P. 1	δέδι-μεν	δεδι-ώς,	ἐδέδι-μεν
2	δέδι-τε	υῖα, ός.	ἐδέδι-τε
3	δεδί-ᾱσι(ν)		ἐδέδι-σαν

2. Das Verbum οἶδα iſt ein mit dem Umlaut ο aus ειδ, ιδ gebildetes Perf. 2. mit Präſensbedeutung, das meiſtens der Analogie der V. auf μι folgt.

(Perf.)	Indicat.	Conjunct.	Optat.
Praes. S. 1	οἶδα ich weiß	εἰδῶ	εἰδείην
2	οἶσθα	εἰδῇς	εἰδείης
3	οἶδε(ν)	εἰδῇ	εἰδείη
D. 2	ἴστον	εἰδῆτον	εἰδείητον
3	ἴστον	εἰδῆτον	εἰδειήτην
P. 1	ἴσμεν	εἰδῶμεν	εἰδείημεν
2	ἴστε	εἰδῆτε	εἰδείητε
3	ἴσᾱσι(ν)	εἰδῶσι(ν)	εἰδεῖεν

Imperat.	Infinit.
S. 2 ἴσθι	εἰδέναι
3 ἴστω	Partic.
D. 2 ἴστον	εἰδώς, υῖα, ός
3 ἴστων	G. ότος.
P. 2 ἴστε	
3 ἴστωσαν	

(Plsqpf.) S. 1 ᾔδειν att. ᾔδη ich wußte
Imperfect. 2 (ᾔδεις), ᾔδεισθα, att. ᾔδησθα
3 ᾔδει, att. ᾔδη
D. 2 ᾔδειτον u. ᾖστον
3 ᾔδείτην u. ᾖστην
P. 1 ᾔδειμεν (ᾖσμεν)
2 ᾔδειτε (ᾖστε)
3 ᾔδεσαν (ᾖσαν).

Fut. εἴσομαι (ſelten εἰδήσω) ich werde wiſſen od. erfahren.
Adj. verb. ἰστέον. —

Anm. Als Perf. und Aor. kann man hiezu die Formen von γιγνώσκω nehmen; ἔγνωκα ich habe gewußt, ἔγνων ich wußte.

§. 57.

ἧμαι und κεῖμαι.

Die Perfecta ἧμαι (habe mich gesetzt) sitze
κεῖμαι (habe mich gelegt) liege
(mit Präsens-Bedeutung) schließen sich in mancher Hinsicht an die Bildung der Verba auf μι an, jedoch mit solchen Abweichungen, daß sie doch für sich flectirt werden müssen.

1. Praes. ἧμαι, ἧσαι, ἧσται, ἥμεθον, ἧσθον, ἧσθον, ἥμεθα, ἧσθε, ἧνται.

Imper. ἧσο, ἥσθω, ἧσθον, ἥσθων, ἧσθε, ἥσθωσαν.

Infinit. ἧσθαι. **Part.** ἥμενος, η, ον.

Imperf. ἥμην, ἧσο, ἧστο, ἥμεθον, ἧσθον, ἥσθην, ἥμεθα, ἧσθε, ἧντο.

In der Prosa gebräuchlicher ist das Compos. κάθημαι, das in der 3. P. S. das σ nicht hat, außer im Imperf., wenn dies ohne das Augm. syll. gebildet wird.

Praes. κάθημαι, κάθησαι, κάθηται etc.

Conj. κάθωμαι. **Opt.** καθοίμην, κάθοιο etc.

Imper. κάθησο. **Inf.** καθῆσθαι. **Part.** καθήμενος.

Imperf. ἐκαθήμην, ἐκάθησο, ἐκάθητο u. καθῆστο etc.

Anm. Die Formen mit transit. Bedeutung A. εἶσα setzte, gründete, M. εἰσάμην sind selten, meistentheils poetisch; sie werden durch ἱδρύω etc. ersetzt, sowie das zu κάθημαι Fehlende durch καθίζω und καθέζεσθαι.

2. Praes. κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται, κείμεθον, κεῖσθον, κεῖσθον, κείμεθα, κεῖσθε, κεῖνται.

Conj. κέωμαι, κέῃ etc. **Opt.** κεοίμην.

Imper. κεῖσο, κείσθω etc.

Infinit. κεῖσθαι. **Part.** κείμενος.

Imperf. ἐκείμην, ἔκεισο, ἔκειτο etc. **Fut.** κείσομαι.

Anm. In den Compos. διάκειμαι, κατάκειμαι etc., aber im Inf. διακεῖσθαι. Hinsicht der Bedeutung entspricht κεῖμαι dem Perf. Pass. von τίθημι, daher διάκειμαι = διατέθειμαι etc. (auch in der Construction).

Tabellarisches Verzeichniß

A.

Anomale

§.

I. Verba, deren Präsensstamm in der Tempus-

Praes.	Stamm	Futur.
a) Verba muta.		
1. ἀλέξω wehre ab M. wehre von mir ab.	ἀλεξε	ἀλεξήσω ἀλεξήσομαι (ἀλέξομαι)
2. βόσκω trans. weide. Med. intr.	βοσκε	βοσκήσω
3. ἕψω koche	ἑψε	ἑψήσω
4. (εὕδω) schlafe καθεύδω	-εύδε	καθευδήσω
5. καθ-ίζω [1]) setze, setze mich Med. setze mich	-ίζε	καθιῶ καθιζήσομαι καθεδοῦμαι
6. ὄζω rieche intr.	ὀζε	ὀζήσω
7. τύπτω schlage	τυπτε	τυπτήσω τυπτήσομαι w. Schläge empfang.
8. ἄχθομαι ärgere mich	ἀχθε	ἀχθέσομαι ἀχθεσθήσομαι
9. μάχομαι kämpfe	μαχε	μαχοῦμαι
10. οἴχομαι bin fort	οἰχε	οἰχήσομαι
11. πέτομαι [3]) fliege	πετε, πτε	(πετήσομαι Arist.) πτήσομαι
b) Verba liquid.		
12. ἐθέλω u. θέλω will	ἐθελε u. θ.	ἐθελήσω u. θελήσω
13. ἔῤῥω gehe fort (zu Grunde)	ἐῤῥε	ἐῤῥήσω
14. μέλλω will, [4]) zaudere	μελλε	μελλήσω

der anomalen Verba.

Verba auf ω.

58.

bildung durch einen Vocal (ε) verstärkt wird.

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἠλέξησα ἠλεξάμην		
ἐβόσκησα		
ἤψησα (Impf. s. §. 34, 4. c.)		
ἐκάθισα (att. καθῖσα)	(κεκάθικα)	ἐκαθεζόμην
ἐκαθισάμην	κάθημαι sitze [2])	Inf. καθέζεσθαι
ὤζησα	II ὄδωδα rieche	
ἔτυψα	τετύπτημαι	ἐτύπην
ἠχθέσθην		
ἐμαχεσάμην	μεμάχημαι	
	—ᾤχημαι (οἴχωκα)	ᾠχόμην Impf. u. ging fort Aor.
	πεπότημαι	ἐπτόμην
ἠθέλησα u. ἐθ.	ἠθέλεκα	
ἤῤῥησα	(ἤῤῥηκα)	
ἐμέλλησα u. ἠμέλλησα		

	Praesens	Stamm	Futur.
15.	μέλει μοι [5]) mir liegt am Herzen	μελε	μελήσει
	M. μέλομαι trage Sorge		μελήσομαι (μεληθήσομαι)
16.	μένω bleibe	μεν, μενε	μενῶ
17.	νέμω vertheile	νεμ, νεμε	νεμῶ (ſpät. νεμήσω)
	M. unter ſich verth., beſitzen		νεμοῦμαι
18.	ὀφείλω bin ſchuldig	ὀφειλε	ὀφειλήσω
19.	χαίρω freue mich	χαρε	χαιρήσω
20.	βούλομαι [4]) will, wünſche	βουλε	βουλήσομαι
21.	(ἐρομαι) frage	ἐρε	ἐρήσομαι
	c) Verba pura.		
22.	δέω ermangele	δεε	δεήσω
	δεῖ es iſt nöthig		δεήσει
	M. δέομαι bedarf		δεήσομαι
23.	κλαίω weine	κλαε	κλαήσω Dem.
	att. κλάω (ohne Contr.) Med.		κλαύσομαι
			κλαυσοῦμαι Arist.
			κεκλαύσεται Arist.
24.	οἴομαι glaube [7]) (οἶμαι)	οἰε	οἰήσομαι
25.	παίω ſchlage	παιε	παιήσω Arist.
			παίσω
26.	ἔχω habe, halte	ἐχ, σχε	ἕξω, σχήσω
	intr. verhalte mich		ἕξομαι, σχήσομαι
	ἴσχω halte		
	ἀν-έχω halte an		
	M. ἀν-έχομαι [9]) ertrage		ἀνέξομαι
			ἀνασχήσομαι
	ἀμπ-έχω umhülle		ἀμφέξω
	M. ἀμπ-έχομαι u. ἀμπισχνοῦμαι [9]) ziehe mir an		ἀμφέξομαι

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἐμέλησε (ν)	μεμέληκε (ν)	
ἐμελήθην	μεμέλημαι	
ἔμεινα	μεμένηκα	
ἔνεισα u. Μ.	νενέμηκα	
ἐνεμήθην u. ἐνεμέθην	νενέμημαι	
ὠφείλησα		
	κεχάρηκα	ἐχάρην [6])
	κεχάρημαι bin erfreut	
ἐβουλήθην u. ἠβ.	βεβούλημαι	
		ἠρόμην
		ἐρέσθαι
ἐδέησα		
ἐδέησε (ν)	(δεδέηκε,ν)	
ἐδεήθην	δεδέημαι	
ἔκλαυσα		
ἐκλαυσάμην	(κέκλαυμαι)	
ὠθήθην		
ἔπαισα	πέπαικα	
ἐπαίσθην	(πέπαισμαι)	
	ἔσχηκα	ἔσχον [8]) Opt. σχοίην
ἐσχέθην	ἔσχημαι	ἐσχόμην
		ἠνεσχόμην
		ἤμπισχον
		Inf. ἀμπι-σχεῖν
		ἠμπισχόμην

ὑπισχνοῦμαι	ὑποσχήσομαι
verſpreche	

Anm. 1. Ueber das Augment von καθίζω ſ. §. 34, 4.

2. Ueber κάθημαι ſ. §. 57, 1.

3. Vergl. §. 69, 5.

4. Ueber das Augment von μέλλω u. βούλομαι ſ. §. 34, 3.

5. μέλω wird zwar öfter perſönlich conſtruirt, aber nur von Sachen. Das Med. μέλομαι iſt meiſtens nur in Compoſ. gebräuchlich (beſonders ἐπιμέλομαι); eine im Att. weniger gebräuchliche Nebenform iſt ἐπιμελέομαι.

6. S. §. 72.

§.

II. Verba, deren (einige, ſelten alle) Tempora von ei-

	Praesens	Stamm	Futur.
1.	βάλλω werfe	βαλ	βαλῶ
		βλα	βαλλήσω Arist.
	Med.		βαλοῦμαι
2.	δέμω baue	δμε	
	δαμάζω bändige	δμα	δαμῶ (att.)
3.	κάμνω[1]) arbeite, laboro	καμ	καμοῦμαι
		κμα	
4.	(σκέλλω trockne) in den Temp., intr. verdorre	σκελ	σκλήσομαι
		σκλε	
5.	τέμνω[1]) ſchneide	τεμ	τεμῶ
	Med.	τμε	III. τετμήσομαι
6.	καλέω rufe, nenne	καλ	καλῶ (att.)
		κλα	κεκλήσομαι

Anm. 1. Ueber das ν, durch welches der Präſensſtamm verſtärkt iſt, vergl. §. 61, 8. 9.

§.

III. Verba, deren reinem Stamme

1.	γαμέω heirathe (vom Manne) Med. nubo Pass. werde verheir.	γαμ	γαμῶ
			γαμοῦμαι
2.	δοκέω ſcheine, meine	δοκ	δόξω

ὑπέσχημαι	ὑπεσχόμην

7. οἶομαι hat in der 2. P. S. ausschließlich die Endung ει st. η (diese letztere gehört dem Conj. an), ebenso βούλει u. ὄψει (von βούλομαι s. 20 u. ὄψομαι werde sehen s. 66, 3). — οἶμαι wird eingeschoben gebraucht: „glaub' ich, mein' ich." — Das Imperfect. ist ᾠόμην und ᾤμην.

8. Der Imper. σχές, s. §. 72 Anm.

9. Die Imperf. haben ein doppeltes Augment: ἠνειχόμην und ἠμπειχόμην, so auch der Aor. ἠνεσχόμην. — ἀμπέχω st. ἀμφ-έχω wegen der Aspirata in der zweiten Silbe, weßhalb schon ἔχω st. ἔχω.

59.

nem durch Metathesis veränderten Stamme gebildet sind.

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἐβλήθην	βέβληκα	ἔβᾰλον
	βέβλημαι	
		ἐβαλόμην
ἔδειμα	δέδμηκα	
ἐδειμάμην		
ἐδάμᾰσα		
ἐδμήθην	δέδμημαι	ἐδάμην
	κέκμηκα	ἔκᾰμον
	ἔσκληκα	ἔσκλην[2])
	ἔσκλημαι	
	τέτμηκα	ἔτεμον
ἐτμήθην	τέτμημαι	(ἔτᾰμον)
ἐκάλεσα	κέκληκα	
ἐκλήθην	κέκλημαι	

2. Ueber diesen Aorist s. §. 72.

60.

im Präsens ein σ hinzugefügt ist.

ἔγημα	γεγάμηκα
ἐγημάμην	γεγάμημαι
ἐγαμήθην	
ἔδοξα	δέδογμαι visus sum

	Praesens	Stamm	Futur.
3.	ξυρέω scheere M. ξύρομαι		
4.	ὠθέω*) stoße, treibe zurück	ὠθ	ὤσω u. ὠθήσω ὤσομαι ὠσθήσομαι

Anm. Ueber das Augm. s. §. 34, 4.

§.

IV. Verba, deren reiner Stamm im Präs.

1.	βαίνω gehe	βα (α in αι)	βήσομαι
2.	δύνω tauche unter, ziehe an Med.	δῡ	δύσω δύσομαι
3.	ἐλαύνω treibe (veho)	ἐλα (α in αυ)	ἐλάσω att. ἐλῶ
4.	πίνω trinke	πῑ πο	πίομαι
5.	τίνω büße, bezahle (solvo) M. räche, strafe	τῑ	τίσω (ῐ) τίσομαι
6.	φθάνω komme zuvor	φθᾰ	φθήσομαι (φθάσω, ᾰ)
7.	δάκνω beiße	δηκ	δήξομαι
8.	κάμνω	καμ	s. §. 59, 3.
9.	τέμνω	τεμ	s. §. 59, 5
10.	βῡνέω verstopfe	βῡ	βύσω
11.	κῡνέω küsse	κῡ	κύσω
12.	ἀφικνέομαι komme	ἀφ-ικ	ἀφίξομαι
13.	ὑπισχνέομαι		s. §. 58, 24.

*) S. §. 72.

§.

V. Verba, die im Präsens vor dem ν noch

a) Solche, deren Stammsilbe schon eine Position

1.	ἁμαρτάνω fehle	ἁμαρτ-ε	ἁμαρτήσομαι

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἐξυράμην	ἐξύρημαι	
ἔωσα	ἔωκα	
ἐωσάμην	ἔωσμαι	
ἐώσθην		

61.

durch Hinzufügung eines ν verstärkt ist.

	βέβηκα	ἔβην*)
-ἐβάθην	-βέβᾰμαι	
ἔδῡσα tr.	δέδῡκα intr.	ἔδῡν intr.*)
ἐδυσάμην	δέδῠμαι	
ἐδύθην (ῠ)		
ἤλασα	ἐλήλᾰκα	
ἠλάθην	ἐλήλᾰμαι	
	πέπωκα	ἔπῐον
ἐπόθην	πέπομαι	Imp. πῖθι
ἔτῐσα	τέτῐκα	
ἐτίσθην	τέτισμαι	
ἐτισάμην		
ἔφθᾰσα	ἔφθᾰκα	ἔφθην*)
	δέδηχα	ἔδᾰκον
ἐδήχθην	δέδηγμαι	
ἔβῡσα		
ἐβύσθην	βέβυσμαι	
ἔκῠσα	(προσκυνέω regelm.)	
	ἀφῖγμαι	ἀφῖκόμην

62.

ein ᾰ (αι) hinzufügen, also auf ἀνω (αἰνω). enthält.

	ἡμάρτηκα	ἥμαρτον
ἡμαρτήθην	ἡμάρτημαι	

	Praesens	Stamm	Futur.
2.	αὐξάνω u. αὔξω vermehre	αὐξ-ε	αὐξήσω
	M. u. P. nehme zu		αὐξήσομαι
3.	βλαστάνω sproſſe	βλαστ-ε	βλαστήσω
4.	δαρθάνω ſchlafe	δαρθ-ε	δαρθήσομαι
5.	ὀλισθάνω gleite (ὀλισθαίνω)	ὀλισθ-ε	ὀλισθήσω
6.	ὀφλισκάνω bin ſchuldig	ὀφλ-ε (ὀφλ-ισκ)	ὀφλήσω
7.	αἰσθάνομαι empfinde, bemerke	αἰσθ-ε	αἰσθήσομαι
8.	ἀπεχθάνομαι werde verhaßt	ἀπ-εχθ-ε	ἀπεχθήσομαι
9.	ὀσφραίνομαι rieche trans.	ὀσφρ-ε	ὀσφρήσομαι

§.

b) Solche, die zur Bildung einer Poſition ein ν den Stammvokal aber, wenn

1.	θιγγάνω berühre	θιγ	θίξομαι
2.	λαγχάνω erhalte durchs Loos (M.)	ληχ (λεγχ)	λήξομαι
3.	λαμβάνω nehme Med.	ληβ	λήψομαι
4.	λανθάνω bin verborgen (λήθω)	ληθ	λήσω
	M. -ομαι vergeſſe		λήσομαι
5.	μανθάνω lerne, erfahre	μαθ-ε	μαθήσομαι
6.	τυγχάνω treffe, erlange	τευχ τυχε	τεύξομαι
7.	φυγγάνω (Nebenf. zu φεύγω) fliehe	φευγ	φεύξομαι φευξοῦμαι
8.	πυνθάνομαι frage, erfahre	πευθ	πεύσομαι (ſehr ſelten πευσοῦμαι)

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ηὔξησα	ηὔξηκα	
ηὐξήθην	ηὔξημαι	
(ſp. ἐβλάστησα)	ἐβλάστηκα u. βεβλάστηκα	ἔβλαστον
	δεδάρθηκα	ἔδαρθον
(ſp. ὠλίσθησα)	ὠλίσθηκα	ὤλισθον
(ſp. ὤφλησα)	ὤφληκα	ὤφλον
	ἧσθημαι	ἡσθόμην
	ἀπήχθημαι bin verhaßt	ἀπηχθόμην Inf. ἀπεχθέσθαι
		ὠσφρόμην

63.

einſchalten (das nach §. 7, 3 verändert wird), er lang iſt, verkürzen.

		ἔθῐγον
	εἴληχα (u. ſelt. λέλογχα) εἰλήγμένος	ἔλᾰχον
ἐλήφθην	εἴληφα εἴλημμαι (λέλημμαι Trag.)	ἔλᾰβον ἐλαβόμην
	λέληθα bin verborgen λέλησμαι	ἔλᾰθον ἐλᾰθόμην
	μεμάθηκα	ἔμᾰθον
	τετύχηκα (ſpät. τέτευχα)	ἔτῠχον
	πέφευγα	ἔφῠγον
	πέπυσμαι	ἐπῠθόμην

§.

VI. Verba, deren reiner Stamm

	Praesens	Stamm	Futur.
1.	ἀνᾱλίσκω (ἀναλόω alt att.) wende auf, verzehre	ἀνᾱλο	ἀνᾱλώσω
2.	ἀρέσκω gefalle **M.** mache mir geneigt, verſöhne **P.** werde befriedigt	ἀρε	ἀρέσω ἀρέσομαι
3.	βιβρώσκω eſſe, freſſe	βρο	(βρώσομαι) daf. ἔδομαι
4.	γηράσκω (γηράω) altere	γηρα	γηράσομαι
5.	γιγνώσκω (ſp. γῑνώσκω) erkenne	γνο	γνώσομαι
6.	-διδράσκω [2]) entlaufe	δρα	δράσομαι (ᾱ)
7.	εὑρίσκω finde **M.** erdenke	εὑρε	εὑρήσω εὑρήσομαι
8.	ἡβάσκω werde mannbar	ἡβα	(ἡβάω bin jung)
9.	θνήσκω ἀποθνήσκω ſterbe	θαν θνα	ἀποθᾰνοῦμαι III. τεθνήξω u. τεθνήξομαι
10.	θρώσκω ſpringe	θορ θρο	θοροῦμαι
11.	μεθύσκω mache trunken	μεθυ	μεθύσω

63.

im Präſens durch σκ[1]) verſtärkt iſt.

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἀνάλωσα ἀνήλωσα ἀναλώθην	ἀνάλωκα u. ἀνήλωκα ἀνάλωμαι u. ἀνήλωμαι	
ἤρεσα ἠρεσάμην ἠρέσθην	ἤρεσμαι (?)	
	βέβρωκα Part. βεβρώς	
ἐβρώθην	βέβρωμαι	
ἐγήρᾱσα (ſelt.)	γεγήρακα	(γηρᾶναι) od. γηράναι
(ἀνέγνωσα überredete) ἐγνώσθην	ἔγνωκα ἔγνωσμαι	ἔγνων*)
(ſp. ἀπέδρᾱσα) Aristot.	δέδρᾱκα	ἔδρᾱν*)
	εὕρηκα	
εὑρέθην	εὕρημαι	εὗρον εὑρόμην
ἤβησα bin mannbar geworden	(ἀνηβάω werde wieder jung)	
	τέθνηκα[3])	ἀπέθανον
		ἔθορον
ἐμέθυσα ἐμεθύσθην =	war trunken zu	μεθύω bin trunken

*) S. §. 72.

	Praesens	Stamm	Futur.
12.	μιμνήσκω admoneo Med. erinnere mich	μνα	μνήσω III. μεμνήσομαι werde eingedenk ſ. μνησθήσομαι werde erwähnen
13.	πάσχω [4]) leide	παθ, πενθ (παθσκω)	πείσομαι
14.	πιπίσκω tränke	πι	πίσω (ῑ)
15.	πιπράσκω verkaufe	περα, πρα	(dafür ἀποδώσομαι III. πεπράσομαι (= Fut. I. Pass.)
16.	στερίσκω [5]) (στερέω) beraube	στέρε	στερήσω στερήσομαι
17.	τιτρώσκω verwunde	τρο	τρώσω τρωθήσομαι
18.	(φάσκω) Impf. ἔφασκον behauptete	φα	φήσω
19.	διδάσκω [6]) lehre M.	δα	διδάξω διδάξομαι
20.	ἁλίσκομαι werde gefangen	ἁλο	ἁλώσομαι
21.	ἀναβιώσκομαι 1) belebe wieder 2) lebe wieder auf	-βιο	1) ἀναβιώσομαι
22.	ἐπαυρίσκομαι genieße (Nachtheil, wie Vortheil)	ἐπ-αυρε	ἐπαυρήσομαι
23.	ἱλάσκομαι verſöhne	ἱλα	ἱλάσομαι (ᾰ)

Anm. 1. Die Endung σκω iſt keine Form für Inchoativa, wie im Latein. sco. Die reinen Stämme, an welche ſie gehängt wird, endigen auf einen Vocal, oder erſcheinen wenigſtens per metathesin als ſolche, wie θαν, θνα. Der Stammvocal wird beibehalten, wenn er α, ι, υ iſt, ο geht in ω über (vergl. 3. 5. 10. 17. 21) oder wird durch ι erſetzt (vergl. 1. 20), ε geht in ι über (vergl. 7. 16. 22), nur in ἀρέσκω bleibt es unverändert.

Anm. 2. Gewöhnlich in dem Compoſ. ἀποδιδράσκω.

Aor. I.	Perfect.	Aor.
ἔμνησα (ἐμνησάμην) ἐμνήσθην erwähnte	μέμνημαι bin eingedenk	
	πέπονθα	ἔπᾰθον
ἔπῑσα		
	πέπρᾱκα	(daf. ἀπεδόμην)
ἐπράσθην (ᾱ)	πέπρᾱμαι	
ἐστέρησα	(ἐστέρηκα)	
ἐστερήθην	ἐστέρημαι	
ἔτρωσα	(τέτρωκα)	
ἐτρώθην	τέτρωμαι	
ἔφησα		M. ἐφάμην s. §. 52
ἐδίδαξα	δεδίδαχα	
ἐδιδαξάμην		
ἐδιδάχθην	(δεδίδαγμαι)	
	ἑάλωκα (ᾰ̄) (ἥλωκα)	ἑάλων (ᾱ) (ἥλων)
ἀνεβιωσάμην		
		2) ἀνεβίων
		ἐπηυρόμην
ἱλᾰσάμην		

Anm. 3. Das Perf. τέθνηκα wird wie ἕστηκα (s. §. 51 Anm.) syncopirt:
Ind. τέθνᾰμεν, τέθνᾰτε, τεθνᾶσιν. Opt. τεθναίην. Imp. τέθναθι
Inf. τεθνάναι. Part. τεθνεώς. — Plusqpf. ἐτέθνᾰσαν. —

Anm. 4. πάσχω für παθ-σκω, das nach Auswerfung des θ vor σ, den Spir. asper auf den K-Laut übertrug.

Anm. 5. Das Präs. στερέω ist wenig gebräuchlich; στεροῦμαι

= στερίσκομαι. Eine andere ähnliche Form ist στέρομαι, jedoch in der intr. Bedeutung „ich entbehre (ich bin beraubt)".

Anm. 6. Mehrere dieser Verba haben im Präsens eine nach Analogie der Verba auf μι gebildete Reduplication, die aber im Fut. u. s. w. fortfällt (vergl. 3. 5. 6. 12. 14. 17); nur διδάσκω

§.

VII. Verba, deren reiner Stamm durch eine μι) im Präsens

	Praes.	Stamm	Futur.
1.	πίπτω (ῑ) (πιπετω) falle	πετ (πτε)	πεσοῦμαι
2.	τίκτω(ῑ) [2]) gebäre	τεκ	(τέξω) τέξομαι
3.	τιτράω [3]) durchbohre M.	τρα	τρήσω
4.	γίγνομαι (γίνομαι, ῑ) werde	γεν	γενήσομαι (γενηθήσομαι)

Anm. 1. Das Perfect. ist per metath. entstanden πετ, πτε, πε-πτη-κα und mit Umlaut πέ-πτω-κα.

2. τίκτω ist hier angeführt nach der Annahme, es sei für τε-τέκ-ω = (πτκ) = τίκτω; eine andere Entstehungsweise wäre einfacher, daß nämlich das τ nur eine Verstärkung des reinen Stammes im Präsens wäre.

§.

VIII. Verba mit

1.	αἱρέω nehme Med. wähle	αἱρε, ἑλ,	αἱρήσω αἱρήσομαι
2.	ἔσθίω esse	ἐδ, ἐδε, φαγ	ἔδομαι
3.	ὁράω sehe	ὁρα, ὀπ, εἰδ	ὄψομαι [2])
4.	τρέχω laufe	θρεχ, δρεμ, δραμε	(θρέξομαι) δραμοῦμαι

behält diese Redupl. auch in den übrigen Zeiten und hat überdieß die Eigenthümlichkeit, daß es die Verstärkung des Stammes σκ bei der Tempusbildung beibehält, wobei das σ ausfällt wegen Häufung der Consonanten.

65.

Reduplication (nach Analogie der Verb. auf verstärkt ist.

Aor. I.	Perfect.	Aor. II
	πέπτωκα [1])	ἔπεσον
	τέτοκα	ἔτεκον
ἔτρησα	τέτρηκα	
ἐτρήθην	τέτρημαι	
ἐγεινάμην [2]) zeugte (ἐγενήθην nicht att.)	γέγονα γεγένημαι	ἐγενόμην

3. Die Nebenform τετραίνω, τετρανῶ, ἐτέτρηνα etc. ist gebräuchlicher, jedoch mit dem Perf. τέτρηκα und τέτρημαι.

4. Der Aorist ἐγεινάμην ist für ἐγέννησα das edlere Wort.

66.

gemischten Stämmen.

	ἤρηκα	εἶλον
(-ἠρησάμην) Arist. ἠρέθην	ἤρημαι	εἰλόμην
	ἐδήδοκα [1])	ἔφᾰγον
(ἠδέσθην)	ἐδήδεσμαι	
	ἑώρᾱκα	εἶδον [3])
	ἑώρᾱμαι u. ὦμμαι	-εἰδόμην
ὤφθην		
(ἔθρεξα)	δεδράμηκα	ἔδρᾰμον

	Praesens	Stamm	Futur.
5.	φέρω trage Med. trage davon P. feror	οἰ, ἐνεκ ἐνεγκ	οἴσω οἴσομαι ἐνεχθήσομαι u. οἰσθήσομαι
6.	φημί u. λέγω ſage, ſpreche P. λέγομαι	ἐρ, ῥε, εἰπ	ἐρῶ, λέξω ῥηθήσομαι u. III εἰρήσομαι
7.	ἔρχομαι komme, gehe	ἐλευθ	εἶμι -ἐλεύσομαι
8.	ζάω lebe (βιόω)	ζᾰ, βιο	(ζήσω) βιώσομαι

Anm. 1. Mit dem Umlaut nach §. 43, III, 1.

2. In der Zuſammenſetzung iſt zu unterſcheiden ἐπόψομαι (das Fut. zu ἐφοράω beaufſichtige) von ἐπιόψομαι werde auserſehn, wählen; von dieſer Form muß ein Aor. I. gebildet ſein ἐπιωψάμην; denn es findet ſich ἐπιώψατο im Altattiſchen, ſowie ἐπιόψωνται Plat. Geſ. 12 p. 947 c.

3. Imper. ἰδέ ſ. §. 10, V, 3. b. β. — Das Med. εἰδόμην nur in Compoſ. Imper. ἰδοῦ: dagegen ἰδού als Interj. ecce!

§. IX. Verba mit gewiſſen

1.	ἄγω führe, treibe Med. hole mir	ἀγ	ἄξω ἄξομαι
2.	(δαίω theile, vertheile poet.)	δα	δάσομαι
3.	(δείδω) fürchte	δει-(δ)	(δείσομαι Hom.)
4.	σώζω rette	(σαο) σω	σώσω
5.	τρώγω nage, eſſe	τρωγ, τρηγ	τρώξομαι

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἤνεγκα [4])	ἐνήνοχα	ἤνεγκον [4])
ἠνεγκάμην	ἐνήνεγμαι	
ἠνέχθην		
ἔλεξα	εἴρηκα	εἶπον [5]) u.
ἐρρήθην	εἴρημαι	ἔφην
ἐλέχθην	λέλεγμαι	
	ἐλήλῡθα	ἦλθον
(ἐβίωσα)	βεβίωκα	ἐβίων
βιώσας Part.	βεβίωμαι	

4. Gebrauch dieſer beiden Aoriſten: Ind. S. ἤνεγκα u. ἤνεγκον. Plur. ἠνέγκαμεν etc. Conj. ἐνέγκω. Opt. ἐνέγκαιμι u. ἐνέγκοιμι. Imp. ἔνεγκε, ἐνεγκάτω etc. Inf. ἐνεγκεῖν. Part. ἐνεγκών. Med. ἠνεγκάμην u. ſ. w. ganz durch. —

5. Von dem ion. Aor. I. εἶπα ſind folgende Formen auch bei den Attikern gebräuchlich: εἶπας, εἴπατε, εἰπάτω neben εἶπες, εἴπετε u. εἰπέτω: εἶπον als Imperat. ſelten. In den Zuſammenſetzungen wird ἀγορεύω gebraucht, z. B. ἀπαγορεύω verbiete, ἀπεῖπον. M. F. ἀπεροῦμαι. Aor. I. ἀπειπάμην (= ἀπεῖπον) = verſagte, verzweifelte.

67.
Eigenthümlichkeiten.

-ἦξα	ἦχα, ἀγήοχα	ἠγᾰγον
		ἠγαγόμην
ἦχθην	ἦγμαι	
ἐδᾰδάμην		
ἔδεισα	δέδοικα	
	δέδια ſ. §. 56, 1	
ἔσωσα	ἔσωκα	
ἐσώθην	σέσωμαι att.	
	σέσωσμαι gew.	
		ἔτρᾰγον

B. Anomale

§.

I. Verba nach Ana=

a) Activa

	Praesens	Stamm	Futur.
1.	κί-χρη-μι leihe, verleihe M. entlehne	χρα	χρήσω χρήσομαι
2.	ὀνίνημι [1]) nütze(ohne Impf.Act.) Med. habe Vortheil	ὀνα	ὀνήσω ὀνήσομαι
3.	πίμ-πλη-μι [2]) fülle Med.	πλα	πλήσω πλήσομαι
4.	πίμ-πρη-μι [2]) brenne tr.	πρα	πρήσω
5.	Präſ. u. Impf. fehlen daf. ὑπο-μένω ertrage, wage	τλα	τλήσομαι

Anm. 1. Eine attiſche Reduplication, die aber erſt nach dem der Reduplic. nicht fähigen Vocale eingetreten iſt. —

2. In beiden Verben fällt das μ der Reduplication aus, ſobald in der Zuſammenſetzung ein μ vor π zu ſtehen kommt: ἐμ-πίπλημι und ἐμ-πί-πρημι, tritt aber wieder ein, wenn durch das Augment dies μ in ν übergeht, z. B. ἐν-ε-πίμπλασαν. —

3. Das Verb. impers. χρή oportet iſt bei manchen Abweichungen dennoch ſeiner ganzen Bildung nach den Verb. auf μι zuzä=

§.

b) Deponentia.

1.	ἄγᾶμαι bewundere	ἀγα	(ἀγάσομαι)
2.	δύναμαι kann	δυνα	δυνήσομαι

Verba auf μι.

68.

logie von ἵστημι.

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἔχρησα M. ſehr ſelten	κέχρηκα	
ὦνησα P. ὠνήθην f. ὠνήμην, das ſpäter in ὠνάμην überging.		ὠνήμην ὠνήμεθα Imp. ὄνησο P. ὀνήμενος O. ὀναίμην I. ὄνασθαι
ἔπλησα ἐπλησάμην ἐπλήσθην	πέπληκα } πέπλησμαι	syncop. pass. ἐπλήμην (poët. Arist.)
ἔπρησα ἐπρήσθην	πέπρηκα πέπρησμαι	
	τέτληκα mit ſync. Formen z. B. τέτλαμεν τετλάναι etc.	ἔτλην τλαίην τλῆθι τλῆναι τλάς

zählen: Präſ. Indic. χρή. Conj. χρῇ. Opt. χρείη. Inf. χρῆναι. Part. (τὸ) χρεών. Impf. χρῆν u. ἐχρῆν. Fut. χρήσει. — Das Verbum ἀποχρῆν (hinreichen, genügen) bildet den Ind. Präſ. nach derſelben Analogie: ἀπόχρη es iſt genug. Die übrigen Formen werden nach den Regeln über die Verb. contr. gebildet (aber αε in η, nicht in ᾱ). Impf. ἀπέχρη. Aor. ἀπέχρησεν. Das Med. ἀποχρῶμαι (habe genug) ganz nach χρῶμαι (gebrauche).

69.

ἠγάσθην	
ἐδυνήθην u. ηδ. (ἐδυνάσθην)	δεδύνημαι

	Praesens	Stamm	Futur.
3.	ἐπίσταμαι weiß (fuße auf etwas)	ἐπιστα	ἐπιστήσομαι
4.	(ἔραμαι) liebe (poët. ſt. ἐράω im Pr. u. Impf.)	ἐρα	ἐρασθήσομαι
5.	ἵπταμαι fliege πέταμαι	πετα(πτα)	
6.	κρέμαμαι hange, ſchwebe	κρεμα	κρεμήσομαι

Anm. Dieſe Verba gehen im Präſ. u. Imperf. ganz nach ἵσταμαι. Ueber das Augment von Nr. 2. ſ. §. 34, 3; die Form ἐδυνάσθην (nie ἠδυνάσθην) iſt eigentlich ioniſch, wird aber von Xenoph. gebraucht. — Nr. 5 iſt durchgängig nur eine ſpätere Form (Ariſtot.) für das attiſche πέτομαι (ſ. §. 36, 10). Nr. 6 iſt zu unterſcheiden

§.

II. Verba der zwei-

a) Verba

auf α.			
1.	κερά-ννυμι miſche **Med.**	κερα	(κεράσω,ᾰ) att. κερῶ
2.	κρεμά-ννυμι hänge auf **P.** werde gehängt **M.** hänge mich	κρεμα	(κρεμάσω,ᾰ) att. κρεμῶ } κρεμασθήσομαι
3.	πετά-ννυμι breite aus, öffne	πετα	(πετάσω,ᾰ) att. πετῶ
4.	σκεδά-ννυμι zerſtreue	σκεδα	(σκεδάσω,ᾰ) att. σκεδῶ
auf ε.			
5.	ἀμφι-έ--ννυμι bekleide **M.** ziehe mir an	-ε	(ἀμφιέσω) att. ἀμφιῶ ἀμφιέσομαι
6.	ζέ-ννυμι trans. ſiede	ζε	ζέσω
7.	κορέ-ννυμι ſättige **M.** habe zur Genüge	κορε	κορέσω (att. κορῶ)

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἠπιστήθην		
ἠράσθην		
ἐπετάσθην		ἐπτάμην ἔπτην
ἐκρεμάσθην		

in Bedeutung und Formation von κρεμάννυμι (ſ. §, 70, 2). — Zu dieſen Verben iſt endlich zu rechnen der unt. ἵστημι flectirte defective Aor. II. Med. ἐπριάμην ich kaufte, deſſen ſich die Attiker ſtatt des bei ihnen nicht gebräuchlichen Aor. I. von ὠνέομαι (ἐωνησάμην) bedienten (ſ. §. 51 Med. Aor. II).

70.

ten Klaſſe auf μι.

auf νυμι.

ἐκέρᾱσα	κέκρᾱκα
p. ἐκράθην(ᾱ) u.	κέκρᾱμαι
ἐκεράσθην	(ſp. κεκέρασμαι)
ἐκρέμᾱσα	
ἐκρεμάσθην	
ἐπέτᾱσα	(für πεπεταμαι)
ἐπετάσθην	πέπτᾱμαι
	(πεπέτασμαι)
ἐσκέδᾱσα	
ἐσκεδάσθην	ἐσκέδασμαι
ἠμφίεσα	
ἠμφιεσάμην	ἠμφίεσμαι
ἔζεσα	
ἐζέσθην	ἔζεσμαι
ἐκόρεσα	(κεκόρηκα ion.)
p. ἐκορέσθην	κεκόρεσμαι

	Praesens	Stamm	Futur.
8.	σβέ-ννυμι lösche tr. M. erlösche	σβε	σβέσω
9.	στορέ-ννυμι breite aus στόρ-νυμι u. στρώ-ννυμι	στορε στορ στρο	στορέσω (att. στορῶ) στρώσω
auf o.			
10.	ζώ-ννυμι gürte M.	ζο	ζώσω
11.	ῥώ-ννυμι stärke	ῥο	ῥώσω
12.	χρώ-ννυμι	χρο	färbe
13.	χώ-ννυμι	χο	schütte

§.

b) Verba

a) Verba mit Gutturalen.

1.	ἄγ-νυμι zerbreche tr.	ἀγ	ἄξω
2.	δείκ-νυμι	δεικ	s. §. 55.
3.	εἴργ-νυμι schließe ein	εἰργ	εἴρξω etc.
4.	ζεύγ-νυμι verbinde	ζευγ	ζεύξω
5.	μίγ-νυμι mische	μιγ	μίξω(ῑ) III μεμίξομαι
6.	ἀν-οίγ-νυμι u. ἀνοίγω öffne	οἰγ	ἀνοίξω
7.	ὀμόργ-νυμι wische ab M.	ὀμοργ	ὀμόρξω
8.	πήγ-νυμι mache fest P. werde fest M. bleibe stecken	πηγ	πήξω
9.	ῥήγ-νυμι zerreiße Med.	ῥηγ	ῥήξω
10.	φράγ-νυμι	φραγ	Nebenform

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
ἔσβεσα ἐσβέσθην	ἔσβηκα intr. ἔσβεσμαι	ἔσβην erloſch
ἐστόρεσα (ἐστορέσθην) ἔστρωσα ἐστρώθην	ἔστρωκα ἔστρωμαι	
ἔζωσα ἐζώσθην	ἔζωσμαι (ἔζωμαι)	
ἔῤῥωσα ἐῤῥώσθην	ἔῤῥωμαι	Imper. pf. pass. ἔῤῥωσο lebe wohl
(das Weitere von χρώζω)		
Nebenform zu χόω etc. 71. auf -νυμι.		ſ. §. 40, 5, b.
ἔαξα	P. II. ἔᾱγα intr. bin zerbrochen	p. ἐάγην (ᾱ) Hom. u. ſpäter ᾰ
von εἴργω [1])		
ἔζευξα ἐζεύχθην	ἔζευγμαι	ἐζύγην(ῠ)
ἔμιξα ἐμίχθην	μέμιγμαι	ἐμίγην(ῐ)
ἀνέῳξα ἀνεῴχθην	ἀνέῳχα tr. (ἀνέῳγα intr.) att. ἀνέῳγμαι	ſtehe offen
ὤμορξα (ἀπομορχθείς Arist.)		
ἔπηξα ἐπήχθην (Arrian)	πέπηγα } ſtehe πέπηγμαι } feſt	ἐπάγην(ᾰ) πᾰγήσομαι
ἔῤῥηξα	ἔῤῥωγα bin zerriſſen [2])	ἐῤῥάγην(ᾰ) ῥᾰγήσομαι
zu φράττω	ſperre	

	Praes.	Stamm	Futur.
	b) Verba mit liquidis.		
11.	κτεί-νυμι od. (κτίν-νυμι)	κτεινν	Nebenform
12.	ὄλ-λυμι [3]) vernichte	ὀλ tr.	ὀλῶ
	M. komme um	intr.	ὀλοῦμαι
13.	ὄμ-νυμι ſchwöre	ὀμ	ὀμοῦμαι
14.	ἄρ-νυμαι	ἀρ	}
15.	πτάρ-νυμαι	πταρ	}

Anm. 1. εἴργω (ſchließe ein) unterſcheidet ſich durch den Spiritus von ἔργω (ſchließe aus, halte ab).

2. Statt ἐρρηγα mit Umlaut, ω ſt. η, wie ο ſt. ε.

3. ὄλ-λυμι des Wohlklangs wegen für ὄλ-νυμι. In der Proſa gew. ἀπόλλυμι.

§.

Aoriſt. II. nach Ana-

		Charakter: α	Char.: ε
Ind.	S. 1	ἔβην	ἔσβην
	2	ἔβης	ἔσβης
	3	ἔβη	ἔσβη
	D. 2	ἔβητον	ἔσβητον
	3	ἐβήτην	ἐσβήτην
	P. 1	ἔβημεν	ἔσβημεν
	2	ἔβητε	ἔσβητε
	3	ἔβησαν	ἔσβησαν
Conj.		βῶ, βῇς etc.	σβῶ, ῇς etc.
Opt.	S.	βαίην, βαίης etc.	σβείην σβείης etc.
	P.	βαίημεν u. βαῖμεν etc.	σβείημεν u. σβεῖμεν etc.
Imper.		βῆθι [2]) βήτω etc.	σβῆθι σβήτω etc.

Aor. I.	Perfect.	Aor. II.
zu κτείνω	ich tödte	
ὤλεσα (p. ὠλέσθην ſpät.)	ὀλώλεκα	
	ὄλωλα	ὠλόμην
ὤμοσα p. ὠμόθην (ὠμόσθην)	ὀμώμοκα ὀμώμοσμαι *)	
erwerbe, erarbeite, nieſe	} attiſche Neben-formen zu	{αἵρομαι πταίρω

4. So auch im Part. ὀμωμοσμένος, des Wohlklangs wegen das σ, das in der 3. S. nicht ſteht ὀμώμοται, auch wahrſcheinlich im Aor. I. nicht anzunehmen iſt.

72.

logie der Verba auf μι.

Char.: ο	Char.: υ
ἔγνων	ἔδῡν
ἔγνως	ἔδῡς
ἔγνω	ἔδῡ
ἔγνωτον	ἔδῡτον
ἐγνώτην	ἐδύτην
ἔγνωμεν	ἔδῡμεν
ἔγνωτε	ἔδῡτε
ἔγνωσαν	ἔδῡσαν
γνῶ, γνῷς etc.	δύω, δύῃς etc.
γνοίην	δύην [1])
γνοίης	δύῃς etc.
(γνῴην)	
γνοίημεν u.	δύημεν u.
γνοῖμεν etc.	δῦμεν etc.
γνῶθι	δῦθι
γνώτω etc.	δύτω etc.

	Charakter: α	Char.: ε
Infin.	βῆναι	σβῆναι
Part.	βάς, βᾶσα, βάν G. βάντος	σβείς, σβεῖσα, σβέν G. σβέντος

Anm. 1. δύην s. δυιην. —

Verzeichniß der nach dieser

	Indicat.	Conjunct.	Optat.
βαίνω	ἔβην	βῶ	βαίην
γηράσκω	ἐγήρᾱν		
διδράσκω	ἔδρᾱν	δρῶ	δραίην
σκέλλω	ἔσκλην		σκλαίην
(τλαω)	ἔτλην		τλαίην
φθάνω	ἔφθην	φθῶ	φθαίην
σβέννυμι	ἔσβην		
ῥέω	ἐῤῥύην	ῥυῶ	ῥυείην
χαίρω	ἐχάρην	χαρῶ	χαρείην
γιγνώσκω	ἔγνων		γνοίην
ἁλίσκομαι	ἑάλων	ἁλῶ (ᾰ)	ἁλοίην u. (ἁλῴην)
βιόω	ἐβίων	βιῶ	βιῴην
δύω	ἔδυν	δύω	vergl. §. 55.
φύω	ἔφυν	φύω	

Anm. Als einzelne Formen sind nach dieser Conjugationsform zu bemerken die Imperativen σχές (Aor. II. von ἔχω s. §. 60, 26) und πῖθι (Aor. II. zu πίνω s. §. 63, 4).

Char.: *o*	Char.: *υ*
γνῶναι	*δῦναι*
γνούς, γνοῦσα, γνόν	*δύς, δῦσα, δύν*
G. *γνόντος*	G. *δύντος*

Anm. In den Compos. ist neben *-βηθι* die Form *-βᾶ* gebräuchlich *παράβᾶ*. —

Analogie gebildeten Aoriste.

Imper.	Infinit.	Partic.
βῆθι	*βῆναι*	*βάς*
	γηρᾶναι	*γηράς*
δρᾶθι	*δρᾶναι*	*δράς*
	σκλῆναι	
τλῆθι	*τλῆναι*	*τλάς*
	φθῆναι	*φθάς*
	σβῆναι	
ῥύηθι	*ῥυῆναι*	*ῥυείς*
χάρηθι	*χαρῆναι*	*χαρείς*
γνῶθι	*γνῶναι*	*γνούς*
	ἁλῶναι	*ἁλούς*
βίωθι	*βιῶναι*	*βιούς*
	δῦναι	*δύς, δῦσα, δύν*
	φῦναι	*φύς, φῦσα, φύν*

§. 73.

Unregelmäßigkeit des Futurs in Form und Bedeutung.

1) Folgende Verba activa bilden das Futurum mit der Form des Medii:

ἀείδω, ᾄδω, ἀκούω, ἁμαρτάνω, ἀπαντάω, ἀπολαύω, ἀείσομαι, ᾄσομαι, ἀκούσομαι, ἁμαρτήσομαι, ἀπαντήσομαι, ἀπολαύσομαι, βαδίζω, βαίνω, βιόω, (βλώσκω), βοάω, γελάω, γηβαδιοῦμαι, βήσομαι, βιώσομαι, μολοῦμαι, βοήσομαι, γελάσομαι, γηράρᾶω, γιγνώσκω, δάκνω, δαρθάνω, δεῖσαι, διδράσκω, σομαι, γνώσομαι, δήξομαι, δαρθήσομαι, (δείσομαι), δράσομαι, ἐγκωμιάζω, ἐπιορκέω, ἐσθίω, θέω, θιγγάνω, θνήσκω, ἐγκωμιάσομαι, ἐπιορκήσομαι, ἔδομαι 1), θεύσομαι 2). θίξομαι, θανοῦμαι, θηρεύω, θρώσκω, κάμνω, κλέπτω, λαγχάνω, λαμβάθηρεύσομαι, θοροῦμαι, καμοῦμαι, κλέψομαι, λήξομαι, λήψονω, (λάσκω), μανθάνω, νέω, ὄμνυμι, ὁράω, οὐμαι, λακήσομαι, μαθήσομαι, νεύσομαι, 2) ομοῦμαι, ὄψομαι, οὐρέω, παίζω, πάσχω, πηδάω, πίνω, πίπτω, πλέω, ήσομαι, παίξομαι 2), πείσομαι, πηδήσομαι, πίομαι 1), πεσοῦμαι, πλεύπνέω, ῥέω, σιγάω, σιωπάω, σκώπτω, σομαι 2), πνεύσομαι 2), ῥυήσομαι, σιγήσομαι, σιωπήσομαι, σκώψομαι, σπουδάζω, συρίττω, τρέχω, τρώγω, τυγχάνω, τωθάζω, σπουδάσομαι, συρίξομαι, θρέξομαι, τρώξομαι, τεύξομαι, τωθάσομαι, φεύγω, φθάνω, χάσκω, χέζω, χωρέω. φεύξομαι 2), φθήσομαι, χανοῦμαι, χεσοῦμαι, χωρήσομαι (in den Comp. häufig — ήσω).

2) Folgende Verba haben die active u. mediale Form des Futurs zugleich, die Medialform ist jedoch (außer von λανθάνω u. φθίω) die vorherrschende.

ἀγνοέω, ἁρπάζω, διώκω, ἐπαινέω, -ήσω, -ήσομαι, -άσω, -άσομαι, -ώξω, -ώξομαι, -έσω, -έσομαι, θαυμάζω, θηράω, κλαίω, κολάζω, λαν- -άσω, -άσομαι, -άσω, -άσομαι, s. §. 40., -άσω, -άσομαι, λήσω, θάνω, οἰμώζω, πνίγω, ποθέω, τίλήσομαι, -ώξω, -ώξομαι, -ίξω, -ίξομαι, -ήσω, -έσομαι, τέξω, κτω, φθίω (poet.), χέω. τέξομαι, -ίσω, -ίσομαι, s. §. 40.

Anm. 1) Man bemerke das eigenthümliche dieser Futura — das Fehlen des für dieses Tempus sonst charakteristischen Consonanten σ, ebenso in χέω u. χέομαι.

Anm. 2) Ueber die dorische Nebenform des Futurs dieser Verba s. §. 43, II.

3) Von mehreren Verbis wird die (kürzere u. weniger schwerfällige) Form des Futur. Med. im Sinne des Futur. Pass. gebraucht, z. B. von
ὠφελήσεσθαι st. *ὠφεληθήσεσθαι*, *περιέψεσθαι* st. *περιεφθήσεσθαι* (Herodot.), *τελευτήσεσθαι* (Hom.), *ἀδικήσεσθαι*, *μαστιγώσεσθαι*, *ζημιώσεσθαι*, *ἐξογκώσεσθαι*, *ἐπιτάξεσθαι*, *ἀπαλλάξεσθαι*, *ὁμολογήσεσθαι*, — ferner auch *τιμήσεσθαι*, *κωλύσεσθαι*, *φυλάξεσθαι*, *κηρύξεσθαι*, etc.
4) Von folgenden Verbis wird das Futur. III. in der Bedeutung des Fut. I. gebraucht: *δέω*, *πιπράσκω*, *παύω*, *κόπτω*. Von andern Verben (z. B. *βάλλω*, *λέγω* etc.) wird es abwechselnd mit Fut. I in dieser Bedeutung gebraucht. —

§. 74. Deponentia.

1. Solche Verba, denen die active Form ganz fehlt, die aber mit der medialen Form eine transitive oder rein intransitive (keine mediale) Bedeutung verbinden, nennt man **Deponentia**: und zwar **Deponentia passiva**, wenn der Aorist mit der passiven, **D. media**, wenn der Aorist mit der medialen Form gebildet wird. — Das Futur wird stets, auch von **Dep. pass.** mit wenigen Ausnahmen, mit der medialen Form gebildet.

2) Die meisten dieser Verba sind **Dep. media**, daher nur diejenigen aufgeführt werden, welche den Aor. mit passiver Form bilden*):

ἀντιόομαι	*δυσαρεστέομαι*	*εὐλαβέομαι*
ἀπονοέομαι	*ἐναντιόομαι*	*εὐπορέομαι*
ἀπορέομαι	*ἐνθυμέομαι*	*κρέμαμαι*
βούλομαι	*ἐννοέομαι*	*μνσάττομαι*
δέομαι	*ἐπιμέλομαι* u.	*οἴομαι*
δέρκομαι	*ἐπιμελέομαι*	*προθυμέομαι*
διανοέομαι	*ἐπίσταμαι*	*ὑποτοπέομαι*
δύναμαι	*εὐθυμέομαι*	

3) Beide Formationen haben: a) ohne Unterschied:

αὐλίζομαι	*λοιδορέομαι*	*ὀρέγομαι*
ἱμείρομαι	*ὄἴομαι*	*πειράομαι*
ἐπινοέομαι	*ὄνομαι*	

b) so daß die pass. Form vorherrscht:

ἄγαμαι	*διαλέγομαι*	*νεμεσάομαι*

*) Nach Rost griech. Gr. §. 82.

αἰδέομαι ἔραμαι φιλοτιμέομαι
ἀρνέομαι

c) so daß die med. Form vorherrscht:
ἀμείβομαι βρυχάομαι σέβομαι
ἀπολογέομαι θοινάομαι σοφίζομαι
ἀποκρίνομαι μέμφομαι

4) Manche dieser **Deponentia** werden indeß auch passivisch gebraucht, aber in der Regel nur: a) im Perf., und namentlich im Partic. u. in der 3 P. S. Ind. z. B. von ἀπεργάζομαι, εὔχομαι, ἡγέομαι (u. Comp.), βιάζομαι; b) im Aor. mit der pass. Form, wenn zugleich der Aor. in der medialen Form vorhanden ist: ἐβιασάμην ich zwang, ἐβιάσθην ich wurde gezwungen, eben so von δέχομαι, ἰάομαι, κτάομαι. —

Von den Präpositionen.

§. 75.

1. Präpositionen mit einem Casus:

a) mit dem Genitiv:
ἀντί vor, für, anstatt
ἀπό von
ἐκ (ἐξ) aus
πρό vor, für

b) mit dem Dativ:
ἐν in, an, auf (m. d. Dat.)
σύν (ξύν) mit

c) mit dem Accusat:
ἀνά auf (hinauf)
εἰς in (m. d. A.)
ὡς zu (bei Pers.)

2. Präpositionen mit zwei Casus:
dem Genit. u. Accusat.:
διά durch, wegen
κατά herab
ὑπέρ über, für

3. Präpositionen mit drei Casus:
dem Genit., Dat. u. Accus.
ἀμφί, ἐπί, μετά, παρά, περί, πρός u. ὑπό
um auf mit bei um bei von (a), unter.

Anm. 1) ἕνεκα (ἕνεκεν) wegen, wahrscheinlich ursprünglich ein Accus. des Zweckes, wie χάριν gratia, wird wie dieses mit dem Genit.

verbunden und steht sowohl vor, als nach dem abhängigen Substantiv. —

Anm. 2. Es sind hier auch zu erwähnen manche Wörter, welche eigentlich Adverbia sind, aber öfter gleich Präpos. mit Subst. verbunden werden, und zwar mit dem Genit: ἄνευ ohne, πλήν außer, χωρίς ohne, ἄχρι und μέχρι bis; wirkliche Adverbia mit d. Genit. sind πρόσθεν u. ἔμπροσθεν vor, ὄπισθεν hinter; mit dem Dativ: ἅμα zugleich, mit. —

§. 76.

Genauere Bestimmungen über den Gebrauch der Präpositionen.

I. Präpos. mit dem Genitiv:

1. ἀντί: a) local: vor, b) causal: 1) in Vergleichungen: ἓν ἀνθ' ἑνός Eins gegen das Andere, 2) statt, anstatt: δοῦλόν σε ἀντὶ βασιλέως ποιήσει. —

2) ἀπό: a) local: von (Entfernung); b) temp.: von—an, seit. c. caus.: von (das Ausgehen von einer Sache); 1) Ursprung, 2) Zugehören des Theiles zum Ganzen ὁ ἀπὸ τῆς βουλῆς. 3) vermittelst, kraft: ἀπὸ τῶν προσόδων u. ἀπὸ δικαιοσύνης aus Gerechtigkeitsliebe.

3) ἐκ, vor Vocalen ἐξ: a) local: aus: b) temp. von—an, seit; c) causal: 1) von (Ursprung), 2) st. des Gen. part., 3) zufolge, nach.

Anm. ἐκ bezeichnet das Herausgehen aus dem Innern einer Sache, also die innigere Anschließung, die größere Abhängigkeit, während ἀπό mehr das Ausgehen von der Oberfläche, aus der Nähe eines Gegenstandes angiebt.

4) πρό — von Ort, Zeit u. Vorzug, (wie ἀντί, jedoch häufiger in Gebrauch) πρὸ τῆς πατρίδος für das Vaterland; πρὸ τῶν Τρωϊκῶν vor den Zeiten des trojanischen Krieges.

II. Präpositionen mit dem Dativ:

1) ἐν (das lat. in c. Abl.) an, auf, in, neben in örtlicher u. zeitl. Beziehung das Gegentheil von ἐκ; in caus. Bezieh. wenig gebräuchlich, zuweilen st. des Dat. instrumentalis z. B. σημαίνειν τι ἐν ἱεροῖς etwas offenbaren an den Opfern (durch die Opfer).

2) σύν, (altatt am häufigsten ξύν) mit, sammt, nebst (lat. cum).

III. Präpositionen mit dem Accusativ:

1) ἀνά an, auf (Gegensatz von κατά): a) loc.: von

unten nach oben: ἀνὰ τὸν ποταμόν den Fluß hinauf, stromaufwärts. b) temp.: hindurch ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον diesen Krieg hindurch: ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν täglich; c) cauſ.: gemäß z. B. ἀνὰ κράτος mit Gewalt (gewöhnlicher κατά); ἀνά mit Zahlwörtern = circiter; über ἀνά zur Bildung der Diſtributiv-Zahlen ſ. §. 28. Anm. 5. —

2) εἰς (das latein. in c. Acc.) an, auf, in, zu; a) loc.: auf die Frage wohin?, mit Perſonen meiſtens gegen (feindl.). b) temp.: bis zu; εἰς ἑσπέραν gegen Abend; auf εἰς τρίτην ἡμέραν auf den dritten Tag. c) cauſ.: zur Bezeichnung des Zweckes, der Rückſicht, εἰς κέρδος τι ὁρᾶν, εἰς τάχος (= κατὰ τάχος) ſchnell, εἰς πάντα in jeder Rückſicht. Bei Zahlwörtern wie ἀνά gebraucht.

3) ὡς zu, ad bei Perſonen: πέμπειν ὡς βασιλέα — oder perſönlich gedachten Objecten: ἥκοντος ὡς τὴν Μίλητον = als er zu den Milesiern kam.

IV. Präpoſit. mit dem Genit. u. Accuſat.

1. διά durch A. c. Genit.: a) loc.: durch, hindurch: πορεύεσθαι διὰ τῆς πολεμίας (γῆς) durch Feindes Land ziehen; b) temp.: nach, nach Verlauf: δι' ἔτους nach einem Jahre, διὰ πολλοῦ χρόνου nach langer Zeit, διὰ τρίτου ἔτους nach dem Verlaufe (d. h. zu Ende) des dritten Jahres, auch: alle drei Jahre; c) cauſ. bezeichnet es 1) das Mittel, meiſt nur von Perſonen: δι' ἐμοῦ durch mich (auch vom Urheber); (2 die Art und Weiſe: διὰ τάχους (= κατὰ τάχος); διὰ φιλίας ἰέναι τινί = in Freundſchaft gehen mit Jem. d. h. freundlich geſinnt ſein gegen Jem. —

B. c. Accus.: a) loc., u. b) temp., nur poet. c) cauſ. wegen propter, durch: Grund und Mittel: διὰ ταῦτα = deshalb; διὰ τοὺς εὖ μαχομένους κρίνονται αἱ μάχαι. —

2) κατά von — herab:

A. c. Genit.: a) loc. von — herab, auf, unter: κατὰ κλίμακος auf der Treppe hinab, b) temp. nicht gebräuchl., c. cauſ.: über (de) z. B. λέγειν dicere de aliqua re, beſonders in feindl. Hinſicht: gegen Jem., auch in Schwur- und Betheuerungsformeln: bei.

B. c. Acc. (Gegensatz zu ἀνά): a) loc.: hinab, darüber hin: κατὰ ῥόον, stromabwärts, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν zu Wasser u. zu Lande. b) temp.: während, um: οἱ κατά τινα die Zeitgenossen. c) caus.: 1) um, nach (Zweck): ἥκειν κατὰ θέαν spectatum venisse; 2) nach, gemäß, (secundum) κατὰ τοὺς νόμους nach den Gesetzen (Gegensatz ist παρά); κατὰ τάχος schnell, κατὰ πόλεις städteweis; über κατά bei Zahlen s. §. 28. Anm. 5.; 3) in Bezug, Rücksicht worauf: κατ' οὐδέν in keiner Beziehung.

3) ὑπέρ über:

A. c. Genit. a) loc.: über, oberhalb; b) caus.: über (= de), für, vergl. περί, das weit häufiger in Gebrauch ist.

B. c. Acc.: darüber hinaus, (in allen drei Beziehungen).

V. Präpositionen mit dem Genit., Dativ u. Accusativ.

1) ἀμφί um:

A. c. Genit. a) local: um, herum, b) caus.: um, für z. B. μάχεσθαι.

B. c. Dat.: (wie mit d. Genit.), jedoch seltener, meistens dichterisch.

C. c. Acc. a) loc.: um (vom Gefolge), b) temp. u. c.) caus.: um, ungefähr um; εἶναι, ἔχειν ἀμφί τι um etwas beschäftigt sein.

2) ἐπί, auf, bei ꝛc.

A. c. Genit. a) loc.: 1) auf (worauf? wo?) 2) nach (wohin? das Ziel der Bewegung) ἐπ' οἴκου nach Hause (zurückgehen). b) temp.: während, unter: ἐφ' ἡμῶν zu unserer Zeit. c) caus.: 1) bei (schwören); 2) nach (genannt werden, beurtheilen); 3) über (stehen, gesetzt sein): οἱ ἐπὶ τῶν ὅπλων die Aufseher über die Waffen. Besondere Redensarten: ἐφ' ἑαυτοῦ etc. für sich, aus eignem Antriebe, allein, ἐφ' ἑνός, ἐπὶ τριῶν etc. ταχθῆναι od. στῆναι = ein, drei ꝛc. Mann hoch stehen.

B. c. Dat. a) loc.: an, auf (wo?); b) caus. 1) von (abhängig ἐπ' ἐμοὶ ἔστι penes me est); 3) unter (einer Bedingung, ἐφ' ᾧ τε unter der Bed., daß. — 2) wegen (Veranlassung, Grund, Zweck).

C. c. Acc. a) loc.: auf (wohin?) über — hin. *ἐπὶ δεξιά* zur Rechten hin; b) temp. 1) bis zu *ἐφ' ἑσπέραν* bis zum Abend; 2) auf *ἐπὶ χρόνον* auf eine Zeit lang. c) cauſ.: 1) zu (Zweck) *ἐφ' ὕδωρ ἰέναι* (Waſſer zu holen): 2) gegen (feindlich).

3) *μετά* mit:

A. c. Gen.: mit, nebſt (Geſellſchaft zu gemeinſamer Thätigkeit) *μετά τινος* alicujus ope: *μετὰ τοῦ λόγου* mit Vernunft.

B. c. Dat.: nur poet. für *ἐν* od. *σύν*.

C. c. Acc.: nach (Richtung und Zweck): von der Zeit: post.

4) *παρά* bei:

A. c. Gen. a) loc. von — her; b) cauſ.: von (beſ. bei Verb. des Lernens, Hörens, Erbittens, Erhaltens.)

B. c. Dat. bei (nur von Perſonen).

C. c. Acc. a) loc.: 1) zu, 2) nebenhin *παρὰ τὸν ποταμόν* längs des Fluſſes. b) temp.: während; c) cauſ.: 1) wider (eig. darüber hinaus) *παρὰ τοὺς νόμους* wider die Geſetze, *παρ' ἐλπίδα* wider Erwarten ꝛc. 2) um (in Vergleichungen) *παρ' ὀλίγον*, *παρὰ πολύ*, *ἡμέραν παρ' ἡμέραν* einen Tag um den andern.

5) *περί* um:

A. c. Genit.: für, über, um (de, pro u. prae) *λέγειν*, *μάχεσθαι* etc. (ſehr häufig).

B. c. Dat.: um (dicht herum), wie *ἀμφί* c. Dat.

C. c. Acc. a) loc.: um, herum *οἱ περί τινα* die Umgebungen Jem.; b) temp.: während, c) cauſ.: in Bezug auf (Rückſicht). —

6) *πρός* bei, vor, zu gegen:

A. c. Genit. a) loc.: gegen: *πρὸς νότου* gegen Morgen, b) cauſ.: 1) von her (ſtammen) *πρὸς πατρός* von väterlicher Seite ꝛc. 2) auf: *πρός τινος εἶναι* auf Jem. Seite ſtehen. *πρὸς δίκης ἔστι* es iſt Rechtens. — 3) von, bei (Urheber), bei Verb. des Hörens, Kommens, Schwörens). —

B. c. Dat.: bei, vor, *πρὸς τοῖς κριταῖς*, *πρὸς τούτοις* überdieß.

C. c. Acc. a) loc.: gegen, beſ. in feindl. Beziehung; b) gegen, ungefähr (von Zahl u. Zeit); c) cauſ. 1) zu (Zweck) *πρὸς σωτηρίαν*; 2) gemäß, nach: *πρὸς*

χάριν nach Gunst: πρὸς ταῦτα demgemäß, deshalb; 3) in Bezug auf (Vergleichung und Rücksicht).

7) ὑπό unter, von:

A. c. Genit. a) loc.: unter, sub (wo?); b) von = dem latein. a (sehr häufig). Auch: ὑπὸ χαρᾶς, ἀνάγκης, πενίας etc. aus Freude, Zwang, Armuth.

B. c. Dat. ὑπό τινι εἶναι od. ποιεῖν unter Jem. stehen, Jemandem unterwerfen.

C. c. Acc. a) loc.: unter (wohin?) b) temp.: gegen u. während, ὑπὸ νύκτα **sub noctem u. per noctem.**

Versregeln über die Präpositionen:

1) Setz ἐκ, πρό, ἀπ', ἀντί zum zweiten Casus hin,
Zum vierten εἰς, ἀνά, zum dritten ἐς u. σύν.
2) Zwei Casus liebt διά, κατά, ὑπέρ, μετά,*)
Drei πρός, ἀμφί, περί, ἐπί, ὑπό, παρά.
3) Διά τινος heißt durch, διά τι aber wegen,
κατά τι in Bezug (hin, nach), — τινος heißt gegen,
ὑπέρ τι über weg, — τινος für eine Sache,
μετά τινος ist mit, μετά τι aber nach.
4) Παράτι nah', an, längs, auch außer, (obenein),
παρά τινος von wem (bekommen, lernen, sein),
παρά τινι heißt bei, doch meist von Menschen nur,
πρός τινος her — von, auch braucht man es beim Schwur,
πρός τινι noch dazu, bei, — τι zeigt ein Verlangen
nach einem Punkte an, περί τι ein Umfangen;
περί τινος ist de, ἐπί auf, über, in,
doch frag' bei τινος wo? bei τι frag' stets wohin?
ὑπό τι unter weg, ὑπό τινος ist a,
fragst du bei diesem wo?, steht meist der Dativ da.

*) Da der Gebrauch des μετά c. Dat. sich nur bei Homer findet, kann man μετά auch als eine Präpos. mit zwei Casus aufführen. — Uebrigens rühren diese Versregeln von einem mir unbekannten Verfasser her.

Alphabetisches Register der anomalen Verba.

	Seite
ἄγαμαι	130
ἄγνυμι	134
ἄγω	68. 128
αἰνέω	60. 140
αἱρέω	60. 126
αἰσθάνομαι	120
ἀκούω	140
ἀλέξω	112
ἁλίσκομαι	124. 138
ἁμαρτάνω	118. 140
ἀμπέχω	114
ἀμφιέννυμι	132
ἀναβιώσκομαι	124
ἀναλίσκω	122
ἀνέχομαι	114
ἀνοίγνυμι	134
ἀπεχθάνομαι	120
ἀρέσκω	122
ἄρνυμαι	136
ἁρπάζω	63. 140
αὐξάνω	120
ἀφικνέομαι	118
ἀφύσσω	63
ἄχθομαι	112
βαίνω	118. 136. 138. 140
βάλλω	116
βιβρώσκω	122
βιόω	128. 138. 140
βλαστάνω	120
βόσκω	112
βούλομαι	114
βυνέω	118
γαμέω	116
γηράσκω	122. 138
γίγνομαι	126
γιγνώσκω	122. 137. 140
δαίω	128
δάκνω	118. 140
δαμάζω	116
δαρθάνω	120. 140
(δείδω) δέδια	109.116.128.140
δείκνυμι	134
δέμω	116
δέω	60. 114. 116
διδάσκω	124. 138
διδράσκω	122. 140
δοκέω	111
δύναμαι	130
δύνω	118. 137. 138

ἐθέλω 112
εἰμί 46. 47
εἶμι 105
εἴργνυμι 134
ἐλαύνω 118
ἐπαυρίσκομαι 124
ἐπίσταμαι 132
ἕπομαι 48
ἔραμαι 132
ἐργάζομαι 48. 142
(ἔρομαι) 114
ἕρδω 112
ἔρχομαι 128
ἐσθίω 128. 140
εὕδω 112
εὑρίσκω 112
ἔχω 48. 114
ἕψω 112

ζάω 128
ζέννυμι 132
ζεύγνυμι 134
ζώννυμι 134

ἠβάσκω 122
ἧμαι 111

θέω 61. 67. 140
θιγγάνω 120. 140
θνήσκω 122. 140
θρώσκω 122. 140

ἵημι 104
ἱλάσκομαι 124
ἵπταμαι 132
ἴσχω 114

καθίζω 112
καίω 60
καλέω 60. 116
κάμνω 116. 118. 140
κεῖμαι 111
κεράννυμι 132
κίχρημι 130
κλαίω 60. 61. 67. 114. 140
κλέπτω 68. 140
κορέννυμι 132
κρέμαμαι 132
κρεμάννυμι 132
κτείνυμι 136
κυνέω 118

λαγχάνω 120. 140
λαμβάνω 120. 140
λανθάνω 120. 140
λέγω 67. 128
λούω 86

μανθάνω 120. 140
μεθύσκω 122
μέλει 114
μέλλω 112
μένω 114
μίγνυμι 134
μιμνήσκω 49. 61. 124

νέμω 114
νέω 61. 67. 140

ὄζω 112
οἶδα 110
οἴομαι 112
ὀλισθάνω 120
ὄλλυμι 136
ὄμνυμι 136. 140
ὀμόργνυμι 134
ὀνίνημι 130
ὁράω 126. 140
ὀσφραίνομαι 120
ὀφείλω 114
ὀφλισκάνω 120

παίζω 63. 67. 140
παίω 114
πάσχω 124. 140
παύω 61
πετάννυμι 61. 132
πέτομαι 112
πήγνυμι 134
πίμπλημι 130
πίμπρημι 130
πίνω 118. 140
πιπίσκω 124
πιπράσκω 124
πίπτω 67. 69. 126. 140
πλέω 61. 67. 140
πνέω 61. 67. 140
ποθέω 60. 61. 140
πρίασθαι 103. 133
πτάρνυμαι 136
πυνθάνομαι 120

ῥέω 61. 138. 140
ῥήγνυμι 134
ῥιγόω 86
ῥώννυμι 61. 134

σβέννυμι 134. 136. 138
σκεδάννυμι 132
σκέλλω 116. 138
στερίσκω 124
στορέννυμι 134
στρέφω 69
σώζω 128

τέμνω 116. 118
τίκτω 126. 140
τίνω 118
τιτράω 124
τιτρώσκω 126
τλῆναι 130. 138
τρέπω 66. 68. 69
τρέφω 68. 69
τρέχω 126. 140
τρώγω 128. 140
τυγχάνω 120. 140
τύπτω 112

ὑπισχνοῦμαι 116. 118

φαίνω 81. 82
φάσκω 124
φέρω 68. 128
φεύγω 67. 120. 140
φημί 106. 128
φθάνω 118. 138. 140
φράγνυμι 134
φυγγάνω 120
φύω 138

χαίρω 114. 138
χέω 60. 61. 140
χρώννυμι 134
χώννυμι 134

ὠθέω 118

Anhang.

Versregeln über das Geschlecht der Wörter nach der III. Declination.

I. Die Wörter auf ᾱν, υν, ας (αντος), ευς u. ηξ
sind alle männlichen Geschlechts;
auch die auf ωρ, bezeichnen sie eine Person,
wie die auf ηρ, ειρ, υρ, ης, ους, ην und ων.

Ausnahmen:

Doch sind, nebst ἑσθής, Feminina,
auf της alle abstracte Nomina,
und alle auf ων im Genitiv ονος,
außer κανών, das Gesetz, u. ἄκμων, der Ambos,
und alle auf ώς, im Genitiv όος,
sowie auch δώς, im Genitiv δωτός;
dazu füge drei mit dem Stamm auf ων,
ἡ ἅλων, μήκων und τρήρων.
Auch sagt man: ἡ γάστηρ, der Bauch, ἡ χείρ, die Hand,
ἡ κήρ, das Geschick, ἡ φρήν, der Verstand.

Als Neutra mit diesen Endungen kommen nur vor
τὸ πῦρ, das Feuer, τὸ φώς, das Licht, τὸ οὖς, das Ohr.

Anm. ἑσθής, ῆτος, Kleid, δώς, δωτός, Gabe,
ἅλων, ωνος, Tenne, μήκων, ωνος, Mohn,
τρήρων, ωνος, die (schüchterne) Taube,
φρήν, φρενός, das Zwergfell, plur. Verstand, Gesinnung.

II. In der dritten sind feminini generis
die Wörter auf εις, υς, ιν und ις,
auch die auf άς (άδος) und die auf ώ,
und αυς und ινς stets ebenso.

Ausnahmen:

Doch giebt's der männlichen vier auf ις:
κίς, τέλμις, ὄφις und δελφίς,
und acht auf υς, als βότρυς, θρῆνυς,
nebst ἰχθύς, νέκυς, πέλεκυς,
und πῆχυς, στάχυς, endlich μύς.

κίς, κιός, Holzwurm, τέλμις, ινος, Schlamm,
ὄφις, εως, Schlange, δελφίς, ῖνος, Delphin,
βότρυς, υος, Traube, θρῆνυς, υος, Schemel,
ἰχθύς, ύος, Fisch, νέκυς, υος, Leichnam,
πέλεκυς, εως, Beil, πῆχυς, εως, Elle, Arm,
στάχυς, υος, Aehre, μύς, μυός, Maus.

III. Die Wörter auf α, ι und υ,
wie σῶμα, μέλι und ἄστυ,
die Wörter auf ορ, ωρ und auf ος,
auch die auf αρ und ας (ατος),
sie müssen alle Neutra sein;
nur männlich ψάρ und λᾶς, der Stein.

σῶμα, ατος, Leib, μέλι, ιτος, Honig,
ἄστυ, εος, Stadt, ψάρ, ρός, Staar.

Anm. Die Wörter auf ψ sind meistentheils masculina; ausgenommen sind nur: ἡ καλαῦροψ, der Hirtenstab, ἡ κατῆλιψ, der Oberstock, ἡ λαῖλαψ, der Sturm, ἡ ὄψ, die Stimme, ἡ φλέψ, die Ader, ἡ χέρνιψ, das Waschwasser, ἡ ὤψ, die Stimme. — Die W. auf ξ außer den schon genannten auf ηξ, die alle mascul. sind, schwanken zwischen dem männl. u. weibl. Geschlechte, sodaß sie aus dem Gebrauche erlernt werden müssen. — Zu den obigen Ausnahmen ist noch hinzuzufügen, ὁ κτείς, κτενός, der Kamm. — Noch ist zu bemerken, daß diejenigen Wörter, deren Geschlecht schon durch die Bedeutung bestimmt ist, hierbei nicht berücksichtigt sind.

Druckfehler.

p. 11	Z.	5	von unten	δίκαιᾶ ſtatt δίκαιαι.
„ 12	„	3	„	oben ευδαιμον ſtatt εὔδαιμον.
„ 16	„	3	„	von unten πλῶ ſtatt πλώ.
„ 18	„	2	„	„ α(ν) ſtatt α,(ν).
„ 41	„	18	„	oben -αῖς ſtatt -οῖς (im N.).
„ 48	„	2	„	„ ἐρπύζω ſtatt ἑρπύζω.
„ 58	„	3	„	unten allein ſtatt faſt allein.
„ 67	„	16	„	„ III F. Dor, ſtatt II F. Dor.
„ 81	„	12	„	oben bringe ſtatt beuge.
„ 86	„	18	„	unten εεν ſtatt εν.
		17	„	„ τιμά-ειν ſtatt τιμά-εν.
		1	„	„ λοῦομαι ſtatt λούομαι.
„ 90	„	1	„	„ φιλεῖσθων ſtatt φιλείσθων.
„ 94	„	3	„	„ μισθόω ſtatt μισθόω: —.

Gedruckt bei C. Feister.

Griechisches

Elementarbuch

für

untere und mittlere Gymnasialklassen.

Von

A. F. Gottschick,

Oberlehrer des Friedrichs-Werderschen Gymnasiums
zu Berlin.

Zweite Abtheilung.

Berlin 1842.

Plahnsche Buchhandlung.
(L. Nitze.)

Griechisches

Lesebuch

für

untere und mittlere Gymnasialklassen.

Von

A. F. Gottschick,

Oberlehrer des Friedrichs-Werderschen Gymnasiums
zu Berlin.

Berlin 1842.

Plahnsche Buchhandlung.
(L. Nitze.)

Dem

Director und Professor

des

Friedrichs-Werderschen Gymnasiums

zu Berlin,

Herrn E. Bonnell,

in

aufrichtiger Dankbarkeit und Hochachtung

gewidmet

vom

Verfasser.

Dem

Director und Professor

des

Friedrich-Werderschen Gymnasiums

zu Berlin,

Herrn C. Bonnell,

in

aufrichtiger Dankbarkeit und Verehrung

Vorrede.

So wenig eine Sprache aus einer Masse grammatischer Formen und Regeln besteht, eben so wenig kann sie allein durch Erlernung und Einübung dieser Formen und Regeln erlernt werden: sie muß nicht aus solchen Einzelheiten, sie muß aus sich selbst, als einem Ganzen, erlernt werden. Dies ist aber bei einer fremden Sprache dem Schüler nur dann erreichbar, wenn er möglichst früh zu einer lebendigen Anschauung der Sprache gebracht, d. h. schon bei dem Erlernen der ersten Anfänge der Sprache zum Lesen und Uebersetzen geeigneter Abschnitte dieser fremden in die Muttersprache angeleitet wird. Welche Abschnitte sind dazu geeignet? Sie müssen vom Leichtesten beginnen, aber stets ganze Sätze bilden, mögen sie auch anfänglich nur aus Subject und Prädicat bestehen. Mit ganzen Sätzen beginnen nun auch die meisten griechischen Lesebücher: die ersten Abschnitte sind bestimmt zur Einübung der Declination; die Kenntniß der Verbalformen wird noch nicht vorausgesetzt, weil das Lesen und Uebersetzen sonst zu weit hinausgeschoben werden müßte. Es werden also die Verbalformen und, was sonst noch nicht dagewesen ist, in den Anmerkungen erklärt: aber wieviel unvermittelte und eben deshalb ganz oder wenigstens theilweise unverständliche Erklärungen werden dadurch nöthig: wie kann ein methodischer Unterricht dieselben rechtfertigen? Solche Erklärungen finden sich aber in dem sonst so rühmlich bekannten Lesebuche von Jacobs von Anfang an fast den ganzen ersten Cursus hindurch; auch in dem in vieler Hinsicht trefflichen Buche von Halm steht

gleich auf der ersten Seite „ἐξεῦρεν“ u. s. w., in dem erst kürzlich erschienenen von Rost „παρεγένετο“ u. s. w. In letzterem Buche wird die Form zwar vollständig in den Anmerkungen erklärt, in ersterem die deutsche Bedeutung „erfand“ in der Anmerkung hinzugefügt: aber die Form bleibt dem Schüler eine unverständliche. Daher ist es bei der Ausarbeitung dieses Lesebuches mein Hauptzweck gewesen, solche Erklärungen unnöthig zu machen, d. h. dahin zu sehen, daß nie eine Form vorkomme, die der Schüler nicht nach dem schon Erlernten zu erklären verstände. Der Gang, der sich mir bei einem mehrjährigen Unterrichte der griechischen Sprache bewährt hat, ist folgender. Gleich nach Einübung der regelmäßigen Declination der Substantiva, mit welchen die entsprechenden Formen der Adjectiva verbunden werden, wird das Verbum εἰμί erlernt, das zwar durchaus anomal ist, aber eben deshalb ganz als Vocabel erlernt werden muß, weshalb es auf das Früher oder Später nicht ankommt, zumal da im Lateinischen und Deutschen dasselbe Verhältniß stattfindet. Sobald dies Verbum erlernt ist, kann das Uebersetzen beginnen und stets sich an das Erlernen der übrigen grammat. Formen anschließen. Sodann folgt das Verb. purum mit Ausschluß der Verba contracta. Hiermit pflegte ich die regelmäßige Comparation der Adject. auf ος, sowie auch wohl die Grund- und Ordnungszahlen zu verbinden. Dies würde etwa den ersten Cursus ausmachen. — Für den zweiten würden sodann gehören: die contrah. und attische II. Declination, die zusammengezogenen und anomalen Formen der III. Declin., die Comparation der übrigen Adjectiva, sowie die unregelmäßige; die Verba impura, liquida und contracta. Die Vervollständigung der Zahlwörter kann beliebig eingereiht werden; die Pronomina würde ich aber vollständig erst nach dem Verb. impur. lernen lassen, theils wegen der größeren Unregelmäßigkeit in den Formen, theils weil jenes mehr gebraucht wird und länger eingeübt werden muß. Den dritten Cursus endlich würden die Verba auf μι ausmachen, an die man die anomalen Verba beliebig anreihen kann. — Diesen Gang habe ich gewöhnlich genommen; für denselben passen auch die Ue-

bungsstücke; sie sind indeß, wie leicht ersehen werden kann, auch so eingerichtet, daß nach besonderen Bedürfnissen und Ansichten Abänderungen im Einzelnen leicht zu machen sind, z. B. kann schon nach dem Erlernen der I. oder II. Declinat. das Verb. purum angeschlossen werden; man kann gleich die contrah. und attische II. Declin. lernen lassen; man kann die ganze Comparationslehre schon vor dem Verb. impur. nehmen, ja man braucht selbst die Trennung des Verb. pur. von den Verbis impuris nicht so vollständig durchzuführen, als es mir zweckmäßig erschienen ist, und doch wird der von mir aufgestellte Hauptgrundsatz gelten müssen. Eben deshalb habe ich auch die Ordnung der Lesestücke nicht einseitig nach meinem gewöhnlichen Gange geordnet, sondern die herkömmliche nach den Redetheilen beibehalten; ein jeder Lehrer wird ja leicht selbst die ihm passende Ordnung bestimmen. — Bei der Bezeichnung der einzelnen Sätze mit Zahlen habe ich den Zweck im Auge gehabt, daß in verschiedenen Semestern die mit ungeraden und die mit geraden Zahlen versehenen gewählt werden; darin hat es auch seinen Grund, daß sehr oft dieselben oder ähnliche Formen in zwei aufeinander folgenden Sätzen vorkommen. — Bei der Wahl der Beispiele habe ich stets dahin gesehen, daß sie möglichst durch sich selbst verständlich wären und einen in sich abgeschlossenen und doch nicht inhaltsleeren Sinn gäben; auch habe ich dieselben, soviel als möglich, aus den mustergültigen prosaischen Schriftstellern genommen; indeß war ich, meinem eigenthümlichen Zwecke gemäß, nicht selten, namentlich im Anfang, genöthigt, Aenderungen vorzunehmen und Formen, die erst später erlernt werden konnten, durch andere schon bekannte zu ersetzen, zuweilen auch selbst Sätze zu bilden, welche jedoch, wie ich hoffe, kein ungriechisches Ansehn erhalten haben werden. Wenn ich in einem der vorhandenen Lesebücher Sätze vorfand, die meinem Zwecke angemessen waren, so habe auch ich dieselben als ein Gemeingut ohne Bedenken aufgenommen. — Für die Verba auf μι und für die anomalen Verba habe ich keine einzelnen Sätze zusammengestellt, weil der Schüler, wenn er zum Erlernen dieser Verba gelangt ist, schon zusammenhängende

Sätze übersetzen kann und sich auch wohl mit kürzeren, abgerissenen nicht mehr begnügt; daher ich nur die Erzählungen und Anekdoten, die sich für die Einübung der einen oder der anderen Form mehr eignen, zusammengestellt habe. Damit aber auch schon früher der Schüler an das Uebersetzen zusammenhängender Abschnitte gewöhnt werde, habe ich möglichst früh den einzelnen Abschnitten Anekdoten und Erzählungen hinzugefügt, in denen nur solche Formen vorkommen, welche dem Schüler schon bekannt sein können. Manche Wörter (z. B. einige Pronomina und Participia) sind hierbei schon als Vocabeln zu erlernen, was dem Verständnisse nichts schadet, da sie die von ihnen gerade vorkommenden Formen mit den Adjectiven theilen.

In dem angehängten Wörterbuche sind diejenigen Eigennamen nicht aufgeführt, von denen eben dort hätte nicht mehr gesagt werden können, als in der Stelle, in der sie vorkommen, gesagt ist. Ueberhaupt fand ich mich, um den Preis des Buches möglichst niedrig zu stellen, ohne doch an der Reichhaltigkeit des Lesestoffes etwas zu vermindern, genöthigt, im Wörterbuch die möglichst größte Raumersparniß zu erzielen; doch hoffe ich, meistentheils das erreicht zu haben, was ich mir als Hauptzweck hierbei vorsetzte, nämlich neben den im Lesebuche vorkommenden Bedeutungen auch die Grundbedeutung der einzelnen Wörter aufzuführen. Von doppelten Formen, die sich aus der Grammatik leicht ergeben, wie die Verba auf σσω und ττω, ist nur die gewöhnliche angegeben.

Die dem Lesebuche beigefügte Elementar-Grammatik habe ich deshalb ausgearbeitet, weil in der am meisten gebrauchten Grammatik des um den etymologischen Theil der griech. Sprache so hoch verdienten Buttmann theils die Ordnung der Verba von meinem Gange abweicht, theils, weil mich die Erfahrung gelehrt hat, daß es dem Schüler oft schwer wird, aus der Masse der Anmerkungen über seltnere oder abweichende Formen, über die Dialekte u. s. w. das ihm Nöthige herauszufinden. Eine neue wissenschaftliche Bearbeitung der Grammatik habe ich nicht beabsichtigt, nur eine Zusammenstellung des für solche Schüler, die mein Lesebuch übersetzen, Nöthigen mit mög-

lichst genauer Berücksichtigung des praktischen Zweckes; daher ich nur bedacht gewesen bin, die Regeln und Erläuterungen einfach und übersichtlich zu geben, sowie auch die Paradigmen in ausreichender Zahl aufzuführen. Die Geschlechtsregeln der Wörter nach der III. Declin. sind von mir zum leichten Auswendiglernen eingerichtet, und so der Grammatik angehängt. Die Lehre vom Accent habe ich der leichteren Uebersicht und des leichteren Auffindens wegen zusammengestellt. Das Verbum purum vor dem Verb. impur. lernen zu lassen, erschien mir sowohl naturgemäßer, als auch leichter; ferner ist das Medium dem Activum vorausgestellt, theils weil sich an jenem die eigenthümlichen Formen — gegenüber dem Activ — alle Tempora hindurch darstellen lassen, theils um den Schüler früh an das der griech. Sprache eigenthümliche Medium zu gewöhnen; denn es ist mir sehr häufig vorgekommen, daß der Schüler sonst dem Medio nur das Fut. und den Aor. zurechnet, auch wohl diese mit den entsprechenden Formen des Pass. verwechselt, namentlich aber die eigenthümliche Bedeutung des Mediums unbeachtet läßt. Ueber einige Ungleichmäßigkeiten im Druck bitte ich hinwegzusehn; die Rücksicht auf den Raum hat zuweilen die Auslassung des ν ἐφελκυστικόν, des Bindestrichs, der die Endung vom Stamme trennen sollte u. s. w. veranlaßt, doch wird dies hoffentlich durch andere Formen leicht ergänzt. Noch bemerke ich für den Gebrauch, namentlich der Verbalformen, daß Formen, die ohne Accent vorkommen, nur zur Erläuterung der Bildung anderer Formen angeführt sind; Formen, die mit dem Accent in Parenthese gesetzt sind, dadurch als solche bezeichnet werden sollen, die seltner vorkommen, aber doch im Gebrauche waren und auch von den Schülern gewählt werden können. Das Verzeichniß der anomalen Verba ist nach den darüber von Buttmann aufgestellten Grundsätzen bearbeitet, in dasselbe aber keine Form aufgenommen, für die ich nicht ein bestimmtes Beispiel in den Schriftstellern gefunden habe.

Indem ich so dies Lesebuch der Oeffentlichkeit übergebe, werde ich bereitwillig jede gegründete Verbesserung und Belehrung aufnehmen, namentlich solche, die der Gebrauch des Buches als nothwendig erscheinen läßt; übri-

gens habe ich nur den Wunsch, daß die Zeit und Mühe, die ich demselben gewidmet, nicht vergebens verwendet sein mögen.

Schließlich kann ich nicht umhin, des trefflichen, in jeder Hinsicht förderlichen Rathes und Beistandes, dessen ich mich von Seiten des Herrn Directors Bonnell bei der Ausarbeitung dieses Buches zu erfreuen gehabt habe, mit schuldiger Anerkennung und Dankbarkeit hier öffentlich zu erwähnen.

Berlin, den 21. Dezember 1841.

Der Verfasser.

Erſter und zweiter Curſus.

I. Das Verbum

εἰμί.

1. Erste und zweite Declination in Verbindung mit dem Verbo εἰμί.

I.

1. Ἡ γῆ ἐστι σφαιρική. — 2. Ἡ γῆ ἐστι πλανήτης. — 3. Αἱ Μοῦσαί εἰσιν φίλιαι τοῖς ποιηταῖς. — 4. Ὁ Πηλείδης ἦν ἀνδρεῖος. — 5. Ἡ ἀρετὴ τοῦ Πηλείδου ἦν λαμπρά. — 6. Οἱ στρατιῶται τοῦ Λεωνίδου ἦσαν ἀνδρεῖοι. — 7. Ὁ καιρὸς ἦν, ἐστί, ἔσται διδάσκαλος τῶν ἀνθρώπων. — 8. Οἱ Σκύθαι ἦσαν πολεμικοί. — 9. Πάλαι ἦσαν πατρικαὶ βασιλεῖαι. — 10. Αἴγινα πάλαι ἦν νῆσος ὀλβία. — 11. Ἡ εὐσέβειά ἐστι πασῶν ἀρετῶν ἀρχή. — 12. Ἀσκάνιος υἱὸς ἦν Αἰνείου. — 13. Ἀριστείδης ὁ Ἀθηναῖος εὐδόκιμος ἦν τῇ δικαιοσύνῃ. — 14. Οἱ Σπαρτιᾶται δόξης καὶ τιμῆς ἐρασταὶ ἦσαν. — 15. Ὁ δεσπότης τοῖς οἰκέταις ἔστω εὐνοϊκός. — 16. Ἴσθι, ὦ μαθητά, τοῖς τῆς σχολῆς νόμοις καὶ τοῖς τοῦ διδασκάλου λόγοις πειθόμενος. — 17. Οἱ ψεῦσται τοῖς ἀγαθοῖς ἀνθρώποις μισητοὶ εἰσιν. — 18. Οἱ Τυρρηνοὶ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν διδάσκαλοι. — 19. Μιλτιάδης τῶν Περσῶν ἐν τῇ Μαραθωνίᾳ μάχῃ νικητὴς ἦν. — 20. Ἡ τῶν Σπαρτιατῶν ἀρετὴ θαυμαστὴ ἦν. — 21. Ἔστε, ὦ πολῖται, πειθόμενοι τοῖς νόμοις καὶ φίλοι τῆς δίκης. — 22. Συβαρῖται τρυφηταὶ ἦσαν. — 23. Τοῖς ναύταις φίλη ἐστὶν ἡ θάλαττα. — 24. Ἡ τύχη πολλῶν μεταβολῶν μεστή ἐστιν. —

II.

1. *Τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν ἐστι μέτρον τοῦ βίου, οὐχ ὁ χρόνος.* — 2. *Πιστὸς ἑταῖρος τῷ ἑταίρῳ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν κοινωνός* [1]). — 3. *Κοινωνία ἐστὶ καὶ σπουδῆς καὶ παιδιᾶς τὸ συμπόσιον.* — 4. *Πᾶσα ἐπιστήμη ἄνευ δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς πανουργία, οὐ σοφία ἐστίν.* — 5. *Ἐν τῇ μάχῃ προθυμίας μᾶλλον ἢ τέχνης ἔργον ἐστίν.* — 6. *Ἐπιδάμνου οἰκιστὴς ἦν Φάλιος.* — 7. *Ψιλοί εἰσι καὶ τοξόται καὶ ἀκοντισταὶ καὶ σφενδονῆται.* — 8. *Ὁ Λῖνος υἱὸς ἦν Ἑρμοῦ καὶ Μούσης Οὐρανίας.* — 9. *Εὐαγόρας σεμνὸς ἦν, οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συναγωγαῖς, ἀλλὰ ταῖς τοῦ βίου κατασκευαῖς.* — 10. *Τῶν ὄμβρων καὶ τῶν αὐχμῶν ὁ Ζεὺς ταμίας ἐστίν.* — 11. *Ἡ ἀρετὴ ἀγαθὴ μὲν συλλήπτρια τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων, βεβαία δὲ τῶν ἐν πολέμῳ σύμμαχος ἔργων, ἀρίστη δὲ φιλίας κοινωνός.* — 12. *Πολλῶν κακῶν αἰτία ἡ ἄγνοια τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν.* — 13. *Οἱ κακοὶ οὔτε νόμοις οὔτε λόγοις ἀγαθοῖς πειθόμενοι εἰσιν.* — 14. *Καλὸς παῤῥησίας θησαυρὸς ἡ εὐγένεια.* — 15. *Ἄξιοι ἐπαίνου ἦσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὴν μεγαλοφροσύνην.* — 16. *Παρασίτων ὁ τοιοῦτος εἰκονισμός ἐστι τῶν περὶ τάγηνον καὶ μετ' ἄριστον φίλων.* — 17. *Τοῖς ἀληθινοῖς φίλοις οὔτε ζῆλος οὐδεὶς ἐστι πρὸς ἀλλήλους οὔτε φθόνος.* — 18. *Ἡ φυγὴ τοῖς Σπαρτιάταις αἰσχρὸν* [2]) *καὶ βλαβερόν.* — 19) *Τυῤῥηνοὶ οἱ ἐκ Λήμνου καὶ Ἴμβρου χρήσιμοι ἦσαν τοῖς Σπαρτιάταις περὶ τὸν Εἱλωτικὸν πόλεμον.* — 20. *Ζάλευκος δοῦλος καὶ μαθητὴς καὶ φίλος Πυθαγόρου*

---

1) Ergänze *ἐστιν*, das im Griechischen öfter, wie im Lateinischen est ꝛc., ausgelassen wird. — 2) So setzt der Grieche oft das Neutr. als Prädicat zu einem Subst. masc. od. fem. gen.; man kann es substantivisch fassen, oder *τι* (etwas) hinzudenken.

ἦν. — 21. Ἱππίας καὶ Ἵππαρχος υἱοὶ ἦσαν Πεισιστράτου, τοῦ τῶν Ἀθηναίων τυράννου. — Ἡ μέθη ἑκουσία μανία ἐστί. — 23. Πῶρος ὁ Ἰνδὸς μάλιστα βασιλικὸς ἦν τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδονικοῦ πολεμίων. — 24. Ἐπὶ τῶν τοῦ Σεβαστοῦ ἐκγόνων ὥςπερ κλῆρος τοῦ οἴκου ἦν [1]) τὰ τῶν Ῥωμαίων κοινά. —

III.

1. Ὄλβιος ἔσται τοῦ μὲν δικαίου ἀνθρώπου ὁ βίος, τοῦ δ' ἀδίκου κακός. — 2. Κύρῳ διὰ τῆς Ἀραβίας πορευομένῳ ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἐν δεξιᾷ ἦν. — 3. Ἐν τούτῳ [2]) τῷ τόπῳ ἦν ἡ γῆ πεδίον πάνυ ὁμαλὸν ὥςπερ θάλαττα. — 4. Ξέρξου πάππος ἦν Κῦρος, ὁ τῆς τῶν Περσῶν βασιλείας κτιστής. — 5. Ἱππίας ὁ [3]) τοῦ Πεισιστράτου αἴτιος ἦν τοῦ τῶν Περσῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πολέμου. — 6. Ἐν μὲν τῇ Συρίᾳ σῖτος πλεῖστος καὶ πρόβατά ἐστιν, ἐν δὲ τῇ Λυδίᾳ πλεῖστος μὲν οἶνος, πλεῖστα δὲ σῦκα, πλεῖστον δὲ ἔλαιον. — 7. Ἡ παιδεία ἐν μὲν ταῖς εὐτυχίαις κόσμος ἐστίν, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις καταφυγή. — 8. Οἱ τῶν ποιητῶν λόγοι περὶ τῶν θεῶν οὐκ ἂν ἀεὶ ἄξιοι εἶεν [4]). — 9. Ὥςπερ ἵπποις μὲν ἵπποι, ταύροις δὲ ταῦροι εὐάρεσκον, οὕτω καὶ τοῖς ἀνθρώποις οἱ ἄνθρωποι εὐάρεσκόν εἰσιν. — 10. Πιστὸς φίλος χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἄξιός ἐστιν ἐν χαλεπῇ διχοστασίᾳ. — 11. Οἱ ξένοι παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἦσαν ἐπὶ τοῖς νόμοις. — 12. Ἡ φιλοτιμία ἐν μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις. — 13. Ἡ Λίκη παρθένος ἐστὶν ἀδιάφθορος, εὐσχημοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ

---

1) Das Prädicat zum Neutr. Plur. wird im Sing. hinzugefügt, wenn es eine Verbalform ist. — 2) S. οὗτος. — 3) Die Benennungen Sohn (υἱός), Tochter u. s. w. werden im Griechischen oft ausgelassen und nur durch den Artikel angedeutet. — 4) ἄν mit dem Optativ drückt eine gemilderte Behauptung aus.

δικαιοσύνης σύνοικος. — 14. Φίλιππος τὸ μὲν πρῶτον τοῖς Θηβαίοις φίλος καὶ εὐεργέτης ἦν, ἔπειτα δὲ πολέμιος δεινὸς καὶ δικαστὴς σκληρός. — 15. Οἱ Ἡρακλεῖδαι τῶν Ἀθηναίων ἱκέται ἦσαν· οὗτοι δὲ πρόμαχοι αὐτῶν. — 16. Οἱ Ἀττικοὶ πρῶτον μὲν γεωργοὶ ἦσαν, ἔπειτα δὲ ναυβάται καὶ ἐρέται καὶ κυβερνῆται. — 17. Ὥσπερ οἱ ταῦροι τοῦ σπουδαίου βουκόλου λιπαροὶ καὶ σιτευτοί, οὕτω καὶ οἱ στρατιῶται τοῦ σπουδαίου στρατηγοῦ σῶοι καὶ ἐρρωμένοι ἔσονται. — 18. Σκύθαι οἱ Ἄβιοι καλούμενοι αὐτόνομοί εἰσιν, οὐχ ἥκιστα διὰ πενίαν τε καὶ δικαιοσύνην. — 19. Ἡ πρώτη προσβολὴ τῶν Σογδιανῶν καὶ τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοξοτῶν καὶ ὑπασπιστῶν καρτερὰ ἦν. — 20. Πολυτίμητος ὁ ἐν τοῖς τῆς Σογδιανῆς ὁρίοις ποταμὸς ἴσος*) ἐστὶ τῷ Ἡνειῷ τῷ Θεσσαλικῷ ποταμῷ. — 21. Ἡ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐς τὸ βαρβαρικὸν μεταλλαγὴ λυπηρὰ ἦν Κλείτῳ τῷ στρατηγῷ. — 22. Ἐν μὲν τῇ Ἀσίᾳ Περσῶν ἦν ἀρχή, ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ Σκυθῶν, ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ Καρχηδονίων. — 23. Οὔτε δι' ἀρχῆς, οὔτε διὰ δουλείας, ἀλλὰ δι' ἐλευθερίας ἡ ὁδὸς τῷ Ἀριστίππῳ ἦν κεχαρισμένη. — 24. Τῆς μὲν κακίας ἀφθονία· λεία μὲν ὁδὸς καὶ μικρὰ ἐπ' αὐτήν· τῆς δ' ἀρετῆς ἀπορία· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὴν καὶ χαλεπὸς τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ ῥᾴδιος. —

2. Dritte — regelmäßige — Declination in Verbindung mit dem Verb. εἰμί.

I.

1. Οἱ λέοντές εἰσιν ἄλκιμοι. — 2. Αἱ ἀηδόνες εἰσὶν ἡδύφωνοι. — 3. Ἡ πειθαρχία μήτηρ ἐστὶ τῆς εὐδαιμονίας. — 4. Ὀρειθυῖα βασίλεια ἦν τῶν Ἀμαζονίδων. — 5. Ὁ δειλὸς πατρίδος ἐστὶ προδότης. —

*) Ergänze „τὸ μέγεθος an Größe". —

6. Οἱ Ἀττικοὶ ἦσαν αὐτόχθονες, οὐκ ἐπήλυδες. — 7. Οἱ Ἕλληνες τῶν Ῥωμαίων διδάσκαλοι ἦσαν. — 8. Ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἀνθρώπων εἰσὶν αἶγες, οἶες, βόες, ὄρνιθες καὶ τὰ ἔκγονα τούτων. — 9. Ἐν Ἰταλίᾳ ἦσαν πρῶτοι Αὔσονες αὐτόχθονες. — 10. Ὁ ὄρτυξ ἐστὶν ἡδύφωνος καὶ μαχητικός. — 11. Εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἦν, Διογένης ἂν ἦν [1]). — 12. Δυνατόν ἐστι, τοὺς ἀνθρώπους εὐδαίμονας εἶναι, κἂν [2]) πένητες ὦσι. — 13. Θαύματος ἄξια τὰ [3]) τῶν Κρητικῶν μελισσῶν καὶ τὰ τῶν ἐν Κιλικίᾳ χηνῶν. — 14. Οὐδ' ὁ ἀὴρ ἐλεύθερός ἐστι τοῖς ὄρνισι διὰ τὰς παγίδας τῶν ἀνθρώπων. — 15. Ἐν τοῖς τοῦ Ὁμήρου ποιήμασι τοῖς θεοῖς ὅ μὲν σῖτος ἀμβροσία, τὸ δὲ ποτὸν νέκταρ ἐστίν. — 16. Τῶν τῆς ψυχῆς ἀῤῥωστημάτων καὶ παθημάτων ἡ φιλοσοφία μόνη φάρμακόν ἐστιν. — 17. Ὁ Πλάτων, νέος ἔτι ὤν, μάλα αἰδήμων καὶ κόσμιος ἦν. — 18. Σοφοκλῆς μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἔτι παῖς ὤν, τῶν περὶ τρόπαιον χόρων κοινωνὸς ἦν. — 19. Μίλων, ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής, διὰ τὴν ἰσχὺν περιβόητος ἦν. — 20. Ἑκάστῳ ὅπλον τί ἐστι, λέουσιν ἀλκὴ καὶ ταχυτής, ταύροις κέρατα, μελίσσαις κέντρα, ἀνθρώπῳ λόγος καὶ σοφία. — 21. Τὰ πολίσματα ἔστω κόσμια οὐκ ἀναθήμασιν, ἀλλὰ ταῖς τῶν πολιτῶν ἀρεταῖς. — 22. Ὁ ἥλιος μετὰ νύκτα κεχαρισμένος ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις. — 23. Οἱ παῖδες καὶ νεανίαι ἔστωσαν κόσμιοι ἐν πορείᾳ καὶ σχήματι. — 24. Ἄργῳ τῷ πανόπτῃ ἦσαν ὀφθαλμοὶ ἐν παντὶ τῷ σώματι. —

II.

1. Τὸ γῆρᾶς ἐστιν ἀνθρώποις πολλάκις χαλεπόν. — 2. Τοῖς γέρουσιν ὁ βίος οὐκ ἐστι χαλεπός.

---

1) So sagte Alexander der Große in seinem Urtheile über den Diogenes. 2) = καὶ ἐάν (s. Gr. §. 4, 1. Anm.) auch wenn, c. Conj. — 3) Das Verfahren (vergl. Buttm. Gramm. §. 115 Anm. 2)

— 3. Ὦ παῖδες ἔστε πειθόμενοι τοῖς καλοῖς λόγοις τῶν σεμνῶν γερόντων. — 4. Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος παῖς ἦν Ἴναχος. — 5. Ἥφαιστος τῷ πόδε χωλὸς ἦν. — 6. Τῷ Κύρῳ ὄνομα μέγα καὶ δύναμις μεγάλη καὶ χρήματα μεγάλα ἦν. — 7. Σὺν τοῖς θεοῖς καλαὶ ἐλπίδες εἰσὶ σωτηρίας καὶ τοῖς ἀθλίοις. — 8. Ὁμηρὸς τοῖς Ἕλλησιν ὥσπερ πατὴρ τῆς σοφίας ἐστὶ καὶ ἡγεμών. — 9. Ὡς χρυσῷ τὸ πῦρ, οὕτω καὶ φίλῳ ὁ καιρός ἐσι βάσανος. — 10. Τοῖς μεταλλουργοῖς ἀναγκαῖόν ἐστι τὸ πῦρ. — 11. Πλοῦτος τίμιον μέν, ἄλλα κτῆμα ἀβέβαιον. — 12. Ἐν τῇ Μιλήτῳ ἦσαν πολλοὶ ἀνδριάντες ἀθλητῶν τῶν Ὀλύμπια καὶ Πύθια νενικηκότων [1]). — 13. Οἱ τῶν Αἰγινητῶν ἀνδριάντες περιβόητοι ἦσαν. — 14. Ἀνθρώποις ἀγών ἐστι λέουσι [2]) καὶ ἄρκτοις καὶ παρδάλεσι καὶ τοῖς ἄλλοις δεινοῖς θηρσί. — 15. Σωκράτης πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος καρτερικὸς ἦν. — 16. Δῆλόν ἐσι, τὴν ἐγκράτειαν εἶναι τῆς ἀρετῆς κρηπῖδα. — 17. Ὁ Σωκράτης ἦν ἐν παντὶ πράγματι καὶ πάντα τρόπον [3]) ὠφέλιμος τοῖς τε φίλοις καὶ μαθηταῖς καὶ παντὶ τῷ συνόντι. — 18. Τὰ ζῶα ἐν τῇ γῇ, οἱ ἰχθύες ἐν τῇ θαλάττῃ, οἱ ὄρνιθες ἐν τῷ ἀέρι εἰσίν. — 19. Ἡ τυραννὶς ἀδικίας μήτηρ ἐστίν. — 20. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες θεῶν εἰκόνες εἰσί. — 21. Παρὰ τοῖς Νομάσι τῶν Λιβύων μερισμὸς τοῦ χρόνου ἐστὶν οὐ ταῖς ἡμέραις [4]), ἀλλὰ ταῖς νυξί. — 22. Φρένες ἀγαθαὶ ἐν σώματι ἀνθρώπου μέγα τί ἐστιν ἐν στενῷ δεσμωτηρίῳ. — 23. Εὐωδία καὶ μῦρον γυψὶν αἰτία θανάτου. — 24. Τοῖς μὲν ἄλλοις ἑρπετοῖς πόδες μόνοι εἰσίν, ἀνθρώπῳ δὲ καὶ χεῖρες. —

---

1) ὁ Ὀλύμπια κ. Π. νενικηκώς, der Sieger in den olympiſchen und pythiſchen Spielen. — 2) Ueberſ. den Dat. durch „mit". — 3) Ueberſ. den Accuſ. durch „auf". — 4) Ueberſ. den Dat. durch „nach".

III.

1. *Χαλεπαὶ φροντίδες εἰσὶ λυπηραὶ τῇ ψυχῇ.* — 2. *Ἐγκράτεια καλόν τε κἀγαθόν* [1]) *ἀνδρί κτῆμά ἐστιν.* — 3. *Ἀξιόλογόν ἐστι τὸ τοῦ Προδίκου σύγγραμμα τὸ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας.* — 4. *Πάντων κτημάτων ἄριστον ἂν* [2]) *εἴη φίλος σώφρων καὶ ἀγαθός.* — 5. *Ἄρχοντες τῶν ἀγελῶν εἰσιν οἱ ποιμένες.* — 6. *Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καλοί τε καὶ ἀκίνδυνοι λιμένες εἰσί.* — 7. *Τέττιξ μὲν τέττιγι φίλος, μύρμηκι δὲ μύρμηξ, κόρακι δὲ κόραξ.* — 8. *Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ὀρτύγων ἀγῶνες ἦσαν.* — 9. *Ὁ βίος ἀνθρώπων ἐστὶ πολύπονος, ὥςπερ ὁ μυρμήκων καὶ μελισσῶν.* — 10. *Αἱ φόρμιγγες τοῖς τῶν ἀνθρώπων θυμοῖς κεχαρισμέναι εἰσὶ παρὰ τὸ δεῖπνον* — 11. *Χάρις χάριτος αἰτία, ἔρις ἔριδος, κακότης κακότητος.* — 12. *Αἱ ᾠδαὶ τῶν Σειρήνων οἷον δεσμοὶ ταῖς τῶν ἀνδρῶν φρεσὶν ἦσαν.* — 13. *Πολλά ἐστιν ἀναγκαῖα τῷ σώματι ἀνθρώπου, σῖτος καὶ ὕδωρ, ἱμάτια καὶ χιτῶνες καὶ χλαμύδες καὶ ἐξωμίδες.* — 14. *Τοῖς τεχνάσμασιν ἡ ἀλώπηξ τῶν ἄλλων θηρῶν ἐστι διαφέρουσα.* — 15. *Ὁ αὐτάρκης, καίπερ πένης ὤν, πλούσιος, ὁ δὲ χρημάτων ἄπληστος, καίπερ πλούσιος ὤν, πένης ἐστίν.* — 16. *Ἐν διδασκαλείῳ Στρατονίκου τοῦ κιθαριστοῦ ἐννέα μὲν εἰκόνες τῶν Μουσῶν, τοῦ δ' Ἀπόλλωνος μία* [3]). — 17. *Ἡ ἐρυθρότης τῆς ἀρετῆς χρῶμα.* — 18. *Δαίδαλος διὰ τὴν τέχνην τῆς πατρίδος φυγὰς ἦν.* — 19. *Ὁ τῶν στρατιωτῶν ἡγεμὼν ἔστω ἐπιστήμων τῆς στρατηγικῆς καὶ φιλόφρων τοῖς στρατιώταις.* — 20. *Στρατευμα ἄτακτον μὲν οὐδὲν ὠφέλιμον, εὔτακτον δὲ καὶ εὔψυχον τῇ μὲν πατρίδι ἄμυνα, δεῖμα δὲ τοῖς πολεμίοις.* — 21. *Οἱ Ἀλεξάνδρου*

---

1) S. Gr. §. 4, 1. Anm. — 2) S. pag. 5. Anm. 3. — 3) S. εἷς. —

τοῦ Μακεδόνος στρατιῶται κοσμητοὶ ἦσαν κόρυσι καὶ ἀσπίσι καὶ λογχαῖς λαμπραῖς. — 22. Οἱ τοῦ Δράκοντος νόμοι διὰ τὴν χαλεπότητα οὐκ ἦσαν χρόνιοι. — 23. Ἐν τῇ τῶν μακάρων νήσῳ πηγαὶ ἦσαν ἄλλαι μὲν ὕδατος, ἄλλαι δὲ μέλιτος. — 24. Οἱ Ἀθηναῖοι οὐ μόνον ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσι καὶ ἐν τοῖς χοροῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ναυτικοῖς στρατηγήμασιν εὔτακτοι ἦσαν. —

II. Das Verbum purum.

1. Erste und zweite Declination in Verbindung mit dem Verb. purum.

A. Activum.

I.

1. Ἡ λύρα τὰς μερίμνας λύει. — 2. Αἱ μέριμναι τὴν καρδίαν ἐσθίουσιν. — 3. Ὁ θάνατος ἀπολύει τοὺς ἀνθρώπους πόνων καὶ κακῶν. — 4. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς θεοὺς θεραπεύουσιν. — 5. Οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα παιδεύουσιν. — 6. Οἱ θηρευταὶ ἀγρεύουσι τὰς ἐλάφους καὶ δόρκας καὶ ἄλλα θηρία. — 7. Ὁ τῶν Ῥωμαίων δῆμος ὑφ' ἡδονῆς περὶ τὸν Τιβέριον Γράκχον ἐβάκχευεν. — 8. Ὅσον ἐν πολέμῳ σίδηρος, τοσοῦτον ἐν πολιτείαις ἰσχύει λόγος. — 9. Εἰ ἀληθεύεις, ὦ τέκνον, πιστεύομεν τοῖς λόγοις. — 10. Ὁ νόμος ἀπαγορεύει, μὴ πολίτην πολίτῃ ἐπιβουλεύειν. — 11. Οἱ αὐτόμολοι ἐμήνυσαν, ὅτι οἱ πολέμιοι κινδυνεύοιεν διὰ τὴν τῶν σίτων ἀπορίαν. — 12. Βουλεύετε, ὦ χρηστοὶ πολῖται, τῷ δήμῳ. — 14. Ἑταῖρος ἑταίρῳ πιστευέτω. — 15. Οὐκ ἀγαθόν, ἑταῖρον ἑταίρῳ

μηνίειν. — 16. Καλοὶ νεανίαι γυμνοὶ περὶ τὸ τρόπαιον ἐχόρευον. — 17. Οἱ στρατιῶται τὴν χώραν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπολύσουσιν. — 18. Ὁ χρησὸς ἄνθρωπος καὶ τοῖς ἐκγόνοις φυτεύσει. — 19. Ὁ ἄγγελος ἐμήνυσε τοῖς πολίταις, ὅτι οἱ πολέμιοι τῇ στραριᾷ ἐπιβουλεύσοιεν. — 20. Τὰς τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσεν. — 21. Οἱ Λακεδαιμόνιοι Πλαταιὰς κατέλυσαν. — 22. Τὰ τέκνα εὖ πεπαίδευκας. — 23. Ὁ ἐμὸς φίλος τὰ τέκνα εὖ ἐπεπαιδεύκει. — 24. Οἱ πολέμιοι πολλοὺς πολίτας πεφονεύκασιν. —

II.

1. Ὁ ἥλιος καταδύει. — 2. Διὰ λόγους τοὺς ἀνοητοὺς παιδεύομεν. — 3. Ἡ ἀπορία διαλύει πολλάκις τὰς ἑταιρίας. — 4. Ἄνευ εὐψυχίας οὐδεμία [1]) τέχνη πρὸς τοὺς κινδύνους ἰσχύει. — 5. Οἱ μὲν Αἰγύπτιοι τοὺς νεκροὺς ἐταρίχευον, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἔκαιον. — 6. Οἱ Αἰγύπτιοι τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ὡς θεοὺς ἐθεράπευον. — 7. Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι κατὰ γῆν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ θάλατταν ἴσχυον. — 8. Ὁ καλὸς κἀγαθὸς οὐ δουλεύει ταῖς ἡδοναῖς. — 9. Ἡ Ἀφροδίτη τῇ εὐμορφίᾳ ἐκρατίστευσε τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. — 10. Οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐβασίλευσαν τῆς Σπάρτης. — 11. Κάδμος ὁ Σιδώνιος Θηβῶν τῶν τῆς Βοιωτίας ἐβασίλευσεν. — 12. Ὅτε ὁ ἥλιος κατεδεδύκει, ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. — 13. Σαρδανάπαλος στολὴν γυναικείαν ἐνεδεδύκει. — 14. Ἀκούσατε, ὦ στρατιῶται, τὴν περὶ τῆς μάχης ἀγγελίαν. — 15. Ἀλέξανδρος ἐν τῷ πρὸς Ἀαρεῖον πολέμῳ μεγίστους κινδύνους ἐκινδύνευσεν. — 16. Ἦν κρήνη ἐν Φρυγίᾳ, ἐφ' ᾗ Μίδας τὸν Σάτυρον ἐθήρευσε. — 17. Σατράπης τις ἐμήνυσε τῷ Ἀρταξέρξῃ, ὅτι Κῦρος

---

1) Ε. οὐδείς. —

ὁ ἀδελφὸς αὐτῷ ἐπιβουλεύοι. — 18. *Μίνδαρος, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος, ἔθυσεν ἐν Ἰλίῳ τῇ Ἀθηνᾷ.* — 19. *Οἱ Ἀθηναῖοι πεφυγαδεύκασιν Ἀριστείδην, ὅτι τῇ δικαιοσύνῃ πολὺ ἴσχυε.* — 20. *Πεισίστρατος Ἀθηναίων ἐτυράννευσε μακρὸν χρόνον κατὰ τοὺς νόμους, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ Ἱππίας καὶ Ἵππαρχος.* — 21. *Ὁ Σωκράτης οὐχ ἱκέτευσε τοὺς δικαστὰς μετὰ πολλῶν*[1] *δακρύων, ἀλλὰ πιστεύσας τῇ ἑαυτοῦ ἀβλαβείᾳ ἐκινδύνευσε τὸν ἔσχατον κίνδυνον.* — 22. *Ὁ μαθητής, ὃς βλακεύει, ψόγου, ὃς δὲ ἐπιτηδεύει, τοῦ ἐπαίνου ἄξιός ἐστι.* — 23. *Τῶν Ἀχαιῶν, οἳ ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν, ὁ Πηλείδης*[2] *ἠρίστευσεν.* — 24. *Ἀλέξανδρος, ὁ Φεραίων τύραννος, τοσούτους πεφονευκὼς πολίτας, τῇ τῆς Ἑκάβης καὶ Πολυξένης ταλαιπωρίᾳ τῇ ἐν τῷ θεάτρῳ*[3] *ἐπεδάκρυσεν.* —

Die Gemahlinn des Darius, von Alexander dem Großen beruhigt.

Ὅτε Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν δευτέραν πρὸς Δαρεῖον μάχην οἰμωγὴν καὶ θόρυβον οὐ πόρρω τῆς σκηνῆς ἤκουσεν, ἐκέλευσε τὸν Λεόννατον μαστεύειν τὴν αἰτίαν καὶ αὐτῷ μηνύειν. Λεόννατος δὲ αὐτῷ ἐμήνυσε, τὴν βασίλειαν καὶ τὰ τέκνα ἀποδακρύειν τὸν τοῦ Δαρείου θάνατον. Ἐπεὶ ὁ Ἀλέξανδρος τοῦτ' ἤκουσεν, αὐτὸς ἔπαυσε τὴν οἰμωγὴν ἐκείνων ἀγορεύων, ὅτι ὁ Δαρεῖος βιοτεύει. Ἡ δὲ βασίλεια τοῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου λόγοις πιστεύσασα οὐκέτι ἐδράκυσεν. —

---

1) S. πολύς. — 2) Achilles. — 3) das auf der Bühne dargestellt wurde.

2. Dritte Declination in Verbindung mit dem Verb. purum.

I.

1. Ὦ παῖδες καὶ νεανίαι, θεραπεύετε τοὺς γέροντας. — 2. Οἱ ποιμένες ἀναμαστεύουσι τοὺς ἀρίστους λειμῶνας ταῖς τῶν αἰγῶν καὶ βοῶν καὶ οἰῶν ἀγέλαις. — 3. Ἐπρώτευσεν ἡ Σπάρτη τῆς Ἑλλάδος εὐνομίᾳ καὶ δόξῃ. — 4. Εἰ ἀληθεύεις, ὦ παῖ, συγγνώμονές ἐσμεν τῷ ἁμαρτήματι. — 5. Ὁ Πηλείδης Ἀγαμέμνονι ἐμήνισε διὰ τὴν Βρισηΐδα. — 6. Πέλοψ οὐ χρημάτων ἀφθονίᾳ μᾶλλον ἢ παίδων μέγιστον ἴσχυσε τῶν τῆς Πελοποννήσου βασιλευόντων. — 7. Οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὲρ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς πολλὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων διεκινδύνευσαν. — 8. Διονύσιος, ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος, πολλὰς μυριάδας Καρχηδονίων ἐφόνευσεν. — 9. Αἰακοῦ παῖδες ἦσαν Τελαμὼν καὶ Πηλεύς, ὧν ὁ μὲν ἕτερος μετὰ τοῦ Ἀλκμηνίδου ἐπὶ Λαομέδοντα ἐστράτευσε, Πηλεὺς δ' ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Κενταύρους ἠρίστευσε. — 10. Λάκωνες τὴν τῆς παλαιᾶς δι-αίτης σκληρότητα καταλύσαντες ὑπήκουσαν τῇ τρυφῇ καὶ ἁβρότητι. — 11. Κόνων μετὰ χρημάτων τῶν Περσῶν τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν κατέλυσεν. — 12. Οἱ στρατιῶται ἐνεδρεύουσι τοὺς λῃστὰς καὶ αὐτοὺς φονεύσουσιν, εἰ θηρεύσουσι. — 13. Χαβρίας, ὁ τῶν Ἀθηναίων στραιηγός, πολλάκις ἐνήδρευσε τοὺς πολεμίους. — 14. Οὕπω πασῶν ἡμερῶν ἥλιος καταδέδυκεν. — 15. Ἄγις ὁ Εὐρυπωντίδης, ἕκτος ἀπ' Ἀγησιλάου, ὃς μέγιστον τῶν Ἑλλήνων ἴσχυσεν, εὐφυΐᾳ καὶ φρονήματι ψυχῆς ἁπάντων ἠρίστευσεν, ὅσοι μετ' Ἀγησίλαον τὸν μέγαν ἐβασίλευσαν. — 16. Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις ὑπακούσαντες τῷ τῆς μητρὸς κελεύσματι κατετόξευσαν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας τῆς Νιόβης. — 17. Ποσειδῶν καὶ Ἀπόλλων

ἐθήτευσαν τῷ Λαομέδοντι ὡς ἀποτίσοντες τὴν ἀπειθειαν. — 18. Ἡ τοῦ Ἄγιδος μήτηρ, ἀκούσασα τὸ ἔργον, κατέπαυε[1]) τὸ μειράκιον, ἀλλὰ μάτην. — 19. Λεωνίδας, ὁ τοῦ Ἄγιδος ἀντίπαλος, φόβῳ διωγμοῦ ἱκέτευσεν ἐν τῷ Ἀθηνᾶς τῆς χαλκιοίκου ναῷ, ὃν Λυκοῦργός ποτε ἱδρύκει, καὶ συνικέτευεν ἡ θυγάτηρ τῷ πατρί. — 20. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐφυγάδευσαν τὸν Κίμωνα, ὅτι τῷ δήμῳ ἐβεβουλεύκει, συστρατεύειν τοῖς Λάκωσιν ἐπὶ τοὺς Εἵλωτας. — 21. Ἀλκιβιάδης ἦν ἀκούων τοῦ μεγίστου τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφου καὶ αὐτῷ ὑπήκουεν ὡς οὐδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπων. — 22. Ἦν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις νόμος τῆς φιλανθρωπίας κωλύσων, μὴ εἶναι ὑβριστὴν εἰς μηδένα, μηδὲ εἰς δούλους. — 23. Εἴθε ἀκούσαιεν τοῦτον τὸν νόμον πάντες οἱ νῦν ἄνθρωποι· ἐπιτηδεύοιεν ἂν τὰ[2]) τῶν δούλων. — 24. Πολῖται πλούσιοι καὶ εὐδόκιμοι παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἡγεμόνες ἦσαν τῶν χορῶν· τούτων δέ τινα κωλῦσαι, ὅτε ἐπιτηδεύοι τὸν χορόν, παράνομον ἦν. —

II.

1. Μὴ πίστευε τοῖς κόλαξι. — 2. Μὴ δούλευε, ὦ παῖ, τῇ τοῦ σώματος θεραπείᾳ. — 3. Ὁ θάνατος τῶν ἀνθρώπων τὰς φροντίδας καὶ ἐλπίδας παύει. — 4. Πίστευσον τῶν ἑταίρων τούτῳ, ὃς καλῶς βεβούλευκεν ἐν τοῖς χαλεποῖς πράγμασιν. — 5. Ὁ τοῦ Σόλωνος νόμος ἐπαίνου ἐστὶν ἄξιος, ὃς κωλύει κακῶς ἀγορεύειν τοὺς νεκρούς. — 6. Οἱ Πέρσαι τοὺς παῖδας τρία[3]) μόνα ἐπαίδευον, ἱππεύειν καὶ τοξεύειν καὶ ἀληθεύειν. — 7. Οἱ Πέρσαι τὸ ἀρχαῖον τεθύκασι μόνοις τοῖσδε τοῖς θεοῖς, ἡλίῳ τε καὶ σελήνῃ καὶ γῇ καὶ πυρὶ καὶ ὕδατι καὶ ἀνέμοις.

---

1) Ueberſ. das Imperf. „ſuchte zu beruhigen"; Agis wollte nämlich die alte durch Lykurgus begründete Verfaſſung Sparta's wiederherſtellen. — 2) Ueberſ. die Lage — 3) S. τρεῖς.

— 8. Ὅτε[1]) οἱ Πέρσαι θύοιεν, πῦρ οὐκ ἀνέκαιον. — 9. Οἱ Λήμνιοι γλῶσσάν τε τὴν Ἀττικὴν καὶ τρόπους τῶν Ἀθηναίων ἐπαίδευον τοὺς παῖδας. — 10. Ὡς θνητὸς ὢν τὸ σῶμα[2]) ἀπόλλυε τῶν μὲν ὄντων ἀγαθῶν, τὰ δὲ ἐσόμενα ἐπιτήδευε ὡς ἀθάνατος ὢν τὴν ψυχήν[2]). — 11. Ὁ χειμὼν διεκώλυσε τοὺς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὺς μετὰ τὴν ἐν ταῖς Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, μὴ ἀνύειν τοῦτο, ὃ ἐκέλευεν ὁ νόμος. — 12. Οὐδεὶς πιστεύσει τῷ τὸν ἑταῖρον κακῶς ἀγορεύσαντι κἂν ἀληθεύῃ. — 13. Ὁ τῶν τριάκοντα κήρυξ ἐκέλευσε τοὺς ἕνδεκα[3]) ἐπὶ τὸν Θηραμένην. — 14. Καταλύσας τοὺς δήμους καὶ τὰς ἄλλας πολιτείας ὁ Λύσανδρος δέκα ἄρχοντας ἐκ τῶν αὐτῷ ὑπακουόντων ἀπεδείκνυεν. — 15. Οἱ ἑταῖροι τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν πολλάκις ταῦτα μὲν αὐτῶν μνημονεύουσιν, ἃ καὶ πρὸς τύχην ἐστὶ κοινά· τὸ δὲ ἄριστον καὶ μέγιστον οὐ μνημονεύουσιν. — 16. Εὐθὺς μετὰ τὰς σπονδὰς οἱ Λάκωνες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὑπώπτευσαν ἀλλήλους, ὅτι τὴν ὑπόσχεσιν οὐκ ἔλυον. — 17. Οἱ Καρχηδόνιοι ἐπ' Ἀννίβα ἡγεμόνος ἐστράτευσαν εἰς Σικελίαν καὶ κατέλυσαν δύο ἀποικίας ἐν τρισὶ μησίν. — 18. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν τὴν μητέρα καὶ τὸν πατέρα μὴ θεραπεύοντα οὐκ ἀπεδείκνυον ἄρχοντα· τὸν γὰρ αὐτοὺς μὴ θεραπεύοντα τοὺς θεοὺς θεραπεύειν καὶ καλῶς θύειν, οὐ δυνατὸν εἶναι. — 19. Λίακὸν καὶ Μίνωα καὶ Ῥαδάμανθυν μετὰ τὸν θάνατον παρὰ Πλούτωνι καὶ Κόρῃ παρηδρευκέναι, μῦθός ἐστιν. — 20. Ἐπεὶ οἱ κατάσκοποι ἐμεμηνύκεσαν τῷ Ἐπαμινώνδᾳ, ὅτι ὁ Ἀγησίλαος σὺν μεγάλῳ στρατεύματι ἐξεστράτευκεν, αὐτὸς ἐστράτευσεν ἐπὶ Σπάρτης. — 21. Εὐμόλπου καὶ Ἀμαζόνων ἐπὶ τὴν χώραν ἐπιστρατευ-

1) Wenn die Conjunction ὅτε eine wiederholte Handlung bezeichnet, so wird danach der Optat. gesetzt. — 2) Ueberſ. den Acc. durch „an". — 3) Eine Behörde, welche die zum Tode Verurtheilten ergriff und tödtete.

σάντων*) οἱ Ἀθηναῖοι καλῶς διεκινδύνευσαν. — 22. Ἄρχοντες μὲν τῶν ἀγελῶν εἰσιν οἱ ποιμένες, ὡς οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἱπποφορβοὶ τῶν ἵππων· πᾶσαι δὲ αὗται αἱ ἀγέλαι μᾶλλον ὑπακούουσι τοῖς ποιμέσιν, ἢ οἱ ἄνθρωποι τοῖς ἄρχουσιν. — 23. Ἐν Σπάρτῃ τῶν μὲν γερόντων ἦν προβουλεύειν περὶ τῶν πραγμάτων, τοῦ δὲ δήμου ἢ κελεύειν ἢ ἀπαγορεύειν. — 24. Νόμος ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ἕλλησι, φονεύειν ὅστις ἄλλον ἐπεφονεύκει, ἢ φυγαδεύειν ἐκ τῆς πατρίδος δι' αἰῶνος. —

---

1. Erste und zweite Declination mit dem Verbum purum.

B. Medium.

1. Βουλευώμεθα περὶ τῆς τῶν παιδίων παιδείας. — 2. Εἴθε ἀεὶ ἄνευ ὀργῆς βουλεύοισθε. — 3. Οἱ τῶν ἱκανωτάτων καὶ εὖ καὶ κακῶς ἀγορεύειν λόγοι μάλιστα ἐνδύονται ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκροατῶν. — 4. Μὴ παύου, ὦ μαθητά, τοῦ ἀτελέστου ἔργου. — 5. Καλόν, ἔργου τελείου ἀναπαύεσθαι. — 6. Οἱ Ἀθηναῖοι ὅπλα ἐνδυόμενοι ἀντεστρατεύοντο προθύμως τοῖς Πέρσαις. — 7. Οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι ἐνεδύοντο ποικίλους μὲν χιτωνίσκους, ἀλουργὰ δὲ ἱμάτια. — 8. Πλάτων παρεκελεύετο τοῖς νέοις ἐπὶ μὲν τῶν γνωμῶν σωφροσύνην, ἐπὶ δὲ τῆς γλώσσης σιγήν, ἐπὶ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αἰδημοσύνην. — 9. Ἐπεὶ συνηγόρευον μὲν πολλοί, ὡς ἀναγκαῖον εἴη, εὐθὺς ἐπὶ τοὺς πολεμίους πορεύεσθαι, οὐδεὶς δ' ἀντηγόρευεν, ὁ Κῦρος ἐκέλευσε τοὺς στρατιώτας τὰ ὅπλα ἐνδυομένους ἐκστρατεύεσθαι. — 10. Αὐτοῦ δὲ ὁ λόγος ἦν ὅδε· ἢν ἐκστρατευώμεθα, ἀπολαύσομεν τοῦ σίτου καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν τῶν πολεμίων, ἢν

---

*) Genit. absol. zu vergl. dem latein. Ablat. absol.

δὲ ἀναπαυώμεθα, οἱ πολέμιοι ἀναστρατοπεδεύσονται καὶ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιβουλεύσονται. — 11. Ὁ πρὸς τύραννον ἐμπορευόμενος ἔσται ἐκείνου δοῦλος, κἂν ἐλεύθερος πεπορευμένος ᾖ. — 12. Τὰς τῶν ἀθλίων συμφορὰς οὐκ ἐμπεπορεύμεθα, ἀλλὰ τοὺς καιροὺς ἐμπορεύεσθαι, οὐκ ἀνόσιόν ἐστιν. — 13. Ἐμπορευσώμεθα τὴν ἐμπορίαν τῆς φιλίας, ὁ ἄπορος, ἵνα τῆς ἀπορίας αὐτῷ ᾖ παραμυθία, ὁ πλούσιος, ἵνα τὸν πλοῦτον ἐν ἀσφαλείᾳ κεκτημένος ᾖ. — 14. Ἀράσπας, φίλος τοῦ Κύρου, ἀκούσας, τῷ Κύρῳ εἶναι διάπυστον τὴν [1]) ἁμαρτίαν, πολλὰ μὲν ἐδάκρυεν ὑπὸ λύπης, κατεδύετο δ' ὑπὸ τῆς αἰσχύνης. — 15. Ἄγγελοι ἐμήνυσαν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων γνώμην [2]) καταλύσονται τῷ Πέρσῃ τὸν πόλεμον, τοῖς δὲ καταλυσαμένοις ὁ Ξέρξης συστρατεύσεται πρὸς τοὺς ἐκείνων πολεμίους. — 16. Οἱ Ἑλβήττιοι, διαπορευσόμενοι τὸν Ῥοδανὸν ποταμὸν τῶν Ῥωμαίων κωλυσάντων, διεκελεύσαντο ἀλλήλοις. — 17. Πολλάκις ὁ στρατηγὸς παρεκελεύσατο τοὺς στρατιώτας, ὅπως τῆς ἀτόπου διανοίας παύσαιντο. — 18. Πόπλιος, διαπορευθεὶς τὸν Τρεβίαν ποταμόν, ἐστρατοπεδεύσατο περὶ τοὺς πρώτους λόφους, ὡς κωλύσων, ὅπως μὴ οἱ Καρχηδόνιοι διαπορευθῶσι τὸν ποταμόν. — 19. Οἱ Γαλάται γευσάμενοι τοῦ Ἰταλικοῦ οἴνου ἐξεστρατεύσαντο δυναστεύσοντες τῆς χώρας, ἐν ᾗ τοιοῦτος καρπὸς φύεται. — 20. Μετὰ Κύρου ἐν τῇ μάχῃ [3]) θάνατον οἱ Ἑλληνικοὶ στρατιῶται καὶ οἱ Βάρβαροι οὔτε συνεπορεύοντο, οὔτε συνεστρατοπεδεύοντο· ἦσαν δὲ πολλὰς ἡμέρας ἐγγὺς ἀλλήλων ἐστρατοπεδευμένοι. — 21. Ἐν Κερκύρᾳ μακρὸν χρόνον ὁ δῆμος καὶ οἱ δυνατοὶ ἀλλήλοις ἐπε-

1) scin. — 2) Die Lacedämonier wollten anfänglich den Krieg gegen die Perser nach der Schlacht bei Salamis nicht fortsetzen, sondern den Athenern allein überlassen. — 3) Schlacht bei Kunaxa 401 v. Chr. Verbinde μετὰ mit θάνατον.

βουλεύσαντο· τέλος δὲ ὁ δῆμος μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐφυγάδευσε τοὺς δυνατούς. — 22. Οἱ μὲν ἐν Σφακτηρίᾳ τῇ νήσῳ [1]) Λακεδαιμόνιοι διεκηρυκεύσαντο πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ· οἱ δὲ ἐκέλευον αὐτοὺς περὶ ἑαυτῶν βουλεύεσθαι. — 23. Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν τοῦ Μανλίου τοῦ Καπιτωλίνου οἰκίαν κατέλυσαν καὶ ἱερὸν ἱδρύσαντο θεᾶς, ἣν Μονήταν προσηγόρευον. — 24. Χαλεπόν ἐστι, κατὰ γέφυραν ἐκμηρύεσθαι, τῶν πολεμίων ἐναντίον ὄντων· τοῖς δ' ἐκμηρυσαμένοις ῥᾴδιον, ἐπὶ τοὺς πολεμίους πορεύεσθαι, ἀκινδύνοις οὖσιν ὄπισθεν. —

2. Dritte Declination mit dem Verbum purum.

B. Medium.

1. Οἱ Ἀμφικτύονες περὶ τῶν τε κοινῶν τῆς Ἑλλάδος πραγμάτων ἐβουλεύοντο, καὶ μάλιστα τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ ἐπιμέλεια ἦν αὐτοῖς. — 2. Ὁ πολιτευόμενος περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης συμβουλευέτω καὶ περὶ χρημάτων καὶ περὶ φυλακῆς τῆς χώρας καὶ περὶ τῶν εἰσαγωγίμων καὶ ἐξαγωγίμων καὶ περὶ νομοθεσίας. — 3. Οἱ Ἕλληνες πάλαι εἰς Δελφοὺς μαντευσόμενοι ἐπορεύοντο. — 4. Ὅτε ὁ Σωκράτης τὰ ἐγκλήματα ἀπελύετο [2]), οἱ δικασταὶ αὐτῷ ὡς εἰρωνευομένῳ οὐκ ἐπίστευον. — 5. Ἀκούσεσθε τῶν παιάνων τῶν στρατιωτῶν, ὅταν τὰ παρακλητικὰ τῆς μάχης αἱ σάλπιγγες ἐγκελεύσωνται. — 6. Ἐν ἀρχῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Θηβαῖοι διεβουλεύσαντο, τῆς νυκτὸς ἐπιβουλεύειν Πλαταίᾳ τῆς Βοιωτίας, οὔσῃ Ἀθηναίων ξυμμαχίδι· οἱ δὲ τούτου τοῦ πολίσματος οἰκήτορες τοὺς ἐπιβουλεύοντας τοὺς μὲν [3]) ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ ἐδέσμευσαν. — 7. Τοῦ

---

1) Es waren im peloponnesischen Kriege einst 420 auserwählte Spartaner auf dieser Insel von den Athenern eingeschlossen. — 2) die ihm gemachten Beschuldigungen zu widerlegen suchte. — 3) theils —

δευτέρου χειμῶνος τῆς ὑπ' Ἀθηναίων πολιορκίας οἱ Ποτιδαιᾶται οὕτως ἔρημοι ὄντες παντὸς ἐδέσματος, ὥστε καὶ ἀλλήλων ἐγέγευντο, πρὸς τοὺς Ἀθηναίους περὶ εἰρήνης προσεκηρυκεύσαντο. — 8. Περὶ ἀξίων χρημάτων βραδέως βουλεύσασθαι, παντὸς μέν ἐστιν ἀνδρός, μάλιστα δὲ τοῦ ἄρχοντος. — 9. Λακεδαιμόνιοι πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβουλεύοντες τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μάλιστα ἐν τῷ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου χρόνῳ· ἐβεβούλευντο γὰρ τὰ ἐγκλήματα πολέμῳ μᾶλλον ἢ λόγοις διαλύεσθαι. — 10. Παυσανίας, ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης, ὕποπτος ὢν τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ τῇ προδοσίᾳ, χρήμασι πιστεύων τὸ δεύτερον διελύετο*) τὴν διαβολήν, ὡς πρότερον διελέλυτο τὰ ἐγκλήματα. — 11. Ὅτε οἱ ὀλωνοπόλοι ἐπ' ὄρνισι διαμαντεύσαιντο, ἔσειον τὸ μαντικὸν ξύλον τοῦ Ῥωμύλου· ἦν δὲ ἐπικαμπὲς ἐκ θατέρου πέρατος, καὶ προσηγόρευον λίτυον. — 12. Ξενοφῶντι θυομένῳ δύο ἱερεῖα θεῷ τῷ πάντων βασιλεύοντι, ὃς αὐτῷ ἦν μαντευτὸς ἐκ Δελφῶν, ὁ θεὸς ἐμήνυσε κελεύων ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων μὴ εἶναι. — 13. Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος φανερός ἐστιν ἐνδεδυμένος φιλοσοφώτερον χαρακτῆρα παιδείας, ἐπεὶ ἄπλαστον τοῦτον τὸν τρόπον καὶ μάλιστα φίλον τῆς ἀληθείας ἀναμεμάστευκε, τὸν δὲ τῦφον εἰς τοὺς σοφιστὰς πεφυγάδευκεν. — 14. Οἱ Ἀργοναῦται ἐπορεύοντο διὰ τοῦ Πόντου εἰς Κολχίδα πρὸς τὸ χρυσόμαλλον δέρας. — 15. Ἐπεί ποτε χρυσίου σπάνις ἦν ἐν Ῥώμῃ, αἱ Ῥωμαῖαι αὐταὶ ἐβουλεύσαντο ἐκδύεσθαι τὸν ὄντα κόσμον, ἵνα τῷ Ἀπόλλωνι κρατὴρ ὁλόχρυσος καθιερεύοιτο. — 16. Ὁ σώφρων πατὴρ τοὺς υἱοὺς δι' ἐπιστήμονος διδασκάλου παιδεύσεται. — 17. Ἀμίλκας, ὁ τῶν Καρχηδονίων ἡγεμών, παρὰ μεγάλην τῶν Καρχηδονίων πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐν Σικελίᾳ μάχην ἐθύσατο ἐπὶ πυρᾶς μεγάλης σώματα ὅλα· τῶν δὲ ἱερῶν

— theils. — *) suchte zu.

χρηστῶν οὐκ ὄντων, ἑαυτὸν τῷ πυρὶ ἐφόνευσεν· οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ μνήματα ἓν τε πάσαις ἀποικίσι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Καρχηδόνι καθιδρύσαντο. — 18. Ἀλέξανδρος, τῇ πορείᾳ κεκονιμένος καὶ ἱδρῶτι ῥεόμενος, ἐλούσατο ἐν τῷ Κύδνῳ, ψυχρῷ καὶ καθαρῷ ποταμῷ. — 19. Ξενοφῶν εὐμελῶς καὶ εὐφυλακτῶς ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια πορεύεσθαι ἐκέλευσεν· εἰ δέ τινες ἐπὶ λείαν πορεύσοιντο, μηνύειν τοῖς ἡγεμόσιν, ἵνα οὗτοι συμβουλεύωσι τοῖς τῶν χωρῶν ἀπείροις. — 20. Ὡς Βρέννῳ, τῷ τῶν Γαλατῶν βασιλεύοντι, ἐμηνύετο, ἕνα τῶν Φαβίων τῆς μάχης κοινωνὸν εἶναι καὶ Γαλάτην τινὰ πολὺ προϊππεύσαντα ἐσκυλευκέναι κατατοξευθέντα, αὐτὸς τὴν μάχην καταπαύσας ἐπορεύθη ἐπὶ τὴν Ῥώμην, ταύτην τὴν ἀδικίαν τισόμενος. — 21. Κλυταιμνήστρα τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπιβουλευσαμένη ἐφόνευσεν· ὁ δὲ Ἀπόλλων ἐκέλευσε τῷ Ὀρέστῃ τίσασθαι τὸν τοῦ πατρὸς φόνον. — 22. Κῦρος ὁ δεύτερος τοὺς ἐκ Μιλήτου φυγάδας συνεκστρατεύεσθαι ἐκέλευσεν ἐφ' ὁμολογίᾳ, εἰ καλῶς ἀνύσαι ταῦτα, ἐφ' ἃ ἐστρατεύετο, μὴ πρόσθεν παύσεσθαι, πρὶν αὐτοὶ πρωτεύσαιεν τῶν ἀντιπάλων. Οἱ δὲ αὐτῷ ἐπίστευον· ἀλλ' οὐκ ἔλυσε τὴν ὁμολογίαν, φονευθεὶς ἐν τῇ πρὸς τὸν ἀδελφὸν μάχῃ. — 23. Ἀδμήτῳ, βασιλεύοντι τῶν Φερῶν, ἐδήτευσεν Ἀπόλλων μνηστευομένῳ τὴν Πελίου θυγατέρα Ἄλκηστιν· ὕστερον δὲ ἀπελύσατο τὸν Ἄδμητον τοῦ θανάτου. — 24. Περσεὺς τὴν Ἀνδρομέδαν τοῦ θανάτου ἀπολυσάμενος ἐμνηστεύσατο· ὅτε δὲ ὁ πρότερον αὐτὴν μνηστευσάμενος αὐτῷ ἐπεβούλευε, τῇ Γοργόνι αὐτὸν ἐφόνευσεν. —

II. Erste und zweite Declination mit dem Verbum purum.

C. *Passivum.*

1. *Παιδευόμεθα τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς.* — 2. *Καὶ οἱ πάνυ θεραπευόμενοι οὐκ ἀεὶ τῆς νόσου ἀπολύονται.* — 3. *Ἀνκόρμας τῆς Αἰτωλίας ποταμός ἐστι· φύεται δ' ἐν αὐτῷ βοτάνη* [1]*), Ζάρισα προσαγορευομένη, ἣ πρὸς ἀμβλυωπίας* [2]*) ἀρίστη ἐστίν.* — 4. *Τοῖς μὲν ἰδιώταις καὶ διὰ σπονδῶν καὶ δι' εἰρήνης ὁ πόλεμος παύεται, τοῖς δὲ τυράννοις οὔτε εἰρήνη ποτὲ πρὸς τοὺς τυραννευομένους ἔσται, οὔτε σπονδαῖς ἂν* [3]*) πιστεύσαιεν.* — 5. *Ὅτε Ἀλέξανδρος διεκωλύετο τῆς εἰς Τύρον εἰσόδου, τοῖς μὲν οἰκήτορσιν ἐμήνισε, τὴν δὲ Τύρον πολιορκίᾳ κλείσας κατέλυσεν.* — 6. *Διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς πάλαι ἥ τε Θεσσαλία καὶ ἡ Βοιωτία καὶ ἡ Πελοπόννησος μᾶλλον ἢ αἱ ἄλλαι χῶραι ὑπ' ἀλλοφύλων* [4]*) ἐπεβουλεύοντο.* — 7. *Ἀτυχία βάσανός ἐστιν, εἰ πρὸς ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν πεπαιδεύμεθα.* — 8. *Ἀῆλός ἐστιν ὁ σοφὸς μάλιστα τῶν ἐπιθυμιῶν ἀπολελυμένος.* — 9. *Εἰ ἀεὶ ἀληθεύεις, καὶ ἀεὶ πιστευθήσῃ· ὁ μὴ ἀληθεύσας* [5]*) οὔποτε πιστευθήσεται.* — 10. *Πύρρος ὑπὸ τῶν* [6]*) στρατιωτῶν ἀετὸς προσηγορεύθη.* — 11. *Ἀλκιβιάδης ὑπὸ τοῦ πρώτου* [7]*) τῶν Ἀθηναίων ἐπετροπεύθη καὶ καλῶς ἐπαιδεύθη· ὕστερον δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐφυγαδεύθη.* — 12. *Ἀπολύθητι δουλείας αἰσχρᾶς· ἔσῃ δὲ ἐλεύθερος, ἐὰν ἀπολυθῇς ἐπιθυμίας.* — 13. *Τῶν Μακεδονικῶν στρατιωτῶν, οἳ ἐπὶ φυλακῇ τῆς Σκυθίας ἦσαν, πολλοὶ ἐνεδρευθέντες πρὸς τῶν Σκυθῶν*

---

1) Eine Pflanze, Zarisa. — 2) Schwache Augen, eig. Stumpfblick. — 3) S. p. 5. Anm. 4. — 4) Eig. von fremdem Volksstamme, dann: fremd, auswärtig. — 5) Wer einmal u. s. w. — 6) Seinen. — 7) d. i. Perikles.

ἐφονεύθησαν. — 14. Οἱ Καρχηδόνιοι κολουθέντες ταῖς τῶν Ῥωμαίων νίκαις ταῖς ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰβηρίᾳ καὶ Λιβύῃ [1]) τοῦ πολέμου ἐπαύσαντο. — 15. Βαλβῖνος καὶ Μάξιμος [2]), σὺν τοῖς ἐκ τῆς ἵππου νεανίαις καὶ τοῖς ἐστρατευμένοις [3]) στρατιώταις τοῦ Καπιτωλίου κυριεύσοντες, ὑπὸ τοῦ δήμου ξύλοις καὶ λίθοις ἐκωλύθησαν. — 16. Ἡ τοῦ Ξέρξου στρατιὰ σιτίοις μὲν καὶ ὅπλοις λαμπροῖς καλῶς ἦν ἐξηρτυμένη, ἀλλ' οὐκ ἀρετῇ στρατιωτῶν, οὐδ' ἐμπειρίᾳ στρατηγῶν. — 17. Τοῖς ἀνθρώποις ἐμπέφυτευμένη ἐστὶν ἐπιθυμία τῆς αὐτονομίας. — 18. Οὐ ῥᾴδιον τὰ τῶν ἀνθρώπων πολιτεύεσθαι· πολλοὶ γὰρ δημοκράτιαι κατελύθησαν ὑπὸ τυράννων· πολλοὶ δὲ τύραννοι ὑπὸ τοῦ δήμου ἐφονεύθησαν ἢ ἐφυγαθεύθησαν. — 19. Ὡς Ἀλέξανδρος ἐν Τάρσῳ νόσῳ τῆς στρατείας διεκωλύετο, ξυνῆν αὐτῷ Φίλιππος ἰατρός, τά τε ἀμφὶ ἰατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα [4]) πιστευόμενος καὶ τὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμος ἐν τῷ στρατῷ ὤν. — 20. Ἀντωνῖνος [5]) ἐβουλεύετο, ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος τῆς ἀρχῆς παραλυθείη. — 21. Τῆς Λερναίας ὕδρας πεφονευμένης, ὁ Ἀλκμηνίδης τὴν τῆς Ἀρτέμιδος ἔλαφον ἤγρευσεν. — 22. Ξέρξης ὧδε τῷ Παυσανίᾳ [6])· μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκώλυσο, μηδὲ στρατιᾶς ἀριθμῷ. — 23. Παυσανίας ὡς [7]) τοῖς πολίταις ἐπιβουλεύων ὑπ' Ἀργιλίου τινὸς ἐμηνύθη. — 24. Τῶν Ἀθηναίων τῇ περὶ Χαιρώνειαν ἀτυχίᾳ εἰς κίνδυνον ἔσχατον κατακεκλειμένων, ὁ δῆμος ἐκέλευσεν, εἶναι τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους [8]).

1) Durch Scipio, in Sicilien auch durch Marcellus. — 2) Pupienus Maximus und Balbinus waren vom Senat zu Kaisern ernannt, das Volk wollte aber einen Kaiser aus der Familie des Gordianus; 238 nach Chr. Geb. — 3) Ausgediente, d. h. Veteranen. — 4) Sowohl ganz besonders in Bezug auf Arzneikunde. — 5) Ein Verwandter des A. Severus. — 6) Ergänze: schrieb. — 7) ὡς mit dem Part. zeigt den Grund an. — 8) ἐπίτιμος ist, wer alle Rechte eines Bürgers besitzt, ἄτιμος, wer sie verloren hat.

II. Dritte Declination mit dem Verbum purum.

C. Passivum.

1. *Χειμῶνος ὄντος, λιμένες ἀναμαστεύονται ὑπὸ τῶν ναυτῶν.* — 2. *Ὥςπερ τὸ σῶμα, τῆς ψυχῆς μηκέτι ἐνούσης, διαλύεται, οὕτω καὶ ἡ πόλις, τῶν νόμων μὴ ὄντων, καταλυθήσεται.* — 3. *Τὰ πράγματα τὰ τῶν πάλαι ὄντων εὐδοκίμων καὶ λαμπρῶν ἀνδρῶν ἔτι καὶ νῦν διαμνημονεύεται.* — 4. *Νόμος τοῖς Ἕλλησιν ἦν, κατὰ τὸν πάτριον τρόπον τὰ ἱερὰ ἀεὶ θεραπεύεσθαι ὑπὸ τῶν ἑκάστοτε*[1]*) ἀρχόντων.* — 5. *Συμπληγάδες πέτραι ἦσαν κατὰ τὴν τοῦ Πόντου ἔξοδον, συγκρουόμεναι*[2]*) ἀλλήλαις ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας.* — 6. *Οἱ Λακεδαιμόνιοι πάλαι ἦσαν πολέμιοι τοῖς Ἠλείοις, ὅτι ἐκωλύοντο ὑπ' ἐκείνων καὶ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ γυμνικοῦ ἀγῶνος.* — 7. *Ἡ Σικελία ἐστὶ τρίγωνος*[3]*) τῷ σχήματι· τρία δ' ἐστὶν ἄκρα, Πελωρίας, Πάχυνος καὶ Λιλύβαιον· καὶ διὰ τοῦτο Τρινακρία πρὸς τῶν παλαιῶν προσηγορεύετο.* — 8. *Ὁ δεινὸς ὤν, τῆς πατρίδος εὐεργέτης εἶναι, μὴ ἀξιώματος ἀφανείᾳ κεκωλύσθω.* — 9. *Ἀπηγορευμένον ἦν ἀνδρὶ Λάκωνι μηδὲ σκυλεῦσαι τὸν πολέμιον.* — 10. *Ἐὰν οἱ ἄρχοντες μὴ κατὰ νόμους πολιτεύωνται, πάντα λέλυται.* — 11. *Ἡ ἐν Ἀθήναις ἀγορὰ ὑπὸ Κίμωνος πλατάνοις κατεπεφύτευτο.* — 12. *Ξενοφῶντος παῖδε, Γρύλλος καὶ Διόδωρος, ἐπεπαιδεύσθην ἐν Σπάρτῃ.* — 13. *Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος βασιλεύοντος καὶ Ὁμήρῳ ναὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἵδρυται.* — 14. *Ὠρίων, θηρευτὴς περιβόητος διὰ τὴν ἰσχὺν καὶ διὰ τὴν τῆς ὥρας λαμπρότητα, ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος χόλῳ κατετοξεύθη.* — 15. *Οὔτε Λυκοῦργος, οὔτε Ἐπαμεινώνδας, οὔτε Ἀριστείδης, πλούσιοι ὄντες*

---

1) Von den jedesmaligen d. — 2) Die an einander geschlagen wurden. — 3) Dreieckig.

καὶ δουλευόμενοι, ὁ μὲν δίκαιος, ὁ δὲ θέος, ὁ δὲ σωτὴρ προσηγορεύθησαν, ἀλλ' ὅτι πένητες ὄντες τὴν Ἑλλάδα δουλείας ἀπέλυον. — 16. Οἵ τε Ἀθηναίων τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺ [1]) καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ πλεῖστοι καὶ τελευταῖοι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύθησαν. — 17. Οἱ Ἀθηναῖοι θαλάσσης ἔμπειροί εἰσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ τε ἰδίῳ καὶ νανσὶ καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ ὄχλῳ, ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἑνί γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἐστιν [2]). — 18. Ὁ στόλος ὁ τῶν Ἀθηναίων εἰς Σικελίαν, ὡς χρόνιος ἐσόμενος, καὶ νανσὶ καὶ πέζῳ, καὶ σιτίοις καὶ χρήμασιν ἦν ἐξηρτυμένος. — 19. Τῆς νυκτὸς αἱ πύλαι κεκλείσονται. — 20. Ἄριον ὁ κιθαρῳδός [3]), ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς Κόρινθον πορευόμενος, ἐπεβουλεύθη ὑπὸ τῶν ναυτῶν· εἰς δὲ θάλατταν καταδυόμενος, ὑπὸ δελφίνων τοῦ κινδύνου ἀπελύθη. — 21. Ὅτε τῷ Ἀγησιλάῳ, ἐξεστρατευμένῳ εἰς Μαντίνειαν, ὑπὸ Κρητός τινος ἐμεμήνυτο, ὅτι ἡ Σπάρτη τῷ τοῦ Ἐπαμινώνδου στρατεύματι ἐπιβουλευθείη, αὖθις ἐπορεύθη εἰς τοὺς ἀντιπάλους καὶ ἀπελύσατο τὴν πατρίδα τοῦ κινδύνου. — 22. Τοῦ Αἰμιλίων οἴκου ὁ πρῶτος Μάμερκος ἦν, ὡς λόγος ἦν, Πυθαγόρου παῖς τοῦ σοφοῦ, δι' αἰμυλίαν [4]) λόγου καὶ χάριν Αἰμίλιος προσαγορευθείς. — 23. Οἱ Κρῆτες βραχύτερα [5]) τῶν Περσῶν ἐτόξευον καὶ ἅμα ψιλοὶ ὄντες εἴσω τῶν ὅπλων [6]) κατεκέκλειντο. — 24. Οἱ ἐν Θράκῃ Ἕλληνες, τοῦ ἀπὸ τῶν Θρακῶν φόβου ἀπολυθέντες ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, τῇ τοῦ ἀπολυσαμένου ξυμμαχίᾳ ἐπίστευον. —

---

1) Lange. — 2) So urtheilte über die Athener vor dem Beginn des peloponnesischen Krieges ein spartanischer König. — 3) Der zur Zither sang. — 4) Lieblichkeit. — 5) Nicht so weit als die P. — 6) Innerhalb der Schwerbewaffneten.

Erzählungen.

1. L. Furius Camillus, der zweite Gründer Roms.

Φούριος Κάμιλλος ἐπρώτευε τῶν τότε Ῥωμαίων καὶ φρονήματι καὶ ἀρετῇ. Δικτάτωρ δὲ ὢν καὶ θριαμβεύσας[1]) *πολλάκις, καὶ κτίστης τῆς Ῥώμης ἀναγορευθεὶς δεύτερος, οὐδ' ἅπαξ ὑπάτευσε. Τούτου δ' αἴτια ἦν τὰ*[2]) *τῆς τότε πολιτείας, τοῦ δήμου ἐκ διαφορᾶς πρὸς τὴν σύγκλητον ἀπαγορεύοντος, ὑπάτους μὴ*[3]) *εἶναι· Χιλιάρχους δὲ ἀντὶ τῶν ὑπάτων ὑπεδείκνυε κατ' ἐνιαυτόν.*

Οὕπω τότε περὶ τὸν τῶν Φουρίων οἶκον οὔσης μεγάλης ἐπιφανείας, αὐτὸς πρῶτος ἦν ἄξιος ὀνόματος λαμπροῦ, ἐν τῇ μεγάλῃ μάχῃ πρὸς Αἰκανοὺς καὶ Οὐολούσκους ὑπὸ Δικτάτορι Ποστουμίῳ Τουβέρτῳ στρατευόμενος. Προϊππεύων γὰρ τοῦ ἄλλου στρατοῦ οὐκ ἐπαύσατο τῆς μάχης, καίπερ τραύματι κωλυθείς, ἀλλ' ἐφυγάδευσε τοὺς πολεμίους. Καὶ μνημονεύεται αὐτοῦ ἀρχὴ τιμητικὴ ὡς καλὴ καὶ τῇ πολιτείᾳ χρησίμη οὖσα. —

Ὑστερον δὲ ἡ σύγκλητος εἰς τὸ δέκατον ἔτος τῆς τῶν Βηΐων πολιορκίαν Κάμιλλον δικτάτορα ἀνηγόρευσεν. Ὁ δὲ τήν τε πολιορκίαν πάσῃ τέχνῃ ἐπιτηδεύων καὶ ἀδήλως διὰ τῶν ὑπονόμων πορευόμενος, τὸ πόλισμα κατέλυσεν. Ὅμως ὁ δῆμος μετὰ μικρὸν χρόνον αὐτῷ εὐνοϊκῶς ὢν[4]) *ἐπαύσατο, ὅτι, πεπαυμένος ἤδη τῆς ἀρχῆς, τὴν δεκάτην τῆς λείας τῷ Ἀπόλλωνι ἀπέτισεν. — Αὐτοῦ δὲ τὴν λείαν δεκατεύσαντος, ἐπεὶ χρυσίου σπάνις ἦν ἐν Ῥώμῃ, αἱ Ῥωμαῖαι αὐταὶ ἐβουλεύσαντο ἐκδύεσθαι τὸν ἐκάστη ὄντα κόσμον, ἵνα τῷ θεῷ κρατὴρ ὁλόχρυσος καθιε-*

---

1) Die Participia durch „obgleich" aufzulösen. — 2) τὰ = der Zustand. — 3. Die Negation μή wird im Griech. nach den Verbis des Verbietens und Leugnens zum Infin. hinzugefügt, — im Deutschen nicht übersetzt. — 4. Das Partic. bei dem V. παύω-ομαι im Deutschen mit dem Inf. zu geben.

ρεύοιτο. — Ἔπειτα δὲ ἀντίπαλος ἦν τοῖς τότε δημάρχοις, οἳ διοικισμὸν τῶν πολιτῶν εἰς Βήϊους ἐπολιτεύοντο. Διὸ οἱ ἐχθροὶ αἰτίαν ἀνεμάστευσαν, ὅπως τὸν Κάμιλλον φυγαδεύσαιεν. Ὁ μὲν οὖν κατήγορος ἦν Λεύκιος Ἀπουλήϊος, ἔγκλημα δὲ κλοπῆς περὶ τὰ Τυρρηνικὰ χρήματα[1]) — Τῶν δὲ φίλων καὶ συστρατευσαμένων τὸ ἔγκλημα καταλῦσαι οὐ δυνατῶν ὄντων, ὁ Κάμιλλος ἐκ Ῥώμης ἐφυγαδεύθη. —

Παρὰ τὸν τῆς φυγῆς αὐτοῦ χρόνον οἱ Ῥωμαῖοι μέγιστον κίνδυνον ἐκινδύνευσαν, ἀφ' οὗ ἐκεῖνος ὁ ἀνὴρ αὐτοὺς ἀπέλυσεν. — Οἱ γὰρ Γαλάται δι' Εὐρώπης πορευθέντες ἱδρύθησαν ἐν τῇ ἀπ' αὐτῶν προσαγορευθείσῃ Γαλλίᾳ καὶ ἦσαν πολὺν χρόνον περὶ τὴν γεωργίαν. Ὀψὲ δὲ γευσάμενοι τοῦ Ἰταλικοῦ οἴνου καὶ ἀκούσαντες[2]) τῶν ἄλλων Ἰταλίας ἀγαθῶν, ἐξεπορεύθησαν δυναστεύσοντες τῆς χώρας, ἐν ᾗ τοιοῦτος καρπὸς φύεται. Καὶ εὐθὺς ἐκυρίευσαν τῆς χώρας τῆς πρότερον Τυρρηνικῆς. —

Κατὰ δὲ τὸν τοῦ Καμίλλου χρόνον ἐστρατεύκεισαν πρὸς Κλούσιον, πόλισμα Τυρρηνικόν. Οἱ δὲ Κλούσιοι τοὺς Ῥωμαίους ἐκέτευσαν περὶ βοηθείας· οἱ δὲ διὰ τριῶν Φαβίων πρεσβευτῶν ἐκέλευσαν τοὺς Γαλάτας λῦσαι τὴν τοῦ Κλουσίου πολιορκίαν, ὡς πόλισματος τοῖς Ῥωμαίοις ξυμμάχου ὄντος. — Τῶν δὲ Γαλατῶν τῆς πολιορκίας οὐ παυσαμένων, εἷς τῶν Φαβίων, τῆς ἐπὶ τοὺς πολεμίους μάχης κοινωνὸς πεφυκώς, Γαλάτην κατεπόξευσε καὶ ἐσκύλευσεν. Ὡς δὲ ταῦτα ἐμηνύθη Βρέννῳ, τῷ τῶν Γαλατῶν βασιλεύοντι, κατέπαυσεν αὐτίκα τοὺς στρατιώτας τῆς μάχης καὶ ἐπεστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ῥώμην. Τῶν δὲ Ῥωμαίων αὐτῷ ἀντιστρατευσαμένων μάχῃ κρατιστεύσας, τρίτῃ ἀπὸ τῆς μάχης ἡμέρᾳ

1) Bezog sich auf die von der St. Falerii erhaltenen Gelder. — 2) ἀκούειν wird mit dem Genit. der Person, mit dem Acc. oder Genit. der Sache verbunden.

παρῆν ὁ Βρέννος πρὸς ταῖς πύλαις καὶ ἐσύλευσε καὶ κατέλυσεν ὅλην τὴν Ῥώμην πλὴν τοῦ Καπιτωλίου. — Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα τῆς μάχης ἐκείνης μία τῶν ἀποφράδων ἦν. —

Ὁ δὲ Κάμιλλος, φυγαδευθεὶς ἐκ Ῥώμης τῇ τῶν πολλῶν ἀπεχθείᾳ, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἰδιώτευσε παρὰ τοῖς Ἀρδεάταις καὶ ἦργευσε μεχρὶ τῆς τῶν Γαλατῶν ἐμβολῆς. Ὡς δὲ αὐτῷ ἐμηνύθη τό τε πάθος τῆς πατρίδος, καὶ ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν πολεμίων ληστεῦον καὶ προνομεῦον ἐστράτευεν ἐπὶ τοὺς Ἀρδεάτας, διεπραγματεύσατο, ὡς ἐκείνοις ἐπιβουλεύσειεν. Τοὺς δὲ νέους τῶν Ἀρδεατῶν, δι' ἀπειρίαν καὶ μαλακίαν τῶν στρατηγῶν ἀργεύοντας, παρεκέλευσε συνεκστρατεύεσθαι εἰς τοὺς πολεμίους, οἳ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγγὺς τοῦ πολίσματος κατεστρατοπέδευντο. Οἱ δὲ προθύμως ὑπακούσαντες σὺν αὐτῷ ἐπὶ τοὺς πολεμίους τῆς νυκτὸς ἐπεστράτευσαν καὶ τοὺς πλείστους τῶν Γαλατῶν ἐφόνευσαν. Καὶ ἦν αὕτη πρώτη νίκη περὶ τῶν Βαρβάρων. Οἱ δὲ περιόντες Ῥωμαῖοι, ταύτην τὴν νίκην ἀκούσαντες, βουλευσάμενοι τὸν Κάμιλλον δικτάτορα ἀποδεικνύουσιν. —

Ὁ δὲ Κάμιλλος σὺν μεγάλῃ στρατιᾷ ἐπὶ τοὺς Γαλάτας τοὺς τὴν Ῥώμην καταλύσαντας καὶ τὸ Καπιτώλιον πολιορκίᾳ συγκλείοντας ἔστρατευσε καὶ αὐτῶν τοὺς μὲν ἐφόνευσε μάχῃ, τοὺς δὲ ἐφυγάδευσεν, ὥστε τὴν πατρίδα πωλεμίων δεινῶν ἀπελύσατο καὶ δεύτερος τῆς Ῥώμης κτίστης ἀπηγορεύθη. —

2. Vergleichung Alexanders des Großen mit andern Herrschern.

Μεγάλην ἐξουσίαν καλῶς πολιτεύειν, ἀνδρός ἐστι κεκτημένου ἀρετὴν καὶ φρένας καὶ φρόνημα, ὧν Ἀλέξανδρος ἐκυρίευσε. Πολλοὶ μὲν αὐτοῦ τὴν μέθην καὶ οἴνωσιν μνημονεύουσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἦν μέγας, ἐν τοῖς

πράγμασι νηφάλιος καὶ σώφρων καὶ οὐ βακχευθεὶς ὑπ' ἐξουσίας, ἧς μικρὸν ἀπογευσάμενοι ἕτεροι ἑαυτῶν οὐ δεδυναστεύκασιν. Οἷον Κλεῖτός τις ἐν Ἀμοργῷ πλοῖά τινα Ἑλληνικὰ καταδύσας Ποσειδῶν ἀνηγορεύθη καὶ τριαιναν ἔσεισε. Δημήτριος [1]) δέ, μερίου τινὸς μικροῦ τῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀρχῆς βασιλεύων, ἐπήκουσε Καταιβάτης ἀναγορεύεσθαι· οὐδὲ πρεσβεῖαι πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ θεωροὶ ἐπορεύοντο, καὶ τὰ ἀποφθέγματα χρησμοὶ προσηγορεύοντο. Κλέαρχος δέ, Ἡρακλείας τυραννεύσας, τῶν υἱῶν ἕνα Κεραυνὸν προσηγόρευσε. Διονύσιος δέ, ὃς τῶν μὲν πολιτῶν μυρίους ἐφόνευσε, τῷ δὲ ἀδελφῷ ἐπεβεβουλεύκει καὶ τὴν μητέρα, γραῦν οὖσαν, τοῦ βίου ἐπεπαύκει, τῶν θυγατέρων τὴν μὲν Ἀρέτην, τὴν δὲ Σωφροσύνην, τὴν δὲ Δικαιοσύνην ἀνηγόρευσεν. Οἱ δὲ Εὐεργέτας, οἱ δὲ Καλλινίκους, οἱ δὲ Σωτῆρας, οἱ δὲ Μεγάλους ἀνηγόρευσαν ἑαυτούς. Καὶ τίνα κακὰ μνημονεύεται τούτων τῶν ἀνδρῶν; — Ἀλέξανδρος δ' ἦν ἐγκρατὴς καὶ σώφρων· ἤσθιε δίς, τὸ μὲν πρῶτον, ὅτε ὁ ἥλιος ἀναδεδύκοι [2]), ἔπειτα δὲ πρὸς ἑσπέραν, ἔπιε δὲ θύσας τοῖς θεοῖς, καὶ ἐπαιδεύετο τοξεύειν καὶ ἐμβατεύειν τοῦ ἅρματος. Καὶ ἠρίστευσε τῶν μὲν Περσίδων τοσοῦτον σωφροσύνῃ, ὅσον ἀνδρείᾳ τῶν Περσῶν. — Καὶ τὰ τοῦ Δαρείου τέκνα καὶ τὴν βασίλειαν θεραπεύεσθαι καλῶς ἐκέλευσε καὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς συμπαθῶς ἐπεδάκρυσεν. Τοὺς δὲ τὸν Δαρεῖον δεσμεύσαντας καὶ φονεύσαντας ἀνεμάστευσεν, ὅτι τάχιστα [2]) πορευόμενος σὺν τῷ ἱππικῷ· ἀγρευθέντας δὲ φονεύεσθαι ἐκέλευσε καὶ τὸν τοῦ Δαρείου νεκρὸν θεραπεύεσθαι βασιλικῶς. — Ταῦτά ἐστι τῆς ἀρετῆς· ἦν καὶ τῆς τύχης ἡ τὰ ἐν Ἀρβήλοις [4]) καὶ τὰ ἐν Κιλικίᾳ [4])

---

1) Mit dem Beinamen Poliorketes. — 2) Der Optat. drückt nach Zeitpartikeln die Wiederholung aus. — 3) So schnell als möglich. — 4) Die Siege Alexanders bei Arbela und Issus.

καὶ τἆλλα βίας καὶ πολέμου ἔργα· ἦν καὶ ἡ τύχη σεσείκη αὐτῷ τὴν Τύρον, καὶ τύχῃ οἱ σατράπαι αὐτὸν ἱκετεύκωσιν, καὶ τύχῃ ἡ Ἀσία καὶ ἡ Αἴγυπτος ὑπήκοοι ὦσιν, οὔτοι γε σώφρων ἀπὸ τύχης, οὔτ' ἐγκρατὴς διὰ τύχης. —

3. Apollo, der delphische Gott, straft die Frevler.

Ὁ μὲν δράκων, ὁ τοῦ τῆς Γῆς ἐν Δελφοῖς μαντείου φύλαξ, ἐφονεύθη ὑπ' Ἀπόλλωνος· ὁ δὲ μετὰ ταῦτα τοῦ μαντείου ἐβασίλευσε· μεγάλη δ' ἦν ἡ παλαιὰ δόξα τῆς ἐκεῖ θειότητος, οἱ δ' Ἕλληνες μαντευσόμενοι εἰς τὸ ἱερὸν ἐπορεύοντο. Πολλῶν δ' ὄντων ἐκεῖ χρημάτων, τὸ ἱερὸν πολλάκις ὑπ' ἀνθρώπων κακῶν ἐπεβουλεύετο. — Οἷον Κριοῦ δυναστεύοντος περὶ Εὔβοιαν παῖς ὑβριστὴς ὢν ἐπεστράτευσεν εἰς Δελφοὺς καὶ ἐσύλευσε τό τε ἱερὸν καὶ οἴκους ἀνδρῶν εὐδαιμόνων. Ὡς δὲ ἐπεστράτευσε καὶ δεύτερον, ἐνταῦθα οἱ Δελφοὶ τὸν Ἀπόλλωνα ἱκέτευσαν, ἀποκρούειν τὸν ὑβριστήν. Ἡ δὲ Πυθία ἐβούλευσεν αὐτοῖς, τῇ τοῦ θεοῦ ἐξουσίᾳ πιστεῦσαι· τὸν γὰρ θεὸν τὸν ἐχθρὸν καὶ ὑβριστὴν κατατοξεύσειν ἰῷ δεινῷ· φόνου δὲ Κρησίους ἄνδρας χεῖρας ἁγιστεύσειν. Καὶ οὕτως ὁ θεὸς τό τε ἱερὸν καὶ τὸ πόλισμα ἀπελύσατο τῆς τοῦ ἀνθρώπου ὕβρεως.

4. Der falsche Smerdis.

Μετὰ Καμβύσου θάνατον Μάγος τις, ὄνομα Σπενδαδάτης, ἐβασίλευεν ἀντὶ Σμέρδιος, τοῦ Κύρου, ὃν, Καμβύσου ἀδελφοῦ κελεύσαντος, Πρηξάσπης, Πέρσης ἀνὴρ εὐγενής, κρύφα ἐπεφονεύκει. Μετὰ δ' ἐνίους μῆνας κατάδηλος ἦν τῷδε τῷ τρόπῳ· Ὀτάνης ἦν, Φαρνάσπου παῖς, ἀρετῇ καὶ χρήμασιν ὁμοῖος τῷ πρώτῳ Περσῶν. Οὗτος ὁ Ὀτάνης πρῶτος ὑπώπτευσε τὸν Μάγον, ὡς

οὐκ εἴη ὁ Κύρου Σμέρδις, ἀλλ' ὅσπερ ἦν. Ἦν δὲ αὐτοῦ θυγατὴρ ἐν ταῖς τοῦ βασιλεύοντος γυναιξί· ταύτην οὖν ἐκέλευσεν Ὀτάνης μηνύειν αὐτῷ, εἰ τῷ βασιλεύοντι ὦτα εἴη· ὁ γὰρ Μάγος τὰ ὦτα ὑπὸ τοῦ Καμβύσου κεκολουμένος αὐτῷ φανερὸς ἦν [1]). Ἐπεὶ οὖν θυγάτηρ αὐτῷ τοῦτο ἐμήνυσε, σὺν ἄλλοις τισὶ Πέρσαις γνωρίμοις ἐβουλεύσατο, πῶς ἐπιβουλεύσοιεν τῷ Μάγῳ. Βουλευσάμενοι δὲ εἰς τὰ βασίλεια ἐπορεύθησαν καὶ τὸν Μάγον ἐφόνευσαν. Περὶ δὲ τῆς βασιλείας ἐμαντεύσαντο τὸν ἥλιον, ὃν μάλιστα ἐθεράπευον οἱ Πέρσαι· τούτου δὲ μηνύσαντος Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπου ἐβασίλευσε [2]) τῶν Περσῶν. —

5. Kürzere Anekdoten von Fürsten und Feldherren.

1. Ξέρξης, οὕτω βασιλεύσας τῶν Περσῶν, Ἀριμένην τὸν ἀδελφὸν χρήμασιν ἐθεράπευσεν· ὅτε δὲ βασιλεὺς ἀνηγόρευτο, πάντων παρ' αὐτῷ πρῶτος ἦν. —

2. Πόλτυς, ὁ Θρᾳκῶν βασιλεύς, ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν ἅμα τῶν Τρώων καὶ τῶν Ἀχαιῶν, ἐκέλευσε τὸν Ἀλέξανδρον τὴν τῆς Ἑλένης καταγωγὴν μὴ κωλῦσαι, δύο δὲ καλὰς Θρῄσσας ἀντὶ μιᾶς Ἑλένης νυμφεύεσθαι. —

3. Γέλων ὁ τύραννος, ὅτε Καρχηδονίους πρὸς Ἱμέραν μάχῃ κατεπάλαισε, ταῖς τῆς εἰρήνης ὁμολογίαις ἐκέλευσεν, ὅτι καὶ τὰ τέκνα παύσονται τῷ Κρόνῳ καταθύοντες. —

4. Ἀγαθοκλῆς υἱὸς μὲν ἀνδρὸς κεραμεύοντος· ἀνδρείᾳ δὲ καὶ φρονήματι κύριος Σικελίας καὶ βασιλεὺς ἀνηγορεύθη. Παρὰ δὲ τὰ δεῖπνα τοῖς νέοις ἐπεδείκνυε κεράμεα ποτήρια καὶ ἐμνημόνευεν αὐτὸς τὴν προτέραν διατριβήν.

---

1) Ueberſ. „es war ihm bekannt, daß ꝛc.“ — 2) Ward König.

5. Δίων, ὁ τῆς τυραννίδος Διονυσίου τοῦ δευτέρου Συρακοσίους ἀπολύσας, ἀκούσας ἐπιβουλεύειν αὐτῷ Κάλλιππον, ᾧ μάλιστα τῶν φίλων καὶ ξένων ἐπίστευεν, ἀπέπτυσε τὸν φίλον ὑποπτεύειν· αἱρετώτερον γὰρ εἶναι [1]) θάνατον, ἢ βίον μὴ μόνον τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους φυλακτέον.

III. Die zweite contrahirte und attische Declination mit dem Verb. εἰμί.

1. Ἁπλῆ τῶν θεῶν δίαιτα παρὰ τῷ Ὁμήρῳ ἐστίν. — 2. Τῶν Ἀχαιῶν ἡ χλαῖνα ὡς ἐπὶ πλεῖστον [2]) ἐρεᾶ καὶ πορφυρᾶ ἦν. — 3. Τὰ κύπελλα τῶν γενναίων ἀνθρώπων ἦσαν χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ. — 4. Ἁπλοῦς ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας λόγος. — 5. Ὁ λόγος ἐστὶ κάτοπτρον τοῦ νοῦ. — 6. Ψυχῆς χαλινὸς ἀνθρώποις ὁ νοῦς ἐστιν. — 7. Ἐξ Ἀθηνῶν σύντομός ἐστιν ὁ διάπλους πρὸς τὸ Κήναιον τῆς Εὐβοίας. — 8. Σικελίας περίπλους ἐστὶ πλοίῳ ὀλίγων ἡμερῶν. — 9. Χαρίλαος ἦν ἀδελφιδοῦς τοῦ Λυκούργου, τοῦ τῶν Λακεδαιμονίων νομοθέτου. — 10. Ὡς τοῖς μαθηταῖς οἱ διδάσκαλοι εὔνοι εἰσιν, οὕτως, ὦ μαθηταί, τοῖς διδασκάλοις ἔστε εὔνοι. — 11. Τὰ τοῦ Ὀρέστου ὀστᾶ ἐν Τεγέᾳ ἦν. — 12. Ὁ μὲν νοῦς ἀρχικός ἐστι τοῦ λόγου, ὁ δὲ λόγος ὑπηρετικὸς τοῦ νοῦ. — 13. Ἀνδρόγεως ἦν υἱὸς τοῦ Μίνω. — 14. Ὦ θεοί, ἔστε ἵλεῳ τοῖς ἱκέταις. — 15. Ὁ πλοῦτος θνητός, ἡ τῶν ἀγαθῶν δόξα ἀγήρως. — 16. Οἱ ταὼ τῆς Ἥρας ἱεροὶ ἦσαν. — 17. Ἐν τοῖς βασιλείοις καλὰ ἀνώγεώ ἐστιν. — 18. Τῷ λεῷ τῶν Ἀθηναίων ἀεὶ μῦθος Αἰσώπειος κεχαρισμένος, ἀλλ' οὐχ οἱ περὶ ἀναγκαίων

---

1) Abhängig von einem zu ergänzenden „sagte er". — 2) ὡς ἐπὶ πλεῖστον gewöhnlich. —

λόγοι. — 19. Πολλοὶ ἦσαν νεῳ τοῖς θεοῖς ἐν Ἀθήναις, καὶ πολλαὶ στῆλαι λίθιναι καὶ χαλκαῖ ἐν τοῖς νεῳς. — 20. Ὁ μὲν Σαρωνικὸς κόλπος ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ ἐπὶ τὴν ἕω ἦν, ἐπὶ δὲ τὴν ἑσπέραν ὁ Κορινθιακός. — 21. Ὁ περὶ τὸν Ἄθω πλοῦς ἦν ἐπικίνδυνος, μάλιστα τῳ τοῦ Ἀαρείου στόλῳ. — 22. Οὗτοι οἱ στρατιῶται τῇ ἀρετῇ ἀγήρω ἐπαίνου καὶ τάφου ἐπισήμου ἄξιοί εἰσιν. 23. Ὄλβιος, ὦ Μενέλεως, εἶ καὶ ἀγήρως. 24. Ἐν τῷ παρὰ τῷ νεῳ τῆς Ἐφεσίας θεᾶς χωρίῳ τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄλλα τε πολλὰ ἦσαν θηρία θηρεύσιμα καὶ λαγῳ. —

Die zweite zuſammengezogene und attiſche Declination in Verbindung mit dem Verb. pur.

1. Τὸν εὔνουν καὶ ἀληθινὸν φίλον θεράπευε ὡς μέγιστον ἀγαθόν. — 2. Ἐκ Δωδώνης μαντεῖα ἦν, τῇ Διώνῃ ἄλλα τε ἱερεῖα θύειν καὶ τράπεζαν χαλκῆν καθιερεύειν. — 3. Ὅτε Κῦρος ὁ δεύτερος ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἐστρατεύσατο, τοῦ Αἰήτου υἱδοῦς τῆς Κολχίδος ἐβασίλευσε. — 4. Τῷ Ἀπόλλωνι ἐν Δελφοῖς πολλὰ ἀναθήματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ καθιερεύετο. — 5. Ἔστε εὔνοι, ὦ θεοί, τοῖς πορευομένοις καὶ τὸν πλοῦν ἀνύσατε. — 6. Ὁ ὄχλος ὡς ἐπὶ πλεῖστον τοῖς παθήμασιν, οὐ τῷ νῷ ἢ ἐπικελεύεται ἢ κωλύεται. — 7. Οἱ νεανίαι, τοῖς ἄνοις ἀνθρώποις πεπιστευκότες, τὴν μεγίστην συμφορὰν κεκινδυνεύκασιν. — 8. Φινεὺς ὁ μάντις ἐμήνυσε τοῖς Ἀργοναύταις τὸν ἐς Κολχίδα πλοῦν. — 9. Ζεὺς Γανυμήδην, διὰ τοῦ ἀέρος διαπορεύσας εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκέλευσεν εἶναι οἰνοχόον τῶν θεῶν. — 10. Ἀλέξανδρος, ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν ἐν τῇ τῶν Βακτρίων χώρᾳ, ἐστρατεύσατο ἀνὰ τὸν Ὦξον διὰ τὸν δεινὸν ῥοῦν. — 11. Κανηφόροι προσηγορεύοντο αἱ παρθένοι παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, αἳ ἐν κανοῖς τὰ

ἱερὰ τῶν θεῶν ἐπετήδευον. — 12. Ἐν τῷ κατάπλῳ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ τῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου τριακοντόρων αἱ μὲν ἐκολούθησαν, αἱ δὲ καὶ πάντη διελύθησαν. — 13. Οὐ μόνον οἱ θηρευταί, ἀλλὰ καὶ οἱ οἰωνοὶ καὶ πολλὰ θηρία ἄγρια ἐνεδρεύουσι τοῖς λαγῷς. — 14. Θεραπεύετε τοὺς θεούς, οἳ ἵλεῳ εἰσὶ τοῖς ἀγαθοῖς. — 15. Ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀθηναίων λεὼ πολλοὶ νεῷ τοῖς θεοῖς ἵδρυνται. — 16. Ὅμηρος καὶ ἄλλοι ποιηταὶ τὴν Ἑω ῥοδοδάκτυλον προσαγορεύουσιν. — 17. Θησεὺς τὸν Μινώταυρον φονεύσας ἀπέλυσε τὸν τῶν Ἀθηναίων λεὼν τοῦ δασμοῦ τοῦ Μίνω. — 18. Τῷ Μίνῳ καὶ τῷ Ῥαδαμάνθυι καὶ τῷ Αἰακῷ, τοῖς τοῦ Ἅιδου δικασταῖς, συνήδρευον ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Ἀριστείδης ὁ Ἀθηναῖος. — 19 Οἱ θεοὶ ἵλεῳ εἰσὶ τοῖς λεῷς τοῖς αὐτοὺς θεραπεύουσι· τῇ γὰρ εὐσεβείᾳ οἱ λεῷ ἀριστεύουσι τῶν ἄλλων, τῇ δ' ἀσεβείᾳ ἡ δύναμις τῶν λεῶν κολούεται. — 20. Τοὺς ταὼς τῇ τῶν πτερῶν καλλονῇ πρωτεύειν τῶν ὀρνίθων, δῆλόν ἐστι· τῆς δὲ τῶν ταῶν φωνῆς ἀκούειν, οὐ κεχαρισμένον. — 21. Αἱ βακχεύουσαι οὐκ ἐν τοῖς ἀνώγεῳς τῶν βασιλείων, ἀλλ' ἐν τοῖς πεδίοις ἐχόρευον. — 22. Ἑλένη, ἡ τοῦ Μενέλεω ἄλοχος, τῇ εὐμορφίᾳ ἠρίστευσε τῶν Ἀχαϊάδων. — 23. Κέως, νῆσος ἡ ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ, καὶ Κία ἠγορεύετο. — 24. Πολλάκις ἐν τοῖς ποταμοῖς αἱ ὁλκάδες ταῖς κάλῳς ἑλκύονται. —

IV. Wörter der dritten Declination mit zusammengezogenen Formen mit εἰμί.

I.

1. Ἀτρεύς, τῶν Μυκηνῶν βασιλεύς, ἦν πατὴρ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου. — 2. Ἡ ἱστορία Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως ἐστὶν ἐξαίρετος. — 3. Οἱ νο-

μεῖς εἰσιν τῶν ἀγελῶν βασιλεῖς. — 4. Πολλαὶ νῆες ἦσαν ἀεὶ ἐν Πειραιεῖ, τῷ τῶν Ἀθηνῶν λιμένι. — 5. Τῶν βαρβάρων βασιλέων οὐκ ἴση ἐς τοὺς ὑπηκόους συνδιαίτησις. — 6. Τοῖς βασιλεῦσιν ἔστω ἐπιμέλεια τῶν πολιτῶν. — 7. Εὐδαίμονες ἔσονται οἱ παῖδες ἀγαθῶν γονέων· οἱ γὰρ γονεῖς αὐτοῖς εἰσι παράδειγμα τῆς ἀρετῆς. — 8. Ἡ ὕδραυλίς ἐστιν εὕρημα Κτησιβίου, Ἀλεξανδρέως, κουρέως τὴν τέχνην [1]). — 9. Τοῖς Λακεδαιμονίοις ναυτικοῦ οὐκ ὄντος, τῶν ξυμμάχων οἱ Κορίνθιοι καὶ Μεγαρεῖς ἡγεμόνες ἦσαν κατὰ θάλατταν. — 10. Ἐν τοῖς τῆς Ἰνδίας βασιλεῦσι βασιλικώτατος ἦν Πῶρος. — 11. Παρ' Αἰγυπτίοις τοῖς παλαιοῖς τὸ τρίτον μέρος τῆς χώρας τοῖς ἱερεῦσιν ἦν ἴδιον πρὸς τὰς τῶν θεῶν θεραπείας τε καὶ λειτουργίας. — 12. Οἱ μὲν Λακεδαιμονίων βασιλεῖς Ἡρακλέους ἔκγονοι ἦσαν, οἱ δὲ Περσῶν Ἀχαιμένους. — 13. Ἔστε εὐπειθεῖς, ὦ παῖδες, τοῖς γονεῦσιν· ὁ γὰρ τοῖς γονεῦσι πειθόμενος τοῖς τε ἀνθρώποις καὶ τῷ θεῷ ἔσται κεχαρισμένος. — 14. Πολλοὶ μὲν καὶ γενναῖοι ἦσαν καταφανεῖς [2]) ἐρασταὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ὥρας· ὁ δὲ Σωκράτους ἔρως μέγα μαρτύριον ἦν τῆς ἀρετῆς καὶ εὐφυΐας τοῦ παιδός. — 15. Τοῦ Περικλέους τῶν μουσικῶν διδάσκαλος ἦν Δάμων τις κατά γε τῶν πολλῶν γνώμην· ὁ δέ, ἄκρος ὢν σοφιστής, τῷ Περικλεῖ συνῆν καθάπερ ἀθλητῇ τῶν πολιτικῶν διδάσκαλος. — 16. Θεμιστοκλεῖ τὰ μὲν ἐκ γένους ἀμαυρότερα πρὸς δόξαν ἦν· πατρὸς γὰρ ἦν Νεοκλέους οὐ τῶν ἄγαν ἐπιφανῶν Ἀθηναίων, νόθος δὲ πρὸς μητρός. — 17. Σίκιννος τῷ μὲν γένει Πέρσης, αἰχμάλωτος, εὔνους δὲ τῷ Θεμιστοκλεῖ καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ παιδαγωγός. — 18. Ὦ Ἡράκλεις, πόση ἡ τῆς [3])

1) Accus. der Beziehung „seines Gewerbes" oder „seiner Kunst nach". 2) Durch das Adverb. zu übersetzen. 3) Uebersetze den Artikel durch „deiner".

ἀρετῆς καὶ τῶν πραγμάτων δόξα. — 19. *Μεγάλα ἦν τὰ τοῦ Παλαμήδους πάθη· αἴτιος δὲ τοῦ θανάτου αὐτοῦ Ὀδυσσεύς.* — 20. *Μηδέποτε ἔστε ἀκρατεῖς τῶν παθῶν· οὐ γὰρ ἄρχοντες αὐτῶν, ἀλλὰ δοῦλοι ἔσεσθε.* — 21. *Ἐν Αἰγαῖς, Αἰολικῷ πολισματίῳ, Θεμιστοκλῆς ἦν πᾶσιν ἄγνωστος πλὴν τοῦ ξένου Νικογένους, ὃς Αἰολέων πλείστην οὐσίαν κεκτημένος καὶ τοῖς ἄνω δυνατοῖς γνώριμος ἦν.* — 22. *Ὁμονοίᾳ τῶν πολιτῶν ἰσχυροτέρα ἡ πόλις ἢ μεγίστῳ τείχει.* — 23. *Αἱ Ἐρινύες εἰσὶ δαίμονες τοῦ φόβου καὶ τοῦ δείματος.* — 24. *Οἱ λῆροι τῶν γραῶν ἐπαχθεῖς εἰσιν.* —

II.

1. *Κάτοπτρον εἶδους χαλκός ἐστιν, οἶνος δὲ νοῦ.* — 2. *Ἐν Βοιωτίᾳ δύο εἰσὶν ἐπίσημα ὄρη, τὸ μὲν Ἑλικών, ἕτερον δὲ Κιθαιρὼν τοὔνομα*). — 3. *Περικλῆς ἦν τῶν μὲν φυλῶν Ἀκαμαντίδης, τῶν δὲ δήμων Χολαργεύς, οἴκου δὲ καὶ γένους τοῦ πρώτου κατ' ἀμφοτέρους.* — 4. *Ἀνάξαρχός τις Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ παιδεύσει ξυνῆν.* — 5. *Φαρασμάνης, ὁ Χωρασμίων βασιλεύς, ὅμορος ἦν τῷ τε Κόλχων γένει καὶ ταῖς Ἀμαζόσιν.* — 6. *Μετὰ τὸν Ἀγαθοκλέους θάνατον πάντα ἐν Σικελίᾳ μεστὰ ἦν στάσεως καὶ ἀναρχίας.* — 7. *Δόξα καὶ πλοῦτος ἄνευ συνέσεως οὐκ ἀσφαλῆ κτήματα.* — 8. *Ἡ φύσις ἄνευ μαθήσεως τυφλόν, ἡ δὲ μάθησις ἄνευ φύσεως ἐλλιπές.* — 9. *Ὡς σώματι ψυχή, οὕτω πόλει νόμοι ἀναγκαῖοί εἰσιν.* — 10. *Τῆς μὲν διαστάσεως τῶν ἀδελφῶν οὐδὲν αἰσχρότερον· τῶν δὲ ὁμοφρόνων συμβίωσις παντὸς τείχους ἰσχυροτέρα.* — 11. *Ἀνάχαρσις τῷ γένει, ἀλλ' οὐ τῷ τρόπῳ Σκύθης ἦν.* — 12. *Αἰδοῦς παρὰ πᾶσιν ἄξιος ἔσει, ἐὰν εὐπειθὴς ᾖς τοῖς θείοις νόμοις.* — 13. *Ῥῆμά ἐστι*

*) = τὸ ὄνομα acc. = mit Namen, Namens.

Δημάδου τοῦ ῥήτορος, τὴν αἰδῶ τοῦ κάλλους ἀκρόπολιν εἶναι. — 14. *Μέμνων ὁ Ῥόδιος ἀνδρείᾳ καὶ συνέσει στρατηγικῇ διάφορος ἦν.* — 15. *Οἱ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι αἰδοῦς τῶν παίδων καὶ μαθητῶν ἄξιοί εἰσιν.* — 16. *Πειθοῖ πάντα εἴη ἂν αἱρετὰ παρὰ τοῦ πλήθους.* — 17. *Ἡ βασιλέως* [1]) *ἀρχὴ πλήθει μὲν χώρας καὶ ἀνθρώπων ἰσχυρὰ ἦν, τοῖς δὲ μήκεσι τῶν ὁδῶν ἀσθενής.* — 18. *Μὴ ἐκ τῶν λόγων, ἀλλ' ἐκ τῶν πράξεων κριτὴς ἴσθι τῶν ἀνθρώπων.* — 19. *Τοῖς Σκύθαις οὔτε πόλεις εἰσίν, οὔτε ἀσφαλῆ οἰκητήρια, ἅμαξαι δ' ἀντὶ αὐτῶν· κτήματα δ' αὐτοῖς κτηνῶν καὶ ἵππων πολὺ πλῆθος.* — 20. *Ἐπειδὴ τιμή ἐστι γέρως ἀπόδοσις, γέρας δέ ἐστιν ἆθλον ἀρετῆς, τοῖς μὲν εὐσεβέσι καὶ τιμὴ καὶ γέρας ἀποδοτέα, τοῖς δὲ ἀσεβέσι τὰ ἐναντία.* — 21. *Πρὸ τῶν τυραννίδων ἐν ταῖς τῆς Ἑλλάδος πόλεσιν ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι πατρικαὶ βασιλεῖαι.* — 22. *Τυῤῥηνῶν ἐστιν εὕρημα κέρα καὶ σάλπιγγες.* — 23. *Οἱ βότρυες τῇ ἀλώπεκι ὄμφακες ἔτι εἰσίν, εἰ ἄψαυστοί εἰσιν.* — 24. *Τὰ τείχη τοῦ τῶν Ἀθηναίων ἄστεος ἔργον ἦν Θεμιστοκλέους τοῦ Νεοκλέους.* —

IV. Dritte contrah. Declination mit dem Verb. pur.

1. *Οἱ ἀγαθοὶ γονεῖς τοὺς παῖδας κάλλιστα τῷ παραδείγματι παιδεύουσιν.* — 2. *Οἱ ἱερεῖς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἔθνον τοῖς θεοῖς παντοῖα ἱερεῖα, βοῦς καὶ οἷας καὶ αἶγας.* — 3. *Τοῖς μὲν ἀγκίστροις ἐνδρεύουσιν οἱ ἄνθρωποι τοῖς ἰχθύσι, τοῖς δὲ μαλακοῖς λόγοις οἱ κόλακες τοῖς εὐηθέσιν.* — 4. *Ἦσαν παρὰ τοῖς Πέρσαις βασιλέως ἀγορευόμενοι* [2]) *ὀφθαλμοὶ καὶ βασιλέως ὦτα· οἱ μὲν γὰρ ἀντὶ τοῦ βασιλέως κατώπτευον τὰ*

1) Des Perserkönigs. — 2) Ueberf. „so genannte".

βασιλεῖ σύμφορα ἢ τὰ μὴ σύμφορα, οἱ δὲ ἤκουον. — 5. Ἄρχοντες μέν εἰσι καὶ οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν καὶ οἱ ἱπποφορβοὶ τῶν ἵππων· καὶ πάντες δὲ οἱ ἀγορευόμενοι νομεῖς, ὧν ἂν ἐπιστατεύωσι ζώων, εἰκότως ἂν ἄρχοντες τούτων ἀγορεύοιντο· καὶ εὐπειθεῖς εἰσιν αἱ ἀγέλαι τοῖς νομεῦσιν. — 6. Οἱ τοῦ Λάτιδος καὶ Ἀρταφέρνους ἱππεῖς τὰ τῶν Ἐρετριέων ἱερὰ συλεύσαντες πυρὶ κατέλυσαν, ἀποτιόμενοι τὰ ἐν Σάρδεσι καταλυθέντα ἱερά. — 7. Ὁ πονηρὸς οὐκ ἀπολαύσεται τῶν πονηρῶν κερδῶν, ἀλλ' ἀποτίσει ζημίαν τῆς ἀδικίας. — 8. Οἱ Ἀθηναῖοι μέγαν κίνδυνον ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους πρὸς Εὐρυσθέα, τὸν τῆς Τίρυνθος βασιλέα, διεκινδύνευσαν. — 9. Οἱ συγγραφεῖς ἀσύμφωνοί εἰσι περὶ τῆς τοῦ Κλείτου ἀναιρέσεως· τὸ δὲ πᾶσιν ὁμολογούμενον [1]), τὸν βασιλέα [2]) οὐδὲ σίτου οὐδὲ πότου γεύσασθαι ἔστε ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, οὐδὲ τὴν ἄλλην θεραπείαν θεραπεῦσαι τὸ σῶμα. — 10. Οἱ κολακεύοντες ἄνδρες οὔποτε παύσονται τοῖς τῶν ἀεὶ βασιλέων πράγμασι κακοὶ ὄντες [3]). — 11. Ἐκ τῆς περὶ τῆς προσκυνήσεως διαφορᾶς μέγα μῖσος ἐπεφύκει Ἀλεξάνδρου πρὸς Καλλισθένη, τὸν φιλόσοφον καὶ συγγραφέα. — 12. Ἀγαρίστη, ἡ τοῦ Περικλέους μήτηρ, ἦν ἔγγονος Κλεισθένους, ὃς ἐφυγάδευσε τοὺς Πεισιστρατίδας καὶ κατέλυσε τὴν τυραννίδα. — 13. Οἱ ἀμαθεῖς καθάπερ ἐν πελάγει καὶ νυκτὶ ἔνθα καὶ ἔνθα ἐν τῷ βίῳ πορεύονται. — 14. Ζεὺς ἐκ Λητοῦς τῷ κάλλει διαφόρου ἔφυσεν Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν. — 15. Οἱ Πέρσαι τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ καὶ τὰς πόλεις πυρὶ καὶ σιδήρῳ κατέλυσαν πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας. — 16. Οἱ Ἀργοναῦται καθιέρευσαν τὴν Ἀργὼ τῷ Ποσειδῶνι. — 17. Τῇ τοῦ Θεμιστοκλέους πειθοῖ ὑπακούσαντες, οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ξυλίνῳ τείχει, ὃ ἐμαντεύσατο ὁ θεός, ἐπίστευ-

1) das aber von Allen Zugeſtandene iſt, daß. 2) Alexander.
3) „zu ſchaden".

σαν καὶ ἀνέλυσαν εἰς Τροιζῆνα καὶ Σαλαμῖνα. — 18. Ἐξ ἐχθῶν στάσεις φύονται, ἐκ δὲ στάσεων φόνοι. — 19. Πολλὰ κακὰ τῷ μακρῷ γήρᾳ ἐμπέφυκε· νοῦς φροῦδος, ἀχρεῖα ἔργα, κεναὶ ἐλπίδες. — 20. Ὁ πλοῦτος ὀλισθηρός ἐστι καί, ὥσπερ αἱ ἐγχέλεις ἢ οἱ ὄφεις, διὰ τῶν δακτύλων δραπετεύει. — 21. Οἱ Ἴωνες ἐξηρτύοντο πολὺ τὸ ναυτικόν· καὶ ἦσαν αὐτοῖς πολλαὶ νῆες καὶ τριήρεις ἐπὶ Κύρου Περσῶν πρώτου βασιλεύοντος καὶ Καμβύσου τοῦ υἱέος αὐτοῦ. — 22. Ὀλίγον πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε, τριήρεις περί τε Σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἦσαν καὶ Κερκυραίοις. — 23. Οἱ μὲν ὄφεις ἐκδύονται τὸ γῆρας μεταστάσει τοῦ δέρματος· τοῖς δ' ἄλλοις ζώοις τὰ κακὰ τοῦ γήρως ὁ θάνατος λύει. — 24. Ἀλέξανδρος στρατεύσας εἰς τὴν Ἰνδίαν χωρίῳ τινὶ ὀχυρῷ διεκωλύθη· προσηγορεύετο δὲ αὕτη Χοριήνου ἡ πέτρα· ἦν δὲ τὸ μὲν ὕψος τῆς πέτρας ἐς σταδίους εἴκοσιν, αὐτὴ δὲ ἀπότομος πάντοθεν· ἄνοδος δὲ ἐς αὐτὴν μία, καὶ αὐτὴ στενή τε καὶ οὐκ εὔπορος· ἦν δὲ ἐν αὐτῇ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου, κρέα τε τεταριχευμένα εἰς δίμηνον. —

V. Anomale Substantiva der dritten Declination: a) mit εἰμί.

1. Ταῖς γυναιξὶν ὁ αἰδὼς ἐστιν εὐπρεπής. — 2. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς γυναικῶν ἔργα ἦσαν ἱστοί, οὐδὲ ἐκκλησίαι. — 3. Τῶν Μήδων καὶ Περσῶν καλαὶ καὶ μεγάλαι γυναῖκες καὶ παρθένοι ἦσαν. — 4. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος*) τῶν φρενῶν τοῦ ἀνθρώπου. — 5. Οἱ ἱκέται καὶ ξένοι εἰσὶν ἐπὶ Διὶ τῷ Ἱκε-

*) Ueberſ. den Genit. durch „über".

σίῳ καὶ Ξενίῳ· καὶ ὁ τοὺς ἱκέτας καὶ ξένους ἀδικῶν Διὸς ὑβριστής ἐστιν. — 6. Αἱ Μοῦσαι θυγατέρες ἦσαν Διὸς καὶ Μνημοσύνης. — 7. Παροιμία ἐστί, κλεῖν (κλῆδα) ἢ βοῦν εἶναι ἐπὶ γλώσσῃ τινί, τοῦτ' ἔστιν [1]), αὐτὸν ἐχέμυθον εἶναι διὰ χρήματα. — 8. Οὐχ ἡ αὐτὴ ἀνδρός τε καὶ γυναικὸς ἀρετή· τοῦ μὲν γὰρ τοὔνομα καὶ εἶδος καὶ τὰ πράγματα πᾶσιν ἔστω γνώριμα· τῆς δὲ ἀγαθῆς γυναικὸς τοὔνομα κατάκλειστον καὶ ἀνέξοδον. — 9. Τῇ Καδμείᾳ Σφιγγὶ σῶμα μὲν κυνός, κεφαλὴ δὲ καὶ πρόσωπον κόρης, πτέρυγες δὲ ὄρνιθος, φωνὴ δὲ ἀνθρώπου. — 10. Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, Τυνδάρεω καὶ Λήδας υἱεῖς, τῶν νεῶν καὶ ναυτῶν σωτῆρες ἦσαν. — 11. Ἡ παρὰ ταῖς ναυσὶ μάχη τῶν Τρώων καὶ Ἀχαίων δεινοτάτη καὶ μεγίστη ἦν. — 12. Αἱ τῶν μαρτύρων μαρτυρίαι πολλάκις ἄπιστοί εἰσι· τοῖς γὰρ μάρτυσι πολλάκις κλεὶς ἢ βοῦς ἐστιν ἐπὶ τῇ γλώσσῃ.

b) mit dem Verbum purum.

1. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φρέατα ἢ λάκκοι ἢ κρῆναι ἔξω τῶν κωμῶν τῶν Ἀσιανῶν ἦσαν, ἐξ ὧν αἱ γυναῖκες καὶ κόραι ἀμφὶ κνέφας ὑδρεύοντο. — 2. Προσαγορεύομεν καὶ Δία καὶ Ζῆνα τὸν ὕπατον τῶν θεῶν, ὅτι πᾶσιν αἴτιός ἐστι τοῦ βίου ἢ τῆς ζωῆς. — 3. Ἐπεὶ οἱ τοῦ Ξενοφῶντος Ἕλληνες διεπορεύθησαν ἐπὶ θάλατταν εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἀποικίαν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, ἀπέθυσαν τῷ Διὶ τῷ Σωτῆρι σωτήρια καὶ τῷ Ἡρακλεῖ ἡγεμόσυνα. — 4. Τελεσίλλη καὶ ταῖς ἄλλαις Ἀργείαις γυναιξίν, αἷ Κλεομένη τὸν τῶν Σπαρτιατῶν βασιλέα ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως τειχῶν ἀπεκρούσαντο, ὑπόμνημα τῆς ἀρετῆς Ἐνύαλιος ἵδρυται. — 5. Αἱ τοῦ Ἅιδου κλεῖς ἦσαν ἐν φυλακῇ τοῦ Αἰακοῦ· ὁ γὰρ προὔστατευε τῆς τῶν νεκρῶν εἰς Ἅιδου [2]) εἰσόδου.

---

1) Das heißt. 2) Denke hinzu, οἶκον, „Haus".

— 6. Ὁ Ἡρακλῆς χωρὶς ὅπλων ἐπάλαισε Κερβέρῳ, τῷ Ἅιδου φύλακι καὶ ἐκυρίευσεν αὐτοῦ· τῷ δὲ ἦσαν τρεῖς κυνῶν κεφαλαί, ἡ δὲ οὐρὰ δράκοντος, κατὰ δὲ τοῦ νώτου παντοίων ὄφεων κεφαλαί. — 7. Φαρνάβαζος καὶ Κόνων μετὰ τὴν ἐπὶ Κνίδῳ ναυμαχίαν ταῖς ναυσὶν ἐπὶ τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμάχους ἐστράτευσαν καὶ τὴν τῶν ἁρμοστῶν ἀρχὴν κατέλυσαν. — 8. Τοῖς μὲν πιστοῖς μάρτυσιν ἀεὶ πεπιστεύκαμεν, τοῖς δ' ἀπίστοις οὔποτε πιστεύσομεν. — 9. Ἄπειρον ἦν ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ πλῆθος τῶν νεῶν τῶν Περσῶν· ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἴσχυον πρὸς τὰς ὀλίγας τῶν Ἑλλήνων ναῦς. — 10. Τὼ παῖδε τῆς Μηδείας οὔτε ἐδακρυέτην, οὔτε ἐσειέσθην τῷ ξίφει ἐν ταῖν χεροῖν τῆς μητρός, ἣ αὐτὼ φονεύσουσα ἦν. — 11. Ἱππίας μέν, πρεσβύτατος ὢν τῶν Πεισιστράτου υἱέων, μετὰ τοῦ πατρὸς θάνατον ἐτυράννευσεν Ἀθηνῶν, Ἵππαρχος δὲ καὶ Θεσσαλὸς ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ. — 12. Παρακελεύονται οἱ πατέρες τοῖς υἱέσιν, εὐσεβεῖς καὶ δικαίους καὶ ἀληθινοὺς καὶ εὐπειθεῖς εἶναι. —

VI. Comparation der Adjectiva.

1) Regelmäßige der Adj. auf ος mit εἰμί.

1. Ἡ ἀρετὴ εὐπορωτέρα καὶ ἰσχυροτέρα τῆς κακίας. — 2. Ἀριστείδης πτωχότατος ὢν πάντων Ἀθηναίων ἐντιμότατος ἦν. — 3. Σιγὴ πολλάκις ἐστὶν αἱρετωτέρα λόγου*). — 4. Πολλάκις ἄνδρες πένητες σοφώτεροι τῶν πλουσίων. — 5. Σοφία κτῆμα πλούτου τιμιώτερόν ἐστιν. — 6. Πλοῦτος ἀπιστότατον ἂν εἴη κτῆμα. — 7. Οἱ σοφώτατοι ἄνθρωποι ἔσονται καὶ κοσμιώτατοι. — 8. Οἱ Σκύθαι ἦσαν πολεμικώτεροι τῶν Περσῶν. — 9. Ὁ ἰσχυρότερος καὶ εὐτολμότερος ἔστω ἐπίκουρος τῷ ἀῤῥώστῳ. — 10. Οἱ ὑψηλοὶ τῶν

*) Der Genit. nach dem Comparat. für ἤ mit dem Nominativ.

τόπων ὑγιεινότεροί εἰσι τῶν ταπεινῶν, οἱ δὲ μεσόγειοι ψυχρότεροι τῶν παραθαλαττίων. — 11. Πόλεμος ἔνδοξος εἰρήνης αἰσχρᾶς αἱρετώτερος. — 12. Δόξα ἦν τῶν παλαιῶν, τὸν μέλανα οἶνον εἶναι θρεπτικώτατον, τὸν δὲ λευκὸν λεπτότατον. — 13. Ἀρετῆς οὐδὲν χρῆμα σεμνότερον, οὐδὲ βεβαιότερόν ἐστιν. — 14. Εὐαγόρας, Κύπρου ἄρχων, οὐ μόνον θαυμαστότατος, ἀλλὰ καὶ μακαριώτατος ἦν ἀεί. — 15. Οἱ στρατιῶται τῶν Περσῶν δειλότεροι ἦσαν ἢ οἱ τῶν Ἑλλήνων· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι στρατιῶται ἦσαν ἐν τοῖς ἀλκιμωτάτοις. — 16. Σοφώτατον τῶν ὄντων ὁ χρόνος· διδάσκαλος γάρ ἐστι πάντων χρημάτων. — 17. Ἡ Θετταλία ψυχροτέρα τῆς Ἑλλάδος ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ἀφορωτέρα. — 18. Ἴσθι σπουδαιότερος τοῦ ἐπαίνου τῶν ἀγαθῶν, ἢ τῶν κακῶν. — 19. Τοῖς νοσηροῖς αἱ ὀδύναι ἰσχυρότεραι τῆς νυκτός εἰσιν. — 20. Οἱ Γαλακτοφάγοι, Σκυθικὸν ἔθνος, ἦσαν δυσμαχώτατοι καὶ δικαιότατοι. — 21. Ῥῆμά ἐστι τοῦ Αἰσώπου, τὸν λόγον ἰσχυρότατον εἶναι τῶν ἐν ἀνθρώποις *). — 22. Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν ἐνδοξότεροι ἢ οἱ Σπαρτιᾶται ἐπὶ τῇ ἐν τοῖς πολέμοις πρὸς Πέρσας ἀρετῇ. — 23. Νομιμώταται καὶ σεμνόταται καὶ δικαιόταται ἦσαν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις αἱ δίκαι τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλῆς. — 24. Ἀλκιβιάδης καὶ Πλάτων καὶ Ξενοφῶν, μαθηταὶ καὶ φίλοι τοῦ κλεινοτάτου τῶν Ἑλλήνων φιλοσόφου, νεανίαι ἦσαν ὡραιότατοι καὶ εὐπροσωπότατοι καὶ γνωριμώτατοι. —

2. Regelmäßige der Adj. auf ος mit dem Verb. purum.

1. Τὰ μὲν λαμπρότατα πολλάκις μαστεύομεν, τὰ δὲ χρησιμώτατα οὔ. — 2. Τῶν πολιτῶν τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ ἐπισημοτάτων οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν ἐφυγάδευον, τοὺς δὲ ἐφόνευον. — 3. Καλλίας, πλουσιώτατος

*) τὰ ἐν ἀνθρ. die menschlichen Dinge.

τῶν Ἀθηναίων, Ἐλπινίκην, τὴν τοῦ Κίμωνος ἀδελφήν, ἐμνήστευσεν. — 4. Δαρεῖος Κοδόμαννος δυσποτμότατος τῶν ἀρχόντων τῶν Περσῶν, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Βήσσου, ὑβριστοτάτου καὶ βιαιοτάτου τῶν σατραπῶν. — 5. Παιδεύονται οἱ νεώτεροι τῇ τῶν γερόντων ἐμπειρίᾳ. — 6. Ἕκτορος, τοῦ ἀνδρειοτάτου τῶν Πριαμιδῶν, φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Πηλείδου, τοῦ κλεινοτάτου τῶν Ἀχαιῶν, Ἴλιος κατελύθη. — 7. Ὁ παυσάμενος τῆς ἀρχῆς ἔστω ἐνδοξότερος, ἀλλὰ μὴ πλουσιώτερος. — 8. Ἀλέξανδρος ἀκούσας, τῶν στρατιωτῶν ἀνδρειοτάτους καὶ ἐμπειροτάτους τῇ ἐνέδρᾳ τῶν Σκυθῶν ἢ κατατετοξεῦσθαι ἢ κατακεκλεῖσθαι, σὺν τοῖς ὑπασπισταῖς καὶ τοῖς τοξόταις καὶ τοῖς τῆς φάλαγγος κουφοτάτοις ἐπ' ἐκείνους ἐστράτευσεν. — 9. Κάμιλλος ἀκούσας, Σατρίαν πόλισμα ὑπὸ Τυρρηνῶν καταλελύσθαι, τοὺς δὲ ἀνδρειοτάτους οἰκήτορας πεφονεῦσθαι, ἐπ' αὐτοὺς ἐστράτευσε σὺν τοῖς ῥωμαλεωτάτοις καὶ προθυμοτάτοις τῶν στρατιωτῶν καὶ τοὺς μὲν*) ἐφυγάδευσε, τοὺς δὲ ἐφόνευσεν. — 10. Τοῖς Ἕλλησι βουλευσαμένοις φανερὸν ἦν, ἐπιπονωτέραν καὶ ἐπικινδυνοτέραν εἶναι ἄνευ Κύρου τὴν κάθοδον, ἢ τὸν πόλεμον, τοῦ Κύρου στρατεύσαντος. — 11. Τῶν Ἑλλήνων τοὺς πιστοτάτους ἐκέλευσε Κῦρος ὁ δεύτερος σωματοφύλακας εἶναι. — 12. Οἱ τοῦ Κύρου βάρβαροι ἦσαν πολεμιώτεροι τοῖς Ἕλλησιν, ἢ οἱ τοῦ Ἀρταξέρξου, ἐφ' ὃν ἐστρατεύσαντο. — 13. Ἡ μὲν Νίνος ἦν πλουσιωτάτη καὶ ἐνδοξοτάτη, ἡ δὲ Βαβυλὼν ἐχυρωτάτη καὶ λαμπροτάτη, ἡ δὲ Ἴλιος μεγαλειοτάτη καὶ ἐπισημοτάτη· πᾶσαι καταλέλυνται, οὐδὲ ἴχνος ἔτι αὐτῶν λοιπόν ἐστιν. — 14. Αἱ Μοῦσαι ἱδρύθησαν ἐν τῷ Παρνασσῷ, ὃς ἦν οὐχ ὑψηλότερος, ἀλλ' ἐνδοξότερος ἢ ὁ Καύκασος. — 15. Πότερον ἡ ζωὴ ἢ ὁ θάνατος ἰσχυρότερον; κατὰ τὴν τῶν Ἰνδῶν δόξαν ἡ ζωὴ ἰσχύει μᾶλλον· πολλῶν

*) Einige — andere: theils — theils.

γὰρ καλῶν αἰτία ἐστίν. — 16. Τοῦ Ἀλκιβιάδου Περικλῆς παιδαγωγὸν τῶν οἰκετῶν τὸν ἀρχαιότατον, Ζώπυρον τὸν Θρᾷκα, εἶναι ἐκέλευσεν. — 17. Τῶν Ἰνδῶν τὸν δεινότατον ὄντα τοξεύειν ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέλυσε μετὰ δώρων. — 18. Ὁ αὐτὸς ἀκούσας, πέτρας τινὸς ἀβάτου οὔσης ἄρχοντα δειλότατον ἀνθρώπων εἶναι, παρεκέλευσε τοὺς στρατιώτας ἐπιστρατεύεσθαι· ἁλώσιμον γὰρ εἶναι*). — 19. Τοῖς Πέρσαις δουλικώτατον μὲν ἦν τὸ τῇ τρυφῇ δουλεύειν, βασιλικώτατον δὲ τὸ τῷ πόνῳ τῶν ἄλλων ἀριστεύειν. — 20. Ἀλέξανδρος, μεγαλοδωρότατος ὤν, ἐθεράπευε τοὺς φίλους τοῖς τε μεγίστοις καὶ λαμπροτάτοις δώροις. — 21. Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων παθημάτων τοῦ Ἀλκιβιάδου τὸ φιλόνεικον ἰσχυρότατον ἀπομνημονεύεται. — 22. Οὐκ ἄξιον πιστεῦσαι ταῖς τοῦ Ἀντιφῶντος λοιδορίαις τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐπεὶ αὐτῷ ἐναντιώτατος ἦν. — 23. Μαχιμώτατοι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἕλειοι· μάλιστα δὲ ἐν τοῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πολέμοις τῇ ἀρετῇ ἠρίστευσαν. — 24. Κριτίας, ὁ τῶν τριάκοντα βιαιότατος, ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Θρασύβουλον μάχῃ ἐφονεύθη. —

3) Comparation der Adjectiva auf ης, ης, ας, εις mit εἰμί.

1. Τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ὀξύτεροι, οἱ δὲ ἀμβλύτεροί εἰσιν. — 2. Ὁ Νεῖλος γλυκύτατός ἐστι πάντων τῶν ποταμῶν. — 3. Τοῖς μὲν πενίας, τοῖς δὲ γήρως οὐδέν ἐστι βαρύτερον φορτίον. — 4. Ὁ θάνατος τῷ βαδυτάτῳ ὕπνῳ παραπλήσιός ἐστιν. — 5. Οἱ πρεσβύτατοι καὶ ἐμπειρότατοι τῆς χώρας τῇ στρατιᾷ ἐπιτηδειότατοι ἡγεμόνες εἰσίν. — 6. Κῦρος ὁ δεύτερος, ἔτι

*) Von einem zu ergänzenden „sagte er" (ἔφη) abhängig zu machen.

παῖς ὤν, τοῖς πρεσβυτέροις εὐπειθὴς ἦν, καὶ εὐπειθέστερος ἢ οἱ ὑποδεέστεροι. — 7. Ὕλλος Ἡρακλεῖ ἐκ Δηϊανείρας ἦν παῖς πρεσβύτατος. — 8. Οἱ ποταμοί, ἵνα μὲν στενώτατοι, καὶ βαθύτατοι διὰ στενότητα καὶ ὀξύτατοι, ἵνα δὲ πλατύτατοι, καὶ ἀβαθέστατοι διὰ πλατύτητα καὶ πραΰτατοι. — 9. Οἱ πιστοὶ φίλοι σκῆπτρον βασιλεῦσιν ἀληθέστατον καὶ ἀσφαλέστατον. — 10. Λόξα ἀσθενὴς ἄγκυρα, πλοῦτος ἔτι ἀσθενεστέρα. — 11. Οἱ Αἰθίοπες μελάντεροί εἰσι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. — 12. Μεγάλοι καὶ εὐρεῖς εἰσιν οἱ τῆς Ἰνδίας ποταμοί· ὁ δὲ Ἰνδὸς καὶ ὁ Γάγγης εὐρύτατοι. — 13. Οἰδίπους ὁ βασιλεὺς ταλάντατος ἦν καὶ υἱὸς καὶ πάτηρ. — 14. Τῶν μὲν θεῶν ἡ Ἀφροδίτη, τῶν δὲ γυναικῶν Ἑλένη εὐειδεστάτη ἦν. — 15. Ἐν ταῖς πόλεσι τιμητέστεροί εἰσιν οἱ πλούσιοι τῶν πενεστέρων. — 16. Κόνων ἦν ἐπιμελέστατος μὲν τῶν στρατηγῶν, πιστότατος δὲ τοῖς Ἕλλησιν. — 17. Ἀλκιβιάδης τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος καὶ ὑβριστότατος καὶ βιαιότατος ἦν. — 18. Αἱ δρύες καὶ πάντα τὰ φυλλώδη δένδρα σκιοέστερα ἢ αἱ πίτυές εἰσιν. — 19. Τὰ τῆς Θεσσαλίας ὄρη, Ὄλυμπος, Πήλιον, Ὄσσα, Οθρυς νιφοέστατά ἐστιν. — 20. Οἱ μὲν τοῦ Λεωνίδου στρατιῶται εὐθαρσέστατοι, οἱ δὲ τοῦ Ξέρξου ἀγεννέστατοι. — 21. Κῦρος ὁ τοῦ Δαρείου τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἔργων, τοξικῆς τε καὶ ἀκοντίσεως, φιλομαθέστατος καὶ μελετηρότατος ἦν. — 22. Ἀσπασία, ἡ τοῦ Περικλέους γυνή, χαριεστάτη τῶν ἐν Ἀθήναις ἦν. — 23. Τῆς πτήσεως οὐδέν ἐστι γλυκύτερον τοῖς ὄρνισιν. — 24. Μετὰ τὴν τῶν Μήδων ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀναχώρησιν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς Ἀθηναίοις διὰ τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν προσφιλέστατοι ἦσαν, οὐ πολὺ δ' ὕστερον δυσμενέστεροι, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ δυσμενέστατοι. —

4. Abweichende Compar. der Adject. auf ος u. s. w. mit εἰμί.

1. Νέος ὢν τῶν γεραιτέρων ὁμιλίαις σύνισθι· ἐννούστερος γὰρ ταῖς γνώμαις αὐτῶν ἔσει. — 2. Σωκράτει Ἀλκιβιάδης, καίπερ κουφονούστατος ὤν, εὐνούστερος ἦν ἢ τοῖς ἄλλοις φίλοις. — 3. Ἡ τοῦ Σωκράτους δίαιτα ἁπλουστάτη ἀεὶ ἦν, καίπερ αὐτῷ πολλῶν καὶ πλουσίων φίλων ὄντων. — 4. Ἡ τῶν Λακεδαιμονίων δίαιτα ἁπλουστέρα ἢ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἦν. — 5. Ὦ παῖδες, εἰ σύνεστε ταῖς τῶν γεραιτέρων ὁμιλίαις, ἡσυχαίτατοι ἔστε. — 6. Ἄλλοι τόποι ἄλλοις ἔντιμοι· Πέρσαις μὲν ὁ μεσαίτατος, ὁ τοῦ βασιλέως, Ἕλλησι δὲ ὁ πρῶτος. — 7. Οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Ἰνδοὶ παλαίτατα ἔθνη τῆς Ἀσίας ἦσαν. — 8. Τῇ τοῦ Λυκούργου ἁπλουστέρᾳ διαίτῃ οἱ Σπαρτιατικοὶ νεανίαι ἐρρωμενέστεροι ἦσαν τῶν Ἀθηναίων. — 9. Αἱ μὲν χελιδόνες λαλίσταταί εἰσιν· τῶν δὲ ἀνθρώπων πολλοὶ λαλίστεροι ἢ οἱ χελιδόνες. — 10. Οἱ δοῦλοι πολλάκις ψευδίστατοι καὶ κλεπτίστατοί εἰσιν, οἱ δὲ στρατιῶται ἀρταγίστατοι καὶ πληκτίστατοι. — 11. Κελαιναί ποτε μεγίστη καὶ εὐδαιμονεστάτη πόλις τῆς Φρυγίας ἦν· ἐνταῦθα Κύρῳ τῷ δευτέρῳ βασίλεια καὶ παράδεισος μέγας, ἀγρίων θηρίων πλήρης. — 12. Ἡ Περσέπολις, μητρόπολις οὖσα τῆς Περσῶν βασιλείας, πλουσιωτέρα καὶ πολυτελεστέρα καὶ εὐδαιμονεστέρα τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον πόλεων. — 13. Ἐν ταῖς ἀτυχίαις πολλάκις οἱ ἄνθρωποι σωφρονέστεροί εἰσιν ἢ ἐν ταῖς εὐτυχίαις· ὁ δὲ Σωκράτης καὶ ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ἐν ἀτυχίᾳ ἐγκρατέστατος καὶ σωφρονέστατος ἦν. — 14. Οἱ ἀκροαταὶ εἶεν εὐγνωμονέστεροι τῷ ῥήτορι ἢ οἱ δικασταὶ τῷ Σωκράτει. —

5. Zweite Comparationsform (auf ίων und ιστος) mit εἰμί.

1. *Πολλοῖς μὲν ἡ κολακεία ἡδίων τῆς ἀληθείας· πᾶσι δὲ οἱ τῆς ἀληθείας καρποὶ ἡδίους εἰσὶ τῶν τῆς κολακείας.* — 2. *Ἡ τῶν ξυμμάχων διάστασις τοῖς μὲν πολεμίοις ἥδιστον, αὐτοῖς δὲ χαλεπώτατον.* — 3. *Τοῖς τῶν τελετῶν μετέχουσι περὶ τῆς τοῦ βίου τελευτῆς ἡδίους αἱ ἐλπίδες εἰσίν, ἢ τοῖς ἀμυήτοις.* — 4. *Οὐκ ἔστιν ἥδιον φάρμακον λύπης ἢ ἀνδρὸς φίλου παραίνεσις.* — 5. *Ἡ ἄγνοια πολλῶν κακῶν αἰτία· ὅταν δὲ ἢ περὶ τὰ μέγιστα, τότε κακουργοτάτη καὶ αἰσχίστη.* — 6. *Τὸ μὲν ἔργον ἐπίδειγμα τοῦ δημιουργοῦ· ὡς δὲ οἱ οἰκοδόμοι οὐ πάντες εἰσὶ δεινοί, τῶν μὲν αἱ οἰκίαι καλλίους, τῶν δὲ αἰσχίους.* — 7. *Ἔστιν ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑργῷ, πάντα τὰ τοιαῦτα.* — 8. *Ἔχθιστος καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμος.* — 9. *Ἀντιλόχου τοῦ Νέστορος οὐδεὶς τῶν Ἀχαιῶν νεώτερος, οὔτε ποσὶ θάσσων, οὔτ' ἀλκιμώτερος ἦν.* — 10. *Αἱ ἵπποι*) τοῦ Λαομέδοντος ἰρήκων θάσσονες ἦσαν.* — 11. *Οὐ μόνον ἀνδρειότατον καὶ ἰσχυρότατον εἶναι, μεγάλη ἦν δόξα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ τάχιστον.* — 12. *Ἀγησίλαος τὸν μὲν ἕτερον πόδα χῶλος ἦν, ταῖς δὲ πράξεσι καὶ ταῖς πορείαις καὶ στρατείαις τάχιστος.* —

6. Anomale Comparation mit εἰμί.

1. *Οὐκ ὁ μήκιστος βίος ἄριστός ἐστιν, ἀλλ' ὁ σπουδαιότατος.* — 2. *Ἀχιλλεὺς καὶ Ὀδυσσεὺς ἄριστοι ἦσαν Ἑλλήνων, ὁ μὲν ἀλκῇ, ὁ δὲ φρονήματι.* — 3. *Κάλλιστον ἡ δικαιοσύνη, λῷστον δ' ἡ ὑγιεία, ἥδιστον*

*) Die er vom Zeus für den Ganymedes erhalten hatte.

δ' ἡ κτῆσις τῶν αἱρετῶν. — 4. Δίκαιόν ἐστι, τὸν ἀμείνω τοῦ χείρονος ἄρχοντα εἶναι. — 5. Κατὰ τὸν Πλάτωνα πολὺ κρείττων ὁ τῆς ψυχῆς[1]) ἢ τοῦ σώματος ἔρως ἐστίν. — 6. Βέλτιόν ἐστιν ὀψιμαθῆ εἶναι ἢ ἀμαθῆ. — 7. Τῆς Σκυθικῆς χώρας ξύμπαντες τηλικοῦτοι ποταμοί εἰσιν, ὥστε οὐδεὶς αὐτῶν μείων ἐστὶ τοῦ Πηνειοῦ τοῦ Θεσσαλικοῦ ποταμοῦ· ὁ δὲ Πολυτίμητος πολὺ ἔτι μείζων ἢ κατὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν. — 8. Μαρμάρου ἐστὶ τῆς τε Ὑμηττίας καὶ τῆς Πεντελικῆς κάλλιστα μέταλλα πλησίον τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων. — 9. Γνῶμαι τῶν γεραιτέρων ἀμείνους εἰσὶ τῶν νεωτέρων· ἀρίστων δ' ἀνδρῶν ἄριστα βουλεύματα. — 10. Μέγιστον ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν σώματι ἀνθρώπου. — 11. Τὸ παλαιὸν οὐχ ἧσσον τῶν ἠπειρωτῶν λῃσταὶ ἦσαν οἱ νησιῶται, Κᾶρές τε ὄντες καὶ Φοίνικες. — 12. Αἱ τῶν Ἑλλήνων ἐλάσσους πόλεις ὑπήκοοι ἦσαν ταῖς δυνατωτέραις, καὶ αἱ ἥσσους ταῖς κρείσσοσιν ὑποτελεῖς. — 13. Τῇ ἐν Φρυγίοις[2]) ἱππομαχίᾳ οἱ τῶν Ἀθηναίων καὶ Θεσσαλῶν ἱππεῖς οὐκ ἐλλάσσους ἦσαν τῶν Πελοποννησίων. — 14. Τῶν εἰς Ἴλιον στρατευσαμένων αἱ μὲν μέγισται ναῦς τῶν Βοιωτῶν, αἱ δὲ ἐλάχισται τοῦ Φιλοκτήτου ἦσαν. — 15. Τῇ κατὰ τὸν Συρακουσῶν λιμένα ναυμαχίᾳ αἱ πλεῖσται ναῦς ἐν ἐλαχίστῳ ἦσαν. — 16. Ἐν ταῖς μὲν τῷ ἰσημερινῷ κύκλῳ πλησιαιτάταις οὔσαις χώραις νύκτες καὶ ἡμέραι ἰσομήκεις εἰσὶ διὰ παντὸς τοῦ ἔτους· ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις αἱ μὲν χειμεριναὶ νύκτες μήκισται, αἱ δὲ θεριναὶ βραχύταται. — 17. Οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι βότρυες ἤδη πεπαίτεροί εἰσιν, ἢ οἱ ἐν τῷ πεδίῳ. — 18. Ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις πλείστου ἀξία ἐστίν· οὐ δὲ παντὶ ἀνδρί, ἀλλὰ μόνῳ τῷ ἐπιεικεῖ πλοῦτος χρησιμώτατος. — 19. Ἡ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Σικελίαν ἀναγωγὴ τῶν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν

1) Ueberſ. den Genit. durch „zu". — 2) Ort in Attika.

πόλεμον μεγίστη, καὶ τοῖς τε Ἀθηναίοις δυστυχεστάτη καὶ τοῖς ἐναντίοις λαμπροτάτη. — 20. Ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δὲ ἀμαθία πάντων αἴσχιστον. — 21. Δαίδαλος ἀρχιτέκτων κράτιστος ἦν καὶ πρῶτος ἀγαλμάτων εὑρέτης. — 22. Κολακεία τῶν ἄλλων κακῶν χείριστόν ἐστι τοῖς μὲν ἄλλοις ἀνθρώποις ἅπασι, μάλιστα δὲ τοῖς ἄρχουσιν. — 23. Οὐδεὶς ἦν ἐν τῷ τότε χρόνῳ τοῦ Πυριλάμπου καλλίων καὶ μείζων ἀνήρ. — 24. Οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν*) πλήθει μὲν μείους ἦσαν τῶν Βοιωτῶν, φιλοτιμότεροι δὲ καὶ κρείττους, τὰ δὲ τῶν προγόνων τοῖς Ἀθηναίοις ἦν μείζω καὶ πλείω καὶ καλλίω. —

7. Comparation der Adj. auf ύς, ης, ας, εις mit dem Verbum purum.

1. Οἱ νεώτεροι παιδευέσθωσαν τῇ τῶν πρεσβυτέρων ἐμπειρίᾳ. — 2. Τῶν μὲν πρεσβυτέρων τῇ γνώμῃ καὶ σοφίᾳ, τῶν δὲ νεωτέρων ἀκμῇ καὶ ῥώμῃ ἡ πόλις ἄριστα πολιτεύεται. — 3. Κῦρος ἐκέλευσε τοὺς θωρακοφόρους προπορεύεσθαι, ὅτι τοῦτο βαρύτατον ἦν τοῦ στρατεύματος. — 4. Γλυκύτατον μέλι πέφυκεν ἐν Ὑμηττῷ τῷ τῆς Ἀττικῆς ὄρει. — 5. Εἰ οἱ πλουσιώτεροι καὶ οἱ εὐγενέστεροι ἰσχύσουσιν ἐν τῇ πόλει, τοῦ δήμου ἡ ἀρχὴ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ διαλυθήσεται. — 6. Μεθ' ἡμέραν μὲν ἐν ταῖς πορείαις προπορεύεται τοῦ στρατεύματος ὁποῖον ἂν πρὸς τὴν χώραν συμφορώτατον ᾖ, ἐάν τε ὁπλιτικόν, ἐάν τε ἱππικόν· νύκτωρ δὲ τὸ βραδύτατον προπορεύεσθαι, νόμος ἐστὶ τοῖς Ἕλλησιν. — 7. Σάτυρος, ὁ θρασύτατος καὶ ἀναιδέστατος τῶν ἕνδεκα, Κριτίου τοῦ τῶν τριάκοντα ἀκρατεστάτου καὶ βιαιοτάτου κελεύσαντος, Θηραμένην πολὺ ἐπιεικέστερον ὄντα ἐδέσμευσε καὶ ἐφόνευσεν. — 8. Ξάνθιππος ὁ πρεσβύτατος

*) Durchaus nicht.

τῶν τοῦ Περικλέους, φύσει δαπανηρὸς ὢν καὶ πάρθενον εὐειδεστάτην μνηστεύων, τὸν πατέρα τὰ χρέα διαλύειν ἐκέλευσεν. — 9. Παρὰ τοῖς Βυζαντίοις οἱ Καίσαρες καὶ τῶν Καισάρων παῖδες ἐπιφανέστατοι προσηγορεύοντο. — 10. Μετὰ τοῦ Καμβύσου θάνατον τῶν Περσῶν ἐβασίλευε Ψευδόσμερδις ὁ Μάγος· τῶν δὲ ἐπιφανεστάτων καὶ εὐγενεστάτων Περσῶν τινες βουλευσάμενοι τὸν Ψευδόσμερδιν φονεύσαντας τὴν τῶν Μάγων ἀρχὴν κατέλυσαν. — 11. Οἱ κόρακες μελάντατοί εἰσιν, ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν „κόρακας λευκοὺς θηρεῦσαι" σημεῖόν ἐστι τῶν ἀδυνάτων. — 12. Οὐδαμοῦ τιμητέστεροι ἦσαν οἱ γέροντες ἢ ἐν Σπάρτῃ· καὶ γὰρ μόνον τοῖς ἑξηκονταέτεσιν ἐξῆν περὶ τῆς πόλεως βουλεύεσθαι. —

8. Abweichende Comparation der Adject. auf ος mit dem Verbum purum.

1. Μίνως παλαίτατος ὢν [1]) ἀκούομεν τὸ ναυτικὸν ἐξήρτυε· τῶν γὰρ Ἑλλήνων ναυκρατέστατος ἦν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. — 2. Οἱ Ἰνδοὶ τοῖς βασιλεῦσι τοῖς νεκροῖς τοὺς εὐνουστάτους συνέκαιον. — 3. Τῷ Προξένῳ οἱ μὲν καλοί τε κἀγαθοὶ τῶν συνόντων εὐνούστατοι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι ἐπεβούλευον ὡς εὐμεταχειρίστῳ ὄντι. — 4. Μένων ὁ Θετταλὸς ἐπεβούλευε τοῖς ἁπλουστάτοις καὶ ἀληθεστάτοις ὡς τὸ αὐτὸ [2]) ἠλιθίοις οἰσιν. — 5. Ἀλέξανδρος ἐπεβούλευσε τοῖς Δαρείου φονεῦσι μετὰ τῶν ἱππέων μόνων, ὅτι ἡ πορεία τῶν πεζῶν αὐτῷ σχολαιτέρα ἦν. — 6. Οἱ τριάκοντα ἐστράτευσαν ἐν εὐδιαιτάτῃ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸν Θρασύβουλον, ὃς ἐκυρίευσε Φυλῆς, χωρίου ἰσχυροῦ· τῆς δὲ νυκτὸς φύεται χιὼν παμπληθής, πᾶσι τέρας. — 7. Ἄνεμος καὶ χειμὼν μέγας διεκώλυσε τὸν Ὀδυσσέα πολὺν χρόνον ἐκ Κρήτης στρατευσόμενον·

---

1) = τούτων, ὧν. — 2) eo ipso = eben deshalb.

ἐπεὶ δὲ ὁ ἄνεμος εὐδιαίτερος ἦν, κατέλυσεν εἰς Ἴλιον. — 8 Τῶν στρατηγῶν ὑπὸ βασιλέως φονευθέντων, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ οἱ Ἕλληνες θᾶσσον ἐπορεύθησαν, τῇ δ' ἄλλῃ πρωϊαίτεροι ἐκ τοῦ σταθμοῦ ἐξεστρατεύοντο. — 9. Ἐρρωμενέστεροι ἂν εἶεν οἱ ἐκ τείχους τὴν πάροδον κωλύοντες ἢ οἱ ἐπὶ μακρὸν [1]) πορευόμενοι. — 10. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος παῖδες ἦσαν δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, ὁ μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον Περσῶν βασιλεύων, νεώτερος δὲ Κῦρος, ὃς τῇ μητρὶ ἦν φίλτερος ἢ ὁ πρεσβύτερος. — 11. Ἦσαν τῶν Ἑλλήνων πολλοί, οἳ ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐφυγαδεύθησαν, παρὰ Κύρῳ τῷ δευτέρῳ· φιλαίτατος δ' αὐτῷ ἦν Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος. — 12. Καῖσαρ, ὑπὸ τῶν συνωμοτῶν φονευόμενος, τὸν Βροῦτον προσηγόρευσε· Καὶ σύ, ὦ φίλτατε Βροῦτε; —.

9. Comparation der Adjectiva auf ων, ις, ξ, und die Formen auf ίων und ιστος mit dem Verb. pur.

1. Ἀλέξανδρος μάλιστα ἐθεράπευσε Κῶρον Ἰνδῶν βασιλέα σωφρονέστατον καὶ ἐπιφανέστατον ὄντα. — 2. Ὑπὸ Πλουτάρχου Ἀλέξανδρος προσαγορεύεται σωφρονέστερος μὲν Ἀγαμέμνονος, μεγαλοψυχότερος δὲ Ἀχιλλέως, εὐσεβέστερος δὲ Διομήδους, ποθεινότερος δὲ τοῖς προσήκουσιν Ὀδυσσέως. — 3. Χρέμυλός τις δοῦλον Κάριον πιστότατον ἅμα καὶ κλεπτιστότατον ἀνηγόρευσεν· ἦν γὰρ τῷ μέν δεσπότῃ εὐνούστατος, τοῖς δὲ ἄλλοις πανουργότατος. — 4. Τοῖς μὲν ἀσθενέσιν ἀνθρώποις ἥδιον τὸ κολακεύειν, τοῖς δὲ δεινοῖς τὸ ἀληθεύειν. — 5. Ἡ τοῦ Νικίου ἐκ Σικελίας ἐπιστολὴ [2])

---

1) In einem langen (lang gedehnten) Zuge. — 2) In welchem er ihnen den schlechten Ausgang der ersten Expedition bekannt machte und neue Verstärkungen verlangte.

οὐκ ἦν ἡδεῖα τοῖς Ἀθηναίοις τοῖς τὰ ἥδιστα ἀκούειν φύσει προθύμοις οὖσιν. — 6. Ὁ βαθύτατος ὕπνος ἥδιστός ἐστι καὶ ὁμοιότατος τῷ θανάτῳ, ὥστε ὁ ποιητὴς [1]) τὸν ὕπνον προσαγορεύει κασίγνητον τοῦ θανάτου. — 7. Τί ἂν γυναικὶ ἥδιον εἴη τοῦ θεραπεῦσαι ἄνδρα φίλον, μεγάλην στρατείαν ἐστρατευμένον; — 8. Τίς ποτε ἐκέλευσε τὸν ἔχθιστον τῶν οἰκείων ἐπιτροπεύειν τοὺς παῖδας, ὀρφανοὺς ὄντας; — 9. Ἀλέξανδρος ἀκούσας, βασιλέα Ταρσῷ τῆς Κιλικίας ἐπιβουλεῦσαι, ὡς πυρὶ καταλύσοντα, τὴν ταχίστην [2]) ἐπορεύθη διὰ τοῦ Ταύρου. — 10. Τῶν εἰς Ἴλιον στρατευσαμένων αἴσχιστος ἦν Θερσίτης· φολκὸς γὰρ ἦν καὶ χωλὸς τὸν ἕτερον πόδα· τὼ δὲ ὦμω αὐτοῦ κυρτώ, τὴν δὲ κεφαλὴν φοξός· ἔχθιστος δ' Ἀχιλλεῖ καὶ Ὀδυσσεῖ. — 11. Ἡ ἀμαθία πάντων αἴσχιστον, τοῖς τε παιδεύουσι καὶ τοῖς συμβουλεύουσι καὶ τοῖς πολιτευσαμένοις. — 12. Προμηθεὺς πλησίον τῶν Κασπίων πυλῶν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου ἐδεδέσμευτο, οἴκτιστον θέαμα πᾶσιν ἀνθρώποις· ὕστερον δ' ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. —

10) Anomale Comparation mit dem Verbum purum.

1. Δεινόν ἐστι, τοὺς βελτίους δουλεύειν τοῖς χείροσιν. — 2. Ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις· τῶν τε βελτίστων καὶ τῶν χειρίστων βίον ἀναπαύει. — 3. Τισσαφέρνης, βασιλέως σατράπης, Ταμὼν τὸν ὕπαρχον θεραπεῦσαι τὴν στρατιὰν ἐκέλευσεν, ἐν ὅσῳ [3]) ἂν αὐτὸς ἀπῇ· τότε δὲ οὐ βελτίων, ἀλλὰ χείρων ἦν τῆς προτέρας ἡ τροφή. — 4. Ἡ τελευταία [4]) χάρις, καιρία οὖσα, κἂν ἐλάσσων ᾖ, ἰσχύει

---

1) Homer. 2) Ergänze ὁδόν und übers. „aufs schnellste" eig. „den schnellsten Weg". 3) in welcher Zeit d. h. so lange. 2) zuletzt erwiesene.

μεῖζον ἔγκλημα λῦσαι. — 5. Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα τοῖς πολίταις. — 6. Τὸ μὲν εἰκῆ κελεύειν ῥᾷστον, τὸ δὲ καλῶς καὶ δικαίως κελεύειν χαλεπώτατον. — 7. Οὐδεὶς νόμος ἰσχύει μεῖζον ἀνάγκης. — 8. Ἐμπεφύτευται τοῖς ἀνθρώποις ἡ τοῦ πλείονος ἐπιθυμία· ὁ δ' ὀλιγάρκης πλουσιώτατος. — 9. Οἱ τελματώδεις τόποι οὐ μόνον φαῦλον τὸν ἀέρα φύουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς καρποὺς κακίους. — 10. Πέφυκεν ὁ Κῦρος καὶ διαμνημονεύεται ἔτι καὶ ὕστερον ὑπὸ τῶν βαρβάρων εἶδος μὲν κάλλιστος, ψυχὴν δὲ φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοτιμότατος, ὥστε πάντα μὲν πόνον ὑποδύσασθαι, πάντα δὲ κίνδυνον κινδυνεῦσαι τοῦ ἐπαίνου ἕνεκα. — 11. Πάντες οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἐπαιδεύοντο σὺν τοῖς βασιλέως παισίν. — 12. Εὐκλείδης ὁ Μεγαρεὺς μηκίστην ὁδὸν ἐπορεύετο ἀκουσόμενος τοὺς τοῦ Σωκράτους λόγους. —

VII. Zahlwörter.

I.

1. Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανία· εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς βασιλεύς. — 2. Κριτίας, εἷς τῶν τριάκοντα [1]) τῷ μὲν πρώτῳ χρόνῳ Θηραμένει, καὶ αὐτῷ [2]) ἐνὶ τῶν τριάκοντα, ὁμογνώμων τε καὶ φίλος ἦν, ὕστερον δὲ ἔχθιστός τε καὶ αἴτιος τοῦ θανάτου. — 3. Πολλαὶ μὲν αἰτίαι τῶν τοῦ ἀνθρώπου νόσων· μία δὲ τῶν μεγίστων ἡ τῶν σιτίων ἀνομοιότης. — 4. Τρεῖς ἦσαν ποιήτριαι Ἑλληνικαὶ ἐπιφανέσταται Σαπφώ, Ἤριννα, Κόριννα. — 5. Ὀλυμπιὰς χρόνος ἐστὶ τεσσάρων ἐτῶν ἢ πεντή-

---

1) der sogenannten dreißig Tyrannen. 2) ebenfalls.

κοντα μηνῶν Ἑλληνικῶν. — 6. Καλὸν τὸ τοῦ Διογένους ῥῆμα, φίλον εἶναι μίαν ψυχὴν ἐν δυοῖν σωμάτοιν. — 7. Μαιάνδρου τοῦ ποταμοῦ τὸ εὖρος δύο πλέθρα ἢ διακοσίων ποδῶν· πλησίον δὲ τοῦ Μαιάνδρου Μαρσύας ποταμὸς τὸ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε ποδῶν. — 8. Ἐνιαυτὸς χρόνος ἐστὶ δώδεκα μηνῶν ἢ πεντήκοντα καὶ δυοῖν ἑβδομάδων ἢ τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν. — 9. Τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὸν δύο ὦτε, δύο χεῖρε, δύο πόδε, μία ῥίς, ἓν στόμα. — 10. Τρισὶν ἢ τέσσαρσι γενεαῖς πρεσβυτέρα ἦν ἡ Αἰολικὴ εἰς Ἀσίαν ἀποικία τῆς Ἰωνικῆς· ἡ δὲ Δωρικὴ δυοῖν ἢ τρισὶ γενεαῖς ὑστέρα τῆς Ἰωνικῆς. — 11. Ἡ Ζέλεια πόλις ἐν τῇ παρωρείᾳ τῇ ὑστάτῃ τῆς Ἴδης ἦν, ἀποῦσα Κυζίκου μὲν σταδίους ἐνενήκοντα καὶ ἑκατόν· τῆς δ' ἐγγυτάτω θαλάττης ὅσον ὀγδοήκοντα. — 12. Δώδεκα ἦσαν θεοὶ Ὀλύμπιοι, ἓξ μὲν θεαί, Ἥρα, Ἀθηνᾶ, Ἄρτεμις, Ἀφροδίτη, Δημήτηρ, Ἑστία, ἓξ δὲ θεοί, Ζεύς, Ποσειδῶν, Ἀπόλλων, Ἄρης, Ἑρμῆς, Ἥφαιστος. — 13. Ὧραι ἦσαν δύο ἢ τρεῖς, τρεῖς δὲ καὶ Χάριτες, Ἑσπερίδες δὲ τέσσαρες ἢ ἑπτά, Μοῦσαι δ' ἐννέα. — 14. Οἱ ἕνδεκα, ἀρχή τις παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπισταταὶ τῶν δεσμωτηρίων καὶ φύλακες τῶν τοῦ θανάτου καταδίκων ἦσαν. — 15. Ὁ Πειραιεὺς ἀπῆν τετταράκοντα στάδια τοῦ ἄστεος. ἦν δὲ αὐτόθι ναύσταθμον τετρακοσίαις ναυσίν. — 16. Τοῦ Κύρου στρατεύματος ἦν ἀριθμὸς τῶν μὲν Ἑλλήνων ὁπλῖται μύριοι καὶ τετρακόσιοι, πελτασταὶ δὲ δισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· τῶν δὲ μετὰ Κύρου βαρβάρων δέκα μυριάδες καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν. —

17. Δύο μὲν κατ' ἐνιαυτὸν ἦτην ὕπατοι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, πρῶτοι δὲ Βροῦτος καὶ Κολλατῖνος, μετὰ τὴν τῶν βασιλέων φυγήν. — 18. Ὁ μὲν δεύτερος ἐπὶ τοὺς Καρχηδονίους πόλεμος πάντων δεινότατος καὶ ἐπικινδυνότατος ἦν τοῖς Ῥωμαίοις, ὁ δὲ τρίτος Καρχηδο-

νιακὸς τοῖς Καρχηδονίοις δυστυχέστατος. — 19. Ἀντωνίνῳ τῷ φιλοσόφῳ, τῷ ἑκκαιδεκάτῳ τῶν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις βασιλέων, θυγατέρες μὲν ἦσαν πλείους, ἄρρενες δὲ δύο, ὧν ὁ ἕτερος, Κόμμοδος τὸ ὄνομα, ἑπτακαιδέκατος βασιλεύς, τῷ πατρὶ ἀνομοιότατος ἦν. — 20. Ἡ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις μάχη ἦν ἐν τῷ ὀγδοηκοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει πρὸ τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέσεως, ἢ ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος. — 21. Φειδιππίδης, εἷς τῶν ἡμεροδρόμων, δευτεραῖος ἐκ τοῦ τῶν Ἀθηναίων ἄστεος ἦν ἐν Σπάρτῃ. — 22. Ἡ τοῦ Πλάτωνος γένεσις ἦν ἐν τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς ἑβδόμης καὶ ὀγδοηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Θαργελιῶνος ἡμέρᾳ· ὁ δὲ Θαργελιὼν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις μήν ἐστιν ἑνδέκατος. — 23. Ἡ μὲν τῶν θηρίων ὠφέλεια πολλαπλασία ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ βλάβη πολὺ μείων· ὁ τοῦ σίτου καρπὸς πολλάκις δεκαπλάσιος, καὶ πεντεκαιδεκαπλάσιος καὶ εἰκοσαπλάσιος. — 24. Ὁ μὲν χιλίαρχος ἄρχων ἐστὶ χιλιάδος, ὁ δὲ στρατηγὸς δυοῖν ἢ τριῶν ἢ πλειόνων μυριάδων· ἡ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου εἰς τοὺς Σκύθας στρατιὰ ἑβδομήκοντα μυριάδων ἦν. —

II.

1. Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατ' ἐνιαυτὸν ἐννέα ἄρχοντας, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι δύο ὑπάτους ἀνηγόρευον. — 2. Κῦρος μέχρι δώδεκα ἐτῶν ἢ ὀλίγῳ πλεῖον τῇ τῶν Περσῶν παιδείᾳ ἐπαιδεύθη· ἔπειτα δὲ πρὸς Ἀστυάγην τὸν πάππον ἐπορεύθη. — 3. Πάντων ἠρίστευσεν οὕτω τῇ δικαιοσύνῃ ὁ Ἀριστείδης, ὥστε οἱ Ἀθηναῖοι αὐτὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν καὶ εἰς ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἕνα προσηγόρευσαν τὸν Χρηστόν. — 4. Ἐπαύσατο τοῦ βίου Ἀλέξανδρος τῇ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, ἐπὶ Ἡγησίου ἄρχοντος, βιοτεύσας μὲν δύο καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ὀκτὼ μῆνας, βασιλεύσας δὲ δώδεκα

ἔτη καὶ ὀκτὼ μῆνας. — 5. Καρχηδὼν καὶ Κόρινθος, δύο πόλεις λαμπρόταται, κατελύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ αὐτῷ ἔτει, τῷ ἕκτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ καὶ ἑκατοστῷ πρὸ τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέσεως· τῇ δὲ τῆς Καρχηδόνος καταλύσει ἐπαύθη ὁ τρίτος εἰς τοὺς Καρχηδονίους πόλεμος, τῶν τριῶν Καρχηδονιακῶν ὁ ὀλεθριώτατος. — 6. Οἱ Περσῶν παῖδες ἀπὸ πέντε ἐτῶν μέχρι τεττάρων καὶ εἴκοσιν ἐπαιδεύοντο τοξεύειν καὶ ἱππεύειν καὶ ἀληθεύειν. — 7. Τῷ δεκάτῳ ἔτει οἱ Ἀχαιοὶ τὴν Ἴλιον κατέλυσαν καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλένης πόλεμον κατέπαυσαν. — 8. Ἅννων ὁ πρεσβύτερος ἐκ τῆς Λιβύης ἐστρατεύσατο εἰς τὴν Σικελίαν σὺν μεγάλῃ δυνάμει, πεζῶν μυριάσι πέντε, ἱππεῦσι δὲ ἑξακισχιλίοις, ἐλέφασι δὲ ἑξήκοντα.— 9. Σαρδανάπαλος, τριακοστὸς ὢν ἀπὸ Νινύου, ἐφονεύθη ὑπ' Ἀρβάκου καὶ Βελέσυος, ἡ δὲ τῶν Ἀσσυρίων ἀρχὴ κατελύθη τῷ ὀγδόῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ καὶ ὀκτακοσιοστῷ πρὸ τῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέσεως. — 10. Ἀριθμὸς συμπάσης τῆς ὁδοῦ, ἣν Ξενοφῶν μετὰ τοῦ Κύρου ἀνεπορεύθη καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ διήνυσεν, ἦσαν σταθμοὶ διακόσιοι δέκα πέντε, παρασάγγαι χίλιοι ἑκατὸν πεντήκοντα πέντε, στάδια τριςμύρια τετρακισχίλια ἑξακόσια πεντήκοντα· χρόνου πλῆθος τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως ἐνιαυτὸς καὶ τρεῖς μῆνες. — 11. Οἱ δὲ σταθμοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ [1]) ἀπῆσαν ἀλλήλων πέντε παρασάγγας· ὁ δὲ παρασάγγης ἰσχύει τριάκοντα στάδια, τρία μέρη [2]) μιλίου Γερμανικοῦ· τὸ γὰρ στάδιον τεσσαρακοστὸν μέρος ἐστὶ μιλίου Γερμανικοῦ, καὶ ἰσχύει ἑξακοσίους πόδας Ῥηνικούς. — 12. Οἱ πολέμιοι ἐπορεύθησαν εἰκοσταῖοι καὶ ἀνεπαύσαντο ἑπτάκις ἐν τῇ πορείᾳ. —

13. Τῷ Ἀλεξάνδρῳ, εἰς τὴν τῶν Ἰνδῶν χώραν στρατεύσαντι, ἀντεστρατεύσαντο πολλοὶ καὶ ἀλκιμώτα-

1) gewöhnlich. 2) drei Viertel.

τοι, ὡς Ἀσσακηνοὶ σὺν ἱππεῦσι δισχιλίοις, πεζοῖς δὲ τρισμυρίοις, τριάκοντα δὲ ἐλέφασιν. — 14. Ἐς τρίτην ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἡφαιστίωνος ἡμέραν οὔτε σίτου ἐγεύσατο Ἀλέξανδρος, οὔτε τινὰ θεραπείαν ἄλλην ἐθεράπευσε τὸ σῶμα· καὶ πυρὰν ἐκέλευσεν αὐτῷ ἱδρύεσθαι ἀπὸ ταλάντων μυρίων. — 15. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐγούστου, βασιλεύσαντος ἔτη πέντε καὶ τεσσαράκοντα, Τιβήριος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα καὶ εἴκοσιν. — 16. Μιλτιάδης σὺν ἐννακισχιλίοις Ἀθηναίοις καὶ χιλίοις Πλαταιεῦσιν ἀντεστράτευσε τῇ τῶν Περσῶν δυνάμει δεκαπλασίᾳ ἢ μείζονι ἔτι οὔσῃ. — 17. Διπλᾶ ἀγαθά ἐστι· τὰ μὲν ἀνθρώπινα, τὰ δὲ θεῖα· τὰ δὲ ἀνθρώπινά ἐστιν ἐκ τῶν θείων· καὶ ἐὰν μὲν θεραπεύῃ τις τὰ μείζονα, ἔσται αὐτῷ καὶ τὰ ἐλάττονα· εἰ δὲ μή, διαλυθήσεται ἄμφω. Ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα, ὧν πρῶτον μὲν ὑγίεια· κάλλος δὲ δεύτερον· τὸ δὲ τρίτον ἰσχύς, εἴς τε δρόμον καὶ εἰς τὰς ἄλλας κινήσεις τῷ σώματι· τέταρτον δὲ δὴ πλοῦτος, οὐ τυφλός, ἀλλὰ πειθόμενος τῇ φρονήσει. Ὃ δὴ πρῶτον αὖ τῶν θείων ἀριστεῦόν ἐστιν ἀγαθόν, ἡ φρόνησις· δεύτερον δὲ μετὰ νοῦν σώφρων ψυχῆς ἕξις· ἐκ δὲ τούτων τρίτον ἂν εἴη δικαιοσύνη, τέταρτον δὲ ἀνδρεία. — 18. Οἱ Ἕλληνες ἐκ Τραπεζοῦντος πεντήκοντα καὶ τετρακόσια στάδια πορευόμενοι εἰς Κερασοῦντα τριταῖοι ἦκον, πόλιν Ἑλληνίδα ἐπὶ θαλάττῃ, Σινωπέων ἄποικον, ἐν τῇ Κολχίδι χώρᾳ. — 19. Κάμιλλος κτίστης τῆς Ῥώμης προσαγορευθεὶς δεύτερος, δικτάτωρ πεντάκις ἀναγορευθείς, θριαμβεύσας δὲ τετράκις, οὐδὲ ἅπαξ ὑπάτευσεν. — 20. Ἡ ἀξία τῶν οἰκετῶν παρὰ τοῖς παλαιοῖς διάφορος ἦν· ὁ μὲν γάρ που δύο μνῶν ἄξιος ἦν, ὁ δ' οὐδ' ἡμιμναίου, ὁ δὲ πέντε μνῶν, ὁ δὲ καὶ δέκα. — 21. Κροῖσος, ὁ τῶν Λυδῶν βασιλεύς, τῷ Δελφικῷ θεῷ ἀνάριθμα χρήματα ἔθυσεν, ὡς κτήνη τρισχίλια τὰ θύσιμα πάντα καὶ ἑπτὰ καὶ δέκα καὶ ἑκατὸν ἡμιπλίνθια, ἐπὶ

μὲν τὰ μακρότερα, ἑξαπάλαιστα, ἐπὶ δὲ τὰ βραχύτερα τριπάλαιστα, ὕψος [1]) δὲ παλαιστιαῖα· καὶ τούτων, ἀπέφθου χρυσοῦ τέσσαρα, τρίτον ἡμιτάλαντον [2]) ἕκαστον ἕλκοντα· τὰ δὲ ἄλλα ἡμιπλίνθια, λευκοῦ χρυσοῦ, σταθμὸν [3]) διτάλαντα. — 22. Πρὸς δὲ ταῦτα ἔθυσε λέοντος εἰκόνα, χρυσοῦ ἀπέφθου ἕλκουσαν σταθμὸν [3]) τάλαντα δέκα· οὗτος δὲ ὁ λέων, ἐπεὶ κατεκαίετο ὁ ἐν Δελφοῖς νεώς, ἀπεκρούθη ἀπὸ τῶν ἡμιπλινθίων, ἐν οἷς ἵδρυτο, καὶ νῦν ἐστιν ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ, ἕλκων σταθμὸν ἕβδομον ἡμιτάλαντον· ἀπελύθη γὰρ τῷ πυρὶ αὐτοῦ τέταρτον ἡμιτάλαντον. —

Anhang.

1. Die Monate der Athener.

Τῶν μὲν δώδεκα παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις μηνῶν πρῶτος μὲν ἦν Ἑκατομβαιών, προσήκων τῷ τῶν ἡμετέρων μηνῶν ἑβδόμῳ, δεύτερος δὲ Μεταγειτνιών, τρίτος δὲ Βοηδρομιών, τέταρτος δὲ Πυανεψιών, πέμπτος δὲ Μαιμακτηριών, ἕκτος δὲ Ποσειδεών, ἕβδομος δὲ Γαμηλιών, προσήκων τῶν ἡμετέρων τῷ πρώτῳ, ὄγδοος δὲ Ἀνθεστηριών, ἔννατος δὲ Ἐλαφηβολιών, δέκατος δὲ Μουνυχιών, ἑνδέκατος δὲ Θαργηλιών, δώδεκατος δὲ Σκιροφοριών. —

2. Regierungszeit der römischen Könige.

Οἱ ἑπτὰ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων ἔτη τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια ἐβασίλευσαν. Ὁ μὲν γὰρ πρῶτος, Ῥωμύλος, ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, ὁ δὲ δεύτερος, Νουμᾶς Πομπίλιος, τῷ δευτέρῳ ἔτει μετὰ τὸν Ῥωμύ-

---

1) „An Höhe, hoch". 2) Vgl. Gramm. §. 30. 2. 3) Accus. des Gewichtes oder Maaßes: übers. „an Gewicht".

λου θάνατον βασιλεὺς ἀναγορευθείς, τρία καὶ τεσσαράκοντα, ὁ δὲ τρίτος, πάντων πολεμικώτατος, Τύλλος Ὁστίλλιος, ὃς Ἄλβαν, τὴν τῶν Λατίνων πόλιν, κατέλυσε, δύο καὶ τριάκοντα, ὁ δὲ τέταρτος, Ἄγκος Μάρκιος, ὃς κατέπαυσε τὴν τῶν Λατίνων δύναμιν καὶ καθίδρυσεν Ὄστιαν, τέσσαρα καὶ εἴκοσιν· ὁ δὲ πέμπτος, Ταρκύνιος Πρίσκος, δι' Ἑλλήνων πεφυκώς, ὀκτὼ καὶ τριάκοντα· ὁ δὲ ἕκτος, Σερούϊος Τούλλιος, ὃς σοφώτατα ἐπολιτεύσατο τὴν πόλιν, τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα, ὁ δὲ ἕβδομος καὶ ἔσχατος, Ταρκύνιος Σούπερβος, ἐφυγαδεύθη τῷ τῆς βασιλείας πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει, τῷ πρὸ τῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ γενέσεως δεκάτῳ καὶ πεντακοσιοστῷ ἔτει.

3. Die Kinder der Niobe.

Οἱ ἀρχαῖοι ὑπὲρ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τῆς Νιόβης παίδων οὐ σύμφωνοί εἰσιν ἀλλήλοις. Ἦσαν δέ, εἰ τοῖς τοῦ Ὁμήρου λόγοις πιστεύομεν, ἓξ παῖδες καὶ τοσαῦται κόραι. εἰ δὲ τῷ Λάσῳ, δὶς ἑπτά· εἰ δὲ Ἡσιόδῳ ἐννέα καὶ δέκα· Ἀλκμὰν δέκα μνημονεύει, Μίμνερμος εἴκοσι, καὶ Πίνδαρος τοσούτους· οἱ δὲ πλεῖστοι ἑπτὰ παῖδας καὶ τοσαύτας κόρας.

4. Altgewordene Könige*).

Πομπίλιος Νουμᾶς, ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν Ῥωμαίων βασιλέων καὶ μάλιστα περὶ τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν σπουδάζων, ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη βεβιωκέναι ἱστορεῖται. Σέρβιος δὲ Τούλλιος, Ῥωμαίων καὶ οὗτος βασιλεύς, ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἱστο-

*) Dieses Stück, sowie 5 u. 6, möchte für eine spätere Wiederholung der Zahlwörter geeignet sein.

ρεῖται. Ταρκύνιος δέ, ὁ τελευταῖος Ῥωμαίων βασιλεὺς φυγαδευθεὶς καὶ ἐπὶ Κύμης διαιρίβων, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βιῶναι. Τούτοις οὖν, Ῥωμαίων βασιλεῦσι, συνάψω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς εἰς μακρὸν γῆρας ἀφικομένους [1]), καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἑκάστου. Ἀργανθώνιος μὲν οὖν Ταρτησσίων βασιλεὺς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων ἱστοροῦσιν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν μῦθός τισι δοκεῖ. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Σικελίας τύραννος ἐτῶν [2]) ἐνενήκοντα πέντε τελευτᾷ· Ἱερὼν δὲ ὁ Συρακουσίων τύραννος δυοῖν καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν. Ἀντέας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν ἔπεσεν [3]), ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δὲ ὁ Ἰλλυρίων βασιλεὺς ἀφ' ἵππου λέγεται μάχεσθαι ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, εἰς ἐνενήκοντα τελῶν ἔτη. Τήρης δὲ Ὀδρυσῶν βασιλεὺς δύο καὶ ἐνενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν. Ἀντίγονος δὲ ὁ Φιλίππου ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ τραύμασι πολλοῖς περιπεσὼν ἐτελεύτησεν ἐτῶν ἑνὸς καὶ ὀγδοήκοντα. Καὶ Λυσίμαχος δὲ Μακεδόνων βασιλεὺς ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀπώλετο [4]) μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν τελῶν. Ἀντίγονος δέ, υἱὸς Δημητρίου, υἱωνὸς δὲ Ἀντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη, ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα. Ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ἰολάου, μέγιστον δυνηθεὶς καὶ ἐπιτροπεύσας πολλοὺς Μακεδόνων βασιλέας, ὀγδοηκοστὸν ἔτος τελῶν ἐτελεύτα τὸν βίον. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, ὁ τῶν καθ' ἑαυτὸν εὐδαιμονέστατος βασιλέων, Αἰγύπτου μὲν ἐβασίλευσεν ἑνὸς δέοντος [5]) τεσ-

1) ἀφικνοῦμαι. 2) Der Genitiv der Eigenschaft, wie im Latein.: „von, im Alter von". — 3) πίπτω. — 4) ἀπόλλυμι. 5) Genit. absol., „40 Jahr, indem eines fehlt, d. h. weniger eins. Diese Art des Zählens ist in der Gr. § 28 nachzutragen.

σαράκοντα ἔτη, ἐβίωσε δὲ τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα, ζῶν δὲ παρέδωκε τὴν ἀρχὴν πρὸ δυοῖν ἐτοῖν τῆς τελευτῆς τῷ Πτολεμαίῳ τῷ υἱῷ, Φιλαδέλφῳ δὲ ἐπίκλησιν*). Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων προσαγορευθείς, ἐφ' ὃν Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἐστρατεύσατο, βασιλεύων ἐν Πέρσαις ἐτελεύτησε νοσῶν, ἔξ καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν γενόμενος, ὡς δὲ Δείνων ἱστορεῖ, τεσσάρων καὶ ἐνενήκοντα βιώσας ἐπιβουλῇ τοῦ ἀδελφοῦ Γωσίθρου ἐφονεύθη. — Ἄσανδρος δέ, ὁ ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ ἀντὶ ἐθνάρχου βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς Βοσπόρου, περὶ ἔτος ἐνενηκοστὸν ὢν ἱππομάχων καὶ πεζομάχων οὐδενὸς ἧττων ἐφάνη· ὡς δὲ ἑώρα τοὺς αὑτοῦ Σκριβωνίῳ προστιθεμένους, ἀποσχόμενος σιτίων ἐτελεύτησε βιώσας ἔτη τρία καὶ ἐνενήκοντα. —

5. Altgewordene Philosophen.

Ἐπεὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι καὶ οἱ περὶ παιδείαν ἔχοντες, ἐπιμέλειάν πως καὶ οὗτοι ποιούμενοι ἑαυτῶν, εἰς μακρὸν γῆρας ἦλθον, ἀναγράψωμεν καὶ τούτων τοὺς ἱστορημένους καὶ πρώτους γε φιλοσόφους. Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης ἐτῶν γεγονὼς τεσσάρων καὶ ἑκατὸν ἀποσχόμενος τροφῆς ἐτελεύτα. Ξενόφιλος δὲ ὁ μουσικὸς ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Ἀθήνῃσιν ἐβίωσε. Σόλων δὲ καὶ Θαλῆς καὶ Πιττακός, οἵτινες τῶν κληθέντων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἕκαστος ἐβίωσεν ἔτη. Ζήνων δὲ ὁ τῆς Στοϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς ὀκτὼ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη γεγονὼς ἐτελεύτησε. Κλεάνθης δὲ ὁ Ζήνωνος μαθητὴς καὶ διάδοχος ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα οὗτος γεγονὼς ἔτη φῦμα ἔσχεν ἐπὶ τοῦ χείλους καὶ ἀποσχόμενος τροφῆς ἐξέλιπε τὸν βίον. Ξενοκράτης δὲ Πλάτωνος μαθητὴς ἐβίωσεν ἔτη τέσσαρα

*) Mit Beinamen.

καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης δὲ ὁ νεωτέρας Ἀκαδημίας ἀρχηγὸς ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα· Χρύσιππος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα· Ποσειδώνιος δ' ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ δὲ Ῥόδιος, φιλόσοφός θ' ἅμα καὶ ἱστορίας συγγραφεύς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα· Κριτόλαος ὁ Περιπατητικὸς δύο ἐπ' ὀγδοήκοντα [1])· Πλάτων δὲ ὁ ἱερώτατος ἓν ἐπ' ὀγδοήκοντα· Ξενοφῶν δὲ ὁ Γρύλλου ἐνενηκοστὸν ἔτος τελῶν. —

6. Altgewordene Geschichtschreiber.

Οὗτοι μὲν φιλοσόφων οἱ ἔνδοξοι· συγγραφέων δὲ Κτησίβιος μὲν ἑκατὸν εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν ἐν περιπάτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς ἱστορεῖ· Ἱερώνυμος δὲ ἐν πολέμοις γενόμενος καὶ πολλοὺς καμάτους ὑπομείνας καὶ τραύματα ἐβίωσεν ἔτη τέσσαρα καὶ ἑκατόν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν περὶ τῆς Ἀσίας ἱστοριῶν λέγει, καὶ θαυμάζει γε τὸν ἄνδρα, ὡς μέχρι τῆς τελευταίας ἡμέρας ἄρτιον ὄντα ἐν ταῖς συνουσίαις καὶ πᾶσι τοῖς αἰσθητηρίοις μηδενὸς γενόμενον τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐλλιπῆ. Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος καὶ Φερεκύδης ὁ Σύρος ὁμοίως ὀγδοήκοντα καὶ πέντε· Τίμαιος ὁ Ταυρομενείτης ἓξ καὶ ἐνενήκοντα· Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασσανδρεὺς ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται βεβιωκέναι· τὴν ἱστορίαν δὲ τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς ἤρξατο συγγράφειν, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει. Πολύβιος δὲ ὁ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνελθὼν [2]) ἀφ' ἵππου κατέπεσε [3]) καὶ ἐκ τούτου νοσήσας ἀπέθανεν [4]) ἐτῶν δύο καὶ ὀγδοήκοντα. —

---

1) Vergl. Gr. §. 28. Anm. 3. — 2) ἀνέρχομαι. — 3) καταπίπτω. — 4) ἀποθνήσκω. —

VIII. Pronomina.

1. Τὸ βιβλίον οὐ σοί, ἀλλ' ἐμοί ἐστιν. — 2. Ἡμεῖς μὲν ἄνδρες ἐσμέν, ὑμεῖς δὲ νεανίαι ἐστέ. — 3. Μνημονεύω σου, ὦ φίλε, πανταχοῦ καὶ μνημονεύσω σου ἀεί. — 4. Ὦ παῖ, ἄκουέ μου. — 5. Ἐγὼ μὲν ἐρρωμενέστερός εἰμί σου, σὺ δὲ ἐρρωμενέστερος τοῦ ἀδελφοῦ μου. — 6. Ἀνδρείως μάχεσθε, ὦ στρατιῶται· ἡμῶν γὰρ ἔστι τὴν πόλιν φυλάττειν· εἰ δὲ ὑμεῖς φεύγετε, πᾶσα ἡ πόλις διαφθείρεται. — 7. Σφῶν λύσει ὁ πατὴρ τὴν ὑπόσχεσιν· σφὼ γὰρ πράττετε τὰ προσήκοντα· ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς οὐ διέλυσε τὰ πρὸς τὸν πατέρα. — 8. Ἐπ' ἀλλοτρίων παραδειγμάτων παίδευε σεαυτόν, καὶ ἀλλότριος ἔσῃ κακῶν. — 9. Μηδ' εὐτύχημα μηδὲν ἔστω οὕτω μέγα, ὅ σ' ἐξαίρει μεῖζον ἢ προσήκει, μηδὲ ξυμφορὰ μηδεμία σε καταλαμβανέτω οὕτω δυσχερής, ὥστε δουλεύεις τῷ ἄλγει· ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἀεὶ μένε, τὴν σαυτοῦ φύσιν σώζων βεβαίως, ὥστε χρυσὸς ἐν πυρί. — 10. Σχολαστικὸς ἐν ἀπορίᾳ ὢν τὰ αὐτοῦ βιβλία ἐπίπρασκε καὶ γράφων πρὸς τὸν πατέρα ἔλεγε· Σύγχαιρε ἡμῖν, πάτερ· ἤδη γὰρ ἡμᾶς τὰ βιβλία τρέφει. — 11. Πολλάκις οὐδὲν οὕτως ἐχθρόν ἐστιν ὡς ἡμεῖς ἡμῖν αὐτοῖς. — 12. Οὐδενὶ ἀνθρώπῳ προσήκει ἐκεῖνο τὸ ἀνόσιον ῥῆμα· ἕκαστος αὐτὸς αὑτῷ μάλιστα φίλος. — 13. Οὐχ οἱ ἀκρατεῖς τοῖς μὲν ἄλλοις βλαβεροί, ἑαυτοῖς δὲ ὠφέλιμοί εἰσιν, ἀλλὰ κακοῦργοι μὲν τῶν ἄλλων, ἑαυτῶν δὲ πολὺ κακουργότεροι. — 14. Χρυσίου, καὶ δοξῶν καὶ τιμῶν καὶ ἡδονῶν καὶ πολλῶν ἄλλων χρημάτων ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι. — 15. Προσήκει τῷ μεγάλῳ ἀνδρὶ ἐσομένῳ οὔτε μόνον ἑαυτὸν οὔτε τὰ ἑαυτοῦ στέργειν, ἀλλὰ τὰ δίκαια, ἐάν τε ὑφ' αὐτοῦ, ἐάν τε ὑπ' ἄλλου τινὸς πραττόμενα ᾖ. — 16. Πλάτων τοὺς πατέρας παρακελεύεται· ὦ πατέρες, παιδεύετε τοὺς παῖδας ὑμῶν τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν

μετριότητα καὶ τὴν εὐσέβειαν· αὐτοί τε ἔστε σώφρονες καὶ τοὺς παῖδας ἀποφαίνετε ὑμῶν αὐτῶν μιμητάς. — 17. Τῷ ἡμετέρῳ βίῳ οὐκ ἀεὶ τὸ αὐτὸ σχῆμα διαμένει. — 18. Ἀθηνᾶ τὴν τῶν ἐλαιῶν φυτείαν ἐχαρίσατο τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὴν τούτου τοῦ καρποῦ ἐργασίαν. — 19. Τῶν τοῦ Μιλτιάδου κλεινότατον ἦν ἡ ἐν Μαραθῶνι νίκη, καὶ διὰ ταύτην τὴν νίκην ἐγράφθη ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ. — 20. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευσαν τοὺς Ἀθηναίους μὴ τειχίζειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον, ὅσοι ἔτι ἦσαν, συγκαταλύειν μετὰ σφῶν τοὺς περιβόλους. — 21. Λέγεται Ἀπόλλων φονεῦσαι Μαρσύαν, νικήσας ἐρίζοντά οἱ περὶ μουσικῆς· καὶ διὰ τοῦτο ποταμός τις Φρυγίας Μαρσύας προσηγορεύθη. — 22. Παυσανίας ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαίμονος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐστράτευσεν ἐς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψατο, καὶ ὕστερον ἐς Βυζάντιον· ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ ἤδη βίαιος ἦν καὶ χαλεπὸς τοῖς ξυμμάχοις. — 23. Διὰ ταύτην τὴν βιαιότητα τοῦ Παυσανίου οἱ Ἴωνες καὶ ὅσοι βασιλεῖ μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου ἐδεδουλεύκεσαν, πέμποντες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐκέλευσαν αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν εἶναι κατὰ τὸ ξυγγενές. — 24. Εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις τοὺς ὅρκους λελυκόσιν ἐναντίους εἶναι τοὺς θεούς, ἡμῖν δέ, τοῖς ὅρκοις ἐμμένουσι ξυμμάχους, οἵπερ ἱκανοί εἰσι καὶ τοὺς μικρούς, κἂν ἐν δεινοῖς ὦσι, σώζειν εὐπετῶς. —

II.

1. Τίνες εἰσὶν ἄγκυραι δυναταί; Φρόνησις, μεγαλοψυχία, ἀνδρεία· ταύτας οὐδεὶς χείμων σαλεύει. — Διὰ τί τρεῖς τοῦ μηνὸς ἀρχὰς καὶ προθεσμίας ἔχουσιν οἱ Ῥωμαῖοι οὐ ταὐτὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν μεταξὺ λαμβάνοντες; εἴ τινι τῶν ἀδοξοτέρων συγγραφέων πιστεύειν ἔξεστιν, Ὅτι*) ταῖς καλάνδαις συνῆγον τὸν δῆ-

*) Hiemit beginnt die Antwort auf die vorangeſtellte Frage.

μον οἱ ἄρχοντες καὶ κατήγγελλον εἰς πέμπτην τὰς νόννας, εἰδοῦς δὲ ἡμέραν ἱερὰν ἐνόμιζον. — Ὁ ἰατρὸς λέγοι ἄν, ὅτι*) ἡ ἐμὴ τέχνη περὶ τὸ μέγιστον ἀγαθόν· τί γὰρ μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν ἀνθρώποις ὑγιείας; Ὁ δὲ χρηματιστὴς λέγοι ἄν, ὅτι τὸ τῆς ἐμῆς τέχνης ἔργον μεῖζον ἀγαθόν ἐστιν ἢ τῆς σῆς· τίνι γὰρ ὁ πλοῦτος μέγιστον ἀγαθὸν οὐ φαίνεται; — 4. Τοῦτο κατὰ Γοργίαν τὸν σοφιστὴν μέγιστον ἀγαθόν ἐστιν, ὅπερ αἴτιον ἅμα μὲν ἐλευθερίας αὐτοῖς τοῖς ἀνθρώποις, ἅμα δὲ τοῦ ἄλλων ἄρχειν, ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει ἑκάστῳ. — 5. Σωκράτης τὸν Γοργίαν ἐκέλευσε λέγειν, τί ἐστι τοῦτο τῶν ὄντων, περὶ οὗ οὗτοι οἱ λόγοι εἰσίν, οὓς ἡ ῥητορικὴ παρέχει. — 6. Οἷον τὸ ἔθος ἑκάστου, τοιόσδε ὁ βίος. — 7. Ἐν ἔθει ἦν τοῖς Ἕλλησιν ἐν ἐκκλησίαις ἀνατείνειν τὰς χεῖρας, ὅτῳ ἂν τὰ ὑπό τινος λεχθέντα ἀγαθὰ εἶναι φαίνηται. — 8. Καλῶς Θουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος ξυνέγραψεν οὐ μόνον, τίνες ἦσαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου αἰτίαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ πράγματα. — 9. Καλῶς ἐπολιτεύσατο Λίων ὁ Συρακόσιος, καλῶς Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαῖος, ὧν ἑκάτερος Πλάτωνος ἦν συνουσιαστής. — 10. Πρὸς τῷ Τίγρητι ποταμῷ πόλις ἦν μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, ᾗ ὄνομα Σιτάκη. — 11. Θησεὺς ἐν Ἰσθμῷ Σίνιν τὸν πιτυοκάμπτην, ᾧ τρόπῳ πολλοὺς ἐφόνευε, τούτῳ αὐτὸν ἐφόνευσεν. — 12. Καὶ εὐτύχημα μέγα καὶ ἐξαπιναῖον καὶ ξυμφορὰ μέγα ἀποφαίνει ἀνθρώπους, οἱοίπερ ἕκαστοί εἰσιν. — 13. Δεινοί γε οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες εἰς τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν πλοῦν τὰ ἀναγκαῖα πορίζονται, εἰς δὲ τὸ πάντων ἐνδεὲς γῆρας ἐφόδια οὐ παρασκευάζονται. — 14. Τί ἐστι δικαιοσύνη; κατά γε Πλάτωνα ὁμόνοια τῆς ψυχῆς πρὸς αὑτήν ἢ ἕξις διανε-

*) Dient nur zur Einführung der Rede, wird nicht übersetzt.

μητικὴ τοῦ καὶ' ἀξίαν[1]) ἑκάστῳ· κριτὴς οὖν ὢν, ἀεὶ ταὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν γίγνωσκε, οὐδενὶ χαριζόμενος. — 15. *Τί ἐστι σωφροσύνη; κατὰ τὸν αὐτὸν φιλόσοφον ἐπιθυμιῶν τινων καὶ ἡδονῶν ἐγκράτεια.* — 16. *Οὐκ ἔστιν ὁντινα μᾶλλον ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐθαύμασεν ἢ τὸν Περικλέα διὰ τό τε μέγεθος τοῦ φρονήματος καὶ τὴν τοῦ λόγου δύναμιν καὶ τὴν καλὴν πολιτείαν καὶ τὰ τῆς πόλεως κοσμήματα.* — 17. *Κάμιλλος ὁ Ῥωμαῖος ἐν ἡγεμονίαις πολλαῖς καὶ παντοδαπαῖς τοιοῦτον αὐτὸν παρεῖχεν, ὥστε τὴν μὲν ἐξουσίαν, καὶ μόνου αὐτοῦ ἄρχοντος, κοινήν, τὴν δὲ δόξαν ἰδίαν, καὶ μεθ' ἑτέρων πράττοντος.* — 18. *Οὐ καλόν, τοὺς νεκροὺς κακῶς λέγειν· ὀνείδους οὖν ἄξιος, ὃς τοὺς νεκροὺς κακῶς λέγει, τῷ δεῖνι μεμφόμενος καὶ τὸν δεῖνα ἀνάξιον εἶναι φάσκων.* — 19. *Ὁ νῦν πένης, ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγεννοῦς οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς καὶ ἐπίφθονος ἔσῃ*[2]). — 20. *Δημώναξ ὁ φιλόσοφος ἅπασι καὶ ἰδιώταις καὶ πολίταις συνέπραττεν· ὁπόσοι δὲ αὐτῷ δῆλοι ἦσαν οὐ θεραπευόμενοι*[3]), *τοσούτοις οὐ συνῆν.* — 21. *Ἡ εὐσέβεια τοσοῦτον τῶν ἄλλων ἀρετῶν προέχει, ὅσον καὶ οἱ θεοὶ τῶν θνητῶν ἐν πᾶσι*[4]) *πρωτεύουσιν.* — 22. *Πρωταγόρας τεττεράκοντα ἔτη ἐν τῇ τῆς παιδεύσεως τέχνῃ ἦν*[5])· *καὶ ἐν ἅπαντι τῷ χρόνῳ τούτῳ ἔτι εἰς τὴν ἡμέραν ταυτηνὶ μέγα κλέος ἔχων*[6]) *οὐ πέπαυται.* — 23. *Πλάττε σοι θηρίον τι, σῶμα μὲν ἔχον ὡς κυνός, κεφαλὴν δὲ καὶ*

---

1) *τὸ καθ' ἀξίαν:* das nach Gebühr, Gebührende, (Jedem) das Seine. — 2) So spricht die als Person gedachte Bildung zu einem Knaben, der zu einem Steinmetzer in die Lehre gebracht ist, um ihn zu edlern Beschäftigungen zu ermuthigen und anzufeuern (Lucian. Somn. c. 11). — 3) Nicht geheilt, d. h. unheilbar, unverbesserlich. — 4) In jeder Hinsicht — in allen Dingen. — 5) Er war in der Kunst, d. h. er betrieb dieselbe. — 6) Das Part. zu übersetzen durch den Inf.

πρόσωπον κόρης, πτέρυγας δὲ ὄρνιθος, φωνὴν δὲ ἀνθρώπου· τοιαύτη ἦν ἰδέα τῆς Καδμείας Σφιγγός. — 24. Λέοντες, παρδάλεις, λύγκες καὶ τἆλλα ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα θηρία, ἀγρεύεται ἐν τῇ Νύσῃ τῇ ὑπὲρ τῆς Συρίας καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄρεσιν, ὅσα οἷά τ' ἐστὶ τρέφειν τοιαῦτα. —

---

1. Ueber die Weisheit des Sokrates.

Σωκράτης ἐν τῇ αὐτοῦ ἀπολογίᾳ πρὸς τοὺς δικαστὰς λέγει τοιάδε· Τῆς ἐμῆς, εἰ δή τίς ἐστι σοφία καὶ οἵα, μάρτυρα ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπάξομαι τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶν γὰρ ὑμῖν εὖγνωστός που. Οὗτος ἐμός τε ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου [1]), καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρός τε καὶ τῆς φυγῆς ταύτης κοινωνὸς καὶ μεθ' ὑμῶν τῆς καταγωγῆς [2]), καὶ δῆλος δή, οἷος ἦν ὁ Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅ τι [3]) παρασκευάζοιτο. Καὶ δή ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς πορευόμενος τοῦτο τὸ μαντεῖον ἐμαντεύσατο, εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος. Ἀκούετε οὖν τὸν χρησμὸν τῆς Πυθίας, μηδένα σοφώτερον εἶναι ἐμοῦ. — Ταῦτα οὖν ἀκούσας ἐλογιζόμην οὑτωσί· Τί ποτε λέγει ὁ θεὸς καὶ τί ποτε αἰνίττεται; ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἄδηλός εἰμι οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν σοφὸς ὤν. — Καὶ πολὺν μὲν χρόνον ἄπορος ἦν, τί ποτε λέγει. Ἔπειτα μόγις πάνυ ἐπὶ ζήτησιν αὐτοῦ τοιαύτην τινὰ ἐτραπόμην· πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι νομίζουσιν, εἶναι σοφοί, εἰσὶν δ' οὔκ· ἐγὼ δὲ γιγνώσκω, ὅτι ἡ ἐμὴ σοφία οὐδένος ἄξιός ἐστιν. — Κινδυνεύει οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ ὄντι ὁ θεὸς σοφὸς εἶναι καὶ ἐν τῷ χρησμῷ τούτῳ

---

1) a puero. 2) bezieht sich auf die Rückkehr der durch die Dreißig Vertriebenen unter Anführung des Thrasybulos. 3) ἐπὶ τοῦτο ὅ τι.

τοῦτο λέγειν, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγου τινὸς ἀξία ἐστὶ καὶ οὐδενός. Καὶ ἐμὲ παράδειγμα παρέχων τοῦτο ἀποδεικνύει, ὥςπερ ἂν εἰ λέγοι Ὅτι οὗτος ὑμῶν, ὦ ἄνθρωποι, σοφώτατός ἐστιν, ὅστις, ὥςπερ Σωκράτης, γιγνώσκει, ὅτι οὐδενὸς ἄξιός ἐστι τῇ ἀληθείᾳ πρὸς σοφίαν. —

2. Die Küſte Latiums.

Ἡ πρὸς ἑσπέραν παραλία μέχρι πόλεως Σινουέσσης[1]) ἀπὸ τῶν Ὡστίων Λατίνη ὀνομάζεται· ἅπασα δ'ἐστὶν εὐδαίμων καὶ παμφόρος, πλὴν ὀλίγων χωρίων τῶν κατὰ τὴν παραλίαν, ὅσα ἑλώδη καὶ νοσερά, οἷα τὰ τῶν Ἀρδεατῶν καὶ μεταξὺ Ἀντίου καὶ Λαουϊνίου μέχρι Πωμεντίου καί τινων τῆς Σετήνης χωρίων καὶ τῆς περὶ Ταρρακίναν καὶ τὸ Κιρκαῖον· ἢ εἴ τινα ὀρεινὰ καὶ πετρώδη, καὶ ταῦτα δ'οὐ τελέως ἀργά, οὐδ' ἄχρηστα· ἀλλὰ νομὰς παρέχει δαψιλεῖς, ἢ ὕλην, ἢ καρπούς τινας ἐλείους ἢ πετραίους. Πόλεις δ'ἐπὶ θαλάττῃ μέν εἰσι τῶν Λατίνων τά τε Ὥστια, πόλις ἀλίμενος διὰ τὴν πρόςχωσιν, ἣν ὁ Τίβερις παρασκευάζει· παρακινδύνως μὲν οὖν ὁρμίζεται μετέωρα ἐν τῷ σάλῳ τὰ ναυκλήρια, τῶν δὲ ὑπηρετικῶν σκαφῶν[2]) τινα τῶν φορτίων ἐκδεχομένων, ἀνάγεται μέχρι τῆς Ῥώμης. Κτίσμα δ'ἐστὶ τὰ Ὥστια Ἄγκου Μαρκίου, τοῦ τετάρτου Ῥωμαίων βασιλέως· αὕτη μὲν ἡ πόλις τοιαύτη. Ἑξῆς δ'ἐστὶν Ἄντιον, ἀλίμενος καὶ αὐτὴ πόλις· ἵδρυται δ'ἐπὶ πέτραις· διέχει δὲ ἐκείνης περὶ διακοσίους ἑξήκοντα σταδίους. Οἱ δὲ οἰκήτορες ταύτης τῆς πόλεως πρότερον τὴν παραλίαν ἐκείνην ναυσὶν ἐλῃστευσαν· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἔπαυσαν αὐτοὺς τῆς τοιαύτης ἐπιτηδεύσεως. Ἀνὰ

1) Der Name einer Stadt Latiums, wie auch die folgenden. — 2) Hülfsboote.

μέσον δὲ τούτων τῶν πόλεών ἐστι τὸ Λαουΐνιον· εἶτα Λαύρεντον· ὑπέρκειται δὲ τούτων ἡ Ἀρδέα, κατοικία Ῥουτούλων. Μετὰ δὲ Ἄντιον τὸ Κιρκαῖόν ἐστιν, ἑξῆς Ταρακίνα. Πρόκειται δὲ αὐτῆς μέγα ἕλος, ὃ ὀνομάζεται ὁ μείζων Ἄυφιδος. Ἑξῆς δὲ Φορμίαι Λακωνικὸν κτίσμα ἐστίν. Ταύτης δ' ἀνὰ μέσον καὶ Σινουέσσης εἰσὶν αἱ Μιντοῦρναι, σταδίους ἑκατέρας διέχουσαι περὶ ὀγδοήκοντα. Ἡ δὲ Σινούεσσα ἐν Σητίνῳ κόλπῳ ἵδρυται, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα· πλησίον ἔστι δ' αὐτῆς θερμὰ λουτρὰ κάλλιστα. Αὗται μὲν αἱ ἐπὶ θαλάττῃ τῶν Λατίνων πόλεις. —

IX. Verba muta.

A. Activum.

1. Tempora mit unverändertem Präſensſtamme.

1. Ὁ θεὸς σώζει καὶ φυλάττει τοὺς ἀνθρώπους. — 2. Τῷ ἀδελφῷ παρέχετον πᾶσιν ἀδελφοῖς παράδειγμα φιλαδελφίας. — 3. Τὸ μὲν χρυσίον δοκιμάζομεν τῷ πυρί, τοὺς δὲ φίλους διαγιγνώσκομεν ταῖς ἀτυχίαις. — 4. Ὁ ἥλιος πανταχῆ ἐπιλάμπων ταῖς ἀκτῖσιν ὥσπερ ὀφθαλμοῖς πολλοῖς βλέπει ἅπασαν γῆν καὶ θάλατταν. — 5. Φεύγετε τὰ κακά, ὦ ἄνθρωποι, καὶ πράττετε τὰ δίκαια· τὸν γὰρ τὰ δίκαια πράττοντα φυλάττει ὁ θεός, τὸν δὲ τὰ ἄδικα κολάζει. — 6. Πᾶσα δύναμις καὶ πᾶς πλοῦτος ὑπείκει τῇ ἀρετῇ. — 7. Ὦ φίλε, σπεύδοις τὸ χαλεπὸν ἔργον καὶ εὐθὺς ἀνύτοις! — 8. Τήρης ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν, ὁπότε σχολάζοι καὶ μὴ στρατεύοιτο, τῶν ἱπποκόμων νομίζειν μηδὲν *) διαφέρειν.

---

*) Durchaus nicht, in keiner Beziehung.

— 9. Οἱ Ἀρεοπαγῖται ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ ἐδίκαζον, ὡς μὴ ἐς τοὺς λέγοντας, ἀλλ' ἐς τοὺς τῶν λεγόντων λόγους ἀποβλέποιεν. — 10. Λόγῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. — 11. Σοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας. — 12. Φίλιππος τοὺς Ἀθηναίους εἴκαζε τοῖς Ἑρμαῖς, στόμα μόνον ἔχουσιν. — 13. Γυμνάζετε, ὦ παῖδες, τὸ σῶμα· ὁ γὰρ τὸ σῶμα γυμνάζων καὶ τῇ ψυχῇ ῥώμην παρέχει. — 14. Ἐν τῷ τῶν θεῶν συμποσίῳ Ἀπόλλων ἐκιθάριζε, καὶ αἱ Μοῦσαι ᾖδον. — 15. Παρύσατις, ἡ τοῦ Δαρείου γύνη, ὑπῆρχε Κύρῳ τῷ νεωτέρῳ, βουλευομένῳ, ὅπως βασιλεύσει ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ, στέργουσα αὐτὸν μᾶλλον ἢ τὸν βασιλεύοντα Ἀρταξέρξην. — 16. Λυκοῦργος εἴθιζε τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ἐγκρατείᾳ καὶ ὑπομονῇ καὶ ἀνδρίᾳ, ὅπως δεινοὶ εἶεν τὴν πατρίδα σώζειν καὶ διαφυλάττειν. — 17. Ἐξῆν πᾶσι Πέρσαις πέμπειν τοὺς παῖδας εἰς τὰ κοινὰ τῆς δικαιοσύνης διδασκαλεῖα· καὶ ἔπεμπον, οἷς ῥᾴδιον ἦν αὐτοὺς τρέφειν καὶ ἀργοὺς ὄντας [1]). — 18. Κῦρος, ἔτι παῖς ὤν, πρὸς τὸν Ἀστυάγην ἐν τῷ δείπνῳ ἔλεγεν· Ὦ πάππε, ὅσα πράγματα ἔχεις ἐν τῷ δείπνῳ, εἰ ἀνάγκη ἐπὶ πάντα τὰ λεκάνια ταῦτα διατείνειν τὰς χεῖρας· τοὺς Πέρσας ἄρτος καὶ κρέας πολὺ ῥᾷον εἰς πλησμονὴν ἄγει. — 19. Πολλοὶ ἄνθρωποι, παῖδες ἔτι ὄντες, φίλοι εἰσίν, ἄνδρες δὲ ὄντες, στασιάζουσιν· Ἀριστείδης δὲ καὶ Θεμιστοκλῆς, ἔτι παῖδε ὄντε, ἐστασιαζέτην. — 20. Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἦκον ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ὃς ὥριζε τήν τε τῶν Μακρώνων [2]) χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθινῶν [2]), εἶχον μὲν

---

1) Auch wenn sie müßig waren, d. h. nichts durch ihre Arbeit verdienten. — 2) Zwei Völkerschaften auf der Nordküste Kleinasiens, durch deren Gebiet Xenophon und die 10,000 Griechen auf ihrem Rückzuge ziehen mußten.

ὑπερδέξιον χωρίον οἷον [1]) χαλεπώτατον, καὶ ἐξ ἀριστερᾶς ἄλλον ποταμόν, εἰς ὃν ἐνέβαλλεν ὁ ὁρίζων· ἔκοπτον δὲ τὰ δένδρα, σπεύδοντες ὡς τάχιστα τὸν ποταμὸν διαβαίνειν. — 21. Οἱ παλαιοὶ προσῆπτον τῇ Ἀθηνᾷ τὴν ἐλαίαν καὶ τὴν τεκτονικὴν τέχνην καὶ πολλὰς ἄλλας ἐπιστήμας, μάλιστα δὲ πολλὰ τῶν φιλοτέχνων ἔργων, ἀφ' ὧν Ἐργάνην αὐτὴν προσηγόρευον. — 22. Οἱ πλάσται τὸν μὲν Λία ἀναπλάττουσι γενειήτην καὶ σκῆπτρον ἔχοντα, τὸν δὲ Ποσειδῶνα κυανοχαίτην, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν παρθένον καλὴν καὶ κόρυν φέρουσαν καὶ δόρυ πάλλουσαν, τὴν δὲ Ἥραν λευκώλενον καὶ εὐείμονα καὶ εὐῶπιν καὶ βασιλικὴν καὶ ἱδρυμένην ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου, τὸν δ' Ἀπόλλωνα μειράκιον γυμνὸν ἐν χλαμυδίῳ, τοξότην καὶ προβαίνοντα τοῖς ποσὶν ὡς διώκοντα. — 23. Ὁ Ἀσιυάγης φύλακας συνέπεμπεν ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, ὅπως ἀπὸ τῶν δυσχωρίων φυλάσσοιεν τὸν Κῦρον, καὶ εἴ τῶν ἀγρίων τι αὐτῷ ἐπιπίπτοι θηρίων. — 24. Ὁ Κῦρος διέπεμπε τὰς τῶν ἱππέων τάξεις κατὰ τὰς ὁδούς, καὶ ἐκέλευεν, οὓς μὲν ἔξω λαμβάνοιεν, κατακαίνειν, τοὺς δ' ἐν ταῖς οἰκίαις κηρύττειν [2]) ἐνδὸν μένειν· εἰ δέ τινα ἔξω λαμβάνοιεν, ὅτι φονευθήσοιτο. —

2. Tempora mit verändertem Stamme.

a. Verba labialia.

1. Οἱ ἀνδρεῖοι ἄνδρες ὑπὲρ τῆς πατρίδος τὴν μάχην συνάψουσι καὶ ἀθάνατον ἑαυτῶν μνήμην καταλείψουσιν. — 2. Τοῖς Ἴωσι μέγας ἦν φόβος, μὴ ὁ Δαρεῖος πάσας τῆς Ἰωνίας πόλεις ἀνατρέψοι [3]). — 3.

---

1) Dient zur Verstärkung des Superlativs. — 2) Abhängig von ἐκέλευε „sie sollten bekannt machen, daß u. s. w. — 3) Als sie sich nämlich gegen ihn empört hatten und bei Lada gänzlich geschlagen waren 496 v. Chr. —

Ζεὺς τὸν Ἑρμῆν ἔπεμψε πρὸς τὴν Καλυψὼ κελεύσαντα, ἀποπέμψαι τὸν Ὀδυσσέα εἰς Ἰθάκην. — 4. Ἡρακλῆς τῷ ἰῷ τῆς Λερναίας ὕδρας τῆς ὑπ' αὐτοῦ φονευθείσης τοὺς ἰοὺς ἔβαψεν. — 5. Ἔστιν [1]) ἀνθρώπῳ, τοῖς αὐτοῖς ὄμμασι καὶ φιλικῶς καὶ ἐχθρῶς πρός τινας βλέψαι, καὶ τῇ αὐτῇ φωνῇ εἰς λόγους καὶ φιλικοὺς καὶ ἐχθρούς τισι συνάψαι. — 6. Ὁ ἀγαθὸς στρατηγὸς βλέψει ἀεί, μὴ ἐνδεὴς ἦ τούτων, ἃ ἀναγκαῖά ἐστι πρὸς τὴν νίκην. — 7. Θουκυδίδης [2]) ὁ Μελησίου δύο υἱεῖς ἔθρεψε, Μελησίαν καὶ Στέφανον, καὶ τούτους εὖ ἐπαίδευσε τά τε ἄλλα, καὶ ἐπάλαισαν κάλλιστα Ἀθηναίων· ἀλλ' ἄνδρες ἀγαθοὶ οὐκ ἦσαν. — 8. Τῇ Ἀθηνᾷ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἱερός· ὁ γὰρ ποιητὴς τοὺς Ἀθηναίους ὀνομάζει δῆμον Ἐρεχθῆος [3]) μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθήνη θρέψε, Διὸς θυγατήρ. —

9. Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων. — 10. Τὰς τῶν σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν. — 11. Πᾶν ὕψος ἐν τῷ θνητῷ γένει περιέτρεψεν [4]) ἢ χρόνος ἢ φθόνος. — 12. Ἐν τῇ πρὸς Κουνάξοις μάχῃ Κῦρος δείσας, μὴ βασιλεὺς ἐπικάμψας ὡς εἰς κύκλωσιν κατακόψῃ τὸ Ἑλληνικόν, ἀντιπαράγει τοῖς πολεμίοις καὶ σὺν τοῖς ἑξακοσίοις [5]) εἰς φυγὴν ἔτρεψε τοὺς πρὸ βασιλέως ἑξακισχιλίους [5]). — 13. Ὁ Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν στρατεύεσθαι, ὡς Τισσαφέρνης ἐνόμισεν, εὐθὺς τἀναντία στρέψας [6]) ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο. — 14. Ὁ τολμηρὸς στρατηγός, ὁπόταν οἱ πολέμιοι ἐγγὺς ὦσι, τὴν μάχην ξυνάψει ἐκ παντὸς τρό-

---

1) = ἔξεστι es ist möglich. — 2) Nicht zu verwechseln mit dem Geschichtschreiber dieses Namens, der ein Sohn des Oloros war. — 3) Epische Formen für Ἐρεχθέως und Ἀθηνᾶ. — 4) Der Aorist. bezeichnet hier ein Pflegen. — 5) Es sind unter 600, und 6000 die Leibwache des Kyros und des Artaxerxes zu verstehen. — 6) τἀναντία στρέφειν Kehrt machen, umkehren.

που [1])· τοῦ δὲ ἀγαθοῦ στρατηγοῦ ἐστιν, ἐκ τῶν παρόντων διαγιγνώσκειν, εἰ ἄμεινόν ἐστι, μάχην ξυνάψαι ἢ τἀναντία στρέψαι. — 15. Οὕτω εἶχον οἱ ἔφοροι πρὸς τὸ πρᾶγμα, οὗ ἀρχηγὸς Κινάδων [2]), καὶ τὸ εἶδος νεανίσκος καὶ τὴν ψυχὴν εὔρωστος, ἐμεμήνυτο, ὥστε καὶ μοῖραν ἱππέων ἔπεμψαν τοῖς ἐπ' Αὐλῶνος. — 16. Τῷ Ἐπαμινώνδου σώματι συνέθαψαν οἱ Θηβαῖοι τὴν τῆς πόλεως δύναμιν. — 17. Ὁ Σεβῆρος τὰ πλεῖστα τοῦ βίου διέτριψεν ἐν τοῖς βασιλικοῖς προαστείοις καὶ τοῖς παραλίοις τῆς Καμπανίας, δικάζων τε καὶ πολιτευόμενος. — 18. Διατρίψας ἱκανοὺς χρόνους ἐν τῇ Ῥώμῃ ὁ Σεβῆρος ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν ἀνατολήν· ὁ δὲ τῶν Ἀρμενίων βασιλεὺς χρήματά τε αὐτῷ καὶ ὁμήρους ἱκετεύων ἔπεμψεν. — 19. Μετὰ τὸν τοῦ Ἀντωνίνου θάνατον Πομπηϊανός, ὃς πρεσβύτατος ἦν τῶν πατρώων φίλων καὶ κατ' ἐπιγαμίαν προσήκων τῷ Κομμόδῳ, πολὺν χρόνον λέγων διέτριψεν, ἵνα αὐτὸν τρέψαι τῶν κολακευόντων θεραπόντων· καὶ πρὸς ὀλίγον [3]) διέτρεψε τὸ μειράκιον. — 20. Χαιρεφῶν, ἐκ νέου ἑταῖρος ὢν τῷ Σωκράτει, διατέτριφε μετ' αὐτοῦ συχνὸν τοῦ βίου. — 21. Εὐφράνωρ, εἷς τῶν ὑστέρων ξυγγραφέων, τὴν ἐν Μαντινείᾳ πρὸς Ἐπαμινώνδαν ἱππομαχίαν οὐκ ἀνενθουσιάστως γέγραφεν. — 22. Ἔνιοι τῶν παλαιῶν μυθολόγων τοὺς δαίμονας εἰς πνεύματα καὶ ῥεύματα καὶ σπόρους καὶ ἀρότους καὶ πάθη γῆς καὶ μεταβολὰς ὡρῶν διαγεγράφασι καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν διαλελύκασιν. — 23. Ὁ θεὸς τοῖς ἀνθρώποις τὸ μέλλον κεκάλυφεν· οἱ δὲ ἄνθρωποι χαλεπῶς φέροντες, τὸν θεὸν τὸ μέλλον κεκαλυφέναι, αὐτὸ ἐκκαλύψαι προθυμότατοί εἰσιν. — 24. Σαρδανάπαλος ὁ Ἀσσυρίων βασιλεὺς ἑαυτόν τε καὶ τὰ χρήματα ἐπὶ τὴν πυρὰν ῥίψας ταύτην ἐνῆψεν.

1) Auf jede Weise — unter allen Umständen. — 2) Dieser Kinadon hatte sich gegen die in Sparta bevorzugten Spartiaten verschworen. — 3) Auf kurze Zeit.

b. Verba gutturalia.

1. *Καλῶς πράξεις, εἰ τὸν θεὸν θεραπεύεις καὶ τοὺς γονέας ἐν τιμῇ ἕξεις.* — 2. *Οὐ νομίζω, ὑμᾶς ποτε ἐς τοσοῦτον*[1]) *ἀμελείας καὶ παροράσεως ἥξειν, ὥστε ἐπιτρέπειν τινὰ μὴ δίκαια.* — 3. *Ἀσιδάτης, Πέρσης ἀνήρ, ἀκούσας, ὅτι πάλιν ἐπ' αὐτὸν τεθυμένος εἴη Ξενοφῶν καὶ παντὶ τῷ στρατεύματι ἥξοι, ἐξαυλίζεται εἰς κώμας ὑπὸ τὸ Παρθένιον πόλισμα ἐχούσας*[2]). — 4. *Οἱ μὴ διαφυλάττοντες τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐσέβειαν πολὺ μᾶλλον οὐ διαφυλάξουσι τὰ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια.* — 5. *Ἀναγράφει Σωκράτης τὴν Κακίαν πρὸς τὸν Ἡρακλέα λέγουσαν· ὦ Ἡράκλεις, ὡς χαλεπὴν καὶ μακρὰν ὁδὸν ἐπὶ τὰς εὐφροσύνας ἡ Ἀρετὴ ἄξει σε· ἐγὼ δὲ ῥᾳδίαν καὶ βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε.* — 6. *Ἦν τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ πράξῃς, ἅπαντές σοι χάριν ἕξουσιν οἱ ἀγαθοί.* — 7. *Πολλάκις ἤπιος μῦθος καὶ ἄφρονα ἄνδρα ἔθελξεν.* — 8. *Ὁ Κῦρος τοῖς τῶν Μιλησίων φυγάσιν, οἷ αὐτῷ ἐπίστευον, ἔλεγεν, ὅτι αὐτοὺς οὐκ ἄν ποτε ἐγκαταλείψοι, ἅπαξ αὐτοῖς φίλος ὤν, οὐδ' εἰ ἔτι καὶ κάκιον πράξειαν.* — 9. *Ἔνιοι διηγήματα παντοῖα πλάττουσι περὶ Θεμιστοκλέους, οἷον τὸν πατέρα αὐτὸν ἀποκηρῦξαι διὰ τὰς ἐν τῇ νεότητι ἁμαρτιάς.* — 10. *Ἀναγέγραφεν Ἡρόδοτος πάντα τὰ ἔθνη, ἃ σὺν τῷ Ξέρξῃ ἐστρατεύσαντο, καὶ τοὺς στρατηγούς, οἷ αὐτὰ διέταξαν.* — 11. *Ἐν τελευτῇ τοῦ βίου Καμβύσης, ὁ Περσῶν βασιλεύς*[3]), *συλλέξας τοὺς γεραιτέρους Περσῶν καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν Κῦρον ἔλεξεν, ὅσα αὐτὸς ἀγαθὰ εἶναι ἐγίγνωσκεν.* — 12. *Πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι μαστεύουσι τὸν πλοῦτον, ὀλίγοι δὲ αὐτοῦ, ἐὰν διαπράξωσιν, ἃ μεμαστεύκασιν, ἀπολαύ-*

---

1) Eo negligentiae. — 2) ἔχειν ὑπό τι zu etwas gehören. — 3) Nach Xenophons Erzählung von Kyros d. älteren.

σουσιν, ἀλλὰ κατορύξουσι κατὰ τῆς γῆς ἢ διαφυλάξουσιν ὡς ἄθικτον. — 13. Μετὰ τὴν Βαβυλῶνος ἅλωσιν Κῦρος τοὺς κήρυκας κηρῦξαι ἐκέλευσεν, ἀποφέρειν πάντας τὰ ὅπλα Βαβυλωνίους. — 14. Ἡρακλῆς τὸν ἐν Νεμέᾳ λέοντα τοῖς βραχίοσιν ἀπέπνιξε, τὸν αὐχένα σφίγξας. — 15. Μίνως ὁ ἐν Ἅιδου δικαστὴς ἀπέπεμπε τοὺς πονηροὺς ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον, δίκην ὑφέξοντας κατ' ἀξίαν τῶν ἀδικημάτων. — 16. Ἀλέξανδρος τοὺς τὸν Δαρεῖον πεφονευκότας διώξας μυρίους σταδίους νυκτὸς καὶ ἡμέρας διεπορεύθη ἐφ' ἵππου. — 17. Θεὸς ἔν τε τῇ φύσει καὶ ἐν τοῖς τῶν ἀνθρώπων πάντα ἄριστα διατέταχεν. — 18. Φίλιππος ὁ Μακεδὼν οὐκ ἂν τοσοῦτον χρόνον τοὺς Ἀθηναίους ἐβεβλάφει, εἰ μείζονι ἐνεργείᾳ καὶ ὁμονοίᾳ ἐπεπράχεσαν. — 19. Εὐδύδημον νομίζοντα, οὐκ εὖ πράξειν καὶ ἀνὴρ ἀξιόλογος ἔσεσθαι, εἰ μὴ ὅτι μάλιστα [1]) Σωκράτει συνείη, οὗτος οὐδὲν διατετάραχεν, ἁπλούστατά τε καὶ σαφέστατα ἀγορεύων, ἅ τε ἐπιτηδεύειν κράτιστα εἶναι ἐνόμιζεν. — 20. Ἡρόδοτος, ὃν καλῶς τῆς ἱστορίας πατέρα προσαγορεύομεν, τοὺς τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς Μήδους πολέμους ξυνέγραψε καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τὰ πρότερον ἐμμελῶς ἐνέπλεξεν. — 21. Φυλάξω ἐγὼ τὸν στέφανον κισσοῦ, ὃν σὺ ἐνέπλεξας κάλυξι καὶ εὐόδμοις σελίνοις. — 22. Ἐπεὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν Ῥηγίῳ τῆς Ἰταλίας ἀκρωτηρίῳ πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο, Νικίου γνώμη ἦν, ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ στρατεύσασθαι καὶ Σελινουντίους ἢ βίᾳ ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς. — 23. Λακεδαιμόνιοι μέγιστα πολλάκις παρέπιπτον ἐν τῷ διαλλάξαι κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς ναυάρχους, τοὺς μὲν ἀνεπιτηδείους καὶ θαλάττης ἀπείρους πέμποντες, τοὺς δὲ ἐμπείρους

---

1) So viel als möglich; ὅτι, wie ὡς, verstärkt den Superlativ (quam im Latein.). — 2) In dem Feldzuge gegen Sicilien. —

καὶ ἐπιτηδείους τῆς ἀρχῆς παύοντες. — 24. Ἐπεὶ ὁ Περικλῆς τὴν ἑταιρείαν, ἣν Θουκυδίδης αὐτῷ ἀντετετάχει, κατέλυσε καὶ τὴν τῆς πόλεως δύναμιν ὑπηκόοις ἔθνεσι καὶ φιλίαις βασιλέων καὶ συμμαχίαις δυναστῶν ἔφραξεν, οὐκεθ' ὁ αὐτὸς ἦν, οὐδ' ὁμοίως χειροήθης τῷ δήμῳ, ἀλλὰ πολλάκις ἄκοντα πρὸς τὸ βέλτιστον ἦγεν. —

c. Verba lingualia.

1. Πρῶτον μὲν ὁ ἱερεὺς τὰς θυσίας σφάξει, ἔπειτα δὲ τοῖς θεοῖς σπείσει. — 2. Οἱ χρησιοὶ ἄνθρωποι οὐ μόνον περὶ τῶν παρόντων ἐφρόντισαν [1]), ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκγόνοις ἐφύτευσαν. — 3. Μὴ νομίσῃς, ὦ ἠλίθιε, τὸν πλοῦτόν σοι δόξαν παρ' ἄλλοις παρασκευάσειν. — 4. Αἱ ἀρχαὶ κολάσουσι τοὺς ἐν τοῖς πολιτείαις νεωτερίσοντας. — 5. Λέγουσι, Δεινοκράτην κτίσαι Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τὸ σχῆμα χλαμύδος Μακεδονικῆς. — 6. Εἰ ὁ στρατηγὸς μὴ κωλύει, τοὺς στρατιώτας ἄλλους μὴ ὑβρίσαι, αὐτὸν ταχὺ ὑβρίσαιεν ἄν. — 7. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Βυζαντίου καὶ Ἡρακλείας ἄλλη μὲν πόλις οὐδεμία οὔτε φιλία οὔτε Ἑλληνίς, ἀλλὰ Θρᾷκες οἱ Βιθυνοί· οἱ δὲ οὓς ἂν λαμβάνοιεν τῶν Ἑλλήνων δεινὰ ὕβρισαν. — 8. Ἀναξίβιος ὁ ναύαρχος Ξενοφῶντα ἐκέλευσε πάσῃ τέχνῃ καὶ μηχανῇ συναθροῖσαι ὡς τάχιστα τὸ στράτευμα καὶ διαβιβάσαι εἰς Ἀσίαν· ὁ δὲ Φαρνάβαζος, βασιλέως σατράπης, χρήμασιν Ἀρίσταρχον ἔπεισεν, τοῖς ναυκλήροις ἀπαγορεῦσα μὴ διάγειν τὸ στράτευμα. — 9. Ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῶν ὀρῶν τῶν εἰς τὸ πεδίον δύο λόχους τοῦ Μένωνος στρατεύματος [2]) οἱ Κίλικες κατέκοψαν· οἱ δ' ἄλλοι, ἐπειδὴ ἥκοντες ταῦτ' ἤκουσαν, τήν τε πόλιν τοὺς Ταρσοὺς διήρπασαν καὶ τὰ βασίλεια

---

1) Pflegen zu. — 2) στράτευμα hier Heerhaufen, ein Theil des dem jüngeren Kyros folgenden helleniſchen Heeres.

τὰ ἐν αὐτῇ. — 10. *Πρὸς ἁπάσας τὰς τοῦ βίου περιστάσεις χρησιμωτάτην δικαίως ἄν τις νομίσειε τὴν τῆς ἱστορίας μάθησιν.* — 11. *Γάϊος Ἰούλιος Καῖσαρ τὰ πλεῖστα καὶ μαχιμώτατα τῶν Κελτῶν ἔθνη ὑποτάξας τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ προὐβίβασε τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ῥώμης μέχρι τῶν Βρεττανικῶν νήσων.* — 12. *Λέγει ὁ μῦθος, Σίδην τὴν Ὠρίωνος γυναῖκα ἐρίσαι ποτὲ περὶ μορφῆς τῇ Ἥρᾳ, τὴν δὲ ἐκείνην ἐς Ἅιδου ῥίψαι.* — 13. *Ζεὺς δεινότατα ἐκόλασε τὸν Προμηθέα διὰ τὸ*) κλέψαι τὸ πῦρ παρὰ θεῶν ἐν νάρθηκι καὶ κομίσαι ἐς ἀνθρώπους.* — 14. *Μέχρι τῶν Μηδικῶν πολέμων τοῖς Ἕλλησιν ἡ μεθ' ὅπλων δίαιτα ξυνήθης ἦν, ὥστε καὶ τοὺς γεωργοὺς ὅπλα φέρειν εἰς ἄρουραν, ἵνα αὐτὰ ἁρπάσειαν, εἰ λησταὶ πλησιάσειαν.* — 15. *Ἦν σύ, ὦ ἄνθρωπε, κακῶς δικάσῃς, σὲ θεὸς μετέπειτα δικάσει· δίκασον τὸν ἁμαρτάνοντα δικαίως μέν, ἀλλὰ καὶ ἠπίως, ἵνα καὶ οἱ ἄλλοι σὲ δικάσωσιν ἠπίως.* — 16. *Ἡ Πυθία ἐκέλευσε τοὺς ἐν Λήμνῳ Πελασγοὺς Ἀθηναίοις τὰς δίκας τίνειν ταύτας, ἃς ἂν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι δικάσωσιν.* — 17. *Μὴ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς.* — 18. *Τοῖς Ἕλλησιν ἐν Κάλπης λιμένι ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ θυομένοις τῶν ἱερῶν αἰσίων οὐκ ὄντων, ἔλεγόν τινες, ὡς ὁ Ξενοφῶν, ἐθέλων τὸ χωρίον οἰκίσαι, πέπεικε τὸν μάντιν λέγειν, ὡς τὰ ἱερὰ οὐκ ἐστιν ἐπὶ ἀφόδῳ.* — 19. *Οἱ Ἀθηναῖοι πολὺν χρόνον ἐσπουδάκασι, ταῖς τῆς Ἀσίας νήσοις τὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐτονομίαν πρᾶξαι.* — 20. *Πρὸς Ἀριστόδημον οὔτε θύοντα τοῖς θεοῖς οὔτε τὰ πρὸς ἀνθρώπους διαφυλάττοντα Σωκράτης προτρέψων ἐπ' ἀρετὴν ἔλεξεν· Λέξον ἐμοὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων, οὓς τεθαύμακας*

---

*) Die Inf. mit dem Art. werden wie Subst. behandelt „wegen des Stehlens"; man kann aber diese Construction gewöhnlich besser mit einer Conjunction auflösen „weil".

ἐπὶ σοφίᾳ. — 21 Ἔγωγε ἐπὶ μὲν ἐπῶν ποιήσει Ὅμηρον μάλιστα τεθαύμακα, ἐπὶ δὲ διθυράμβῳ Μελανιππίδην, ἐπὶ δὲ τραγῳδίᾳ Σοφοκλέα, ἐπὶ δὲ ἀνδριαντοποιΐᾳ Πολύκλειτον, ἐπὶ δὲ ζωγραφίᾳ Ζεῦξιν. — 22. Οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατιῶται οἱ ἐν Σάμῳ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν τῶν πρεσβευτῶν, οὓς οἱ τετρακόσιοι [1]) ἔπεμψαν ἐξ Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἀποκτείνειν ἔκραζον τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας· ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες ἤκουσαν. — 23. Τῆς πολιτείας μέγα ἔγκλημα τοῦ Περικλέους ὁ πόλεμος ὁ πρὸς Πελοποννησίους· λέγουσι γὰρ αὐτὸν ἐπακτὸν εἶναι ὑπ' ἐκείνου ἐρίσαντος Λακεδαιμονίοις μὴ ὑπείκειν· ἀλλὰ τίς πεπείκοι ἂν αὐτὸν ὑπείκειν ἄνευ μάχης τοῖς ἐναντίοις; — 24. Τῶν μὲν μεγάλων πόλεων, εἴ τι καλὸν ἔπραξαν, ἅπαντες οἱ συγγραφεῖς μνημονεύουσιν· εἰ δέ τις μικρὰ πόλις οὖσα ἔσπευκε τὰ κάλλιστα διαπράττειν, ἔτι μᾶλλον ἄξιόν ἐστι ἀποφαίνειν. Οἱ γὰρ Φλιάσιοι, εἰ καὶ οἵ τε Ἀργεῖοι, ἐπιτετειχικότες ἐν τῷ Φλιοῦντι τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου Τρικάρανον, καὶ οἱ Σικυώνιοι, ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τειχίζοντες τὴν Θυαμίαν, μάλα αὐτοὺς ἐπίεζον, ὥστε σπανίσαι τῶν ἐπιτηδείων, ὅμως διεφύλαξαν τὴν σὺν Λακεδαιμονίοις συμμαχίαν [2]). —

3. Tempora Secunda,

d. h. ſolche, die vom reinen Stamme gebildet werden.

1. Κικέρων, τῷ τε τῆς πατρίδος ἔρωτι καὶ τῇ τοῦ λέγειν δεινότητι καὶ τῇ τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐμπειρίᾳ ἐπισημότατος τῶν Ῥωμαίων, πολλὰ γράμματα

1) Eine Behörde von 400 Athenern, die im Jahre 411 als die oberſte Gewalt eingeſetzt war. — 2) Es geſchah dies in den auf die Schlacht bei Leuktra folgenden Kriegen.

καταλέλοιπεν. — 2. Οὐχ οἷόν τέ ἐστι, μακρὸν πλοῦν κινδυνεύειν, εἰ τὰ δόρατα τῶν νεῶν σέσηπεν. — 3. Οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος πόνους φέρειν πεφευγότες οὐ καλῶς πεπράγασιν, οἱ δὲ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ αὐτῆς ὑφέξοντες καλῶς πράξουσιν. — 4. Καίπερ τοῦ Κύρου κακῶς πεπραγότος, οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους εἰς φυγὴν ἔτρεψαν καὶ τοὺς πεφευγότας συνεχῶς ἐδίωξαν. — 5. Οὐδὲν αἴσχιον ἂν εἴη τῷ στρατιώτῃ, ἢ πεφευγέναι καὶ τὰς τάξεις ἀπολελοιπέναι. — 6. Ὅτε Ξέρξης ἐκ τῶν Θερμοπυλῶν ἐπὶ τὴν Φωκέων χώραν προῆγεν, οἱ Φωκεῖς τὰς μὲν πόλεις ἁπάσας ἐξέλιπον πανδημεί, πρὸς δὲ τὰς δυσχωρίας τὰς ἐν τῷ Παρνασσῷ κατέφυγον. — 7. Αἰήτης ἀκούσας, τὸν Ἰάσονα νυκτὸς τὸ χρυσοῦν δέρας τὸν φυλάσσοντα δράκοντα κατακοιμίσαντα κλέψαι καὶ σὺν τῇ θυγατρὶ Μηδείᾳ ἀποφυγεῖν, ἐδίωξε τὴν ναῦν· αὐτοῦ δὲ τοῖς ἀποφυγοῦσι πλησιάζοντος, Μήδεια τὸν ἀδελφὸν Ἄψυρτον ἐφόνευσε καὶ μελίσασα κατὰ βυθοῦ ἔρριψε· τοῦ δὲ Αἰήτου τὰ τοῦ παιδὸς μεμελισμένα μέλη συναθροίσαντος, οἱ Ἀργοναῦται τὴν δίωξιν ἐξέφυγον. — 8. Ὥςπερ ὁ ἥλιος, οὐχ ὅταν διαφύγῃ τὰ νέφη, λαμπρός ἐστιν, ἀλλ' ἔστι μὲν ἀεί, τὴν δὲ λαμπρότητα αὐτοῦ τὰ νέφη ἐπικρύπτει· οὕτω πάντα μὲν τὰ τῆς φύσεως σαφῆ καὶ δῆλα, ἄλλοις δέ τισι χρήμασι τὴν τῶν βλεπόντων ξύνεσιν φεύγει. — 9. Εἴ τινες τῶν Ἀθηναίων τὴν νόσον*) διαφύγοιεν, οἱ πολλοὶ ὕστερον δι' αὐτὴν ἀσθενείᾳ συνέπιπτον. — 10. Μετὰ τὸν εἰς Πόντον πλοῦν ὁ Περικλῆς τοῖς Σινωπεῦσι τριςκαίδεκα ναῦς ἀπέλιπε μετὰ Λαμάχου καὶ στρατιώτας ἐπὶ Τιμησίλεων τύραννον. — 11. Μετὰ τὴν τοῦ Περικλέους εἰς Ἀκαρνανίαν στρατείαν, διαλιπόντων τριῶν ἐτῶν, σπονδαὶ Πελοποννησίοις καὶ Ἀθη-

*) Die Pest in Athen zu Anfang des peloponnes. Krieges, vorzugsweise „die Krankheit" genannt.

ναίοις πενταετεῖς γίγνονται. — 12. Διαβιβάσων τὸν στρατὸν ὑπὲρ τὸν Ὑδάσπην ὁ Ἀλέξανδρος παρὰ πᾶσαν τὴν ὄχθην φυλακὰς εἶναι ἐκέλευσεν, διαλιπούσας ὅσον ξύμμετρον εἰς ἀκούειν ἀλλήλων εὐπετῶς, καὶ πυρὰ πολλὰ καίεσθαι, ἵνα ἡ ἀποχώρησις φύγῃ τοὺς πολεμίους. — 13. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Σωκράτους, ἵνα αὐτοῦ τὴν δριμύτητα τῆς ἐξετάσεως ἐφυβρίσαιεν, ἔλεγον, αὐτὸν ψύλλης τὼ πόδε εἰς κηρὸν τετηκότα ἐμβάψαι, ὅπως διορίσειεν, ὁπόσους τοὺς αὐτῆς πόδας ἔχοι τὸ ἅλμα τῆς ψύλλης. — 14. Ξέρξης διὰ τῆς Βοιωτίας προάγων τὰς Πλαταιὰς ἐρήμους οὔσας κατέλυσεν· οἱ γὰρ Πλαταιεῖς ἐπεφεύγεσαν εἰς Πελοπόννησον πανδημεί. — 15. Τὰς συμφορὰς τῶν κακῶς πεπραγότων ὑβρίσαι, οὐκ ἀνδρὸς χρηστοῦ ἐστιν. — 16. Ὁ Περικλῆς τὸν περὶ τῶν νόθων νόμον, ὃν πρότερον αὐτὸς ἐγεγράφει, λυθῆναι [1]) ἔγραψεν, ὡς μὴ παντάπασιν ἐρημίᾳ διαδοχῆς τὸν οἶκον ἐκλίποι τοὔνομα καὶ τὸ γένος. — 17. Εὔπολις ὁ κωμικὸς λέγει περὶ Περικλέους, ὅτι μόνος τῶν ῥητόριον ἐγκατέλιπέ τι κέντρον τοῖς ἀκούουσιν. — 18. Νιόβη, τῶν παίδων καὶ θυγατέρων ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος κατατοξευθέντων, Θήβας καταλιποῦσα πρὸς τὸν πατέρα Τάνταλον ἦκεν εἰς Σίπυλον, καὶ ἐτετήκει δακρύουσα, ὥστε τὴν μορφὴν εἰς λίθον μεταλλάττεσθαι. — 19. Ἀλέξανδρος [2]) τῷ ἰῷ τοξεύσας τὸν Διομήδη ἔλεξεν· Εἰ μὴ ἐκφύγοις τοῦτο τὸ βέλος, ἀνακράγοιεν ἂν οἱ Τρῶες· οὗτοι γάρ σε πεφρίκασιν, ὡς λέοντα μηκάδες αἶγες. — 20. Κορνηλία τῷ παιδὶ, τῷ Γράκχῳ οὕτως ἔστοργεν, ὥστε αὐτῷ κάλ-

---

1) Es ſolle aufgehoben werden; dies Geſetz verlangte nämlich, daß ein ebenbürtiger Bürger Athens von einem Athener und einer Athenerinn abſtamme. Durch die Peſt verlor Perikles ſeine Söhne aus erſter Ehe (mit einer atheniſchen Bürgerinn), die Aſpaſia, ſeine zweite Frau, war aber keine athen. Bürgerinn. 2) gewöhnlich Paris genannt.

λιστα κειμήλια προσαγορεῦσαι. — 21. Κόσμος ἔστω ἀεὶ τοῖς παισίν, ἐστοργέναι τοὺς γονέας. — 22. Ξέρξης ἄγαν ἐπεποίθει τῷ τῆς δυνάμεως μεγέθει· αὐτοῦ τῷ παραδείγματι γιγνώσκομεν, ὡς ἄφρων ἐστὶν ὁ μὴ τῷ θείῳ, ἀλλὰ τῷ πλούτῳ καὶ τῇ δυνάμει πεποιθώς. — 23. Τῇ τοῦ Θεμιστοκλέους βουλῇ καὶ γνώμῃ πεποιθότες οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν κατελελοίπεσαν καὶ εἰς τὰς ναῦς ἀπεπεφύγεσαν. — 24. Δαίδαλος, ἀρχιτέκτων ὤν, ἐν Κρήτῃ κατεσκεύασε Λαβύρινθον, πεφευγὼς ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ φόνῳ. —

4. Abweichungen von der regelmäßigen Bildung.

a) Verba auf σσω mit *T*-Laut, auf ζω mit *K*-Laut.

1. Ἑλένη ἐν μεγάρῳ ὑφαίνουσα δίπλακα μαρμαρᾶν, πολλοὺς ἄθλους Τρώων ἱπποδάμων καὶ Ἀχαίων χαλκοχιτώνων ἐνέπλασεν. — 2. Λέγει ὁ μῦθος, ἐρίσαι ποτὲ Ἀθηνᾶν καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἥφαιστον περὶ εὐτεχνίας, καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶ ταῦρόν τινα ἀναπλάσαι, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν οἰκίαν κατασκευάσαι, τὸν δὲ Ἥφαιστον ἄνθρωπον κτίσαι. — 3. Ὀδυσσεύς, ἐπεὶ ὁ κεραυνὸς πλήξας τὴν ναῦν διέσχισε, τὴν τρόπιν καὶ τὸν ἱστὸν δεσμεύσας ἐπὶ τούτοις ἤρεσε χερσὶν ἀμφοτεραῖς. — 4. Ὁ μυθικὸς Φοίνιξ γραμμὰς ἔχει μελαίνας καὶ μεταξὺ τούτων κυανέαις σταγόσι κατέστικται. — 5. Οἱ Χαλδαῖοι μισθοῦ*) ἐστρατεύοντο σὺν τῷ Κύρῳ· ὡς δὲ ἐπλησίαζον οἱ Ἀρμένιοι, τῶν Χαλδαίων οἱ παρόντες ταχὺ ἀλαλάξαντες ἔτρεχον ἐπ' αὐτούς, οἱ δὲ Ἀρμένιοι ἔφευγον. — 6. Οἱ Ἕλληνες ἐπεὶ ἐπαιάνισαν καὶ ὁ σάλπιγξ ἐσάλπιγξεν, ἅμα τε τῷ Ἐνυαλίῳ ἠλάλαξαν καὶ ἔτρεχον

*) Um Sold.

δρόμῳ ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, τοξεύοντές τε καὶ ἀκοντίζοντες καὶ λίθους βάλλοντες. — 7. Δημῶναξ ὁ φιλόσοφος μάλιστα ἐπέπληξε τοῖς οὐ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσόφοις· πρὸς ἕνα οὖν Κυνικόν, τρίβωνα μὲν καὶ πήραν ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας ὕπερον ὑπέρογκον, κεκραγότα καὶ λέγοντα, ὅτι Ἀντισθένους καὶ Κράτητος καὶ Διογένους ἐστὶ ζηλωτής, ἔλεξεν· Μὴ ψεύδου, σὺ γὰρ Ὑπερίδου[1]) μαθητὴς εἶ. — 8. Αἰσχίνης, τῷ Δημοσθένει ἔχθιστος, ἐκεκράγει, ὡς Δημοσθένης τοὺς κακῶς πεπραγότας τῶν πολιτῶν ὑβρίζοι καὶ ἐπ' οἰκίας βαδίζοι ἄνευ ψηφίσματος. — 9. Τὸν τοῦ παιδὸς θάνατον ἀκουσάσης μητρὸς δάκρυα κατέσταξαν τὰ μὲν κατὰ τῶν πέπλων, τὰ δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς πόδας. — 10. Συνάψαντες τὴν μάχην ἀνέκραγον οἱ στρατῶται. — 11. Οἱ δεσπόται τοὺς οἰκέτας ἐμάστιξαν ἀπειθεῖς ὄντας. — 12. Οἱ νεοττοὶ τῶν χελιδόνων τετρίγασιν. — 13. Αἱ φρενῶν ταραχαὶ παρέπλαγξαν καὶ σοφόν. — 14. Ὀδυσσεὺς ἔπλασεν, ὅτι αἱ θύελλαι αὐτὸν ἀπὸ Μαλέας ἄκρας εἰς Κρήτην παραπλάγξαιεν. — 15. Ἔκλαγξαν ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων τοῦ Ἀπόλλωνος μηνίσαντος καὶ τὸν ἐχθρὸν διώξαντος. — 16. Οἱ κατήγοροι ἐκεκλάγγεισαν, ὡς κολάσειεν οἱ δικασταὶ τὸν κλέπτην. — 17. Κῦρος ὁ δεύτερος ἐκέλευσεν ἐν ἐξετάσει τῶν στρατιωτῶν τοὺς Ἕλληνας προελαύνειν, ἐπεὶ ὁ σαλπιγκτὴς ἐσάλπιγξεν, οἱ δὲ βάρβαροι ὅλην τὴν φάλαγγα προελαύνουσαν θαυμάζοντες ἔφυγον αὐτούς, ὡς[2]) πολεμίους ὄντας. — 18. Ὀδυσσεὺς τὸ μὲν μέγα τόξον χερσὶν ἐβάστασε, τὸν δὲ φόνον τῶν μνηστήρων φρενί. — 19. Εἰ μή τις ὑποστηρίξειε τοὺς γόμφους, ἡ ναῦς ἂν διαλύοιτο. —

---

1) Es liegt darin ein Wortspiel mit ὕπερον. 2) „Als ob sie Feinde wären".

b) Verba mit dem Umlaut o im Perf. I.

1. Ὁ στρατηγὸς ἀναγκάσει τοὺς στρατιώτας ἀποτίνειν ἃ ἂν κεκλόφωσιν τῶν πολιτῶν. — 2. Οἱ Λακεδαιμόνιοι παῖδας τοὺς κρύφα τι κεκλοφότας ἐθαύμαζον, τοὺς δὲ μὴ κρύφα κεκλοφότας ἐμάστιζον. — 3. Οἱ Σάμιοι, ἐπεὶ Πισσούθνης αὐτοῖς τοὺς ὁμήρους [1]) ἐξεκεκλόφει καὶ τἆλλα παρεσκευάκει πρὸς τὸν πόλεμον, αὖθις τὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους μάχην ἐκινδύνευσαν. — 4. Ἀγησίλαος, ὃν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τοὺς Ἀκαρνᾶνας ἐξεπεπόμφεσαν, ἔπεμψεν ἐς Σρατὸν παρὰ τὸ κοινὸν τῶν Ἀκαρνάνων, λέγων, ὡς, εἰ μὴ παύσαιντο τῆς πρὸς Βοιωτοὺς καὶ Ἀθηναίους ξυμμαχίας, ἀνατρέψοι πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν καὶ παραλείψοι οὐδέν. — 5. Οἱ πρέσβεις, οὓς ἐπὶ τῷ πολέμῳ οἱ Μυτιληναῖοι ἐξεπεπόμφεσαν, ὡς αὐτοὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευσαν Ὀλυμπίαζε παρεῖναι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀκούσαντες βουλεύσωνται, ἥκουσιν ἐς τὴν Ὀλυμπίαν. — 6. Λέγουσι, Κροῖσον πεπομφέναι εἰς Λακεδαίμονα περὶ ξυμμαχίας ἐπὶ Κῦρον. — 7. Μήδοκος, βασιλεὺς Ὀδρυσῶν, τέτροφε Σεύθην, ὀρφανὸν ὄντα, τὸν τοῦ Μαισάδου τοῦ τῶν Ὀδρυσῶν πρότερον βασιλέως. — 8. Ἐπειδὰν αἱ μέλισσαι τοὺς νεοττοὺς ἐκτετρόφωσιν, ἡ ἡγεμὼν ἀποικίζει αὐτοὺς σὺν τῶν ἐπιγόνων τινὶ ἡγεμόνι. — 9. Ἡρακλῆς εἰς κάθαρσιν τῶν Αὐγέου βοσκημάτων τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν καὶ τὸν Πηνειὸν ἐκτέτροφεν. — 10. Ἐν τοῖς καλουμένοις τῶν Ἑλλήνων σοφοῖς Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου Μύσωνα κατείλοχε τὸν Χηνέα [2]). — 11. Ἡρόδοτος ὀνομαστὶ τὰς πόλεις, ὅσας τῶν ἐν Ἑλλάδι πυρὶ κατέλυσε βασιλεὺς Ξέρξης, κατείλοχεν. —

---

1) welche sie den Athenern hatten geben müssen. 2) Chenä war ein Dorf auf dem Berge Oeta.

5. Futurum Atticum.

1. *Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐλπίζουσι, τὴν τύχην αὐτοῖς θησαυροὺς ποριεῖν.* — 2. *Αἰσχίνης ἐμήνυσε τοῖς πολίταις, Φίλιππον τὸν βασιλέα τὰς Θεσπιὰς καὶ Πλαταιὰς περιτειχιεῖν καὶ τὴν τῶν Θηβαίων ὕβριν καταλύσειν.* — 3. *Ἦ νομιεῖτε, ὦ ὀκνηροί, ὅτι πολὺς πόνος τὸ σῶμα βλάψει καὶ τὴν ὑγίειαν ταράξει;* — 4. *Ἦ νομιοῦμεν ἐλάττους κακούργους τοὺς τῆς πατρίδος προδότας ἢ ἀνδροφόνους καὶ ἱεροσύλους;* — 5. *Οἱ μὲν πολλοὶ μακαριοῦσι τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς ἐντίμους, ἡμεῖς δὲ τοὺς ἀνθρώπους μακαριοῦμεν, καθ' ὅσον ἐπιθυμιῶν ἐλεύθερυι καὶ σώφρονές εἰσιν.* — 6. *Εἰ κατοικιεῖς πόλιν, κατοίκισον αὐτὴν εἰς τοιοῦτον τόπον, ὃς ἐπεισαγωγίμων μὴ ἐλλείψει· οὐδὲν γὰρ ἐλλείψει αὐτῶν, οἳ ἐξ ἄλλων πόλεων καὶ χωρῶν κομιοῦσι τὰ ἐπιτήδεια.* — 7. *Τηλεμάχῳ Πείραιον τὸν ἑταῖρον κελεύσαντι, εὖ ξενίζειν Θεοκλύμενον τὸν μάντιν, οὗτος ἔλεξε· Τόνδε ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δὲ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται.* — 8. *Εἰ μὲν πολέμου φροντιεῖς, τὸν σαυτοῦ βίον καὶ τὸν ἄλλων ταράξεις· εἰ δ' εἰρήνης φροντιεῖς, σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις πολλὰ ξυμφέροντα ποριεῖς.* — 9. *Ἐν ἀρχῇ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς λέγει, τὴν [1]) τῶν Ῥωμαϊκῶν [2]) ἀφήγησιν καταβιβᾶν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου Φοινικοῦ πολέμου.* — 10. *Ἀνὴρ ἐν τοῖς Μήδοις ἦν σοφός, ᾧ τοὔνομα ἦν Δηϊόκης· ὁ μὲν οὖν, πολλῆς ἀνομίας οὔσης ἀνὰ πᾶσαν τὴν Μηδικήν, κατὰ τὸ ὀρθὸν αὐτὸς ἐδίκασε· παμπόλλων δὲ πρὸς αὐτὸν ἡκόντων, ὡς αὐτοῖς δικάσειεν, οὔτε καθίζειν ἔτι ἤθελεν, οὔπερ πρότερον προκαθίζων ἐδίκαζεν, οὔτε ἔλεγε δικᾶν ἔτι. Μετὰ ταῦτα οὖν οἱ τοῦ Δηϊόκου φίλοι τοὺς ἄλλους ἔπεισαν ἑαυτοὺς βασι-*

---

1) seine. 2) τὰ Ῥωμαϊκά die römische Geschichte.

λεύεσθαι[1]). Οὕτως ἀνηγορεύθη ὁ Ληϊόκης ὡς[2]) βασιλεύσων καὶ ἀεὶ δικῶν τοῖς Μήδοις. — 11. Πολυνείκης, ὁ τοῦ Οἰδίποδος, εἰς τὴν πατρίδα ἦκε ναοὺς τῶν θεῶν κατασκάψων καὶ νόμους διασκεδῶν. — 12. Οὗτοι οἱ ὀλίγοι ἀνδρεῖοι ἱππεῖς διασκεδῶσι τὸν ὄχλον τῶν δειλῶν βαρβάρων. —

13. Τί δῆτ'[3]) ἔτερψας, ὦ τάλαινά με
ἐλπὶς τότ', οὐ μέλλουσα διατελεῖν χάριν; —

14. Φίλιππος, γελωτοποιός τις, ἐπεὶ ἐν τῷ δείπνῳ γέλωτα οὐ παρεῖχε τοῖς ἄλλοις, ἐπαύσατο τοῦ δείπνου λέγων· Τίνος ἕνεκα καὶ καλεῖ μέ τις; ὁ γέλως γὰρ ἐξ ἀνθρώπων ἐκλέλοιπεν. — 15. Κροῖσος ὁ Λυδὸς ἔπειθε τὸν Κῦρον μὴ στρατεύειν εἰς τοὺς Μασσαγέτας, λέγων· Εἰ σὺ μὲν ἥττων ἔσει, οἱ Μασσαγέται ἐπ' ἀρχὰς τὰς σὰς ἐλῶσιν, εἰ δ' ἐκεῖνοι ἥσσους ἔσονται, σὺ ἐλᾷς εἰς γῆν ἄκαρπον καὶ ἔρημον. — 16. Σεύθης ὁ Θρᾷξ Ἕλλησι τοῖς μετ' αὐτοῦ στρατευσαμένοις διεσκέδασε τὰ προσήκοντα καὶ τοὺς ταῦτα ἐλῶντας συνέπεμψεν. —

B. Medium.

1. Tempora mit unverändertem Präsensstamme.

1. Λάμων, ἄκρος ὢν σοφιστής, κατεδύετο μὲν εἰς τὸ τῆς μουσικῆς ὄνομα, πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐπικρυπτόμενος τὴν δεινότητα, τῷ δὲ Περικλεῖ συνῆν καθάπερ ἀθλητῇ τῶν πολιτικῶν ἀλείπτης καὶ διδάσκαλος. — 2. Οὐ τὸ πένεσθαι αἰσχρόν, ἀλλὰ τὸ διὰ αἰσχρὰν αἰτίαν πένεσθαι ὄνειδος. — 3. Οἱ πάλαι Ἀθηναῖοι ἁλουργῇ ἠμπείχοντο ἱμάτια, ποικίλους δὲ ἐνέδυνον χι-

---

1) Sie sollten sich regieren lassen von einem Könige. — 2) Bezeichnet die Absicht, in der dies geschah. — 3) Warum doch —; nach μέλλειν Inf. Fut.

τῶνας. — 4. Ἄνθρωπος, εἰ πρὸς χρηματισμὸν τρέπεται, φειδόμενος καὶ ἐργαζόμενος κατὰ σμικρὸν χρήματα ξυλλέγεται. — 5. Πολὺ νέμει ταῖς Μούσαις βασιλεὺς ἑτέρων ἀγωνιζομένων τὰ τοιαῦτα θεατὴς γιγνόμενος [1]). — 6. Ἦ αἰσχρόν ἐστιν, εἴ τις ἔχων μὲν ἀγρούς, ἔχων δὲ ἐργάτας, οἷς ἂν ἐργάζοιτο, ἔπειτα ἀπὸ τῆς γῆς οὐδὲν ἀγαθὸν ἔχει; — 7. Δημοσθένη, καίπερ οὐ βουλόμενον ἀγωνίζεσθαι πρὸς Ὀλυμπιόδωρον, οἰκεῖον ὄντα καὶ ἀδελφὸν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅμως ἡ τοῦ Ὀλυμπιοδώρου ἀδικία ἠνάγκασεν. — 8. Σωκράτης ὁ φιλόσοφος, ᾧτινι περιπίπτοι, διελέγετο περὶ τῆς πολιτείας, τῆς ἀρετῆς, τῆς οἰκονομίας καὶ ἄλλων τοιούτων. — 9. Τοῖς μὲν λαμβάνουσιν ἀργύριον ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀπεργάζεσθαι τοῦτο, ἐφ' ᾧ ἂν μίσθον λαμβάνωσιν· τῷ δὲ Σωκράτει οὐ λαμβάνοντι οὐκ ἀνάγκη ἦν διαλέγεσθαι, ᾧ ἂν μὴ βούλοιτο. — 10. Τοῖς μὲν ἡδίω ἐστίν, ἃ ἂν αὐτοὶ παρασκευάζωνται ἢ ἃ ἂν ἄλλοι αὐτοῖς παρασκευάζωσι, τοῖς δὲ οὐχ ἡδέα, ἃ ἂν πολλοῖς πόνοις ἀπεργάζωνται. — 11. Τέρατα πλείω τοῖς Αἰγυπτίοις ἐγίγνετο ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις· ἐγράφοντο γὰρ αὐτὰ καὶ ἐφύλασσον τὸ ἀποβαῖνον, ὃ προσήκειν τῷ τέρατι ἐνόμιζον. — 12. Ἐκ τῶν καλῶν μαθημάτων καὶ τῶν ἐνδόξων κατορθωμάτων καλλίστη τέρψις περιγίγνεται· ἀμφοτέρων δὲ τούτων ὑπάρχει τῷ γέροντι ἀναμιμνήσκεσθαι καὶ καθάπερ κτήμασι τέρπεσθαι. — 13. Μὴ ἀποδέχου τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὰ φαῦλά [2]) σοι χαριζομένους. — 14. Οἱ μὲν παῖδες τοῖς τῶν γονέων κελεύμασιν, οἱ δὲ στρατιῶται τοῖς τῶν στρατηγῶν παραγγέλμασιν, οἱ δὲ πολῖται τοῖς τῆς πόλεως νόμοις πειθέσθων. — 15. Οἱ Κολωφόνιοι ἐθρύ-

1) Das Partic. aufzulösen durch „wenn". 2) Um schlechter Zwecke willen.

πτοντο καὶ τραπέζης ἀσωτίᾳ ὕβριζον. — 16. *Πολλαὶ καὶ μεγάλαι πόλεις, εὐδαίμονες οὖσαι, ταῖς ἐμφυλίοις ταραχαῖς ὑπήκοοι ἐγίγνοντο τοῖς πλησιοχώροις, καὶ ἀντὶ κρείττονος χώρας τὴν χείρονα τύχην διηλλάσσοντο.* — 17. *Τῇ βουλῇ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως πειθόμενοι οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς τάξεις διηλλάσσοντο· οὗτοι γάρ, ἔμπειροι ὄντες τῆς εἰς τοὺς Μήδους μάχης, ἐτάσσοντο τὰς τάξεις κατὰ τοὺς Μήδους, ἐκεῖνοι δὲ κατὰ τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Θεσσαλούς, ὡς αὐτῶν ἔμπειροι ὄντες.* — 18. *Χάριλλος ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἀρίστην ἔλεγε πολιτείαν, ἐν ᾗ ἂν πλεῖστοι πολιτευόμενοι περὶ ἀρετῆς πρὸς ἀλλήλους ἄνευ στάσεως ἀγωνίζωνται.* — 19. *Κριτίας τε καὶ Ἀλκιβιάδης, ὄντες φύσει φιλοτιμότατοι πάντων Ἀθηναίων, ἠβούλοντο πάντα δι' ἑαυτῶν πράττεσθαι.* — 20. *Σωκράτης τῷ Περικλεῖ, τῷ τοῦ πάνυ Περικλέους υἱῷ, διαλογιζόμενός ποτε περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν δυνάμεως, παρεκελεύσατο αὐτῷ, ὑποδέχεσθαι τὴν τῆς στρατιᾶς ἡγεμονίαν, ἵνα ἐνδοξοτέρα ἔσοιτο ἡ πόλις εἰς τὰ πολεμικά.* — 21. *Ὡς ἐν συμποσίῳ ὀρχηστρὶς θαῤῥούντως τε καὶ ἀσφαλῶς διεπράττετο σφαλερὸν θαῦμα, ὁ Σωκράτης ἔλεξεν, ὅτι ἐν πολλοῖς καὶ ἄλλοις καὶ ἐν τουτοισὶ δῆλόν ἐστιν, ὡς ἡ γυναικεία φύσις οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρός.* — 21. *Μετὰ τὴν τοῦ Σεύθου νίκην οὐ πολλῶν ἡμερῶν διαλιπουσῶν, οἱ ἐκ τοῦ ὄρους Θρᾷκες πρὸς τὸν Σεύθην περὶ ὁμήρων καὶ σπονδῶν διεπράττοντο.* — 22. *Ἀναξιβίου οὐκέτι ναυάρχου ὄντος, πρὸς Ἀρίσταρχον, Βυζαντίου ἁρμοστήν, Φαρνάβαζος ὁ Πέρσης διεπράττετο τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ Κυρείου στρατεύματος, ἅπερ καὶ πρότερον πρὸς Ἀναξίβιον.* — 23. *Κῦρος ὁ δεύτερος ἐπέδειξε Λυσάνδρῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ τὸν ἐν Σάρδεσι παράδεισον, ἐν ᾧ πάντα οὐ μόνον διετάττετο, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς διέτατεν.* — 24. *Μάλιστα τῷ Κύρῳ ἐπίστευον αἱ πόλεις*

αἱ Ἰωνικαὶ ἐπιτρεπόμεναι, ἐπίστευον δ' οἱ ἄνδρες· οὐδὲν γὰρ ἐψεύδετο τὸν πεποιθότα αὐτῷ. —

C. *Passivum.*

1. Tempora mit unverändertem Stamme.

1. *Καθάπερ οἱ δραπέται, κἂν μὴ διώκωνται, οὕτως οἱ ἄφρονες, κἂν μὴ κακῶς πράττωσι, ταράττονται.* — 2. *Ἐάν τι μὴ ἀληθὲς λέγῃς, μὴ βαρέως φέρε, ὑπ' ἄλλων ἐλέγχεσθαι.* — 3. *Ἐν μὲν τοῖς κατόπτροις ὁ τῆς ὄψεως, ἐν δὲ ταῖς ὁμιλίαις ὁ τῆς ψυχῆς χαρακτὴρ βλέπεται.* — 4. *Τὸ μὲν σῶμα ἐνδείᾳ καὶ πληρώσει, ἡ δὲ ψυχὴ ἀνέσει καὶ πόνῳ σώζεται.* — 5. *Κατὰ τὴν φύσιν ἐστὶν ἄρχεσθαι γυναῖκας ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πολλάκις ἠλέγχοντο ὡς ἀρχόμενοι ὑπὸ τῶν γυναικῶν.* — 6. *Τίς πλέον ἂν θαυμάζοιτο δικαίως ὑπὸ πάντων τῶν πεπαιδευμένων ἀνθρώπων, ἢ Ὅμηρος, ὁ κατ' ἐξοχὴν λεγόμενος ποιητής.* — 7. *Ὄλυμπος, τὸ τῶν θεῶν οἰκητήριον, οὔτ' ἀνέμοις τινάσσεται, οὔτ' ὄμβρῳ δεύεται, ἔχει δὲ τὴν αἰθρίαν ἀεὶ ἀνέφελον.* — 8. *Σώστρατος ὁ αὐλητής, ὀνειδιζόμενος ὑπό τινος ἐπὶ τῷ*[1] *γονέων ἀσήμων εἶναι, ἔλεγε· Καὶ μὴν διὰ τοῦτο ἄξιός εἰμι μᾶλλον θαυμάζεσθαι, ὅτι ἀπ' ἐμοῦ τὸ γένος ἄρχεται.* — 9. *Ὅταν κωλύῃ ἢ ταράττῃ, πολλάκις οὐ μόνος αἴτιος εἶ.* — 10. *Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις πολλοὶ μὲν ἄξιοι ἄνδρες δημοσίᾳ ἐθάπτοντο, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου ἐδιώκοντο καὶ ὑβρίζοντο.* — 11. *Διονύσιος, ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος, φόβῳ ἠναγκάζετο θώρακα σιδηροῦν ἐπὶ*[2] *τὸν χιτῶνα ἐνδύειν.*

---

1) Der Artikel ist mit dem Inf. εἶναι zu verbinden; εἶναι c. Gen. „von Jemandem abstammen, also: deßhalb, weil er abstammte. 2) über.

— 12. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες τὰς Ἀθήνας περιτειχιζομένας ἔπεμψαν πρέσβεις κωλύσοντες τὴν πόλιν μὴ τειχίζεσθαι. — 13. Οἱ τοῖς κυνηγεσίοις πόνοις ἐθιζόμενοι δυνατοὶ ἔσονται τοῦ τε πολέμου πόνους ὑπέχειν καὶ φύλακες εἶναι ἀγαθοὶ τοῦ ἐπιταττομένου[1]). — 14. Κῦρος, ἔτι παῖς ὢν δεκαέτης, ἔπαιζε σὺν ἄλλοις ἡλικιώταις, οἳ αὐτὸν αὑτῶν βασιλέα ἠβούλοντο εἶναι· βασιλεὺς δὲ ὀνομαζόμενος ἐμάστιξεν ἕνα τῶν παίδων, ἀνδρὸς δοκίμου υἱόν, ὅτι τὰ ἐπιτασσόμενα οὐκ ἀπειργάζετο. — 15. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ μαστιγομένου παιδὸς ὀργῇ εἶχε[2]), τὸν παῖδα ὑπὸ βουκόλου ὑβρίζεσθαι, καὶ ἦκε τοῦτο μεμφόμενος πρὸς βασιλέα. — 16. Οὗτος δὲ ἀκούσας ταῦτα τὸν βουκόλον καὶ τὸν ὑβρίσαντα παῖδα μεταπέμπεσθαι ἐκέλευσεν· ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνοι προσήγοντο, αὐτὸς ἐξεπλήττετο τῷ χαρακτῆρι τοῦ προσώπου τοῦ παιδός· ἔπειτα δὲ τὸν Κῦρον ὡς ἑαυτοῦ ἀδελφιδοῦν ὄντα ἀνεγίγνωσκεν. — 17. Ὀλυμπία τέμενος ἦν ἐν τῇ Πισάτιδι τῆς Ἤλιδος, ἔνθα τὰ Ὀλύμπια, ἀγὼν πενταετηρικός, ἤγετο τῷ Διΐ. — 18. Τὸ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ ξόανον, κλεινότατον ἔργον Φειδίου τοῦ Ἀθηναίου, τηλικοῦτον τὸ μέγεθος[3]) ἦν, ὥστε, καίπερ μεγίστου ὄντος τοῦ νεώ, ἥπτετο σχεδόν τι τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς. — 19. Τῆς Πισάτιδος εἰς ὀκτὼ πόλεις μεριζομένης μία τούτων λέγεται καὶ ἡ Σαλμώνη, πλησίον οὖσα τῆς ὁμωνύμου κρήνης. — 20. Περικλῆς τὰ μὲν ἄλλα[4]) τὴν ἰδέαν[4]) τοῦ σώματος ἄμεμπτος, προμήκης δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀσύμμετρος· ὅθεν αἱ εἰκόνες αὐτοῦ σχεδὸν ἅπασαι κράνεσι περιέχονται, οὐ βουλομένων τῶν τεχνιτῶν ἐξονειδίζειν. — 21. Εἰ δ' ὀρθῶς στοχαζόμεθα τοῦ δικαίου, ἔξεστι κρίνειν ἐκ τῶν γρα-

---

1) Dessen, was befohlen, aufgetragen wird. 2) war zornig, ungehalten. 3) An Größe. 4) Accus. der Beziehung.

φομένων· τούτοις προοιμιάζεται Πλούταρχος τὴν ἀναγραφὴν τοῦ βίου Περικλέους καὶ τοῦ Φαβίου Μαξίμου. — 22. Θεμιστοκλῆς ἐν ἀπήνῃ κατακλειόμενος ἀνεκομίζετο ὡς βασιλέα, τῶν περὶ αὐτὸν ἀεὶ τοῖς πυνθανομένοις λεγόντων, ὅτι γύναιον Ἑλληνικὸν ἄγοιτο ἀπ' Ἰωνίας πρός τινα τῶν ἐπὶ θύραις βασιλέως. — 23. Ἀνὴρ μέγας καὶ ἐπίσημος ὅμοιός ἐστι πλατάνῳ, ἣ οἱ μὲν χειμαζόμενοι καὶ κινδυνεύοντες ὑποτρέχουσιν, ὃς δὲ εὐδίας γιγνομένης τίλλεται καὶ κολούεται. — 24. Ἀρτέμων τρυφερός τις τῷ βίῳ καὶ πρὸς τὸν φόβον μαλακὸς ὢν τὰ πολλὰ μὲν οἴκοι διέτριβεν, εἰ δὲ βιάζοιτο τὴν οἰκίαν καταλιπεῖν, ἐν κλινιδίῳ κρεμαστῷ παρὰ τὴν γῆν αὐτὴν*) ἐκομίζετο καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζετο Περιφόρητος. —

B. Medium.

2. Tempora mit verändertem Stamme.

a) Verba labialia.

1. Σωκράτης Μένωνί τινι, ᾧ διείλεκτο περὶ τῆς ἀρετῆς, ἔλεξεν· Ἀρετὴ οὐκ ἂν εἴη διδακτόν, εἴπερ ὀρθῶς ἡμεῖς ἐσκέμμεθα. — 2. Δημοσθένης ἐγκωμιάζει τὸν Δημοχάρην, ἔχοντα ἀδελφὴν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἀποκέκρυπται τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ἀπείργασται τὴν χορηγίαν καὶ τριηραρχίαν καὶ τὰς ἄλλας λειτουργίας. — 3. Ἄφοβος, εἷς τῶν Δημοσθένους ἐπιτρόπων, ἀπολογίαν προϊσχόμενος, ἐψεύδετο, τὸν τοῦ Δημοσθένους πατέρα ἀποκεκρύφθαι τὴν οὐσίαν τὸν δῆμον. — 4. Ὁ Δημοσθένης, ὑπὲρ Στεφάνου τινὸς διωκομένου ὑπὸ Ἀφόβου ἐσκημμένου αὐτῷ ψευδομαρτυ-

---

*) Längs der Erde selbst hin = nicht weit entfernt vom Boden.

ριῶν λέγων, ἀπέδειξεν, ὡς οὐ ψευδομάρτυρ ἐστὶν ὁ Στέφανος. — 5. Ἐπεὶ Δαρεῖος [1]) ὑπώπτευε τελευτὴν τοῦ βίου, μετεπέμψατο Κῦρον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατράπην ἀπέδειξεν. — 6. Καλλικρατίδας, ἐν τῷ τῆς Μυτιλήνης λιμένι ὁρμισάμενος, τὴν τε πόλιν καὶ τὸν Κόνωνα συνέκλεισε· καὶ κατὰ γῆν μεταπεμψάμενος τοὺς Μηθυμναίους πανδημεὶ καὶ ἐκ Χίου τὸ στράτευμα διεβίβασεν· ὠφελείας δὲ ὑπ' Ἀθηναίων πεμφθείσης ἠναγκάσθη τὴν πολιορκίαν λῦσαι. — 7. Πλάτων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας ἀπέσκεπται, εἰ ὁ ἄριστος εὐδαιμονέστατος καὶ ὁ κάκιστος ἀθλιώτατός ἐστιν ἀεί. — 8. Ἀλκμήνη ηὔξατο τῷ Διΐ, τοῦ Εὐρυσθέως εἰς φυγὴν τραπέντος·

ὦ Ζεῦ, χρόνῳ [2]) μὲν τἄμ' ἐπεσκέψω κακά.
χάριν δ' ὅμως σοι τῶν πεπραγμένων ἔχω. —

9. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ νόμος κελεύει· ὁ ἐπίτροπος ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα τὰ τοῦ ὀρφανοῦ χρήματα. — 10. Εἰ γίγνοιτο ἐξέτασις τῶν πολιτῶν κατὰ δήμους, τοῖς δημόταις ἐξῆν, ἀποψηφίσασθαί τινα ὡς ἄδικον ὄντα· καὶ τοὺς οὕτως ἀποψηφισθέντας μὴ μετέχειν τῆς πολιτείας ὁ νόμος ἐκέλευεν. — 11. Αἰθίοπες οἱ ἐν τῷ Ξέρξου στρατεύμαι παρδαλᾶς τε καὶ λεοντᾶς ἐνημμένοι ἦσαν, τόξα δὲ εἶχον ἐκ φοίνικος σπάθης κατεσκευασμένα, μακρά, τετραπήχεων οὐκ ἐλάσσω. — 12. Ἡρακλῆς ἐνῆπτο τὴν διφθέραν τὴν τοῦ λέοντος τοῖς ὤμοις, τὸ μὲν ῥόπαλον τὸ ἐκ Νεμέας τῇ δεξιᾷ, τῇ δὲ ἀριστερᾷ τὰ τόξα τὰ παρ' Ἀπόλλωνος εἶχεν· ἐνεδεδύκει δὲ πέπλον τὴν παρ' Ἀθηνᾶς. — 13. Μίνως ὁ τῆς Κρήτης βασιλεὺς ἔκτισε πρῶτος θαλασσοκρατίαν καὶ τῶν νήσων τὰς πλείστας κατεστρέψατο καὶ τοὺς κακούργους ἐκόλασεν. — 14. Δημοσθένης τοῖς πολίταις παρακελευσάμενος, τοῖς Ὀλυν-

---

1) Der zweite dieses Namens. — 2) spät.

θίοις ἐπὶ τὸν Φίλιππον ὠφέλειαν πέμπειν, λέγει· Φροντίσατε τῶν λοιπῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτων τῶν ἀνθρώπων [1]) εἰσακούσατε, ἵνα τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτρίψησθε· εἰ δὲ μὴ ὠφέλειαν πέμψομεν, εἶτ' Ὄλυνθον ἐκεῖνος καταστρέψεται· φρασάτω τις ἐμοί, τί τὸ κωλῦον ἔτ' αὐτὸν ἔσται βαδίζειν ὅποι βούλεται. — 15. Ἄξιόν ἐστιν, οὐ σκέψασθαι ἐξ ἑνὸς μόνου ἔργου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν τινι πεπραγμένων· καὶ οὐκ ἔστι σκέψασθαι ἐκ τοῦ ἀποβαίνοντος, ἀλλ' ἐκ τῆς αἰτίας τοῦ πράξαντος. — 16. Θρασύβουλος καὶ οἱ φυγάδες οἱ σὺν αὐτῷ τῆς νυκτὸς τοῖς τῶν τριάκοντα ἱππεῦσι προσπίπτοντες πάντας ἐτρέψαντο καὶ ἐδίωξαν ἐξ ἢ ἑπτὰ στάδια. — 17. Εἰ θεοὶ σωτῆρες τῶν κυμάτων καὶ τοῦ κινδύνου ἐμὲ ἐκσώσονται, ἐπ' ἐργασίαν τρέψομαι καὶ βαδιοῦμαι ἐν τῷ ἀγορᾷ διατρίβων. — 18. Ὁ παιδαγωγὸς πρὸς τὸν Ὀρέστην λέγων εἰσάγεται ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους·

— — ἱκάνομεν
πολύφθορόν [2]) τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε,
ὅθεν σε πατρὸς [3]) ἐκ φόνων ἐγώ ποτε
— ἐξέσωσα, κἀξεθρεψάμην
τοσόνδ' [4]) ἐς ἥβης, πατρὶ τιμωρὸν φόνου. —

19. Τὸν Κῦρον βουκόλος τις ἐκ μικροῦ παιδαρίου ἐξεθρέψατο, ὥστε ὑπὸ πάντων αὐτοῦ υἱὸν νομίζεσθαι. — 20. Τῶν ἐν τῇ Κυρουπόλει βαρβάρων τετραμμένων πρὸς τὰς μηχανὰς καὶ τοὺς ταύτῃ μαχομένους, Ἀλέξανδρος λάθρα διὰ τοῦ ποταμοῦ χειμάῤῥου, ξηροῦ ἐν τῷ τότε ὄντος, εἰς τὴν πόλιν εἰσέρχεται. — 21. Τοῦ Ἄγιδος [5]) ὁδυρομένου τὰ παρόντα πράγματα καὶ τὸ πα-

1) Die Gesandten der Olynthier, welche um Hülfe baten. 2) Accus. des Orts st. εἰς. 3) Des Agamemnon durch den Aegisthos. 4) εἰς τοσόνδε ἥβης = bis zu dem (Grade) der Jugendkraft. 5) Agis III. (244) und nach ihm (226) Kleomenes III. versuchten die Verfassung des Lykurgos wieder herzustellen.

λαιὸν ἀξίωμα τῆς Σπάρτης ἰσχύειν βουλομένου οἱ μὲν πρεσβύτεροι καθήψαντο, οἱ δὲ νέοι ταχὺ αὐτῷ ὑπήκουσαν καὶ συναπεδύσαντο πρὸς τὴν ἀρετὴν ὥςπερ ἐσθῆτα τὴν δίαιταν ἐπ' ἐλευθερίᾳ συμμεταβάλλοντες. — 22. Κλεομένης, τοῦ Ἀντιγόνου μετὰ πολλῆς δυνάμεως τὴν Γεράνειαν ὑπερβάλλοντος, οὐ τὸν Ἰσθμόν, ἀλλὰ τὰ Ὄνεια τειχίσας ἐφύλαξεν, ἵνα ἀποτρίψαιτο μᾶλλον τοὺς Μακεδόνας, ἢ συνάψειε πρὸς φάλαγγα δεινήν. —

b. Verba gutturalia.

1. Οἱ πρέσβεις διαπεπραγμένοι, ὧν [1]) ἕνεκα ἐπέμφθησαν, ἦκον. — 2. Εὐθύδημός τις, γράμματα πολλὰ συνειλεγμένος ποιητῶν τε καὶ σοφιστῶν τῶν εὐδοκιμωτάτων, ἐκ τούτων ἤδη ἐνόμιζε διαφέρειν τῶν ἡλικιωτῶν ἐπὶ σοφίᾳ. — 3. Εἰρωνικῶς ὁ Δημοσθένης λέγει τῷ Αἰσχίνῃ, Ὅτι εὐθέως τὸ κάλλιστον ἐξελέξω τῶν ἔργων, ὑπογραμματεύειν καὶ ὑπηρέτην εἶναι τοῖς ἀρχιδίοις. — 4. Τῶν Μεγαρέων οἱ ἄριστοι ἐξετάσαντες τοὺς στρατιώτας ἐξελέξαντο τῶν τε ἐχθρῶν καὶ τῶν μάλιστα ξυμπραξάντων τὰ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἄνδρας ὡς ἑκατὸν καὶ ἀποκτείνειν ἐκέλευσαν. — 5. Διογένης πρὸς τὸν ἐνσείσαντα αὐτῷ δοκόν, εἶτα λέξαντα, φύλαξαι, πλήξας αὐτὸν τῇ βακτηρίᾳ ἔλεξε, φύλαξαι. — 6. Τοσοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἵους ἂν εὔξαιο περὶ σεαυτὸν γίγνεσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας. — 7. Φιλόξενος ὁ γαστρίμαργος ἐπιμεμφόμενος τὴν φύσιν ηὔξατο γεράνου τὴν φάρυγγα ἔχειν. — 8. Ἀρβιδαῖος τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας σατράπης ἄφνω τῇ τῶν Κυζικηνῶν πόλει προςέπιπτε καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει καταπληξάμενος ἠνάγκαζε [2]) δέχεσθαι φρουράν. — 9. Οἱ δὲ Κυζικηνοὶ ἀπαράσκευοι παντελῶς ὑπάρχοντες πρὸς

---

1) ταῦτα, ὧν etc. — 2) wollte zwingen.

τὴν πολιορκίαν φανερῶς μὲν πρέσβεις ἐξέπεμψαν τοὺς διαλεξομένους τῷ Ἀρριδαίῳ λῦσαι τὴν πολιορκίαν, λάθρα δὲ παρεσκευάσαντο τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν, ὥστε ἐκεῖνον τῆς ἐλπίδος ψευσθῆναι. — 10. Τὸν Φίλιππον πολὺ τῷ βασιλεῖ φοβερώτερον εἶναι ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἐνόμιζεν ὁ Δημοσθένης, ὥστε τοὺς πολίτας ἔπειθε, πρεσβείαν ἐκπέμπειν, ἥτις τῷ βασιλεῖ διαλέξεται[1]). — 11. Ἐπὶ τοῦ Μαξιμίνου βασιλεύσαντος τῆς Καρχηδονίας χώρας ἐπετρόπευέ τις τραχύτατα καὶ χρήματα ὡς πλεῖστα τοὺς ἀρχομένους ἐπράττετο· τοῦτον οὖν νεανίσκοι τῶν εὐγενῶν τινες προσερχόμενοι ὡς περὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν χρημάτων διαλεξόμενοι ἐφόνευσαν. — 12. Οἱ κυνηγέται ἀγαθοὶ ἂν στρατιῶται γίγνοιντο· αὐτοὶ γὰρ ἐν φυγῇ τῶν πολεμίων ὀρθῶς καὶ ἀσφαλῶς διώξονται τοὺς ἐναντίους ἐν παντὶ χωρίῳ διὰ συνήθειαν. — 13. Διονύσιος καταπεπληγμένος τοὺς Καρχηδονίους[2]) ἀπέπεμψε πρεσβευτὴν πρός τε τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἕλληνας καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους πείσοντα, αὐτῷ ὠφέλειαν πέμπειν. — 14. Οἱ ἑπτὰ Πέρσαι οἱ τὸν Σμέρδιν φονεύσαντες περὶ τῆς βασιλείας ἐβουλεύσαντο τοιόνδε· ὅτου ἂν ὁ ἵππος ἡλίου ἀνατέλλοντος πρῶτος φθέγξηται ἐν τῷ προαστείῳ, τοῦτον ἔξειν τὴν βασιλείαν. — 15. Πολλοὶ ἤδη σοφοὶ ἐπολιτεύσαντο, Πίττακος, Σόλων, Λυκοῦργος, Ζάλευκος, ἄλλοι μυρίοι· ἁρμόττει γὰρ τῷ σοφῷ πολιτεύεσθαι· τίς γὰρ ἄμεινον αὐτοῦ συμβουλεύσεται τὸ συμφέρον, καὶ νόμους γράψεται ἢ ἀποψηφιεῖται, καὶ ἀδωροδόκητα ταῦτα διαπράξεται; — 16. Ἀριάδνην οἱ μὲν λέγουσιν ἀπάγξασθαι ἀπολειφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐν Νάξῳ, οἱ δὲ εἰς Νάξον κομισθεῖσαν Διονύσῳ γυναῖκα ἀχθῆναι. — 17. Ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ κοσμίου ἐστὶ καὶ πο-

---

1) Er schloß nämlich, der König von Persien werde um so geneigter sein, sich mit ihnen gegen Philipp zu verbinden. — 2) Vor den Karthagern. —

λίτας καὶ ξένους καλῶς ἀποδέξασθαι καὶ ἀποπέμψαι. — 18. Συρακόσιοι ἐννέα τριήρεσι πρὸς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τὰς τῶν Καρχηδονίων παραταξάμενοι εἰς φυγὴν ἐτρέψαντο. — 19. Ἀθηναίων ναῦς τὰς ἀρίστας ἐπιλεξάμενος Θεμιστοκλῆς ἐπορεύετο περὶ τὰ πότιμα ὕδατα, ἐγγλύφων ἐν τοῖς λίθοις γράμματα, ἵνα Ἴωνες, οἱ ἐπὶ τοῦ Ξέρξου ἐπερχόμενοι τῇ ὑστεραίᾳ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, ἐπιλέξαιντο. — 20. Τὰ ἐν τῇ Παραιτακηνῶν χώρᾳ διαπραξάμενος Ἀλέξανδρος αὐτὸς μὲν ἐς Βάκτρα ἐπορεύθη, Κρατερὸν δὲ τῶν ἱππέων ἑταίρων ἔχοντα ἑξακοσίους καὶ τῶν πεζῶν τὴν τε αὐτοῦ τάξιν καὶ τὴν Πολυσπέρχοντος καὶ Ἀττάλου ἐπὶ Κατάνην τε καὶ Αὐστάνην[1]) ἐξέπεμψεν, οἳ δὴ μόνοι ἔτι ὑπελείποντο ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ. — 21. Ἀμάλθεια ἡ Αἱμονίου θυγάτηρ κέρας εἶχε ταύρου. Τοῦτο δέ, ὡς Φερεκύδης λέγει, δύναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε βρωτὸν ἢ ποτόν, ὅπερ εὔξαιτό τις, παρέχειν ἄφθονον. — 22. Λύσανδρος ὁ Λίβυος καὶ Μανδροκλείδας ὁ Ἐκφάνους[2]) καὶ πλεῖστοι τῶν νέων ἀπεδέξαντο τὴν φιλοτιμίαν τοῦ Ἄγιδος, ἐπισκευάσοντος τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου. — 23. Μέγιστον ἦν κατ' Ἀθηναίων ἐγκώμιον, ὅτι Φίλιππος τοὺς μὲν Μεσσηνίους καὶ τοὺς Ἀργείους εὖ πράττει, τοὺς δ' Ἀθηναίους οὔ· ἐνόμιζε γάρ, αὐτοὺς μόνους οὐδεπώποτε κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια ἀνταλλάξασθαι, οὐδὲ χάριτος, οὐδ' ἀσφαλείας τὴν εἰς τοὺς Ἑλλήνων εὔνοιαν. —

c. Verba lingualia.

1. Παρεσκεύασθε, ὦ νεανίαι, μηδὲν ἂν φυγεῖν τῶν ὑπ' ἐκείνου προσταττομένων, ὅστις ποτ' ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, οἷς ἂν βελτίους γίγνησθε. — 2. Εἰ μέλλεις

1) Anführer der Baktrier. — 2) Spartaner zu der Zeit des Agis.

πράττειν τὰ τῆς πόλεως, πᾶσαν [1]) παρασκευὴν παρασκευασμένος ὑποδέχου τοῦτο τὸ πρᾶγμα. — 3. Σαρδανάπαλος πᾶν τὸ σῶμα ψιμυθίοις ἁπαλώτερον πάσης [2]) γυναικὸς τρυφερᾶς κατεσκεύαστο. — 4. Τῇ αὐτοῦ διαθέσει ἀπηλλάττετο τῶν Ἀρμενίων ὁ Κῦρος κεχρηματισμένος οὐ μόνον τὰ χρήματα, ἃ εἶχεν, ἀλλὰ πολὺ πλείονα τούτων ἡτοιμασμένος διὰ τὸν τρόπον, ὥστε λαμβάνειν, ὁπότε βούλοιτο. — 5. Ὡς Ξέρξης πάντα ἡτοίμαστο τὰ πρὸς τὴν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας στρατείαν, ἐξέπεμψε κήρυκας ἐπὶ γῆς τε καὶ ὕδατος αἴτησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα πλὴν οὔτε εἰς Ἀθήνας οὔτε ἐς Λακεδαίμονα. — 6. Τῷ μὲν Ἀριστείδῃ, κυρίῳ ὄντι τῶν κοινῶν παρὰ τῶν Ἑλλήνων φόρων, οὐδὲν ὑπῆρχεν, ὥστε θαφθῆναι δημοσίᾳ· ὕστερον δὲ οἱ τὰ κοινὰ πολιτευόμενοι ἐκ πτωχῶν εὔποροι καὶ πολλοῦ χρόνου τροφὴν ἄφθονον ἦσαν ἡτοιμασμένοι. — 7. Ἀδικώτατον τρόπον παρεφέροντο οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς αὑτοὺς [3]) πλεῖστα καὶ μέγιστα ἀγαθὰ κατειργασμένοις ἀνθρώποις· τὸν γὰρ Θεμιστοκλέα ἐκεκολάκεσαν ἂν [4]) τῷ θανάτῳ, εἰ μὴ ἀπέφυγεν εἰς τοὺς Πέρσας· τὸν δὲ Ἀριστείδην καὶ τὸν Κίμωνα εἰς δέκα ἔτη ἐξωστράκισαν. — 8. Νῖνος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων ἐπιφανεστάτας πράξεις τῶν πρὸ αὐτοῦ κατειργασμένος ἔκτισε πόλιν μεγάλην καὶ εὖ τετειχισμένην καὶ ὠνόμασεν ἀφ' ἑαυτοῦ Νῖνον. — 9. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἐψευσμένοι γνώμης, τοὺς Πελοποννησίους πανδημεὶ ἐκστρατεύσεσθαι εἰς Βοιωτίαν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἐξέλιπον τὴν πόλιν καὶ ἔφυγον εἰς τὰς ναῦς. — 10. Λεύκουλλος ὁ Ῥωμαίων στρατηγός, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγωνισάμενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸν κέρασον. — 11. Ἡρακλῆς τοῖς

---

1) Aller möglichen d. h. der gehörigen. — 2) Als irgend ein ꝛc. — 3) Doppelter Accuſ. bei den Verbis: thun, machen, wie κατεργάζεσθαι. — 4) Würden ihn beſtraft haben, wenn er nicht...

Ὀλυμπίοις θεοῖς συνηγωνίσατο τὸν πρὸς Γίγαντας πόλεμον. — 12. Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀριστείδης πολλὰ καὶ καλὰ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ διεπραξάσθην. — 13. Οἱ τῶν Περσῶν βασιλεῖς τοῖς φίλοις, οὓς θεραπεύειν ἠβούλοντο, ἢ πόλεις ἢ καὶ χώρας ἐχαρίσαντο, ἵνα ἔχοιεν βιοτεύειν ἀπὸ τῶν προσόδων αὐτῶν· οἷον Κῦρος ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ Κυζικηνῷ, φίλῳ ὄντι, ἑπτὰ πόλεις ἐχαρίσατο, Ἀρταξέρξης δὲ ὁ πρῶτος τῷ Θεμιστοκλεῖ τρεῖς, εἰς ἄρτον καὶ οἶνον καὶ ὄψον, Μαγνησίαν καὶ Λάμψακον καὶ Μυοῦντα[1]). — 14. Ἐπεὶ Θρασύλος ὁ στρατηγὸς ἠνάγκασεν Ἄγιν, ἐκ τῆς Λεκελίας ἐπὶ τὸ ἄστυ ἐκστρατευσάμενον, πάλιν ἀπάγειν, οἱ Ἀθηναῖοι αὐτῷ ἔτι προθυμότεροι ἦσαν καὶ ἐπεψηφίσαντο, ὁπλίτας τε αὐτὸν καταλέξασθαι χιλίους, ἱππέας δὲ ἑκατόν, τριήρεις δὲ πεντήκοντα. — 15. Ἄφοβος πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς τοὺς δικαστὰς ἐψευσμένος ἐξελήλεγκται ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους τῷ δευτέρῳ λόγῳ, ὃν κατ' αὐτοῦ ἔλεξεν. — 16. Λόγισαι πολλὰ πρὸ τοῦ λέγειν ἢ πράττειν· οὔτε γὰρ τὰ πραχθέντα ἂν ἀποδείξαις ἀγένητα, οὔτε τὰ λεχθέντα ἄλεκτα. — 17. Κυβερνήτου μὲν ἔργον ἀγαθοῦ, εἰς τὰς τῶν πνευμάτων μεταβολὰς ἁρμόσασθαι, ἀνδρὸς δὲ σοφοῦ, πρὸς τὰς τῆς τύχης. — 18. Οὔθ' οἱ ἄμουσοι τοῖς ὀργάνοις, οὔθ' οἱ ἀπαίδευτοι ταῖς ἀτυχίαις οἷοί τέ εἰσιν συναρμόσασθαι. — 19. Λίων ὁ Ἱππαρίνου, φυγὰς ὢν ὑπὸ Διονυσίου τοῦ δευτέρου, μετὰ δισχιλίων στρατιωτῶν αὖθις κατηγωνίσατο· καὶ ὃ πρότερον αὐτὸς ἦν, τοῦτο ἐκεῖνον εἰργάσατο, φυγάδα. — 20. Τῇ πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους δίκῃ ὁ Δημοσθένης καταδεδίκασται τὴν οὐσίαν τοῦ πατρός. — 21. Καίπερ ἐξὸν[2]) τοῖς Ἕλλησιν[3]) ἐν Ἀσίᾳ πόλιν κτίσαι καὶ αὐτοὺς εὐδαίμονας εἶναι καὶ τοὺς οἰ-

1) Städte in Klein-Asien, meistens von griechischen Einwohnern bewohnt. — 2) Absolut „obgleich es erlaubt war". — 3) Den 10,000 des Xenophon.

κοι ἀκλήρους ἐκεῖσε κομίσασθαι, δίκαιον καὶ εἰκὸς ἐνόμιζον εἶναι εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τοὺς οἰκείους πορεύεσθαι. — 22. Πλαταιῆς[1]) παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων πρὸ τῆς πολιορκίας ἐκκεκομισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ συνεκλείοντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων, ἐγκαταλελειμμένοι τετρακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ ὀγδοήκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκατὸν σιτοποιοί. Τοσοῦτοι ἦσαν οἱ ξύμπαντες, ὅτε ἡ πολιορκία ἤρχετο, καὶ ἄλλος οὐδεὶς ἦν ἐν τῷ τείχει οὔτε δοῦλος οὔτε ἐλεύθερος· τοιαύτη ἡ Πλαταιῶν πολιορκία κατεσκευάσθη. — 23. Οἱ Εὐβοεῖς, τῶν Περσῶν ἐπιστρατευσαμένων, τῷ Βάκιδος χρησμῷ πεποιθότες, οὔτε ἐξεκομίσαντο οὐδὲν οὔτε προσεις ήξαντο ὡς παρεσομένου αὐτοῖς πολέμου. — 24. Ἐκ Φιλίππου ἦν νόμος, τῶν ἐν τέλει Μακεδόνων τοὺς παῖδας ὅσοι ἐς ἡλικίαν ἐμειρακίσαντο, καταλέγεσθαι ἐς θεραπείαν τοῦ βασιλέως, οἷς τά τε ἄλλα τοῦ σώματος τοῦ βασιλέως θεραπεύειν καὶ τὸν βασιλέα ἀναπαυόμενον φυλάσσειν ἐπετέραπτο. —

C. Passivum.

2. Tempora mit verändertem Stamme.

a. Verba labialia.

1. Ὁ σῖτος τῇ μύλῃ τέτριπται. — 2. Ἐν τῇ Ἀργόλιδι καὶ τὸ Τημένιόν ἐστιν, ἐν ᾧ τέθαπται Τήμενος, πρῶτος ἐν Ἄργει βασιλεὺς Ἡρακλείδης ὤν. — 3. Ἐπὶ τῆς κολακείας, ὡς ἐπὶ μνήματος, αὐτὸ[2]) μόνον τὸ ὄνομα τῆς φιλίας ἐπιγέγραπται. — 4. Σοφοκλῆς μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἔτι παῖς ὤν, περὶ τρό-

---

1) Aeltere att. Endung für εῖς. — 2) Nur der Name, im Gegensatz der Sache.

παιον γυμνὸς ἀληλιμμένος ἐχόρευσεν. — 5. Οἱ ἀργυρογνώμονες διαγιγνώσκουσι, τίνα τῶν νομισμάτων ἐστὶ δόκιμα καὶ ἀκίβδηλα, καὶ τίνα παρακεκομμένα ἢ κατατετριμμένα. — 6. Ἐν Πασαργάδαις τάφος ἦν Κύρου τοῦ πρώτου Περσῶν βασιλέως, ἐν ᾧ τάδε ἐπεγέγραπτο· Ὦ ἄνθρωπε, ἐγὼ Κῦρός εἰμι, ὁ τὴν ἀρχὴν τοῖς Πέρσαις κτίσας, καὶ τῆς Ἀσίας βασιλεύσας· μὴ οὖν ταράξῃς μοι τὸ μνῆμα. — 7. Ὑπὸ τῶν Ὑρκανίων πεζοὶ μὲν ὅτι πλεῖστοι [1]), ἱππεῖς δὲ πολὺ πλείους ἢ πρότερον, εἰς δισχιλίους, ἐπέμφθησαν· τὸ γὰρ πρόσθεν καταλελειμμένοι ἦσαν πλείους οἶκοι αὐτῶν ἱππεῖς, ὅτι οἱ Καδούσιοι καὶ οἱ Σάκαι τῶν Ἀσσυρίων πολέμιοι ἦσαν [2]). — 8. Κῦρος κατεπέμφθη ὑπὸ Δαρείου τοῦ πατρὸς σατράπης Λυδίας τε καὶ Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας. — 9. Οἱ Γίγαντες, Γῆς καὶ Οὐρανοῦ παῖδες, φοβεροὶ τῇ τε δυνάμει καὶ ταῖς ὄψεσιν, ἠκόντιζον εἰς οὐρανὸν πέτρας καὶ δρῦς ἡμμένας. — 10. Ἀντώνιος τὸν περιόντα σῖτον διεμέρισε ταῖς πόλεσι πρατούσαις ἀθλίως καὶ περικεκομμέναις χρημάτων, ἀνδραπόδων, ὑποζυγίων. — 11. Ὡς Ἀλέξανδρος τὰ τῆς διαβάσεως τοῦ Ἰνδοῦ παρεσκευάζετο, Κρατερὸς ὑπελέλειπτο ἐπὶ στρατοπέδου, τήν τε αὐτοῦ ἔχων ἱππαρχίαν καὶ τοὺς ἐξ Ἀραχώτων καὶ Παραπαμισαδῶν ἱππέας καὶ τῆς φάλαγγος τῶν Μακεδόνων τὴν Πολυσπέρχοντος τάξιν. — 12. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ παῖδες ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐνεγράφοντο εἰς τοὺς φράτορας, ἵνα πολῖται γνήσιοι εἶεν· ὅθεν τις παρὰ τῷ Δημοσθένει λέγει· Ὁ πατὴρ ἡμᾶς ἐγγέγραφε τοῖς Ἀπατουρίοις, οὑτοσὶ [3]) μὲν Βοιωτὸς εἰς τοὺς φράτορας ἐγγέγραπται· ὁ δ' ἕτερος, Πάμφιλος· Μαντίθεος δ' ἐνεγεγράμμην ἐγώ. — 13. Νικομαχίδης τις Ἀθηναῖος, ὃς ἐκ καταλόγου στρατευ-

1) Quam plurimi. — 2) Von denen sie also leicht einen Ueberfall zu befürchten hatten. — 3) Zeigt hin auf einen, der gegenwärtig ist

ὁμενος κατετέτριπτο καὶ λοχαγός τε καὶ ταξιαρχὸς ὢν τραύματα ὑπὸ τῶν πολεμίων τοιαῦτα, οἷα ὀλίγοι ἄλλοι, εἶχε, χαλεπῶς ἔφερεν, ὅτι ὁ δῆμος αὐτὸν στρατηγὸν οὐκ ἀπέδειξεν. — 14. Ἐν τοῖς τοῦ Ξέρξου στρατιώταις ἐνέπρεπον Σαράγγαι εἵματα μὲν βεβαμμένα ἔχοντες, πέδιλα δὲ ἐς γόνυ ἀνατείνοντα· τόξα δὲ καὶ ἀϊχμὰς Μηδικάς. — 15 Οἱ Χάλυβες, ἀλκιμώτατοι τῶν ἐν Ταύρῳ ἐθνῶν, εἶχον θώρακας λινοῦς μέχρι τοῦ ἤτρου, ἀντὶ δὲ τῶν πτερύγων σπάρτα πυκνὰ ἐστραμμένα. — 16. Αἰγύπτου πάσης βασιλεύσας ὁ Ψαμμίτιχος ἱδρύσατο τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια ἐν Μέμφι, τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τετραμμένα. — 17. Ἐπεὶ οἱ μετὰ Ξενοφῶντος Ἕλληνες ἐν τῇ τῶν Μοσυνοίκων ἐν τοῖς φίλοις ἦσαν, οὗτοι προσῆγον αὐτοῖς παῖδας τῶν εὐδαιμόνων σιτευτούς, τεθραμμένους καρύοις ἐφθοῖς, ἁπαλοὺς καὶ λευκούς, ποικίλους δὲ τὰ νῶτα καὶ τὰ ἔμπροσθεν πάντα ἐστιγμένους. — 18. Οἱ τοῦ Ξέρξου στρατιῶται ἐν Θερμοπύλαις τρὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς φυγὴν τετραμμένοι, τὸ τέταρτον μεμαστιγμένοι αὐτοῖς ἐπέρχονται. — 19. Ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ τεθραμμένοι οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἔργα ἀπειργάσαντο εἰς πάντας ἀνθρώπους, νομίζοντες προσήκειν αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ Ἕλλησιν[1]) ὑπὲρ Ἑλλήνων καὶ βαρβάροις ὑπὲρ ἁπάντων Ἑλλήνων μάχεσθαι. — 20. Οἱ Ἀργεῖοι ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς ἐθέλοντας τῶν Ἑλλήνων, οἷον τοὺς Μαντινῆς[2])· τοῖς γὰρ Μαντινεῦσι μέρος τι τῆς Ἀρκαδίας κατέστραπτο ὑπήκοον ἔτι τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου ὄντος. — 21. Ὁ Σαρδανάπαλλος ἐκεῖνος, ὁ τὸ σῶμα ἐντετριμμένος καὶ τὴν χαίτην διαπεπλεγμένος καὶ ἐν πορφυρίσι κατορωρυγμένος καὶ ἐν βασιλείοις κατακε-

---

1) Gegen Hellenen. — 2) S. pag. 93. Anm. 1. Die Mantineer verbündeten sich aus Furcht vor den Lacedämoniern mit den Argivern.

κλεισμένος οὐδὲν ἄλλο ἐδίωκεν ἢ εὐδαιμονίαν καὶ ἡδονήν. — 23. Ὁ πεζὸς στρατός, ὃς κατελέλειπτο τοῦ ἄλλου μεγάλου στρατοῦ, τὸ πλῆθος ὢν ἓξ μυριάδων, Ξέρξου κελεύσαντος, ἐφύλασσε τὴν Ἰωνίαν· ἦρχε δ' αὐτοῦ Τιγράνης, κάλλει τε καὶ μεγέθει διαφέρων Περσῶν. — 23. Ὁ Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἔλεξε· Φέρετε τά τε δαιμόνια ἀναγκαίως, τά τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως. Ταῦτα γὰρ ἐν ἔθει τῇδε τῇ πόλει [1]) πρότερόν τε ἦν, νῦν τε μὴ ἐν ὑμῖν κωλυθῇ· γιγνώσκετε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν [2]) ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ δύναμιν μεγίστην μέχρι τοῦδε [3]), ἧς ἐς ἀίδιον τοῖς ἐπιγιγνομένοις μνήμη καταλελείψεται [4]). — 24. Μενέλαος καὶ Τεῦκρος περὶ τῆς τοῦ Αἴαντος ταφῆς ἐρίζοντε ἀλλήλοιν ὧδε ἐλεξάτην·

M. Ἔν σοι φράσω, τόνδ' [5]) ἐστὶν οὐχὶ θαπτέον.

T. Σὺ δ' ἀντακούσει τοῦτον, ὡς τεθάψεται.

b) Verba gutturalia.

1. Ἐν τοῖς πρὸς Μήδους πολέμοις πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πέπρακται. — 2. Ἀννίβας μόνος οὕτω ξυνετὸς ἦν, ὥστε ταχὺ διαγιγνώσκειν, ὡς πάσῃ τέχνῃ καὶ βίᾳ κινητέος ἐστὶν εἰς μάχην Φάβιος Μάξιμος, ἢ διαπέπρακται τὰ Καρχηδονίων. — 3. Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, ὡς ἤκουσεν, ὅτι πρὸς τὸν Ἰνδὸν [6]) πολλάκις οἱ Χαλδαῖοι ἐπορεύοντο, ἠβούλετο, γιγνώσκειν τὸν Ἰνδὸν τὰ αὐτῷ [7]) πεπραγμένα. — 4. Πολλὰ μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἀνέλπιστα πράττεται, πολλὰ δὲ πέπρακται, πολλὰ δὲ πραχθήσεται. — 5. Σὺ μέν, ὦ Γορ-

---

1) Athen. — 2) Nach γιγνώσκειν das Part. ſtatt des Infinit. „daß ſie hat". — 3) Bis jetzt — bis zu dieſem Augenblicke. — 4) Wird zurückbleiben. Vergl. Buttm. Gr. § 125 p. 387. — 5) Der Accuſ. hängt von dem in θαπτέον liegenden Begriff des Müſſens ab; οὐχί = οὐκ. — 6) Zu verſtehen „der König der Inder" als Herr des ganzen Volks. — 7) τῷ Κύρῳ.

γία, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, τετάραξαι, εἰ ἡ ἀρετὴ διδακτὸν ἢ οὐ διδακτόν· τοὺς οὖν οὕτω τεταραγμένους περὶ ὁτουοῦν νομίζοιμι ἂν οὐ κυρίως διδασκάλους εἶναι. — 6. Κόνων ἔφευγε, τοῦ Βρασίδου διώξαντος, εἰς Μυτιλήνην τῆς Λέσβου ταῖς ναυσίν, ταχίσταις οὔσαις διὰ τὸ ἐκ πολλῶν πληρωμάτων ἐς ὀλίγας ἐκλελέχθαι τοὺς ἀρίστους ἐρέτας. — 7. Οὐκ ἔστιν, ὦ παῖ, συντομωτέρα ὁδός, περὶ ὧν ἂν βούλῃ φαίνεσθαι φρόνιμος εἶναι, ἢ τὸ γίγνεσθαι περὶ τούτων φρόνιμον· καὶ εἰ δὴ πείσαις πολλούς, ὅπως σε φρόνιμον νομίσωσιν, μὴ ὄντα φρόνιμον [1]), ὀλίγῳ ὕστερον, ὅπου ἂν πεῖραν παρέχῃ, ἐξεληλεγμένος ἂν εἴης. — 8. Χαβρίας, πολλῶν καὶ καλῶν αὐτῷ [2]) πεπραγμένων κατὰ πόλεμον, μάλιστα ἐπὶ τῷ στρατηγήματι [3]) ἐθαυμάζετο, ᾧ τὸν Ἀγησίλαον συντεταγμένῃ τῇ δυνάμει προάγοντα ἐπὶ τοὺς Βοιωτοὺς ταναντία στρέψαι ἠνάγκασεν. — 9. Λᾶτις καὶ Ἀρταφέρνης, οἱ ὑπὸ βασιλέως ἀποδειχθέντες στρατηγοί, πορευόμενοι παρὰ βασιλέως ἦκον τῆς Κιλικίας ἐς τὸ Ἀλήϊον πεδίον, ἅμα ἀγόμενοι πεζὸν στρατὸν πολύν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον· καὶ ἐνταῦθα στρατοπεδευομένων ἦκεν ὁ ναυτικὸς πᾶς στρατὸς ὁ ἐπιταχθεὶς ἑκάστοις. — 10. Μετὰ τὴν τοῦ Μήδου ἀναχώρησιν μείζων ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. — 11. Ἀελυμένων λαμπρῶς τῶν σπονδῶν, ἐπετάχθησαν αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πόλεις κατὰ μέγεθος ναῦς παρασκευάζεσθαι, ὡς [4]) ἐς τὸν πάντα ἀριθμὸν πεντακοσίων νεῶν ἐσομένων. — 12. Βέρρης, τοὺς Σικελιώτας πάσῃ μηχανῇ καὶ ἀδικίᾳ ὑβρίσας, ἐξελήλεγκται ὑπὸ Κικέρωνος, τοῦ τῶν Ῥωμαίων δεινοτάτου καὶ δικαιοτάτου [5]) ῥήτορος. —

---

1) Ohne . . . zu ſein. — 2) Dativ für ὑπό c. Gen. — 3) Vergl. Cornel. Nep. Chabr. I, 1. — 4) Da es in ihrer — der Verbündeten — Abſicht lag, daß es ſoviel werden ſollten. — 5) δίκαιος „uneigennützig".

13. Ἑκάστῳ τῶν πολιτευομένων ἔργον τι προστετάχθω, τοῖς μὲν τὸ δικάζειν, τοῖς δὲ τὸ ἄρχειν, τοῖς δὲ τὰ προστεταγμένα διαπράττειν. — 14. Κάλλιστον δὴ τοῦτο λέγεται καὶ λελέξεται, ὅτι τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερὸν αἰσχρόν. — 15. Ὡς Αἰσχίνης ἐδίωκε τὸν Δημοσθένην περὶ τοῦ χρυσοῦ στεφάνου [1]), οὗτος τοῖς Ἀθηναίοις βραχέα περὶ αὐτοῦ ἔλεξεν, ἵνα μηδεὶς αὐτῶν τοῖς ἔξωθεν λόγοις ἡγμένοις ἀλλοτριώτερον [2]) τῶν ὑπὲρ τῆς γραφῆς δικαίων ἀκούῃ αὐτοῦ. — 16. Οἱ εὐφυέστατοί τε καὶ ἐῤῥωμενέστατοι τῶν ἀνθρώπων ἐκ παίδων καλῶς ἀχθέντες, ἄριστοί τε καὶ ὠφελιμώτατοι γίγνονται, ἀπείδευτοι δὲ καὶ ἀμαθεῖς γίγνονται κάκιστοι καὶ βλαβερώτατοι. — 17. Νικίας, ὁ τῶν Ἀθηναίων ἐν Σικελίᾳ στρατηγός, παρεκελεύσατο τοῖς στρατιώταις τε καὶ ταῖς ναύταις, μὴ ἐκπεπλῆχθαί τι ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν. — 18. Βρασίδας ὁ Λακεδαιμόνιος, ἐκ τῆς Ἀμφιπόλεως ἐκβάλλων καὶ ἐμπίπτων τοῖς Ἀθηναίοις τεταραγμένοις τε ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀταξίᾳ καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἐκπεπληγμένοις, κατὰ μέσον τὸ στράτευμα ἔτρεψεν. — 19. Πολυβώτης, εἷς τῶν Γιγάντων, διὰ τῆς θαλάσσης διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἦκεν εἰς Κῶ· Ποσειδῶν δὲ τῆς νήσου μέρος ἐπέῤῥιψεν αὐτῷ. — 20. Οἱ Βοιωτοὶ τοῖς Πλαταιεῦσι τὴν μετὰ τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν ὀνειδίζοντες ἔλεγον, ὅτι ἃ ἡ φύσις αὐτῶν ἀεὶ ἐβούλετο [3]), ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές. — 21. Ἐπιπίπτει πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ [4]) στάσιν ταῖς πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ ἀεὶ ἐσόμενα ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾖ, μᾶλλον δὲ κἀὶ ἡσυχαίτερα καὶ τοῖς

---

1) Mit einem goldenen Kranze war Demosthenes von seinen Mitbürgern beschenkt wegen seiner Verdienste um das Vaterland; diesen suchte ihm Aeschines streitig zu machen. — 2) Etwas, das von den wirklichen Verhältnissen (τὰ δίκαια) zu sehr abweicht. — 3) Worauf sie stets wirklich gesonnen hätten. — 4) Während, bei. —

εἴδεσι διηλλαγμένα, ὡς ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαὶ τῶν ξυντυχιῶν ἐπιγίγνωνται. — 22. Διακοσίων ἐπικεκηρυγμένων τῷ Θεμιστοκλεῖ ταλάντων ὑπὸ βασιλέως, Ἐργοτέλης καὶ Πυθόδωρος, πονηροὶ καὶ φιλοκερδεῖς, ἐπεβούλευσαν αὐτοῦ τῷ βίῳ. — 23. Θεμιστοκλῆς πορευόμενος ὡς βασιλέα διεταράχθη ἐν πόλει Λεοντοκεφάλῳ τῆς Μεγάλης Μητρὸς [1]) ὄψει, διαφυλάττεσθαι κεφαλὴν λεόντων· ὁ δὲ πειθόμενος τῇ θεῷ τοῦ τόπου παραλλαχθέντος τὸν βίον ἔσωσεν. — 24. Τοῦ Θεμιστοκλέους εἰς Ἀσίαν φυγόντος τὰ χρήματα εἰς τὸ δημόσιον συνήχθη· Θεόπομπος μὲν ἑκατὸν τάλαντα, Θεόφραστος δὲ ὀγδοήκοντα συναχθῆναι λέγει. —

c. Verba lingualia.

1. Τῶν Χαλδαίων τοῖς μὲν ἄλλοις πᾶσιν ἡ πρὸς τοὺς Ἀρμενίσους εἰρήνη ἦν· ἦσαν δέ τινες αὐτῶν, οἳ ἐληΐζοντο καὶ οὐδὲν εἰργάζοντο, εἰθισμένοι ἀπὸ πολέμου βιοτεύειν. — 2. Ἦν φρούριον ἐν τοῖς τῶν Ἀσσυρίων ὅροις, ὃ ἐπετετείχιστο Ὑρκανίοις τε καὶ Σάκαις, ἵνα ταύτῃ τῇ χώρᾳ πρόβολος εἴη τοῦ πολέμου. — 3. Ὡπλισμένοι ἦσαν πάντες οἱ περὶ τὸν Κῦρον τοῖς αὐτοῖς Κύρῳ [2]) ὅπλοις, χιτῶσι φοινικοῖς, θώραξι χαλκοῖς, κράνεσι χαλκοῖς, λόφοις λευκοῖς, μαχαίραις· τοσοῦτο δὲ μόνον διέφερε τὰ Κύρου ὅπλα, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἐκέχριστο τῷ χρυσοειδεῖ χρώματι, τὰ δὲ Κύρου ὅπλα ὥσπερ κάτοπτρον ἐξέλαμπεν. — 4. Γηρυόνης ὁ Χρυσάορος καὶ Καλιρρόης τριῶν εἶχεν ἀνδρῶν συμφυὲς σῶμα, συνηγμένον μὲν εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δὲ εἰς

1) Die in Klein-Aſien am meiſten verehrte Magna Mater Deorum, Kybele oder Kybebe. — 2) Der Dativ hängt ab von τοῖς αὐτοῖς = mit demſelben, als Kyros, od. mit demſelben, mit welchen auch Kyros (bewaffnet war).

τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν. — 5. Ὁ μὲν ἐξοστρακισμὸς ὡρισμένην εἶχε παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις νόμῳ δεκαετίαν· ἀλλὰ πλεονάκις οἱ φεύγοντες τούτου τοῦ χρόνου οὔπω διατριφθέντος κατήχθησαν. — 6. Ἐν τοῖς Δράκοντος νόμοις μία ἅπασιν ὥριστο τοῖς ἁμαρτάνουσι ζημία, θάνατος, ὥστε διὰ αἵματος γεγράφθαι λέγονται. — 7. Δῆλόν ἐστι, πολλὰς τῶν ἐν Πελοποννήσῳ γνωριζομένων πόλεων ἐκ πλεόνων συνῳκίσθαι· οἷον τῆς Ἀρκαδίας Μαντίνεια μὲν ἐκ πέντε δήμων ὑπ' Ἀργείων συνῳκίσθη· Τεγέα δ' ἐξ ἐννέα· ἐκ τοσούτων δὲ καὶ Ἠραῖα· ὡς δ' αὕτως Αἴγιον ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ συνεπολίσθη· Πάτραι δὲ ἐξ ἑπτά, Δύμη δὲ ἐξ ὀκτώ. — 8. Οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἦλις, ἣ καθ' Ὅμηρον οὔπω ἔκτιστο, ἐκ τῶν περιοικίδων συνεπολίσθη μία τούτων. — 9. Ἐπιφανὴς ἐξ ἀρχῆς ἦν Ὀλυμπία διὰ τὸ μαντεῖον τοῦ Ὀλυμπίου Διός· ἐκείνου δ' ἐκλειφθέντος, οὐδὲν ἧττον διεφυλάχθη ἡ δόξα τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἔτι μείζων ἐγίγνετο διά τε τὴν πανήγυριν καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμπιακόν, στεφανίτην τε καὶ ἱερὸν νομισθέντα μέγιστον τῶν ἁπάντων. — 10. Ἀπόλλων καταδικασθεὶς ἐπὶ τῷ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ καξοστρακισθεὶς[1]) διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατεπέμφθη ἐς γῆν καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θετταλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ καὶ Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι. — 11. Ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους πλεῖστα καὶ κάλλιστα ὑπὲρ τῆς πατρίδος πέπρακται[2]) καὶ ὅσα εἰς ἀνδρὸς ἑνὸς δύναμιν καὶ λογισμὸν ἦκεν, οὐδὲν ἐλλέλειπται· ἡ γὰρ σιτοπομπεία, ὅπως παρὰ πᾶσαν φιλίαν ἄχρι τοῦ Πειραιῶς[3]) κομισθήσεται, διαπεφύλακται, καὶ τὰ ὑπάρχοντα σέσωσται καὶ ἐκπέπεμπται βοήθεια τοῖς ξυμμάχοις καὶ ταῖς ξυμμαχίαις τετείχισται ἡ χώρα· καὶ πάντα ταῦτα πάσῃ δικαιοσύνῃ αὐτῷ πεπραγμένα ἐστίν. — 12. Πέπεισο, τοῦτο μόνον σου κτῆμα εἶναι, ὃ ἂν ἔχῃς ἐντὸς

---

1) für καὶ ἐξοστρ. — 2) Contrahirt für Πειραιέως. — 3) Das Particip. aufzulösen „wenn sie nicht ꝛc.“

τῆς σῆς διανοίας. — 13. Ὁ κακοῦργος ἅλις κεκολάσθω, ἀλλ' αἱ τῆς πόλεως πύλαι κεκλείσθων αὐτῷ ἐς ἀεί. — 14. Τὰ ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν φοβερὰ πολλάκις τοῖς Ῥωμαίοις, ἐμφυλίῳ στάσει μὴ ταραχθεῖσιν, ἐλάττω τῆς δόξης ἐξητάσθη. — 15. Οἱ ἐν Ἅιδου δικασταὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ δικαίους ἔπεμπον εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον ὡς ἀρίστῳ βίῳ συνεσομένους· τοὺς δὲ πονηροὺς ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν χῶρον ἐξέπεμπον, ὡς κατὰ λόγον [1]) τῆς ἀδικίας κολασθησομένους. — 19. Τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας θαρσύνων Νικίας ὁ Ἀθηναῖος ἔλεξεν· Οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἡτοίμασται· καὶ τὸ πλῆθος τῶν τοξοτῶν καὶ ἀκοντιστῶν ἐν τῇ ἐνθάδε ἠναγκασμένῃ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ πρόσφορον ἔσται. — 17. Ἦν Ἀθηναίοις ποτὲ πάτριον, ἡγεμόνας εἶναι τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῖς τυράννοις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀνταγωνίζεσθαι. Οὗτος ὁ νόμος ἤρξατο μὲν ἀπὸ Μιλτιάδου, ἤκμασε δὲ ἐπὶ Θεμιστοκλέους καὶ Ἀριστείδου καὶ ἐθαυμάσθη ὑπὸ Ἀλκιβιάδου. — 18. Εἰσάγεται Πλάτων ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ [2]) ὡς ἐν τῇ ἀναπλασθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ πόλει πολιτευόμενος κατὰ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους, οὓς συνέγραψεν αὐτός. — 19. Οἱ νέκυες ἐν τῷ Ἅιδου προσάγονται ὡς δικασθησόμενοι. Ἐδικάσθη οὖν ποτε περὶ προεδρίας Ἀλεξάνδρῳ [3]) τε τῷ Φιλίππου καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ· καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς ἐδίκασε προέχειν τὸν Ἀλέξανδρον. — 20. Κῦρος Συεννέσι τῷ Κιλίκων βασιλεῖ ἐχαρίσατο δῶρα ἃ νομίζεται παρὰ βασιλεῖ τίμια, ἵππον χρυσοχάλινον καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν καὶ στολὴν Περσικὴν καὶ ἐκέλευσε τὴν χώραν μηκέτι ἁρπάζεσθαι, τὰ δὲ ἡρπασμένα ἀνδραπόδα κατάγεσθαι τῷ βασιλεῖ. — 21.

---

1) Gemäß. — 2) De vera historia. — Plato hat ein Werk über den Staat geschrieben. — 3) Dat. commodi. —

Τειρεσίας ὁ μάντις, Κρέοντος κελεύσαντος, ἀπὸ γῆς Ἐρεχθειδῶν [1]) ἐκκομισθεὶς εἰς Θήβας τῇ ὑστεραίᾳ ἦκε, βουλευσόμενος τῇ πατρίδι ἐν τῷ τῶν ἀδελφῶν [2]) πολέμῳ. — 22. Ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς διεπέμψατο πρός τε τοὺς ὑφ' ἑαυτὸν πάντας καὶ πρὸς Κροῖσον τὸν Λυδῶν βασιλέα καὶ πρὸς τοὺς Βαβυλωνίους καὶ πρὸς Κᾶρας καὶ πρὸς Παφλαγόνας, ὡς ἀνερεθιῶν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς Μήδους καὶ Πέρσας· καὶ οἱ μὲν τοῖς λόγοις αὐτοῦ πεισθέντες σύμμαχοι γίγνονται, οἱ δὲ καὶ δώροις καὶ χρήμασιν ἀναπεισθέντες. — 23. Οἱ ἔφοροι πρῶτον ἐπείσθησαν ὑπὸ Κλεομένους, αὐτῷ ψηφίσασθαι πρὸς Ἀχαιοὺς στρατείαν, ἔπειτα δὲ παρελύθησαν τῆς ἀρχῆς. — 24. Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος λέγει πάντα ὅσα ἐς τὸ θεῖον ἀναφέρεται ἐκ Μακεδόνων, πρὸς χάριν τὴν Ἀλεξάνδρου ἐς τὸ ὑπέρογκον ἐπιφημισθῆναι, καὶ μύθους πολλοὺς τούτου ἕνεκα πεπλάσθαι. —

B. Medium.

3. Tempora Secunda (Aor. II.).

1. Ἐν τῇ περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίᾳ, ἐπεὶ αἱ πρῶται νῆες ἐς φυγὴν ἐτράποντο, ἐνταῦθα αἱ πλεῖσται διεφθείροντο· οἱ γὰρ ὄπισθεν τεταγμένοι, ἐς τὸ πρόσθεν ἐλαύνοντες, ὡς ἀποδειξόμενοί τι καὶ αὐτοὶ ἔργον βασιλεῖ, ταῖς ἑαυτῶν ναυσὶ φευγούσαις περιέπιπτον. — 2. Ὡς οἱ μύριοι Ἕλληνες ἐγίγνωσκον, ἄριστον εἶναι, ἕνα ἔχειν ἄρχοντα, ἐτράποντο ἐπὶ τὸν Ξενοφῶντα· καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον προσερχόμενοι αὐτῷ, ὅτι ἡ στρατιὰ οὕτω γιγνώσκει· καὶ εὔνοιαν χαριζόμενος ἕκαστός τις ἔπειθεν αὐτὸν ὑποδέξασθαι τὴν ἀρχήν. — 3. Ὁ Ξενοφῶν, ὡς ἐμηνύθη τὰ γιγνόμενα, δείσας μὴ ἐφ' ἁρ-

---

1) Athener. — 2) Des Eteokles und Polyneikes, der Söhne des Oedipus.

παγὴν τράποιτο τὸ στράτευμα καὶ ἡ πόλις[1]) ὑβρισθείη, εὐθὺς συνεισπίπτει εἴσω τῶν πυλῶν σὺν τῷ ὄχλῳ, ὡς κατηρεμιῶν τοὺς στρατιώτας. — 4. Κλέαρχος, ἀνὴρ καὶ πολεμικὸς καὶ φιλοπόλεμος, ὡς ἐδέξατο ἀπὸ Κύρου μυρίους δαρεικούς, οὐκ ἐπὶ ῥᾳθυμίαν τραπόμενος, ἀλλ' ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων συλλέξας στράτευμα ἐπεστρατεύσατο ἐπὶ τοὺς Θρᾷκας. — 5. Καμβύσου λέγειν κελεύσαντος, ποῖόν τινα αὐτὸν νομίζουσι Πέρσαι εἶναι ἄνδρα, Κροῖσος παρὼν ἔλεξε· Κατὰ γε τὴν ἐμὴν γνώμην οὐχ ὁμοῖος εἶ τῷ πατρί· οὔπω γάρ σοί ἐστιν υἱός, οἷόν σε ἐκεῖνος κατελίπετο. — 6. Μιλτιάδης μόνος τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν κατελίπετο υἱὸν ὁμοῖον τῷ πατρὶ ἢ μείζω αὐτοῦ· τῶν δὲ πλείστων ἐνδόξων ἀνδρῶν μόγις τὰ ὀνόματα τῶν παίδων γιγνώσκομεν. —

C. *Passivum.*

3. Tempora Secunda (Aor. II. und Fut. II.).

1. Ἀγησίλαος, ὁ Ἄγιδος θεῖος, δυνατὸς λέγειν, ἄλλως δὲ μαλακὸς καὶ φιλοχρήματος ὤν, ἀνεπείσθη τῶν ὑπὸ τοῦ Ἄγιδος[2]) πραττομένων μετέχειν ὀφλημάτων πλήθει, ὧν ἤλπιζεν ἀπαλλαγήσεσθαι μεταβάλλων τὴν πολιτείαν. — 2. Ὡς ὁ Κλεομένης συντόνως ὁδεύσας, ἵνα ἐν Λέρνῃ σὺν τοῖς Ἀχαιοῖς διαλέξαιτο καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰ[3]) χωρία ἀποδέξαιτο, παρα καιρὸν ὕδατος ἐγεύσατο, ἡ φωνὴ πλήθει αἵματος ἀναφερομένου ἀπεκόπη. — 3. Ὕλας, ὁ Θειοδάμαντος παῖς, ἐν Μυσίᾳ ἀποπεμφθεὶς ὑδρεύσασθαι, διὰ τὸ κάλλος ὑπὸ Νυμφῶν ἁρπαγῆναι λέγεται. — 4. Ὀρόντης, Πέρσης ἀνήρ, γένει τε προσήκων βασιλεῖ καὶ τὰ πολέμια

---

1) Βυζάντιον. — 2) Vergl. p. 5, Anm. 87. — 3) d. h. die schon früher bestimmten.

λεγόμενος [1]) ἐν τοῖς ἀρίστοις Περσῶν, ἐπιβουλεύει τῷ Κύρῳ, πρόσθεν πολέμιος, καταλλαγεὶς δέ, καὶ λέγει, εἰ χιλίους ἱππέας ἔχοι, ὅτι τοὺς βασιλέως ἱππέας κωλύσειεν ἂν τοῦ κατακαίειν τὰς κώμας. Ἀλλ' ἡ προδοσία αὐτοῦ ἐμηνύθη τῷ Κύρῳ διὰ πιστοῦ ἀνδρός. — 5. Ὅταν τις ἡγεμὼν ἀποδειχθεὶς ὑπὸ δήμου, τῶν ἔξω ἐχθρῶν τοῖς μὲν καταλλαγῇ, τοὺς δὲ κατασιρέψηται, αὐτὸς δὲ τῆς ἀρχῆς οὐ βούληται παύεσθαι, ἄλλους τινὰς ἀνερεθιεῖ πολεμίους, ἵν' ἐν χρείᾳ ἡγεμόνος ὁ δῆμος ᾖ. — 6. Ἀρτάβαζος, εἷς τῶν Περσῶν ἡγεμόνων, φεύγων ἐκ Πλαταιῶν καὶ ἐπειγόμενος ἐς Βυζάντιον ἦκε, καταλιπὼν τοῦ στρατοῦ συχνοὺς ὑπὸ Θρᾳκῶν τε κατακοπέντας καθ' ὁδὸν καὶ κατατριβέντας λιμῷ καὶ καμάτῳ. — 7. Οἱ Θρᾷκες ἐσπίπτοντες ἐς τὴν Μυκαλησσὸν τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνευον φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἐξῆς· καὶ παῖδες, ὧν ἦν αὐτόθι διδασκαλεῖον μέγιστον, κατεκόπησαν πάντες. — 8. Αἰσχύλος ὁ ποιητής, τηλικαύτην δόξαν ἔχων διὰ τὴν ποιητικήν, οὐδὲν ἧττον [2]) ἐπὶ τοῦ τάφου ἐπιγραφῆναι ἐκέλευσε μᾶλλον τὴν ἀνδρείαν τὴν ἐν Μαραθῶνι καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι [3]). — 9. Αἰακὸς εὐσεβέστατος ἦν ἁπάντων τῶν ἀνθρώπων. Διὸ καὶ τὴν Ἑλλάδα κατεχούσης ποτὲ ἀφορίας χρησμοὶ θεῶν ἔλεγον, ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν παρόντων κακῶν τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν Αἰακὸς ὑπὲρ τῆς χώρας εὔξηται. Εὐξαμένου δὲ τοῖς θεοῖς Αἰακοῦ τῆς ἀκαρπίας ἡ Ἑλλὰς ἀπηλλάγη. — 10. Οἱ Χάλυβες ᾤχοντο ἐν τοῖς ὀχυροῖς καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐν τούτοις ἀνακεκομισμένοι ἦσαν, ὥστε μηδὲν λαμβάνειν αὐτόθεν τοὺς Ἕλληνας, ἀλλὰ διετράφησαν τοῖς κτήνεσιν, ἃ ἐκ

---

1) Und in Kriegsthaten genannt d. h. ausgezeichnet . . . . . 2) οὐδὲν ἧττον nichts deſto weniger. 3) im Deutſchen fügt man das Particip „bewieſen" hinzu.

τῶν Ταόχων ἥρπασαν. — 11. Τόξαρις ὁ Σκύθης ὑπ' Ἀθηναίων εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ἥρωας ἐγκατελέγη. — 12. Ἡρακλῆς ἐν τῇ Οἴτῃ κατεφλέγη· καιομένης δὲ τῆς πυρᾶς λέγεται νέφει μετὰ βροντῆς εἰς οὐρανὸν ἀποπεμφθῆναι καὶ διαλλαγεὶς τῇ Ἥρᾳ τὴν ἐκείνης θυγατέρα Ἥβην νυμφεύσασθαι. — 13. Ἀχιλλεὺς παρὰ τῷ Κενταύρῳ Χείρωνι σπλάγχνοις λεόντων καὶ συῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων μυελοῖς ἐτράφη. — 14. Ὁ κήρυξ τῶν Ἀμπρακιωτῶν ὡς ἤκουσεν, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως βοήθεια ὅλη συντέτριπται, ἀνοιμώξας καὶ ἐκπλαγεὶς τῷ μεγέθει τῶν παρόντων κακῶν εὐθὺς ἄπρακτος ἀπῴχετο· πάθος γὰρ τοῦτο μιᾷ πόλει Ἑλληνίδι ἐν ἴσαις ἡμέραις μέγιστον δὴ τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε γίγνεται [1]). — 15. Ὡς οἵ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἤδη ἐν τάξει ὄντες ἐπέρχονται, οἱ Λακεδαιμόνιοι μάλιστα ἐξεπλάγησαν, ὅτι διὰ βραχείας μελλήσεως ἡ παρασκευὴ αὐτοῖς ἐγίγνετο. — 16. Συλλεγέντων τῶν ξυμμάχων εἰς Λακεδαίμονα, λόγοι ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων, ὅτι διὰ μαλακίαν [2]) κατατριβήσοιντο ὑπὸ τοῦ πολέμου. — 17. Οἱ τοῦ Σόλωνος νόμοι κατεγράφησαν εἰς ξυλίνους ἄξονας, ὧν ἔτι καθ' ἡμᾶς ἐν Πρυτανείῳ λείψανα μικρὰ διεσώζετο, καὶ προσηγορεύθησαν κύρβεις. — 18. Τῇ μάχῃ τῇ περὶ τὴν καλουμένην Θρασυνίαν λίμνην τῆς Τυρρηνίας Φλαμίνιος ὁ ὕπατος πολλὰ καὶ τόλμης ἔργα καὶ ῥώμης ἀπεργασάμενος κατεσφάγη καὶ περὶ αὐτὸν οἱ κράτιστοι· τῶν δ' ἄλλων τραπέντων πολὺς ἦν φόνος καὶ πεντακισχίλιοι πρὸς μυρίοις κατεκόπησαν. —

---

1) Während nämlich sich die Ambrakioten die in einem Gefechte Gefallenen von den Feinden zur Bestattung ausbitten wollten, erfuhren sie, daß ein anderes von ihnen ausgesandtes Heer ganz vernichtet sei. — 2) Die Bundesgenossen beklagten sich über die Schlaffheit, mit der der Krieg von Seiten der Spartaner gegen die Athener und Thebaner (unter Epaminondas) geführt wurde.

Erzählungen.

1. Kürzere Erzählungen, Anekdoten u. s. w.

1. *Κῦρος ὁ πρεσβύτερος ἔλεγεν, ἑτέροις ἀναγκάζεσθαι ταγαθὰ πορίζειν τοὺς αὐτοῖς μὴ θέλοντας* [1]· *ἄρχειν δὲ μηδενὶ προσήκειν, ὃς οὐ κρείττων ἐστὶ τῶν ἀρχομένων.* — 2. *Δαρεῖος ὁ Ξέρξου πατὴρ ἑαυτὸν ἐγκωμιάζων ἔλεγεν, ἐν ταῖς μάχαις καὶ παρὰ τὰ δεινὰ γίγνεσθαι φρονιμώτερος.* — 3. *Τοὺς δὲ φόρους τοῖς ὑπηκόοις τάξας, μετεπέμψατο τοὺς πρώτους τῶν ἐπαρχῶν καὶ περὶ τῶν φόρων ἠρώτησε, μὴ* [2] *βαρεῖς εἰσι· φασκόντων δὲ μετρίως ἔχειν, ἐκέλευσεν ἐπιτάξαι τοὺς ἡμίσεις ἕκαστον.* — 3. *Ἀλέξανδρος ἔτι παῖς ὤν, πολλὰ τοῦ Φιλίππου καταπράξαντος, οὐκ ἔχαιρεν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρεφομένους ἔλεγε παῖδας, Ἐμοὶ δὲ* [3] *ὁ πατὴρ οὐδὲν ἀπολείψει. Τῶν δὲ παίδων λεγόντων ὅτι, Σοὶ ταῦτα διαπέπρακται, ἔλεξεν ὅτι, Τί δὲ ὄφελος, ἐὰν ἔχω μὲν πολλά, πράξω δὲ μηδέν;* — 4. *Ἱφικράτης ὁ Ἀθηναῖος, υἱὸς εἶναι σκυτοτόμου νομιζόμενος, πρὸς Ἁρμόδιον, τὸν τοῦ παλαιοῦ Ἁρμοδίου ἀπόγονον, δυσγένειαν αὐτῷ ὀνειδίσαντα, ἔλεξε, Τὸ μὲν ἐμὸν ἀπ' ἐμοῦ γένος ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν ἐν σοὶ παύεται.* — 5. *Ὀργιζομένων τοῖς Βυζαντίοις τῶν Ἀθηναίων, ὅτι οὐκ ἐδέξαντο τῇ πόλει Χάρητα πεμφθέντα μετὰ δυνάμεως βοηθὸν αὐτοῖς πρὸς Φίλιππον, ἐκέλευσεν ὁ Φωκίων μὴ ὀργίζεσθαι τοῖς ξυμμάχοις στρατηγὸν ἄπιστον ὄντα οὐ δεξαμένοις, ἀλλὰ τῷ στρατηγῷ οὐ πιστευομένῳ. Διὸ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτὸν ἀποδείξαντες στρατηγὸν ἔπεμψαν ὡς Βυζάντιον· τῶν δὲ Βυζαντίων δεξαμένων, ὁ Φωκίων ἠνάγκασε τὸν Φίλιππον ἄπρακτον ὑποστρέψαι.* —

---

1) Ergänze „πορίζειν". — 2) = ob nicht. — 3) Zu erklären durch einen nicht ausgesprochenen Gedanken: „das ist ganz schön" oder dergl.

6. *Μενεκράτους τοῦ ἰατροῦ, Διὸς προσαγορευομένου, γράψαντος ἐπιστολὴν πρὸς Ἀγησίλαον, Μενεκράτης Ζεὺς βασιλεῖ Ἀγησιλάῳ χαίρειν, ἀντέγραψε, βασιλεὺς Ἀγησίλαος Μενεκράτει ὑγιαίνειν.* — 7. *Ἀθηναίου τινὸς πρὸς Ἀνταλκίδαν λέξαντος, Ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Κηφισσοῦ πολλάκις ὑμᾶς ἐδιώξαμεν, ἐκεῖνος ἔλεξεν, ὅτι Ἡμεῖς οὐδέποτε ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα.* — 8. *Σοφιστοῦ δὲ μέλλοντος ἀναγιγνώσκειν ἐγκώμιον Ἡρακλέους, ἔλεξε, Τίς γὰρ αὐτόν ψέγει;* — 9. *Ἀγησίλαος μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἐπορεύθη διὰ τῆς Θρᾴκης εἰς Μακεδονίαν καὶ πέμψας πρὸς τὸν τῶν Μακεδόνων βασιλέα ἐπυνθάνετο, πότερον ὡς φιλίαν ἢ ὡς πολεμίαν διαπορεύηται* [1]) *τὴν χώραν. Φάσκοντος δ' ἐκείνου βουλεύεσθαι, ὁ Ἀγησίλαος ἔλεξεν, Βουλεύεσθω τοίνυν, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα. Θαυμάσας οὖν τὴν τόλμαν καὶ δείσας, ὡς φίλον ἐδέξατο.* — 10. *Λάκαινά τις ἀκούσασα περὶ τοῦ υἱοῦ, ὡς κακῶς ἐπὶ τῆς ξένης ἀναστρέφοιτο, ἔγραψε· Κακὴν δόξαν ἔχεις· ταύτην ἀφάνισον ἢ κατάλιξον τοῦ βίου.* — 11. *Ζωγράφος ἄθλιος Ἀπελλῆ ἔδειξεν εἰκόνα λέγων, Ταύτην νῦν* [2]) *γέγραφα. Ὁ δ' ἔλεξε, Καὶ ἢν μὴ λέγῃς, γιγνώσκω, ὅτι ταχὺ γέγραπται· θαυμάζω δέ, πῶς οὐχὶ τοιαύτας πλείους γέγραφας.* — 12. *Πλάτων ὀργισθεὶς ποτέ τινι τῶν δούλων, χάριν ἔχειν τοῖς θεοῖς ἐκέλευεν αὐτόν, ὅτι ὀργίζεται· κολασθῆναι γὰρ ἂν πάντως, εἰ μὴ ὠργίζετο.* — 13. *Λυκούργῳ* [3]), *τῷ Λυκόφρονος, τῷ ῥήτορι, ἐπορίσθη τάλαντα ἐς τὸ δημόσιον τῶν Ἀθηναίων, πεντακοσίοις* [4]) *πλείονα καὶ ἑξακισχιλίοις, ἢ ὅσα Περικλῆς ὁ Ξανθίππου, συνέλεξεν.* — 14. *Ἐν Ψωφίδι, πόλει Ἀρκαδίας, τέθαπται Ἀλκμαίων, ὁ Ἀμφιαράου, καὶ περὶ τὸ μνῆμα κυπάρισσοι πεφύκασιν ἐς τοσοῦτον ὕψος ἀνήκουσαι, ὥστε*

1) ob er — sollte. — 2) Eben, wird durch das folgende ταχύ erklärt. — 3) Dat. der wirkenden Person beim Passiv. — 4) Dat. comparationis = um.

καὶ τὸ ὄρος, τὸ πρὸς τῇ Ψωφίδι, κατεσκευάζετο ὑπ' αὐτῶν. — 15. Δένδρα τινά ἐστι μεγάλα τῆς Ἰνδικῆς, ὧν τοὺς κλάδους πεφυκότας ἐπὶ πήχεις δώδεκα ἔπειτα κατακάμπτεσθαι λέγουσιν, ἕως ἂν ἅψωνται τῆς γῆς· τὸ δὲ μέγεθος ἄλλων τοσοῦτον, ὥςθ' ὑφ' ἑνὶ δένδρῳ μεσημβρίζειν σκιαζομένους ἱππέας τετρακοσίους. — 16. Ἀλεξάνδρῳ οὐ παντελῶς ἤρεσκεν ἡ ἑαυτοῦ εἰκὼν ἡ ὑπὸ Ἀπελλοῦ γραφεῖσα. Εἰςαχθέντος δὲ τοῦ ἵππου καὶ χρεμετίσαντος πρὸς τὸν ἵππον τὸν ἐν τῇ εἰκόνι, ὡς πρὸς ἀληθινὸν καὶ ἐκεῖνον, ἔλεξεν ὁ Ἀπελλῆς, Ὦ βασιλεῦ, ἀλλ' ὄγε ἵππος κινδυνεύει σου γραφικώτερος εἶναι κατὰ πολύ*). — 17. Κρῆτες τοὺς ἐλευθέρους μανθάνειν τοὺς νόμους ἐκέλευον μετά τινος μελῳδίας, ἵνα τῇ μουσικῇ τέρπωνται καὶ εὐκολώτερον αὐτοὺς τῇ μνήμῃ παραλαμβάνωσι, καὶ ἵνα μή, τῶν κεκωλυμένων τι πράξαντες, ἀγνοίᾳ πεπραχέναι ἀπολογίαν ἔχωσι. Δεύτερον δὲ μάθημα ἔταξαν, τοὺς τῶν θεῶν ὕμνους μανθάνειν· τρίτον τὰ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἐγκώμια. —

2. Telesilla, Befreierinn ihrer Vaterstadt Argos.

Ἔνδοξόν ἐστι τῶν κοινῇ διαπεπραγμένων γυναιξὶν ἔργων ὁ πρὸς Κλεομένη περὶ Ἄργους ἄγων, ὃν ἠγωνίσαντο, Τελεσίλλης τῆς ποιητρίας προτρεψαμένης. Ταύτην δὲ λέγουσιν οἰκίας οὖσαν ἐνδόξου, τῷ δὲ σώματι νοσηματικήν, εἰς θεοὺς πέμψαι περὶ ὑγιείας, καὶ κελευσθῆναι Μούσας θεραπεύειν· πειθομένην δὲ τῇ θεῷ καὶ σπουδάσασαν περὶ ᾠδὴν καὶ ἁρμονίαν, τοῦ τε πάθους ἀπαλλαγῆναι ταχύ, καὶ θαυμάζεσθαι διὰ ποιητικὴν ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ἐπεὶ δὲ Κλεομένης ὁ βασιλεὺς τῶν Σπαρτιατῶν μετὰ τὴν τῶν Ἀργείων ἧτταν ἐβάδιζε πρὸς τὴν πόλιν, ὁρμὴ καὶ τόλμα δαιμόνιος λαμβάνει

*) Um Vieles.

τὰς ἁρπαζούσας τῶν γυναικῶν, ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἀρχούσης δὲ τῆς Τελεσίλλης ὅπλα λαμβάνουσι καὶ κύκλῳ τὰ τείχη περιέστεψαν, ὥστε θαυμάζειν τοὺς πολεμίους. Καὶ οὕτως τόν τε Κλεομένην ἀπεκρούσαντο, καὶ τὴν πατρίδα ἀπελύσαντο.

3. Kindliche Liebe.

Ἐμφανέστατοί εἰσι καὶ πᾶσι διὰ στόματος Κλέοβις καὶ Βίτων, οἱ Ἀργεῖοι νεανίσκοι. Λέγουσι γάρ, μητρὸς αὐτῶν ἱερείας οὔσης τῆς Ἥρας, ἐπειδὴ τῆς εἰς τὸν νεὼν ἀναβάσεως ἦκεν ὁ καιρός, τῶν ἑλκόντων τὴν ἁπήνην ἡμιόνων χρονισάντων, καὶ τῆς ὥρας ἐπειγούσης, τούτους τὴν μητέρα ἐν τῇ ἁπήνῃ εἰς τὸ ἱερὸν ἀγαγεῖν· τὴν δὲ μητέρα ὑπερησθεῖσαν [1]) τῇ τῶν υἱῶν εὐσεβείᾳ κατεύξασθαι τὸ κράτιστον αὐτοῖς παρὰ τῆς θεοῦ πορίζεσθαι τῶν ἐν ἀνθρώποις· τοὺς δὲ κατακοιμισθέντας οὐκέτι ἐγρηγορέναι [2]), τῆς θεοῦ τὸν θάνατον αὐτοῖς τῆς εὐσεβείας ἀμοιβὴν πορισάσης. —

4. Die Herrschaft des Kyros.

Τὴν ἀρχὴν ὥριζε τῷ Κύρῳ πρὸς ἕω μὲν ἡ ἐρυθρὰ θάλαττα, πρὸς ἄρκτον ὁ Εὔξεινος πόντος, πρὸς ἑσπέραν δὲ Κύπρος καὶ Αἴγυπτος, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία. Αὐτὸς δὲ ἐν μέσῳ τούτων τὸν μὲν ἀμφὶ τὸν χειμῶνα χρόνον διῆγεν ἐν Βαβυλῶνι ἑπτὰ μῆνας· αὕτη γὰρ ἀλεινὴ ἡ χώρα· τὸν δὲ ἀμφὶ τὸ ἔαρ τρεῖς μῆνας ἐν Σούσοις· τὴν δὲ ἀκμὴν τοῦ θέρους δύο μῆνας ἐν Ἐκβατάνοις· οὕτω αὐτὸν λέγουσιν ἐν ἐαρινῷ θάλπει καὶ ψύχει διάγειν ἀεί. —

5. Seeschlacht bei den arginusischen Inseln.

Ὁ Καλλικρατίδας [3]) ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρ-

1) ὑπερήδομαι. 2) ἐγείρω. 3) Kallikratidas hatte den

χος ἀκούων τὴν βοηθείαν ἤδη ἐν Σάμῳ οὖσαν, ἐν μὲν τῷ λιμένι τῆς Μυτιλήνης κατέλιπε πεντήκοντα ναῦς καὶ ἄρχοντα Ἐτεόνικον· ταῖς δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀναχθεὶς κατεσκευάζετο τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ, ἀντίον τῆς Μυτιλήνης. Τῇ δ' αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐτύγχανον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δεῖπνον κατασκευαζόμενοι ἐν ταῖς Ἀργινούσαις· αὗται δ' εἰσὶν ἀντίον τῆς Λέσβου ἐπὶ τῇ Μαλέᾳ ἄκρᾳ, ἀντίον τῆς Μυτιλήνης. Τῆς δὲ νυκτὸς τῶν πυρῶν καιομένων, καί τινων αὐτῷ ἐξαγγελλόντων, ὅτι Ἀθηναῖοι εἶεν, ἀνήγετο περὶ μέσας νύκτας, ὡς ἐξαπιναίως προσπίπτοι· ὕδωρ δ' ἐξ οὐρανοῦ πολὺ πεμφθὲν καὶ βρονταὶ διεκώλυσαν τὴν ἀναγωγήν. Ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἀνήγετο ἐπὶ τὰς Ἀργινούσας.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανήγοντο ἐς τὸ πέλαγος τῷ εὐωνύμῳ, παρατεταγμένοι ὧδε· Ἀριστοκράτης [1]) μέν, τὸ εὐώνυμον ἔχων, ἦγε πεντεκαίδεκα ναυσί· μετὰ δὲ ταῦτα Διομέδων ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Ἀριστοκράτει μὲν Περικλῆς, Διομέδοντι δὲ Ἐρασινίδης· παρὰ δὲ Διομέδοντα οἱ Σάμιοι, δεκὰ ναυσὶν ἐπὶ μιᾶς [2]) τεταγμένοι· ἦρχε δὲ αὐτῶν Σάμιος, ὀνόματι Ἵππεύς· ἐχόμεναι δὲ τῶν ταξιάρχων δέκα, καὶ αὗται [3]) ἐπὶ μιᾶς· ἐπὶ δὲ ταύταις αἱ τῶν ναυάρχων τρεῖς, καὶ εἴ τινες ἄλλαι ἦσαν ξυμμαχίδες. Τὸ δὲ δεξιὸν κέρας Πρωτόμαχος εἶχε πεντεκαίδεκα ναυσί· παρὰ δ' αὐτὸν Θρασύλος ἑτέραις πεντεκαίδεκα· ἐπετέτακτο δὲ Πρωτομάχῳ μὲν Λυσίας, ἔχων τὰς ἴσας [4]) ναῦς· Θρασύλῳ

Konon, den Admiral der Athener, bei Lesbos geschlagen und im Hafen von Mytilene eingeschlossen; zu seiner Befreiung schicken die Athener eine Flotte von 150 Schiffen nach, mit welchen Kallikratidas bei den Arginusen, kleinen Inseln zwischen Lesbos und der asiatischen Küste, kämpft, im Jahre 406 v. Chr.

1) Aristokrates und die folgenden sind atheniſche Feldherrn. 2) ein Schiff hinter dem andern. 3) καὶ αὐτός etc. ebenfalls (lat. et ipse). 4) die gleiche Anzahl d. h. eben ſoviel.

δὲ Ἀριστογένης. Οὕτω δὲ ἐτάχθησαν, ἵνα μὴ διέκπλουν παρέχοιεν· χεῖρον γὰρ ἔπλεον. Αἱ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀντιτεταγμέναι ἦσαν ἅπασαι ἐπὶ μιᾶς, ὡς πρὸς διέκπλουν καὶ περίπλουν παρεσκευασμέναι, ὅτι βέλτιον ἔπλεον. Εἶχε δὲ τὸ δεξιὸν κέρας Καλλικρατίδας. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐμάχοντο ναυμαχίᾳ χρόνον πολύν, πρῶτον μὲν ἀθρόαι, ἔπειτα δὲ διεσκεδασμέναι. Ἐπεὶ δὲ Καλλικρατίδας τε, τῇ τῆς νεὼς ἐμβολῇ ῥιφθεὶς ἐς τὴν θάλατταν, ἠφανίσθη, Πρωτόμαχός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τῷ δεξιῷ τὸ εὐώνυμον ἐτρέψαντο, ἐντεῦθεν τῶν Πελοποννησίων οἱ μὲν ἐς Χίον, πλεῖστοι δὲ καὶ ἐς Φώκαιαν ἔφυγον. —

6. Das thessalische Tempe.

Φέρε οὖν καὶ τὰ καλούμενα Τέμπη τὰ Θετταλικὰ διαγράψωμεν τῷ λόγῳ καὶ διαπλάσωμεν. Ἔστι δὴ χῶρος μεταξὺ κείμενος τοῦ τε Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης· ὄρη δὲ ταῦτ' ἔστιν ὑπερύψηλα, καὶ οἷον ὑπό τινος θείας φροντίδος διεσχισμένα, καὶ μέσον δέχεται χωρίον, οὗ τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα διήκει σταδίους, τό γε μὴν πλάτος τῇ μέν ἐστι πλέθρου, τῇ δὲ καὶ πλεῖον ὀλίγῳ. Εἰς Πηνειὸν τὸν διαῤῥέοντα μέσου αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ ποταμοὶ συῤῥέουσι καὶ ἐργάζονται αὐτὸν μέγαν. Διατριβὰς δ' ἔχει ποικίλας καὶ παντοδαπὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως αὐτόματα, ὡς εἰς κάλλος ἐρισάσης [1]), ὅτε ἐλάμβανε γένεσιν ὁ χῶρος. Κισσὸς μὲν γὰρ πολὺς καὶ εὐμάλα λάσιος ἐνακμάζει καὶ θάλλει καὶ δίκην [2]) τῶν εὐγενῶν ἀμπέλων κατὰ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνέρπει,

---

1) Als ob sie in Bezug auf Schönheit gewetteifert hätte d. i. Schönheit verschwendet hätte. — 2) Nach Art, wie, c. G., ein adverbieller Accusat.

καὶ συμπέφυκεν αὐτοῖς· πολλὴ δὲ σμίλαξ, ἡ μὲν πρὸς αὐτὸν τὸν πάγον ἀνατρέχει καὶ ἐπισκιάζει τὴν πέτραν, φαίνεται δὲ τὸ χλοάζον πᾶν καί ἐστιν ὀφθαλμῶν πανήγυρις. Ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς λείοις ἄλση τέ ἐστι ποικίλα καὶ ὑποδρομαὶ συνεχεῖς, ἐν ὥρᾳ θέρους καταφεύγειν ὁδοιπόροις ἥδιστα καταγώγια, ἃ καὶ παρέχει καταψύχεσθαι. Διαῤῥέουσι δὲ καὶ κρῆναι συχναὶ καὶ νάματα ὑδάτων ψυχρῶν καὶ πίνειν ἡδίστων. Λέγεται δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα καὶ τοῖς λουσαμένοις ἀγαθὰ εἶναι καὶ εἰς ὑγίειαν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι. Κατᾴδουσι δὲ καὶ ὄρνιθες ἄλλος ἄλλῃ [1]), καὶ μάλιστα οἱ μουσικοί, καὶ τέρπουσιν εὖ μάλα τὰς ἀκοὰς καὶ παραπέμπουσιν ἀπόνως καὶ σὺν ἡδονῇ, διὰ τοῦ μέλους τὸν κάματον τῶν πορευομένων ἀφανίσαντες. Παρ' ἑκάτερα δὲ τοῦ ποταμοῦ αἱ διατριβαί εἰσιν καὶ αἱ ἀναπαῦλαι· διὰ μέσων δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς ἔρχεται, σχολῇ καὶ πρᾴως ῥέων. Πολλὴ δὲ κατ' αὐτοῦ ἡ σκιὰ ἐκ τῶν παραπεφυκότων δένδρων τίκτεται· ὡς ἐπὶ πλεῖστον [2]) τῆς ἡμέρας αὐτὴν προήκουσαν ἀποστέγειν τὴν ἀκτῖνα καὶ παρέχειν τοῖς πλέουσι πλοῦν κατὰ ψύχος. Πάντες δὲ οἱ περίοικοι λεῳ συνέρχονται, ἄλλοι σὺν ἄλλοις, καὶ θύουσι καὶ συμπίνουσιν. Ἅτε οὖν πολλῶν ὄντων τῶν θυόντων καὶ τῶν καθαγιζομένων συνεχῶς, εἰκότως καὶ τοὺς βαδίζοντας καὶ τοὺς πλέοντας ὀσμαὶ παραπέμπουσιν ἥδισται. Θύσαντες δὲ μεγαλοπρεπῶς ἐν τοῖς Τέμπεσι, πάλιν ἀπέρχονται στεφάνους ἀπὸ τῆς τοῦ θεοῦ [3]) δάφνης διαπλέξαντες. —

---

1) Der eine hier, der andere da. — 2) Den größten Theil des Tages. — 3) des Apollo, der nach der Erlegung des pythischen Drachen zu Delphi sich mit dem Lorbeer aus diesem Thale als Sieger schmückte.

X. Verba liquida.

A. Activum.

1. Εἰ οὕτως ἀφρόνως πράττετε, τοὺς χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν ἐμβαλεῖτε. — 2. Τὸ μὲν ὕδωρ πολὺ μὲν καὶ βίᾳ ἐξ οὐρανοῦ ἐπιγιγνόμενον φθερεῖ τὸ πεδίον, μαλακῶς δὲ ἀνυγρανεῖ καὶ εὐκάρπους φύσει τοὺς ἀγρους. — 3. Οὐχ ὁ ἱερεύς, εἰ τὰ σφάγια ἀποκτείνει, ἀλλὰ σύ, εἰ τὸν ἱκέτην ἀποκτενεῖς, τὸν νεὼν καὶ τοὺς βωμοὺς μολυνεῖς. — 4. Οἱ Λάκωνες τὴν τῆς παλαιᾶς διαίτης σκληρότητα καταλύσαντες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. — 5. Οὔτε πῦρ ἱματίῳ περιστεῖλαι δυνατόν, οὔτε αἰσχρὸν ἁμάρτημα χρόνῳ. — 6. Διόνυσος Λυκούργῳ τῷ Ἠδωνῶν βασιλεῖ μανίαν ἐνέβαλεν. Ὁ δὲ μεμηνὼς Δρύαντα τὸν παῖδα, ἀμπέλου νομίζων κλῆμα κτεῖναι, πελέκει πλήξας ἀπέκτεινεν. — 7. Μήδεια, ἀποκτείνασα τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας, ἐφ' ἅρματος δρακόντων πτερωτῶν ἐκ Κορίνθου εἰς Ἀθήνας φυγεῖν λέγεται. — 8. Σόλων τῆς εὐδαιμονίας τὰ μὲν πρωτεῖα Τέλλῳ τῷ Ἀθηναίῳ ἔνειμεν, ὅτι αὐτῷ, τῆς πόλεως εὖ ἠκούσης*), παῖδες ἦσαν καλοί τε κἀγαθοί, καὶ πάντα ταῦτα παρέμεινε μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου λαμπροτάτης. — 9. Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, περὶ τῆς βασιλείας ἐρίζοντες, μονομαχίᾳ ἀλλήλους ἀπέκτειναν. — 10. Ὁ πλοῦτος Τίμωνι τῷ Ἀθηναίῳ μυρίων κακῶν αἴτιος ἦν, μῖσος ἐγείρας καὶ ἡδυπαθείᾳ διαφθείρας καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας. — 11. Σαρδανάπαλος ὁ ἔσχατος τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς ὑπερῆρεν ἅπαντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ τρυφῇ καὶ ῥαθυμίᾳ. — 12. Πεισίστατος, τὸ τρίτον τυραννεύσας, τὴν Νάξον κατεστρέψατο πολέμῳ καὶ ἐπέ-

*) Während der Staat sich in einer glücklichen Lage befand.

τρεψε δὲ Ἀυγδάμι· πρὸς δ' ἔτι τούτοις τὴν νῆσον Δῆλον, καθήρας ἐκ τῶν λογίων· ἐκάθηρε δὲ ὧδε· ἐφ' ὅσον ἔποψις τοῦ ἱεροῦ εἶχεν [1]), ἐκ τούτου τοῦ χώρου παντὸς ἐξορύξας τοὺς νεκροὺς μετέφερεν ἐς ἄλλον χῶρον τῆς Δήλου. Ὕστερον δέ, τῷ ἔκτῳ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἔτει, πᾶσαν ἐκάθηραν οἱ Ἀθηναῖοι. — 13. Τὸν δεινὸν ὄντα κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούουσι, θαυμάζοντες καὶ εὐδαιμονίζοντες ἐπὶ τῇ δυνάμει τῶν λόγων. — 14. Ἀρταξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεύς, καταγωνισάμενος Κῦρον τὸν ἀδελφόν, ἀπεστάλκει Φαρνάβαζον καταστρεψόμενον πάσας τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ πόλεις. — 15. Ξενοφῶν, ὅπως μὴ τὸ στράτευμα διασκεδασθῇ, προτείνει, ἄν τις μείνῃ ἢ ἀπολίπῃ πρὶν ἐν ἀσφαλεῖ εἶναι πᾶν τὸ στράτευμα, κρίνεσθαι αὐτὸν ὡς μὴ πειθόμενον [2])· καὶ λέγει· ὅστις ταὐτὰ νομίζει, ἀράτω τὴν χεῖρα. Ἀνέτειναν ἅπαντες. — 16. Ἐν Λάνῃ, πόλει μεγάλῃ καὶ εὐδαίμονι τῆς Καππαδοκίας, ἔμεινε Κῦρος ἡμέρας τρεῖς· ἐν ᾧ ἀπέκτεινεν ἄνδρα Πέρσην, Μεγαφέρνην, φοινικιστὴν βασίλειον, ὃς αὐτῷ ἐπεβούλευεν. — 17. Μετὰ τὸν Πατρόκλου θάνατον Ἀχιλλεὺς εἴξατο ἀποκτενεῖν, ὁντινα ἂν θεὸς εἰς χεῖρας αὐτοῦ ἐμβάλοι. — 18. Ἀθηναῖοι, εὐξάμενοι τῇ Ἀρτέμιδι, ὁπόσους ἂν κατακάνοιεν τῶν Περσῶν, τοσαύτας χιμαίρας καταθύσειν τῇ θεῷ, ἐπεὶ οὐκ εἶχον ἱκανάς, ἐψηφίσαντο κατ' ἐνιαυτὸν πεντακοσίας θύειν. — 19. Παιδάρητος ὁ Λακεδαιμονίων στρατηγός, λέγοντός τινος, ὅτι πολλοί εἰσιν οἱ πολέμιοι, ἔλεξεν, Οὐκοῦν ἡμεῖς εὐκλεέστεροι ἐσόμεθα, πλείους γὰρ ἀποκτενοῦμεν. — 20. Λισχιλίους ἱππέας ἀπέστειλε βασιλεύς, ἵνα καὶ χίλον καὶ εἴ τι ἄλλο χρήσιμον ἦν διαφθείρειαν καὶ περὶ τοῦ τῶν πολεμίων στρατεύματος αὐτῷ διαγγείλειαν. —

---

1) Soweit die Aussicht vom Tempel (des Apollo) aus reichte. — 2) als einen Ungehorsamen.

21. Οἱ ἐκ Μυκάλης ἀναχθέντες Ἕλληνες ἐπ' Ἑλλησπόντου ἐκομίσθησαν ἐς Ἄβυδον· Ἀθηναῖοι οὖν αὐτοῦ ὑπομείναντες χρόνον τινὰ καὶ ἐκ τῆς Ἀβύδου διαβαλόντες ἐς τὴν Χερσόνησον Σηστον πολιορκίᾳ συνέκλεισαν. — 22. Κατὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡμεροσκόπους πρὸ τῆς πόλεως κατατάξαι ἐμπείρους ὄντας τοῦ πολέμου, ὅπως μὴ δι' ἄγνοιαν δοξάζων τι ὁ σκοπὸς σημήνῃ τι ἢ διαγγείλῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ ματαίως διαταράξῃ τοὺς ἀνθρώπους. — 23. Ὁ εἰς τὴν Λακεδαίμονα τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἀγγελῶν ἦκε, γυμνοπαιδιῶν τε οὐσῶν τῆς τελευταίας καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἔνδον ὄντος· οἱ δὲ ἔφοροι τὸ πάθος ἀκούσαντες τὴν ἑορτὴν οὐκ ἔπαυσαν. — 24. Ξέρξης ἀγείρας τὴν ἀναρίθμητον στρατιὰν ἐστρατεύσατο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ πλεῖστοι ἄλλοι ὑπετάξαντο αὐτῷ· ὑπὸ δὲ τῶν Ἑλλήνων κατεκόπη αὕτη ἡ ἀναρίθμητος στρατιὰ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν· αὐτῶν δὲ τὴν ἀνδρείαν ἀπέφηναν τά τε τρόπαια καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων. —

B. Medium.

1. Οἱ πολῖται τοὺς πολεμίους ἀμυνοῦνται. — 2. Μίλων ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής, ταῦρον ἀράμενος ἔφερε διὰ μέσου τοῦ σταδίου. — 3. Ὁ τὴν ψυχὴν κεκαθαρμένος μᾶλλόν ἐστι κοσμητὸς ἢ ὁ καλὰς ἐσθῆτας ἐνδυόμενος. — 4. Τῆς Χειρισόφου ἀρχῆς καταλυθείσης καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῦ στρατεύματος σχισθέντος, οἱ Ἀρκάδες πορεύονται εἰς τὰς πρώτας κώμας. Συνεβάλοντο δὲ καὶ λόφον εἰς ὃν πάντες ἀλίζοιντο· καὶ ἐξαίφνης ἐπιστρατευσάμενοι ἐπὶ τοὺς Θρᾷκας, περιεβάλοντο πολλὴν καὶ παντοίαν λείαν. — 5. Οἱ Θρᾷκες φεύγουσιν, ὥςπερ δὴ τρόπος αὐτοῖς, ὄπισθεν περιβαλόμενοι τὰς πέλτας· καὶ αὐτῶν ὑπεραλλομένων τοὺς σταυροὺς

ἀπέκτεινάν τινας οἱ Ἕλληνες. — 6. Κῦρος ἐπιμεμψάμενος τὸν Ὀρόντην τῆς προδοσίας πρὸς τοὺς παρόντας Ἑλλήνων στρατηγοὺς λέγει· Ὑμῶν σὺ πρῶτος, ὦ Κλέαρχε, ἀπόφηναι γνώμην, ὅ τι πράξω περὶ Ὀρόντου τουτουί· ὁ δὲ Κλέαρχος ἀπεκρίνατο· Συμβουλεύω ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἀφανίζεσθαι ὡς τάχιστα. — 7. Τὸν δ' ὑβρίζοντα ἡμᾶς παρασκευαζώμεθα σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι, τὸν συμπράττοντα ἡμῖν ἀμείψασθαι εὐεργεσίᾳ. — 8. Διὸς τὸ χαλκοῦν γένος ἀφανίσαντος, Δευκαλίων ὁ Προμηθέως, βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Φθίαν τόπων, ἐτεκτήνατο λάρνακα καὶ τὰ ἐπιτήδεια εἰςεκομίσατο εἰς τὴν λάρνακα· τότε δὲ ἐν αὐτῇ σὺν Πύῤῥᾳ τῇ γυναικὶ διὰ τῆς θαλάσσης φερόμενος ἐφ' ἡμέρας ἐννέα καὶ νύκτας ἴσας τῷ Παρνάσσῳ προςίσχει. — 9. Ἰνώ, ἡ τοῦ Ἀθάμαντος γυνή, ἔθρεψε Διόνυσον, Διὸς καὶ Σεμέλης παῖδα· διὰ τοῦτο μανεῖσα ὑπὸ τῆς Ἥρας τὸν ἑαυτῆς παῖδα Μελικέρτην ἐπισφάξασα ἤλατο σὺν αὐτῷ εἰς τὴν θάλασσαν. — 10. Κίμβροι πολλὰς καὶ μεγάλας Ῥωμαίων δυνάμεις κατακόψαντες καὶ μυριάσι τεσσαράκοντα τὴν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν στρατείαν στειλάμενοι, τῆς τοῦ Μαρίου ἀνδραγαθίᾳ καὶ ἐμπειρίᾳ ἄρδην κατεκόπησαν. — 11. Μήδεια τοῦ Ἰάσωνος ἔρωτα ἴσχει· δείσασα δέ, μὴ πρὸς τῶν χαλκοπόδων ταύρων διαφθαρῇ, κρύφα τοῦ πατρὸς συμπράξειν αὐτῷ πρὸς τὴν κατάζευξιν τῶν ταύρων ἐπηγγείλατο καὶ τὸ χρυσόμαλλον δέρας ἐγχειριεῖν, ἐὰν ἐπαγγείληται αὐτὴν ἕξειν γυναῖκα καὶ εἰς Ἑλλάδα σύμπλουν ἄξεσθαι. — 12. Πυθαγόρας καί τινες τῶν παλαιῶν φυσικῶν ἀπεφήναντο, τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν εἶναι ἀθάνατον. — 13. Ἀστυάγης μεταπεμψάμενος τὸν Ἅρπαγον ἤρετο, εἰ ἀποκτείνειε τὸν παῖδα, ὡς ἐνετείλατο. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Τουτονὶ*) τὸν βουκόλον ἐκέλευσα τὸν παῖδα

*) Hinzeigend auf den ebenfalls anwesenden Hirten.

ἀποκτεῖναι, ὡς σύ γε ἐπετείλω. — 14. Τριῶν θεῶν περὶ τοῦ κάλλους ἐρισασῶν καὶ Διὸς Πάριν τὸν Πριάμου παῖδα κρῖναι κελεύσαντος τὴν ἔριν, ἡ μὲν Ἥρα βασιλείαν βεβαίαν, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ νίκην ἔμμονον ἐπαγγέλλεται, ἡ δὲ Ἀφροδίτη τὴν Ἑλένην προτείνει, καὶ δι' ἐκείνης γοητεύει τὸν ἄνθρωπον καὶ λαμβάνει τὸ μῆλον ἆθλον ὧν[1]) ἐπηγγείλατο. — 15. Σωκράτης τοῖς δικασταῖς ἀπεκρίνατο οὔτε μέγα οὔτε σμικρὸν αὐτοὺς ἀποκρυψάμενος, οὐδ' ὑποστειλάμενος. — 16. Κῦρος γράψας τοῖς φίλοις, αὐτῷ χαρίσασθαι[2]) χρήματα ὁπόσα ἂν ἕκαστος πορίσαι δυνατὸς εἴη, καὶ κατασημηνάμενος ἐπιστολὴν ἐκέλευσεν Ὑστάσπαν φέρειν τοῖς φίλοις, ὁ δὲ Ὑστάσπας μετὰ χρόνον τινὰ παρῆν πάμπολλα χρήματα ἔχων. Οὕτω Κῦρος τῷ Κροίσῳ ἐπέδειξεν, ὡς καὶ αὐτῷ εἰσι θησαυροί. — 17. Λερκυλλίδας ὁ Λακεδαιμόνιος μετὰ τὴν ἅλωσιν Γέργιθος, πολίσματος Αἰολικοῦ ἐν τῇ Φαρναβάζου σατραπείᾳ ὄντος, ἐκέλευσεν ἀποφαίνειν τὰ τοῦ Φαρναβάζου χρήματα· ταῦτα πάντα κατέκλεισε καὶ κατεσημήνατο καὶ ἐφυλάξατο, ἵνα μή τις τῶν φίλων ἐκείνου ἁρπάσειεν. — 18. Φίλιππος ὁ Μακεδὼν[3]) κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τὸ Κυνόσαργες· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Ἀκαδημίαν ἐνέπρησε καὶ τοὺς τάφους κατέσκαψεν, ἔτι δὲ τὰ τεμένη τῶν θεῶν ἐλυμήνατο. — 19. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν, τοσοῦτον ὑπερεβάλοντο τοὺς ἄλλους, ὥστε μόνοι τῶν Ἑλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ὑπῆρξαν. — 20. Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος, φυγάς, φίλος ὢν Κύρου τοῦ δευτέρου συνέλεξεν στράτευμα ἀπὸ τῶν τοῦ Κύρου χρημάτων καὶ τοὺς Θρᾷκας, πολεμίους

---

1) τούτων ἅ. — 2) In γράψας liegt eine Aufforderung oder ein Befehl, nach solchen Verbis wird im Griech. der bloße Inf. gesetzt, der im Deutschen durch „sollen" gegeben werden muß. — 4) Philipp II. —

ὄντας ταῖς Ἑλλησποντικαῖς πόλεσιν, ἀνέστειλεν, ὥςτε ταύτας ἑκούσας αὐτῷ καὶ χρήματα συμβαλέσθαι εἰς τὴν τροφὴν τῶν στρατιωτῶν. —

C. Passivum.

1. Ὁ τῦφος τῶν Θηβαίων ἐπῆρται πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. — 2. Οἱ τάπητες ὑπὸ τῶν δουλῶν πολυτεχνότατα ὑφασμένοι εἰσίν. — 3. Τὰ σκῆπτρα τῶν παλαιῶν βασιλέων χρυσοῖς ἥλοις πεπαρμένα ἦν. — 4. Κάδμος ἀποκτείνει δράκοντα, τῆς Ἄρειας κρήνης φύλακα, καὶ τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ σπείρει· τούτων δὲ σπαρέντων, ἀνέτειλαν ἐκ γῆς ἄνδρες ἔνοπλοι· οἱ δὲ ἀνέκτειναν ἀλλήλους πλὴν πέντε, σὺν οἷς Θήβας τὴν πόλιν ἔκτισεν. — 5. Πτολεμαῖος, ὁ Μακεδονίας βασιλεύς, ὑπὸ Γαλατῶν ἐσφάγη, καὶ πᾶσα ἡ Μακεδονικὴ δύναμις κατεκόπη καὶ διεφθάρη. — 6. Ἀναξαγόρας ὁ φιλόσοφος, τῶν φυσικῶν ἐμπειρότατος ὤν, λέγεται ἀσεβείας*) κριθῆναι, διότι τὸν ἥλιον μύδρον ἔλεγε διάπυρον. — 7. Οἱ ἐν τῷ Κύρου στρατεύματι βάρβαροι εἶχον πάντες κράνη χαλκᾶ καὶ χιτῶνας φοινικοῦς καὶ κνημῖδας καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαθαρμένας. — 8. Κάδμος ὁ τοῦ Ἀγήνορος ἐκ Φοινίκης πρὸς ζήτησιν Εὐρώπης τῆς ἀδελφῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποσταλεὶς Θήβας κτίσαι λέγεται. — 9. Ἰοβάτης ἐπέταξε Βελλεροφόντῃ τῷ Γλαύκου Χίμαιραν ἀποκτεῖναι, νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θηρίου διαφθαρήσεσθαι· ἦν γὰρ οὐ μόνον ἐνί, ἀλλὰ πολλοῖς οὐκ εὐάλωτον· εἶχε δὲ προτομὴν μὲν λέοντος, οὐρὰν δὲ δράκοντος, τρεῖς δὲ κεφαλάς, ὧν μέση αἰγὸς ἦν· καὶ τὴν χώραν διέφθειρε καὶ τὰ βοσκήματα ἐλυμαίνετο. — 10. Ἀναβιβάσας οὖν ἑαυτὸν ὁ Βελλεροφόντης ἐπὶ τὴν Πήγασον, ἀρθεὶς εἰς ὕψος, ἀπὸ τούτου κατετόξευσε τὴν

*) Gen. des Verbrechens.

Χίμαιραν. — 11. Αἰσχυνθείην ἄν, εἰ φανείην μᾶλλον φροντίζειν τῆς ἐμαυτοῦ δόξης ἢ τῆς κοινῆς σωτηρίας. — 12. Ἀροάκης ὁ Μῆδος καὶ ὁ ἵππος αὐτοῦ μιᾷ πληγῇ ἀμφότεροι διεπάρησαν ὑπὸ Θρᾳκός τινος πελταστοῦ ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ συμπλοκῇ. — 13. Ἡ Ἀττικὴ χώρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκρίθη, ὅτι πρῶτον τὴν ἐλαίαν ἐν αὐτῇ ἐφύτευσεν. Ἁλιῤῥόθιος δέ, ὁ Ποσειδῶνος παῖς, ἐκκόψαι αὐτὰς ἤθελεν· ἀνατείνας δὲ τὸν πέλεκυν ἔπληξε καὶ ἀπέκτεινεν ἑαυτόν. — 14. Ζάλευκος ὁ νομοθέτης τάδε ἔγραψεν ἐν τοῖς νόμοις· Ὧδε ἡμῖν [1]) παρηγγέλθω πᾶσι τοῖς πολίταις καὶ πάσαις ταῖς πολίτισι, μνημονεύειν, ὅτι εἰσὶ θεοὶ καὶ δίκας ἐκπέμπουσι τοῖς ἀδίκοις καὶ ἔχειν πρὸ ὀμμάτων τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ γίγνεται τὸ τέλος ἑκάστῳ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ βίου. — 15. Λόγος ἐστί, Δῆλον τὴν νῆσον, πρὶν μὲν ἀνθρώποις φανῆναι τὸν Ἀπόλλωνα, τῷ πελάγει κρύπτεσθαι, φανέντος δὲ τοῦ θεοῦ, ἀναφέρεσθαι ἐκ τῶν βυθῶν. — 16. Ἡρακλέους παιδὸς ὄντος ὀκτομηναίου, δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις Ἥρα ἐπὶ τὴν εὐνὴν ἀπέστειλε, διαφθαρῆναι τὸ βρέφος θέλουσα· ὁ δὲ παῖς οὐ καταπλαγεὶς ἑκατέρᾳ τῶν χειρῶν τὸν αὐχένα σφίγξας ἀπέπνιξε τοὺς δράκοντας. — 17. Συγκρινομένων τῶν τριῶν ἠπείρων [2]) πρὸς ἀλλήλας, μεγίστη μὲν φανείη ἂν ἡ Ἀσία, εἶτα ἡ Λιβύη, τελευταία δὲ ἡ Εὐρώπη. — 18. Τῶν βαρβάρων ἐκ πολλῶν Θεσσαλίας λιμένων ἀναγομένων, οἱ μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα Ἕλληνες διεσπαρμένοις τοῖς Πέρσαις συμπλεκόμενοι πολλὰς μὲν ναῦς κατέδυσαν, οὐκ ὀλίγας δὲ φυγεῖν ἀναγκάσαντες μέχρι τῆς γῆς κατεδίωξαν. — 19. Τὴν Ἀθηνᾶν αἱ τέχναι πάρεδρον ἔχουσι· καὶ γὰρ αἱ τέχναι μικραί τινες εἶναι λέγονται φρονήσεις [3]), μᾶλλον δὲ ἀπόῤῥοιαι φρονήσεως καὶ προστρίμματα

---

1) Dat. der wirkenden Person beim Passiv. — 2) Gen. absol. aufzulösen durch „wenn man —. 3) Sachen des Verstandes.

ἐνδιεσπαρμένα ταῖς χρείαις περὶ τὸν βίον· ὥςπερ αἰνίττεται τὸ πῦρ [1]) ὑπὸ τοῦ Προμηθέως μερισθὲν ἄλλο ἄλλῃ διασπαρῆναι. — 20. Τῆς τῶν Γαλατῶν ὑπὸ τοῦ Καμίλλου ἐν Ἀρδέᾳ ἥττης διαγγελθείσης εἰς τὰς πόλεις, πολλοὶ τῶν ἐν ἡλικίᾳ, μάλιστα δὲ Ῥωμαίων ὅσοι διαφυγόντες ἐκ τῆς ἐπ' Ἀλίᾳ μάχης ἐν Βηΐοις ἦσαν, παρωξύνθησαν, τῇ πατρίδι ξυμπράττειν, καὶ μετεπέμψαντο τὸν Κάμιλλον ὡς [2]) αὐτῶν ἄρξοντα. — 21. Ἦν Κύρῳ τῷ πρώτῳ Περσῶν βασιλεῖ τὸ σημεῖον ἀετὸς χρυσοῦς ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἀνατεταμένος· καὶ ὕστερον δὲ τοῦτο τὸ σημεῖον τῷ Περσῶν βασιλεῖ διέμενεν. — 22. Σεύθης ἐσφαλμένος ὑπὸ τοῦ φίλου οὐκ ᾐσχύνθη· πρὸς γὰρ τοὺς φίλους οὐκ ἔστι φυλακή· ὑπὸ δὲ τοῦ πολεμίου ἐσφάλθαι αἴσχιστον αὐτῷ ἐφάνη· πρὸς γὰρ τοὺς πολεμίους φυλάξασθαι, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ δεινοῦ εἶναι. — 23. Αἱ ἐν Μακεδονίᾳ πόλεις αἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἀκούσασαι τήν τε Ἀμφιπόλεως ἅλωσιν καὶ ἃ παρέχεται Βρασίδας, τήν τε ἐκείνου πραότητα, μάλιστα δὴ ἐπήρθησαν ἐς τὸ νεωτερίζειν, καὶ ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς αὐτὸν κρύφα ἐπιπαρέρχεσθαί τε κελεύοντες καὶ βουλόμενοι [3]) αὐτοὶ ἕκαστοι ἐγκαταλιπεῖν τοὺς Ἀθηναίους. Καὶ γὰρ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς, ἐψευσμένοις μὲν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ἐπὶ τοσοῦτον ὅση [4]) ὕστερον διεφάνη· τὸ δὲ πλέον βουλήσει κρίνουσιν [5]) ἀσαφεῖ, ἢ προνοίᾳ ἀσφαλεῖ· οἱ γὰρ ἄνθρωποι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ [6]) νομίζουσιν ἢ ἐλπίζουσιν, ἃ ἂν βούλωνται. — 24. Κοινῇ ἐκβαλόντες τοὺς βαρβάρους ὕστε-

---

1) Unter dem Feuer sei also die menschliche Vernunft zu verstehen. — 2) Als einen, der sie anführen sollte, d. i. damit er sie anführte. — 3) Das Genus wechselt, weil der Schriftsteller, indem er vorher die Städte nennt, dabei besonders an die Einwohner denkt. — 4) Indem sie sich um so viel mehr über die Macht der Athener täuschten, je größer sie nachher erschien. — 5) Dat. Plur. von ἐφαίνετο abhängig. — 6) S. p. 51. Anm. 1. —

ρον οὐ πολλῷ διεκρίθησαν οἱ Ἕλληνες πρός τε Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους· δυνάμει γὰρ οὗτοι μέγιστοι διεφάνησαν· ἴσχυον γὰρ οἱ μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσί [1]). καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυνέμεινεν ἡ ὁμαιχμία, ἔπειτα δὲ διακριθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐστρατεύσαντο μετὰ ξυμμάχων ἐπ' ἀλλήλους.

Erzählungen.

1. Entschlossenheit des Darius.

Ἡμερώτατον Δαρείου τόδε τὸ ἔργον ἀκούω τοῦ παιδὸς τοῦ Ὑστάσπου. Ἀρίβαζος ὁ Ὑρκανὸς ἐπεβούλευσεν αὐτῷ μετὰ καὶ ἄλλων ἀνδρῶν οὐκ ἀφανῶν τῶν ἐν Πέρσαις. Ἦν δὲ ἡ ἐπιβουλὴ ἐν κυνηγεσίῳ. Τούτου δὲ προαγγελθέντος, ὁ Δαρεῖος οὐκ ἔπτηξεν, ἀλλὰ προστάξας αὐτοῖς ἅπεσθαι τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἵππων, παρήγγειλεν αὐτοῖς διατείνασθαι τὰ παλτά, καὶ ὁρμὴν βλέψας πρὸς αὐτοὺς ἐκέλευσε διαπεραίνειν τὸ παρεσκευασμένον [1]). Οἱ δὲ ἐκπλαγέντες ἄτρεπτον ἀνδρὸς βλέμμα, ἀνεστάλησαν τὴν ὁρμήν. Τὸ δὲ δέος αὐτοὺς κατεῖχεν οὕτως, ὥστε καὶ ἐκβαλεῖν τὰς αἰχμὰς καὶ ἀφαλέσθαι τῶν ἵππων καὶ προσπίπτειν ἱκέτας Δαρείῳ καὶ κελεύειν ὅτι καὶ βούλοιτο πράττειν. — Ὁ δὲ διέστειλεν ἄλλους ἄλλῃ, καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ τὰ τῆς Ἰνδικῆς ὅρια ἀπέπεμψε, τοὺς δὲ ἐπὶ τὰ Σκυθικά. Καὶ ἐκεῖνοι ἔμειναν αὐτῷ πιστοί, δια μνήμης ἔχοντες τὴν εὐεργεσίαν. —

2. Der uneigennützige und furchtlose Epaminondas.

Τοῦ Περσῶν βασιλέως τρισμυρίους δαρεικοὺς ἀπο-

1) οἱ μέν, die Lacedämonier, οἱ δέ, die Athener. — 2) ihr Vorhaben.

στείλαντος τῷ Ἐπαμινώνδᾳ, οὗτος καθήψατο πικρῶς Διομέδοντος, εἰ τοσοῦτον πλοῦν ἤνυκε διαφθερῶν Ἐπαμινώνδαν· καὶ τῷ βασιλεῖ ἀγγεῖλαι ἐκέλευσεν, Ὅτι τὰ συμφέροντα Θηβαίοις πράττων, ἕξει προῖκα φίλον Ἐπαμινώνδαν· τὰ δὲ μὴ συμφέροντα, πολέμιον. — Ἀπαγγείλαντος δέ τινος, ὡς Ἀθηναῖοι στράτευμα καινοῖς παρεσκευασμένον ὅπλοις εἰς Πελοπόννησον ἀπεστάλκασιν, ἔλεξε, Τί οὖν Ἀντιγενίδας στένει καινοὺς Τέλληνος αὐλοὺς ἔχοντος· ἦν δὲ αὐλητὴς ὁ μὲν Τέλλης κάκιστος, ὁ δὲ Ἀντιγενίδας κάλλιστος. —

3. Adraſtus und Krösus.

Ἐφάνη ποτὲ Κροίσῳ, τῷ Λυδῶν βασιλεῖ, καθεύδοντι ὄνειρος, ὃς αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν ἔφαινε τῶν μελλόντων γίγνεσθαι κακῶν κατὰ τὸν παῖδα. Ἦσαν δὲ τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες, ὧν ὁ μὲν ἕτερος διέφθαρτο· ἦν γὰρ δὴ κωφός· ὁ δὲ ἕτερος τῶν ἡλίκων μακρῷ τὰ πάντα [1]) πρῶτος· ὄνομα δὲ αὐτῷ ἦν Ἄτυς· τοῦτον οὖν τὸν Ἄτυν ἐσήμηνε τῷ Κροίσῳ ὁ ὄνειρος, ὡς διαφθαρήσεται αἰχμῇ σιδηρᾷ. Ὁ δ' ἐπεὶ ἐξεγέρθη, καταπλαγεὶς τῷ ὀνείρῳ, οὐδαμῇ ἔτι ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν παῖδα ἐξέπεμπεν· ἀκόντια δὲ καὶ δόρατα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ἐκ τῶν ἀνδρώνων ἐξεκομίσατο. — Κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἦκεν ἐς Σάρδεις ἀνήρ, συμφορᾷ ἐχόμενος, καὶ οὐ καθαρὸς ὢν χεῖρας [2]), Φρυξ μὲν γενεᾷ, γένους δὲ τοῦ βασιλείου. Τοῦτον οὖν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἐπιχωρίους ἐκάθηρε Κροῖσος· καθήρας δὲ ἐπυνθάνετο, πόθεν τε καὶ τίς εἴη. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Ὦ βασιλεῦ, Γορδίου μέν εἰμι παῖς, ὀνομάζομαι δ' Ἄδραστος· ἀποκτείνας δὲ ἀδελφὸν τὸν ἐμαυτοῦ ἄκων πεφευγὼς [3]) ὑπὸ τοῦ πατρὸς πάρ-

1) Bei weitem in allen Dingen. — 2) Accuſ. der Beziehung „an". — 3) In dem Worte φεύγω liegt der paſſive Begriff „werde vertrieben", daher ὑπό c. Gen.

ειμι. Κροῖσος δ' ἀπεκρίνατο τοῖσδε· Ἀνδρῶν φίλων ἔκγονος ὢν ἥκεις· μένε παρ' ἡμῖν· τὴν δὲ συμφορὰν ταύτην ὅτι κουφότατα φέρων κερδανεῖς πλεῖστον. — Ὁ μὲν οὖν τὴν δίαιταν εἶχεν ἐν [1]) Κροίσου. — Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τούτῳ ἐν τῷ Μυσίῳ [2]) Ὀλύμπῳ συὸς χρῆμα γίγνεται μέγα, ὃς τὰ τῶν Μυσῶν ἔργα διέφθειρεν. Οἱ δὲ Μυσοὶ ἀγγέλους παρὰ τὸν Κροῖσον ἀπέστειλαν, λέγοντες τάδε· „Ὦ βασιλεῦ, συὸς χρῆμα μέγιστον ἀνεφάνη ἡμῖν ἐν τῇ χώρᾳ, ὃς τὰ ἡμέτερα ἔργα τά μὲν ἤδη διέφθορε, τὰ δὲ διαφθερεῖ· ἡμεῖς δὲ μόνοι αὐτὸν ἀποκτεῖναι οὐ δυνατοί ἐσμεν, σύμπεμψον ἡμῖν τὸν παῖδα καὶ εὐζώνους νεανίας καὶ κύνας, ὡς αὐτὸν ἀποκτείνωμεν ἢ ἐκβάλωμεν ἐκ τῆς χώρας." Κροῖσος δὲ μνημονεύων τὰ τοῦ ὀνείρου τοὺς μὲν ἄλλους ἔλεγε πέμψειν, τὸν δὲ παῖδα οὐκ ἀποστελεῖν, μὴ διαφθαρῇ. Ὁ δὲ παῖς ἀκούσας τὰ γιγνόμενα μάλιστα ἱμέρθη τὴν ἀνδρείαν ἀποφῆναι. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῷ ἀποφηνάμενος γνώμην περὶ τοῦ ὀνείρου ἔλεγε· Διὰ τοῦτο φυλακὴν ἔχω σου, ὅτι μοι μόνος τυγχάνεις ὤν· τὸν γὰρ δὴ ἕτερον, διεφθαρμένον τὴν ἀκοήν, οὐκ εἶναι μοι λογίζομαι. — Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Ἄτυς ἔλεγεν· Ὦ πάτερ, ποῖαι μέν εἰσι συὸς χεῖρες; ποία δὲ αἰχμὴ σιδηρᾶ, ἥ σοι φόβον ἐγείρει; οὐ γὰρ πρὸς ἄνδρας γίγνεται ἡμῖν ἡ μάχη. — Ταύτην τὴν γνώμην περὶ τοῦ ἐνυπνίου ἀποφήνας ἀνέπεισε τὸν πατέρα, αὐτὸν συμπέμψαι. Ὁ δὲ μετεπέμψατο τὸν Φρύγα, ὃν ἐκάθηρε, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ φυλακὴν ἔχειν τοῦ παιδός. — Ὡς δὲ ἥκοντες εἰς τὸν Ὄλυμπον συνεβάλοντο τῷ θηρίῳ καὶ εἰσηκόντιζον. Ἔνθα δὴ ὁ ξένος, ὁ καθαρθεὶς τὸν φόνον, ἀκοντίζων τὸν σῦν, τοῦ μὲν ἁμαρτάνει, τυγχάνει τοῦ Ἄτυος καὶ ἀποκτείνει τῇ αἰχμῇ. — Εὐθὺς δέ τις ἀγγελῶν τὸν φόνον τῷ

1) Ergänze χώρᾳ, οἰκίᾳ, βασιλείοις oder Aehnliches. — 2) Im Gegensatz des thessalischen, den Griechen bekannteren Olympos.

Κροίσῳ ἀποστέλλεται· ἥκων δὲ εἰς τὰς Σάρδεις τήν τε μάχην καὶ τὸν τοῦ παιδὸς μόρον ἐσήμηνεν αὐτῷ. Ὁ δὲ Κροῖσος, τῷ θανάτῳ τοῦ παιδὸς συντεταραγμένος, μᾶλλόν τι ὠδύρετο, ὅτι αὐτὸν ἀπέκτεινεν, ὃν αὐτὸς φόνου ἐκάθηρεν. Ἔπειτα δὲ κατοικτείρει αὐτὸς τὸν ξένον, οὐκ ἐκεῖνον, ἀλλὰ τῶν θεῶν τινα τοῦ θανάτου αἴτιον νομίζων. —

XI. Verba contracta.

A. Activum.

a) Verba auf άω.

1. *Ὅρα τὸ μέλλον· ἔρα εἰρήνης· τὰ σπουδαῖα μελέτα· θεοὺς τίμα· τελεύτα ἄλυπος.* — 2. *Γελᾷ ὁ μῶρος κἂν τι μὴ γελοῖον ᾖ.* — 3. *Οἱ ἀγαθοὶ ἐρῶσι τῶν καλῶν.* — 4. *Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος τύχη.* — 5. *Πῶς ἂν τολμῴην τὸν φίλον βλάπτειν.* — 6. *Θαῤῥαλέως, ὦ στρατιῶται, ὁρμῶμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους.* — 7. *Ζήνων ὁ φιλόσοφος πρὸς τὸν ἐρωτῶντα, πῶς ἄν τις νέος ἐλάχιστα*[1]) *ἁμαρτάνοι, λέγει· εἰ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχει, οὓς μάλιστα τιμᾷ καὶ αἰσχύνεται.* — 8. *Νικίας ὁ Ἀθηναῖος οὕτως ἦν φιλόπονος, ὥστε πολλάκις ἐρωτᾶν τοὺς οἰκέτας, εἰ ἠρίστηκεν.* — 9. *Σαλμωνεύς, ὑβριστὴς ὤν, αὐτὸς εἶναι Ζεὺς ἔλεγε καὶ τῷ Διῒ ἀντιβροντᾶν ἐτόλμα.* — 10. *Λέγουσιν, ὅτι Ἀναξαγόραν τὸν Κλαζομένιον οὐδεὶς οὔτε γελῶντά ποτε οὔτε μειδιῶντα ἑώρακεν.* — 11. *Πᾶσαι αἱ ἐπὶ θαλάττης πόλεις τιμῶσι Ποσειδῶ, μάλιστα δὲ αἱ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, αἳ αὐτῷ ὡς Ἱππείῳ θύουσιν ἐπὶ Ἰσθμῷ.* — 12. *Πᾶς*

---

[1]) Am wenigſten; Superl. zu *ὀλίγον*.

νοῦν ἔχων τιμάτω καὶ σεβέσθω τὰς τῶν γονέων εὐχάς. — 13. Σωκράτης ἐκέλευε φυλάττεσθαι τῶν βρωμάτων, ὅσα μὴ πεινῶντες ἐσθίουσι, καὶ τῶν ποτῶν, ὅσα μὴ διψῶντες πίνουσιν. — 14. Οἱ Κόλχοι τοὺς νεκροὺς ἐν βύρσαις θάπτουσι καὶ ἐκ τῶν δένδρων ἐξαρτῶσιν. — 15. Τοιαύτη ἦν δύναμις τοῦ Περικλέους παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὥστε ὁ κωμικὸς [1]) λέγει· Ἵστραπτεν; ἐβρόντα, συνεκύκα τὴν Ἑλλάδα. — 16. Ζεὺς ἐκ Θέμιδος, τῆς Οὐρανοῦ, γεννᾷ θυγατέρας Ὥρας, Εἰρήνην, Εὐνομίαν, Δίκην. — 17. Τάνταλος ἐν μέσῃ τῇ λίμνῃ ἀεὶ ἐδίψη, καὶ καρπῶν καλλίστων παρόντων ἀεὶ ἐπείνη. — 18. Οἱ Ἕλληνες ἐτίμων θεοὺς ἱεροῖς, ἀναθήμασι, θυσίαις πανηγύρεσι, προσόδοις. — 19. Ἰσοκράτης κελεύει τῶν γονέων [2]) τοὺς διδασκάλους προτιμᾶν· τοὺς μὲν γὰρ τοῦ ζῆν, τοὺς δὲ τοῦ εὖ ζῆν εἶναι αἰτίους [3]). — 20. Τὸν Πύλιον Νέστορα διὰ γνώμην καὶ γῆρας τῶν συμπάντων ἡρώων προὐτίμα Ἀγαμέμνων, ὁ τοῦ ὅλου στρατοῦ τῶν Ἀχαιῶν στρατηγός. — 21. Οὗτος ἄριστός ἐστι τρόπος τοῦ βίου, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν μελετῶντας καὶ ζῆν καὶ τελευτᾶν. — 22. Κῦρος ἦν φιλομαθής· πολλὰ μὲν αὐτὸς τοὺς παρόντας ἀνηρώτα, πῶς ἔχοντα τυγχάνοι [4]), ὅσα δὲ ἄλλοι αὐτὸν ἠρώτων, ταχὺ ἀπεκρίνετο. — 23. Τοὺς τοῖς ἄλλοις ἁμαρτάνουσιν ἐπιτιμῶντας ἑαυτοὺς παραδεῖγμα παρέχειν, ἀνάγκη· ὁ γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἁμαρτήμασι περιπίπτων οὐκ ἂν δικαίως ἐπιτιμῴη τοῖς ἄλλοις. Οἱ δὲ ὅλως φαύλως ζῶντες οὐδὲ τοῖς δούλοις παῤῥησίαν ἄγουσιν [5]) ἐπιτιμᾶν. — 24. Οἰνόμαος θυγατέρα μονογενῆ εἶχεν τὴν Ἱπποδάμειαν· μαντευσαμένῳ δὲ αὐτῷ περὶ

1) Aristophanes. — 2) Genit. abhängig von προτιμᾶν, mehr zu ehren, als —. 3) Accus. c. Inf., abhängig von einem aus κελεύει zu ergänzendem Verb. des Sagens. — 4) τυγχάνω mit dem Partic. zu übersetzen durch „gerade, zufällig". — 5) Sie behalten; τοῖς δούλοις hängt ab von ἐπιτιμᾶν.

τῆς τελευτῆς ἔχρησεν ὁ θεός, τότε τελευτήσειν αὐτόν, ὅταν τὴν θυγατέρα Ἱπποδάμειαν συνοικίσῃ· διὰ τοῦτο ἔκρινεν αὐτὴν διαφυλάττειν παρθένον· τοὺς δὲ αὐτὴν μνηστευομένους ἱππυδρομίᾳ ἐνίκα καὶ ἀπέκτεινε. Πέλοψ ὁ Ταντάλου κατανήσας εἰς Πῖσαν καὶ φθείρας τὸν ἡνίοχον τοῦ Οἰνομάου τὸν Μυρτίλον ἐνίκα τῷ ἅθλῳ. Ὁ δ' Οἰνόμαος τὸ λόγιον τετελέσθαι νομίζων καὶ διὰ τὴν λύπην ἀθυμήσας ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. —

b) Verba auf έω.

1. Ἀνὴρ πονηρὸς δυστυχεῖ, κἂν εὐτυχῇ. — 2. Φίλος φίλῳ συμπονῶν αὐτῷ πονεῖ. — 3. Οὐ μετανοεῖν, ἀλλὰ προνοεῖν δεῖ τὸν ἄνδρα[1]) τὸν σοφόν. — 4. Ἃ μὴ δεῖ ποιεῖν, ταῦτα μηδὲ ὑπονόει ποιεῖν. — 5. Ἀναξαγόρας συνηγορεῖ τὸν δυσφοροῦντα, ὅτι ἐπὶ ξένης τελευτᾷ, λέγων· Πανταχόθεν ὁμοία ἐστὶν ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις. — 6. Κυβερνήτου νοσοῦντος ὅλον συμπάσχει τὸ σκάφος. — 7. Μὴ κακοῖς ὁμίλει· θυμοῦ κράτει· ἔριν μίσει· ἀλήθειαν φίλει· μηδενὶ φθόνει. — 8. Ἡ συνήθεια κόρον γεννᾷ· οἰκοῦντες γῆν ζητοῦμεν θάλασσαν, καὶ πλέοντες πάλιν περισκοποῦμεν τὸν ἀγρόν. — 9. Ὀρφεὺς ᾖσκει τὴν κιθαρῳδίαν καὶ ᾄδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα. — 10. Αἱ Ὧραι καθάπερ τινὲς φύλακες βασιλέως αὐλῆς ἀφαιροῦσι τὸν τοῦ οὐρανοῦ μοχλὸν καὶ ἀπάγουσαι τὰ νέφη ἀνοίγουσι τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ. — 11. Τούτων ἕνεκα καὶ γεωργοῦμεν καὶ πλέομεν καὶ πάντα ἁπλῶς[2]) κατὰ τὸν βίον πράττομεν, ἵνα ἔχωμεν χρήματα, ἐξ ὧν ἐξέσται ζῆν. — 12. Πλούτωνι καὶ Περσεφόνῃ ὑπηρέτουν, καὶ τὴν ἐν Ἅιδου ἀρχὴν συνδιέπρατιον ὄχλος πολύς, Ἐρινύες τε καὶ Ποι-

1) Der Accusat. des Subj. abhängig von δεῖ. — 2) kurz — überhaupt.

ναὶ καὶ Φόβος καὶ ὁ Ἑρμῆς. — 13. Τοῖς ζωγραφεῖν βουλομένοις οὐδὲν ὄφελος κατανοεῖν Ἀπελλοῦ καὶ Πρωτογένους καὶ Ἀντιφίλου ἔργα, ἐὰν μὴ καὶ αὐτοὶ γράφειν ἐπιχειρῶσιν. — 14. Σόλων ὁ Ἀθηναίων νομοθέτης ἐκέλευε, μήτε ἄρχειν τὸν σφύδρα νέον μήτε συμβουλεύειν, εἰ καὶ ἄριστα γνώμης [1]) δοκοίη ἔχειν. — 15. Εἴ τις τά τε τοῦ σώματος ἐθέλει διαπονεῖν καὶ τὴν τῶν μαθημάτων μελέτην ἐπιτελεῖν, δεῖ μνήμονα καὶ ἄῤῥατον καὶ πάντη φιλόπονον εἶναι. — 16. Τοιάνδε τινὰ τὴν γραφὴν οἱ κατήγοροι ἐπὶ τὸν Σωκράτην ἐγράψαντο· Σωκράτης ἀδικεῖ [2]) καὶ περιεργάζεται, ζητῶν τά τε ὑπὸ γῆς καὶ τὰ ἐπουράνια, καὶ τὸν ἥττω λόγον [3]) κρείττω ποιῶν, καὶ ἄλλους ταῦτα διδάσκων. — 17. Σάτραι διατελοῦσι [4]) τὸ μέχρι ἡμῶν [5]) ἀεὶ ὄντες ἐλεύθεροι μόνοι Θρᾳκῶν· οἰκοῦσί τε γὰρ ὄρη ὑψηλὰ καὶ χιόνι συνηρεφῆ, καί εἰσι τὰ πολέμια ἄκροι. — 18. Οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὲρ τῆς μὲν δόξης οὐδένα κίνδυνον φεύγοντες, ἀλλὰ τὰς ἰδίας οὐσίας προσαναλίσκοντες διετέλουν· ὑπὲρ δὲ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἐσπούδαζον. — 19. Οἱ Ἀθηναῖοι, τὴν τῶν συμμάχων ὁμόνοιαν κοινὴν ὠφέλειαν νομίζοντες, τοῖς αὐτοῖς νόμοις ἁπάσας τὰς πόλεις διῴκουν, συμμαχικῶς, ἀλλ' οὐ δεσποτικῶς βουλευόμενοι περὶ αὐτῶν· ὅλων μὲν τῶν πραγμάτων ἐπιστατοῦντες, ἰδίᾳ δ' ἑκάστους ἐλευθέρους ἐῶντες εἶναι· καὶ τῷ μὲν πλήθει βοηθοῦντες, ταῖς δὲ δυναστείαις πολεμοῦντες, δεινὸν νομίζοντες, κοινῆς τῆς πατρίδος οὔσης τοὺς μὲν τυραννεῖν, τοὺς δὲ μετοικεῖν. — 20. Ἦν ἴσως ὁ Κῦρος πολυλογώτερος, ἅμα μὲν

---

1) Die beſte Einſicht. — 2) c. Part. — thut Unrecht daran, daß er ꝛc. — 3) die ſchlechtere Sache als eine beſſere darſtellt. — 4) c. Part. iſt durch ein Adverb. zu überſetzen: „immer, fortwährend", das Part. iſt in das Hauptverbum zu verwandeln. — 5) So erzählt Herodot c. 440 vor Ch. Geb.

διὰ τὴν παιδείαν, ἔτι δὲ καὶ τὸ φιλομαθὴς εἶναι, ἀλλ' ἐκ τῆς πολυλογίας οὐ θράσος διεφαίνετο, ἀλλ' ἁπλότης καὶ φιλοστοργία· ὥστ' ἐπεθύμει ἄν [1]) τις ἔτι πλείω ἀκούειν αὐτοῦ ἢ σιωπῶντι παρεῖναι. — 21. Ἐπὶ Ἄτυος βασιλέως σιτοδείας ἰσχυρᾶς πᾶσαν τὴν Λυδίαν κατεχούσης, παντοῖα παιγνιῶν εἴδη ἐπινοῆσαι λέγονται, καὶ ὧδε ποιῆσαι· τὴν μὲν ἑτέραν τῶν ἡμερῶν παίζειν πᾶσαν, ἵνα δὴ μὴ ζητοῖεν σιτία· τὴν δὲ ἑτέραν σιτοποιεῖν, πανομένους τῶν παιγνιῶν. — 22. Ἑρμῆν, Μαίας καὶ Διὸς υἱόν, δεῖ σαίρειν τὸ συμπόσιον, εἶτα εὐθετήσαντα ἕκαστα διαφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρὰ Διὸς ἄνω καὶ κάτω ἡμεροδρομοῦντα καί, πρὶν Γανυμήδην ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐγχεῖν· νυκτὸς δὲ δεῖ αὐτὸν τῷ Πλούτωνι ψυχαγωγεῖν καὶ νεκροπομπὸν εἶναι. — 23. Πολλοὶ νέοι ἐπηκολούθουν τῷ Σωκράτει, οἱ τῶν πλουσιωτάτων, αὐτόματοι καὶ ἔχαιρον ἀκούοντες Σωκράτους ἐξετάζοντος τοὺς ἀνθρώπους, καὶ αὐτοὶ ἐπεχείρουν ἄλλους ἐξετάζειν. Οἱ δὲ ἐξεταζόμενοι ὠργίζοντο τῷ Σωκράτει καὶ ἔλεγον, ὡς οὗτός τίς ἐστι μιαρώτατος καὶ διαφθείρει τοὺς νέους. Ὅτε δέ τις αὐτοὺς ἐρωτῴη, ὅ τι ποιῶν καὶ ὅ τι διδάσκων ὁ Σωκράτης τοὺς νέους διαφθείρει, εἶχον μὲν ἂν οὐδὲν λέγειν, ἀλλ' ἠγνόουν. Ἵνα δὲ μὴ δοκοῖεν ἀπορεῖν, ἔλεγον, ὅτι θεοὺς μὴ νομίζοι καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιοίη. — 24. Κῦρος διετέλει φιλανθρωπίαν τῆς ψυχῆς ἐμφανίζων· ὥσπερ δ' οὐ ῥᾴδιόν ἐστι φιλεῖν τοὺς μισεῖν δοκοῦντας, οὐδ' εὐνοεῖν τοῖς κακόνοις, οὕτω καὶ μισεῖν ἐκείνους οὐ ῥᾴδιον, οἳ δῆλοί εἰσιν ἡμᾶς φιλοῦντες καὶ εὐνοοῦντες. Ἕως μὲν οὖν χρήμασιν ἀδυνατώτερος ἦν ὁ Κῦρος εὐεργετεῖν, τῷ [2]) τε προνοεῖν τῶν συνόντων καὶ τῷ προ-

---

1) Dies ἄν drückt hier die Wiederholung aus. — 2) Diese durch den Artikel zu Substantiven erhobenen Infinitive werden zusammengefaßt durch das nachfolgende τούτοις „durch (alles) dieses"

πονεῖν, καὶ τῷ συνηδόμενος μὲν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς φανερὸς εἶναι, συναχθόμενος δὲ ἐπὶ τοῖς κακοῖς, τούτοις ἐπεχείρει τὴν φιλίαν θηρεύειν. —

c) Verba auf όω.

1. *Πῶς μᾶλλον ἂν ἀσκοῖτε τήν ἀρετὴν, πῶς σπουδαιοτέρως ἂν ζηλοῖτε τὴν σοφίαν, ἢ τηροῦντες τὰς θεοῦ ἐντολάς;* — 2. *Μὴ ζηλοῦτε τὰ τῶν τυράννων· αὐτῶν γὰρ ὁ βίος φόβου καὶ κινδύνου πλήρης.* — 3. *Τὸ ἀληθὲς κάλλος, ὅπερ ἐκ θείας κοινωνίας ἔχει τὴν ἀπορρροήν, οὔτε πόνος ἢ λιμὸς ἢ ἀμέλειά τις, οὔτε ὁ πολὺς χρόνος ἀμαυροῖ.* — 4. *Χαλεπόν ἐστι, ταῖς τῶν ἀγαθῶν ἀρεταῖς τοὺς ἐπαίνους ἐξισοῦν.* — 5. *Μάτριος ὁ Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίου χρόνον, οὐδὲν ἐσιτεῖτο ἢ μυρρίνης ὀλίγον, οἴνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἀπείχετο, πλὴν ὕδατος.* — 6. *Τῷ Οὐρανῷ τεκνοῖ ἡ Γῆ τοὺς Τιτᾶνας προσαγορευθέντας Ὠκεανόν, Κοῖον, Ὑπερίονα, Κρῖον, Ἰαπετὸν καὶ νεώτατον ἁπάντων Κρόνον.* — 7. *Οἱ ἔφοροι, ἀρχὴ τῶν Σπαρτιατῶν μεγίστη, ἱκανοὶ ἦσαν ζημιοῦν, ὃν ἂν βούλωνται.* — 8. *Ξένοις ἐμβιοῦν οὐκ ἐξῆν ἐν Σπάρτῃ, οὔτε Σπαρτιάταις ξενιτεύειν.* — 9. *Λέγουσι, Μνημοσύνην τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις ἑκάστῳ τῶν ὄντων τάξαι, δι' ὧν καὶ δηλοῦμεν ἕκαστα καὶ πρὸς ἀλλήλους ὁμιλοῦμεν.* — 10. *Φίλου πιστοῦ ἐστι, τὰ τῶν φίλων ἁμαρτήματα οὐ ζημιοῦν, ἀλλ' ἐπανορθοῦν.* — 11. *Οἱ νόμοι οὐ μόνον τοὺς ἀδικοῦντας ζημιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ ὠφελοῦσι τοὺς δικαίους.* — 12. *Κόνων τῆς τῶν Λακεδαιμονίων ὕβρεως τοὺς Ἕλληνας ἠλευθέρωσε καὶ τὰ τείχη τὰ τῆς πατρίδος ἀνώρθωσεν.* — 13. *Πυθαγόρας ὁ φιλόσοφος παρεκάλει, τὴν λιτότητα ζηλοῦν· τὴν γὰρ πολυτέλειαν ἅμα τάς τε οὐσίας τῶν ἀνθρώπων διαφθείρειν καὶ τὰ σώματα.* — 14.

Ὦ παῖδες Ἑλλήνων
ἐλευθεροῦτε παιρίδ', ἐλευθεροῦτε δὲ
παῖδας, γυναῖκας· θεῶν τε πατρῴων ἕδη,
θήκας τε προγόνων· νῦν δ' ὑπὲρ πάντων ἀγών [1])

15. *Τρεῖς εἰσι Μοῖραι, Θέμιδος καὶ Διὸς θυγατέρες· τούτων ἡ μὲν Κλωθὼ τὰ ἑνὶ ἑκάστῳ μέλλοντα κλώθει καὶ παρασκευάζει, ἡ δὲ Λάχεσις λαγχάνει καὶ πληροῖ καὶ ἐπικουρεῖ ταῦτα, ἡ δὲ Ἄτροπος ἄτρεπτα καὶ ἀμετακίνητα ποιεῖ.* — 16. *Φυλάσσου, μὴ ἡ σφοδρὰ ὄρεξις τυφλοῖ εἰς τἄλλα τὴν ψυχήν.* — 17. *Ὀδυσσεὺς τὸν Κύκλωπα μεθύσας ἐξετύφλωσε καὶ οὕτως ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἑταίρους ἀπὸ τῆς ὕβρεως αὐτοῦ ἠλευθέρωσεν.* — 18. *Ἐν ἴσῳ οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦσιν αἰτιᾶσθαί τε, ὅστις τῆς ὑπαρχούσης δόξης μαλακίᾳ ἐλλείπει, καὶ μισεῖν, ὅστις τῆς μὴ προσηκούσης θρασύτητι ὀρέγεται.* — 19. *Δουλοῖ φρόνημα τὸ* [2]) *αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον καὶ τὸ πλείστῳ παραλόγῳ ξυμβαῖνον· ὃ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὴν νόσον* [3]) *γίγνεται.* — 20. *Βρασίδας ἔν τε τοῖς ἄλλοις μέτριον ἑαυτὸν παρεῖχε τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ Ἕλλησι, καὶ ἐν τοῖς λόγοις πανταχοῦ ἐδήλου ὡς ἐλευθερώσων* [4]) *τὴν Ἑλλάδα ἐκπεμφθείς.* — 21. *Ἡ Ἑλλὰς πρότερον τοῦτο τὸ ὄνομα, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ξύμπασα οὐκ εἶχε· τεκμηριοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος· πολλῷ γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν Τρωϊκῶν οὐδαμοῦ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν, Δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔπεσι καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ.* — 22. *Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες ἐλή-*

1) Aeschl. Pers. 402 — 504. — Worte des Boten, welcher — nach der Darstellung des Aeschylus — vom Xerxes gesandt, der Mutter desselben den Ausgang des Krieges meldet und in diesen Worten den Angstruf der Griechen schildert. — 2) Die durch den Art. zu Subst. erhobenen Adject. und Part. *αἰφνίδιον* ꝛc. sind das Subject zu *δουλοῖ* „schlägt nieder". — 3) Vergl. p. 74. Anm. 4) Nämlich von der Bedrückung der Athener.

στενον· δηλοῦσι δὲ τοῦτο οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, παρ' οἷς οἱ ἄνθρωποι ἐρωτῶσι τοὺς καταπλέοντας, εἰ λῃσταί εἰσιν· οὔτε οὗτοι τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαξιοῦσιν, οὔτε ἐκεῖνοι ὀνειδίζουσιν. — 23. Ἀννίβας τὴν διαμαρτίαν τοῦ τόπου [1]) νοήσας καὶ τὸν κίνδυνον ἀνεσταύρωσε μὲν τοὺς ὁδηγούς, τοὺς δὲ πολεμίους ἀπάτῃ ἐπεχείρησε δολοῦν, ὥστε μένειν οὐκ ἐτόλμων, ἀλλὰ πρὸς τὸ μεῖζον στρατόπεδον ἀνεχώρουν, ἀποχωρεῖν ἐῶντες τοὺς Καρχηδονίους, οὓς ἐκύκλωσαν. — 24. Πολλὰ καὶ καλὰ καὶ μεγάλα ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις διὰ Δημοσθένους κατώρθωσε· καὶ τούτων οὐκ ἀμνημονῶν ὁ δῆμος αὐτὸν στεφανοῖ. —

B. Medium.

a) Verba auf ἀω.

1. Κριτὴν ὄντα σε ὁμοίως ἀμφοῖν [2]) ἀκροᾶσθαι δεῖ. — 2. Πάντων ἐστὶν ἥδιστον καὶ λυσιτελέστατον, πιστοὺς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. — 3. Ποιοῦσιν οἱ κωμῳδοὶ τοιαῦτα ἐφ' οἷς ἀεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι. — 4. Χαρμίδης ὁ τοῦ Γλαύκωνος τῷ μὲν Σωκράτει θαυμαστὸς ἐφάνη τό τε μέγεθος καὶ τὸ κάλλος· οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἤρων αὐτοῦ οὕτως, ὥστ' οὐδεὶς ἄλλοσ' ἔβλεπεν αὐτῶν, ἀλλὰ πάντες ὥσπερ ἄγαλμα ἐθεῶντο αὐτόν. — 5. Χαρμίδης ἐβαρύνετο ἐνιότε τὴν κεφαλήν· Σωκράτης δ' ἔλεγεν αὐτῷ, ὅτι τι κεφαλῆς φάρμακον ἔχοι· αὐτὸ μὲν εἶναι φύλλον τι, ἐπῳδὴν δέ τινα ἐπὶ τῷ φαρμάκῳ εἶναι ἣν [3]) εἰ οὖν τις ἐπάδοι ἅμα καὶ ἐχρῷτο αὐτῷ, παντάπασιν ὑγιᾶ ποιοῖ τὸ φάρμακον. — 6. Οἱ ἀγαθοὶ ἰατροί,

---

1) Als er durch bestochene Führer in einen Hinterhalt gelockt war. — 2) beide Parteien. — 3) In der Uebers. mit dem Demonstrat. aufzulösen.

ἐπειδάν τις αὐτοῖς προσέρχηται τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλγῶν, λέγουσί που, ὅτι οὐχ οἱόντε αὐτοὺς μόνους ἐπιχειρεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἰᾶσθαι, ἀλλ' ἀναγκαῖον εἴη ἅμα καὶ τὴν κεφαλὴν θεραπεύειν, εἰ μέλλοι καὶ τὰ τῶν ὀμμάτων εὖ ἕξειν· οὕτως οὐ δεῖ μίαν μόνην ἀρετήν, ἀλλ' ἅμα πάσας τὰς ἀρετὰς μελετᾶν. — 7. Μακάριος, ὃς οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· χρῆται γὰρ τῇ οὐσίᾳ εἰς ἃ [1]) χρῆσθαι δεῖ καλῶς. — 8. Οἱ Ἀθηναῖοι Σόλωνι νομοθέτῃ ἐχρῶντο [2]) πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἠξίουν κατὰ τὰ προστάγματα αὐτοῦ βιοῦν. — 9. Πάλαι μὲν καὶ ἄνθρωποι συνεισιτιῶντο καὶ συνέπινον τοῖς θεοῖς ἐν τῷ οὐρανῷ, οἷον Ἰξίων καὶ Τάνταλος· ἐπεὶ δὲ ἦσαν οὗτοι ὑβρισταί, τὸ ἀπὸ τούτου [3]) ἄβατος ἦν τῷ θνητῷ γένει καὶ ἀπόῤῥητος ὁ οὐρανός. — 10. Φίλιππος [4]) ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς καὶ Ἀντίοχος ὁ τῶν Σύρων τὰς αὐτῶν δυνάμεις ἀνυποστάτους εἶναι νομίσαντες μιᾷ παρατάξει συνηναγκάσθησαν ἑτέροις ποιεῖν τὸ προσταττόμενον· διὸ καὶ περὶ τῆς περὶ αὐτοὺς ἀτυχίας τὰς ἰδίας ἁμαρτίας ᾐτιῶντο. — 11. Μειδίας ἀσεβεῖς καὶ δεινοὺς λόγους ἐτόλμα περὶ Δημοσθένους λέγειν, ὡς ἐκεῖνος εἴη πεφονευκὼς Νικόδημόν τινα· ὡς δ' οὐδὲν ἤνυε τούτοις, χρήματα ἐπηγγείλατο πορισεῖν τοῖς τοῦ τετελευτηκότος οἰκείοις, εἰ τοῦ πράγματος αἰτιῷντο τὸν Δημοσθένη. — 12. Οὕτω πειρῶ ζῆν, ὡς καὶ ὀλίγον καὶ πολὺν χρόνον βιωσόμενος· φίλους δὲ μὴ ταχὺ κτῶ, οὓς δ' ἂν κτήσῃ, μὴ ταχὺ ἀποδοκίμαζε. — 13. Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐνίκησε Δαρεῖον, καὶ τὴν Περσῶν ἀρχὴν κατεκτήσατο, μέγα ἐφ' ἑαυτῷ φρονῶν, ἐπέστειλε τοῖς Ἕλλησι, Θεὸν αὐτὸν ψηφίσασθαι. — 14. Πάντα

---

1) εἰς ταῦτα εἰς ἅ. — 2) χρῆσθαι mit doppeltem Dat. „Jem. haben als etwas". — 3) seitdem, von der Zeit an. — 4) Philipp II. und Antiochus der Gr., Zeitgenossen des Hannibal und durch diesen zum Kriege gegen die Römer bewogen.

ἐκ τῆς ψυχῆς ὁρμᾶται καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ τῷ σώματι καὶ παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐκεῖθεν ἐπιῤῥεῖ, ὥςπερ ἐκ τῆς κεφαλῆς τὰ ὄμματα· δεῖ οὖν ἐκείνην καὶ πρώτην καὶ μάλιστα θεραπεύειν. — 15. Ὅταν αἱ μέλισσαι σκιρτῶσιν ἢ πλανῶνται, οἱ σμηνουργοὶ κροτοῦσι κρότον τινὰ ἐμμελῆ, οὗ ἀκούουσαι αἱ μέλισσαι ὑποστρέφουσιν. — 16. Εἰ πᾶσι φαινοίμεθα τοὺς μὲν κακῶς ποιοῦνιας νικᾶν πειρώμενοι κακῶς ποιοῦντες, τοὺς δ' εὐεργετοῦντας ἀγαθοῖς ὑπερβαλλόμενοι, εἰκός, ἐκ τῶν τοιούτων φίλους μὲν ἡμῖν πολλοὺς βούλεσθαι γίγνεσθαι, ἐχθρὸν δὲ μηδένα ἐπιθυμεῖν εἶναι. — 17. Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς πᾶν μὲν τὸ ἐν ἀνθρώποις χρυσίον, πᾶν δὲ τὸ ἀργύριον, πάντα δὲ τὰ πολυτελέστατα ἐπειρᾶτο πρὸς ἑαυτὸν ἀθροίζειν. — 18. Δεῖ καὶ τὸν τὰ μικρὰ πειρώμενον ἀεὶ ἀπὸ θεῶν ὁρμᾶσθαι. — 19. Τῶν Ἀθηναίων ἔνιοι εἴων τοὺς δούλους τρυφᾶν καὶ μεγαλοπρεπῶς διαιτᾶσθαι, καὶ τοῦτο γνώμῃ φανεῖεν ἂν ποιοῦντες· ἐχρῶντο γὰρ αὐτοῖς καὶ ἑρέταις καὶ στρατιώταις. — 20. Ὁρῶν Τολμίδην τὸν Τολμαίου, διὰ τὰς πρότερον εὐτυχίας καὶ διὰ τὸ τιμᾶσθαι διαφερόντως ἐκ τῶν πολεμικῶν[1]) σὺν οὐδενὶ καιρῷ παρασκευαζόμενον εἰς Βοιωτίαν ἐμβαλεῖν, ὁ Περικλῆς καιέχειν ἐπειρᾶτο· ὅμως δὲ στρατεύσας ἐκεῖνος ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις περὶ Κορώνειαν ἡττήθη. — 21. Τὸν Αἴλιον Γάλλον ἔπεμψεν ὁ Σεβαστὸς Καῖσαρ διαπερασόμενον τῶν ἐθνῶν τῆς Ἀραβίας καὶ τῶν Αἰθιοπικῶν ὀρῶν. — 22. Ἐπεὶ ἡ Ἀττικὴ πρὸς ὕδωρ οὔτε ποταμοῖς ἐστιν ἀεννάοις, οὔτε λίμναις τισίν, οὔτ' ἀφθόνοις πηγαῖς διαρκής, οἱ πλεῖστοι φρέασι ποιητοῖς ἐχρῶντο. — 23. Κύρις νῦν μὲν κώμιόν ἐστιν· ἦν δὲ πόλις ἐπίσημος, ἐξ ἧς ὥρμηντο οἱ τῆς Ῥώμης βασιλεύσαντες, Τίτος Τάτιος[2]) καὶ Νουμᾶς Πομπίλιος· ἐντεῦθεν δὲ καὶ Κυρί-

1) Wegen seiner Kriegsthaten. — 2) Zur Zeit des Romulus.

τας ὀνομάζουσιν οἱ δημηγοροῦντες τοὺς Ῥωμαίους. — 24. Θησεὺς συνοικίσας τε τοὺς τὴν Ἀττικὴν κατοικοῦντας εἰς ἓν ἄστυ ἕνα δῆμον ἀποφῆναι καὶ τῇ Ἀττικῇ τὴν Μεγαρικὴν προσκτήσασθαι λέγεται. —

b) Verba auf έω.

1. Πυθαγόρας λέγει, ὅτι δεῖ βίον αἱρεῖσθαι τὸν ἄριστον· ἡδὺν γὰρ αὐτὸν ἡ συνήθεια ποιήσει. — 2. Εὐλαβοῦ τὰς διαβολάς, κἂν ψευδεῖς ὦσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. — 3. Νιγρῖνος ὁ φιλόσοφος διεγέλα τῶν Ῥωμαίων τοὺς θαυμασίαν σπουδὴν περὶ τὰ δεῖπνα ποιουμένους. — 4. Τῇ μὲν γυναικὶ κάλλιον, ἔνδον τε μένειν καὶ τῶν τοῦ οἴκου ἐπιμελεῖσθαι, ἢ θυραυλεῖν· τῷ δ' ἀνδρὶ αἴσχιον, ἔνδον μένειν ἢ τῶν ἔξω ἐπιμελεῖσθαι. — 5. Ἡ δίαιτα τοῖς ἀνθρώποις οὐχ, ὥςπερ τοῖς κτήνεσιν, ἔστιν ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλὰ στεγνῶν δεῖται δηλονότι· στεγνῶν γὰρ δεῖται καὶ ἡ τῶν νεογνῶν τέκνων παιδοτροφία, στεγνῶν δὲ καὶ αἱ ἐκ τοῦ καρποῦ σιτοποιΐαι δέονται· ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ τῆς ἐσθῆτος ἐκ τῶν ἐρίων ἐργασία. — 6. Τοῦτο ἡγοῦμαι μέγα τεκμήριον ἄρχοντος ἀρετῆς εἶναι, ἐὰν ἑκόντες αὐτῷ ἕπωνται καὶ τὰ δεινὰ διαπονεῖσθαι ἐθέλωσιν· ὡς τῷ Κύρῳ οἱ φίλοι ζῶντί τε συνεμάχοντο, καὶ τελευτῶντι πάντες περὶ τὸν νεκρὸν μαχόμενοι συνετελεύτησαν. — 7. Λυκοῦργος ἐννοήσας, ὅτι ἀπὸ τῶν σίτων οἱ μὲν διαπονούμενοι εὔχροοί τε καὶ εὔσαρκοι καὶ εὔρωστοί εἰσιν, οἱ δ' ἄπονοι πεφυσημένοί τε καὶ αἰσχροὶ καὶ ἀσθενεῖς ἀναφαίνονται, οὐδὲ τούτου ἠμέλησεν· ἀλλ' ἐννοῶν, ὅτι καὶ ὅταν αὐτός τις τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ φιλοπονῇ, ἀρκοῦν τὸ σῶμα ἔχων ἀναφαίνεται, ἐπέταξε τὸν ἀεὶ πρεσβύτατον ἐν τῷ γυμνασίῳ ἑκάστῳ ἐπιμελεῖσθαι, ὡς μήποτε ἐλάττους τῶν συσσίτων γίγνεσθαι. — 8. Παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ Με-

γάλῳ προσαγορευθέντι ἐν τῷ δείπνῳ πρὸς ὅπλα ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. — 9. Τὸν ἰσχυρὸν δεῖ πρᾷον εἶναι, ὅπως οἱ πλησίον αἰδῶνται μᾶλλον ἢ φοβῶνται. — 10. Ἐρωτῶντός τινος, διὰ τί ἐν τοῖς πολέμοις Σπαρτιᾶται θαρσαλέως κινδυνεύουσιν, Ἀλεξανδρίδας ὁ Λέοντος ἀπεκρίνατο, Ὅτι αἰδεῖσθαι περὶ βίου μελετῶμεν, οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι, φοβεῖσθαι. — 11. Δικαίως ἂν λέγοιεν οἱ Ἀθηναῖοι· Πλείστας μὲν θυσίας καὶ καλλίστας τῶν Ἑλλήνων ἄγομεν, ἀναθήμασί τε κεκοσμήκαμεν τὰ ἱερὰ αὐτῶν, ὡς οὐδένες ἄλλοι, πομπάς τε πολυτελεστάτας καὶ σεμνοτάτας ἐδωρούμεθα τοῖς θεοῖς ἀν' ἕκαστον ἔτος, καὶ ἐτελοῦμεν χρήματα ὅσα οὐδ' οἱ ἄλλοι ξύμπαντες Ἕλληνες. — 12. Δαρεῖος ὁ δεύτερος Δυκομήδη τὸν Κροτωνιάτην, ἰατρὸν δεινότατον, δωρεῖται πεδῶν χρυσῶν δύο ζεύγεσιν, ὅτι Ἑλληνικοῖς ἰάμασι χρώμενος, ὕπνου τε λαγχάνειν ἐποίει καὶ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ὑγιᾶ αὐτὸν ἀπέδειξε. Τῶν δὲ τοῦ βασιλέως γυναικῶν ἑκάστη φιάλῃ χρυσῇ ἐδωρεῖτο. — 13. Μετὰ τὰς σπονδάς, ἃς οἱ Βοιωτοί τε καὶ οἱ Ἀρκάδες ἐποιήσαντο, οἱ Ἀρκάδες ἐν Τεγέᾳ καταμένοντες ἐδειπνοποιοῦντό τε καὶ εὐθυμοῦντο καὶ παιᾶνας ἐποιοῦντο. — 14. Ἐπεὶ Τισσαφέρνης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ καίειν ἐπεχείρησαν τὰς κώμας, τῶν Ἑλλήνων τινὲς μάλα ἠθύμησαν, ἐννοούμενοι, μὴ τὰ ἐπιτήδεια, εἰ ἐκεῖνοι καίοιεν, οὐκ ἔχοιεν ὁπόθεν λαμβάνοιεν. — 15. Ἡρακλῆς τῷ Νεοπτολέμῳ καὶ τῷ Φιλοκτήτῃ, εἰς Ἴλιον στρατευσαμένοις, παρῄνεσε·

τοῦτο δ' ἐννοεῖσθ', ὅταν
πορθῆτε γαῖαν [1]), εὐσεβεῖν τὰ πρὸς θεούς·
ὡς τἄλλ' ἅπαντα δεύτερ' ἡγεῖται πατὴρ
Ζεύς· οὐ γὰρ ηὐσέβεια [2]) συνθνήσκει βροτοῖς. —

16. Κύρῳ ἥδιον ἐδόκει δωρεῖσθαι χρήματα ἄλλοις ἢ

1) Dichterische Form für γῆν. — 2) Krasis für ἡ εὐσέβεια. —

λαμβάνειν παρ' ἄλλων· καὶ πρὸς Κυαξάρην, τοῦτ' οὐχ ὁμολογοῦντα ἔλεγεν· Εἴ σοι ταῦτα δοκῶ ἀγνωμόνως ἐνθυμεῖσθαι, μὴ ἐν ἐμοὶ ταῦτα, ἀλλ' ἐν σοὶ τρέψας πάντα, καταθέασαι, οἷά σοι φαίνεται. — 17. Ὁ Ἀσσύριος εἰς τὴν τοῦ Γαδάτου χώραν ἐνέβαλε, δηλονότι, ἵνα αὐτὸν τιμωροῖτο, ὅτι ἐδόκει μέγα βεβλάφθαι ὑπ' αὐτοῦ. — 18. Ἐπιμελείσθων τοῦ σιωπῇ πορεύεσθαι, οἵ τε ἄρχοντες καὶ πάντες οἱ σωφρονοῦντες· διὰ γὰρ τῶν ὤτων ἐν τῇ νυκτὶ ἀνάγκη μᾶλλον ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἕκαστα καὶ αἰσθάνεσθαι καὶ πράττεσθαι. — 19. Λυκοῦργον, τὸν τοῖς Σπαρτιάταις νομοθετοῦντα, θαυμάζω τε καὶ εἰς τὰ ἔσχατα [1]) μάλα σοφὸν ἡγοῦμαι· αὐτοῦ γὰρ τοῖς νόμοις πειθόμενοι εὐδαιμόνουν οἱ Σπαρτιᾶται καὶ εὐδοκιμοῦντο παρ' ἄλλοις ἀνθρώποις. — 20. Λυκοῦργος ἡγεῖτο, ὑγιεινοτέραν εἶναι τὴν ῥαδινὰ τὰ σώματα ποιοῦσαν τροφήν, ἢ τὴν διαπλατύνουσαν τῷ σίτῳ. Ὡς δὲ μὴ ὑπὸ λιμοῦ ἄγαν αὖ πιέζοιντο, ἀπραγμόνως μὲν αὐτοῖς οὐ συνεχώρησε λαμβάνειν ὧν ἂν δέωνται, κλέπτειν δ' ἔστιν ἃ [2]) τῷ λιμῷ ἐπικουροῦντας. — 21. Περικλῆς ὁ Ἀθηναῖος τοὺς ἐπετείους καρποὺς ἅπαντας ἀθρόους ἐπίπρασκεν, εἶτα τῶν ἀναγκαίων ἕκαστον ἐξ ἀγορᾶς ὠνούμενος διῴκει τὸν βίον καὶ τὰ περὶ τὴν δίαιταν. — 22. Ὅτε Περικλῆς τοὺς Εὐβοεῖς ἀπειθοῦντας κατεπολέμει, εὐθὺς ἀπηγγέλλοντο Μεγαρεῖς ἐκπεπολεμωμένοι καὶ στρατιὰ πολεμίων ἐπὶ τοῖς ὅροις τῆς Ἀττικῆς οὖσα, Πλειστώνακτος ἡγουμένου, βασιλέως Λακεδαιμονίων. Πάλιν οὖν ὁ Περικλῆς κατὰ τάχος ἐκ τῆς Εὐβοίας ἀνεκομίζετο πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ πόλεμον· καὶ συνάψαι μὲν εἰς χεῖρας οὐκ ἐθάρσησε πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς ὁπλίταις προκαλουμένοις· ὁρῶν δὲ τὸν Πλειστώνακτα νέον ὄντα κομιδῇ,

---

1) Bis aufs äußerste d. h. außerordentlich. — 2) Manches.

χρώμενον δὲ μάλιστα Κλεανδρίδῃ τῶν συμβούλων, ἐπειρᾶτο τούτου κρύφα· καὶ ταχὺ διαφθείρας χρήμασιν αὐτὸν ἔπεισεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀπάγειν τοὺς Πελοποννησίους. Μετὰ δὲ τοῦτο τὴν Εὔβοιαν κατεστρέψατο. — 23. Ἀρχίδαμος ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, τῶν ξυμμάχων ἀξιούντων ὁρίσαι τοὺς φόρους αὐτοῖς, ἀπεκρίνατο, Ὁ πόλεμος οὐ τεταγμένα σιτεῖται. — 24. Ἀγησίλαος πρός τινα παρακαλούμενον τοῦ μιμουμένου τὴν τῆς ἀηδόνος φωνὴν ἀκοῦσαι ἔλεξεν, Ἤκουσα πολλάκις αὐτῆς. —

c) Verba auf όω.

1. Οἱ τοῖς ἀγαθοῖς ἐναντιούμενοι ἄξιοί εἰσιν ζημιοῦσθαι. — 2. Τῶν πραγμάτων δι' ἀναρχίας φερομένων εἰς μείζονας ταραχὰς ἀπεδείχθη Δικτάτωρ ὁ Καμιλλος ὑπὸ τῆς βουλῆς ἄκοντι τῷ δήμῳ*) τὸ τέταρτον, οὐδ' αὐτὸς ὢν πρόθυμος, οὐδὲ βουλόμενος ἐναντιοῦσθαι πρὸς ἀνθρώπους, μεθ' ὧν πολλὰ καὶ μεγάλα ἐν στρατηγίαις διαπεπραγμένος ἦν. — 3. Οἱ Τουσκλάνοι ποτὲ ἀπειθεῖν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπεχείρουν· τοῦ δὲ Καμίλλου ἤδη ἐπ' αὐτοὺς βαδίζοντος τὴν ἁμαρτίαν ἐπανορθούμενοι πανούργως ἐωρῶντο, οἱ μὲν ὡς ἐν εἰρήνῃ γεωργοῦντες καὶ νέμοντες, οἱ δὲ περὶ τὰς τέχνας διαπονούμενοι, πάντες ὡς οὐδὲν κακὸν προσδοκῶντες οὐδ' ἠδικηκότες. — 4. Ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων οἱ νόμοι οὐκ ἐναντιοῦνται ταῖς πρὸς τοὺς παῖδας ἐπιθυμίαις· αἱ δὲ πόλεις οὐ μόνον νόμων ἀγαθῶν δέονται, ἀλλὰ καὶ τῶν τοὺς νόμους ὀρθούντων. — 5. Οἱ Ἴωνες στάσιν ἐποιοῦντο ὡς ἀποσείοντες τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν· καὶ ὁμονοοῦντες ἀλλήλοις καὶ τῶν Ἀθηναίων βοηθούντων κατωρθοῦντο τὴν αὐτονομίαν· οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον διχοστατοῦντας ἀλλήλοις καὶ ἀθυ-

*) wider Willen des Volkes.

μοῦντας Λαρεῖος ὁ Πέρσης αὐτοὺς ἐχειροῦτο. — 6. Πόλις, ἄδικος οὖσα, καὶ ἄλλας πόλεις ἐπιχειρεῖ δουλοῦσθαι καὶ ἤδη καταδεδούλωται· οὐκ ἄρα τῆς δικαιοσύνης καὶ δυνατωτέρα καὶ ἰσχυροτέρα δοκοίη ἂν ἡμῖν ἡ ἀδικία; — 7. Διαφορώτατα τοὺς Ἀθηναίους ἐφιλοιμοῦντο αἱ Ἀμαζόνες διὰ τὸ τὸν Θησέα καταδεδουλῶσθαι τὴν ἡγεμόνα τῶν Ἀμαζόνων Ἱππολύτην. — 8. Ἀλέξανδρος προσιππεύσας πρὸ τῆς τάξεως ξὺν ὀλίγοις τῶν ἑταίρων ἀπαντᾷ τῷ Πώρῳ· τό τε μέγεθος ἐθαύμαζεν ὑπὲρ πέντε πήχεις μάλιστα ξυμβαῖνον καὶ τὸ κάλλος τοῦ Πώρου, καὶ ὅτι οὐ δεδουλωμένος τὴν γνώμην ἐφαίνετο, ἀλλ' ὥσπερ ἀνὴρ ἀγαθὸς ἀνδρὶ ἀγαθῷ προσέρχοιτο ὑπὲρ βασιλείας τῆς αὑτοῦ πρὸς βασιλέα ἄλλον καλῶς ἠγωνισμένος. — 9. Ζεὺς καὶ οἱ ἀδελφοὶ κρατήσαντες τῶν Τιτάνων διακληροῦνται περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ λαγχάνει Ζεὺς μὲν τῆς ἐν οὐρανῷ δυνασιείας, Ποσειδῶν δὲ τῆς ἐν θαλάσσῃ, Πλούτων δὲ τῆς ἐν ᾅδῃ. — 10. Περικλῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βουλόμενον ἦγε καὶ πείθων καὶ διδάσκων τὸν δῆμον, ἦν δ' ὅτε[1]) καὶ μάλα δυσχεραίνοντα κατατείνων καὶ προσβιβάζων ἐχειροῦτο τῷ συμφέροντι, μιμούμενος ἀτεχνῶς ἰατρόν, ὃς ποικίλῳ νοσήματι καὶ μακρῷ κατὰ καιρὸν μὲν ἡδονὰς ἀβλαβεῖς, κατὰ καιρὸν δὲ δηγμοὺς καὶ φάρμακα προσφέρει σωτήρια. — 11. Δελφικοῦ θεοῦ χρησμῳδοῦντος Ἀθηναίοις, ὡς εἷς ἐσιν ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει ταῖς πάντων ἐναντιούμενος γνώμαις, καὶ τῶν Ἀθηναίων ζητεῖν κελευόντων, ὅστις ἐστί, καὶ βοώντων, Φωκίων αὐτὸς ἔφασκεν οὗτος εἶναι· αὐτὸς πάντων γνώμαις ἐναντιοῦσθαι· μόνῳ γαρ ἑαυτῷ μηδὲν ἀρέσκειν ὧν[2]) οἱ πολλοὶ πράττουσι καὶ λέγουσι. — 12. Νύσα τῆς Ἰνδίας κτίσμα εἶναι Διονύσου λέγουσι· Διόνυσον δὲ κτίσαι τὴν Νύσαν, ἐπεὶ ἐκ Θηβῶν ἢ ἐκ Τμώλου τοῦ Λυδίου ὁρμηθεὶς ἐπ'

1) bisweilen. — 2) i. e. τούτων, ἃ —.

Ἰνδοὺς ἦκε στρατιὰν ἄγων πολλά τε ἄλλα ἔθνη καὶ τοὺς Ἰνδοὺς ἐχειρώσατο. — 13. Οἱ Μακεδόνες τὸν Νυσαῖον χῶρον ὁρῶνιες κισσοῦ τε ἀνάπλεων καὶ δάφνης τὸ ὄρος καὶ ἄλση παντοῖα στεφάνους σπουδῇ ἀπὸ τοῦ κισσοῦ ἐποιοῦντο καὶ ἐστεφανοῦντο ἐφυμνοῦντες καὶ Διόνυσόν τε καὶ τὰς ἐπωμνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλοῦντες. — 14. Εἰς τὸν Πηνειὸν ποταμὸν οἱ λοιποὶ τῆς Θετταλίας ποταμοὶ συῤῥέουσι καὶ ἀνακοινοῦνται τὸ ὕδωρ αὐτῷ καὶ ἐργάζονται τὸν Πηνειὸν ἐκεῖνοι μέγαν. — 15. Ἐπειδὴ οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐκράτησαν Πελοποννήσου, τρεῖς ἱδρύσαντο βωμοὺς πατρῴου Διός, καὶ ἐπὶ τούτων ἔθυσαν καὶ ἐκληρώσαντο τὰς πόλεις. — 16. Μαρδόνιος ὁ Πέρσης, μετέωρος ὢν τῷ φρονήματι καὶ τὴν ἡλικίαν*) ἀκμάζων, ἐπεθύμησε μεγάλων δυνάμεων ἀφηγήσασθαι· διόπερ ἔπεισε τὸν Ξέρξην καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἀεὶ πολεμικῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Πέρσας. —

C. Passivum.

a. Verba auf ἀω.

1. Οὐκ ἀεικὲς παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐάν τις ὑπ' ἐχθρῶν ἐξαπατᾶται. — 2. Τὸ ἀπατηλὸν τῆς ποιητικῆς ἀνοήτων οὐχ ἅπτεται· Διὸ καὶ Σιμωνίδης ὁ ποιητὴς ἀπεκρίνατο τῷ ἐρωτήσαντι, τί δὴ μόνους οὐκ ἐξαπατᾷς Θετταλούς, Ἀμαθέστεροι γάρ εἰσιν ἢ ὡς ὑπ' ἐμοῦ ἐξαπατᾶσθαι. — 3. Εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους εὐεργέτει, εἴτε ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφέλει, εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα πειρῶ εὖ ποιεῖν. — 4. Δημόκριτος λέγει· στάσις ἐμφύλιος εἰς

*) Accus. der Beziehung. —

ἑκάτερα [1]) κακόν· καὶ γὰρ τοῖς νικῶσι καὶ τοῖς ἡσσωμένοις ὁμοία φθορά. — 5. Κῦρος παραινέσας τοῖς φίλοις βοηθεῖν τῷ Γαδάτᾳ ἔλεγεν· Εἰ ἀμελοῖμεν τοῦ Γαδάτα, πρὸς τῶν θεῶν, ποίοις λόγοις ἄλλους πείθοιμεν ἂν χαρίζεσθαί τι ἡμῖν; πῶς δ' ἂν τολμῷμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπαινεῖν; πῶς δ' ἂν ἀντιβλέποι τις ἡμῶν Γαδάτᾳ, εἰ ἡττώμεθα αὐτοῦ εὖ ποιοῦντος, τοσοίδε ὄντες, ἑνὸς ἀνδρός; — 6. Ὀρφεύς, ὃς ᾄδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα, διαφερόντως ἐν ταῖς Θήβαις ἐτιμᾶτο. — 7. Ἀσκῶν τὴν κιθαρῳδίαν διεβοᾶτο Ἀμφίων ὁ τῶν Θηβῶν βασιλεύς· καὶ γὰρ ἐκεῖνος οὕτως ᾄσαι λέγεται, ὥστε τῇ λύρᾳ τοὺς λίθους ἐπακολουθῆσαι αὐτοῦ τὴν πόλιν τειχίσαντος. — 8. Λαρδανεῖς, Ἰλλυρικὸν ἔθνος, τρὶς ἐν τῷ βίῳ λούεσθαι λέγονται· ὅταν γεννῶνται, καὶ ἐπὶ γάμοις καὶ τελευτῶντες. — 9. Δημήτηρ, μεγίστων ἀνθρώποις ἀγαθῶν αἰτία, ἐπιφανέστατα ἐτιμήθη ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσι μεγαλοπρέπεσιν οὐ παρ' Ἕλλησι μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι σχεδὸν τοῖς βαρβάροις. — 10. Κλεάνθης διεβοήθη ἐπὶ φιλοπονίᾳ· πένης γὰρ ὤν, νύκτωρ μὲν ἐν τοῖς κήποις ἤντλει, μεθ' ἡμέραν [2]) δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο. — 11. Ἀνάχαρσις ἐρωτηθείς, τί ἐστιν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθόν τε καὶ φαῦλον, ἔλεγε, Γλῶσσα. — 12. Ἀριστοτέλης ἐρωτηθείς, τί περιγίγνεται κέρδος τοῖς ψευδομένοις, ἀπεκρίνατο, ὅταν λέγωσιν ἀλήθειαν, μὴ πιστεύεσθαι. —

b) Verba auf έω.

1. Ἡ Δημήτηρ τοῦ σίτου φυομένου μέν, ἀγνοουμένου δὲ παρ' ἀνθρώποις, πρώτη συνεκόμισε καὶ τὴν

---

1) nach beiden Seiten, d. i. beide Parteien. — 2) bei Tage. —

κατεργασίαν αὐτοῦ καὶ φυλακὴν ἐπενόησε καὶ σπείρειν κατέδειξε· δίφρον δὲ κατασκευάσασα πτηνῶν δρακόντων τὴν ὅλην οἰκουμένην κατέσπειρεν. — 2. Φιλοῦντες φιλοῦνται, μισοῦντες μισοῦνται. — 3. Λοιδορούμενος φέρε· ὁ γὰρ λοιδορῶν, ἐὰν ὁ λοιδορούμενος μὴ προσποιῆται, λοιδορεῖται αὐτὸς τῷ λοιδορεῖν. — 4. Ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος καλεῖται θάνατος· μηδεὶς δὲ φοβείσθω θάνατον, ἀπόλυσιν κακῶν. — 5. Δημήτηρ προσεκαλεῖτο Θεσμοφόρος, ὅτι καὶ νόμους εἰσηγήσατο τοῖς ἀνθρώποις· καὶ διὰ τοῦτο αὐτῇ [1]) τὰ Θεσμοφόρια ἐτελεῖτο. — 6. Τέλης ὁ φιλόσοφος λέγει· διὰ κέρδος ἱερὰ συλᾶται, ἡ φιλία παραβαίνεται, πίστις ἀμελεῖται, οἱ πλησίον ἀδικοῦνται, οὐδὲ ἓν ὀκνεῖται κακόν. — 7. Ἀρταξέρξης, ὁ Ὦχος καλούμενος, διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν τρόπων ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐμισεῖτο. — 8. Καλῶς μοι δοκεῖ Λυκοῦργος νομοθετῆσαι, ἢ μέχρι γήρως ἀσκοῖτ' ἂν ἀρετή· ἐπὶ γὰρ τῷ τέρματι τοῦ βίου τὴν κρίσιν τῆς γεροντίας [2]) διατάξας ἐποίησε μηδὲν ἐν τῷ γήρᾳ ἀμελεῖσθαι τὴν καλοκαγαθίαν. — 9. Ὡς Ἀναξαγόρας ποτὲ ὑπὸ Περικλέους ἀσχολουμένου ἠμελεῖτο, συνεκαλύψατο ἤδη γηραιὸς ἀποκαρτερῶν, ὁ δέ, ταῦτ' ἀκούσας, θεῖ εὐθὺς ἐπὶ τὸν ἄνδρα καὶ δεῖται, μὴ ἀποστερῇ αὐτὸν τοιούτου τῆς πολιτείας συμβούλου· τότ' οὖν ἐκκαλυψάμενος Ἀναξαγόραν πρὸς αὐτὸν ἀποκρίνασθαι λέγεται· Ὦ Περίκλεις καὶ οἱ τοῦ λύχνου χρείαν ἔχοντες ἔλαιον ἐπιχέουσιν. — 10. Ἐπαινουμένων τῶν Ἠλείων ἐπὶ τῷ τὰ Ὀλύμπια καλῶς ἄγειν, ἔλεξεν Ἄγις ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, Τί δὲ ποιοῦσι θαυμαστόν, εἰ δι' ἐτῶν τεσσάρων μιᾷ ἡμέρᾳ χρῶνται τῇ δικαιοσύνῃ; — 11. Ἀρχιδαμίδας πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα Χαρίλαν, ὅτι πρὸς ἅπαντας

1) Ihr zu Ehren. — 2) Nur wer 60 Jahr alt war, konnte zum Mitgliede der γερουσία (des Rathes) gewählt werden.

ὁμοίως πρᾷος ἦν, ἔλεγε, Καὶ πῶς τις δικαίως ἂν ἐπαινοῖτο, εἰ καὶ πρὸς τοὺς πονηροὺς πρᾷος εἴη; — 12. Ἀλέξανδρος ὡς ἦκεν ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, καταλαμβάνει γέφυράν τε ἐπ' αὐτῷ πεποιημένην πρὸς Ἡφαιστίωνος καὶ πλοῖα πολλά. — 13. Τοῖς Ῥωμαίοις ἐκ παλαιοῦ ἐπήσκητο, ἐπὶ τοῖς μεγάλοις ποταμοῖς, οἷον ἐπὶ τῷ Ῥήνῳ καὶ τῷ Ἴστρῳ ζεῦγμα ποιεῖσθαι διὰ τῶν νεῶν. — 14. Γναῖος Πομπήϊος, καὶ ὁ Μέγας προσαγορευθείς, ὑπὸ Ῥωμαίων ἠγαπήθη τοσοῦτον, ὅσον ὁ πατὴρ ἐμισήθη*). — 15. Ὁ πλούτῳ καὶ χρήμασι δουλεύων καταφρονείσθω, ὡς μικρόψυχος καὶ ἀνελεύθερος. — 16. Ἀγαμέμνων ἀπονοστήσας μετὰ τὴν Ἰλίου ἅλωσιν ὑπ' Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας ἀνῃρέθη· Ὀρέστης δὲ τοὺς φονεῖς τοῦ πατρὸς ἐτιμωρήσατο. — 17. Ἡ νῆσος Εὔβοια διὰ τὴν στενότητα καὶ τὸ μῆκος ὑπὸ τῶν παλαιῶν Μάκρις ὠνομάσθη. Οὐ μόνον δὲ Μάκρις ἐκλήθη, ἀλλὰ καὶ Ἀβαντίς, καὶ οἱ ἐποικήσαντες τὴν νῆσον Ἄβαντες ἐκλήθησαν. — 18. Κολάζεται Σίσυφος ἐν Ἅιδου πέτρον ταῖς χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ κυλίων καὶ τοῦτον ὑπερβάλλειν θέλων· οὗτος δὲ ὠθούμενος ὑπ' αὐτοῦ ὠθεῖται πάλιν εἰς τοὐπίσω. — 19. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὴν μάχην ἡττήθησαν τὴν ἐν Λεύκτροις, ἀπεστερήθησαν τῆς ἐν τοῖς Ἕλλησι δυνασείας.

c. Verba auf όω.

1. Τὸ ἦθος μάλιστα ἐκ τῶν ἔργων δηλοῦται. — 2. Ἡ φιλία εἰς πολλοὺς μεριζομένη ἐξαμαυροῦται ἄν. — 3. Πῶς ἄν τις ἧττον ὑπὸ πόλεως ζημιοῖτο, πῶς δ' ἄν μᾶλλον τιμῷτο, ἢ εἰ τοῖς τῆς πόλεως νόμοις πείθεσθαι ἐπιχειροίη; — 4. Φινεὺς ὁ μάντις τὰς ὄψεις πεπηρω-

*) Sowohl wegen seines schmutzigen Geizes, als auch wegen mancher Verbrechen, deren man ihn beschuldigte.

μένος ἦν, πηρωθῆναι δὲ λέγεται ὑπὸ τῶν θεῶν, ὅτι προὔλεγε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέλλοντα. — 5. Αἱ πόλεις αἱ ἐν τῇ παρὰ Ἰνδὸν χώρᾳ ὑπετάξαντο τῷ Ἀλεξάνδρῳ προσχωροῦντι, οὐδέ τις ἐτράπετο ἐς ἀλκήν· οὕτω καὶ Ἰνδοὶ πάντες ἐδεδούλωντο ἤδη τῇ γνώμῃ πρὸς Ἀλεξάνδρου τε καὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης. — 6. Βουλευέσθων οἱ πολῖται περὶ τῆς πατρίδος, ἐνθυμούμενοι, ὅτι ἐπιθυμίᾳ μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται, προνοίᾳ δὲ πλεῖστα. — 7. Παρὰ Ῥωμαίοις πρότερον ὁ ἐνιαυτὸς συνεπληροῦτο δέκα μησίν, οὐ δώδεκα, καὶ πρῶτος μὴν ἠριθμεῖτο ὁ Μάρτιος. — 8. Ἀγησιλάου τοῖς Πέρσαις ἐν Ἀσίᾳ πολεμοῦντος, οἱ Θηβαῖοι καὶ Ἀθηναῖοι τρισμυρίοις δαρεικοῖς ἐξεπολεμωθησαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. — 9. Οἱ οἰκήτορες τῆς Νύσης τῆς Ἰνδίας παρ' Ἀλεξάνδρου παρητήσαντο ἐλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους ἐᾶσαι· ὁ δὲ ἠξίωσε τῶν τε ἱππέων αὐτῷ ξυμπέμψαι ἐς τριακοσίους καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ πολιτεύματος (ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ τριακόσιοι) ἑκατὸν τοὺς ἀρίστους ἐπιλεξάμενος. Τὸν δὲ προστάτην τῆς πόλεως ταῦτα ἀκούσαντα ἐπιμειδιᾶσαι λέγεται τῷ λόγῳ· καὶ Ἀλέξανδρον ἐρωτῆσαι ἐφ' ὅτῳ ἐγέλασεν· ἀποκρίνασθαι δ' ἐκεῖνον· καὶ πῶς ἄν, ὦ βασιλεῦ, μία πόλις ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἐρημωθεῖσα ἔτι καλῶς πολιτεύοιτο; καὶ ταῦτα λέξας ἔπεισεν Ἀλέξανδρον, ἄλλους ἑκατὸν αἰτῆσαι. — 10. Ἐν τῷ πρὸς τοὺς Πελοποννησίους πολέμῳ πόλεις Ἑλληνίδες ἠρημώθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν αὐτῶν. — 11. Ἅιδης κατηγορίαν Ἀσκληπιοῦ ἐποιήσατο πρὸς Δία, ὡς [1]) τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ταπεινουμένης· ἐλάττους γὰρ ἀεὶ γίγνεσθαι τοὺς τετελευτηκότας, θεραπευομένους ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ· ὁ δὲ Ζεὺς παροξυνθεὶς ἐκεραύνωσε τὸν Ἀσκληπιόν καὶ διέφθειρεν. — 12. Τὸ παλαιὸν [2]) παρ' Ἀθη-

1) ὡς deutet den Grund an. — 2) Vor Alters.

ναίοις ἡ πολιτεία εἰς τρία μέρη διήρητο· καὶ πρώτη μὲν ὑπῆρξε μερὶς οἱ εὐπατρίδαι[1]) καλούμενοι, οἵτινες ὑπῆρχον ἐν παιδείᾳ μάλιστα διατετριφότες καὶ τῆς μεγίστης ἠξιωμένοι τιμῆς· δευτέρα δὲ τάξις ἦν ἡ τῶν γεωμόρων, τῶν ὀφειλόντων ὅπλα κεκτῆσθαι καὶ πολεμεῖν ὑπὲρ τῆς πόλεως· τελευταία δὲ μερὶς κατηριθμήθη ἡ τῶν δημιουργῶν, τῶν τὰς βαναύσους τέχνας μεταχειριζομένων καὶ τὰς ἀναγκαιοτάτας λειτουργίας τελούντων. —

Erzählungen.

1. Einige Scherze aus Hierokles.

1. Σχολαστικὸς νοσοῦντα ἐπισκεπτόμενος ἠρώτα περὶ τῆς ὑγιείας· ὁ δὲ οὕτω διενόσει, ὥστ' οὐκ ἀποκρίνασθαι. Ὀργισθεὶς οὖν ἐξήλεγξεν· Ἐλπίζω καμὲ νοσῆσαι καὶ ἐρωτήσαντί σοι μὴ ἀποκρίνασθαι. — 2. Σχολαστικὸς ἰατρῷ συναντήσας ἔλεξε· Συγχώρησόν μοι καὶ μή μοι μέμψῃ, ὅτι τοσοῦτον χρόνον οὐκ ἐνόσησα. — 3. Σχολαστικός τινι συναντήσας ἔλεξεν· Ἤκουσα, ὅτι ἐτελεύτησας· κἀκεῖνος ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' ὁρᾷς με ἔτι ζῶντα. Καὶ ὁ σχολαστικός, Καὶ μὴν ὁ λέξας μοι μᾶλλον σοῦ ἀξιοπιστότερός ἐστιν. — 4. Διδύμων ἀδελφῶν εἷς ἐτελεύτησε· σχολαστικὸς οὖν ἀπαντήσας τῷ ζῶντι ἠρώτα· Σὺ τετελεύτηκας ἢ ὁ ἀδελφός σου; —

2. Kürzere Erzählungen und Anekdoten.

1. Βουλομένους τοὺς Πέρσας ἀντὶ τῆς ἑαυτῶν, οὔσης ὀρεινῆς καὶ τραχείας, πεδιάδα καὶ μαλακὴν χώ-

---

2) οἱ εὐπατρίδαι wird durch den Artikel als das Subj. bezeichnet, obgleich das Verbum wegen der Stellung zu μερὶς im Singular steht. —

ραν αἱρεῖσθαι, οὐκ εἴασεν ὁ Κῦρος, λέγων, ὅτι καὶ τῶν φυτῶν τὰ σπέρματα καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ βίοι ταῖς χώραις συνεξομοιοῦνται. — 2. Φίλιππος, ὁ Ἀλεξάνδρου πατήρ, ἔλεγεν, χάριν ἔχειν, ὅτι λοιδοροῦντες αὐτὸν βελτίονα ποιοῦσι καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἤθει· Πειρῶμαι γὰρ αὐτοὺς ἅμα καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς ἔργοις ψευδομένους ἐλέγχειν. — 3. Ἀλέξανδρος, μέλλων τὴν ἐπὶ Γρανίκῳ μάχην μάχεσθαι, παρεκάλει τοὺς Μακεδόνας ἀφθόνως δειπνεῖν καὶ πάντα φέρειν εἰς μέσον, ὡς αὔριον δειπνήσοντας ἐκ τῶν πολεμίων. — 4. Ἀλέξανδρος, ἐν τῇ Μιλήτῳ πολλοὺς ἀνδριάντας ἀθλητῶν θεασάμενος Ὀλύμπια καὶ Πύθια [1]) νενικηκότων, ἠρώτησε, Καὶ ποῦ τὰ τηλικαῦτα ἦν σώματα, ὅτε οἱ βάρβαροι ὑμῶν τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν; — 5. Τῶν δὲ πρώτων φίλων καὶ κρατίστων τιμᾶν μὲν ἐδόκει Κρατερὸν μάλιστα πάντων, φιλεῖν δὲ Ἡφαιστίωνα. Ἔλεγε γάρ, ὅτι Κρατερὸς μὲν φιλοβασιλεύς ἐστιν, Ἡφαιστίων δὲ φιλαλέξανδρος. — 6. Πτολεμαῖος ὁ Λάγου τὰ πολλὰ [2]) παρὰ τοῖς φίλοις ἐδείπνει καὶ ἐκάθευδεν· εἰ δέ ποτε δειπνίζοι, τοῖς ἐκείνων ἐχρῆτο, μεταπεμπόμενος ἐκπώματα καὶ στρώματα καὶ τραπέζας· αὐτὸς δὲ οὐκ ἐκέκτητο πλείω τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ τοῦ πλουτεῖν ἔλεγε τὸ πλουτίζειν εἶναι βασιλικώτερον. — 7. Λέγεται ὁ Θεμιστοκλῆς οὕτω παράφορος πρὸς δόξαν εἶναι καὶ πράξεων μεγάλων ὑπὸ φιλοτιμίας ἐραστής, ὥστε νέος ὢν ἐκ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένης καὶ τῆς Μιλτιάδου στρατηγίας διαβοηθείσης, σύννους ὁρᾶσθαι τὰ πολλὰ [2]) πρὸς ἑαυτῷ καὶ τὰς νύκτας ἀγρυπνεῖν, καὶ τοὺς πότους παραιτεῖσθαι τοὺς συνήθεις, καὶ λέγειν πρὸς τοὺς ἐρωτῶντας καὶ θαυμάζοντας τὴν περὶ τὸν βίον μεταβολήν, ὡς καθεύ-

1) In den olympischen und pythischen Spielen. — 2) meistentheils. —

δειν αὐτὸν οὐκ ἐῴη τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πέρας ᾤοντο τοῦ πολέμου τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἧτταν εἶναι, Θεμιστοκλῆς δὲ ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων, ἐφ' οὓς ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς ὅλης Ἑλλάδος ἤλειφεν ἀεὶ καὶ τὴν πόλιν ἤσκει πόῤῥωθεν ἤδη προσδοκῶν τὸ μέλλον. — 8. Ἀδειμάντου ναυμαχεῖν μὴ τολμῶντος, λέγοντος δὲ πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα τοὺς Ἕλληνας παρακαλοῦντα καὶ προτρέποντα, Ὦ Θεμιστόκλεις, τοὺς ἐν τοῖς ἀγῶσι προεξορμῶντας μαστιγοῦσιν [1]), ἔλεξε, Ναί, ὦ Ἀδείμαντε· τοὺς δὲ λειπομένους οὐ στεφανοῦσιν. — 9. Τιμόθεος εὐτυχὴς ἐνομίζετο στρατηγὸς εἶναι· καὶ φθονοῦντές αὐτῷ τινες ἐζωγράφουν τὰς πόλεις εἰς κύρτον αὐτομάτως ἐκείνου καθεύδοντος ἐνδυομένας· ἔλεγεν οὖν ὁ Τιμόθεος, Εἰ τηλικαύτας πόλεις λαμβάνω καθεύδων, τί με οἴεσθε ποιήσειν ἐγρηγορότα [2]); — 10. Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως ἑκατὸν τάλαντα δωρεὰν τῷ Φωκίωνι πέμψαντος, ἠρώτησε τοὺς κομίζοντας, τί δή ποτε, πολλῶν ὄντων Ἀθηναίων, αὐτῷ μόνῳ ταῦτα πέμπει Ἀλέξανδρος· λεγόντων δὲ ἐκείνων, ὡς μόνον αὐτὸν ἡγεῖται καλὸν κἀγαθὸν εἶναι, ἔλεξεν, Οὐκοῦν ἐασάτω με καὶ δοκεῖν καὶ εἶναι τοιοῦτον. — 11. Ἀγησίλαος, βουλόμενος τὴν πρὸς τὸν Πέρσην ποιήσασθαι στρατείαν, ὡς ἐλευθερώσων τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνας, τῷ κατὰ Δωδώνην Διὸς ἐχρήσατο μαντείῳ· κελεύσαντος δ' ἐκείνου, ὡς δοκεῖ, στρατεύεσθαι, τὸ χρησθὲν ἀνήγγειλε τοῖς ἐφόροις. Οἱ δ' ἐκέλευσαν αὐτὸν καὶ ἐν Δελφοῖς περὶ τῶν αὐτῶν ἐρωτᾶν. Πορευθεὶς οὖν εἰς τὸ μαντεῖον, ἐπηρώτησεν οὕτως, Ἄπολλον, ἦ δοκεῖ σοί, ὃ καὶ τῷ πατρί; Συναινέσαντος δὲ αἱρεθεὶς οὕτως ἐστρατεύσατο. — 12. Ἀριστοτέλης ἐνοχλούμενος ὑπὸ ἀδολέσχου καὶ κοπτόμενος ἀτόποις τοῖς διηγήμασι,

---

1) Als Subject ist aus dem Zusammenhange zu ergänzen: die Kampfrichter (ἀγωνοθέται). — 2) ἐγείρω.

πολλάκις αὐτοῦ λέγοντος, Οὐ θαυμαστόν, Ἀριστότελες; — Οὐ τοῦτο, ἔλεγε, θαυμαστόν· ἀλλ' εἴ τις πόδας ἔχων σὲ ὑπομένει. — 13. Πρὸς τὸν ἐπιθαυμάζοντα τὴν μετριότητα τῆς ἐσθῆτος καὶ τῆς τροφῆς Ἀγησιλάου καὶ τῶν ἄλλων Λακεδαιμονίων ἐκεῖνος ἔλεγεν· Ἀντὶ ταύτης τῆς διαίτης, ὦ ξένε, τὴν ἐλευθερίαν ἀμώμεθα. — 14. Χιόνος ποτὲ πιπτούσης, ἠρώτησέν ὁ βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν τινα, εἰ ῥιγοῖ, γυμνὸν διακαρτεροῦντα· ὁ δὲ αὐτὸν ἀντηρώτησεν, εἰ τὸ μέτωπον [1]) ῥιγοῖ· τοῦ δέ, Οὐ, λέξαντος, ἀπεκρίνατο, Οὐκοῦν, οὐδὲ ἐγώ, πᾶς γὰρ μέτωπόν εἰμι. — 15. Λέγουσί τινες, ὅτι κοσμήσας ἑαυτὸν Κροῖσος ὁ Λυδὸς παντοδαπῶς, καὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον, ἠρώτησε τὸν Σόλωνα, εἴ τι θέαμα κάλλιον τεθέαται· ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, Ἀλεκτρυόνας καὶ φασιανοὺς καὶ ταὼς· φυσικῷ γὰρ ἄνθει κεκόσμηνται καὶ μυρίῳ [2]) καλλίονι. —

3. Oeffentlich bestrafte Wortbrüchigkeit.

Μετὰ τὸν τοῦ Λυσάνδρου θάνατον ὁ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἔτι ζῶντος ἐγγυησάμενος, ἐπεὶ καὶ ἡ παῖς ἐρήμη πατρὸς ἀπελείπετο, καὶ ὁ Λύσανδρος μετὰ τὴν τοῦ βίου καταστροφὴν ἀνεφάνη πένης ὤν, οὗτος ἀνεδύετο ὁ ἐγγυησάμενος καὶ οὐδὲ ἔφασκεν ἄξεσθαι γυναῖκα. Ἐπὶ τούτοις οἱ ἔφοροι τὸν ἄνδρα ἐζημίωσαν. Οὔτε γὰρ Λακωνικὰ ἐφρόνει, οὔτε ἄλλως Ἑλληνικά, φίλου τε μάχῃ ἀποκτανέντος ἀμνημονῶν καὶ τῶν συνθηκῶν τὸν πλοῦτον προτιμῶν. —

---

1) An der Stirn. — 2) Dativ des Maßes (um wie viel) beim Compar.; *καλλίονι* ist Dativ. instrumentalis, zu verbinden mit *ἄνθει*. —

4. Tantalus' Uebermuth und Strafe.

Τάνταλος ὁ Διὸς πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέρων κατῴκει τῆς Ἀσίας περὶ τὴν νῦν ὀνομαζομένην Παφλαγονίαν. Διὰ δὲ τὴν εὐγένειαν ἠξιώθη, ἄνθρωπος ὤν, γίγνεσθαι τοῖς θεοῖς ὁμοτράπεζος, καὶ ἀκούων τὰ λαλούμενα παρ' αὐτῶν, κατερχόμενος ἔλεγε τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ ὀργισθέντες κολάζουσιν αὐτὸν ἐν τῷ Ἅιδῃ· θεωρῶν γὰρ δένδρα πεπληρωμένα καρπῶν καὶ ποταμοὺς παραῤῥέοντας οὐδὲν αὐτῶν δυνατός ἐστι γεύσασθαι· αὐτοῦ γὰρ ἐπιχειροῦντος λαμβάνειν, φεύγει. —

5. Alkibiades' Uebermuth gegen Andere.

Ἐθαύμαζον τὸν Ἀλκιβιάδην ἅπαντες οἱ Ἀθηναῖοι, ὁρῶντες αὐτὸν Σωκράτει μὲν συνδειπνοῦντα καὶ συμπαλαίοντα καὶ συσκηνοῦντα, τοῖς δ' ἄλλοις ἐρασταῖς χαλεπὸν ὄντα καὶ δυσχείρωτον, ἐνίοις δὲ καὶ παντάπασι σοβαρῶς προσφερόμενον, ὥςπερ Ἀνύτῳ τῷ Ἀνθεμίωνος. Ἦν μὲν γὰρ ἐρῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου· ξένους δέ τινας ἐστιῶν, ἐκάλει κἀκεῖνον ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Ὁ δὲ τὴν μὲν κλῆσιν ἀπηγόρευσεν, ἑστιασάμενος δ' οἴκοι μετὰ τῶν ἑταίρων, ἐκώμασε πρὸς τὸν Ἄνυτον καὶ ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ ἀνδρῶνος θεασάμενος ἀργυρῶν ἐκπωμάτων καὶ χρυσῶν πλήρεις τὰς τραπέζας, ἐκέλευσε τοὺς παῖδας τὰ ἥμίση οἴκαδε κομίζειν πρὸς αὐτόν. Συνδειπνεῖν δ' οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλὰ ταῦτα πράξας ἀπεχώρησεν. Τῶν οὖν ξένων δυσχεραινόντων καὶ λεγόντων, ὡς ὑβριστικῶς καὶ ὑπερηφάνως εἴη τῷ Ἀνύτῳ κεχρημένος ὁ Ἀλκιβιάδης· Ἐπεικῶς μὲν οὖν, ἀπεκρίνατο ὁ Ἄνυτος, καὶ φιλανθρώπως· ἃ γὰρ ἔξῆν αὐτῷ ἀποκομίζειν ἅπαντα, τούτων ἡμῖν τὰ ἥμίση καταλέλοιπεν. Οὕτως ἦ ὁμοίως πως καὶ τοῖς ἄλλοις ἐρασταῖς ἐχρῆτο. —

Dritter Cursus.

I. Erzählungen,

besonders zur Einübung der Verba auf μι.

1. Vermischte Anekdoten.

1. Ὀρόντης, ὁ βασιλέως Ἀρταξέρξου γαμβρός, ἀτιμίᾳ περιπεσὼν δι' ὀργὴν καὶ καταγνωσθείς, Καθάπερ, ἔφη, οἱ τῶν ἀριθμητικῶν δάκτυλοι νῦν μὲν μυριάδας, νῦν δὲ μονάδα τιθέναι δύνανται, τὸ αὐτὸ καὶ τοὺς τῶν βασιλέων φίλους νῦν μὲν τὸ πᾶν δύνασθαι, νῦν δὲ τοὐλάχιστον. — 2. Ἀγαθοκλῆς υἱὸς ἦν κεραμέως· γενόμενος δὲ κύριος Σικελίας καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθείς, εἰώθει κεράμεα ποτήρια τιθέναι παρὰ χρυσᾶ καὶ τοῖς νέοις ἐπιδεικνύμενος λέγειν, Ὅτι τοιαῦτα ποιῶν πρότερον, νῦν ταῦτα ποιεῖ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν. — 3. Λίωνι ἔγραψε Σπεύσιππος [1]), μὴ μέγα φρονεῖν, ἀλλ' ὁρᾶν, ὅπως ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ καὶ νόμοις ἀρίστοις κοσμήσας Σικελίαν εὐκλεᾶ θήσει τὴν Ἀκαδημίαν. — 4. Κλεομένης, ἐρτῶντός τινος αὐτόν, διὰ τί Σπαρτιᾶται τοῖς θεοῖς οὐκ ἀνατιθέασι τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων σκῦλα, Ὅτι, ἔφη, ἀπὸ δειλῶν ἐστι· τὰ γοῦν ἀπὸ τῶν κεκτημένων διὰ δειλίαν θηραθέντα οὔτε τοὺς νέους ὁρᾶν καλόν, οὔτε τοῖς θεοῖς ἀνατιθέναι. — 5. Ξενοφῶντι θύοντι ἦκέ τις ἐκ Μαντινείας ἄγγελος, λέγων, τὸν υἱὸν αὐτῷ Γρύλλον τεθνάναι [2]).

---

1) Speusippos war der Nachfolger des Plato in der Leitung der akademischen Schule. — 2) St. in Arkadien, bei welcher Epaminondas gegen die Athener und Lacedämonier kämpfend fiel. — 3) θνήσκω. —

Κἀκεῖνος ἀπέθετο τὸν στέφανον, διετέλει δὲ θύων. Ἐπεὶ δ' ὁ ἄγγελος προσέθηκε καὶ ἐκεῖνο, ὅτι νικῶν τέθνηκε, πάλιν ὁ Ξενοφῶν ἐπέθετο τὸν στέφανον. Ταῦτα μὲν οὖν δημώδη καὶ ἐς πολλοὺς ἐκπεφοίτηκεν. — 6. Σόλων τοῖς ἐν Πρυτανείῳ σιτουμένοις μάζαν παρέχειν κελεύει, ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς προσπαρατιθέναι. — 7. Ἀλέξανδρος, νοσήσας μακρὰν νόσον ὡς ἀνέῤῥωσεν, Οὐδέν, ἔφη, διατεθῆναι χεῖρον, ὑπέμνησε γὰρ ἡμᾶς ἡ νόσος μὴ μέγα φρονεῖν, ὡς θνητοὺς ὄντας. — 8. Φίλιππος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, τριῶν αὐτῷ προσαγγελθέντων εὐτυχημάτων ὑφ' ἕνα καιρόν, ἀνατείνας εἰς οὐρανὸν τὰς χεῖρας ἔλεξεν· Ὦ δαῖμον, μέτριόν τι τούτοις ἀντίθες ἐλάττωμα, εἰδώς, ὅτι τοῖς μεγάλοις εὐτυχήμασι φθονεῖν πέφυκε ἡ τύχη. — 9. Περίανδρος, εἷς τῶν ἑπτὰ καλουμένων σοφῶν, τύραννος Κορίνθου, ἐρωτηθείς, διὰ τί οὐκ ἀποτίθεται τὴν ἀρχήν, εἶπεν· Ὅτι τῷ καὶ' ἀνάγκην ἄρχοντι καὶ τὸ ἑκουσίως ἀποστῆναι τῆς ἀρχῆς κίνδυνον φέρει. — 10. Διονύσιος Ἀρίστιππον ἔπειθεν, ἀποθέμενον τὸν τρίβωνα, πορφυροῦν ἱμάτιον περιβαλέσθαι. Καὶ πεισθεὶς ἐκεῖνος τὰ αὐτὰ καὶ Πλάτωνα ποιεῖν ἠξίου, ὁ δὲ ἔφη·

Οὐκ ἂν δυναίμην ἥλυν ἐνδῦναι στολήν.

11. Ἀρχίδαμος, ἐρωτήσαντός τινος αὐτόν· Τίνες προεστήκασι τῆς Σπάρτης; ἔλεγεν· Οἱ νόμοι καὶ τὰ ἀρχεῖα κατὰ τοὺς νόμους. — Ὁ αὐτὸς θεασάμενος τὸν υἱὸν προπετῶς μαχόμενον Ἀθηναίοις· Ἦ τῇ δυνάμει πρόσθες, ἔφη, ἢ τοῦ φρονήματος ὕφες. — 12. Ἀγησίλαος, Φαρσαλίων προσκειμένων καὶ κακουργούντων αὐτοῦ τὸ στράτευμα, πεντακοσίοις ἱππεῦσι τρεψάμενος αὐτούς, τρόπαιον ἔστησεν· καὶ τὴν νίκην ἐκείνην πάντων [2]) ὑπερηγάπησεν, ὅτι συστησάμενος τὸ ἱππικὸν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ, τούτῳ μόνῳ τοὺς μέγιστον ἐφ' ἱππικῇ φρο-

1) ἀναῤῥώννυμι. — 2) Gen. für ἢ πάντα.

νοῦντας ἐκράτησεν [1]). — 13. *Πύρρου, τοῦ τῆς Ἠπείρου βασιλέως, ἐπιστρατεύσαντος Λακεδαιμονίοις καὶ πολλὰ ἀπειλοῦντος, Λερκυλλίδας, εἷς τῶν γερόντων, ἀναστὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, εἶπεν· Εἰ μὲν θεός ἐστιν ὁ ἀπειλῶν, μὴ φοβώμεθα, οὐδὲν γὰρ ἀδικεῖ· εἰ δ' ἄνθρωπος, γνώτω* [2]) *ἀνδράσιν ἀπειλῶν.* — 14. *Ξέρξης, ὀργισθεὶς Βαβυλωνίοις ἀποστᾶσι καὶ κρατήσας, προσέταξεν ὅπλα μὴ φέρειν, ἀλλὰ ψάλλειν καὶ αὐλεῖν καὶ καπηλεύειν καὶ φορεῖν κολπωτοὺς χιτῶνας.* — 15. *Σατιβαρζάνην τὸν κατακοιμιστὴν αἰτούμενόν τι παρ' Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος τῶν μὴ δικαίων, αἰσθόμενος ἐπὶ τρισμυρίοις δαρεικοῖς τοῦτο ποιοῦντα, ὁ Ἀρταξέρξης τῷ ταμίᾳ προσέταξε τρισμυρίους δαρεικοὺς κομίσαι· καὶ διδοὺς αὐτῷ, Λαβέ, εἶπεν, ὦ Σατιβαρζάνη· ταῦτα μὲν γὰρ δούς, οὐκ ἔσομαι πενέστερος, ἐκεῖνα δὲ πράξας, ἀδικώτερος.* — 16. *Ξένου τινὸς ἰδίᾳ φράσειν φάσκοντος Διονυσίῳ τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ διδάξειν, ὅπως προειδῇ τοὺς ἐπιβουλεύοντας, ἐκέλευσεν εἰπεῖν· ἐπεὶ δὲ προσελθών, Δός μοι, εἶπε, τάλαντον, ἵνα δόξῃς ἀκηκοέναι τὰ σημεῖα τῶν ἐπιβουλευόντων· ἔδωκε προσποιούμενος ἀκηκοέναι, καὶ ἐθαύμαζε τὴν μέθοδον τοῦ ἀνθρώπου.* — 17. *Ἀλκιβιάδης ἐλθὼν ἐπὶ θύρας τοῦ Περικλέους καὶ πυθόμενος, αὐτὸν μὴ σχολάζειν, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως ἀποδώσει λόγους Ἀθηναίοις, Οὐ βέλτιον, ἔφη, σκοπεῖν ἦν* [3]), *ὅπως μὴ οὐκ ἀποδώσεις;* — 18. *Πρώτην τῷ Ἀλκιβιάδῃ παρόδον εἰς τὸ δημόσιον γενέσθαι λέγουσι μετὰ χρημάτων ἐπιδόσεως, οὐκ ἐκ παρασκευῆς, ἀλλὰ παριόντα, θορυβούντων Ἀθηναίων, ἔρεσθαι τὴν αἰτίαν τοῦ θορύβου· πυθόμενον δέ, χρήματα ἐπιδιδόναι τοὺς πολίτας, παρελθεῖν καὶ ἐπιδοῦ-*

---

1) κρατεῖν in der Bedeutung bezwingen, besiegen, erfordert den Accusativ, nicht den Genitiv des Objects. — 2) γιγνώσκω (er erfahre, was es heißt ꝛc.). — 3) Wäre es nicht besser..

ναι· τοῦ δὲ δήμου κροτοῦντος καὶ βοῶντος, ὑφ' ἡδονῆς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ὄρτυγος, ὃν ἐτύγχανον ἔχων ἐν τῷ ἱματίῳ. Πτοηθέντος οὖν καὶ διαφυγόντος, ἔτι μᾶλλον ἐκβοῆσαι τοὺς Ἀθηναίους, πολλοὺς δὲ συνθηρᾶν ἀναστάντας, λαβεῖν δ' αὐτὸν Ἀντίοχον τὸν κυβερνήτην καὶ ἀποδοῦναι· διὸ καὶ προσφιλέστατον γενέσθαι τῷ Ἀλκιβιάδῃ. — 19. Φωκίων, πρὸς θυσίαν τινὰ τῶν Ἀθηναίων αἰτούντων ἐπιδόσεις καὶ τῶν ἄλλων ἐπιδιδόντων, κληθεὶς πολλάκις, Αἰσχυνοίμην ἄν, εἶπεν, ὑμῖν ἐπιδιδούς, τούτῳ δὲ μὴ ἐπιδιδούς[1])· ἅμα δεικνύων τὸν δανειστήν. — 20. Αἰτοῦντος Ἀλεξάνδρου τριήρεις καὶ τοῦ δήμου κελεύοντος ὀνομαστὶ παριέναι τὸν Φωκίωνα καὶ συμβουλεύειν, ἀναστὰς ἔφη, Συμβουλεύω τοίνυν ὑμῖν, ἢ κρατεῖν τοῖς ὅπλοις αὐτούς, ἢ φίλους εἶναι τῶν κρατούντων. — 21. Ἀντίπατρος ἔφη, ὡς, δυεῖν αὐτῷ φίλων Ἀθήνησιν ὄντων, οὔτε Φωκίωνα χρήματα λαβεῖν πέπεικεν, οὔτε Δημάδην διδοὺς ἐμπέπληκεν[2]). — 22. Ἄγις ὁ νεώτερος, τῷ προδότῃ παραδοῦναι στρατιώτας τῶν ἐφόρων κελευόντων, οὐκ ἔφη πιστεύειν τοὺς ἀλλοτρίους[3]) τῷ προδόντι τοὺς ἰδίους. — 23. Λάκαινά τις προϊόντι τῷ υἱῷ ἐπὶ πόλεμον ἀναδιδοῦσα τὴν ἀσπίδα· Ταύτην, ἔφη, ὁ πατήρ σοι ἀεὶ ἔσωζε· καὶ σὺ οὖν ταύτην σῶζε, ἢ ἀπόθανε[4]). — 24. Ἄλλη πρὸς τὸν υἱὸν λέγοντα, μικρὸν ἔχειν τὸ ξίφος, εἶπε· Καὶ βῆμα πρόσθες. — 25. Θεόπομπος πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα, πῶς ἄν τις ἀσφαλῶς τηροίη τὴν βασιλείαν, Εἰ τοῖς μὲν φίλοις, ἔφη, μεταδιδοίη παῤῥησίας δικαίας, τοὺς δὲ ἀρχομένους κατὰ δύναμιν μὴ περιορῴη ἀδικουμένους. — 26. Φίλιππος, ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, ἐρωτηθείς, οὕστινας μαλιστα φιλεῖ, καὶ οὕστινας μάλιστα μισεῖ; Τοὺς μέλλοντας, ἔφη, προδιδόναι μά-

1) Phokion war sehr arm. — 2) ἐμπίπλημι. — 3) Subject. 4) ἀποθνήσκω.

λιστα φιλῶ, τοὺς δ' ἤδη προδεδωκότας μάλιστα μισῶ. — 27. Φιλόξενος, παραδοθεὶς ὑπὸ Διονυσίου ποτὲ εἰς τὰς λατομίας διὰ τὸ φαυλίζειν τὰ ποιήματα αὐτοῦ, καὶ ἀνακληθεὶς, ἔπειτα πάλιν ἐπὶ τὴν ἀκροασίαν αὐτῶν ἐκλήθη· μέχρι δέ τινος ὑπομείνας ἀνέστη· πυθομένου δὲ τοῦ Διονυσίου, Ποῖ δὴ σύ; Εἰς τὰς λατομίας, εἶπεν. — 28. Ἐπαμινώνδας ἕνα εἶχε τρίβωνα, καὶ αὐτὸν ὑπῶντα. Εἴ ποτε δὲ αὐτὸν ἔδωκεν [1]) εἰς γναφεῖον [2]), αὐτὸς ὑπέμενεν οἴκοι δι' ἀπορίαν ἑτέρου. Ἐν δὴ τούτοις ἄπορος ὤν, τοῦ Περσῶν βασιλέως πέμψαντος αὐτῷ πολὺ χρυσίον, οὐ προσήκατο· καὶ ἔμοιγε μεγαλοφρονέστερος εἶναι δοκεῖ τοῦ διδόντος ὁ μὴ λαβών. — 29. Πρέσβεις ἦκον παρὰ βασιλέως χρυσὸν κομίζοντες, βουλόμενοι δωροδοκῆσαι τὸν Ἐπαμινώνδαν· ὁ δὲ αὐτοὺς εἰς ἄριστον εἰσεδέξατο, (ἤδει γὰρ ἐφ' ᾧστινι [3]) ἦκον) καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς πρότερον ἀριστᾶν, εἶτα λέγειν περὶ ὅτου βούλοιντο. Παρατεθειμένης δὲ τραπέζης φαύλης καὶ ὀξίνην ἔπινον. Οἱ μὲν οὐκ εἶχον, ὅ τι καὶ εἴποιεν ἐπὶ τούτοις· ὁ δὲ διαμειδιάσας, Ἄπιτε, ἔφη, καὶ λέγετε τῷ δεσπότῃ τῷ ὑμετέρῳ, οἷα ἄριστα ἀριστῶ, καὶ συνήσει, ὡς ἔγωγ' οὐκ ἂν προδοίην τούτοις ἀρκούμενος. — 30. Ἀριστοτέλης ὁ Κυρηναῖος [4]) ἔλεγε, μὴ δεῖν εὐεργεσίαν παρά τινος προίεσθαι. Ἢ γὰρ ἀποδιδόναι πειρώμενον [5]), πράγματα ἂν ἔχειν, ἢ μὴ ἀποδιδόντα, ἀχάριστον φαίνεσθαι. — 31. Πιττακὸς ὁ Μυτιληναίων τύραννος ὑποχείριον ἀφῆκεν, ἐπιφθεγξάμενος, ὡς συγγνώμη τιμωρίας αἱρετωτέρα. — 32. Ἥρίστα ποτὲ Διογένης ἐν καπηλείῳ· εἶτα παριόντα ἀημοσθένη ἐκάλει. Τοῦ δὲ μὴ ὑπακούσαντος, Αἰσχύνῃ,

1) Nor. des Pflegens. — 2) zum Waschen; die Mäntel bestanden aus einem weißen, wollenen Zeuge. — 3) zu welchem Zwecke. — 4) nicht der berühmte Philosoph dieses Namens, sondern einer von der Schule des Aristippus, der das höchste Vergnügen für das höchste Gut hielt. — 5) Das Part. aufzul. durch wenn. —

ἔφη, Δημόσθενες, εἰσιέναι εἰς καπηλεῖον; καὶ μὴν ὁ κύριός σου καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνθάδε εἴσεισι, τοὺς δημότας λέγων, καὶ τοὺς καθ' ἕνα[1]). Ἐδήλωσε δέ, ὅτι οἱ δημηγόροι καὶ οἱ ῥήτορες δοῦλοι τοῦ πλήθους εἰσίν. — 33. Ἐπανῄει ποτὲ ἐκ διδασκαλείου παῖς ἔτι ὢν Θεμιστοκλῆς. Εἶτα προσιόντος Πεισιστράτου, ὁ παιδαγωγὸς[2]) ἔφη Θεμιστοκλεῖ, μικρὸν ἐκχωρῆσαι τῆς ὁδοῦ, προσάγοντος τοῦ τυράννου. Ὁ δὲ καὶ πάνυ ἐλευθερίως ἀπεκρίνατο· Αὕτη γάρ, εἶπεν, αὐτῷ οὐκ ἱκανὴ ὁδός; Οὕτως ἄρα εὐγενές τι καὶ μεγαλόφρον ἐνεφαίνετο τῷ Θεμιστοκλεῖ καὶ ἐξ ἐκείνου. — 34. Ἀντισθένης ἐρωτηθείς, τί δή ποτε οὐκ οἱ πλούσιοι πρὸς τοὺς σοφοὺς ἀνίασιν, ἀλλ' ἀνάπαλιν, εἶπεν, Ὅτι οἱ σοφοὶ μὲν ἴσασιν, ὧν ἐστιν αὐτοῖς χρεία πρὸς τὸν βίον, οἱ δ' οὐκ ἴσασιν, ἐπεὶ μᾶλλον χρημάτων ἢ σοφίας ἐπιμελοῦνται. — 35. Δημοσθένης πρὸς κλέπτην εἰπόντα, Οὐκ ᾔδειν ὅτι σοί ἐστιν, Ὅτι δέ, ἔφη, σὸν οὐκ ἔστιν, ᾔδεις. — 36. Ἀρίστιππος οὐκ ἀκόμψως, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἀστείως ἐπέσκωψε τῷ λόγῳ πατέρα νοῦ καὶ φρενῶν κενόν. Ἐρωτήσαντος γάρ τινος αὐτόν, πόσον αἰτοίη μισθὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ τέκνου παιδεύσεως, Χιλίας, ἔφη, δραχμάς. Τοῦ δέ, Ἡράκλεις, εἰπόντος, ὡς ὑπέρπολυ τὸ αἴτημα· δύναμαι γὰρ ἀνδράποδον χιλίων[3]) πρίασθαι. Τοιγαροῦν πρίω, εἶπε, καὶ δύο ἕξεις ἀνδράποδα, τὸν υἱὸν καὶ ὃν ἂν πρίῃ. — 37. Ξενοφῶν περὶ τῶν πρὸς θεῶν ὅρκων λέγει τάδε· Ὅστις τούτων σύνοιδεν αὐτῷ παρημεληκώς[4]), τοῦτον ἐγὼ οὔπστ' ἂν εὐδαιμονίσαιμι. Τὸν γὰρ θεῶν πόλεμον οὐκ οἶδα οὔτ' ἀπὸ[5]) ποίου ἂν τάχους φεύγων τις ἀποφύγοι οὔτ' εἰς

---

1) Die einzelnen (die dorthin kamen, und die er ſtatt Aller nannte). — 2) Führer, nicht Erzieher; ſolche Führer gehörten zu den Sclaven. — 3) Gen. pretii. — 4) durch den Inf. zu überſetzen. — 5) eigentl. von, daher durch, mit.

ποῖον ἂν σκότος ἀποδραίη οὐθ' ὅπως[1]) ἂν εἰς ἐχυρὸν χωρίον ἀποσταίη. Πάντη γὰρ πάντα τοῖς θεοῖς ὕποχα, καὶ πανταχῆ πάντων ἴσον οἱ θεοὶ κρατοῦσι. Ὁ δὲ τὴν φιλίαν τινὶ συνθέμενος παρὰ τοὺς θεοὺς κατέθετο[2]). — 38. Πυθαγόρας εἶπεν εἰσιέναι εἰς τὰς πόλεις πρῶτον τρυφήν, ἔπειτα κόρον, εἶτα ὕβριν, μετὰ δὲ ταῦτα ὄλεθρον. — 39. Ὁ αὐτὸς ἔλεγε, δύο ταῦτα ἐκ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις δεδόσθαι κάλλιστα, τό τε ἀληθεύειν καὶ τὸ εὐεργετεῖν. — 40. Παῖς Σπαρτιάτης ἁλοὺς[3]) ὑπ' Ἀντιγόνου[4]) τοῦ βασιλέως καὶ πραθεὶς[5]) τὰ μὲν ἄλλα πάντα ὑπήκοος ἦν τῷ πριαμένῳ, ὅσα ᾤετο προσήκειν ἐλευθέρῳ ποιεῖν· ὡς δὲ προσέταξεν αἰσχρόν τι ποιεῖν, οὐκ ἠνέσχετο[6]), εἰπών, Οὐ δουλεύσω· ἐνισταμένου δὲ ἐκείνου, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν κέραμον καὶ εἰπών, Εἴσῃ, ὅ τι ἐπρίω, ἔβαλεν ἑαυτὸν κάτω καὶ ἀπέθανεν[7]).

2. Charakterzüge aus dem Leben des Sokrates und Diogenes.

1. Σωκράτης ὁ φιλόσοφος ἀεὶ ἦν ἐν τῷ φανερῷ. Πρωΐ τε γὰρ εἰς τοὺς περιπάτους καὶ τὰ γυμνάσια ᾔει καὶ πληθούσης ἀγορᾶς[1]) ἐκεῖ φανερὸς ἦν, καὶ τὸ λοιπὸν ἀεὶ τῆς ἡμέρας ἦν, ὅπου πλείστοις μέλλοι[2]) συνέσεσθαι· καὶ ἔλεγε μὲν ὡς τὸ πολύ, τοῖς δὲ βουλομένοις ἐξῆν ἀκούειν. — 2. Πολλὰ τῶν φίλων αὐτῷ πεμπόν-

1) In einen wie festen Ort er sich zurückziehen könnte, d. h. ob es einen so festen Ort geben könnte, in dem er vor der Strafe der Götter sicher wäre. — 2) der hat sie gleichsam als etwas Unverletzliches bei den Göttern niedergelegt. — 3) ἁλίσκομαι. — 4) einer von den Nachfolgern Alexanders des Großen. — 5) πιπράσκω. — 6) ἀνέχομαι. — 7) ἀποθνήσκω. — 8) „wenn der Markt sich füllte" von der vierten bis sechsten Tagesstunde. — 9) sollte, würde, vergl. p. 80 Anm. 3.

των, ἐπειδὴ μηδὲν δεχόμενος ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς Ξανθίππης εὐθύνετο, ἔφη· Ἐὰν τὰ διδόμενα πάντα ἑτοίμως λαμβάνωμεν, οὐδ' αἰτοῦντες [1]) τοὺς διδόντας ἔξομεν. — 3. Σωκράτης ὁρῶν τινα πάντα εἰδέναι φάσκοντα καὶ πολυμάθειαν ὑπισχνούμενον (ἐτύγχανε δὲ εἰς Ἀκαδημίαν συγκατιὼν αὐτῷ) ἐπιστὰς χωρίῳ πεφυτευμένῳ, ἤρετο αὐτόν· Ἦ δοκεῖ σοι ὁ γεωργὸς ἀμελῆσαι, μὴ καταφυτεύσας [2]) πᾶσαν τὴν γῆν, ἀλλὰ διαλείμματα μεταξὺ τῶν δένδρων καταλιπών; τοῦ δὲ εἰπόντος, Καὶ μήν, εἰ μὴ τοῦτο ἐποίησεν [3]), οὐδὲν ἂν τοῦτο ἐπεβίω, ἀλλ' ὑπ' ἀλλήλων ἀπώλειτο· Εἶτα, ἔφη, σὺ ἐν τῇ σεαυτοῦ ψυχῇ οὐδὲ μικρὸν τόπον παραλιπών, ἄλλα ἀεὶ ἄλλοις [4]) μαθήματα σωρεύων, οἴει τινὰ καρπὸν ἐξ αὐτῶν δρέψασθαι; — 4. Ὁ αὐτὸς Ξενοφῶντα νέον ὁρῶν εὐφυῆ, ἠρώτησεν, εἰ οἶδεν, ὅπου τῆς ἀγορᾶς [5]) οἱ ἰχθύες εἶεν· τοῦ δ' εἰπόντος [6]) ἑξῆς ἤρετο, τί δέ, τὰ λάχανα [7]); ὡς δ' εἶπε καὶ τοῦτο καὶ τἄλλα ἐπὶ πᾶσιν [8]), ἤρετο, εἰ οἶδεν, ὅπου οἱ καλοὶ κἀγαθοὶ διατρίβουσι· σιωπῶντος δὲ ἐπιπλήξας αὐτὸν κατέλιπεν· ὁ δὲ διατραπεὶς ἀπ' ἐκείνου ἤρξατο φιλοσοφεῖν. — 5. Σωκράτης ἔλεγεν, εἴ τις ἐν θεάτρῳ ὑποκηρύττοι, ἀνίστασθαι [9]) τοὺς σκυτοτόμους, ἐκείνους μόνους ἀναστήσεσθαι, ὁμοίως εἰ τοὺς χαλκοτύπους, τοὺς ὑφάντας, ἢ τοὺς ἄλλους κατὰ γένος· εἰ δὲ τοὺς φρονίμους ἢ δικαίους, πάντας ἀναστήσεσθαι. Καὶ ἔστιν ἐν βίῳ

---

1) Auch nicht, wenn wir darum bitten. — 2) wenn er nicht . . . — 3) wenn er dies nicht thäte, so würde... — Aus οὐδὲν muß man als Gegensatz πάντα ergänzen zu ἀπώλετο. — 4) die einen auf die andern, d. h. immer neue zu den früheren. — 5) Genit. partit. (wo des Marktes), wo auf dem Markte. — 6) εἰπεῖν hier bejahen. — 7) Eigentlich οἶσθα, ὅπου ἐστὶ etc. — 8) bei jeder Frage. — 9) es sollten aufstehen . . . —

βλάπτον μάλισια, τὸ [1]) ἀνοήτους ὄνιας τοὺς πολλοὺς οἴεσθαι φρονίμους εἶναι. — 6. Τοῦ Σωκράτους ἐκ παλαίστρας παραλαβόντος [2]) τὸν Εὐθύδημον, ἡ Ξανθίππη μετ' ὀργῆς ἐπιστᾶσα καὶ λοιδορήσασα τέλος ἀνέτρεψε τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ Εὐθύδημος ἐξαναστὰς ἀπῆει περίλυπος γενόμενος. Καὶ ὁ Σωκράτης· Παρὰ σοὶ δέ, εἶπεν, οὐ πρώην ὄρνις τις εἰσπτᾶσα [3]) ταὐτὸ τοῦτο ἐποίησεν; ἡμεῖς δὲ οὐκ ἠγανακτήσαμεν. —

7. Διογένης ὁ Σινωπεύς, ὁ κύων ἐπικαλούμενος, ἡνίκα ἀπέλιπε τὴν πατρίδα [4]), εἷς τῶν οἰκετῶν ἠκολούθει, ὄνομα Μάνης, ὃς οὐ φέρων τὴν μετ' αὐτοῦ διατριβήν, ἀπέδρα. Προτρεπόντων δέ τινων ζητεῖν αὐτόν, ἔφη, οὐκ αἰσχρόν ἐστι, Μάνην μὲν μὴ δεῖσθαι Διογένους, Διογένην δὲ Μάνους; — 8. Ἀριστῶντι Διογένει ἐν ἀγορᾷ οἱ περιεστῶτες συνεχὲς ἔλεγον· Κύον, κύον· ὁ δέ, Ὑμεῖς, εἶπεν, ἐστὲ κύνες, οἵ με ἀριστῶντα περιεστήκατε. — 9. Ὁ Διογένης, καθαρὸν λαβὼν ἄρτον, ἐξέβαλε τῆς πήρας [5]) τὸν αὐτόπυρον [6]), εἰπών· Ὦ ξένε, τυράννοις ἐκ ποδῶν μεθίστασο. — 10. Ὁρῶν Μεγαρέας ὁ Διογένης τὰ μακρὰ τείχη [7]) ἱστάντας, Ὦ μοχθηροί, εἶπε, μὴ τοῦ μεγέθους προνοεῖτε τῶν τειχῶν, ἀλλὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν στησομένων. — 11. Ἀνθρώπου τινὸς μοχθηροῦ ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν· Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Διογένης, Ὁ οὖν κύριος τῆς οἰκίας, ἔφη, ποῦ ἂν εἰσέλθοι [8]); — 12. Μετὰ τὴν ἐπὶ Χαιρωνείᾳ μάχην συλληφθεὶς [9]) ἀπήχθη πρὸς Φίλιππον, καὶ ἐρωτηθείς, τίς εἴη, Κατάσκοπος, ἔφη, τῆς σῆς

---

1) daß die Menge, obwohl sie unverständig, doch glaubt, daß ... — 2) παραλαμβάνω. — 3) εἰσίπταμαι. — 4) Die St. Sinope, eine griechische Kolonie in Klein-Asien am Pontus Euxinus. — 5) der Gen. hängt ab von ἐξέβαλε. — 6) dies schien dem D. zu kostbar für sich, das einfache gröbere Brot, das ihm eigentlich zukommende (τύραννος). — 7) die zur Hafenstadt Nisäa führten. — 8) εἰσέρχομαι. — 9) συλλαμβάνω.

ἀπληστίας· ὅθεν θαυμασθεὶς ἀφείθη. — 13. Αἰτῶν τινα ἔφη· Εἰ μὲν καὶ ἄλλῳ δέδωκας, δὸς καὶ ἐμοί· εἰ δὲ μηδενί, ἀπὸ ἐμοῦ ἄρξαι. — 14. Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι παχεῖ ὄντι προσελθών, Ἐπίδος καὶ ἡμῖν, ἔφη, τοῖς πτωχοῖς [1]), τῆς γαστρός [2])· καὶ γὰρ αὐτὸς κουφισθήσῃ καὶ ἡμᾶς ὠφελήσεις. — 15. Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθείς, τί ποιῶν [3]) κύων καλεῖται, ἔφη· Τοὺς μὲν διδόντας σαίνων, τοὺς δὲ μὴ διδόντας ὑλακτῶν, τοὺς δὲ πονηροὺς δάκνων [4]). — 16. Διογένης λόγον τινὰ διεξῄει περὶ σωφροσύνης καὶ ἐγκρατείας, καὶ ὡς ἐπῄνουν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι, οὗτος, Κάκιστ' ἀπόλοισθε [5]), εἶπε, τοῖς ἔργοις μοι ἀντιλέγοντες. — 17. Διογένης πλέων εἰς Αἴγιναν, καὶ ὑπὸ πειρατῶν ἁλούς [6]), εἰς Κρήτην ἀπαχθεὶς ἐπιπράσκετο. Καὶ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος, τί οἶδε ποιεῖν, ἔφη, Ἀνθρώπων ἄρχειν· καὶ δείξας τινὰ Κορίνθιον, Ξενιάδην, ἔφη, Τούτῳ με πώλει, οὗτος δεσπότου χρῄζει. Ἐπρίατο δὴ αὐτὸν ὁ Ξενιάδης καὶ ἀπαγαγὼν εἰς τὴν Κόρινθον, ἐπέστησε τοῖς ἑαυτοῦ παισίοις καὶ πᾶσαν ἐνεχείρισε τὴν οἰκίαν. Ὁ δὲ οὕτως αὐτὴν ἐν πᾶσι διετίθει, ὥστε ἐκεῖνος περιών, Ἀγαθός, ἔφη, δαίμων εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰσελήλυθεν [7]).

---

3. Geschichtliche Erzählungen.

1. Selbstverleugnung des Aristides.

Τῶν Ἀθηναίων ὁρμωμένων ἐπὶ τὸν ἐξοστρακισμόν, λέγεταί τινα τῶν ἀγραμμάτων καὶ παντελῶς ἀγροίκων ἀναδόντα τῷ Ἀριστείδῃ τὸ ὄστρακον, ὡς ἑνὶ τῶν τυχόντων, παρακαλέσαι, ὅπως Ἀριστείδην ἐγγράψῃ. Τοῦ

1) Apposition zu ἡμῖν. — 2) Genit. partit, abhängig von ἐπίδος. — 3) was thuend = weßhalb? — 4) Ergänze zu diesen Participien: κύων καλοῦμαι. — 5) Sprichwörtliche Redensart, etwa: „hol' euch der Henker!" — 6) ἁλίσκομαι. — 7) εἰσέρχομαι.

δὲ θαυμάσαντος καὶ πυθομένου, μή τι κακὸν αὐτὸν Ἀριστείδης πεποίηκεν, Οὐδέν, εἶπεν, οὐδὲ γιγνώσκω τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐνοχλοῦμαι παντιαχοῦ τὸν Δίκαιον ἀκούων [1]). Ταῦτ' ἀκούσαντα τὸν Ἀριστείδην ἀποκρίνασθαι μὲν οὐδέν, ἐγγράψαι δὲ τοὔνομα τῷ ὀστράκῳ καὶ ἀποδοῦναι [2]). —

2. Gutmüthigkeit und Uebermuth des Alkibiades.

Τῷ Ἀλκιβιάδῃ, εὐφυοῦς ὄντος καὶ λαμπροῦ, πολλοὶ ἦσαν ἐρασταί· ἐνίοις δὲ παντάπασι σοβαρῶς προσεφέρετο, πλὴν ἕνα μέτοικον ἄνθρωπον, ὥς φασιν, οὐ πολλὰ κεκτημένον, ἀποδόμενον δὲ πάντα καὶ τὸ συναχθὲν εἰς ἑκατὸν στατῆρας [3]) τῷ Ἀλκιβιάδῃ προσφέροντα καὶ δεόμενον λαβεῖν [4]), γελάσας καὶ ἡσθεὶς ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον. Ἑστιάσας δὲ καὶ φιλοφρονηθείς, τό τε χρυσίον ἀπέδωκεν αὐτῷ καὶ προσέταξε τῇ ὑστεραίᾳ τοὺς ὠνουμένους τὰ τέλη τὰ δημόσια ταῖς τιμαῖς ὑπερβάλλειν ἀμπωνούμενον. Παραιτουμένου δὲ τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὸ πολλῶν ταλάντων [5]) εἶναι τὴν ὠνήν, ἠπείλησε, μαστιγώσειν, εἰ μὴ ταῦτα πράττοι. Ἕωθεν οὖν προελθὼν ὁ μέτοικος εἰς ἀγορὰν ἐπέθηκε τῇ ὠνῇ τάλαντον. Ἐπεὶ δ' οἱ τελῶναι συστρεφόμενοι καὶ ἀγανακτοῦντες ἐκέλευον ὀνομάζειν ἐγγυητήν, ὡς οὐκ ἂν εὑρόντος [6]), θορυβουμένου τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀναχωροῦντος, ἐστὼς ὁ Ἀλκιβιάδης ὄπωθεν, πρὸς τοὺς ἄρχοντας, Ἐμὲ γράψατ', ἔφη, ἐμὸς φίλος ἐστίν, ἐγγυῶμαι. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ τελῶναι ἐξηπορήθησαν. Εἰωθότες

1) Zu hören. — 2) Diese Construct. des Acc. c. Inf. hängt noch ab von dem obigen λέγεται, das noch öfter mit dem Nom. c. Inf. construirt wird. — 3) Ein Silberstater, wie hier zu verstehen, betrug 4 Drachmen (etwa einen Thaler). — 4) λαμβάνω. — 5) Genit. der Eigenschaft. — 6) da er wohl (nach ihrer Ansicht) keinen finden würde.

γὰρ ἀεὶ ταῖς δευτέραις ὠναῖς χρεωλυτεῖν τὰς πρώτας [1]), οὐχ ἑώρων αὐτοῖς ἀπαλλαγὴν οὖσαν τοῦ πράγματος. Ἐδέοντο δὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀργύριον διδόντες· ὁ δ' Ἀλκιβιάδης οὐκ εἴα λαβεῖν ἔλαττον ταλάντου. Διδόντων δὲ τὸ τάλαντον, ἐκέλευσεν ἀποστῆναι λαβόντα. Κἀκεῖνον μὲν οὕτως ὠφέλησεν. —

3. Kluge Entſcheidung des Epaminondas.

Ἐπεὶ Λακεδαιμονίων ἐπιστρατευομένων ἀνεφέροντο χρησμοὶ τοῖς Θηβαίοις, οἱ μὲν ἥτταν, οἱ δὲ νίκην φράζοντες, ἐκέλευεν Ἐπαμινώνδας τοὺς μὲν ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ βήματος θεῖναι, τοὺς δὲ ἐπ' ἀριστερᾷ. Τεθέντων δὲ πάντων ἀναστὰς εἶπεν, Ἐὰν μὲν ἐθελήσητε τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι καὶ τοῖς πολεμίοις ὁμόσε χωρεῖν, οὗτοι ὑμῖν εἰσιν οἱ χρησμοί, δείξας τοὺς βελτίονας· ἐὰν δὲ ἀποδειλιάσητε πρὸς τὸν κίνδυνον, ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς χείρονας ἰδών. Οὕτω δὲ μέγα φρόνημα ἐπιδεικνυμένῳ θαῤῥαλέως οἱ Θηβαῖοι ἔσποντο καὶ μαχεσάμενοι ἐν Λεύκτροις τρόπαιον ἔστησαν. —

4. Anſehn des Phokion.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου Φωκίωνι μόνῳ, φασί, τῷ Ἀθηναίων στρατηγῷ γράφων, προσετίθει τὸ χαίρειν· οὕτως ἄρα ἠρήκει τὸν Μακεδόνα ὁ Φωκίων. Ἀλλὰ καὶ τάλαντα αὐτῷ ἀργυρίου ἔπεμψεν ἑκατὸν καὶ πόλεις τέσσαρας ὠνόμασεν, ὧν ἠξίου μίαν, ἣν βούλεται, προελέσθαι αὐτόν, ἵνα ἔχῃ καρποῦσθαι τὰς ἐκεῖθεν προσόδους. Ἦσαν δὲ αἱ πόλεις αἵδε, Κίος, Ἐλαία, Μύλασα, Πάταρα. Ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος μεγαλοφρόνως ταῦτα καὶ μεγαλοπρεπῶς. Ἔτι γε μὴν μεγαλοφρονέστερον ὁ

---

1) Da ſie vom früheren Ankaufe der Zölle noch Schulden zu bezahlen hatten und dieſe durch die neue Pachtung decken zu können hofften.

Φωκίων, μήτε τὸ ἀργύριον προσιέμενος, μήτε τὴν πόλιν. Ὡς δὲ μὴ δοκοίη πάντη ὑπερφρονεῖν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐτίμησεν αὐτὸν κατὰ τόδε· τοὺς ἐν τῇ ἄκρῃ τῇ ἐν Σάρδεσι δεδεμένους ἄνδρας ἠξίωσεν αὐτὸν ἀφεῖναι ἐλευθέρους αὑτῷ, Ἐχεκρατίδην τὸν σοφιστήν, καὶ Ἀθηνόδωρον τὸν Ἴμβριον, καὶ Λημάρατον καὶ Σπάρτωνα· ἀδελφὼ δὲ ἄρα ἦστην οὗτοι Ῥοδίω. —

5. Kyros bewegt die Perser zum Abfall von den Medern.

Κῦρος Πέρσας ἀποστῆναι Μήδων ἔπεισεν ὧδε· δείξας χωρίον αὐτοῖς ἀργὸν καὶ ἀκανθώδες ἐκέλευσεν ἡμερῶσαι. Οἱ δὲ σὺν πολλῷ πόνῳ ἡμέρωσαν· τῆς δὲ ὑστεραίας ἐκέλευσε λουσαμένους παρεῖναι. Ἐπεὶ δὲ ἦκον, προέθηκεν αὐτοῖς εὐωχίαν ἄφθονον· καὶ μετὰ τὴν εὐωχίαν ἤρετο, ποτέρα κρείσσων ἡμέρα. Οἱ δὲ ὡμολόγησαν τῆς χθὲς*) τὴν σήμερον τόσῳ κρείττονα, ὅσῳ κακοδαιμονίας εὐδαιμονίαν. Οὐκοῦν, ὁ Κῦρος ἔφη, τὰ τῆς εὐδαιμονίας ἀγαθὰ ἔξετε, ἢν τῆς Μήδων δουλείας ἀποστῆτε. Οἱ οὖν Πέρσαι μὴ μελλήσαντες ἀπέστησαν, καὶ βασιλέα Κῦρον στησάμενοι αὐτούς τε Μήδους ὑπεστρέψαντο καὶ τῆς ἄλλης Ἀσίας ἦρξαν. —

9. Brüderliche Liebe.

Ξέρξῃ τῷ Δαρείου περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητῶν, ὁ ἀδελφὸς Ἀριμένης κατέβαινεν ἐκ τῆς Βακτριανῆς· ἔπεμψεν οὖν αὐτῷ δῶρα, φράσαι κελεύσας τοὺς διδόντας, Τούτοις σε τιμᾷ νῦν Ξέρξης ὁ ἀδελφός· ἐὰν δὲ βασιλεὺς ἀναγορευθῇ, πάντων ἔσῃ παρ' αὐτῷ μέγιστος. Ἀποδειχθέντος δὲ τοῦ Ξέρξου βασιλέως, ὁ μὲν Ἀριμένης εὐθὺς προσεκύνησε, καὶ τὸ διάδημα περιέθηκεν,

*) ἡ χθές der gestrige, ἡ σήμερον der heutige Tag.

ὁ δὲ Ξέρξης ἐκείνῳ τὴν δευτέραν μεθ' ἑαυτὸν ἔδωκε τάξιν. —

7. Muthiges Vertrauen ist halber Sieg.

Ἀλεξάνδρῳ, μέλλοντι περὶ τῶν ὅλων ἐν Ἀρβήλοις κινδυνεύειν πρὸς ἑκατὸν μυριάδας ἀντιτεταγμένας, προσῆσαν οἱ φίλοι τῶν στρατιωτῶν κατηγοροῦντες ὡς ἐν ταῖς σκηναῖς διαλαλούντων καὶ συντιθεμένων, ὅπως μηδὲν τῶν λαφύρων εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνοίσουσιν [1]), ἀλλ' αὐτοὶ κερδανοῦσιν· ὁ δὲ μειδιάσας, Ἀγαθά, φησίν, ἀγγέλλετε· νικᾶν ἀνδρῶν, οὐ φεύγειν παρεσκευασμένων ἀκούω διαλογισμούς. Καὶ προσιόντες αὐτῷ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν ἔλεγον, Ὦ βασιλεῦ, θάῤῥει, καὶ μὴ φοβοῦ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, αὐτὴν γὰρ ἡμῶν τὴν ἀλαλὰν οὐκ ὑπομενοῦσιν. Καὶ τῶν δὲ Περσῶν κρατερὰ ἦν ἡ φυγή· μεγάλη δὲ τῶν Μακεδόνων ἡ νίκη. —

8. Großmuth des Demetrius Poliorketes.

Ἀποστάντων τῶν Ἀθηναίων Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, ἑλὼν [2]) τὴν πόλιν ἤδη κακῶς ὑπὸ σιτοδείας ἔχουσαν, εὐθὺς ἐκκλησίας αὐτῷ συναχθείσης, ἐπέδωκε δωρεὰν σῖτον αὐτοῖς· δημηγορῶν δὲ περὶ τούτων, ἐβαρβάρισε· τῶν δὲ καθημένων τινός, ὡς ἔδει τὸ ῥῆμα λεχθῆναι, παραφωνήσαντος, Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ταύτης ἄλλους ὑμῖν πεντακισχιλίους ἐπιδίδωμι μεδίμνους. —

9. Die letzten Lebenstage des Solon.

Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, ὁ τοῖς Ἀθηναίοις τοὺς νόμους θείς, γέρων ἤδη ὢν, ὑπώπτευε Πεισίστρατον τυραννίδι ἐπιθήσεσθαι, ἡνίκα παρῆλθεν [3]) εἰς τὴν ἐκ-

1) ἀναφέρω. — 2) αἱρέω. — 3) παρέρχομαι.

κλησίαν τῶν Ἀθηναίων καὶ ἤτει φρουρὰν ὁ Πεισίστρατος. Ὁρῶν δὲ τοὺς Ἀθηναίους τῶν μὲν αὐτοῦ λόγων ῥᾳθύμως ἀκούοντας, προσέχοντας δὲ τῷ Πεισιστράτῳ, ἔφη, ὅτι τῶν μέν ἐστι σοφώτερος, τῶν δὲ ἀνδρειότερος· Ὁπόσοι μὲν μὴ γιγνώσκουσιν, ὅτι φυλακὴν λαβὼν [1]) περὶ τὸ σῶμα, τύραννος ἔσται, ἀλλὰ τούτων μέν ἐστι σοφώτερος· ὁπόσοι δὲ γιγνώσκοντες ὑποσιωπῶσι, τούτων ἀνδρειότερός ἐστιν. Ὁ δὲ λαβὼν τὴν δύναμιν, τύραννος κατέστη. Καθεζόμενος δὲ Σόλων πρὸ τῆς οἰκίας, τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ παραθέμενος ἔλεγεν, ὅτι ἐξώπλισται καὶ βοηθεῖ τῇ πατρίδι, ᾗ δύναται, στρατηγὸς μὲν διὰ τὴν ἡλικίαν οὐκ ἔτι ὤν, εὔνους δὲ διὰ τὴν γνώμην. Ὅμως οὖν Πεισίστρατος, εἴτε αἰδοῖ τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, εἴτε καὶ μνήμῃ τῆς ἐν ἡλικίᾳ φιλίας, οὐδέν [2]) γε ἔδρασε κακὸν Σόλωνα.

Ὁ δ' οὖν Σόλων ὀλίγον ὕστερον, ὑπεργήρως ὤν, τὸν βίον ἐτελεύτησεν, ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ μεγάλην ἀπολιπὼν δόξαν. Καὶ ἀνέστησαν αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀλλὰ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ παρὰ τὰς πύλας πρὸς τῷ τείχει ἐν δεξιᾷ εἰσιόντων καὶ περιῳκοδόμητο αὐτῷ ὁ τάφος. —

10. Kyros beim Astyages.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Μανδάνη παρεσκευάζετο ὡς ἀπιοῦσα πάλιν πρὸς τὸν ἄνδρα [3]), ἐδεῖτο αὐτῆς ὁ Ἀστυάγης, καταλιπεῖν τὸν Κῦρον. Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι βούλοιτο μὲν ἂν ἅπαντα τῷ πατρὶ χαρίζεσθαι, ἄκοντα μέντοι τὸν παῖδα χαλεπὸν νομίζειν εἶναι καταλιπεῖν. — Ἔνθα δὴ ὁ Ἀστυάγης λέγει πρὸς τὸν Κῦρον, Ὦ παῖ, ἢν μένῃς παρ' ἐμοί, πρῶτον μὲρ τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδου σε οὐδεὶς

---

1) λαμβάνω. — 2) Ueber den doppelten Accus. s. p. 91. Anm. 3. — 3) zum Kambyses, der nach Xenophons Darstellung König der Perser war. —

κωλύσει, ἀλλ' ὁπόταν βούλῃ εἰσιέναι ὡς ἐμέ, ἐπὶ σοὶ ἔσται· καὶ χάριν σοι, ἔφη, μᾶλλον[1]) εἴσομαι, ὅσῳ ἂν πλεονάκις εἰσίῃς ὡς ἐμέ. Ἔπειτα δὲ ἵπποις τοῖς ἐμοῖς χρήσῃ, καὶ ἄλλοις, ὁπόσοις ἂν βούλῃ· καὶ ὅταν ἀπίῃς, ἔχων[2]) ἄπει, οὓς ἂν αὐτὸς ἐθέλῃς. Ἔπειτα τά τε νῦν ἐν τῷ παραδείσῳ θηρία δίδωμί σοι, καὶ ἄλλα παντοδαπὰ συλλέξω, ἃ σύ, ἐπειδὰν τάχιστα[3]) ἱππεύειν μάθῃς[4]), διώξῃ καὶ τοξεύων καὶ ἀκοντίζων καταβαλεῖς, ὥσπερ οἱ μεγάλοι ἄνδρες. Καὶ παῖδας δέ σοι ἐγὼ συμπαίκτορας παρέξω· καὶ ἄλλα, ὅσα ἂν βούλῃ, λέγων πρὸς ἐμέ, οὐκ ἀποτυχήσεις.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀστυάγης, ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον, πότερα βούλοιτο μένειν ἢ ἀπιέναι. Ὁ δὲ οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλὰ ταχὺ εἶπεν, ὅτι μένειν βούλοιτο. Ἐπερωτηθεὶς δὲ πάλιν ὑπὸ τῆς μητρός, διὰ τί, εἰπεῖν λέγεται· Ὅτι οἴκοι μὲν τῶν ἡλίκων καὶ εἰμὶ καὶ δοκῶ κράτιστος εἶναι, ὦ μῆτερ, καὶ τοξεύων καὶ ἀκοντίζων· ἐνταῦθα δὲ εὖ οἶδα, ὅτι ἱππεύων ἥττων εἰμὶ τῶν ἡλίκων· καὶ τοῦτο, εὖ ἴσθι, ἔφη, ὦ μῆτερ, ὅτι ἐμὲ πάνυ ἀνιᾷ. Ἢν δέ με καταλίπῃς ἐνθάδε, καὶ μάθω ἱππεύειν, ὅταν μὲν ἐν Πέρσαις ὦ, οἶμαί σοι ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς τὰ πεζικὰ[5]) ῥᾳδίως νικήσειν· ὅταν δὲ εἰς Μήδους ἔλθω[6]) ἐνθάδε, πειράσομαι τῷ πάππῳ, ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεύς, συμμαχεῖν αὐτῷ.

Τὴν δὲ μητέρα εἰπεῖν, Τὴν δὲ δικαιοσύνην, ὦ παῖ, πῶς μαθήσῃ ἐνθάδε, ἐκεῖ ὄντων σοι τῶν διδασκάλων; Καὶ τὸν Κῦρον φάναι, ἀλλ' ὦ μῆτερ, ἀκριβῶς ταύτην γε οἶδα. Πῶς σὺ οἶσθα, εἰπεῖν τὴν Μανδάνην; Ὅτι, φάναι, ὁ διδάσκαλός με, ὡς ἤδη ἀκριβοῦντα τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἄλλοις καθίστη δικάζειν. Καὶ τοίνυν,

---

1) μᾶλλον — um so mehr, je öfter. — 2) zu übersetzen durch „mit". — 3) sobald als. — 4) μανθάνω. — 5) Acc. der Beziehung. — 6) ἔρχομαι.

φάναι, ἐπὶ μιᾷ ποτε δίκῃ πληγὰς ἔλαβον, ὡς οὐκ ὀρθῶς δικάσας. Ἦν δὲ ἡ δίκη τοιάδε· Παῖς μέγας μικρὸν ἔχων χιτῶνα, ἕτερον παῖδα μικρόν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκδύσας αὐτόν, τὸν μὲν ἑαυτοῦ ἐκεῖνον ἠμφίεσε[1]), τὸν δὲ ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυ. Ἐγὼ γοῦν τούτοις δικάζων, ἔγνων, βέλτιον εἶναι ἀμφοτέροις τὸν ἁρμόζοντα ἑκάτερον ἔχειν χιτῶνα. Ἐν δὲ τούτῳ με ἔπαισεν ὁ διδάσκαλος, λέγων, ὅτι, ὁπότε μὲν κατασταθείην τοῦ ἁρμόττοντος κριτής, οὕτω δέοι ποιεῖν· ὁπότε δὲ κρῖναι δέοι, ὁποτέρου ὁ χιτὼν εἴη, τοῦτ' ἔφη σκεπτέον εἶναι, τίς κτῆσις δικαία ἐστί· πότερα τὸν βίᾳ ἀφελόμενον ἔχειν, ἢ τὸν ποιησάμενον, ἢ πριάμενον κεκτῆσθαι. Ἔπειτα δὲ ἔφη, τὸ μὲν νόμιμον δίκαιον εἶναι· τὸ δὲ ἄνομον βίαιον. Σὺν τῷ νόμῳ οὖν ἐκέλευε δεῖν τὸν δικαστὴν τὴν ψῆφον τίθεσθαι. — Οὕτως ἐγώ σοι, ἔφη, ὦ μῆτερ, τά γε δίκαια παντάπασιν οἶδα ἀκριβῶς· ἢν δέ τι ἄρα προσδέωμαι, ὁ πάππος με οὗτος ἐπιδιδάξει.

Τέλος δὲ ἡ μὲν μήτηρ ἀπῆλθε, Κῦρος δὲ κατέμενε καὶ αὐτοῦ ἐτρέφετο. Καὶ ταχὺ μὲν τοῖς ἡλικιώταις συνεκέκρατο*), ὥστε οἰκείως διακεῖσθαι. —

11. Das Lebensende des Kyros.

Μάλα δὴ πρεσβύτης ὢν ὁ Κῦρος ἀφικνεῖται εἰς Πέρσας, τὸ ἕβδομον ἐπὶ τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς. Ἔθυσε δὲ τὰ νομιζόμενα ἱερὰ, καὶ τοῦ χοροῦ ἡγήσατο Πέρσαις κατὰ τὰ πάτρια[2]), καὶ τὰ δῶρα πᾶσι διέδωκεν, ὥσπερ εἰώθει[3]). Κοιμηθεὶς δ' ἐν τῷ βασιλείῳ ὄναρ εἶδε[4]) τοιόνδε· ἔδοξεν αὐτῷ προσελθὼν κρείττων τις, ἢ κατὰ ἄνθρωπον[5]), εἰπεῖν, Συσκευάζου, ὦ Κῦρε· ἤδη γὰρ εἰς

---

1) ἀμφιέννυμι. *) συγκεράννυμι. 2) nach heimischer Sitte. — 3) ἔθω. — 4) ὁράω. — 5) von übermenschlicher Größe.

θεοὺς ἄπει. Τοῦτο δὲ ἰδὼν τὸ ὄναρ ἐξηγέρθη, καὶ σχεδὸν ἐδόκει εἰδέναι, ὅτι τοῦ βίου ἡ τελευτὴ παρείη. Εὐθὺς οὖν λαβὼν ἱερεῖα ἔθυε Διΐ τε πατρῴῳ καὶ Ἡλίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ἐπὶ τῶν ἄκρων, ὡς Πέρσαι θύουσιν, ὧδε ἐπευχόμενος· Ζεῦ πατρῷε καὶ Ἥλιε καὶ πάντες θεοί, δέχεσθε τάδε καὶ τελεστήρια [1]) πολλῶν καὶ καλῶν πράξεων καὶ χαριστήρια [1]), ὅτι ἐσημήνατέ μοι καὶ ἐν [2]) ἱεροῖς καὶ ἐν οὐρανίοις σημείοις καὶ ἐν οἰωνοῖς καὶ ἐν φήμαις, ἃ τ' ἐχρῆν ποιεῖν καὶ ἃ οὐκ ἐχρῆν. Πολλὴ δ' ὑμῖν χάρις, ὅτι κἀγὼ ἐγίγνωσκον τὴν ὑμετέραν ἐπιμέλειαν, καὶ οὐδεπώποτε ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐφρόνησα. Αἰτοῦμαι δ' ὑμᾶς, δοῦναι καὶ νῦν παισὶ μὲν καὶ γυναικὶ καὶ φίλοις καὶ πατρίδι εὐδαιμονίαν· ἐμοὶ δέ, οἷόν περ αἰῶνα δεδώκατε, τοιαύτην καὶ τελευτὴν δοῦναι.

Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ποιήσας καὶ οἴκαδε ἐλθών, ἔδοξεν ἡδέως ἀναπαύσεσθαι καὶ κατεκλίθη. Ἐπεὶ δὲ ὥρα ἦν, οἱ τεταγμένοι προσιόντες λούσασθαι αὐτὸν ἐκέλευον. Ὁ δ' ἔλεγεν, ὅτι ἡδέως ἀναπαύοιτο. Οἱ δ' αὖ τεταγμένοι, ἐπεὶ ὥρα ἦν, δεῖπνον παρετίθεσαν· τῷ δὲ ἡ ψυχὴ σῖτον μὲν οὐ προσίετο, διψῆν δ' ἐδόκει καὶ ἔπινεν ἡδέως. Ὡς δὲ καὶ τῇ ὑστεραίᾳ συνέβαινεν αὐτῷ ταῦτα καὶ τῇ τρίτῃ ἐκάλεσε τοὺς παῖδας· οἱ δ' ἔτυχον [3]) συνηκολουθηκότες αὐτῷ καὶ ὄντες ἐν Πέρσαις. Ἐκάλεσε δὲ καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς Περσῶν ἀρχάς· παρόντων δὲ πάντων, ἤρχετο τοιοῦδε λόγου·

Παῖδες ἐμοὶ καὶ πάντες οἱ παρόντες φίλοι, ἐμοὶ μὲν τοῦ βίου τὸ τέλος ἤδη πάρεστιν· ὑμᾶς δὲ χρή, ὅταν τελευτήσω, ὥσπερ εὐδαίμονος ἐμοῦ καὶ λέγειν καὶ ποιεῖν πάντα. Τὸ δ' ἐμὸν σῶμα, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε, μήτε ἐν ἀργύρῳ μηδενί, ἀλλὰ τῇ γῇ ὡς τάχιστα ἀπό-

1) τελ. und χαρ. sind Prädikate zu τάδε. — 2) Vergl. Gr. §. 76, II, 1. — 3) S. p. 125. Anm. 4.

δοτε. Τί γὰρ τούτου μακαριώτερον, τοῦ γῇ μιχθῆναι, ἢ πάντα μὲν τὰ καλά, πάντα δὲ ταγαθὰ φύει τε καὶ τρέφει; Ἐγὼ καὶ ἄλλως φιλάνθρωπος ἐγενόμην, καὶ νῦν ἡδέως ἄν μοι δοκῶ κοινωνῆσαι τοῦ εὐεργετοῦντος ἀνθρώπους.

Ταῦτα ἄλλα τε καὶ πολλὰ εἰπὼν καὶ πάντας δεξιωσάμενος, συνεκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν. —

4. Mythische Helden.

1. Λέγουσιν, ὅτι Τάνταλος ὁ Διὸς καλέσας τοὺς θεοὺς εἰς εὐωχίαν παρέθηκε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πέλοπα θύσας, ἵνα φάγοιεν [1]), τὸ φιλόξενον αὐτοῦ ἐνδεικνύμενος· μόνη δὲ Δημήτηρ οὐκ ἔγνω [2]) διὰ τὸ μεμηνέναι αὐτὴν διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Κόρης· ὅθεν λαβοῦσα [3]) τὴν ὠμοπλάτην ἔφαγεν [1]). Οἱ δὲ θεοὶ κατοικτείραντες τοῦτον ἀφέψουσιν ἐν λέβητι βαλόντες καὶ ὑγιᾶ καὶ ἀκέραιον ἀποκαθιστᾶσιν. Ἀντὶ δὲ τῆς βρωθείσης [4]) ὠμοπλάτης ἐλεφάντινον ὀστοῦν ἔθεντο, ὃ κατὰ γένος τοῖς Πελοπίδαις ἐτύγχανε γνώρισμα. —

2. Τὸν δὲ Ἐριχθόνιον οἱ μὲν Ἡφαίστου καὶ τῆς Κραναοῦ θυγατρὸς Ἀτθίδος εἶναι λέγουσιν, οἱ δὲ Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς. Τοῦτον μὲν οὖν Ἀθηνᾶ κρύφα τῶν ἄλλων θεῶν ἔτρεφεν, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι καὶ καταθεῖσα αὐτὸν εἰς κίστην, Πανδρόσῳ τῇ Κέκροπος παρακατέθετο, ἀπειποῦσα τὴν κίστην ἀνοίγειν. Αἱ δὲ ἀδελφαὶ τῆς Πανδρόσου ἀνοίγουσιν ὑπὸ περιεργίας καὶ θεῶνται τῷ βρέφει παρεσπειραμένον δράκοντα· καί, ὡς μὲν ἔνιοι λέγουσιν, ὑπ' αὐτοῦ διεφθάρησαν τοῦ δράκοντος, ὡς δὲ ἔνιοι, δι' ὀργὴν Ἀθηνᾶς ἐμμανεῖς γενόμεναι κατὰ τῆς ἀκροπόλεως αὑτὰς ἔῤῥιψαν. Ἐν δὲ τῷ τεμένει τραφεὶς Ἐριχθόνιος ὑπ' αὐτῆς Ἀθηνᾶς,

---

1) ἐσθίω. — 2) γινώσκω. — 3) λαμβάνω. — 4) βιβρώσκω.

ἐκβαλὼν Ἀμφικτύονα, ἐβασίλευσεν Ἀθηνῶν καὶ τὸ ἐν ἀκροπόλει ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς ἱδρύσατο, καὶ τῶν Παναθηναίων τὴν ἑορτὴν συνεστήσατο. Ὕστερον δὲ ἐν τοῖς ἄστροις τεθεὶς ὁ ἡνίοχος ἐγένετο, ὅτι πρῶτος ἵππους ἔζευξεν. —

3. *Προμηθεύς*, Ἰαπετοῦ καὶ Ἀσίας υἱός, ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ λάθρα Διός, ἐν νάρθηκι κρύψας. Ὡς δὲ ἠσθετο [1]) Ζεύς, ἐπέταξεν Ἡφαίστῳ τῷ Καυκάσῳ ὄρει τὸ σῶμα αὐτοῦ προσδῆσαι. Τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. Ἐν δὲ τούτῳ προσδεθεὶς Προμηθεὺς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν διετέλεσε. Καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐφιπτάμενος τὸ ἧπαρ αὐτοῦ ἐνέμετο, αὐξανόμενον [2]) διὰ νυκτός. Καὶ Προμηθεὺς μὲν πυρὸς κλαπέντος δίκην ἔτινε ταύτην, μέχρις Ἡρακλῆς αὐτὸν ἔλυσεν.—

4. Τῷ δὲ Ἡρακλεῖ ὡς χάριν ἀποδώσων πολλά τε ἄλλα ὑπέθετο καὶ ὡς δέξαιτο τὰ παρ' Ἑσπερίδων μῆλα. Αὐτοῦ γὰρ ὑποθέντος Ἡρακλῆς οὐκ αὐτὸς ἐπὶ τὰ μῆλα ἐπορεύετο, ἀλλ' Ἄτλαντος τὸν πόλον [3]) διαδεξάμενος ἐκεῖνον πεισθέντα ἀπέστειλεν. Ἄτλας δέ, δρεψάμενος παρ' Ἑσπερίδων τρία μῆλα, ἦκε πρὸς Ἡρακλέα. Καὶ μὴ βουλομένῳ τὸν πόλον ἔχειν ὁ Ἡρακλῆς δόλῳ ἀντεπέθηκεν αὐτὸν τῷ Ἄτλαντι· κελεύει γάρ, ὥσπερ ὁ Προμηθεὺς ὑπέθετο, τὸν Ἄτλαντα δέξασθαι τὸν οὐρανόν, ἕως οὗ σπεῖραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ποιήσεται [4]), τοῦτο ἀκούσας Ἄτλας ἐπὶ γῆς καταθεὶς τὰ μῆλα τὸν πόλον διεδέξατο. Καὶ οὕτως ἀνελόμενος [5]) αὐτὰ Ἡρακλῆς ἀπηλλάττετο. —

5. *Ποσειδῶν* καὶ Ἀπόλλων μεταλλαγέντες τὴν

---

1) αἰσθάνομαι. — 2) die während der Nacht wieder wuchs. — 3) Atlas wurde von den Alten als der Träger des Himmelsgewölbes gedacht. — 4) so lange bis er ein Polster gelegt haben würde. — 5) ἀναιρέω.

μορφὴν ἐθήτευσαν τῷ Λαομέδοντι καὶ περιετείχισαν τὴν Ἴλιον. Ἐκείνου δὲ τὸν τῆς λατρείας μισθὸν οὐκ ἀποδοῦναι βουλομένου, ἀγανακτήσας ὁ Ποσειδῶν ἔπεμψε κῆτος δεινότατον, ὅπερ καὶ τὴν χώραν κατέκλυσεν, ἀποπτύον τὴν θάλασσαν. Ἐκ χρησμοῦ δὲ Λαομέδων ἀναγκασθεὶς Ἡσιόνην τὴν θυγατέρα βασιλικῶς διατεθειμένην, ὡς πρὸς εὐωχίαν, τῷ κήτει ἐξέθετο, ταῖς πλησίον τῆς θαλάσσης πέτραις προσαρτήσας. Ταύτην ἰδὼν [1]) ἐν τῷ αἰγιαλῷ δεδεμένην καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν ὁ Ἡρακλῆς ὑπέσχετο [2]) ἀποκτεῖναι τὸ κῆτος, ἢν παρὰ Λαομέδοντος λάβῃ ἀθανάτους ἵππους, αἳ ἐδόθησαν αὐτῷ ἀντίποινον παρὰ τοῦ Διὸς τὸν Γανυμήδην ἁρπάσαντος. Ἀποκτείνας δέ, ἐπεὶ οὐκ ἔλαβεν, ἃ ἐκεῖνος ὑπέσχετο, πορθεῖ τὴν Ἴλιον, καὶ Λαομέδοντα ἀνελών, τὴν πόλιν πίμπρησιν· Ἡσιόνην δὲ γέρας δίδωσι Τελαμῶνι ὡς ἀριστεύσαντι.

6. Ἰάσων καὶ οἱ Ἀργοναῦται. Φρῖξον τὸν Ἀθάμαντος μυθολογοῦσι διὰ τὰς ἀπὸ τῆς μητρυιᾶς [3]) ἐπιβουλὰς ἀναλαβόντα τὴν ἀδελφὴν Ἕλλην φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Περαιουμένων δέ αὐτῶν κατά τινα θεῶν πρόνοιαν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ κριοῦ χρυσομάλλου, τὴν μὲν παρθένον ἀποπεσεῖν [4]) εἰς τὴν θάλατταν, ἣν ἀπ' ἐκείνης Ἑλλήσποντον ὀνομασθῆναι [5]), τὸν δὲ Φρῖξον εἰς τὸν Πόντον πυρευθέντα καταχθῆναι μὲν πρὸς τὴν Κολχίδα, κατὰ δέ τι λόγιον θύσαντα τὸν κριὸν ἀναθεῖναι τὸ δέρας εἰς τὸ τοῦ Ἄρεος ἱερόν. Μετὰ δὲ ταῦτα βασιλεύοντι τῆς Κολχίδος Αἰήτῃ χρησμὸν ἐκπεσεῖν, ὅτι τότε καταστρέψει τὸν βίον, ὅταν ξένοι καταπλεύσαντες τὸ χρυσόμαλλον δέρας ἀπενέγκωσι [6]). Διὰ δὴ ταύτας τὰς αἰτίας καὶ

---

1) ὁράω. — 2) ὑπισχνέομαι. — 3) der Ino. — 4) ἀποπίπτω. — 5) der Inf. im Relativsatze, weil ἣν für καὶ ταύτην steht; abhängig sind diese Infin. von μυθολογοῦσι. — 6) ἀποφέρω.

διὰ τὴν ἰδίαν ὠμότητα καταδεῖξαι θύειν τοὺς ξένους, ἵνα διαδοθεῖσης τῆς φήμης εἰς ἅπαντα τόπον περὶ τῆς Κόλχων ἀγριότητος μηδεὶς τῶν ξένων ἐπιβῆναι τολμήσῃ τῆς χώρας, περιβαλεῖν δὲ καὶ τῷ τεμένει τεῖχος καὶ φύλακας πολλοὺς ἐπιστῆσαι. —

7. Πελίας, βασιλεύσας τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἰωλκοῦ, ὅτι αὐτῷ χρησμὸς ἦν, ὑπό τινος τῶν ἐξ Αἰόλου θανεῖν [1]), πάντας τοὺς Αἰολίδας ἀνεῖλε πλὴν τοῦ Ἰάσονος, ὃν, ἔτι βρέφος ὄντα, οἱ συγγενεῖς ἀπαγαγόντες εἰς τὸ Χείρωνος ἄντρον παρέδοσαν ὡς ἀνατρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι. Ὁ δὲ Πελίας πάλιν χρησμὸν ἔλαβεν, ἀπὸ μονοπεδίλου φυλάττεσθαι [2]). Τοῦτον γοῦν μαθὼν τὸν χρησμόν, θύσας τῷ Ποσειδῶνι εἶδε τὸν Ἰάσονα μονοπέδιλον· διαβαίνων γὰρ τὸν Ἀναυρὸν ποταμόν, οὗτος τὸ ἕτερον ἀπώλεσεν πέδιλον ἐν τῷ ῥεύματι. Ἰδὼν [3]) γοῦν ὁ Πελίας αὐτὸν μονοπέδιλον ἤρετο· Σὺ τί ἂν ἐποίησας [4]), εἴ που ἦν χρησμός, ὑπό τινος ἀναιρεθῆναί σε· Ὁ δὲ ὑποθεμένης τῆς Ἥρας, ἣν οὐκ ἐτίμα Πελίας, φησίν· Ἐπὶ τὸ ἀγαγεῖν τὸ χρυσόμαλλον δέρας ἔστειλα ἄν [5]) αὐτόν. — Ἐπὶ τοῦτο πεμπόμενος Ἰάσων Ἄργον παρεκάλεσε τὸν Φρίξου· κἀκεῖνος, Ἀθηνᾶς ὑποθεμένης, πεντηκόντορον ναῦν κατεσκεύασε τὴν προσαγορευθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος Ἀργῶ· κατὰ δὲ τὴν πρώραν ἐνήρμοσεν Ἀθηνᾶ φωνῆεν φηγοῦ τῆς Δωδωνίδος ξύλον· ὡς δὲ ἡ ναῦς κατεσκευάσθη, χρωμένῳ ὁ θεὸς τῷ Ἰάσονι πλεῖν ἐπέτρεψε, συναθροίσαντι τοὺς ἀρίστους τῆς Ἑλλάδος. —

8. Τούτοις οὖν ἀναχθεῖσιν ἐπεγένετο μέγας χειμών, ὥστε καὶ τοὺς ἀρίστους ἀπεγνωκέναι τὴν σωτηρίαν· τότε δέ φασιν Ὀρφέα, τῆς τελετῆς μόνον τῶν συμ-

1) θνήσκω. Der Inf. ſteht, weil in χρησμός der Begriff des Sagens liegt. — 2) wegen des Inf. ſ. Anm. 1. — 3) ὁράω. — 4) was würdeſt du thun, wenn ..... wäre. — 5) ich würde ... —

πλεόντων μετεσχηκότα [1]), ποιήσασθαι τοῖς Σαμοθρᾳξὶ τὰς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας εὐχάς· εὐθὺς δὲ τοῦ πνεύματος ἐνδόντος καὶ δυοῖν ἀστέρων ἐπὶ τὰς τῶν Διοσκούρων κεφαλὰς ἐπιπεσόντων [2]), ἅπαντες μὲν ἐξεπλάγησαν τὸ παράδοξον, ὑπέλαβον δὲ θεῶν προνοίᾳ τῶν κινδύνων αὐτοὶ ἀπηλλάχθαι. Διὸ καὶ ἀεὶ οἱ χειμαζόμενοι τῶν πλεόντων εὐχὰς μὲν τίθενται τοῖς Σαμοθρᾳξὶ, τὰς δὲ τῶν ἀστέρων παρουσίας ἀναπέμπουσιν εἰς τὴν τῶν Διοσκούρων ἐπιφάνειαν. —

9. Ἐντεῦθεν ἀναχθέντες καταντῶσιν εἰς τὴν Θρᾴκης Σαλμυδησσόν· ἔνθα ᾤκει Φινεὺς μάντις, τὰς ὄψεις πεπηρωμένος. Πηρωθῆναι δέ φασιν αὐτὸν οἱ μὲν ὑπὸ θεῶν, ὅτι προὔλεγε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέλλοντα, οἱ δὲ ὑπὸ Ποσειδῶνος, ὅτι τοῖς Φρίξου παισὶ τὸν ἐκ Κόλχων εἰς τὴν Ἑλλάδα πλοῦν ἐμήνυσεν· ἔπεμψαν δὲ αὐτῷ καὶ τὰς Ἅρπυίας οἱ θεοί. Πτερωταὶ δὲ ἦσαν αὗται καί, ἐπειδὴ τῷ Φινεῖ παρατίθοιτο [3]) τράπεζα, ἐξ οὐρανοῦ καταπετόμεναι τὰ μὲν πλείονα ἀνήρπαζον, ὀλίγα δὲ ὀσμῆς ἀνάπλεα καιέλειπον, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτὸν προσενέγκασθαι [4]). Βουλομένοις δὲ τοῖς Ἀργοναύταις τὰ περὶ τοῦ πλοῦ μαθεῖν, ὑποθήσεσθαι τὸν πλοῦν ἔφη, τῶν Ἁρπυιῶν αὐτὸν ἐὰν ἀπαλλάξωσιν. Οἱ δὲ παρέθεσαν αὐτῷ τράπεζαν ἐδεσμάτων· Ἅρπυιαι δὲ ἐξαίφνης σὺν βοῇ καταπτᾶσαι [5]) τὴν τροφὴν ἥρπαζον. Θεασάμενοι δὲ οἱ Βορέου παῖδες, Ζήτης καὶ Κάλαϊς, ὄντες πτερωτοί, σπασάμενοι τὰ ξίφη, δι' ἀέρος ἐδίωκον αὐτάς. — Ἦν δὲ ταῖς Ἁρπυίαις χρεὼν τεθνάναι [6]) ὑπὸ τῶν Βορέου παίδων, τοῖς δὲ Βορέου παισί, τότε τελευτήσειν, ὅτε ἂν διώκοντες μὴ καταλάβωσι. Διωκομένων δὲ τῶν Ἁρπυιῶν ἡ μὲν κατὰ Πελοπόννη-

---

1) μετέχω. — 2) ἐπιπίπτω. — 3) der Optativ nach Zeitpartikeln zeigt die Wiederholung an. — 4) προσφέρω. — 5) καθίπταμαι. — 6) θνήσκω. —

σον εἰς ποταμὸν ἐμπίπτει, ἡ δὲ ἑτέρα μέχρι τῶν νήσων, αἳ νῦν ἀπ' ἐκείνης Στροφάδες καλοῦνται· ἐστράφη γάρ, ὡς ἦλθεν ἐπὶ ταύτας, καὶ γενομένη κατὰ τὴν ἠϊόνα ὑπὸ καμάτου πίπτει σὺν τῷ διώκοντι. Ἀπολλώνιος[1]) δὲ ἐν τοῖς Ἀργοναύταις μέχρι Στροφάδων νήσων φησὶν αὐτὰς διωχθῆναι καὶ μηδὲν παθεῖν[2]), δούσας ὅρκον, τὸν Φινέα μηκέτι ἀδικῆσαι. —

10. Ἀπαλλαγεὶς δὲ τῶν Ἁρπυιῶν Φινεὺς ἐμήνυσε τὸν πλοῦν τοῖς Ἀργοναύταις καὶ περὶ τῶν Συμπληγάδων ὑπέθετο πετρῶν τῶν κατὰ τὴν τοῦ Πόντου εἴσοδον. Ἦσαν δὲ ὑπερμεγέθεις αὗται, συγκρουόμεναι ἀλλήλαις, ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας, τὸν διὰ θαλάσσης πόρον ἀπέκλειον. Ἐφέρετο δὲ πολλὴ μὲν ἀπ' αὐτῶν ὁμίχλη, πολὺς δὲ πάταγος· ἦν δὲ ἀδύνατον καὶ τοῖς πετεινοῖς δι' αὐτῶν ἐλθεῖν[3]). Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ἀφεῖναι πελειάδα διὰ τῶν πετρῶν, καὶ ταύτην ἐὰν μὲν ἴδωσι σωθεῖσαν, διαπλεῖν καταφρονοῦντας· ἐὰν δὲ ἀπολομένην[5]), μὴ πλεῖν βιάζεσθαι. Ταῦτα ἀνήγοντο ἀκούσαντες καί, ὡς πλησίον ἦσαν τῶν πετρῶν, ἀφιᾶσιν ἐκ τῆς πρώρας πελειάδα· τῆς δὲ πετομένης, τὰ ἄκρα τῆς οὐρᾶς ἡ σύμπτωσις τῶν πετρῶν ἀπεθέρισεν. Ἀναχωρούσας οὖν ἐπιτηρήσαντες τὰς πέτρας, μετ' εὐρεσίας ἐντόνου, συλλαβομένης Ἥρας, διῆλθον, τὰ ἄκρα[6]) τῶν ἀφλάστων τῆς νεὼς περικοπείσης. Αἱ μὲν οὖν Συμπληγάδες ἔκτοτε ἕστησαν. Χρεὼν γὰρ ἦν αὐταῖς, νεὼς περαιωθείσης, στῆναι παντελῶς. —

11. Οἱ δὲ Ἀργοναῦται παραπλεύσαντες Θερμώδοντα καὶ Καύκασον ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν ἦλθον[3])· οὗτος τῆς Κολχικῆς ἐστι γῆς. Καθορμισθείσης δὲ τῆς

---

1) Ap. aus Rhodos hat in einem Heldengedicht den Argonautenzug beschrieben. — 2) πάσχω. — 3) ἔρχομαι. — 4) ὁράω. Bei den Verb. sentiendi steht bei der sinnlichen Wahrnehmung das Part. statt des Infin. — 5) ἀπόλλυμι. — 6) Accus. der näheren Bestimmung. —

νεώς, ἦκε πρὸς Αἰήτην Ἰάσων καὶ τὰ ἐπιταγέντα ὑπὸ Πελίου λέγων, παρεκάλει δοῦναι τὸ δέρας αὐτῷ· ὁ δὲ δώσειν ὑπέσχετο [1]), ἐὰν τοὺς χαλκόποδας ταύρους μόνος καταζεύξῃ· ἦσαν δὲ ἄγριοι παρ' αὐτῷ οὗτοι ταῦροι δύο, μεγέθει διαφέροντες, δῶρον Ἡφαίστου, οἱ χαλκοῦς μὲν εἶχον πόδας, πῦρ δὲ ἐκ στομάτων ἐφύσων. Τούτους αὐτῷ ζεύξαντι [2]) ἐπετάσσετο σπείρειν δράκοντος ὀδόντας· εἶχε γὰρ λαβὼν παρ' Ἀθηνᾶς τοὺς ἡμίσεις ὧν Κάδμος ἔσπειρεν ἐν Θήβαις. Ἀποροῦντος δὲ τοῦ Ἰάσονος, πῶς ἂν δύναιτο τοὺς ταύρους καταζεῦξαι, Μήδεια αὐτοῦ ἔρωτα ἴσχει· ἦν δὲ αὕτη θυγάτηρ Αἰήτου καὶ Ἰδυίας τῆς Ὠκεανοῦ, φαρμακίς. Λεδοικυῖα δέ, μὴ πρὸς τῶν ταύρων διαφθαρῇ, κρύφα τοῦ πατρὸς συνεργήσειν αὐτῷ πρὸς τὴν καταζευξιν τῶν ταύρων ἐπηγγείλατο, καὶ τὸ δέρας ἐγχειριεῖν, ἐὰν ὀμόσῃ [3]), αὐτὴν ἕξειν γυναῖκα, καὶ εἰς Ἑλλάδα σύμπλουν ἀγάγηται. Ὀμόσαντος Ἰάσονος, φάρμακον δίδωσιν, ᾧ καταζευγνύναι μέλλοντα τοὺς ταύρους ἐκέλευσε χρῖσαι τήν τε ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα· τούτῳ γὰρ χρισθέντα, ἔφη, πρὸς [4]) μίαν ἡμέραν μήτε ὑπὸ πυρὸς ἀδικηθήσεσθαι, μήτε ὑπὸ σιδήρου. Ἐδήλωσε δὲ αὐτῷ, σπειρομένων τῶν ὀδόντων, ἐκ γῆς ἄνδρας μέλλειν [5]) ἀναδύεσθαι ἐπ' αὐτὸν καθωπλισμένους, οὓς ἐπειδὰν ἀθρόους θεάσηται, ἐκέλευσε βάλλειν εἰς μέσον λίθους ἄποθεν· ὅταν δὲ ὑπὲρ τούτου μάχωνται πρὸς ἀλλήλους, τότε κτείνειν αὐτούς. — Ἰάσων δὲ τοῦτο ἀκούσας καὶ χρισάμενος τῷ φαρμάκῳ, παραγενόμενος εἰς τὸ τοῦ νεὼ ἄλσος, ἐμάστευσε τοὺς ταύρους, καὶ σὺν πολλῷ πυρὶ ὁρμήσαντας αὐτοὺς κατέζευξε. Σπείροντος δὲ αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας, ἀνέτελλον ἐκ τῆς γῆς ἄνδρες ἔνοπλοι· ὁ δέ, ὅπου πλείονας ἑώρα, βάλλων ἀφανῶς

---

1) ὑπισχνέομαι. — 2) Wenn er dieſe angeſpannt hätte... 3) ὄμνυμι. — 4) für. — 5) es würden. —

λίθους πρὸς αὐτούς, μαχομένους πρὸς ἀλλήλους προσιὼν ἀνῄρει. Κατεζευγμένων δὲ τῶν ταύρων, οὐκ ἐδίδου τὸ δέρας Αἰήτης· ἐβούλετο δὲ τήν τε Ἀργῶ καταφλέξαι καὶ κτεῖναι τοὺς ἐμπλέοντας. Φθάσασα [1]) δὲ Μήδεια τὸν Ἰάσονα νυκτὸς ἐπὶ τὸ δέρας ἤγαγε, καὶ τὸν φυλάσσοντα δράκοντα κατακοιμίσασα τοῖς φαρμάκοις, μετὰ Ἰάσονος ἔχουσα τὸ δέρας ἐπὶ τὴν Ἀργῶ παρεγένετο. Συνείπετο δὲ αὐτῇ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἄψυρτος. Οἱ δὲ νυκτὸς μετὰ τούτων ἀνήχθησαν.

12. Αἰήτης δέ, ἐπιγνοὺς [2]) τὰ τῇ Μηδείᾳ τετολμημένα, ὥρμησε τὴν ναῦν διώκειν· ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν πλησίον ὄντα Μήδεια τὸν [3]) ἀδελφὸν φονεύει καὶ μελίσασα κατὰ βυθοῦ ῥίπτει. Συναθροίζων δὲ Αἰήτης τὰ τοῦ παιδὸς μέλη τῆς διώξεως ὑστέρησεν. —

13. Πελίας δέ, ἀγνοουμένης ἔτι κατὰ τὴν Θετταλίαν τῆς τῶν Ἀργοναυτῶν ἀνακομιδῆς, πᾶσαν τὴν Ἰάσονος συγγένειαν ἄρδην ἀνελών [4]), ταχὺ τῶν ἀσεβημάτων τὴν ἀξίαν δίκην δοῦναι ἔμελλεν [5]). Ὁ γὰρ Ἰάσων κατελθὼν τὸ μὲν δέρας ἔδωκε· τῶν δὲ ἀδικημάτων παρὰ τοῦ Πελίου τιμωρίαν λαμβάνειν, καιρὸν ἐξεδέχετο. Καὶ τότε μὲν ἐς Ἰσθμὸν μετὰ τῶν ἀρίστων πλεύσας, ἀνέθηκε τὴν ναῦν Ποσειδῶνι· αὖθις δὲ Μήδειαν παρακαλεῖ ζητεῖν, ὅπως Πελίας αὐτῷ δίκας δῷ. — Ἡ δὲ εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πελίου παρελθοῦσα πείθει τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς καθεψῆσαι, διὰ φαρμάκων αὐτὸν ἐπαγγελλομένη ποιήσειν νέον. Συγκαθεμένων δ' αὐτῶν, ἡ Μήδεια κριὸν μελίσασα καὶ καθεψήσασα ἐξεῖλεν [6]) ἐκ τοῦ λέβητος ἀρνὸς εἴδωλον. Ἐνταῦθα αἱ παρθένοι καταπλαγεῖσαι καὶ πιστεύσασαι ὑπούργησαν τοῖς προστάγμασιν. Τούτῳ τῷ τρόπῳ ὁ μὲν Πελίας ἀπέθανεν, Ἀκάστῳ δὲ, τῷ Πε-

---

1) zuvorkommend d. i. früher. — 2) ἐπιγιγνώσκω. — 3) ihren. — 4) ἀναιρέω. — 5) sollte. — 6) ἐξαιρέω. —

λίου ἡ βασιλεία παρεδόθη. Ὁ δὲ μετὰ τῶν τὴν Ἰωλκὸν οἰκούντων τὸν πατέρα θάπτει, τὸν δὲ Ἰάσονα μετὰ Μηδείας τῆς Ἰωλκοῦ ἐκβάλλει. —

14. Περσεύς, ὁ τοῦ Διὸς καὶ Δανάης, ἐκπεμφθεὶς ὑπὸ Πολυδέκτου, τοῦ τῆς Σερίφου βασιλεύοντος, τῆς Γοργόνος κομίζειν τὴν κεφαλήν, παραγίγνεται, Ἑρμοῦ καὶ Ἀθηνᾶς ὑποθεμένων, ἐπὶ τὰς Φόρκυος θυγατέρας καὶ παραλαμβάνειν παρ' αὐτῶν πτηνὰ πέδιλα καὶ τὴν[1]) κίβισιν καὶ τὴν[1]) κυνῆν. Τὴν μὲν κίβισιν περιεβάλετο, τὰ δὲ πέδιλα τοῖς σφυροῖς προσήρμοσε, τὴν δὲ κυνῆν τῇ κεφαλῇ ἐπέθετο· ταύτην δὲ ἔχων αὐτὸς μὲν οὓς ἤθελεν ἔβλεπεν, ὑπὸ ἄλλων δὲ οὐχ ἑωρᾶτο. Λαβὼν δὲ καὶ παρὰ Ἑρμοῦ ἀδαμαντίνην ἅρπην, πετόμενος εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἦκε καὶ κατέλαβε τὰς Γοργόνας κοιμωμένας. Ἦσαν δὲ αὗται Σθενώ, Εὐρυάλη, Μέδουσα· μόνη δὲ ἦν θνητὴ Μέδουσα· διὰ τοῦτο ἐπὶ τὴν ταύτης κεφαλὴν Περσεὺς ἐπέμφθη· τοὺς δὲ ἰδόντας[2]) λίθους ἐποίει. Ἐπιστὰς οὖν αὐταῖς ὁ Περσεὺς κοιμωμέναις, κατευθυνούσης τὴν χεῖρα Ἀθηνᾶς, ἀπεστραμμένος καὶ βλέπων εἰς ἀσπίδα χαλκῆν, δι' ἧς τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνος ἔβλεπεν, ἐκαρατόμησεν αὐτήν. Ἀποτμηθείσης δὲ τῆς κεφαλῆς, ἐκ τῆς Γοργόνος ἐξέθορε[3]) Πήγασος, πτηνὸς ἵππος. Ὁ μὲν οὖν Περσεὺς ἐνθέμενος εἰς τὴν κίβισιν τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης ὀπίσω πάλιν ἐχώρει· αἱ δὲ Γοργόνες ἐκ τῆς κοίτης ἀναστᾶσαι τὸν Περσέα ἐδίωκον καὶ συνιδεῖν[4]) αὐτὸν οὐκ ἠδύναντο διὰ τὴν κυνῆν. —

15. Παραγενόμενος δὲ εἰς Αἰθιοπίαν, ἧς ἐβασίλευε Κηφεύς, εὗρε[5]) τὴν τούτου θυγατέρα Ἀνδρομέδαν

---

1) Durch die Artikel werden die Tasche und der Helm (der unsichtbar machende des Pluto) als etwas allgemein Bekanntes bezeichnet. — 2) δράω. Ergänze αὐτήν (den Kopf). — 3) ἐκθρώσκω. — 4) συνοράω. — 5) εὑρίσκω.

παρατεθειμένην βορᾶν θαλασσίῳ κήτει. Κασσιέπεια γάρ, ἡ Κηφέως γυνή, Νηρηΐσιν ἤρισε περὶ κάλλους καὶ πασῶν εἶναι κρείσσων ηὔχησεν. Ὅθεν αἱ Νηρηΐδες ἐμήνισαν, καὶ Ποσειδῶν αὐταῖς συνοργισθεὶς πλημμυράν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἔπεμψε καὶ κῆτος. Θεοῦ δὲ χρήσαντος τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς συμφορᾶς, ἐὰν ἡ Κασσιεπείας θυγάτηρ Ἀνδρομέδα προτεθῇ τῷ κήτει βορά, τοῦτο ἀναγκασθεὶς ὁ Κηφεὺς ὑπὸ τῶν Αἰθιόπων ἔπραξε καὶ προξέδησε τὴν θυγατέρα πέτρᾳ. Ταύτην θεασάμενος ὁ Περσεὺς καὶ ἐρασθεὶς ἀναιρήσειν ὑπέσχετο[1]) Κηφεῖ τὸ κῆτος, εἰ μέλλει σωθεῖσαν ἐκείνην αὐτῷ δώσειν[2]) γυναῖκα. Ἐπὶ τούτοις γενομένων ὅρκων, ὑποστὰς τὸ κῆτος ἔκτεινε καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν ἔλυσεν. Ἐπιβουλεύοντος δὲ αὐτῷ Φινέως, ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Κηφέως ἐγγυώμενος πρῶτος τὴν Ἀνδρομέδαν, μαθὼν τὴν ἐπιβουλήν, τὴν Γοργόνα δείξας σὺν τοῖς φίλοις αὐτὸν ἐλίθωσεν αὐτίκα. —

16. Παραγενόμενος δὲ εἰς Σέριφον τὸν Πολυδέκτην διὰ τὴν εἰς μητέρα βίαν ἐλίθωσε καὶ κατέστησε τῆς Σερίφου Δίκτυν βασιλέα, ἀπέδωκε τὰ μὲν πέδιλα καὶ τὴν κίβισιν καὶ τὴν κυνῆν Ἑρμῇ· τὴν δὲ κεφαλὴν τῆς Γοργόνος Ἀθηνᾷ. Ἑρμῆς μὲν οὖν τὰ προειρημένα[3]) πάλιν ἀπέδωκε ταῖς Νύμφαις· Ἀθηνᾶ δὲ ἐν μέσῃ τῇ ἀσπίδι τῆς Γοργόνος τὴν κεφαλὴν ἀνέθηκεν.

17. Μίνως, ὁ τῆς Κρήτης βασιλεύς, δίκας αἰτήσας τοῦ φόνου[4]) Ἀνδρόγεω τοῦ υἱέος, πρὸς μὲν Ἀθηναίους συνεστήσατο πόλεμον, ἀρὰς δὲ ἐποιήσατο τῷ Διΐ, γενέσθαι κατὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων αὐχμὸν καὶ λιμόν. Τούτων δὲ περὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα γενομένων, συνελθόντες οἱ τῶν πόλεων ἡγεμόνες ἐπηρώτησαν τὸν θεόν, πῶς ἂν δύναιντο τῶν κακῶν ἀπαλ-

1) ὑπισχνέομαι. — 2) Vergl. p. 80, Anm. 3. — 3) προλέγω. — 4) Androgeos war auf Anstiften des Aegeus in Attika ermordet.

λαγῆναι. Ὁ δ' ἔχρησεν, ἐὰν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνου τῷ Μίνῳ δίκας δῶσιν, ἃς ἂν ἐκεῖνος δικάσῃ· ὑπακουσάντων δὲ τῷ θεῷ τῶν Ἀθηναίων, προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Μίνως διδόναι κόρους ἑπτὰ καὶ τὰς ἴσας κόρας δι' ἐτῶν ἐννέα βορὰν τῷ Μινωταύρῳ, ὅσον ἂν χρόνον ζῇ τὸ τέρας. Λόντων δ' αὐτῶν, ἀπηλλάγησαν τῶν κακῶν οἱ κατὰ τὴν Ἀττικήν, καὶ ὁ Μίνως πολεμῶν [1]) ἐπαύσατο τὰς Ἀθήνας. —

18. Θησεὺς δέ, τοῦ Αἰγέως υἱὸς καὶ τῆς Αἴθρας, ὡς ἐγένετο τέλειος, προσῆει εἰς Ἀθήνας, τοῦ Μίνωος πάλιν τοὺς δὶς ἑπτὰ κόρους λαμβάνοντος. Ἠγανάκτησε δὲ οὕτως, ὥςθ' ἡγήσαιο, κρεῖττον εἶναι τεθνάναι [2]) ἢ ζῆν αἰσχρῶς, καὶ σύμπλους ἐγένετο. Καταπλευσάντων δὲ αὐτῶν εἰς Κρήτην Ἀριάδνη μὲν ἡ θυγάτηρ τοῦ Μίνωος ἠράσθη τοῦ Θησέως, εὐπρεπείᾳ διαφέροντος· αὐτῆς δὲ ὑποθεμένης καὶ συλλαβομένης Θησεὺς τόν τε Μινώταυρον ἀπέκτεινε καὶ τὴν ἔξοδον τὴν τοῦ Λαβυρίνθου, εἰς ὃν ὁ εἰσελθὼν [3]) ἀδύνατος ἦν ἐξιέναι, παρ' αὐτῆς μαθὼν διεσώθη. Οὕτω τοὺς μὲν παῖδας τοῖς γονεῦσιν ἀπέδωκε, τὴν δὲ πατρίδα δεινοῦ προστάγματος ἠλευθέρωσεν.

II. Erzählungen,

besonders zur Einübung der anomalen Verba.

1. Vermischte Anekdoten.

1. Διονύσιος ὁ νεώτερος, ἐκπεσὼν τῆς ἀρχῆς, πρὸς μὲν τὸν εἰπόντα, Τί σε Πλάτων καὶ φιλοσοφία ὠφέλησε; Τὸ τηλικαύτην, ἔφη, τύχης μεταβολὴν ῥᾳδίως ὑπομένειν. — 2. Ἐρωτηθεὶς δέ, πῶς ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ, πένης

---

1) S. p. 21. Anm. 4. — 2) θνήσκω. — 3) Wer dasselbe betreten hatte, dem war es unmöglich . . —.

ὢν καὶ ἰδιώτης, ἐκτήσατο τὴν Συρακουσίων ἀρχήν, αὐτὸς δὲ ἔχων, καὶ τυράννου παῖς ὤν, πῶς ἀπέβαλεν· Ὁ μὲν πατήρ, ἔφη, μισουμένης δημοκρατίας ἐπέστη τοῖς πράγμασιν, ἐγὼ δὲ φθονουμένης τυραννίδος. — 3. Ἀγαθοκλέους, υἱοῦ κεραμέως, πόλιν πολιορκοῦντος, τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους τινὲς ἐλοιδοροῦντο, λέγοντες ὅτι, Ὦ κεραμεῦ, τὸν μισθὸν πῶς ἀποδώσεις τοῖς στρατιώταις; ὁ δὲ πρᾴως καὶ μειδιῶν εἶπεν, Ἐὰν ταύτην ἕλω. Λαβὼν δὲ κατὰ κράτος, ἐπίπρασκε τοὺς αἰχμαλώτους, λέγων, Ἐάν με πάλιν λοιδορῆτε, πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν ἔσται μοι ὁ λόγος. — 4. Σμικύθου Νικάνορα διαβάλλοντος ὡς ἀεὶ κακῶς λέγοντα τὸν Φίλιππον, καὶ τῶν ἑταίρων οἰομένων δεῖν μεταπέμπεσθαι καὶ κολάζειν, Ἀλλὰ μήν, ἔφη, Νικάνωρ οὐ φαυλότατός ἐστι Μακεδόνων, ἐπισκεπτέον οὖν, μή τι [1]) γίγνεται παρ' ἡμᾶς. Ὡς οὖν ἔγνω τὸν Νικάνορα, θλιβόμενον ἰσχυρῶς ὑπὸ πενίας, ἠμελημένον δὲ ὑπ' αὐτοῦ, προσέταξε δωρεάν τινα αὐτῷ δοθῆναι. Πάλιν οὖν τοῦ Σμικύθου λέγοντος, ὅτι θαυμαστὰ περὶ αὐτοῦ πρὸς ἅπαντας ἐγκώμια λέγων ὁ Νικάνωρ διατελεῖ [2]), Ὁρᾶτε οὖν, εἶπεν, ὅτι ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς ἐστι καὶ τὸ καλῶς καὶ τὸ κακῶς ἀκοίειν. — 5. Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος ἀκούσας τινὰ τῶν πολιτῶν χρυσίον ἔχειν οἴκοι κατορωρυγμένον, ἐκέλευσεν ἀνενεγκεῖν πρὸς αὐτόν· ἐπεὶ δὲ παρακλέψας ὀλίγον ὁ ἄνθρωπος, καὶ μεταστὰς εἰς ἑτέραν πόλιν, ἐπρίατο χωρίον, μεταπεμψάμενος αὐτὸν ἐκέλευσε πᾶν ἀπολαβεῖν, ἠργμένον χρῆσθαι τῷ πλούτῳ καὶ μηκέτι ποιοῦντα τὸ χρήσιμον ἄχρηστον. — 6. Ληφθέντων πολλῶν αἰχμαλώτων, ὁ Φίλιππος ἐπίπρασκεν αὐτοὺς ἀνεσταλμένῳ τῷ χιτῶνι καθήμενος οὐκ εὐπρεπῶς· εἷς οὖν τῶν πωλουμένων ἀνεβόησε, Φεῖσαί μου, Φίλιππε, πατρικὸς γάρ εἰμί σου φίλος· ἐρωτήσαντος δὲ Φιλίππου, Πόθεν, ὦ

1) ob nicht etwas. — 2) S. p. 127. Anm. 4.

ἄνθρωπε, γενόμενος καὶ πῶς; Ἐγγύς, ἔφη, φράσαι σοι βούλομαι προελθάν· ὡς οὖν προσήχθη, Μικρόν, ἔφη, καιωτέρω τὴν χλαμύδα ποίησον, ἀσχημονεῖς γὰρ οὕτω καθήμενος· καὶ ὁ Φίλιππος, Ἄφετε αὐτόν, εἶπεν, ἀληθῶς γὰρ εὔνους ὢν καὶ φίλος ἐλάνθανεν. — 7. Ἱππάρχου τοῦ Εὐβοέως ἀποθανόντος, δῆλος ἦν ὁ αὐτὸς βαρέως φέρων· εἰπόντος δέ τινος, Ἀλλὰ μὲν ὡραῖος ὢν ἐκεῖνος ἀποτέθνηκεν, Ἑαυτῷ γε, εἶπεν, ἐμοὶ δὲ ταχέως· ἔφθη γὰρ τελευτήσας, πρὶν ἢ παρ' ἐμοῦ χάριν ἀξίαν τῆς φιλίας ἀπολαβεῖν. — 8. Ἀγανακτούντων τῶν φίλων, ὅτι συρίττουσιν αὐτὸν ἐν Ὀλυμπίοις εὖ πεπονθότες οἱ Πελοποννήσιοι, Τί οὖν, εἶπεν, ἐὰν κακῶς πάθωσι; — 8. Ἀλέξανδρος ἐπιστολὴν παρὰ τῆς μητρὸς [1]) ἀναγιγνώσκων, αἰτίας ἀποῤῥήτους κατ' Ἀντιπάτρου καὶ διαβολὰς ἔχουσαν, ἅμα τοῦ Ἡφαιστίωνος, ὥςπερ εἰώθει, συναναγιγνώσκοντος, οὐκ ἐκώλυσεν· ὡς δὲ ἀνέγνω, τὸν δακτύλιον ἀφελόμενος τὸν ἑαυτοῦ τῷ στόματι τῷ ἐκείνου τὴν σφραγῖδα ἐπέθηκεν. — 9. Τοξεύματι πληγεὶς εἰς τὸ σκέλος, ὡς πολλοὶ συνέδραμον τῶν πολλάκις εἰωθότων αὐτὸν θεὸν προσαγορεύειν, διαχυθεὶς τῷ προσώπῳ, Τουτὶ μὲν αἷμα [2]), εἶπεν, ὡς ὁρᾶτε, καὶ οὐκ

Ἰχὼρ, οἷός τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

10. Ἀντίγονος [3]) πρὸς τὸν υἱὸν Φίλιππον πυθόμενον [4]) πλειόνων παρόντων, Πότε μέλλομεν ἀναζευγνύναι; Τί δέδοικας [5]), εἰπέ μοι, μὴ μόνος τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσῃ; — 11. Νοσήσας δὲ μακρὰν νόσον, ὡς ἀνέῤῥωσεν, Οὐδέν, ἔφη, χεῖρον [6]) ὑπέμνησε γὰρ ἡμᾶς ἡ νόσος, μὴ μέγα φρονεῖν, ὡς ὄντας θνητούς. — 12.

---

1) Von der Olympias aus Macedonien, über welches Antipater von Alex. als Statthalter zurückgelassen war. — 2) τουτί = τουτο-ί ist Subject, αἷμα ist Prädicat, und daher ohne Artikel. — 3) einer von den Nachfolgern des Alexander. — 4) πυνθάνομαι. — 5) δεῖσαι. — 6) keineswegs so übel.

Πύῤῥος ἐπεὶ συμβαλὼν Ῥωμαίοις δὶς ἐνίκησε, πολλοὺς τῶν φίλων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἀπολέσας, Ἂν ἔτι μίαν, ἔφη, μάχην[1]) *Ῥωμαίους νικήσωμεν, ἀπολώλαμεν.* — 14. *Ἐπεὶ δὲ Σικελίας ἀποτυχὼν ἐξέπλει, μεταστραφεὶς ὀπίσω πρὸς τοὺς φίλους, Οἵαν, ἔφη, Ῥωμαίοις καὶ Καρχηδονίοις ἀπολείπομεν παλαίστραν!* — 14. *Ἀλκιβιάδης ἔτι παῖς ὢν ἐλήφθη λαβὴν*[2]) *ἐν παλαίστρᾳ, καὶ μὴ δυνάμενος διαφυγεῖν, ἔδακε τὴν χεῖρα τοῦ καταπαλαίοντος· εἰπόντος δ' ἐκείνου, Ἀάκνεις, ὡς αἱ γυναῖκες, Οὐμενοῦν, εἶπεν, ἀλλ' ὡς οἱ λέοντες.* — 15. *Ἐπεὶ Φωκίων λέγων ποτὲ γνώμην πρὸς τὸν δῆμον εὐδοκίμει, καὶ πάντας ὁμαλῶς ἑώρα τὸν λόγον ἀποδεχομένους, ἐπιστραφεὶς πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν, Οὐ δήπου*[3]) *κακόν τι λέγων ἐμαυτὸν λέληθα;* — 16. *Τῇ Ἀττικῇ τῶν Μακεδόνων προσβαλόντων καὶ πορθούντων τὴν παραλίαν, ἐξήγαγε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ· πολλῶν δὲ συνδραμόντων πρὸς αὐτὸν καὶ ἐγκελευσαμένων ἐκεῖνον*[4]) *τὸν λόφον καταλαβεῖν καὶ ἐνταῦθα τάξαι τὴν δύναμιν, Ὦ Ἡράκλεις, εἶπεν, ὡς πολλοὺς ὁρῶ στρατηγούς, στρατιώτας δὲ ὀλίγους! Οὐ μὴν ἀλλὰ*[5]) *συμβαλὼν τοῖς πολεμίοις, ἐκράτησε καὶ διέφθειρε Νικίωνα, τὸν ἄρχοντα τῶν Μακεδόνων.* — 17. *Ἀλκιβιάδης ἀκούσας, ὅτι θάνατος αὐτοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κατέγνωσται, Λείξωμεν οὖν, εἶπεν, ὅτι ζῶμεν. Καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους τραπόμενος, τὸν Δεκελεικὸν*[6]) *ἤγειρεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους πόλεμον.* — 18. *Λυσάνδρου, Διονυσίου τοῦ τυράννου πέμψαντος ἱμάτια ταῖς θυγατράσιν*

---

1) *μάχην* ist zunächst von *νικήσωμεν* abhängig zu machen und mit demselben zu einem Begriffe zu verbinden, von dem dann der zweite Accus. *Ῥωμαίους* abhängt. — 2) Uebers. den Acc. durch „an". — 3) ich habe doch nicht . . . — 4) jenen da, auf den sie hinwiesen. — 5) nichts desto weniger, dessen ungeachtet. — 6) indem er die Lacedämonier bewog, Dekelia, einen attischen Gränzort, zu befestigen und von dort aus gegen Athen Ausfälle zu machen.

αὐτοῦ τῶν πολυτελῶν, οὐκ ἔλαβεν, εἰπών, δεδιέναι, μὴ διὰ ταῦτα μᾶλλον [1]) αἰσχραὶ φανῶσιν. — 19. Ἀρχίδαμος ὁ Ἀγησιλάου, καταπελτικὸν [2]) ἰδὼν βέλος τότε πρῶτον ἐκ Σικελίας κομισθέν, ἀνεβόησεν, Ὦ Ἡράκλεις, ἀπόλωλεν ἀνδρὸς ἀρετή. — 20. Βίων πρὸς τὸν τὰ χωρία κατεδηδοκότα, Τὸν μὲν Ἀμφιάραον [3]), ἔφη, ἡ γῆ κατέπιε, σὺ δὲ τὴν γῆν. — Βίων πλέων ποτὲ μετὰ πονηρῶν λῃσταῖς περιέπεσε· τῶν δέ, Ἀπολώλαμεν, εἰπόντων, ἐὰν γνωσθῶμεν, Ἐγὼ δέ, φησίν, ἐὰν μὴ γνωσθῶμεν. — 21. Ἀνταλκίδας πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἀμαθεῖς ἀποκαλοῦντα τοὺς Λακεδαιμονίους, Μόνοι γοῦν, εἶπεν, ἡμεῖς οὐδὲν μεμαθήκαμεν κακὸν παρ' ὑμῶν. — 22. Ἐπεὶ Πελοπίδας, παρὰ τὸ δίκαιον ἄλοὺς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίων τυράννου καὶ δεθείς, κακῶς αὐτὸν ἔλεγεν, εἰπόντος ἐκείνου, Σπεύδεις ἀποθανεῖν; Πάνυ μὲν οὖν, εἶπεν, ἵνα μᾶλλον ἐπὶ σὲ παροξυνθῶσι Θηβαῖοι, καὶ σὺ δίκην δῷς θᾶσσον. — 23. Σαμίων πρεσβευταῖς μακρολογοῦσιν ἔφασαν οἱ Σπαρτιᾶται, Τὰ μὲν πρῶτα ἐπιλελήσμεθα, τὰ δὲ ὕστερα οὐ συνείκαμεν διὰ τὸ τὰ πρῶτα ἐπιλελῆσθαι. — 24. Ἀργείου ποτὲ εἰπόντος, Πολλοὶ τάφοι παρ' ἡμῖν εἰσι Σπαρτιατῶν, Λάκων εἶπεν, Ἀλλὰ μὴν παρ' ἡμῖν Ἀργείων οὐδὲ εἷς· ὡς αὐτῶν μὲν πολλάκις Ἄργους ἐπιβεβηκότων, Ἀργείων δὲ τῆς Σπάρτης οὐδέποτε. — 25. Φίλιππος ὅτε ἐνέβαλεν εἰς τὴν Λακωνικήν, καὶ ἐδόκουν ἅπαντες ἀπολεῖσθαι, εἶπε δὲ πρός τινα τῶν Σπαρτιατῶν, Τί οὖν ποιήσετε, ὦ Λάκωνες; Τί γάρ, ἔφη, ἄλλο, ἢ ἀνδρείως ἀποθανούμεθα; μόνοι γὰρ ἡμεῖς Ἑλλήνων ἐλεύθεροι εἶναι καὶ μὴ ὑπακούειν ἄλλοις ἐμάθομεν. — 26. Προς-

---

1) vielmehr häßlich, (als ſchön). — 2) eine große Wurfmaſchine (Katapulte). — 3) A. verſank beim Angriff auf Theben mit Wagen und Pferden in einen durch Spaltung der Erde entſtandenen Abgrund.

ελθόντα Λάκαινά τις τὸν υἱὸν θεασαμένη ἐπύθετο, τί πράσσει ἡ πατρίς· εἰπόντος δέ· Πάντες ἀπολώλασι· κεραμίδα ἄρασα ἐπαφῆκεν αὐτῷ καὶ ἀνεῖλεν, εἰποῦσα· Σὲ οὖν κακάγγελον ἀπέπεμψαν ἡμῖν; — 27. Πεισίστρατος ὅτε τῆς ἀρχῆς ἐγκρατὴς ἐγένετο, μετεπέμπετο τοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἀποσχολάζοντας καὶ ἐπυνθάνετο, τί δήποτε εἴη τὸ αἴτιον τοῦ ἀλύειν αὐτούς. Καὶ ἐπέλεγεν τῷ δεῖνι, Εἰ μέν σοι τέθνηκε [1]) ζεῦγος, παρ' ἐμοῦ λαβὼν ἄπιθι καὶ ἐργάζου· καὶ τῷ δεῖνι, Εἰ ἀπορεῖς σπερμάτων, παρ' ἐμοῦ σοι γενέσθω· δεδιώς, μὴ ἡ σχολὴ τούτων ἐπιβουλὴν τέκῃ [2]). — 28. Ἐπαμεινώνδας ὅτε ἐτρώθη [3]) ἐν Μαντινείᾳ καιρίαν [4]) εἰς τὴν σκηνὴν κομισθεὶς ἔτι ἔμπνους Λαΐφαντον [5]) ἐκάλει, ἵνα ἀποδείξῃ στρατηγόν. Οἱ δὲ ἔφασαν τεθνάναι [1]) τὸν ἄνδρα. Εἶτα Ἰολαΐδαν καλεῖν διὰ ταχέος [6]) ἠξίου. Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτός [7]) ἐλέχθη τεθνάναι, συνεβούλευσε διαλύσασθαι πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ φιλίαν θέσθαι, ὡς μηκέτι στρατηγοῦ καταλελειμμένου ἐν Θήβαις. — 29. Τῶν Ἰνδῶν τὸν ἄριστον τοξεύειν δοκοῦντα καὶ λεγόμενον διὰ τοῦ δακτυλίου τὸν ὀϊστὸν ἀφιέναι, λαβὼν αἰχμάλωτον ὁ Ἀλέξανδρος ἐκέλευσεν ἐπιδείξασθαι, καὶ μὴ βουλόμενον ὀργισθεὶς ἀνελεῖν [8]) προσέταξεν· ἐπεὶ δὲ ἀγόμενος ὁ ἄνθρωπος ἔλεγε πρὸς τοὺς ἄγοντας, ὅτι πολλῶν ἡμερῶν οὐ μεμελέτηκε καὶ ἐφοβήθη διαπεσεῖν [9]), ἀκούσας ὁ Ἀλέξανδρος ἐθαύμασε, καὶ ἀπέλυσε μετὰ δώρων αὐτόν, ὅτι μᾶλλον ἀποθανεῖν [10]) ὑπέμεινεν, ἢ τῆς δόξης ἀνάξιος φανῆναι. — 30. Θαλῆν ποτε ἀστρο-

---

1) θνήσκω. — 2) τίκτω. — 3) τιτρώσκω. — 4) scil. πληγήν — mit einer tödtlichen Wunde d. h. tödtlich. — 5) Daiphantos und Jolaidas waren Anführer der Thebaner. — 6) in Eile d. h. eilig. — 7) Vgl. p. 110. Anm. 3. — 8) ἀναιρέω. — 9) διαπίπτω. Der bloße Inf. steht als Object bei den Verbis des Fürchtens. — 10) ἀποθνήσκω.

νομοῦντα καὶ ἄνω βλέποντα, πεσόντα εἰς φρέαρ, θεραπαινὶς ἀποσκῶψαι λέγεται, ὡς τὰ μὲν ἐν οὐρανῷ προθυμοῖτο εἰδέναι, τὰ δ' ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ παρὰ πόδας λανθάνοι αὐτόν. — 31. *Φιλιππίδης* ὁ ἡμεροδρόμος λέγεται ἀπὸ *Μαραθῶνος* ἀγγέλλων τὴν νίκην εἰπεῖν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καθημένους καὶ πεφροντικότας ὑπὲρ τοῦ τέλους τῆς μάχης, *Χαίρετε, νικῶμεν!* — καὶ τοῦτο εἰπὼν συναποθανεῖν τῇ ἀγγελίᾳ καὶ τὸ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. — 32. *Πιττακός*, ὁ τῆς *Λέσβου* τυραννεύσας, νόμον ἔθηκε, τῷ μεθύοντι, ἐὰν ἁμάρτῃ, διπλῆν εἶναι τὴν ζημίαν, ἵνα μὴ μεθύωσι, πολλοῦ κατὰ τὴν νῆσον οἴνου γενομένου. — 33. *Βίας* συμπλέων ποτὲ ἀσεβέσι, χειμαζομένης τῆς νεώς, κἀκείνων τοὺς θεοὺς ἐπικαλουμένων, *Σιγᾶτε*, ἔφη, μὴ αἴσθωνται [1]) ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. — 34. *Πρὸς Ἀκραγαντίνους* τρυφῶντας καὶ πόλιν λαμπρὰν οἰκοῦντας *Ἐμπεδοκλῆς* εἶπεν, *Ἀκραγαντῖνοι* τρυφῶσι μὲν ὡς αὔριον ἀποθανούμενοι [2]), οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι. — 35. *Ἀπελλῆς* ὁ ζωγράφος, *Μεγαβύζου Πέρσου* λαμπροῦ παρακαθίσαντος αὐτῷ καὶ περὶ γραμμῆς τι καὶ σκιᾶς βουλομένου λαλεῖν, *Ὁρᾷς*; ἔφη, τὰ παιδάρια ταυτὶ τὰ τὴν μηλίδα τρίβοντα πάνυ σοι προσεῖχε τὸν νοῦν σιωπῶνι, καὶ τὴν πορφύραν ἐθαύμαζε καὶ τὰ χρυσία, νῦν δέ σου καταγελᾷ, περὶ ὧν οὐ μεμάθηκας ἀρξαμένου λαλεῖν. — 36. *Αἰσχίνης* ὁ *Σωκρατικὸς* [3]) ἐπιπληχθείς, ὅτι *Σωκράτει* ἐσχολακὼς σιωπᾷ· Οὐ γὰρ μόνον, εἶπε, λέγειν ἔμαθον παρὰ *Σωκράτους*, ἀλλὰ καὶ σιωπᾶν. — 37. *Ἀγησίλαος* φιλοτεκνότατος ὢν διαφερόντως λέγεται, ὅτι μικροῖς τοῖς παιδίοις κάλαμον περιβεβηκώς, ὥςπερ ἵππον, οἴκοι συνέπαιζεν. *Ὀφθεὶς* [4]) δὲ ὑπό τινος τῶν φίλων παρεκά-

---

1) αἰσθάνομαι mit dem Part. st. des Infin. — 2) ἀποθνήσκω. 3) der Schüler des S. — 4) ὁράω.

λει μηδενὶ φράζειν, πρὶν ἂν καὶ αὐτὸς πατὴρ παίδων γένηται. — 38. Τὸν Πιττακὸν ἰσχυρῶς ἐτίμησαν οἱ Μυτιληναῖοι καὶ τὴν ἀρχὴν ἐνεχείρισαν αὐτῷ. Ὁ δὲ δέκα ἔτη κατασχὼν καὶ εἰς τάξιν ἀγαγὼν τὸ πολίτευμα κατέθετο τὴν ἀρχὴν καὶ δέκα ἐπεβίω ἄλλα, καὶ χώραν αὐτῷ ἀπένειμαν οἱ Μυτιληναῖοι, ἥτις νῦν Πιττάκειος καλεῖται. Κροίσου διδόντος χρήματα οὐκ ἐδέξατο, εἰπὼν ἔχειν, ὧν ἠβούλετο διπλάσια· ἄπαιδος γὰρ τοῦ ἀδελφοῦ τελευτήσαντος κεκληρονομηκέναι. — 39. Μειράκιον Ἐρετρικὸν[1]) Ζήνωνι προσεφοίτησε πλείονα χρόνον. Ἐπανελθόντα δὲ ἤρετο ὁ πατήρ, τί ἂν μάθοι σοφόν. Ὁ δὲ ἔφη δείξειν. Χαλεπήναντος δὲ τοῦ πατρὸς καὶ πληγὰς ἐντείναντος, τὴν ἡσυχίαν ἀγαγὼν καὶ ἐγκαρτερήσας τοῦτο, ἔφη, μεμαθηκέναι, φέρειν ὀργὴν πατρός. — 40. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν γεγονὼς τὸν πανηγυρικὸν ἔγραφε λόγον· περὶ ἔτη δὲ ἑνὸς ἀποδέοντα ἑκατὸν γεγονώς, ὡς ἤσθετο Ἀθηναίους ὑπὸ Φιλίππου ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικημένους, ποτνιώμενος τὸν Εὐριπίδειον στίχον προσηνέγκατο εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων

Σιδώνιόν ποτ' ἄσιν Κάδμος ἐκλιπών

καὶ ἐπειπών[2]), ὡς δουλεύσει ἡ Ἑλλάς, ἐξέλιπε τὸν βίον. — 41. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς ῥᾳγα σταφυλῆς καταπιὼν ἀπεπνίγη πέντε καὶ ἐνενήκοντα βιώσας ἔτη. Οὗτος ὑπ' Ἰοφῶντος τοῦ υἱέος ἐπὶ τέλει τοῦ βίου παρανοίας κρινόμενος ἀνέγνω τοῖς δικασταῖς Οἰδίπουν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ[3]), ἐπιδεικνύμενος διὰ τοῦ δράματος, ὅπως τὸν νοῦν ὑγιαίνει, ὥστε τοὺς δικαστὰς τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μανίαν. — 42. Κρατῖνος δὲ ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς ἑπτὰ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐβίωσε, καὶ πρὸς τῷ τέλει

---

1) Aus Eretria, c. St. auf Euböa. — 2) ἐπιλέγω. — 3) Eins von den sieben noch erhaltenen Trauerspielen des Sophokles. —

τοῦ βίου διδάξας τὴν Πυτίνην [1]) καὶ νικήσας μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτα. — Καὶ Φιλήμων δὲ ὁ κωμικὸς ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιώσας κατέκειτο μὲν ἐπὶ κλίνης ἠρεμῶν, θεασάμενος δὲ ὄνον τὰ παρεσκευασμένα αὐτῷ σῦκα κατεσθίοντα ὥρμησε μὲν εἰς γέλωτα, καλέσας δὲ τὸν οἰκέτην καὶ σὺν πολλῷ καὶ ἀθρόῳ γέλωτι εἰπὼν προσδοῦναι τῷ ὄνῳ ἀκράτου ῥοφεῖν, ἀποπνιγεὶς ὑπὸ τοῦ γέλωτος ἀπέθανεν. —

43. Σαυνιτῶν μετὰ τὴν ἧτταν ἀφικομένων πρὸς Μάνιον Κούριον καὶ χρυσίον διδόντων [2]), ἔτυχεν [3]) ἐν χύτραις ἕψων γογγυλίδας· ἀπεκρίνατο δὲ τοῖς Σαυνίταις μηδὲν χρυσίου δεῖσθαι, τοιοῦτον δεῖπνον δειπνῶν [4])· αὐτῷ δὲ βέλτιον εἶναι τοῦ χρυσίον ἔχειν τὸ κρατεῖν τῶν ἐχόντων. — 44. Τοῦ Πύῤῥου παρακαλοῦντος Γάϊον Φαβρίκιον εἶναι σὺν αὐτῷ καὶ τὴν μετ' αὐτὸν ἔχειν ἡγεμονίαν, Οὐδὲ σοί, ἔφη, λυσιτελές ἐστιν· Ἥπειρῶται γάρ, ἐὰν ἀμφοτέρους γνῶσιν ἡμᾶς, ὑπ' ἐμοῦ βασιλεύεσθαι μᾶλλον ἢ σοῦ ἐθελήσουσιν. — 45. Σκιπίων ὁ πρεσβύτερος ἐπεὶ κατὰ κράτος Καρχηδόνα τὴν νέαν εἷλε, καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες, αἰχμάλωτον λαβόντες εὐπρεπῆ παρθένον, ἦκον κομίζοντες, αὐτῷ δὲ ἐδίδοσαν, Ἡδέως ἄν, ἔφη, ἔλαβον [5]), εἴπερ ἦν ἰδιώτης καὶ μὴ ἄρχων. — 46. Πυνθανομένου δέ τινος ἐν Σικελίᾳ, τίνι πεποιθὼς ἐπὶ Καρχηδόνα μέλλει τὸν στόλον περαιοῦν, δείξας αὐτῷ ἐνόπλους ἄνδρας τριακοσίους γυμναζομένους, καὶ πύργον ὑψηλὸν ὑπὲρ θαλάττης, Οὐδείς, ἔφη, τούτων ἐστίν, ὅστις ἐπὶ τὸν πύργον ἀναβὰς τοῦτον, οὐκ ἂν ἑαυτὸν ῥίψειεν ἐπὶ κεφαλήν [6]), ἐμοῦ κελεύσαντος. — 47. Ἀντιόχου [7]) δὲ τοῦ βασιλέως, μετὰ τὸ δια-

---

1) „Die Weinflasche", Titel eines Lustspiels. — 2) ... geben wollten. — 3) S. p. 125. Anm. 4. — 4) der Nom., weil in dem abhängigen Satze dasselbe Subj., als in dem regierenden, ist. — 5) ich würde sie gern nehmen, wenn ... — 6) kopfüber. — 7) mit dem Beinamen „der Große".

βῆναι τοὺς Ῥωμαίους ἐπ' αὐτὸν εἰς Ἀσίαν, πέμψαντος πρὸς τὸν Σκιπίωνα περὶ διαλύσεως, Ἔδει [1]) πρότερον, εἶπεν, ἀλλὰ μὴ νῦν, ὁπότε καὶ τὸν χαλινὸν καὶ τὸν ἀναβάτην προσδέδεξαι. — 48. Παῦλος Αἰμίλιος δευτέραν ὑπατείαν μετελθὼν ἀπέτυχεν [2]). ἐπεὶ δὲ τοῦ πρὸς Περσέα καὶ Μακεδόνας πολέμου μῆκος λαμβάνοντος ἀπειρίᾳ καὶ μαλακίᾳ τῶν στρατηγῶν, ἐκεῖνον ὕπατον ἀπέδειξαν, οὐκ ἔφη χάριν ἔχειν αὐτοῖς· οὐ γὰρ αὐτὸς ἀρχῆς δεόμενος [3]), ὡς ἐκείνων ἄρχοντος, ἠρῆσθαι στρατηγός. — 49. Ἐλθὼν δὲ εἰς οἶκον ἐξ ἀγορᾶς, καὶ τὴν Τερτίαν τὴν θυγατέρα εὑρὼν δεδρακυμένην, ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν. Εἰπούσης δὲ ἐκείνης, ὅτι Περσεὺς τέθνηκεν ἡμῖν (κυνίδιον δ' ἦν οὕτως ὀνομαζόμενον). Ἀγαθῇ τύχῃ [4]), εἶπεν, ὦ θύγατερ, καὶ δέχομαι τὸν οἰωνόν. — 50. Κάτων ὁ πρεσβύτερος πλείονας πόλεις ἑλών, ὥς φησι, τῶν ἡμερῶν, ἃς διέτριψεν ἐν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲν αὐτὸς πλέον λαβεῖν ὧν [5]) ἔφαγε καὶ ἔπιεν ἐκ τῆς πολεμίας. — 51. Γάϊος Καῖσαρ, τῶν στρατιωτῶν αὐτῷ βραδέως εἰς Ἀνδράχιον ἐκ Βρεντησίου κομιζομένων [6]), λαθὼν [7]) ἅπαντας εἰς πλοῖον μικρὸν ἐμβὰς ἐπεχείρησε διαπλεῖν τὸ πέλαγος· συγκλυζομένου δὲ τοῦ πλοίου, ποιήσας τῷ κυβερνήτῃ φανερὸν ἑαυτὸν ἀνεβόησε, Πίστευε τῇ τύχῃ, γνούς [8]), ὅτι Καίσαρα κομίζεις. —

2. Charakterzüge aus dem Leben des Sokrates und Diogenes. (Fortsetzung von I, 2. p. 157.)

1. Σωκράτης ὁ φιλόσοφος πολλοὺς ἐπιθυμητὰς καὶ ἀστοὺς καὶ ξένους λαβών, οὐδένα πώποτε μισθὸν

---

1) Ergänze: σὲ προσπέμψαι. Der Vergleich ist vom Pferde hergenommen. — 2) ἀποτυγχάνω. — 3) S. p. 187. Anm. 4. — 4) Glück zu. — 5) = τούτων (ἢ ταῦτα), ἃ. — 6) Als Cäsar den Pompejus verfolgte. — 7) Allen unbemerkt: λανθάνω wird wie τυγχάνω verbunden: s. p. 127, Anm. 4. — 8) γιγνώσκω.

τῆς συνουσίας [1]) ἐπράττετο, ἀλλὰ πᾶσιν ἀφθόνως ἐπήρκει τῶν ἑαυτοῦ [2])· μισθοῦ δ' ἀπεχόμενος ἐνόμιζεν ἐλευθερίας ἐπιμελεῖσθαι· τοῖς δὲ λαμβάνουσι τῆς ὁμιλίας μισθὸν ἀναγκαῖον εἶναι διαλέγεσθαι, παρ' ὧν [3]) ἂν λάβοιεν τὸν μισθόν. Ἐθαύμαζε δ', εἴ τις ἀρετὴν ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πράττοιτο καὶ μὴ νομίζοι τὸ μέγιστον κέρδος ἕξειν, φίλον ἀγαθὸν κτησάμενος [4]), ἀλλὰ φοβοῖτο, μὴ [5]) ὁ γενόμενος καλὸς κἀγαθὸς τῷ τὰ μέγιστα εὐεργετήσαντι μὴ [5]) τὴν μεγίστην χάριν ἔξοι. — 2. Ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν πυθόμενον, τίς πλουσιώτατος, εἶπεν· Ὁ ἐλαχίστου ἀρκούμενος· αὐτάρκεια γὰρ φύσεώς ἐστι πλοῦτος. — 3. Ἰδὼν Ἀντισθένη τὸν κυνικὸν τὸ διερρωγὸς [6]) ἱματίου μέρος ἀεὶ ποιοῦντα φανερόν· Οὐ παύσῃ, ἔφη, ἐγκαλλωπιζόμενος ἡμῖν; — 4. Σωκράτης Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως μεταπεμπομένου αὐτόν, ὡς [7]) ποιήσοντος πλούσιον, ἐκέλευσεν ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ, ὅτι Ἀθήνησι τέσσαρές εἰσι χοίνικες ἀλφίτων ὀβόλου [8]) ὦνιοι, καὶ κρῆναι ὕδατος ῥέουσιν. — 5. Ὁ αὐτὸς ἐκέλευε τοὺς νέους πολλάκις εἰσοπτρίζεσθαι, τοὺς μὲν εὐπρεπεῖς, ἵνα ὅμοιον ποιῶσιν τῷ εἴδει τὸν τρόπον, τοὺς δὲ ἀμόρφους, ἵνα περιστέλλοιεν τὸ δυσειδὲς τῇ εὐτροπίᾳ. — 6. Ὁρῶν ὁ Σωκράτης τὸν Ἀλκιβιάδην τετυφωμένον ἐπὶ τῷ πλούτῳ, καὶ μέγα φρονοῦντα ἐπὶ τοῖς ἀγροῖς, ἤγαγεν αὐτὸν ἐπί τινα τόπον, ἔνθα ἀνέκειτο πινάκιον ἔχον γῆς περίοδον [9]), καὶ προσέταξε τὴν Ἀττικὴν ἐνταῦθα ἀναζητεῖν. Ὡς δὲ εὗρε, προσέταξε τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἰδίους διαθρῆσαι.

---

1) Für d. A. — 2) τὰ ἑαυτοῦ das Seinige. — 3) τούτοις, παρ' ὧν. — 4) „daß er gewänne." — 5) die beiden Negationen verstärken: es möchte der . . . nicht den größten Dank erweisen. — 6) διαῤῥήγνυμι. — 7) S. p. 143. Anm. 1. — 8) Gen. pretii. — 9) den Umkreis der Erde: es war also eine Charte der damals bekannten Welt, von denen Anaximander zur Zeit des Cyrus die ersten gemacht haben soll.

Τοῦ δὲ εἰπόντος, ἀλλ' οὐδαμοῦ γεγραμμένοι εἰσίν· Ἐπὶ τούτοις, εἶπε, μέγα φρονεῖς, οἵτερ οὐδὲν μέρος τῆς γῆς εἰσίν; — 7. Σωκράτους φεύγοντος τὴν δίκην, Λυσίας λόγον [1]) τινὰ συγγράψας ἦλθεν αὐτῷ κομίζων, καὶ ἐκέλευε χρήσασθαι· τοῦ δὲ Λυσίου εἰπόντος, καὶ μὴν κάλλιστον αὐτὸν εἶναι, Καὶ τὰ ῥόδα, ἔφη, κάλλιστα ἐστίν, ἀλλ' οὐ πρέπειν αὐτῷ τὸ στεφάνωμα. Τεθνήξῃ τοίνυν, ἔφη ὁ Λυσίας, εἰ μὴ οὕτως ἀπολογήσῃ· ὁ δέ, Εἰ γάρ, ἔφη, καὶ μὴ νῦν, πάντως τεθνήξομαι. — 8. Ἑορτῆς οὔσης παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ἐφιλοτιμήσατο ὁ Ἀλκιβιάδης δῶρα πολλὰ πέμψαι τῷ Σωκράτει. Τῆς οὖν Ξανθίππης καταπλαγείσης καὶ τὸν Σωκράτην λαβεῖν αὐτὰ ἀξιούσης, ἔφη· Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τῇ τοῦ Ἀλκιβιάδου φιλοτιμίᾳ παραταξόμεθα, μὴ λαβεῖν τὰ πεμφθέντα ἀντιφιλοτιμησάμενοι. —

9. Διογένης εἰς Μύνδον ἐλθὼν καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν, Ἄνδρες Μύνδιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ. — 10. Πλάτωνος ὁρισαμένου, Ἄνθρωπός ἐστι ζῷον δίπουν ἄπτερον, καὶ εὐδοκιμοῦντος [2]), Διογένης τίλας ἀλεκτρυόνα εἰσήνεγκεν [3]) εἰς τὴν σχολὴν αὐτοῦ, καί φησιν, Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος. — 11. Ἰδών ποτε Ὀλυμπιονίκην πρόβατα νέμοντα, Ταχέως, εἶπεν, ὦ βέλτιστε μετέβης ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ τὰ Νεμέα [4]). — 12. Ἰδών ποτε δύο Κενταύρους κάκιστα ἐζωγραφημένους, ἔφη· Πότερος οὖν τούτων Χείρων [5]) ἐστίν; — 13. Ἰδὼν τοξότην ἀφυῆ, παρὰ τὸν σκοπὸν ἐκάθισεν, εἰπών, ἵνα μὴ πληγῶ. — 14. Ἤλγει τὸν ὦμον Διογένης ἢ τρωθείς [6]), οἶμαι, ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς

---

1) Vertheidigungsrede. — 2) und damit Beifall fand. — 3) εἰσφέρω. — 4) Wortspiel: Νεμέα nemeische Spiele und (von νέμω) die Weide. — 5) Wortspiel in der doppelten Bedeutung von χείρων. — 6) τιτρώσκω.

αἰτίας. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει σφόδρα ἀλγεῖν, τῶν τις ἀχθομένων αὐτῷ [1]) κατεκερτόμει λέγων· Τί οὖν οὐκ ἀποθνήσκεις, ὦ Διόγενες, καὶ σεαυτὸν ἀπαλλάττεις κακῶν; Ὁ δὲ εἶπε· Τοὺς εἰδότας, ἃ δεῖ πράττειν ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ δεῖ λέγειν, τούτους γε ζῆν προσήκει (ὧν καὶ αὐτὸς ὁμολόγει εἶναι). Σοὶ μὲν οὖν, ἔφη, οὐκ εἰδότι τά τε λεκτέα καὶ τὰ πρακτέα, ἀποθανεῖν ἐν καλῷ ἐστιν· ἐμὲ δὲ τὸν ἐπιστήμονα ἐκείνων πρέπει ζῆν. — 15. Ἐπῄνει ποτὲ Σπαρτιάτης τὸ ἔπος Ἡσιόδου, τὸ λέγον [2])·

Οὐδ' ἂν βοῦς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη·

ἀκούοντος Διογένους· ὁ δὲ εἶπε· Καὶ μὴν Μεσσήνιοι [3]) καὶ αἱ βόες αὐτῶν ἀπολώλασι, καὶ ὑμεῖς αὐτῶν ἐστε οἱ γείτονες. — 16. Διογένης, ὅτε λοιπὸν ἐνόσει ἐπὶ θανάτῳ, ἑαυτὸν φέρων μόνον ἔῤῥιψε κατά τινος γεφυρίου πρὸς γυμνασίῳ ὄντος, καὶ προσέταξε τῷ τῆς παλαίστρας φύλακι, ἐπειδὰν αἴσθηται ἀποπεπνευκότα αὐτόν, ῥίψαι εἰς τὸν Ἴλισσόν. Οὕτως ἄρα ὀλίγου ἔμελε Διογένει καὶ θανάτου καὶ ταφῆς. Οἱ δὲ λέγουσιν, αὐτὸν παρὰ Ξενιάδῃ [4]) τῷ Κορινθίῳ γηρᾶναι [5]) καὶ ἀποθανόντα ταφῆναι ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ. —

---

3. Erzählungen verschiedenen Inhalts.

1. Stolz und List des Thebaners Ismenias.

Ἰσμηνίου τοῦ Θηβαίου σοφὸν ἅμα καὶ Ἑλληνικὸν οὐκ ἂν κρυψαίμην ἔργον. Πρεσβεύων οὗτος ὑπὲρ τῆς

---

1) Einer von denen, die ihm nicht wohlwollten. — 2) den Vers des Hesiod, der lautet. — 3) In drei Kriegen wurden die Messenier von den Spartanern unterjocht. — 4) Vergl. p. 160. No. 17. — 5) γηράσκω. —

πατρίδος πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν[1]) ἀφίκετο μέν, ἐβούλετο δὲ αὐτὸς ὑπὲρ ὧν ἦκεν ἐντυχεῖν[2]) τῷ Πέρσῃ. Ἔφη οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ χιλίαρχος, ὁ καὶ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων τῷ βασιλεῖ καὶ τοὺς δεομένους εἰσάγων, Ἀλλ', ὦ ξένε Θηβαῖε, (ἔλεγε δὲ ταῦτα παίζων δι' ἑρμηνέως, Τιθραύστης δὲ ἦν ὄνομα τῷ χιλιάρχῳ) νόμος ἐστὶν ἐπιχώριος Πέρσαις, τὸν εἰς ὀφθαλμοὺς ἐλθόντα τοῦ βασιλέως, μὴ πρότερον λόγου μεταλαγχάνειν, πρὶν ἢ προσκυνῆσαι αὐτόν. Εἰ τοίνυν αὐτὸς διὰ σαυτοῦ[3]) συγγενέσθαι θέλεις αὐτῷ, ὥρα σοι τὰ ἐκ τοῦ νόμου δρᾶν· εἰ δὲ μή, τὸ αὐτό σοι τοῦτο καὶ δι' ἡμῶν ἀνυσθήσεται καὶ μὴ προσκυνήσαντι. Ὁ τοίνυν Ἰσμηνίας, Ἄγε με, εἶπε. Καὶ προσελθὼν καὶ ἐμφανὴς τῷ βασιλεῖ γενόμενος, περιελόμενος τὸν δακτύλιον, ὃν ἔτυχε φορῶν, ἔῤῥιψεν ἀδήλως παρὰ τοὺς πόδας· καὶ ταχέως ἐπικύψας, ὡς δὴ προσκυνῶν, πάλιν ἀνείλετο αὐτόν, καὶ δόξαν μὲν ἀπέστειλε τῷ Πέρσῃ προσκυνήσεως· οὐ μὴν ἔδρασεν οὐδὲν τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν αἰσχύνην φερόντων. Πάντα οὖν, ὅσα ἠβουλήθη, κατεπράξατο, οὐδὲ ἠτύχησέ τι ἐκ τοῦ Πέρσου. —

2. Geistesgegenwart eines Landmannes und Dankbarkeit eines Königs.

Νόμος ὅδε Περσικὸς ἐν τοῖς μάλιστα[4]) ὑπ' αὐτῶν φιλαττόμενος· ὅταν εἰς Πέρσας ἐλαύνῃ βασιλεύς, πάντες αὐτῷ Πέρσαι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἕκαστος προσκομίζει. Φασὶν οὖν ἄνδρα Πέρσην, ᾧ ὄνομα ἦν Σιναίτης, πόῤῥω τῆς ἐπαύλεως τῆς ἑαυτοῦ ἐντυχεῖν Ἀρταξέρξῃ τῷ ἐπικαλουμένῳ Μνήμονι. Ἀπολειφθέντα

1) Artaxerxes Mnemon, an den Ismenias nach der Schlacht bei Leuktra geschickt wurde, 372 v. Chr. — 2) ἐντυγχάνω. — 3) persönlich. — 4) am allermeisten.

οὖν θορυβηθῆναι δέει τοῦ νόμου καὶ αἰδοῖ τοῦ βασιλέως. Οὐκ ἔχων δὲ ὅ τι χρήσεται τῷ παρόντι [1]), ἡττηθῆναι τῶν ἄλλων Περσῶν μὴ φέρων, μηδὲ ἄτιμος δόξαι, τῷ [2]) μὴ δωροφορῆσαι βασιλέα, ἀλλ' οὗτός γε [3]) πρὸς τὸν ποταμὸν τὸν πλησίον παραῤῥέοντα, ᾧ Κῦρος ὄνομα, ἐλθὼν [4]) σὺν σπουδῇ καὶ ᾗ ποδῶν εἶχε μάλιστα [5]), ἐπικύψας, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἀρυσάμενος τοῦ ὕδατος, βασιλεῦ, φησίν, Ἀρταξέρξη, δι' αἰῶνος βασιλεύοις· νῦν μὲν οὖν σε, ὅπως ἔχω, τιμῶ, ὡς ἂν μὴ ἀγέραστος τὸ κατ' ἐμέ [6]) παρέλθῃς. Τιμῶ δέ σε Κύρου ποταμοῦ ὕδατι. Ὅταν δὲ ἐπὶ τὸν σταθμὸν τὸν σὸν παραγένῃ, οἴκοθεν, ὡς ἔνι [7]) μάλιστα, οὕτω τιμήσω σε· καὶ δὴ οὐδὲν ἐλάττων γενοίμην ἂν τινὸς τῶν ἄλλων τῶν ἤδη σε δεξιωσαμένων τοῖς δώροις. Ἐπὶ τούτοις Ἀρταξέρξης ἥσθη, καὶ, Λέχομαι ἡδέως, φησίν, ἄνθρωπε, τὸ δῶρον, καὶ τιμῶ γε αὐτὸ τῶν πάνυ πολυτελῶν [8]) καὶ ἰσοστάσιον ἐκείνοις λέγω· πρῶτον μέν, ὅτι ὕδωρ ἐστὶ τὸ πάντων ἄριστον· δεύτερον δέ, ὅτι Κύρου ὄνομα ἐν ἑαυτῷ φέρει. Καὶ σὺ δέ μοι καταλύοντι ἐν τῷ σταθμῷ πάντως ἐπιφάνηθι. Ταῦτα εἰπὼν προσέταξε τοῖς εὐνούχοις λαβεῖν τὸ ἐξ αὐτοῦ δῶρον. Οἱ δὲ τὴν ταχίστην προσδραμόντες, εἰς χρυσῆν φιάλην ἐδέξαντο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸ ὕδωρ. Ἐλθὼν δὲ ἔνθα [9]) κατέλυεν ὁ βασιλεὺς ἔπεμψε τῷ ἀνδρὶ τῷ Πέρσῃ στολὴν Περσικὴν καὶ φιάλην χρυσῆν καὶ χιλίους δαρεικοὺς καὶ προσέταξε τὸν κομίζοντα αὐτὰ εἰπεῖν τῷ λαβόντι· Κελεύει σε βασιλεύς, ἐκ μὲν τούτου τοῦ χρυ-

---

1) Was er unter den Umständen thun sollte. — 2) dadurch, daß. — 3) Sinaites. — 4) ἔρχομαι. — 5) so gut er zu Fuße war, d. h. so schnell als möglich. — 6) so viel an mir liegt. — 7) ἔνι = ἔνεστι, soviel als irgend möglich. — 8) als eins der ganz kostbaren. — 9) = ἐνταῦθα, ἔνθα· die Auslassung des Demonstrativs vor dem Relativ ist sehr häufig bei so naher Beziehung.

σίου εὐφραίνειν τὴν σεαυτοῦ ψυχήν, ἐπεὶ καὶ σὺ τὴν ἐκείνου εὔφρανας, μὴ αὐτὸν ἀγέραστον, μηδὲ ἄτιμον ἐάσας, ἀλλ' ὡς ἤδη ἐχώρει, ταύτῃ[1]) τιμήσας· βούλεται δέ σε καὶ τῇ φιάλῃ ταύτῃ ἀρυόμενον, πίνειν ἐξ ἐκείνου τοῦ ὕδατος. —

3. Wer im Geringen tüchtig ist, wird es auch im Großen sein.

Ῥοιὰν ἐπὶ λίκνου μεγίστην ὁ Μίσης Ἀρταξέρξῃ τῷ βασιλεῖ ἐλαύνοντι[2]) τὴν Περσίδα προσέκομισε. Τὸ μέγεθος[3]) οὖν αὐτῆς ὑπερεκπλαγεὶς ὁ βασιλεύς, ἐκ ποίου παραδείσου, φησί, λαβὼν φέρεις μοι τὸ δῶρον τοῦτο; Τοῦ δὲ εἰπόντος, ὅτι[4]) οἴκοθεν καὶ τῆς αὐτοῦ γεωργίας, ὑπερήσθη καὶ δῶρα μὲν αὐτῷ βασιλικὰ ἔπεμψε καὶ ἐπεῖπε, Νὴ τὸν Μίθραν, ἀνὴρ οὗτος ἐκ τῆς ἐπιμελείας ταύτης δυνήσεται καὶ πόλιν, κατά γε τὴν ἐμὴν κρίσιν, ἐκ μικρᾶς μεγάλην ποιῆσαι. — Ἔοικε δὲ ὁ λόγος ὁμολογεῖν οὗτος, ὅτι πάντα ἐκ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς διαρκοῦς φροντίδος καὶ τῆς σπουδῆς τῆς ἀνελλιποῦς καὶ τῶν κατὰ φύσιν δύναιτο ἂν κρείττω γενέσθαι. —

4. Der wahre Genuß.

Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, ὁ Ἀθηναίων στρατηγός, ὅτε ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας ἦν καὶ ἥρει τὰς πόλεις ῥᾷστα, ὥστε οὐκ εἶχον[5]) Ἀθηναῖοι, ὅποι ποτὲ αὐτὸν κατάθωνται ὑπὸ θαύματος τοῦ περὶ τὸν ἄνδρα, περιέτυχε Πλάτωνι τῷ Ἀρίστωνος, βαδίζοντι ἔξω τοῦ τείχους μετά τινων γνωρίμων. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν σεμνὸν μὲν τὸ

1) Correlativ zu ὡς (wofür man also eigentlich ᾗ erwarten sollte). — 2) als er Persien durchzog. — 3) Accus. abhängig von ὑπερεκπλαγείς (über). — 4) Ergänze aus λαβών: ἔλαβεν. — 5) Wie im Lateinischen: non habebant, quo etc.

πλάτος [1]), ἴλεων δὲ τῷ προσώπῳ, διαλεγόμενον δὲ οὐχὶ περὶ εἰσφορᾶς χρημάτων, οὐδὲ ὑπὲρ τριηρῶν, οὐδὲ ὑπὲρ ναυτικῶν, οὐδὲ ὑπὲρ πληρωμάτων, οὐδὲ ὑπὲρ τοῦ δεῖν βοηθεῖν, οὐδὲ ὑπὲρ φόρου τοῦ τῶν συμμάχων, οὐδὲ ὑπὲρ τῶν νησιωτῶν, ἢ ὑπὲρ ἄλλου τινὸς τοιούτου, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν εἰώθει σπουδάζειν ὁ Πλάτων· τότε [2]) ἐπέστη ὁ Τιμόθεος καὶ εἶπεν· Ὦ τοῦ βίου καὶ τῆς ὄντως εὐδαιμονίας. Ἐκ τούτων οὖν δῆλον, ὡς ἑαυτὸν οὐ πάνυ τι εὐδαίμονα ἀπέφαινεν, ὅτι μὴ ἐν τούτοις, ἀλλ' ἐν τῇ παρ' Ἀθηναίων δόξῃ καὶ τιμῇ ἦν. —

Ὁ αὐτὸς ἀποστάς ποτε τῶν δείπνων τῶν πολυτελῶν καὶ τῶν ἑστιάσεων τῶν στρατηγικῶν ἐκείνων, παραληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τὸ ἐν Ἀκαδημίᾳ συμπόσιον καὶ ἑστιαθεὶς ἀφελῶς ἅμα καὶ μουσικῶς, ἔφη πρὸς τοὺς οἰκείους ἐπανελθών, ὅτι ἄρα οἱ παρὰ Πλάτωνι δειπνοῦντες καὶ τῇ ὑστεραίᾳ καλῶς διάγουσιν. Ἐκ δὲ τούτου διέβαλεν ὁ Τιμόθεος τὰ πολυτελῆ δεῖπνα καὶ φορτικά, ὡς πάντα ἐς τὴν ὑστεραίαν οὐκ εὐφραίνοντα. — Λόγος δὲ καὶ ἐκεῖνος ὁ ἀδελφὸς τῷ προειρημένῳ καὶ ταὐτὸν νοῶν, οὐ μὴν τὰ αὐτὰ λέγων, περίεισιν, ὅτι ἄρα τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Τιμοθέος περιτυχὼν τῷ Πλάτωνι εἶπεν· Ὑμεῖς, ὦ Πλάτων, εὖ δειπνεῖτε μᾶλλον εἰς τὴν ὑστεραίαν, ἢ εἰς τὴν παροῦσαν. —

5. Der wahre Besitz.

Ἔστι τις λόγος, ὡς ἄρα ἰδὼν ἀνὴρ ἄνδρα ἕτερον ἀργύριον ἀναιρούμενον πολὺ ἐδεῖτο οἱ δανεῖσαι ἐπὶ τόκῳ [3])· ὁ δ' οὐκ ἠθέλησεν διδόναι, ἀλλ' ἦν τοιοῦτος ὥστε ἀπιστεῖν τε καὶ ὠφελεῖν μηδένα [4]). Φέρων δ' ἀπέ-

---

1) Accus. der Beziehung. — 2) Hierdurch wird der lange Vordersatz noch einmal zusammengefaßt. — 3) auf Zins. — 4) die Verba des Nützens und Schadens mit dem Accus. der Person.

θετό ποι δή, καί τις καταμαθὼν [1]) τοῦτο ποιοῦντα ὑφείλετο [2])· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἐλθὼν οὐχ εὗρισκε τὰ χρήματα ὁ καταθέμενος. Περιαλγῶν οὖν τῇ συμφορᾷ τά τε ἄλλα [3]), καὶ ὅτι οὐκ ἔδωκε τῷ δεομένῳ, ὃ ἂν αὐτῷ καὶ σῶον ἦν καὶ ἕτερον προσέφερεν, ἀπαντήσας δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ τότε δανειζομένῳ ἀπωλοφύρετο τὴν συμφοράν, ὅτι ἐξήμαρτε [4]), καὶ ὅτι αὐτῷ μεταμέλει οὐ χαρισαμένῳ, ἀλλ' ἀχαριστήσαντι, καὶ πάντως αὐτῷ ἀπολόμενον [5]) τὸ ἀργύριον· ὁ δ' αὐτὸν ἐκέλευε μὴ φροντίζειν, ἀλλὰ νομίζειν αὐτὸ εἶναι κατατεθειμένον καὶ μὴ ἀπολωλέναι [5]), καταθέμενον [6]) λίθον εἰς τὸ αὐτὸ χωρίον, Πάντως γὰρ οὐδ', ὅτε ἦν σοι, ἐχρῶ αὐτῷ, ὅθεν μηδὲ νῦν νόμιζε στέρεσθαι μηδενός· ὅτῳ γάρ τις μὴ ἐχρήσατο μηδὲ χρήσεται, ὄντος ἢ μὴ ὄντος αὐτῷ [7]), οὐδὲν οὔτε πλέον οὔτε ἔλασσον βλάπτεται· ὅταν γὰρ ὁ θεὸς μὴ παντελῶς βούληται ἀγαθὰ διδόναι ἀνδρί, χρημάτων πλοῦτον παρασχών, τοῦ φρονεῖν καλῶς πένητα [8]) ποιήσας, τὸ ἕτερον ἀφελόμενος ἑκατέρων ἀπεστέρησεν. —

6. Suche nicht Ruhm in unbedeutenden Dingen.

Ἀννίκερις [9]) ὁ Κυρηναῖος ἐπὶ τῇ ἱππείᾳ μέγα ἐφρόνει καὶ ἁρμάτων ἐλάσει [10]). Καὶ οὖν ποτε ἠβουλήθη Πλάτωνι ἐπιδείξασθαι τὴν τέχνην. Ζεύξας οὖν τὸ ἅρμα, περιήλασεν ἐν Ἀκαδημίᾳ δρόμους παμπόλλους, οὕτως ἀκριβῶς φυλάττων τοῦ δρόμου τὸν στοῖχον, ὡς μὴ παραβαίνειν τὰς ἁρματοτροχίας, ἀλλ' ἀεὶ κατ'

---

1) καταμάνθανω. — 2) ὑφαιρέω. — 3) sowohl überhaupt, als besonders, daß . . . — 4) ἐξαμαρτάνω. — 5) ἀπόλλυμι. — 6) indem er hinlege. — 7) mag er es haben oder nicht. — 8) arm an richtiger Ueberlegung (um das Geld anzuwenden), das ist τὸ ἕτερον. — 9) Ein übrigens unbekannter Mann. — 10) Auf diese Kunst wurde bei den Griechen und Römern viel gehalten.

αὐτῶν ἰέναι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες, ὥςπερ εἰκός, ἐξεπλάγησαν. Ὁ δὲ Πλάτων τὴν ὑπερβάλλουσαν αὐτοῦ σπουδὴν διέβαλεν, εἰπών, Ἀδύνατόν ἐστι, τὸν εἰς μικρὰ οὕτω καὶ οὐδενὸς ἄξια τοσαύτην φροντίδα κατατιθέμενον ὑπὲρ μεγάλων τινῶν σπουδάσαι. Πᾶσαν γὰρ αὐτῷ τὴν διάνοιαν εἰς ἐκεῖνα ἀποιεθεῖσαν ἀνάγκη ὀλιγωρεῖν τῶν ὄντως θαυμάζεσθαι δικαίων. —

7. Lohn der kindlichen Liebe.

Ὅτε ἑάλω τὸ Ἴλιον, οἰκτείραντες οἱ Ἀχαιοὶ τὰς τῶν ἁλισκομένων τύχας πάνυ Ἑλληνικῶς [1]) τόδε κηρῦξαι λέγονται· Ἕκαστον τῶν ἐλευθέρων ἓν ὅ τι καὶ βούλεται τῶν οἰκείων ἀπενεγκεῖν ἀράμενον. Ὁ οὖν Αἰνείας τοὺς πατρῴους θεοὺς βαστάσας ἔφερεν, ὑπεριδὼν τῶν ἄλλων. Ἡσθέντες οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὐσεβείᾳ οἱ Ἕλληνες καὶ δεύτερον αὐτῷ κτῆμα συνεχώρησαν λαβεῖν. Ὁ δὲ τὸν πατέρα πάνυ σφόδρα γεγηρακότα ἀναθέμενος ὤμοις ἔφερεν. Ὑπερεκπλαγέντες οὖν καὶ ἐπὶ τούτῳ οὐχ ἥκιστα, πάντων αὐτῷ τῶν οἰκείων κτημάτων ἀπέσησαν [2]), ὁμολογοῦντες, ὅτι πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γειναμένους [3]) δι' αἰδοῦς ἀγοντας [4]), καὶ οἱ φύσει πολέμιοι ἥμεροι γίγνονται. —

8. Wann hören Könige die Wahrheit?

Ἀντίοχος ὁ στρατεύσας δεύτερον ἐπὶ Πάρθους [5]), ἔν τινι κυνηγεσίῳ καὶ διωγμῷ τῶν φίλων καὶ θεραπόντων ἀποπλανηθείς, εἰς ἔπαυλιν πενήτων ἀνθρώπων ἀγνοούμενος εἰςῆλθε· καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἐμβαλὼν

1) = menschenfreundlich, im Gegensatz von βαρβαρικῶς. — 2) sie standen ab von, d. h. sie überließen ihm . . . — 3) s. Gr. §. 65. A. 4. — 4) Apposition zu τοὺς εὐσεβεῖς. — 5) Die Herrschaft der Parther bestand von 256 v. Chr. bis 226 n. Chr.

λόγον περὶ τοῦ βασιλέως, ἤκουσεν, ὅτι τἆλλα χρηστός ἐστι, φίλοις δὲ μοχθηροῖς ἐπιτρέπων τὰ πλεῖστα παρορᾷ, καὶ πολλάκις ἀμελεῖ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ λίαν φιλόθηρος εἶναι. Τότε μὲν οὖν ἐσιώπησεν· ἅμα δὲ ἡμέρᾳ τῶν δορυφόρων παραγενομένων ἐπὶ τὴν ἔπαυλιν, φανερὸς γενόμενος, προσφερομένης ἧς πορφύρας αὐτῷ καὶ τοῦ διαδήματος, Ἀλλ' ἀφ' ἧς, εἶπεν, ἡμέρας ὑμᾶς ἀνείληφα, πρῶτον χθὲς ἀληθινῶν λόγων ἤκουσα περὶ ἐμαυτοῦ. —

9. Standhaftigkeit eines spartanischen Knaben.

Παῖς Σπαρτιάτης, ἐπεὶ παρῆν ὁ καιρός, ἐν ᾧ κλέπτειν ἐνενόμιστο τοὺς ἐλευθέρους παῖδας, ὅ τι τις δύναιτο, καὶ μὴ λαθεῖν αἰσχρὸν ἦν, ὡς οἱ σὺν αὐτῷ παῖδες ζῶν ἔκλεψαν ἀλωπέκιον, καὶ ἔδοσαν αὐτῷ φυλάττειν· παραγενομένων τῶν ἀπολωλεκότων ἐπὶ ζήτησιν, ἔτυχε μὲν ὑποβαλὼν τὸ ἀλωπέκιον ὑπὸ τὸ αὐτοῦ ἱμάτιον· ἀγριαίνοντος δὲ τοῦ θηρίου καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῦ κατεσθίοντος μέχρι τῶν σπλάγχνων, ἠρέμει, ἵνα μὴ γένηται καταφανής. Ὡς δὲ ὕστερον ἐκείνων ἀπελθόντων ἐθεάσαντο τὸ γεγονὸς οἱ παῖδες καὶ ἐμέμφοντο, λέγοντες ἄμεινον εἶναι φανερὸν ποιῆσαι τὸ ἀλωπέκιον, ἢ μέχρι θανάτου κρύπτειν, Οὐμενοῦν, εἶπεν, ἀλλὰ κρεῖττον ταῖς ἀλγηδόσι τελευτᾶν, ἢ περίφωρον γενόμενον, διὰ μαλακίαν τὸ ζῆν αἰσχρῶς περιποιήσασθαι.

10. Undank ist der Welt Lohn.

Τιμόθεον τὰ μὲν πρῶτα ἐπῄνουν Ἀθηναῖοι· ἐπεὶ δὲ ἔδοξεν ἁμαρτεῖν ἃ ἔδοξεν, ἡ φθάνουσα αὐτὸν ἀνδραγαθία, ἀλλ' οὐδὲ ὀλίγον ἔσωσεν, οὐδὲ μὴν αἱ τῶν προγόνων [1]) ἀρεταί. — Θεμιστοκλῆς δὲ οὐδὲν ὤνησε [2]), οὔτε ἐκ τῆς ναυμαχίας τῆς περὶ Σαλαμῖνα, οὔτε ἐκ

1) z. B. seines Vaters Konon. — 2) ὀνίνημι.

τῆς πρεσβείας τῆς εἰς Σπάρτην· λέγω δὲ ἣν ἐπρέσβευσε κλέπτων τὴν τῶν Ἀθηναίων τείχισιν. Ἔφυγε γὰρ κἀκεῖνος οὐ τὰς Ἀθήνας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν. Καὶ πρότερον ἔλεγε τοὺς Ἀθηναίους οὐ τιμᾶν αὐτὸν οὐδὲ θαυμάζειν, ἀλλ' ὥσπερ πλατάνῳ χειμαζομένους μὲν ὑποτρέχειν καὶ κινδυνεύοντας, εὐδίας δὲ περὶ αὐτοὺς γενομένης τίλλειν καὶ κολούειν. — Φωκίωνα δὲ ἡ εὐφημία ἡ καλοῦσα αὐτὸν Χρηστόν, οὐδὲν ὠφέλησεν, οὐδὲ τὰ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, ἅπερ οὖν διεβίωσεν οὐδὲν ἀδικήσας τοὺς Ἀθηναίους. Ἐπεὶ δὲ ἔδοξεν Ἀντιπάτρῳ τὸν Πειραιᾶ προδιδόναι, Ἀθηναῖοι κατέγνωσαν αὐτοῦ θάνατον. —

11. Anspruchslosigkeit des Platon.

Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἐν Ὀλυμπίᾳ συνεσκήνωσεν[1]) ἀγνῶσιν ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸς ὢν αὐτοῖς ἀγνώς. Οὕτω δὲ αὐτοὺς ἐχειρώσατο καὶ ἀνεδήσατο τῇ συνουσίᾳ, συνεστιώμενός τε αὐτοῖς ἀφελῶς καὶ συνδιημερεύων ἐν πᾶσιν, ὥστε ὑπερησθῆναι τοὺς ξένους τῇ τοῦ ἀνδρὸς συντυχίᾳ. Οὔτε δὲ Ἀκαδημίας ἐμέμνητο, οὔτε Σωκράτους. Αὐτό γε μὴν τοῦτο ἐνεφάνισεν αὐτοῖς, ὅτι καλεῖται Πλάτων. Ἐπεὶ δὲ ἦλθον εἰς τὰς Ἀθήνας, ὑπεδέξατο αὐτοὺς εὖ μάλα φιλοφρόνως. Καὶ οἱ ξένοι, Ἄγε, εἶπον, ὦ Πλάτων, ἐπίδειξον ἡμῖν καὶ τὸν ὁμώνυμόν σου τὸν Σωκράτους ὁμιλητήν, καὶ ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν ἤγησαι τὴν ἐκείνου, καὶ ἐπισύσησον τῷ ἀνδρί, ἵνα τι καὶ αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν. Ὁ δὲ ἡρέμα μειδιάσας, ὥσπερ οὖν καὶ εἰώθει, Ἀλλ' ἐγώ, φησίν, αὐτὸς ἐκεῖνός εἰμι. Οἱ δὲ ἐξεπλάγησαν, εἰ[2]) τὸν ἄνδρα

---

1) Zur Feier der olympischen Spiele versammelten sich alle vier Jahre viele Griechen in Olympia und lagerten sich dann unter Zelten. — 2) εἰ nach den Verb. „sich wundern" κ. = ὅτι, wie im Latein. si = quod.

ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὸν τοσοῦτον ἠγνόησαν, ἀτύφως αὐτοῦ συγγενομένου καὶ ἀνεπιτηδεύτως αὐτοῖς καὶ δείξαντος, ὅτι δύναται καὶ ἄνευ τῶν συνήθων λόγων χειροῦσθαι τοὺς συνόντας. —

12. Aechte Lernbegierde.

Ἐπεὶ ὁ Ἀντισθένης[1]) πολλοὺς προὔτρεπεν ἐπὶ φιλοσοφίαν, οἱ δὲ οὐδὲν αὐτῷ προσεῖχον, τέλος ἀγανακτήσας οὐδένα προσίετο. Καὶ Διογένην οὖν ἤλαυνεν ἀπὸ τῆς αὐτοῦ συνουσίας. Ἐπεὶ δὲ ἦν λιπαρέστερος[2]) ὁ Διογένης καὶ ἐνέκειτο, ἐνταῦθα ἤδη καὶ τῇ βακτηρίᾳ καθίξεσθαι[3]) αὐτοῦ ἠπείλει· καί ποτε καὶ ἔπαισε κατὰ τῆς κεφαλῆς. Ὁ δὲ οὐκ ἀπηλλάττετο, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ἐνέκειτο φιλοπόνως, ἀκούειν αὐτοῦ διψῶν, καὶ ἔλεγε· Σὺ μὲν παῖε, εἰ βούλει, ἐγὼ δὲ ὑποθήσω τὴν κεφαλήν, καὶ οὐκ ἂν οὕτως ἐξεύροις[4]) βακτηρίαν σκληράν, ὥστε με ἀπελάσαι[5]) τῶν διατριβῶν τῶν σῶν. Ὁ δὲ ὑπερησπάσατο αὐτόν. —

13. Seltne Freundschaft.

Διονυσίου τυραννοῦντος Φιντίας τις Πυθαγόρειος, ἐπιβεβουλευκὼς τῷ τυράννῳ, μέλλων δὲ τῆς τιμωρίας τυγχάνειν, ᾐτήσατο παρὰ τοῦ Διονυσίου χρόνον εἰς τὸ[6]) περὶ τῶν ἰδίων πρότερον, ἃ βούλεται, διοικῆσαι· δώσειν δ' ἔφησεν ἐγγυητὴν τοῦ θανάτου τῶν φίλων ἕνα. Τοῦ δὲ δυνάστου θαυμάσαντος[7]), εἰ τοιοῦτός ἐστι φίλος, ὃς ἑαυτὸν εἰς τὴν εἱρκτὴν ἀντ' ἐκείνου παραδώσει, προεκαλέσατό τινα τῶν φίλων ὁ Φιντίας, Δάμονα

---

1) Stifter der cynischen Schule, ein Schüler des Sokrates. — 2) „zu eifrig" (als daß er sogleich gegangen wäre). — 3) καθικνέομαι. — 4) ἐξευρίσκω. — 5) ἀπελαύνω. — 6) der Artikel erhebt den folgenden Inf. διοικῆσαι zum Subst. — 7) — als er sich wunderte d. h. zweifelte.

ὄνομα, Πυθαγόρειον φιλόσοφον, ὃς εὐθὺς ἐγγυητὴς ἐγένετο θανάτου. Οἱ μὲν οὖν ἐπῄνουν τὴν ὑπερβολὴν τῆς πρὸς τὸν φίλον εὐνοίας· οἱ δὲ τοῦ ἐγγυητοῦ προπέτειαν καὶ μανίαν κατεγίγνωσκον. Πρὸς δὲ τὴν τεταγμένην ὥραν ἅπας ὁ δῆμος συνέδραμε καραδοκῶν, εἰ φυλάξει τὴν πίστιν ὁ καταστήσας [1]). Ἤδη δὲ τῆς ὥρας συγκλειούσης, πάντες μὲν ἀπέγνωσαν· ὁ δὲ Φιντίας ἀνελπίστως ἐπὶ τῆς ἐσχάτης τοῦ χρόνου δρπῆς δρομαῖος ἦλθε, τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν ἀνάγκην. Θαυμαστῆς δὲ τῆς φιλίας φανείσης ἅπασιν, ἀπέλυσεν ὁ Διονύσιος τῆς τιμωρίας τὸν ἐγκαλούμενον, καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄνδρας, τρίτον αὐτὸν εἰς τὴν φιλίαν προσλαβέσθαι.

14. Belohnte Genügsamkeit und bestrafte Habsucht.

Ξυλευόμενός τις παρὰ τῷ ποταμῷ τὸν πέλεκυν ἀπέβαλεν· ἀμηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν ὄχθην καθίσας ὠδύρετο. Ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδὺς εἰς τὸν ποταμόν, ἀργυροῦν ἀνήνεγκε [2]) πέλεκυν καί, εἰ οὗτός ἐστιν, ὃν ἀπώλεσεν [3]), ἤρετο. Τοῦ δέ, μὴ τοῦτον εἶναι, φαμένου, αὖθις καταβὰς [4]) χρυσοῦν ἀνεκόμισε. Τοῦ δέ, μηδὲ τοῦτον εἶναι τὸν οἰκεῖον, εἰπόντος, ἐκ τρίτου καταβάς, ἐκεῖνον τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε. Τοῦ δέ, τοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπολωλότα [3]) φαμένου, Ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, ἅπαντας αὐτῷ ἐδωρήσατο. Ὁ δὲ παραγενόμενος πάντα τοῖς ἑταίροις τὰ συμβάντα [5]) διεξῆλθεν [6]). Ὧν εἷς τις τὰ ἴσα διαπράξασθαι ἐβουλεύσατο, καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν ἐλθὼν καὶ τὴν οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτηδες ἀφεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα, κλαίων ἐκάθητο. Ἐπιφανεὶς οὖν ὁ Ἑρμῆς κἀκείνῳ καὶ

---

1) sc. τὸν ἐγγυητήν. — 2) ἀναφέρω. — 3) ἀπόλλυμι. — 4) καταβαίνω. — 5) συμβαίνω. — 6) διεξέρχεσθαι. —

τὴν αἰτίαν μαθὼν [1]) τοῦ θρήνου, καταβὰς ὁμοίως χρυσῆν ἀξίνην ἐξήνεγκε καὶ ἤρετο, εἰ ταύτην ἀπέβαλε. Τοῦ δὲ σὺν ἡδονῇ, Ναί, ἀληθῶς ἦδ' ἐστί, φήσαντος, μισήσας ὁ θεὸς τὴν τοσαύτην ἀναίδειαν, οὐ μόνον ἐκείνην κατέσχεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν οἰκείαν ἀπέδωκεν. —

III. Geschichtliche Helden der Griechen.

1. Vaterlandsliebe des Kodrus.

Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις πόλεμος ἦν. Ὁ δὲ θεὸς ἔχρησε, νικᾶν Ἀθηναίους, εἰ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἀποθάνοι [2]) ὑπ' ἀνδρὸς Πελοποννησίου· ἦν δὲ τότε βασιλεὺς Ἀθηναίων Κόδρος. Τοῖς οὖν πολεμίοις τὸ λόγιον εἰδόσι κοινὸν ἦν παράγγελμα ἐν ταῖς μάχαις ἀπέχεσθαι Κόδρου. Ὁ δὲ (ἦν γὰρ ἐσπέρα) σχῆμα φρυγανιστῆρος λαβών, τοῦ χάρακος [3]) προελθών, ἔτεμνε τὴν ὕλην. Ἔτυχον [4]) δὲ καὶ Πελοποννήσιοι ἄνδρες μετὰ φρυγανισμὸν ἥκοντες· τούτοις μάχεται Κόδρος, ὥστε καὶ τὸ δρέπανον ἐπ' αὐτοὺς ἀνατεινάμενος ἔτρωσέ τινα αὐτῶν. Οἱ δὲ φθάσαντες κατακτείνουσιν αὐτὸν τοῖς δρεπάνοις καὶ ἡδόμενοι ἀπηλλάγησαν, ὡς δὴ ἀγαθόν τι πεποιηκότες. Τηνικαῦτα παιανίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς τοῦ λογίου τετελεσμένου, θυμῷ καὶ ῥώμῃ πλείονι πορεύονται ἐς μάχην, καὶ πρὸ τῆς μάχης κήρυκα πέμψαντες ᾔτησαν ἀναίρεσιν τοῦ βασιλέως. Οἱ οὖν Πελοποννήσιοι, συνέντες τὸ γεγονός, ἔφυγον. —

2. Sieg der Athener bei Marathon.

Δαρεῖος ὁ Περσῶν βασιλεὺς μετὰ τριάκοντα μυ-

1) μανθάνω — 2) ἀποθνήσκω. — 3) Der Genit. des Orts, woher, von προελθών regiert. — 4) S. p. 125. Anm. 4.

ριάδων ἐν Μαραθῶνι ἐστρατοπεδεύσατο [1]), Ἀθηναῖοι δὲ ἐννακισχιλίους ἔπεμψαν μετὰ χιλίων Πλαταιέων, στρατηγοὺς αὐτοῖς δόντες Πολύζηλον, Καλλίμαχον, Κυνέγειρον, Μιλτιάδην. Συμβληθείσης δὲ τῆς παρατάξεως, τὸ μὲν μέσον ἐνίκων οἱ βάρβαροι, καὶ ῥήξαντες ἐδίωκον ἐς τὴν μεσόγαιαν· τὸ δὲ κέρας ἑκάτερον ἐνίκων Ἀθηναῖοί τε καὶ Πλαταιεῖς. Νικῶντες δὲ τὸ μὲν τεταγμένον τῶν βαρβάρων φεύγειν εἶων, τοῖς δὲ το μέσον ῥήξασιν αὐτῶν συναγαγόντες τὰ κέρα ἀμφότερα ἐμάχοντο, καὶ ἐνίκων. Φεύγουσι δὲ τοῖς Πέρσαις εἵποντο κόπτοντες, ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἀφικόμενοι ἐπελαμβάνοντο τῶν νεῶν. — Τῶν Ἀθηναίων Πολύζηλος μέν, ὑπὲρ ἄνθρωπον φαντασίαν θεασάμενος, τὴν ὅρασιν ἀπέβαλε, καὶ τυφλὸς ὢν ἀνεῖλε τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ· Καλλίμαχος δέ, ἀνὴρ γενόμενος ἀγαθός, πολλοῖς πεπαρμένος δόρασιν, διεφθάρη· Κυνέγειρος δέ, ἐπιλαβόμενος τῶν ἀφλάστων νεὼς ἀναγομένης, ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας [2]) ἀποκοπεὶς πελέκει ἔπεσε· τοῦ δὲ Μιλτιάδου ἡ δόξα κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα διεβοήθη.

3. Leonidas und seine dreihundert Spartaner.

Περσῶν μετὰ πεντακοσίων μυριάδων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα φερομένων, Λακεδαιμόνιοι τριακοσίους εἰς Θερμοπύλας ἔπεμψαν, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Λεωνίδαν. Λέγονταί τινες, ἀπὸ τῶν ὑστευμάτων τῶν βαρβάρων οὐδὲ τὸν ἥλιον ἰδεῖν ἔστιν [3]), Οὐκοῦν, ἔφη, χαρίεν, εἰ ὑπὸ σκιὰν αὐτοῖς μαχεσόμεθα; — Μετὰ δὲ ταῦτα μετὰ Τραχινίου [4]) τινὸς Πέρσαι δισμύριοι περιελθόντες τὰς δυσχωρίας ἄφνω τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδαν ἀνέλα-

---

1) d. h. durch seine Feldherrn Datis und Artaphernes. — 2) Acc. der näheren Bestimmung. — 3) = ἔξεστιν. — 4) Nachdem mehrere Angriffe der Perser auf den Engpaß von Thermopylä von den Grie-

βον εἰς τὸ μέσον, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὴν σωτηρίαν ἀπογνόντες, τὴν δ'εὐδοξίαν ἑλόμενοι, μιᾷ φωνῇ τὸν ἡγούμενον ἠξίουν ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πρὶν ἢ γνῶναι τοὺς Πέρσας τὴν τῶν ἰδίων περίοδον. Λεωνίδας δὲ τὴν ἑτοιμότητα τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξάμενος, τούτοις παρήγγειλε ταχέως ἀριστοποιεῖσθαι, ὡς ἐν Ἅιδου δειπνησομένους. Ἔπειτα δὲ νυκτὸς εἰςέπεσον εἰς τὴν τῶν Περσῶν στρατοπεδείαν ἡγουμένου τοῦ Λεωνίδου. Οἱ δὲ βάρβαροι διά τε τὸ παράδοξον καὶ τὴν ἄγνοιαν μετὰ πολλοῦ θορύβου συνέτρεχον ἐκ τῶν σκηνῶν ἀτάκτως, καὶ νομίσαντες, τοὺς μετὰ τοῦ Τραχινίου πορευομένους ἀπολωλέναι, καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν τῶν Ἑλλήνων παρεῖναι, κατεπλάγησαν. Διὸ καὶ πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Λεωνίδαν ἀνῃροῦντο, πλείους δὲ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὡς ὑπὸ πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν ἀπώλοντο· ἥ τε γὰρ νὺξ ἀφῄρητο τὴν ἀλλθινὴν ἐπίγνωσιν, καὶ ἡ ταραχὴ καθ' ὅλην [1]) οὖσα τὴν στρατοπεδείαν εὐλόγως πολὺν ποίει φόνον. Ἔκτεινον γὰρ ἀλλήλους, οὐ διδούσης τῆς περιστάσεως τὸν ἐξετασμὸν ἀκριβῆ διὰ τὸ [2]) μήτε ἡγεμόνος παραγγελίαν μήτε συνθήματος ἐρώτησιν μήτε ὅλως διανοίας κατάστασιν ὑπάρχειν. Εἰ μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σκηνῆς, ῥᾳδίως ἂν καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀνῃρήτο [3]), καὶ ὁ πόλεμος ἅπας ταχείας ἂν ἐτετυχήκει καταλύσεως· ἀλλ' ὁ μὲν Ξέρξης ἦν ἐκπεπηδηκὼς πρὸς τὴν ταραχήν, οἱ δ' Ἕλληνες εἰςπεσόντες εἰς τὴν σκηνὴν τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἐν αὐτῇ σχεδὸν ἅπαντας ἐφόνευσαν. Τῆς δὲ νυκτὸς καθεστώσης ἐπλανῶντο καθ'

---

chen abgeschlagen waren, erbot sich ein Einwohner jener Gegend (aus Trachinia), einen Heerhaufen der Perser über Gebirgspfade den Griechen in den Rücken zu führen.

1) allgemein. — 2) zu verbinden mit ὑπάρχειν — weil. — 3) wenn X. geblieben wäre . . . so würde er . . . getödtet worden sein . . .

ὅλον τὸ στρατόπεδον ζητοῦντες τὸν Ξέρξην εὐλόγως· ἡμέρας δὲ γενομένης καὶ τῆς ὅλης περιστάσεως δηλωθείσης, οἱ μὲν Πέρσαι, θεωροῦντες ὀλίγους ὄντας τοὺς Ἕλληνας, κατεφρόνησαν αὐτῶν, καὶ κατὰ στόμα*) μὲν οὐ συνεπλέκοντο, φοβούμενοι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων καὶ ἐξόπισθεν περιστάμενοι καὶ παντα-χόθεν τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἅπαντας ἀπέκτειναν.

Οἱ οὖν μετὰ Λεωνίδου τὰς ἐν Θερμοπύλαις παρόδους τηροῦντες τοιοῦτον ἔσχον τοῦ βίου τὸ τέλος· ὧν τὰς ἀρετὰς τίς οὐκ ἂν θαυμάσειεν; οἵ τινες μιᾷ γνώμῃ χρησάμενοι τὴν μὲν ἀφωρισμένην τάξιν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἔλιπον, τὸν ἑαυτῶν δὲ βίον προθύμως ἐπέδωκαν εἰς τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων σωτηρίαν, καὶ μᾶλλον εἵλοντο τελευτᾶν καλῶς ἢ ζῆν αἰσχρῶς. —

4. Der Athener Agesilaus.

Ξέρξης, μετὰ πεντακοσίων μυριάδων Ἀρτεμισίῳ προσορμίσας, πόλεμον τοῖς ἐγχωρίοις κατήγγειλεν· Ἀθηναῖοι δὲ συγκεχυμένοι κατάσκοπον ἔπεμψαν Ἀγησίλαον τὸν Θεμιστοκλέους ἀδελφόν, καίπερ Νεοκλέους τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατ' ὄναρ ἑωρακότος ἀμφοτέρας ἀποβεβληκότα τὰς χεῖρας. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀνὴρ εἰς πλῆθος τῶν βαρβάρων ἐν σχήματι Περσικῷ, Μαρδώνιον ἕνα τῶν σωματοφυλάκων ἀνεῖλεν, ὑπολαβὼν Ξέρξην ὑπάρχειν· συλληφθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν δορυφόρων πρὸς τὸν βασιλέα δεδεμένος ἤχθη. Θυσίαν ποιεῖσθαι δὲ τοῦ προειρημένου μέλλοντος, ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Ἡλίου δεξιὰν ἐπέθηκε χεῖρα, καὶ ἀστένακτος ὑπομείνας τὰς ὀδύνας ἐλευθερώθη τῶν δεσμῶν, εἰπών· Τοιοῦτοι πάντες ἐσμὲν Ἀθηναῖοι· εἰ δ' ἀπιστεῖς, καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπιθήσω. Φοβηθεὶς δ' ὁ Ξέρξης οὐ μὲν ἀπέκτεινε, φρουρεῖσθαι δὲ τὸν Ἀγησίλαον προσέταξεν. —

*) von vorn (in der Front).

5. Heldenmüthige Spartaner.

1. Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι περὶ χωρίου Θυραίας, ἐν μεθορίῳ κειμένης, μέχρι μέν τινος[1]) ὅλοις τοῖς στρατεύμασι παρετάσσοντο πρὸς ἀλλήλους, τέλος δ' ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπιλέξαι παρ' ἑκατέρων τριακοσίους, κἀκείνων μαχεσαμένων τοῖς κρατήσασιν διαφέρειν τὸ χωρίον· οὗπερ γενομένου, Ὀθρυάδης Λακεδαιμόνιος στρατιώτης, πολλοὺς ἀποκτείνας, καὶ πολλὰ[2]) τετρωμένος, ἔκειτο μεταξὺ τῶν ἀνηρημένων Λακεδαιμονίων μόνος περιλειφθείς, Ἀργείων δὲ δύο Ἀλκήνωρ καὶ Χρόμιος· ὧν ἀπελθόντων εἰς Ἄργος ἀπαγγεῖλαι[3]) τὴν νίκην, Ὀθρυάδης πολλοὺς σκυλεύσας τῶν πολεμίων τρόπαιον ἔστησε, καὶ χρησάμενος τῷ τῶν τραυμάτων αἵματι, ἐπέγραψε, Λακεδαιμόνιοι κατ' Ἀργείων· καὶ τοῦτο πράξας ἀπέθανεν. —

2. Λοιμοῦ κατασχόντος τὴν Λακεδαίμονα διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν κηρύκων τῶν ἀπεσταλμένων παρὰ Ξέρξου, αἰτοῦντος γῆν καὶ ὕδωρ, ὥσπερ ἀπαρχὰς δουλείας, χρησμὸς ἐδόθη, ἀπαλλαγήσεσθαι αὐτούς, εἴ γέ τινες ἕλοιντο Λακεδαιμονίων παρὰ τοῦ βασιλέως ἀναιρεθῆναι. Τότε Βούλης καὶ Σπέρχης ἀφικόμενοι ὡς βασιλέα ἠξίουν ἀναιρεθῆναι· ὁ δὲ θαυμάσας αὐτῶν τὴν ἀρετὴν ἐπανιέναι προσέταξεν. —

3. Οἱ Θηβαῖοι πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς ἁρμοστὴν[4]) Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικήν, ἵν' ἐκπολεμήσειε τοὺς Ἀθηναίους πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. Κἀκεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς βοσκήματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησεν. Οἱ δ' ἔφοροι ἀνεκάλεσάν τε τὸν Σφοδρίαν καὶ ὑπῆγον θανάτου.

---

1) sc. χρόνου. — 2) Adverbial zu fassen. — 3) Nach den Verb. der Bewegung bezeichnet der bloße Inf. die Absicht. — 4) Vor der Schlacht bei Leuktra hatten die Spartaner große Gewalt in Böotien; wo sie diese hatten, setzten sie Harmosten ein.

Ἦν δὲ υἱὸς τῷ Σφοδρίᾳ, Κλεώνυμος ὄνομα, κάλλιστός τε καὶ εὐδοκιμώτατος τῶν ἡλίκων. Τούτου δὲ ἐρῶν ἐτύγχανεν [1]) Ἀρχίδαμος ὁ Ἀγησιλάου. Καὶ ὁ μὲν Σφοδρίας εἶπε πρὸς τὸν Κλεώνυμον· Ἔξεστί σοι, ὦ υἱέ, σῶσαι τὸν πατέρα, δεηθέντι Ἀρχιδάμου, εὐμενῆ Ἀγησίλαον ἐμοὶ εἰς τὴν κρίσιν παρασχεῖν. Ὁ δὲ ἀκούσας ἐτόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον καὶ ἐδεῖτο σωτῆρα αὐτῷ τοῦ πατρὸς γενέσθαι. Ὁ δὲ ἰδὼν μὲν τὸν Κλεώνυμον κλαίοντα, συνεδάκρυε παρεστώς· ἀκούσας δὲ δεομένου ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' ὦ Κλεώνυμε, ἴσθι ὅτι ἐγὼ μὲν τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' ἀντιβλέπειν δύναμαι, ἀλλά, κἂν τι βούλωμαι διαπράξασθαι ἐν τῇ πόλει, πάντων μᾶλλον, ἢ τοῦ πατρός, δέομαι· ὅμως δ' ἐπεὶ σὺ κελεύεις, νόμιζε, πᾶσάν με προθυμίαν συνέξειν, ταῦτα σοι πραχθῆναι. Καὶ τότε μὲν δὴ εἰς τὸν οἶκον ἐλθὼν ἀνεπαύετο· τοῦ δ' ὄρθρου ἀναστὰς ἐφύλαττεν. Ἐπεὶ δὲ εἶδε τὸν πατέρα ἐξιόντα, πρῶτον μέν, εἴ τις τῶν πολιτῶν παρῆν, παρίει τούτους διαλέγεσθαι αὐτῷ· ἔπειτα δ' εἴ τις ξένος [2])· τέλος μέντοι ἐτόλμησε προσελθεῖν καὶ εἰπεῖν· Ὦ πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει σοῦ δεηθῆναι, σῶσαι αὐτῷ τὸν πατέρα· καὶ ἐγὼ ταὐτά σου δέομαι, εἰ δυνατόν. Ἀλλ' ὅτι μέν, ὦ πάτερ, εἰ μηδὲν ἠδίκει Σφοδρίας, ἀπέλυσας ἂν αὐτόν [3]), οἶδα· νῦν δέ, εἰ ἠδίκηκέ τι, ἡμῶν ἕνεκα συγγνώμην παρὰ σοῦ τυχέτω. Ὁ δ' εἶπεν· Ἂν μέλλῃ καλὰ ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, οὕτως ἔσται. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας, δύσελπις ὢν ἀπῄει. Ὕστερον δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἔλεξε, χαλεπὸν εἶναι τοιοῦτον ἄνδρα ἀποκτείνειν, ὅστις, παῖς τε ὢν καὶ παιδίσκος καὶ ἥβων, πάντα τὰ καλὰ ποιῶν διέτελεσε [1])· τὴν γὰρ Σπάρτην τοιούτων δεῖσθαι στρατιωτῶν. Τοιούτῳ μὲν δὴ τρόπῳ Σφοδρίας ἀπέ-

---

1) S. p. 125. Anm. 4. — 2) nämlich: ihn sprechen wollte. — 3) dieselbe Construction, wie p. 204. Anm. 3.

φυγεν. Ὁ δὲ Ἀρχίδαμος ἡσθεὶς εὐθὺς πρὸς τὸν Κλεώνυμον ἐλθὼν εἶπεν· Ὅτι μὲν ἡμῶν ἐπιμελῇ, ἤδη ἴσμεν· εὖ δὲ ἐπίστω, Ἀρχίδαμε, ὅτι καὶ ἡμεῖς πειρασόμεθα ἐπιμελεῖσθαι, ὡς μήποτε σὺ ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ φιλίᾳ αἰσχυνθῇς. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἅπαντ' ἐποίει, ὅσα καλὰ ἐν τῇ Σπάρτῃ, καὶ ἐν Λεύκτροις πρὸ τοῦ βασιλέως μαχόμενος σὺν Λείνωνι τῷ πολεμάρχῳ, προσπεσὼν πρῶτος τῶν πολιτῶν, ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπέθανε καὶ ἡνίασεν ἐς τὰ ἔσχατα τὸν Ἀρχίδαμον. —

6. Timoleons Bruder- und Vaterlandsliebe.

Ἐν τῇ πρὸς Ἀργείους καὶ Κλεωναίους μάχῃ [1]) τῶν Κορινθίων ὁ μὲν Τιμολέων ἔτυχεν ἐν τοῖς ὁπλίταις τεταγμένος, Τιμοφάνης δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τῶν ἱππέων ἡγήσατο. Τοῦτον οὖν μαχόμενον καταλαμβάνει κίνδυνος ὀξύς· ὁ γὰρ ἵππος πληγῇ περιπεσὼν αὐτὸν ἀπεσείσατο εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ τῶν ἑταίρων οἱ μὲν εὐθὺς διεσκεδάσθησαν φοβηθέντες, οἱ δὲ παραμείναντες ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς μαχόμενοι χαλεπῶς ἀντεῖχον. Ὡς οὖν Τιμολέων κατεῖδε τὸ συμβεβηκός, δρόμῳ προσβοηθήσας καὶ τὴν ἀσπίδα τοῦ [2]) Τιμοφάνους κειμένου προθέμενος, καὶ πολλὰ μὲν ἀκοντίσματα, πολλὰς δὲ πληγὰς ἐκ χειρὸς ἀναδεξάμενος εἰς τὸ σῶμα καὶ τὰ ὅπλα, μόλις ἐώσατο τοὺς πολεμίους καὶ διέσωσε τὸν ἀδελφόν. — Ὕστερον δ' ἐπεὶ οἱ Κορίνθιοι δεδιότες, μὴ πάθοιεν, οἷα καὶ πρότερον ὑπὸ τῶν συμμάχων ἀποβαλόντες τὴν πόλιν [3]), ἐψηφίσαντο τρέφειν ξένους τετρακοσίους, τούτων ἄρχοντα Τιμοφάνην κατέ-

---

1) Die Kämpfe um Korinth und in dieser Stadt selbst dauerten etwa von 394 bis zum Frieden des Antalkidas 387 vor Chr. — 2) der Gen. hängt ab von προθέμενος. — 3) durch die Argiver und Kleonäer, denen sich eine Partei in Korinth angeschlossen hatte.

στησαν. Ὁ δὲ τῶν καλῶν καὶ δικαίων ὑπεριδὼν [1]) εὐθέως ἐπέραινεν ἐξ ὧν [2]) ποιήσεται τὴν πόλιν ὑφ' αὑτῷ, καὶ συχνοὺς ἀνελὼν ἀκρίτους τῶν πρώτων πολιτῶν ἀνέδειξεν αὐτὸς ἑαυτὸν τύραννον. Βαρέως δὲ φέρων ὁ Τιμολέων καὶ συμφορὰν ποιούμενος ἑαυτοῦ τὴν ἐκείνου κακίαν ἐπεχείρησε μὲν αὐτῷ διαλέγεσθαι καὶ παρακαλεῖν, ἀφέντα τὴν μανίαν καὶ δυστυχίαν τῆς ἐπιθυμίας ἐκείνης, ζητεῖν τινα τῶν ἡμαρτημένων ἐπανόρθωσιν πρὸς τοὺς πολίτας, ἀπωσαμένου δ' ἐκείνου καὶ καταφρονήσαντος· οὕτω [3]) παραλαβὼν τῶν μὲν οἰκείων Αἰσχύλον, ἀδελφὸν ὄντα τῆς Τιμοφάνους γυναικός, τῶν δὲ φίλων Σάτυρον τὸν μάντιν, καὶ διαλιπὼν ἡμέρας ὀλίγας αὖθις ἀνέβη [4]) πρὸς τὸν ἀδελφόν. Καὶ περιστάντες αὐτὸν οἱ τρεῖς καθικέτευον, ἀλλὰ νῦν γε [5]) χρησάμενον λογισμῷ μεταβαλέσθαι. Τοῦ δὲ Τιμοφάνους πρῶτον μὲν αὐτῶν καταγελῶντος, ἔπειτα δὲ πρὸς ὀργὴν ἐκφερομένου καὶ χαλεπαίνοντος, ὁ μὲν Τιμολέων ἀποχωρήσας μικρὸν αὐτοῦ καὶ συγκαλυψάμενος εἱστήκει δακρύων, ἐκεῖνοι δὲ τὰ ξίφη σπασάμενοι ταχὺ διαφθείρουσιν αὐτόν. —

7. Alexander der Große.

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τοὺς παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως πρέσβεις ἥκοντας, ἀποδημοῦντος τοῦ πατρός, ξενίζων καὶ γενόμενος συνήθης, οὕτως ἐχειρώσατο τῇ φιλοφροσύνῃ καὶ τῷ [6]) μηδὲν ἐρώτημα παιδικὸν ἐρωτῆσαι [6]) μηδὲ μικρόν, ἀλλ' ὁδῶν τε μήκη καὶ πορείαν τῆς ἄνω [7]) τρόπον ἐκπυνθάνεσθαι [6]), καὶ περὶ αὐτοῦ

1) ὑπεροράω, in der Bedeutung verachten, hintenanſetzen, regiert den Gen., ſonſt den Accuſ. — 2) ταῦτα (ſolche Dinge) ἐξ ὧν (durch welche). — 3) leitet nach einem längeren Vorderſatz den Nachſatz ein. — 4) hinauf zur Burg. — 5) doch jetzt wenigſtens. — 6) die Infinitive ſind mit τῷ zu verbinden: dadurch, daß. — 7) von der Küſte in das Innere hinauf.

βασιλέως, ὁποῖος εἴη πρὸς τοὺς πολεμίους [1]), καὶ τίς ἡ Περσῶν ἀλκὴ καὶ δύναμις, ὥστε θαυμάζειν ἐκείνους καὶ τὴν λεγομένην [2]) Φιλίππου δεινότητα μηδὲν ἡγεῖσθαι πρὸς τὴν τοῦ παιδὸς ὁρμὴν καὶ μεγαλοπραγμοσύνην. —

Παρέλαβε δὲ ἔτη γεγονὼς εἴκοσι τὴν βασιλείαν, φθόνους μεγάλους καὶ δεινὰ μίση καὶ κινδύνους πανταχόθεν ἔχουσαν· οὔτε γὰρ τὰ βάρβαρα καὶ πρόσοικα γένη [3]) τὴν δούλωσιν ἔφερε, ποθοῦντα τὰς πατρίους βασιλείας, οὔτε τὴν Ἑλλάδα κρατήσας τοῖς ὅπλοις ὁ Φίλιππος ἀτρεμοῦσαν ἀπέλιπεν. Τὰ μὲν οὖν βαρβαρικὰ κινήματα καὶ τοὺς ἐκεῖ πολέμους κατέπαυσεν, ὀξέως ἐπιδραμὼν στρατῷ μέχρι πρὸς τὸν Ἴστρον. Θηβαίους δ' ἀφεστάναι πυθόμενος καὶ συμφρονεῖν αὐτοῖς Ἀθηναίους, εὐθὺς ἦγε διὰ Πυλῶν [4]) τὴν δύναμιν, εἰπών, ὅτι Δημοσθένει, παῖδα μὲν αὐτόν, ἕως ἦν ἐν Ἰλλυριοῖς καὶ Τριβαλλοῖς, ἀποκαλοῦνται, μειράκιον δὲ περὶ Θετταλίαν γενόμενον βούλεται πρὸς τοῖς Ἀθηναίοις τείχεσιν ἀνὴρ φανῆναι. Ἡ μὲν οὖν Θηβαίων πόλις ἑάλω [5]) καὶ διαρπασθεῖσα κατεσκάφη, προσδοκήσαντος αὐτοῦ, τοὺς Ἕλληνας ἐκπλαγέντας πάθει τοιούτῳ καὶ πτήξαντας ἀτρεμήσειν· Ἀθηναίοις δὲ διηλλάγη καὶ ἀφῆκεν αἰτίας πάσης. —

Ἀλέξανδρον ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα κατᾶραι λέγουσι, καὶ αὐτόν τε κυβερνῶντα τὴν στρατηγίδα ναῦν διαβάλλειν καί, ἐπειδὴ κατὰ μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα ταῦρον τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρηΐσι σπένδειν ἐκ χρυσῆς φιάλης ἐς τὸν πόντον. Καὶ πρῶτον ἐκ τῆς νεὼς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐκβῆναι αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν καὶ βωμοὺς

---

1) d. h. in der Schlacht, im Kampf. — 2) die gerühmte. — 3) in Illyrien und Thrazien (z. B. die Triballer). — 4) Thermopylä. — 5) ἁλίσκομαι.

ἱδρύσασθαι, ὅθεν[1]) τε ἐστάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ ὅπου[1]) ἐξέβη τῆς Ἀσίας Διὸς ἀποβατηρίου καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους· ἀνελθόντα δὲ ἐς Ἴλιον τῇ τε Ἀθηνᾷ θῦσαι τῇ Ἰλιάδι, καὶ τὴν πανοπλίαν τὴν αὐτοῦ ἀναθεῖναι ἐς τὸν νεών, καὶ καθελεῖν ἀντὶ ταύτης τῶν ἱερῶν τινα ὅπλων ἔτι ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ ἔργου σωζόμενα· καὶ ταῦτα λέγουσιν ὅτι οἱ ὑπασπισταὶ ἔφερον πρὸ αὐτοῦ ἐς τὰς μάχας. —

Ἵνα ἡ μάχη ἡ πρὸς Πῶρον, ἕνα τῶν Ἰνδῶν βασιλέα, ξυνέβη. καὶ ἔνθεν ὁρμηθεὶς ἐπέρασε τὸν Ὑδάσπην ποταμόν, πόλεις ἔκτισεν Ἀλέξανδρος· καὶ τὴν μὲν Νίκαιαν τῆς νίκης τῆς κατ' Ἰνδῶν ἐπώνυμον ὠνόμασε, τὴν δὲ Βουκέφαλα ἐς τοῦ ἵππου τοῦ Βουκεφάλα τὴν μνήμην, ὃς ἀπέθανεν αὐτοῦ οὐ βληθεὶς πρὸς οὐδενός, ἀλλ' ὑπὸ καμάτου τε καὶ ἡλικίας· ἦν γὰρ ἀμφὶ τὰ τριάκοντα ἔτη, πολλὰ δὲ πρόσθεν ξυγκαμών τε καὶ ξυγκινδυνεύσας Ἀλεξάνδρῳ, ἀναβαινόμενός τε πρὸς μόνου Ἀλεξάνδρου ὁ Βουκεφάλας οὗτος, ὅτι τοὺς ἄλλους πάντας ἀπῃξίου ἀναβάτας, καὶ μεγέθει μέγας[2]) καὶ τῷ θυμῷ γενναῖος. Σημεῖον δέ οἱ ἦν βοὸς κεφαλὴ ἐγκεχαραγμένη, ἐφ' ὅτου λέγουσιν ὅτι καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερεν· οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι λευκὸν σῆμα εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μέλας ὢν αὐτός, ἐς βοὸς κεφαλὴν μάλιστα εἰκασμένον. Οὗτος ὁ ἵππος ἐν τῇ Οὐξίων χώρᾳ ἀφανὴς ἐγένετο Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Ἀλέξανδρος προεκήρυξεν ἀνὰ τὴν χώραν πάντας ἀποκτενεῖν Οὐξίους, εἰ μὴ ἀπάξουσιν αὐτῷ τὸν ἵππον· καὶ ἀπῆχθη εὐθὺς ἐπὶ τῷ κηρύγματι· τοσήδε μὲν σπουδὴ Ἀλεξάνδρῳ ἀμφ' αὐτὸν ἦν, τόσος δὲ Ἀλεξάνδρου φόβος τοῖς βαρβάροις.

---

1) = ἔνθα, ὅθεν — ὅπου. — 2) von ausgezeichneter Größe.

IV. Erbauung der Mauern Athens durch Themistokles.

1. Ἀθῆναι τρόπῳ τοιῷδε περιετειχίσθησαν· ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐρώπης, νικηθέντες καὶ ναυσὶ [1]) καὶ πεζῷ [2]) ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ οἱ καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν ἐς Μυκάλην [3]) διεφθάρησαν, Λεωτυχίδης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἡγεῖτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώρησεν ἐπ' οἴκου, ἔχων τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου ξυμμάχους· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, καὶ οἱ ἀπὸ Ἰωνίας καὶ Ἑλλησπόντου ξύμμαχοι, ἤδη ἀφεστηκότες ἀπὸ βασιλέως [4]), ὑπομείναντες Σηστὸν ἐκολιόρκουν, Μήδων ἐχόντων· καὶ ἐπιχειμάσαντες εἷλον αὐτήν, ἐκλιπόντων τῶν βαρβάρων· καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ὡς ἕκαστοι κατὰ πόλεις [5]). — 2. Ἀθηναίων δὲ τὸ κοινόν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπῆλθον, διεκομίζοντο [6]) εὐθύς, ὅθεν [7]) ὑπεξέθεντο, παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν περιοῦσαν κατασκευήν· καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο καὶ τὰ τείχη· τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἱστήκει, καὶ οἰκίαι [8]) αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ ἐσκήνησαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν. — 3. Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθό-

---

1) Bei Salamis. — 2) bei Platää. — 3) Vorgebirge in Jonien, bei dem 479 v. Chr. — gleichzeitig mit der Schlacht von Platää — die persische Flotte von der griechischen, besonders von der atheniſchen unter Xanthippus, geschlagen wurde. — 4) τῶν Περσῶν ἢ μεγάλου βασιλέως. — 5) ein jeglicher in seine Heimath (Stadt). — 6) wegen des in τὸ κοινόν liegenden Collectivbegriffs das Prädicat im Plur. — 7) die Athener hatten ihre Frauen und Kinder nebst ihrer ganzen beweglichen Habe nach Salamis, Trözene und den benachbarten Inseln hinübergeschafft. — 8) wenn von einem Ganzen die Theile sämmtlich angegeben werden, so wird es in den Nominativ gesetzt, statt in den Gen. (partit).

μενοι τὸ μέλλον [1]) ἦλθον πρεσβείᾳ [2]), τὰ μὲν καὶ αὐτοὶ ἥδιον ἂν ὁρῶντες μήτε ἐκείνους, μήτ' ἄλλον μηδένα τεῖχος ἔχοντα· τὸ δὲ πλέον, τῶν ξυμμάχων ἐξοτρυνόντων καὶ φοβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ αὐτῶν [3]) τὸ πλῆθος, ὃ πρὶν οὐχ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πόλεμον τόλμαν γενομένην. — 4. Ἠξίουν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον, ὅσοις ξυνειστήκει περίβολος, ξυγκαθελεῖν μετὰ σφῶν τοὺς περιβόλους· τὴν ἀληθῆ γνώμην οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλὰ φάσκοντες κελεύειν ταῦτα, ἵνα ὁ βάρβαρος, εἰ αὖθις ἐπέλθοι, μὴ ἔχοι [4]) ἀπ' ἐχυροῦ τινος τόπου, ὥςπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν [5]), ὁρμᾶσθαι· τήν τε Πελοπόννησον πᾶσιν ἔφασαν ἱκανὴν εἶναι ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμήν. — 5. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, Θεμιστοκλέους γνώμῃ, τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους ταῦτ' εἰπόντας, ἀποκρινάμενοι, ὅτι πέμψουσιν ὡς αὐτοὺς πρέσβεις περὶ ὧν [6]) λέγουσιν, εὐθὺς ἀπήλλαξαν [7])· ἑαυτὸν δ' ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὡς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἑλομένους [8]) πρέσβεις μὴ εὐθὺς ἐκπέμπειν, ἀλλ' ἐπισχεῖν μέχρι τοσούτου, ἕως ἂν ἱκανὸν τὸ τεῖχος ἄρωσιν, ὥςτε ἀπομάχεσθαι, εἴ δέοι [9])· τειχίζειν δὲ πάντας παν-δημεὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, φειδομένους μήτε ἰδίου [10]) μήτε δημοσίου οἰκοδομήματος, ὅθεν τις ὠφέλεια ἔσται ἐς τὸ ἔργον,

---

1) Das Vorhaben der Athener. — 2) kamen mit einer Gesandtschaft — nach einer den Griechen sehr gewöhnlichen Weise, für: sie schickten eine Gesandtschaft. — 3) τῶν Ἀθηναίων. — 4) = haberet = könnte. — 5) das sich den Persern unterworfen hatte. — 6) i. e. περὶ τούτων, ἅ etc. — 7) ist gleich als Prädicat zu οἱ Ἀθηναῖοι vorauszunehmen. — 8) ἑλομένους ist Appositi. zum Subject des Acc. c. Inf und regiert ἄλλους πρέσβεις als Object. — 9) im Fall der Noth. — 10) Genit. von φείδεσθαι regiert. —

ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα. — 6. Καὶ ὁ μέν, ταῦτα διδάξας καὶ ὑπειπών, τἆλλα [1]) ὅτι αὐτὸς τἀκεῖ πράξοι, ᾤχετο. Καὶ ἐς Λακεδαίμονα ἐλθὼν οὐ προσῄει πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ διῆγε [2]) καὶ προὐφασίζετο. Καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο [3]) τῶν ἐν τέλει ὄντων, ὅ τι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν, ἔφη, τοὺς ξυμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δέ τινος οὔσης αὐτοὺς ὑπολειφθῆναι· προσδέχεσθαι μέντοι, ἐν τάχει ἥξειν [4]), καὶ θαυμάζειν, ὡς οὔπω πάρεισιν. — 7. Οἱ δὲ ἀκούοντες τῷ μὲν Θεμιστοκλεῖ ἐπείθοντο διὰ φιλίαν αὐτοῦ· τῶν δὲ ἄλλων [5]) ἀφικνουμένων καὶ σαφῶς κατηγορούντων, ὅτι τειχίζεταί τε καὶ ἤδη ὕψος λαμβάνει [6]), οὐκ εἶχον ὅπως χρὴ ἀπιστῆσαι. Γνοὺς δὲ ἐκεῖνος κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παράγεσθαι, ἢ πέμψαι σφῶν αὐτῶν ἄνδρας, οἵτινες χρησταὶ καὶ πιστῶς ἀπαγγελοῦσι σκεψάμενοι. — 8. Ἀποστέλλουσιν οὖν· καὶ περὶ αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει [7]), κελεύων, ὡς ἥκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν καὶ μὴ ἀφιέναι, πρὶν ἂν αὐτοὶ [8]) πάλιν κομισθῶσιν· (ἤδη γὰρ καὶ ἧκον αὐτῷ οἱ ξυμπρέσβεις, Ἀβρώνυχός τε ὁ Λυσικλέους, καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, ἀγγέλλοντες ἔχειν ἱκανῶς τὸ τεῖχος)· ἐφοβεῖτο γὰρ, μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς, ὁπότε σαφῶς ἀκούσειαν, οὐκέτι ἀφῶσιν [9]). — 9. Ὅτε οὖν Ἀθηναῖοι

---

1) Das Uebrige, was dort (in Sparta) zu thun wäre. — 2) man kann ergänzen: τὸν χρόνον: er zögerte, tempus extraxit. — 3) der Optat. nach Conjunctionen der Zeit drückt die Wiederholung aus. — 4) Subj. ist τοὺς ξυμπρέσβεις. — 5) als aber (οἱ ἄλλοι ἀφικόμενοι) alle übrigen, welche kamen, sogar zuverlässig klagten — mit Unwillen anzeigten. — 6) aus τειχίζεται wird zu λαμβάνει leicht als Subj. ergänzt τὸ τεῖχος. — 7) wenn das Obj. aus dem Zusammenhange der Gedanken oder aus der grammat. Verbindung leicht ergänzt werden kann, läßt es der Grieche aus, so ist hier πνάς zu ergänzen. — 8) Themistokles und seine Amtsgenossen. — 9) Nach den Verb. des Fürchtens wird nach μή ebenso, wie in den Final-

τοὺς πρέσβεις, ὥςπερ ἐπεστάλη, κατεῖχον· καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ φανερῶς εἶπεν, ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη, ὥςτε ἱκανὴ εἶναι σώζειν τοὺς ἐνοικοῦντας· εἰ δέ τι βούλονται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι πρεσβεύεσθαι παρὰ σφᾶς [1]), ὡς πρὸς διαγιγνώσκοντας τὸ λοιπὸν ἰέναι τά τε σφίσιν αὐτοῖς ξύμφορα καὶ τὰ κοινά [2]). — 10. Τήν τε γὰρ πόλιν ὅτε ἐδόκει [3]) ἐκλιπεῖν ἄμεινον εἶναι, καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐςβῆναι, ἄνευ ἐκείνων ἔφασαν [4]) γνόντες [5]) τολμῆσαι· ὁκεῖν οὖν σφίσι καὶ νῦν ἄμεινον εἶναι τὴν ἑαυτῶν πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ ἰδίᾳ τοῖς πολίταις καὶ ἐς τοὺς πάντας ξυμμάχους [6]) ὠφελιμώτερον ἔσεσθαι. — 11. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες ὀργὴν μὲν φανερὰν οὐκ ἐποιοῦντο τοῖς Ἀθηναίοις, (οὐδὲ γὰρ ἐπὶ κωλύμῃ [7]), ἀλλὰ γνώμης παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ [8]) ἐπρεσβεύσαντο· ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες διὰ τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν ἐν τῷ τότε τὰ μάλιστα [9]) αὐτοῖς ἐτύγχανον) τῆς μέντοι βουλήσεως ἁμαρτάνοντες [10]) ἀδήλως ἤχθοντο. Οἵ τε πρέσβεις ἑκατέρων ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου ἀνεπικλήτως. — 12. Τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν ὀλί-

---

Sätzen, der Conj. der Haupttempora statt des Optativs (Conj. der Nebentempora) gesetzt.

1) Zu ihnen — den Athenern. — 2) abhängig von εἶπε: construire: τὸ λοιπὸν ἰέναι ὡς ꝛc. daß sie künftig zu ihnen kommen würden als zu Leuten, die selbst entscheiden könnten, was sowohl ihnen selbst, als der gemeinsamen Sache förderlich wäre. — 3) nämlich αὐτοῖς τοῖς Ἀθηναίοις. — 4) Themistokles und die übrigen Gesandten. — 5) nach eignem Entschlusse. — 6) ἐς = für = dem Dativ ohne Präpos. — 7) ἐπὶ c. Dat. bezeichnet die Veranlassung und so auch den Zweck. — 8) der Dativ für ἐς τὸ κοινόν scil. τῶν Ἀθηναίων = zu den Athenern. — Es kann auch der Dativ erklärt werden durch ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. — 9) gerade damals am meisten ihnen befreundet. — 10) „da sie ihren Zweck verfehlt hatten". —

γῳ χρόνῳ· καὶ δήλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν [1]) ἐστιν ὅτι κατὰ σπουδὴν ἐγένετο. Οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνεργασμένων [2]) ἔστιν ἢ [3]), ἀλλ' ὡς ἕκαστοί ποτε προσέφερον· πολλαί τε στῆλαι ἀπὸ σημάτων καὶ λίθοι εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν· μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως, καὶ διὰ τοῦτο πάντα ὁμοίως κινοῦντες [4]) ἠπείγοντο. —

V. Verrätherei und Tod des Pausanias [5]).

1. (Cap. 128). Ἐπειδὴ Παυσανίας ὁ Λακεδαιμόνιος τὸ πρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸς τριήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφικνεῖται ἐς Ἑλλήσποντον, τῷ μὲν λόγῳ ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα πράσσειν [6]), ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐφιέμενος τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχῆς. — 2. Εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα κατέθετο καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο. Βυζάντιον γὰρ ἑλὼν τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ κύπρου ἀναχώρησιν, βασιλέως προσήκοντάς τινας καὶ ξυγγενεῖς ἔλαβε· τότε δὲ τούτους ἀποπέμπει [7]) βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων ξυμμάχων· τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτόν.

---

1) Als Thukydides dies schrieb — vor dem Ende des peloponnesischen Krieges. — 2) so bearbeitete, daß sie mit andern zusammenpaßten, wenn auch nicht gerade quadratförmig. — Zu bemerken ist übrigens der passive Gebrauch mancher Formen (besonders der Participien) von Verbis deponentibus — ebenso εἰργασμένοι; vgl. Gr. § 74, 4. Buttm. gr. Gr. §. 113. Anm. 6. — 3) d. h. an einigen Stellen, vergl. Buttm. §. 150. p. 446. — 4) dasselbe, was oben „φειδομένους μήτε ἰδίου μήτε δημοσίου". — 5) Thucyd. I. c. 128 — 134. — 6) Der bloße Infinitiv bezeichnet bei Verb. der Bewegung den Zweck. — 7) Praes. histor., das in der Erzählung öfter mit dem Aor. wechselt.

Ἔπρασσε δὲ ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἐρετριέως, ὃν περ ἐπέτρεψε τότε Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. — 3. Ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν τὸν Γόγγυλον φέροντα αὐτῷ· ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε ἐν αὐτῇ ὡς ὕστερον ἀνευρέθη· „Παυσανίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπει δόρατι ἑλών· καὶ γνώμην ποιοῦμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν σὴν γῆμαι, καί σοι Σπάρτην καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ὑποχείριον ποιῆσαι. Δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι ταῦτα πρᾶξαι, μετὰ σοῦ βουλευόμενος· εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει, πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν, δι' οὗ τὸ λοιπὸν τοὺς λόγους ποιησόμεθα.“ —

4. (Cap. 129). Τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου· Ξέρξης δὲ ἥσθη τε τῇ ἐπιστολῇ καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν, καὶ κελεύει αὐτὸν τήν τε Δασκυλῖτιν [1]) σατραπείαν παραλαβεῖν, Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρότερον ἦρχεν· καὶ παρὸ Παυσανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διαπέμψαι καὶ τὴν σφραγῖδα ἀποδεῖξαι, καὶ ἤν τι αὐτῷ Παυσανίας παραγγέλλῃ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. — 5. Ὁ δὲ ἀφικόμενος τά τε ἄλλα ἐποίησεν, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν διέπεμψεν· ἀντεγέγραπτο δὲ τάδε· Ὧδε λέγει βασιλεὺς Ξέρξης Παυσανίᾳ· Καὶ τῶν ἀνδρῶν οὕς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου ἔσωσας, κεῖταί σοι εὐεργεσία ἐν τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐς ἀεὶ ἀνάγραπτος [2]), καὶ τοῖς λόγοις τοῖς ἀπὸ σοῦ ἀρέσκομαι.

1) Die eine von den beiden Satrapien, in welche das diesseitige Asien eingetheilt war; sie hatte ihren Namen von der bithynischen Stadt Daskylion und umfaßte Bithynien und Phrygien. Die andere Satrapie war Lydien, wozu Jonien und Doris gerechnet wurden. — 2) Es war persische Sitte, die Namen derer, die sich um den König oder sein Reich wohl verdient gemacht hatten, in die königlichen Listen oder Bücher einzutragen. vgl. Herod 8, 85. Diod. Sic. 15, 12 und 2, 32

Καί σε μήτε νὺξ μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω, ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι ὧν ἐμοὶ ὑπισχνῇ, μηδὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκωλύσθω[1]*, μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, ἐῖ ποι δεῖ παραγίγνεσθαι· ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, ὃν σοι ἔπεμψα, πρᾶσσε θαρσῶν καὶ τὰ ἐμὰ καὶ τὰ σά, ὅπῃ κάλλιστα καὶ ἄριστα ἕξει ἀμφοτέροις.“ —*

6. (Cap. 130). *Ταῦτα λαβὼν ὁ Παυσανίας τὰ γράμματα, ὧν καὶ πρότερον ἐν μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Πλαταιᾶσιν ἡγεμονίαν, πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο, καὶ οὐκέτι ἠδύνατο ἐν τῷ καθεστηκότι*[2] *τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ σκευάς τε Μηδικὰς ἐνδυόμενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῄει, καὶ διὰ τῆς Θρᾴκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρουν, τράπεζάν τε Περσικὴν παρετίθετο, καὶ κατέχειν τὴν διάνοιαν οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προὐδήλου, ἃ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐς ἔπειτα ἔμελλε πράξειν. — 7. Ἀυςπρόςοδόν τε αὐτὸν παρεῖχε, καὶ τῇ ὀργῇ*[3] *οὕτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας ὁμοίως, ὥστε μηδένα δύνασθαι προςιέναι· διόπερ καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ ἥκιστα ἡ ξυμμαχία μετέστη. —*

8. (Cap. 131). *Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι τό τε πρῶτον δι' αὐτὰ ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νηῒ τὸ δεύτερον ἐκπλεύσας οὐ κελευσάντων αὐτῶν τοιαῦτα ἐφαίνετο ποιῶν, καὶ ἐκ Βυζαντίου βίᾳ ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθεὶς ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει, ἐς δὲ Κολωνὰς τὰς Τρῳάδας ἱδρυθείς, πράσσων τε ἐξηγγέλλετο αὐτοῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μονὴν ποιούμενος, οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα καὶ σκυτάλην οἱ ἔφοροι εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι*[4]*,*

---

1) Das Subject iſt aus dem Vorhergehenden zu entnehmen: „*ἃ ὧν ἐμοὶ ὑπισχνῇ*“. — 2) nach helleniſcher und namentlich ſpartaniſcher Sitte. — 3) Geſinnung. — 4) Subj. iſt Pauſanias. —

εἰ δὲ μή, πόλεμον αὐτῷ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. — 9. Ὁ δὲ βουλόμενος ὡς ἥκιστα ὕποπτος εἶναι καὶ πιστεύων χρήμασι διαλύσειν τὴν διαβολὴν ἀνεχώρει τὸ δεύτερον ἐς Σπάρτην. Καὶ ἐς μὲν τὴν εἰρκτὴν ἐσπίπτει τὸ πρῶτον ὑπὸ [1]) τῶν ἐφόρων (ἔξεστι δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα [2]) δρᾶσαι τοῦτο), ἔπειτα διαπραξάμενος ὕστερον ἐξῆλθε, καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτὸν ἐλέγχειν. — 10 (Cap. 132). Καὶ φανερὸν μὲν εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιᾶται σημεῖον οὔτε ἡ πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες βεβαίως ἐτιμωροῦντο ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν ἔχοντα (Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου ὄντα βασιλέα καὶ νέον ἔτι ἀνεψιὸς ὢν ἐπετρόπευεν)· ὑποψίας δὲ πολλὰς παρεῖχε τῇ τε παρανομίᾳ καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων μὴ ἴσος βούλεσθαι [3]) εἶναι τοῖς παροῦσι, τά τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν, εἴ τί που ἐξεδεδιήτητο [4]) τῶν καθεστώτων νομίμων, καὶ ὅτι ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγεῖον τόδε,

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μήδων,
Παυσανίας Φοίβῳ μνῆμ' ἀνέθηκε τόδε.

11. Τὸ μὲν οὖν ἐλεγεῖον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν εὐθὺς τότε ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστὶ τὰς πόλεις ὅσαι ξυγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἔστησαν τὸ ἀνάθημα· τοῦ μέντοι Παυσανίου ἀδίκημα

---

1) ἐσπίπτω wird wegen der in demselben liegenden passiven Bedeutung (= ῥίπτομαι) auch passivisch construirt, ebenso φεύγω (= διώκομαι), ἀποθνήσκω (= ἀποκτείνομαι) und πάσχω (als Passiv zu ποιῶ). — 2) Der doppelte Accus. bei allen Verbis des Nützens, Schadens, Böses- oder Gutesthuns. — König war freilich Paus. nicht, aber er vertrat die Stelle eines solchen als Vormund seines Neffen; vergl. Nr. 10. — 3) Dieser Inf. hängt ab von ὑποψίας „daß er nicht zufrieden sein wolle u. s. w. — 4) ἐκδιαιτῶμαι.

καὶ τοῦτ' ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπειδὴ ἐν τούτῳ καθειστήκει, πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον πραχθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρούσῃ διανοίᾳ. Ἐπυνθάνοντο δὲ καὶ ἐς τοὺς Εἵλωτας πράσσειν τι αὐτόν, καὶ ἦν δὲ οὕτως· ἐλευθέρωσίν τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείαν, ἢν ξυνεπαναστῶσι καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. — 12. Ἀλλ' οὐδ' ὡς οὐδὲ τῶν Εἱλώτων μηνυταῖς τισι πιστεύσαντες ἠξίωσαν νεώτερόν τι ποιεῖν ἐς αὐτόν, χρώμενοι τῷ τρόπῳ ᾧπερ εἰώθασιν ἐς σφᾶς αὐτούς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς Σπαρτιάτου ἄνευ ἀμφισβητήτων τεκμηρίων βουλεῦσαί τι ἀνήκεστον, πρίν γε δὴ αὐτοῖς, ὡς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς Ἀρτάβαζον κομιεῖν ἀνὴρ Ἀργίλιος, παιδικά ποτε ὢν αὐτοῦ καὶ πιστότατος ἐκείνῳ, μηνυτὴς γίγνεται, δείσας κατά ἐνθύμησίν τινα, ὅτι οὐδείς πω τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο· καὶ παραποιησάμενος τὴν σφραγῖδα, ἵνα, ἢν ψευσθῇ τῆς δόξης, ἢ καὶ ἐκεῖνός[1]) τι μεταγράψαι αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῷ, λύει τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς ὑπονοήσας τι τοιοῦτο προσεπεστάλθαι καὶ αὐτὸν εὗρεν ἐγγεγραμμένον κτείνειν. —

13 (Cap. 133). Τότε δὲ οἱ ἔφοροι, δείξαντος αὐτοῦ τὰ γράμματα, μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουληθέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Παυσανίου τι λέγοντος, ἀπὸ παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἱκέτου οἰχομένου καὶ σκηνησαμένου διπλῆν διαφράγματι καλύβην[2]), ἐς ἣν τῶν ἐφόρων ἐντός τινας ἔκρυψε, καὶ Παυσανίου ὡς αὐτὸν ἐλθόντος καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἱκετείας, ἤσθοντο πάντα σαφῶς· ἠιᾶτο γὰρ ὁ ἄνθρωπος τά τε περὶ αὐτοῦ γραφέντα καὶ τἄλλ' ἀπέφαινε καθ' ἕκαστον, ὡς οὐδὲν πώποτε αὐτὸν ἐν

1) Wenn sich vielleicht Pausanias den Brief vor der Abreise des Argilios noch einmal wieder geben ließe, um etwas in demselben zu ändern. — 2) Ein Zelt, das durch eine Doppelwand (Zwischenwand) einen im Hauptzimmer nicht bemerkbaren Versteck enthielt.

ταῖς πρὸς βασιλέα διακονίαις παραβάλοιτο, προτιμηθείη δ' ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν, κἀκεῖνος αὐτὰ ταῦτα ξυνωμολόγει καὶ περὶ τοῦ παρόντος οὐκ εἴα ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐδίδου τῆς ἀναστάσεως καὶ ἠξίου ὡς τάχιστα πορεύεσθαι καὶ μὴ τὰ πρασσόμενα διακωλύειν. — 14. (Cap. 134). Ἀκούσαντες δὲ ἀκριβῶς τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ ἔφοροι, βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες ἐν τῇ πόλει τὴν ξύλληψιν ἐποιοῦντο. Λέγεται δ' αὐτὸν[1]) μέλλοντα ξυλληφθήσεσθαι ἐν τῇ ὑδῷ, ἑνὸς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσωπον προσιόντος ὡς εἶδε[2]), γνῶναι ἐφ' ᾧ[3]) ἐχώρει, ἄλλου δὲ νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ, πρὸς τὸ ἱερὸν τῆς Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ καὶ προκαταφυγεῖν· ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ τέμενος. — 15. Καὶ ἐς οἴκημα[4]) οὐ μέγα, ὃ ἦν τοῦ ἱεροῦ, ἐσελθών, ἵνα μὴ ὑπαίθριος ταλαιπωρίᾳ, ἡσύχαζεν. Οἱ δὲ τὸ παραυτίκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει, μετὰ δὲ τοῦτο τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφεῖλον καὶ τὰς θύρας, ἔνδον ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν καὶ ἀπολαβόντες εἴσω, ἀπῳκοδόμησαν, προσκαθεζόμενοί τε ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ. — 16. Καὶ μέλλοντος αὐτοῦ ἀποψύχειν ὥςπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοί τε ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπνουν ὄντα, καὶ ἐξαχθεὶς ἀπέθανε παραχρῆμα. Καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν, οὗπερ τοὺς κακούργους, ἐμβάλλειν· ἔπειτα ἔδοξε πλησίον που κατορύξαι. — 17. Ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς τόν τε τάφον ὕστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενεγκεῖν οὗπερ ἀπέθανε, (καὶ νῦν κεῖται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ γραφῇ στῆλαι δηλοῦσι) καὶ ὡς ἄγος αὐτοῖς ὂν τὸ πεπραγμένον δύο σώματα ἀνθ' ἑνὸς τῇ Χαλκιοίκῳ ἀπο-

---

1) Vergl. pag. 161. Anm. 1. — 2) ὡς εἶδε (Παυσανίας) τὸ πρόσωπον ἑνὸς etc. — 3) „weßhalb." — 4) Der eigentliche Tempel der Göttinn iſt nicht zu verſtehen.

δοῦναι. Οἱ δὲ ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δίο ὡς ἀντὶ Παυσανίου ἀνέθεσαν. —

VI. Letzte Schicksale des Themistokles.

1. (Cap. 135.) Τοῦ Μηδισμοῦ[1]) τοῦ Παυσανίου οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρέσβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους, ξυνεπῃτιῶντο καὶ τὸν Θεμιστοκλέα, ὡς εὕρισκον ἐκ τῶν περὶ Παυσανίαν ἐλέγχων· ἠξίουν τε τοῖς αὐτοῖς[2]) κολάζεσθαι αὐτόν· οἱ δὲ πεισθέντες (ἔτυχε γὰρ[3]) ὠστρακισμένος καὶ ἔχων δίαιταν μὲν ἐν Ἄργει, ἐπιφοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόννησον) πέμπουσι μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἑτοίμων ὄντων, ἄνδρας, οἷς εἴρητο ἄγειν, ὅπου ἂν περιτύχωσιν. — 2 (Cap. 136). Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς προαισθόμενος φεύγει ἐκ Πελοποννήσου ἐς Κέρκυραν, ὧν αὐτῶν εὐεργέτης[4]). Δεδιέναι δὲ φασκόντων τῶν Κερκυραίων ἔχειν[5]) αὐτόν, ὥστε Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἀπεχθέσθαι, διακομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἤπειρον τὴν καταντικρύ. — 3. Καὶ διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ πύσιν[6]) ἦ χωροίη, ἀναγκάζεται παρὰ Ἄδμητον τὸν Μολοσσῶν βασιλέα, ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον, καταλῦσαι. Καὶ ὁ μὲν οὐκ ἔτυχεν ἐπιδημῶν· ὁ δέ, τῆς γυναικὸς ἱκέτης γενόμενος, διδάσκεται ὑπ' αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν λαβὼν καθέζεσθαι ἐπὶ τὴν ἑστίαν. — 4. Καὶ ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου, δηλοῖ τε ὅς ἐστι, καὶ οὐκ[7])

---

1) Der Genit. des Verbrechens, regiert von ξυνεπῃτιῶντο. — 2) mit derselben Strafe (wie den Pausanias). — 3) Hierdurch wird das erst folgende πέμπουσι begründet. — 4) Them. hatte die Korzyräer sowohl vor Strafe geschützt, daß sie nicht gegen die Perser gekämpft hatten, als auch in ihren Streitigkeiten mit der Mutterstadt Korinth unterstützt. Uebrigens ist von der Insel durch αὐτῶν der Uebergang auf die Einwohner gemacht. — 5) Vergl. p. 184. Anm. 9. — 6) auszukundschaften. — 7) Die Negat. ist in der Uebers. zu πυρεῖσθαι zu ziehen.

ἄξιοῖ, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν [1]) αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, φεύγοντα τιμωρεῖσθαι. Ἅμα δ' αὐτῷ εἶπεν, ὑφ' ὧν καὶ ἐφ' ᾧ διώκεται. Ὁ δὲ ἀκούσας ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ υἱέος, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο· καὶ μέγιστον ἦν ἱκέτευμα τοῦτο [2]). — 5 (Cap. 137). Καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ τοῖς τε Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι καὶ πολλὰ εἰποῦσιν οὐκ ἐκδίδωσιν, ἀλλ' ἀποστέλλει, βουλόμενον ὡς βασιλέα πορευθῆναι, ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν πεζῇ, ἐς Πύδναν τὴν Ἀλεξάνδρου [3]). — 6. Ἐν ᾗ ὁλκάδος [4]) τυχὼν ἀναγομένης ἐπ' Ἰωνίας καὶ ἐπιβάς, καταφέρεται χειμῶνι ἐς τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον, ὃ ἐπολιόρκει Νάξον· καὶ (ἦν γὰρ ἀγνὼς τοῖς ἐν τῇ νηῒ) δείσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ, ὅστις ἐστί, καὶ δι' ἃ φεύγει· καί, εἰ μὴ σώσει αὐτόν, ἔφη ἐρεῖν, ὅτι χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγει· τὴν δὲ ἀσφάλειαν [5]) εἶναι, μηδένα ἐκβῆναι ἐκ τῆς νεὼς μέχρι ἂν πλοῦς γένηται· πειθομένῳ [6]) δ' αὐτῷ χάριν ἀπομνήσεσθαι ἀξίαν. Ὁ δὲ ναύκληρος ποιεῖ τε ταῦτα, καὶ ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου, ὕστερον ἀφικνεῖται ἐς Ἔφεσον. — 7. Καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν τε ἐθεράπευσε χρημάτων δόσει (ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον ἔκ τε Ἀθηνῶν παρὰ τῶν φίλων, καὶ ἐξ Ἄργους, ἃ ὑπεξέκειτο), καὶ μετὰ τῶν κάτω [7]) Περσῶν τινος πορευθεὶς ἄνω, ἐσπέμπει γράμματα ἐς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου, νεωστὶ βασιλεύοντα [8]). — 8. Ἐδήλου δὲ ἡ γραφή, ὅτι [9]) „Θε-

---

1) Aor. zu ἀνταγορεύω. — 2) τοῦτο ist Subj., μέγιστον ἱκέτευμα Prädicat. — 3) Ergänze πόλιν, eine Stadt in Macedonien; Alexander ist der Sohn des Amyntas I. — 4) Der Gen. abhängig von τυχών. — 5) Das Sicherste aber wäre... — 6) — wenn er ihm aber folge (nach seinem Willen handle). — 7) = an der Küste. — 8) = der erst vor Kurzem König geworden war. — 9) Dies ὅτι dient nur zur Einleitung der directen Rede und wird nicht übersetzt.

μιστοκλῆς ἥκω παρὰ σέ, ὃς κακὰ μὲν πλεῖστα Ἑλλήνων εἴργασμαι τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσον χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα ἐμοὶ ἀνάγκη ἠμυνόμην· πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθά, ἐπειδὴ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοί, ἐκείνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀποκομιδὴ ἐγίγνετο. Καὶ μοὶ εὐεργεσία ὀφείλεται" (γράψας τήν τε ἐκ Σαλαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ τὴν τῶν γεφυρῶν, ἣν ψευδῶς προεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ διάλυσιν [1]) „καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρειμι, διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν. Βούλομαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχών, αὐτός σοι περὶ ὧν ἥκω δηλῶσαι. —

9 (Cap. 138). Βασιλεὺς δέ, ὡς λέγεται, ἐθαύμασέ τε αὐτοῦ τὴν διάνοιαν καὶ ἐκέλευσε ποιεῖν οὕτως. Ὁ δ' ἐν τῷ χρόνῳ, ὃν ἐπέσχε, τῆς τε Περσίδος γλώσσης ὅσα ἠδύνατο κατένοησε καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας. — 10. Ἀφικόμενος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτόν, γίγνεται παρ' αὐτῷ μέγας καὶ ὅσος οὐδείς πω Ἑλλήνων, διά τε τὴν προϋπάρχουσαν ἀξίωσιν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα, ἣν ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν [2]· μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ πεῖραν δίδους [3]) ξυνετὸς φαίνεσθαι. — 11. Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν δηλώσας [4]), καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ [5]) μᾶλλον ἑτέρου ἄξιος θαυμάσαι [6]). Οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει, καὶ οὔτε προμαθὼν ἐς αὐτὴν οὐδέν, οὔτ' ἐπιμαθών, τῶν τε παραχρῆμα δι' [7]) ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώ-

---

1) Die Negation οὐ bildet mit διάλυσις einen Begriff: „die Erhaltung" (das Verhindern des Abbrechens). — 2) Subj. ist Themistokles, Object τὸ Ἑλληνικόν. — 3) wie er den Beweis gegeben hatte. — 4) Das Particip. mit ἦν noch stärker, als ἐδήλωσε oder ἐδεδηλώκει. — 5) Darin d. i. in den von der Kraft seines Geistes gegebenen Beweisen. — 6) So gebraucht der Grieche das Activum, wo wir das Passivum erwarten würden. — 7) nach, vermöge.

μων, καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον [1]) τοῦ γενησομένου [2]) ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι, καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε [3])· ὧν τε ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο· τό τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἔτι ὂν προεώρα μάλιστα, καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν [4]), φύσεως μὲν δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι, κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο. — 13. Νοσήσας δὲ τελευτᾷ τὸν βίον. Λέγουσι δέ τινες καὶ ἑκούσιον φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν, ἀδύνατον νομίσαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἃ ὑπέσχετο. Μνημεῖον μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ [5]) ἐν τῇ ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ, Μαγνησίαν μὲν ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ· Λάμψακον δὲ οἶνον (ἐδόκει γὰρ πολυοινότατον τῶν τότε εἶναι)· Μυοῦντα δὲ ὄψον. — 14. Τὰ δὲ ὀστᾶ φασι κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοντες οἴκαδε κελεύσαντος ἐκείνου καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ. Οὐ γὰρ ἐξῆν θάπτειν, ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντος. Τὰ μὲν κατὰ Παυσανίαν τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον, λαμπροτάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτοὺς Ἑλλήνων, οὕτως ἐτελεύτησεν. —

VII. Eroberung und Zerstörung Thebens durch Alexander den Großen.

1. Ἐν τούτῳ [6]) τῶν φυγάδων τινὲς τῶν ἐκ Θηβῶν φευγόντων παρελθόντες νύκτωρ ἐς τὰς Θήβας,

---

1) meistentheils. — 2) τὸ γενησόμενον ist dasjenige von den zukünftigen Dingen (τὰ μέλλοντα), was wirklich eintritt. — 3) Ergänze ἦν. — 4) um das Ganze zusammen zu fassen. 5) Im Gegensatz des thessalischen Magnesia. — 6) Während A. mit der Unterwerfung mehrerer barbarischer Völkerschaften, die an Macedonien angränzten, beschäftigt war.

ἐπαγομένων τινῶν [1]) αὐτοὺς ἐπὶ νεωτερισμῷ ἐκ τῆς πόλεως, Ἀμύνταν μὲν καὶ Τιμόλαον τῶν τὴν Καδμείαν ἐχόντων οὐδὲν πολέμιον ὑποπτήσαντας ἔξω τῆς Καδμείας ἀπέκτειναν ξυλλαβόντες· ἐς δὲ τὴν ἐκκλησίαν παρελθόντες ἐπῆραν τοὺς Θηβαίους ἀποστῆναι ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, ἐλευθερίαν τε προϊσχόμενοι, καὶ τῆς βαρύτητος τῶν Μακεδόνων ἤδη ποτὲ ἀπαλλαγῆναι [2]). — 2. Πιθανώτεροι δὲ ἐς τὸ πλῆθος ἐφαίνοντο, τεθνηκέναι Ἀλέξανδρον ἰσχυριζόμενοι ἐν Ἰλλυριοῖς· καὶ γὰρ καὶ πολὺς ὁ λόγος οὗτος καὶ παρὰ πολλῶν ἐφοίτα, ὅτι τε χρόνον ἀπῆν οὐκ ὀλίγον, καὶ ὅτι οὐδεμία ἀγγελία παρ' αὐτοῦ ἀφῖκτο· ὥστε (ὅπερ φιλεῖ ἐν τοῖς τοιοῖσδε), οὐ γινώσκοντες τὰ ὄντα, τὰ μάλιστα καθ' ἡδονήν σφισιν [3]) εἴκαζον. — 3. Πυθομένῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ τὰ τῶν Θηβαίων οὐδαμῶς ἐδόκει ἀμελητέα εἶναι, τήν τε τῶν Ἀθηναίων πόλιν δι' ὑποψίας ἐκ πολλοῦ [4]) ἔχοντι, καὶ τῶν Θηβαίων τὸ τόλμημα οὐ φαῦλον ποιουμένῳ, εἰ Λακεδαιμόνιοί τε πάλαι ἤδη ταῖς γνώμαις [5]) ἀφεστηκότες, καί τινες καὶ ἄλλοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ Αἰτωλοὶ οὐ βέβαιοι ὄντες συνεπιλήψονται τοῦ νεωτερισμοῦ τοῖς Θηβαίοις [6]). — 4. Ἄγων δὴ παρὰ τὴν Ἐορδαίαν [7]) τε καὶ τὴν Ἐλυμιῶτιν [7]) καὶ παρὰ τὰ τῆς Στυμφαίας καὶ Παρυαίας ἄκρα, ἑβδομαῖος ἀφικνεῖται ἐς Πελλίναν τῆς Θετταλίας. Ἔνθεν δὲ ὁρμηθεὶς ἕκτῃ ἡμέρᾳ ἐσβάλλει ἐς Βοιωτίαν, ὥστε οὐ πρόσθεν οἱ Θηβαῖοι ἔμαθον εἴσω Πυλῶν [8]) παρεληλυθότα αὐτόν, πρὶν ἐν Ὀγχηστῷ γενέσθαι ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ. — 5. Καὶ τότε δὲ οἱ πράξαντες τὴν ἀπόστασιν στράτευμα

---

1) τινων ist mit ἐκ τ. π. zu verbinden = πολιτῶν. — 2) dieser Satz, von καὶ an, ist abhängig von προϊσχόμενοι (als Object). — 3) das, was ihnen am meisten nach Wunsch war. — 4) seit langer Zeit. — 5) in ihrer Gesinnung, ihrer Gnach. — 6) abhängig von der im Verb. enthaltenen Präpos. σύν. — 7) Landschaften in Macedonien. — 8) die Thermopylen. —

ἐκ Μακεδονίας Ἀντιπάτρου ἀφῖχθαι ἔφασκον, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον τεθνάναι ἰσχυρίζοντο, καὶ τοῖς ἀπαγγέλλουσιν, ὅτι οὗτος αὐτὸς προσάγει Ἀλέξανδρος, χαλεπῶς εἶχον· ἄλλον γάρ τινα ἥκειν [1]) Ἀλέξανδρον τὸν Ἀερόπου. — 6. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐξ Ὀγχηστοῦ ἄρας τῇ ὑστεραίᾳ προσῆγε πρὸς τὴν πόλιν τῶν Θηβαίων κατὰ τὸ τοῦ Ἰολάου τέμενος. Οὗ δὴ καὶ ἐστρατοπέδευσεν, ἐνδιδοὺς ἔτι τοῖς Θηβαιοῖς τριβήν, εἰ μεταγνόντες ἐπὶ τοῖς κακῶς ἐγνωσμένοις πρεσβεύσαιντο παρ' αὐτόν. — 7. Οἱ δὲ τοσούτου ἐδέησαν [2]) ἐνδόσιμόν τι παρασχεῖν ἐς ξύμβασιν, ὥστε ἐκθέοντες ἐκ τῆς πόλεως οἵ τε ἱππεῖς καὶ τῶν ψιλῶν οὐκ ὀλίγοι ἔστε ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἠκροβολίζοντο ἐς τὰς προφυλακάς, καί τινας καὶ ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς τῶν Μακεδόνων. Καὶ Ἀλέξανδρος ἐκπέμπει τῶν ψιλῶν καὶ τοξοτῶν [3]) ὥστε αὐτῶν ἀναστεῖλαι τὴν ἐκδρομήν· καὶ οὗτοι οὐ χαλεπῶς ἀνέστειλαν ἤδη τῷ στρατοπέδῳ αὐτῷ προσφερομένους. — 8. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν πᾶσαν καὶ περιελθὼν κατὰ τὰς πύλας τὰς φερούσας ἐπ' Ἐλευθεράς τε καὶ τὴν Ἀττικήν, οὐδὲ τότε προσέμιξε τοῖς τείχεσιν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐστρατοπέδευσεν οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς Καδμείας, ὥστε ἐγγὺς εἶναι ὠφέλειαν τῶν Μακεδόνων τοῖς τὴν Καδμείαν ἔχουσιν. — 9. Οἱ γὰρ Θηβαῖοι τὴν Καδμείαν διπλῷ χάρακι ἐφρούρουν ἀποτειχίσαντες, ὡς μήτε ἔξωθέν τινα τοῖς ἐγκατειλημμένοις δύνασθαι ἐπωφελεῖν, μήτε αὐτοὺς ἐκθέοντας βλάπτειν τι σφᾶς, ὁπότε τοῖς ἔξω πολεμίοις προσφέροιντο [4]). Ἀλέξανδρος δὲ (ἔτι γὰρ τοῖς Θηβαίοις διὰ φιλίας ἐλθεῖν μᾶλλόν τι ἢ διὰ κινδύνου ἤθελε) διέτριβε πρὸς τῇ Καδμείᾳ κατεστρατοπεδευκώς.

---

1) Der Inf. hängt ab von einem aus dem Vorhergehenden zu ergänzenden Verb. des Sagens. — 2) Jene waren so weit entfernt . . . — 3) Ergänze πάς. — 4) S. p. 173. Anm. 3.

— 10. Ἔνθα δὴ τῶν Θηβαίων οἱ μὲν τὰ βέλτιστα ἐς τὸ κοινὸν γιγνώσκοντες ἐξελθεῖν ὥρμηντο παρ' Ἀλέξανδρον καὶ εὑρέσθαι συγγνώμην τῷ πλήθει τῶν Θηβαίων τῆς ἀποστάσεως· οἱ φυγάδες καὶ ὅσοι τοὺς φυγάδας ἐπικεκλημένοι ἦσαν, οὐδενὸς φιλανθρώπου τυχεῖν ἂν παρ' Ἀλεξάνδρου ἀξιοῦντες [1]), ἄλλως τε καὶ βοιωταρχοῦντές ἐστιν οἳ [2]) αὐτῶν παντάπασιν ἐνῆγον τὸ πλῆθος ἐς τὸν πόλεμον· Ἀλέξανδρος δὲ οὐδ' ὡς τῇ πόλει προσέβαλεν. — 11. Ἀλλὰ Περδίκκας προτεταγμένος τῆς φυλακῆς τοῦ στρατοπέδου σὺν τῇ αὐτοῦ τάξει, καὶ τοῦ χάρακος [3]) τῶν πολεμίων οὐ πολὺ ἀφεστηκώς, οἳ προσμείνας παρ' Ἀλεξάνδρου τὸ ἐς τὴν μάχην ξύνθημα αὐτὸς πρῶτος προσέμιξε τῷ χάρακι· καὶ διασπάσας αὐτὸν ἐνέβαλεν ἐς τῶν Θηβαίων τὴν προφυλακήν. — 12. Τούτῳ δὲ ἑπόμενος Ἀμύνιας ὁ Ἀνδρομένους, ὅτι καὶ ξυντεταγμένος τῷ Περδίκκᾳ ἦν, ἐπήγαγε καὶ αὐτὸς τὴν αὑτοῦ τάξιν, ὡς εἶδε τὸν Περδίκκαν προεληλυθότα ἔσω τοῦ χάρακος. Ταῦτα δὲ ἰδὼν Ἀλέξανδρος, ὡς μὴ μόνοι ἀπολειφθέντες πρὸς τῶν Θηβαίων κινδυνεύσειαν, ἐπῆγε τὴν ἄλλην στρατιάν. Καὶ τοὺς μὲν τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἐκδραμεῖν ἐσήμηνεν ἔσω τοῦ χάρακος, τὰ δὲ ἀγήματα καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς ἔτι ἔξω κατεῖχεν. — 13. Ἔνθα δὴ Περδίκκας μὲν τοῦ δευτέρου χάρακος ἔσω παρελθεῖν βιαζόμενος, αὐτὸς μὲν βληθεὶς πίπτει αὐτοῦ καὶ ἀποκομίζεται κακῶς ἔχων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· καὶ χαλεπῶς ἐσώθη ἀπὸ τοῦ τραύματος. Τοὺς μέντοι Θηβαίους ἐς τὴν κοίλην ὁδὸν τὴν κατὰ τὸ Ἡράκλειον φέρουσαν οἱ ἅμα αὐτῷ εἰσπεσόντες ὁμοῦ τοῖς παρ' Ἀλεξάνδρῳ τοξόταις συνέκλεισαν. — 14. Καὶ ἔστε μὲν ἐπὶ τὸ Ἡράκλειον ἀναχωροῦσιν [4]) εἵποντο τοῖς

---

1) indem ſie meinten, ſie würden wohl (ἄν — nach dem Vorgefallenen). — 2) einige. — 3) Der Gen. iſt abhängig von ἀφεστηκώς. — 4) iſt Dativ und mit τοῖς Θ. zu verbinden.

Θηβαίοις· ἐντεῦθεν δὲ ἐπιστρεψάντων αὖθις σὺν βοῇ τῶν Θηβαίων φυγὴ τῶν Μακεδόνων γίγνεται· καὶ Εὐρυβώτας τε Κρὴς πίπτει ὁ τοξάρχης, καὶ αὐτῶν τῶν τοξοτῶν ἐς ἑβδομήκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ κατέφυγον πρὸς τὸ ἄγημα τὸ τῶν Μακεδόνων καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς τοὺς βασιλικούς. — 15. Κἀν τούτῳ Ἀλέξανδρος τοὺς μὲν αὐτοῦ φεύγοντας[1]) κατιδών, τοὺς Θηβαίους δὲ λελυκότας[1]) ἐν τῇ διώξει τὴν τάξιν, ἐμβάλλει ἐς αὐτοὺς συντεταγμένῃ τῇ φάλαγγι. Οἱ δὲ ὠθοῦσι τοὺς Θηβαίους εἴσω τῶν πυλῶν· καὶ τοῖς Θηβαίοις ἐς τοσόνδε ἡ φυγὴ φοβερὰ ἐγίγνετο, ὥστε διὰ τῶν πυλῶν ὠθούμενοι ἐς τὴν πόλιν οὐκ ἔφθησαν[2]) συγκλείσαντες τὰς πύλας· ἀλλὰ συνεισπίπτουσι γὰρ αὐτοῖς εἴσω τοῦ τείχους, ὅσοι τῶν Μακεδόνων[3]) ἐγγὺς φευγόντων εἶχοντο, ἅτε[4]) καὶ τῶν τειχῶν διὰ τὰς προφυλακὰς τὰς πολλὰς ἐρήμων ὄντων. — 16. Καὶ προελθόντες εἰς τὴν Καδμείαν οἱ μὲν ἐκεῖθεν κατὰ τὸ Ἀμφεῖον σὺν τοῖς κατέχουσι τὴν Καδμείαν ἐξέβαινον ἐς τὴν ἄλλην πόλιν, οἱ δὲ κατὰ τὰ τείχη ἐχόμενα ἤδη πρὸς τῶν συνεισπεσόντων τοῖς φεύγουσιν[5]) ὑπερβάντες ἐς τὴν ἀγορὰν δρόμῳ ἐφέροντο. — 17. Καὶ ὀλίγον μέν τινα χρόνον ἔμειναν οἱ τεταγμένοι τῶν Θηβαίων κατὰ τὸ Ἀμφεῖον· ὡς δὲ πανταχόθεν αὐτοῖς οἱ Μακεδόνες καὶ Ἀλέξανδρος ἄλλοτε ἄλλῃ[6]) ἐπιφαινόμενος προσέκειντο, οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν Θηβαίων διεκπεσόντες διὰ τῆς πόλεως ἐς τὸ πεδίον ἐξέπιπτον, οἱ δὲ πεζοί, ὡς ἑκάστοις χρονὸς ἐχώρει, ἐσώζοντο. — 18. Ἔνθα δὴ ὀργῇ οὐχ οὕτω τι οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ Φωκεῖς τε καὶ Πλαταιεῖς καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Βοιωτοὶ οὐδὲ ἀμυνομένους ἔτι τοὺς Θηβαίους οὐδενὶ

1) Die Partic. (st. des Inf.) bei κατιδών, einem Verb. der sinnlichen Wahrnehmung. — 2) nicht vor dem Eindringen der Feinde. — 3) hängt von ὅσοι ab, φευγόντων von εἶχοντο. — 4) ἅτε mit dem Part. giebt den Grund an. — 5) Vergl. p. 226. Anm. 6. — 6) bald hier, bald dort.

κόσμῳ [1]) ἔκτεινον, τοὺς μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις ἐςπίπτοντες, τοὺς δὲ καὶ ἐς ἀλκὴν τετραμμένους, τοὺς δὲ καὶ πρὸς ἱεροῖς ἱκετεύοντας, οὔτε γυναικῶν οὔτε παίδων φειδόμενοι. —

19. Καὶ τὸ πάθος τοῦτο μεγέθει τε τῆς ἁλούσης πόλεως καὶ ὀξύτητι τοῦ ἔργου, οὐχ ἥκιστα δὲ τῷ παραλόγῳ ἔς [2]) τε τοὺς παθόντας καὶ τοὺς δράσαντας, οὐ μεῖόν τι τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἢ καὶ αὐτοὺς τοὺς μετασχόντας τοῦ ἔργου ἐξέπληξε. — 20. Τὰ μὲν γὰρ περὶ Σικελίαν Ἀθηναίοις ξυνενεχθέντα, εἰ καὶ πλήθει τῶν ἀπολομένων οὐ μείονα τὴν ξυμφορὰν τῇ πόλει ἤνεγκεν, ἀλλὰ τῷ [3]) τε πόρρῳ ἀπὸ τῆς οἰκείας διαφθαρῆναι αὐτοῖς τὸν στρατὸν καὶ τὸν πολὺν [4]) ξυμμαχικὸν μᾶλλον ἢ οἰκεῖον ὄντα, καὶ τῷ [5]) τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλειφθῆναι, ὡς καὶ ἐς ὕστερον ἐπὶ πολὺ [5]) τῷ πολέμῳ ἀντισχεῖν Λακεδαιμονίοις τε καὶ τοῖς ξυμμάχοις καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμοῦντας, οὔτε αὐτοῖς τοῖς παθοῦσιν ἴσην τὴν αἴσθησιν τῆς ξυμφορᾶς προσέθηκεν [6]), οὔτε τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι τὴν ἐπὶ τῷ πάθει ἔκπληξιν ὁμοίαν παρέσχε. — 21. Καὶ τὸ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς αὖθις Ἀθηναίων πταῖσμα ναυτικόν τε ἦν, καὶ ἡ πόλις, καίπερ τῶν μακρῶν τειχῶν καθαιρέσει καὶ νεῶν τῶν πολλῶν παραδόσει καὶ στερήσει τῆς ἀρχῆς ἐς ταπεινότητα ἀφικομένη, τό τε σχῆμα τὸ πάτριον ὅμως ἐφύλαξε, καὶ τὴν δύναμιν οὐ διὰ μακροῦ [7]) τὴν παλαιὰν ἔλαβεν· ὡς τά τε μακρὰ τείχη ἐκτειχίσαι, καὶ τῆς θαλάσσης αὖθις ἐπικρατῆσαι, καὶ τοὺς τότε φοβεροὺς σφισιν Λακεδαιμονίους καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθόντας [8]) ἀφανίσαι τὴν πόλιν αὐτοὺς ἐν τῷ μέρει [9]) ἐκ τῶν

---

1) ohne Maß, ohne Erbarmen. — 2) für. — 3) dadurch, daß. — 4) der größte Theil. — 5) lange. — 6) Prädicat zu τὰ — ξυνενεχθέντα. — 7) nicht nach langer Zeit = in Kurzem, bald. — 8) die fast soweit gegangen wären. — 9) vi-

ἐσχάτων κινδύνων διασώσασθαι. — 22. Λακεδαιμονίων τε αὖ τὸ κατὰ Λεῦκτρα καὶ Μαντίνειαν παῖσμα τῷ παραλόγῳ μᾶλλόν τι[1]) τῆς ξυμφορᾶς ἢ τῷ πλήθει τῶν ἀπολομένων τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξέπληξεν· ἥ τε ξὺν Ἐπαμεινώνδᾳ Βοιωτῶν καὶ Ἀρκάδων γενομένη προσβολὴ πρὸς τὴν Σπάρτην καὶ αὐτὴ τῷ ἀήθει τῆς ὄψεως μᾶλλον ἢ τῇ ἀκριβείᾳ τῶν κινδύνων αὐτούς τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμετασχόντας αὐτοῖς τῶν τότε πραγμάτων ἐφόβησεν. — 23. Θηβαίοις δὲ τὰ τῆς ἀποστάσεως ὀξέα καὶ ξὺν οὐδενὶ λογισμῷ γενόμενα, καὶ ἡ ἅλωσις δι' ὀλίγου τε καὶ οὐ ξὺν πόνῳ τῶν ἑλόντων ξυνενεχθεῖσα, καὶ ὁ πολὺς φόνος, οἷα[2]) δὴ ἐξ ὁμοφύλων τε καὶ παλαιὰς ἀπεχθείας ἐπεξιόντων, καὶ ὁ τῆς πόλεως παντελὴς ἀνδραποδισμός, δυνάμει τε καὶ δόξῃ ἐς τὰ πολέμια τῶν τότε[3]) προεχούσης ἐν τοῖς Ἕλλησιν, οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος εἰς μῆνιν τοῦ θείου ἀνηνέχθη. — 24. Ἐνομίζοντο γὰρ οἱ Θηβαῖοι τῆς τε ἐν τῷ Μηδικῷ πολέμῳ προδοσίας τῶν Ἑλλήνων διὰ μακροῦ ταύτην[4]) δίκην ἐκτίσαντες, καὶ τῆς Πλαταιέων ἔν τε ταῖς σπονδαῖς καταλήψεως[5]) καὶ τοῦ παντελοῦς ἀνδραποδισμοῦ τῆς πόλεως καὶ τοῦ χωρίου τῆς ἐρημώσεως, ἐν ὅτῳ οἱ Ἕλληνες παραταξάμενοι Μήδους ἀπεώσαντο[6]) τῆς Ἑλλάδος τὸν κίνδυνον· καὶ ὅτι Ἀθηναίους αὐτοὶ τῇ ψήφῳ ἀπώλλυον[7]), ὅτε ὑπὲρ ἀν-

---

cissim, als die Lacedämonier, von den Thebanern unter Epaminondas bedrängt wurden.

1) τι wird mildernd zu Adverb. gesetzt, der Genit. τῆς ξ. hängt von τῷ π. ab. — 2) als (bewirkt) von Stammgenossen, und zwar . . . — 3) scil. πόλεων. — 4) Dies als Strafe — Die Böotier hatten sich dem Xerxes ohne Widerstand unterworfen. — 5) Mit diesem Ueberfall Platäa's begann der peloponnesische Krieg. — 6) 479 v. Chr. durch die Schlacht bei Platäa. — 7) Nach der Eroberung Athens 404 stimmten die Thebaner für die Zerstörung der Stadt, die jedoch die Lacedämonier als unwürdig verwarfen.

δραποδισμοῦ τῆς πόλεως γνώμη προὐτέθη ἐν τοῖς Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις. — 25. Τοῖς δὲ μετασχοῦσι τοῦ ἔργου ξυμμάχοις, οἷς δὴ καὶ ἐπέτρεψεν Ἀλέξανδρος τὰ κατὰ τὰς Θήβας διαθεῖναι, τὴν μὲν Καδμείαν φρουρᾷ κατέχειν ἔδοξε, τὴν πόλιν δὲ κατασκάψαι εἰς ἔδαφος, καὶ τὴν χώραν κατανεῖμαι τοῖς ξυμμάχοις, ὅση μὴ ἱερὰ αὐτῆς· παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας, καὶ ὅσοι ὑπελείποντο Θηβαίων, πλὴν τῶν ἱερέων τε καὶ ἱερειῶν καὶ ὅσοι ξένοι Φιλίππου ἢ Ἀλεξάνδρου ἢ ὅσοι πρόξενοι Μακεδόνων ἐγένοντο, ἀνδραποδίσαι. — 26. Καὶ τὴν Πινδάρου δὲ τοῦ ποιητοῦ οἰκίαν καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πινδάρου λέγουσιν, ὅτι διεφύλαξεν Ἀλέξανδρος αἰδοῖ τῇ Πινδάρου· ἐπὶ τούτοις Ὀρχόμενόν τε καὶ Πλαταιὰς ἀναστῆσαί τε καὶ τειχίσαι οἱ ξύμμαχοι ἔγνωσαν.

VIII. Leben des Philosophen Demonax.

1. *Περὶ Δημώνακτος τοῦ φιλοσόφου δίκαιον λέγειν ἐμοὶ δοκεῖ ἀμφοῖν ἕνεκα*[1]), *ὡς ἐκεῖνός τε διὰ μνήμης*[2]) *εἴη τοῖς ἀρίστοις τό γε κατ' ἐμέ*[3]), *καὶ οἱ γενναιότατοι τῶν νέων καὶ πρὸς φιλοσοφίαν ὁρῶντες ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν παραδειγμάτων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ κἀκ τοῦ ἡμετέρου βίου κανόνα προτίθεσθαι καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἄριστον ὢν*[4]) *οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γενόμενον.* — 2. *Ἦν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅσα εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν καὶ κτῆσιν· οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑπεράνω γενόμενος καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλου*[5]) *οὐδὲ Δημη-*

1) Aus zweierlei Gründen. — 2) *διὰ μνήμης εἶναι* = im Andenken bleiben. — 3) wenigstens soviel an mir liegt. — 4) *ὢν* = *τούτων, οὕς*. — 5) Philosophen zur Zeit des Lukianos — unter Hadrian und den beiden Antoninen —, von denen Agathobulus mehr berüchtigt, als berühmt war. Demetrius, ein Cyniker, vom Seneca wegen

τρίου οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεγειράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνεγένετο τούτοις καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ σοφῷ ἀνδρί, φωνήν τε καὶ γνώμην μάλιστα κεκοσμημένῳ· ἀλλ' ὁ γὰρ [1]) Δημώναξ οὐχ ὑπὸ τούτων τινός, ὡς ἔφην, παρακληθείς, ἀλλ' οἰκείας πρὸς τὰ καλὰ ὁρμῆς καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος ἐκ παίδων εὐθὺς κεκινημένος, ὑπερεῖδε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἁπάντων, ὅλον δὲ παραδοὺς ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ καὶ παῤῥησίᾳ, διετέλεσεν [2]) αὐτός τε ὀρθῷ καὶ ὑγιεῖ καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ, χρώμενος καὶ τοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι παράδειγμα παρέχων τὴν ἑαυτοῦ γνώμην καὶ τὴν ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἀλήθειαν. — 3. Οὐ μὲν ἀνίπτοις γε ποσὶ [3]) τὸ τοῦ λόγου [4]), πρὸς ταῦτα ἦξεν, ἀλλὰ καὶ ποιηταῖς σύντροφος ἐγένετο καὶ τῶν πλείστων ἐμέμνητο [5]) καὶ λέγειν ἤσκητο, καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ προαιρέσεις, οὐκ ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὴν παροιμίαν ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ ἁψάμενος ἠπίστατο, καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγεγύμναστο καὶ πρὸς καρτερίαν διεπεπόνητο, καὶ τὸ ὅλον ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄλλου προσδεᾶ εἶναι [6]), ὥστε ἐπεὶ καὶ ἔμαθεν [7]) οὐκ ἔτι ἑαυτῷ διαρκῶν, ἑκὼν ἀπῆλθε τοῦ βίου, πολὺν ὑπὲρ αὐτοῦ λόγον τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἑλλήνων καταλιπών. — 4. Ἐν δὲ τῇ φιλοσοφίᾳ τῷ Σωκράτει μάλιστα ἔπεσθαι ἐῴκει, εἰ καὶ τῷ σχήματι καὶ τῇ τοῦ βίου ῥαστώνῃ τὸν Σινωπέα [8]) ζηλοῦν ἔδο-

---

seiner festen Grundsätze und edlen Lebensansichten sehr geschätzt, Epiktet ein sehr bekannter Philosoph um diese Zeiten, wenig bekannt Timokrates.

1) verstärkt: at enim. — 2) διατελεῖν c. Part. hat eine adverbielle Bedeutung „fortwährend". — 3) d. h. nicht unvorbereitet. — 4) wie man sagt, so zu sagen. — 5) wußte auswendig. — 6) Inf. zu ἐμεμελήκει — Zweck, Gegenstand der Sorge. — 7) ἔμαθεν c. Part. — das Part. drückt den Inhalt des Wissens, Erfahrens aus — „daß er". — 8) Diogenes, der die Entäußerung alles zum Leben Entbehrlichen zu weit trieb.

ξεν, οὐ παραχαράττων[1]) τὰ ἐς τὴν δίαιταν, ὡς θαυμάζοιτο καὶ ἀποβλέποιτο ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδίαιτος ἅπασι[2]) καὶ πεζὸς ὢν καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τύφῳ κάτοχος συνῆν καὶ ξυνεπολιτεύετο. — 5. Χάριτος δὲ Ἀττικῆς μεσιὰς ἀποφαίνων τὰς συνουσίας, ὡς τοὺς προσομιλήσαντας ἀπιέναι μήτε καταφρονήσαντας ὡς ἀγεννοῦς, μήτε τὸ σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμήσεων ἀποφεύγοντας, παντοίους[3]) δὲ ὑπ' εὐφροσύνης γενομένους καὶ κοσμιωτέρους παραπολὺ καὶ φαιδροτέρους καὶ πρὸς τὸ μέλλον εὐέλπιδας. — 6. Οὐδεπώποτε γοῦν ὤφθη κεκραγὼς ἢ ὑπερδιατεινόμενος ἢ ἀγανακτῶν, οὐδ' εἰ ἐπιτιμᾶν τῳ δέοι, ἀλλὰ τῶν μὲν ἁμαρτημάτων καθήπτετο, τοῖς δὲ ἁμαρτάνουσι συνεγίνωσκε, καὶ τὸ παράδειγμα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἠξίου λαμβάνειν, τὰ μὲν νοσήματα ἰωμένων, ὀργῇ δὲ πρὸς νοσοῦντας οὐ χρωμένων· ἡγεῖτο γὰρ ἀνθρώπου μὲν εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεοῦ δὲ ἢ ἀνδρὸς ἰσοθέου τὰ πταισθέντα ἐπανορθοῦν. — 7. Τοιούτῳ δὴ βίῳ χρώμενος εἰς ἑαυτὸν μὲν οὐδένος ἐδεῖτο, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ εἰκότα[3]), καὶ τοὺς μὲν εὐτυχεῖν δοκοῦντας ὑπεμίμνησκεν, ὡς ὀλιγοχρόνια εἶεν τὰ δοκοῦντα ἀγαθά, ἐφ' οἷς ἐπαίροιντο, τοὺς δὲ ἢ πενίαν ὀδυρομένους ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας ἢ γῆρας ἢ νόσον αἰτιωμένους σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας[4]) ὅτι μετὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν καὶ ἐλευθερία μακρὰ πάντας ἐν ὀλίγῳ καταλήψεται. — 8. Ἔμελε δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς στασιάζοντας διαλλάττειν καὶ γυναῖξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας πρυτανεύ-

---

1) Bild — von Münzen hergenommen. — 2) ἅπασι — nämlich sowohl im Privatleben (συνῆν), als im öffentlichen (ξυνεπολιτεύετο). — 3) τὰ εἰκότα das Billige — was man billiger Weise erwarten kann. — 4) Das Partic. giebt den Grund, woher Demonax seinen Trost schöpft; man sollte also ὡς erwarten.

εἰν[1]) καί που καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμελῶς διελέχθη, καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πατρίδι τὰ μέτρια τοιοῦτός τις ἦν ὁ τρόπος τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾷος καὶ ἥμερος καὶ φαιδρός. — 9. Μόνον αὐτὸν ἠνία φίλου νόσος ἢ θάνατος, ὅτι καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν τὴν φιλίαν ἡγεῖτο. Καὶ διὰ τοῦτο φίλος μὲν ἦν ἅπασιν, ἀνθρώποις γε οὖσιν[2]), πλέον δὲ ἢ ἔλαττον ἔχαιρε συνὼν ἐνίοις αὐτῶν, μόνοις ἐκείνοις ὁδοῦ ἐξιστάμενος, ὁπόσοι ἂν ἐδόκουν αὐτῷ ὑπὲρ τὴν τῆς θεραπείας ἐλπίδα διαμαρτάνειν. Καὶ ταῦτα πάντα μετὰ Χαρίτων καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἔπρατέ τε καὶ ἔλεγε, ὡς[3]) ἀεί, τὸ κωμικὸν ἐκεῖνο[4]), τὴν Πειθῶ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐπικαθῆσθαι. — 10. Τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὅτε σύμπας δῆμος καὶ οἱ ἐν τέλει ὑπερφυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν καὶ διετέλουν ὥς τινα τῶν κρειττόνων[5]) προσβλέποντες. Καίτοι ἐν ἀρχῇ προσέκρουε τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μῖσος οὐ μεῖον τοῦ Σακράτους παρὰ τοῖς πλήθεσιν ἐκτήσατο ἐπί τε τῇ παῤῥησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ· καί τινες ἐπ' αὐτὸν συνέστησαν Ἄνυτοι καὶ Μέλιτοι[6]), τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντες, ἅπερ κἀκεῖνοι τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμυήθη μόνος ἁπάντων ταῖς Ἐλευσινίαις[7]). Πρὸς ἅπερ ἀνδρείως μάλα στεφανωσάμενος

1) Hergenommen von den Prytanen, deren Sache es in Athen war, in der Volksversammlung den Antrag zu Friedensschlüssen zu machen. — 2) in sofern sie doch Menschen waren, er in ihnen den Menschen anerkannte. — 3) ὡς st. ὥστε, im früheren Atticismus sehr selten, bei Lukian und Plutarch häufiger. — 4) unabhängig eingeschoben, vergl. p. 234. Anm. 4. — Diesen Ausspruch hatten die Komiker Aristophanes und Eupolis vom Perikles gebraucht. — 5) vgl. Alex. c. 9. ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπουρανίων προσβλέποντας = wie auf ein Wesen höherer Art: so hier κρειττόνων. — 6) der Plur. bezeichnet, Männer, wie Anytus und Melitus, die beiden Hauptankläger des Sokrates. — 7) ergänze τελεταῖς = in die eleusinischen Mysterien. —

καὶ καθαρὸν [1]) ἱμάτιον ἀναλαβὼν καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν ἐμμελῶς, τὰ δὲ καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν ἀπελογήσατο· πρὸς μὲν γὰρ τὸ μὴ τεθνκέναι πώποτε τῇ Ἀθηνᾷ, μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ ἔθυσα· οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον, πρὸς δὲ θάτερον [2]), τὸ τῶν μυστηρίων, ταύτην ἔφη ἔχων τὴν αἰτίαν τοῦ μὴ κοινωνῆσαι ὑμῖν τῆς τελετῆς, ὅτι ἄν τε φαῦλα ᾖ τὰ μυσήρια, οὐ σιωπήσομαι πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀποτρέψω αὐτοὺς τῶν ὀργιῶν· ἄν τε καλά, πᾶσιν ἐξαγορεύσω [3]) ὑπὸ φιλανθρωπίας· ὥστε τοὺς Ἀθηναίους, ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐν ταῖν χεροῖν ἔχοντας, πράους αὐτῷ καὶ ἵλεως γενέσθαι αὐτίκα καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου [4]) ἀρξαμένους τιμᾶν καὶ αἰδεῖσθαι καὶ τὰ τελευταῖα θαυμάζειν. Καίτοι εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῶν πρὸς αὐτοὺς λόγων τραχυτέρῳ ἐχρήσατο τῷ παροιμίῳ· Ἄνδρες γάρ, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον ὑμεῖς ἤδη καμὲ καταθύσατε· τὸ γὰρ πρότερον οὐκ ἐκαλλιερήσατε [5]). — 11. Βούλομαι δὲ ἕνια παραθέσθαι τῶν εὐστόχως τε ἅμα καὶ ἀστείως ὑπ' αὐτοῦ λελεγμένων· Τοῦ Σιδωνίου ποτὲ σοφιστοῦ Ἀθήνησιν εὐδοκιμοῦντος καὶ λέγοντος ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπαινόν τινα τοιοῦτον, ὅτι

---

1) Die Angeklagten pflegten sonst, um Mitleid zu erregen, in Trauerkleidern und in einem schmutzigen Aeußeren vor Gericht zu erscheinen. — 2) πρός bezeichnet, wie schon vorher, was anbetrifft, „was den zweiten Punkt der Anklage (θάτερον = τὸ ἕτερον) betrifft". — 3) das Ausplaudern dieser Mysterien war aber der größte Frevel. — 4) man kann ergänzen χρόνου: übrigens wird solchen Zeitbestimmungen häufig der Artikel hinzugefügt, um den Zeitraum als ein Ganzes zu bezeichnen, z. B. πρὶν früher, früher einmal, τὸ πρὶν in der ganzen früheren Zeit. — 5) hierin liegt eben das τραχύτερον, indem er nämlich auf die ungerechte Verurtheilung des Sokrates hinweist, der nicht bekränzt gewesen, wie es sich doch für ein Opferthier gezieme. —

πάσης φιλοσοφίας πεπείραται, — οὐ χεῖρον [1]) δὲ αὐτὰ εἰπεῖν ἃ ἔλεγεν· ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον [2]), ἕψομαι· ἂν Ζήνων, ἐπὶ τῇ Ποικίλῃ διατρίψω· ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι, — ἀνασιὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων, Οὗτος [3]), ἔφη προσειπὼν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. — 12. Ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ἐσθῆτα ὤφθη ἀνθεινὴν [4]) ἀμπεχόμενος Ὀλυμπιονίκης ὤν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν λίθῳ καὶ αἷμα ἐῤῥύη, οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἕκαστος τετυπτημένος [5]), καὶ ἐβόων ἐπὶ τὸν ἀνθύπατον ἰέναι· ὁ δὲ Δημῶναξ, Μηδαμῶς, ἔφη, ἄνδρες, πρὸς τὸν ἀνθύπατον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. — 13. Τῶν δὲ ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς τις Ἀθήνῃσιν υἱὸν αὐτῷ δείξας πάνυ ὡραῖον, θηλυδρίαν δὲ καὶ διακεκλασμένον, Προσαγορεύει σε, ἔφη, ὁ ἐμὸς υἱὸς οὑτοσί· καὶ ὁ Δημῶναξ, Καλός, ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. — 14. Ἐρωτήσαντος δέ τινος, τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, Μόνον εὐδαίμονα, ἔφη, τὸν ἐλεύθερον· ἐκείνου δὲ φήσαντος, πολλοὺς ἐλευθέρους εἶναι, Ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι μήτε δεδιότα. Ὁ δέ, Καὶ πῶς ἄν, ἔφη, τοῦτό τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ [6])

---

1) Der Verf. unterbricht sich hier selbst „doch ist es zweckmäßiger (nicht schlechter) ꝛc. — Trotz dieser Unterbrechung folgt der Hauptsatz mit ἀνασιὰς οὖν — ἔφη, so daß die mit dem Genit. absol. begonnene Satzfügung durch den ganzen Abschnitt hindurchgeführt wird; οὖν wird, wie oft, zur Vermittelung der unterbrochenen und wieder aufgenommenen Construction hinzugefügt. — 2) Λύκειον — Ἀκαδημία — Ποικίλη (sc. στοά) sind die Namen der Oerter, an welchen jene Philosophen lehrten, und von denen sie auch zum Theil ihren Namen erhielten. — 3) heus tu! als Anruf. — 4) Bunte, mit Blumen durchwebte Kleider, welche die Sieger in öffentlichen Spielen zum Zeichen ihrer Siegesfreude trugen, waren sonst bei Männern ungeziemend. — 5) ein jeder der Anwesenden hielt sich in der Person des D. für beleidigt. — 6) ὡς τὸ πολύ meistens, gewöhnlich,

τούτοις[1]) δὲ δουλώμεθα. Καὶ μήν, ἔφη, εἰ κατανοήσεις τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ οὔτε ἐλπίδος οὔτε φόβου ἄξια, πανσομένων πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν καὶ τῶν ἡδέων. — 15. Περεγρίνου[2]) δὲ τοῦ Πρωτέως ἐπιτιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ πολλὰ καὶ τοῖς ἀνθρώποις προσέπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημῶναξ οὐ κυνᾷς, ἀπεκρίνατο· Περεγρῖνε οὐκ ἀνθρωπίζεις. — 16. Καὶ μὴν καὶ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον, ἀναστήσας καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιάν, ἤρετο, Τοιούτους ἄρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; — 17. Ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη πρὸ ὥρας ἀποθανόντα, καὶ ἠξίου ὄχημα ζεύγνυσθαι αὐτῷ καὶ ἵππους παρίστασθαι ὡς ἀναβησομένῳ καὶ δεῖπνον παρασκευάζεσθαι[3]), προσελθών, Παρὰ Πολυδεύκους, ἔφη, κομίζω σοί τινα ἐπιστολήν· ἡσθέντος δὲ ἐκείνου καὶ οἰηθέντος ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συντρέχει τῷ πάθει αὐτοῦ, καὶ εἰπόντος· Τί οὖν, ὦ Δημῶναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ; Αἰτιᾶταί σε, ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. — 18. Ὁ δ' αὐτὸς υἱὸν πενθοῦντι καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθείρξαντι προσελθὼν ἔλεγε μάγος τε εἶναι καὶ δύνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τοῦ παιδὸς τὸ εἴδωλον, εἰ μόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσειε μηδένα πώποτε πεπενθηκότας· ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκείνου ἐνδοιάσαντος καὶ ἀποροῦντος (οὐ γὰρ εἶχέ τινα, οἶμαι, εἰπεῖν τοιοῦτον), Εἶτ', ἔφη, ὦ γελοῖε,

was gleich nachher τὰ πολλά. — 1) nämlich der Furcht und der Hoffnung; der Glückliche soll aber ruhig und gelassen die Zukunft erwarten. — — 2) Peregrinos trieb seinen Cynismus soweit, daß er sich zuletzt zu Olympia selbst verbrannte; er macht hier dem Demonax den Vorwurf, er lebe nicht cynisch genug. — 3) Herodes, ein berühmter Philosoph in jener Zeit, übertrieb die Trauer um den Tod seines Lieblings so sehr, daß er Alles einrichten ließ, als ob jener noch lebe. Das Widersinnige derselben sucht ihm Dem. auf die hier erwähnte Weise bemerklich zu machen. —

μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις, μηδένος ὁρῶν πένθους ἄμοιρον; — 19. Εἰπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων, Ἀπίωμεν, Δημῶναξ, εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον καὶ προσευξώμεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, Πάνυ, ἔφη, κωφὸν ἡγῇ τὸν Ἀσκληπιόν, εἰ μὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκούειν. — 20. Ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους κομιδῇ ἀπαιδεύτους ἐν ζητήσει ἐρίζοντας, καὶ τὸν μὲν ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ οὐδὲν πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον, Οὐ δοκεῖ ὑμῖν, ὦ φίλοι [1]), ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τούτων τράγον ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὐτῷ κόσκινον ὑποτιθέναι; — 21. Καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξελαύνοντα (ἤδη δὲ ἀπῄει μετάπεμπτος, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ [2]) συνεσόμενος), Προσέρχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ. — 22. Ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χειμῶνος [3]), ἔφη τις τῶν φίλων, Οὐ δέδοικας, μὴ ἀνατραπέντος τοῦ σκάφους ὑπὸ ἰχθύων καταβρωθῇς; Κᾆτ' ἀγνώμων ἂν εἴην, ἔφη, ὀκνῶν ὑπὸ ἰχθύων καταδασθῆναι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. — 23. Ῥήτορι δέ τινι κάκιστα μελετήσαντι συνεβούλευσεν ἀσκεῖν καὶ γυμνάζεσθαι· τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἀεὶ ἐπ' ἐμαυτοῦ [4]) λέγω· Εἰκότως τοίνυν, ἔφη, τοιαῦτα λέγεις μωρῷ ἀκροατῇ χρώμενος. — 24. Πρεσβύτου τινὸς Ῥωμαίου εὐσωματοῦντος καὶ τὴν ἐνόπλιον [5])

---

1) So redet er die bei dem Streite Gegenwärtigen an. — 2) Dem Antoninus Pius; βασιλεύς wurde nämlich der röm. Imperator von den griech. Schriftstellern nach Christ. genannt. — Apollonius der Rhodier, ein alexandrinischer Dichter, hatte c. 200 n. Chr. ein Gedicht, die Argonautica, geschrieben. Außerdem lag in diesen Worten auch wohl eine beißende Beziehung auf den Zweck der Reise — für die Argonauten das goldene Vließ. — 3) gewöhnlich fuhren die Griechen im Winter nicht zur See. — 4) vor mir selbst, d. h. ich übe mich. — 5) den Fechterkampf, wie ihn die Gladiatoren erlernten und übten. Die erste Uebung in demselben ge-

αὐτῷ μάχην πρὸς πάτταλον ἐπιδειξαμένου καὶ ἱδρωμένου, Πῶς σοι, Δημῶναξ, μεμαχῆσθαι ἔδοξα; Καλῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀνταγωνιστὴν ἔχῃς. — 25. Καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους [1]) τῶν ἐρωτήσεων πάνυ εὐστόχως παρεσκεύαστο. Ἱδρωμένου γάρ τινος ἐπὶ χλευασμῷ, εἰ χιλίας μνᾶς ξύλων καύσαιμι, ὦ Δημῶναξ, πόσαι μναῖ ἂν καπνοῦ γένοιντο; Στῆσον [2]), ἔφη, τὴν σποδόν, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν καπνός ἐστιν. — 26. Πολυβίου δέ τινος, κομιδῇ ἀπαιδεύτου ἀνθρώπου καὶ σολοίκου, εἰπόντος, Ὁ βασιλεύς [3]) με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν· Εἶθε σε, ἔφη, Ἕλληνα [4]) μᾶλλον ἢ Ῥωμαῖον πεποίηκεν. — 27. Ἐπεὶ μέντοι λουόμενος ὤκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἡτιάσατό τις ὡς ἀποδειλιάσαντα, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος [5]), αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον. — 28. Ἱδρωμένου δέ τινος, Ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν ᾅδου, Περίμεινον, ἔφη, κἀκεῖθέν σοι ἐπιστελῶ. — 29. Ἀδμήτῳ δέ τινι, ποιητῇ φαύλῳ, λέγοντι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν ταῖς διαθήκαις κεκέλευκεν ἐπιγραφῆναι αὐτοῦ τῇ στήλῃ, — οὐ χεῖρον δὲ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Γαῖα λάβ' [6]) Ἀδμήτου ἔλυτρον, βῆ δ' εἰς θεὸν αὐτός·

γελάσας εἶπεν· Οὕτω καλόν ἐστιν, ὦ Ἄδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐβουλόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. — 30. Καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιόν τινα ἰδὼν τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μαστιγοῦντα, Παῦσαι, ἔφη, ὁμότιμον [7]) σαυτοῦ τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. — 31. Ἄλλῳ

---

schah auch gegen einen hölzernen Pfahl, aber mit hölzernen Waffen, während der Alte in Waffenrüstung war.

1) Die in Verlegenheit setzen sollen, verfänglich. — 2) = lege (auf die Wagschale) d. h. wäge ab. — 3) s. p. 239. Anm. 2. — 4) d. h. gebildet und gesittet, wie einen Hellenen; auch sprach er nicht rein griechisch, sonst hätte er gesagt: — τῇ Ῥωμαίων ἐγγράψατο πολιτείᾳ. — 5) d. h. nenne mir eine Sache, die einer solchen Aufopferung werth ist. — 6) st. ἔλαβε, wie βῆ s. ἔβη. — 7) eine Anspie-

δέ τινι στρατοπέδων ἅμα καὶ ἐθνους[1]) τοῦ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι ἐκ βασιλέως, ἐρομένῳ, πῶς ἄριστα ἄρξει, Ἀόργητος, ἔφη, καὶ ὀλίγα μὲν λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. — 31. Καὶ μὴν καὶ Ῥουφῖνον τὸν Κύπριον, λέγω δὲ τὸν χωλόν, τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου[2]), ἰδὼν ἐπὶ πολὺ τοῖς περιπάτοις ἐνδιατρίβοντα, Οὐδέν ἐστιν, ἔφη, ἀναισχυντότερον χωλοῦ Περιπατητικοῦ. — 32. Ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος[3]) ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ, ἀγαγέσθαι γυναῖκα, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλισόφῳ ἀνδρί, ἐλεγκώτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο, Οὐκοῦν, ὦ Ἐπίκτητε, δός μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. — 33. Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους καταστήσασθαι θέαν μονομάχων, προσελθὼν εἰς αὐτούς, Μὴ πρότερον[4]), ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἂν μὴ τοῦ ἐλέου τὸν βωμὸν καθέλητε. — 34. Ἐπεὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἠλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο, Μηδαμῶς τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτους μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. — 35. Ἤκουσα δὲ αὐτοῦ ποτε καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἔμπειρον ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἄν τε πονηροῖς, ἄν τε ἀγαθοῖς γράφωνται· οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων, οἱ δὲ ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους

---

lung auf die bekannte διαμαστίγωσις der Knaben bei den Lacedämoniern, durch welche sie zu freien Spartanern abgehärtet werden sollten.

1) ἔθνος ist hier der griech. Ausdruck für das römische provincia. — ἐμπιστεύειν wird hier, wie mehrere griech. Verba, construirt: sie regieren im Activ einen Accus. des näheren Objects und einen Dativ des persönl.; dessenungeachtet wird es im Pass. persönlich construirt, der Acc. des Objects aber beibehalten. — Buttm. §. 134, 7. — Ueber βασιλέως s. p. 139. N. 1. — 2) Hier bezeichnet es die peripatetische Schule, gleich darauf, wie gewöhnlich, einen Spatziergang, zuletzt ist es doppelsinnig. — 3) μὴ πρότερον — ἂν μή = nicht eher, als. — 4) ein Philosoph, der selbst unverheirathet war. —

γίγνονται. — 36. Ἐρωτηθεὶς δέ ποτε, τίς αὐτῷ ἀρέσκοι τῶν φιλοσόφων, ἔφη, Πάντες μὲν θαυμαστοί· ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένην, φιλῶ Ἀρίστιππον [1]). —

37. Ἐβίου δὲ ἡμῶναξ ἔτη ὀλίγου δέοντα [2]) τῶν ἑκατόν, ἄνοσος, ἄλυπος, οὐδένα ὀχλήσας τι ἢ αἰτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθρὸν οὐδένα οὐδεπώποτε ἐσχηκώς. Καὶ τοσοῦτον ἔρωτα ἔσχον πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε αὐτοὶ καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλάς, ὥστε παριόντι ὑπεξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γίγνεσθαι παρὰ πάντων. Τὸ τελευταῖον δέ, ἤδη ὑπέργηρως ὤν, ἄκλητος εἰς ἣν τύχοι παριὼν οἰκίαν [3]) ἐδείπνει καὶ ἐκάθευδε, τῶν ἐνοικούντων θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων [4]) τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσεληλυθέναι αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν· παριόντα δὲ αἱ ἀρτοπώλιδες ἀνθεῖλκον πρὸς αὑτάς, ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὸν ἄρτον, καὶ τοῦτο εὐτυχίαν ἑαυτῆς ἡ δεδωκυῖα ᾤετο. Καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας προσέφερον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. — 38. Στάσεως δέ ποτε Ἀθήνησι γενομένης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ φανεὶς μόνον σιωπᾶν ἐποίησεν αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, οὐδὲν εἰπὼν καὶ αὐτὸς ἀπηλλάγη. — 39. Ὅτε δὲ συνῆκεν οὐκέθ' οἷός τε ὢν [5]) αὐτῷ ἐπικουρεῖν, εἰπὼν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον τῶν κηρύκων πόδα [6]),

Ἄγει μὲν ἀγὼν τῶν καλλίστων ἄθλων ταμίας,
Καιρὸς δὲ καλεῖ μηκέτι μέλλειν.

---

1) Aristippus, Stifter der cyrenaischen Schule, c. 380 n. Chr. erklärte das höchste Vergnügen für das höchste Gut und suchte jenes in dem ungestörten Genusse einer heiteren und behaglichen Gegenwart. — 2) fast. — 3) = ἐδείπνει ἐν τῇ οἰκίᾳ, εἰς ἣν etc. — 4) zwei Constructionen sind von ἡγουμένων abhängig: 1. ein doppelter Accus., 2. ein Accus. m. Inf. — 5) das Partic. bei den Verb. des Wissens statt des Infin. im Deutschen. — 6) Vers eines Herolds, Heroldsruf od. Gesang. —

Καὶ πάντων ἀποσχόμενος ἀπῆλθε τοῦ βίου φαιδρός καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. — 40. Ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς ἐρομένου τινός, Περὶ ταφῆς τί κελεύεις; Μὴ πολυπραγμονεῖτε, ἔφη· ἡ γὰρ ὀδμή με θάψει [1]). Φαμένου δὲ ἐκείνου, Τί οὖν; οὐκ αἰσχρὸν ὀρνέοις καὶ κυσὶ βορὰν προτεθῆναι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα; Καὶ μὴν οὐδὲν ἄτοπον, ἔφη, τοῦτο, εἰ μέλλω καὶ ἀποθανὼν ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσεσθαι. — 41. Οἱ μέντοι Ἀθηναῖοι καὶ ἔθαψαν αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐπένθησαν, καὶ τὸν θῶκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ εἰώθει, ὁπότε κάμνοι, ἀναπαύεσθαι, προσεκύνουν, καὶ ἐστεφάνουν ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρός, ἡγούμενοι ἱερὸν εἶναι καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο. Ἐπὶ μὲν γὰρ τὴν ἐκφορὰν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἀπήντησε, καὶ μάλισια τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μέντοι ὑποδύντες [2]) ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸν τάφον.

Ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα· καὶ ἔστιν [3]) ἀπὸ τούτων τοῖς ἀναγιγνώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

---

1) Der Geruch des Leichnams wird Thiere anlocken. — 2) scil. τὸ φέρετρον, die Bahre. — 3) = ἔξεστιν.

Erklärung der im Lesebuche vorkommenden Wörter.

Anm. Man bemerke folgende Abkürzungen:
A. = Activum; M. = Medium; P. = Passivum; tr. = transitiv; intr. = intransitiv; E. = Einwohner; J. = Insel; N. = Name; St. = Stadt; Adj. = Adjectivum; Adv. = Adverbium; Conj. = Conjunction; Interj. = Interjection; Praep. = Praeposition; Pron. = Pronomen; S. = Substantivum. G. = Genit.; D. = Dativ.; A. = Accusativ.

Ἄβατος, ον, unzugänglich.
ἀβέβαιος, ον, unbeständig, unsicher.
Ἄβιοι, ων, οἱ, Abier, ein Stamm der Scythen.
ἀβλάβεια, ας, ἡ, Schuldlosigkeit, Unschuld.
ἀβρότης, ητος, ἡ, Schwelgerei.
Ἀγαθοκλῆς, έους, ὁ, Tyrann in Sicilien.
ἀγαθός, ή, όν, gut, brav, tapfer.
ἄγαλμα, ατος, τό, Bild, Statue.
Ἀγαμέμνων, ονος, ὁ, Herrscher in Mykenä.
ἄγαν, Adv., sehr, zu sehr.
ἀγανακτέω, bin unwillig, zornig.
ἀγαπάω, liebe.
ἀγάπη, ης, ἡ, Liebe.
Ἀγαρίστη, ης, ἡ, Mutter des Perikles.
ἀγγελία, ας, ἡ, Nachricht, Botschaft.
ἀγγέλλω, melde.
ἄγγελος, ου, ὁ, der Bote.
ἄγε, Interj., wohlan, nun.
ἀγείρω, sammle.
ἀγέλη, ης, ἡ, Heerde.
ἀγένητος, ον, ungeschehen.
ἀγεννής, ές, unedel (von Geburt und Gesinnung); feige.
ἀγέραστος, ον, ungeehrt.
ἄγημα, ατος, τό, Zug, Heer; Kern des Heeres.
ἀγήρως, ων, nicht alternd, unvergänglich.
Ἀγησίλαος, ου, ὁ, ein berühmter König und Feldherr der Spartaner.
Ἄγις, ιδος, ὁ, N. mehrerer Könige von Sparta.
ἁγιστεύω, halte heilig; reinige, sühne.
ἄγκιστρον, ου, τό, die Angel.
ἄγκυρα, ας, ἡ, der Anker.
ἁγνεύω, sühne, reinige.
ἀγνοέω, kenne nicht; P. bin unbekannt.
ἄγνοια, ας, ἡ, Unwissenheit, Unbekanntschaft.
ἀγνώμων, ον, undankbar.
ἀγνώς, ῶτος, ὁ, ἡ, unbekannt.
ἄγνωστος, ον, unbekannt, unberühmt.
ἀγορά, ᾶς, ἡ, der Markt.
ἀγορεύω, rede, bes. in der Versammlung.
ἀγράμματος, ον, ungebildet.
ἀγρεύω, fange, bes. auf der Jagd; durch List, verführe.
ἀγριαίνω, tr. mache wild; intr. werde böse.
Ἀγριᾶνες, ων, οἱ, Völkerschaft in Makedonien.
ἄγριος, α, ον, wild.
ἀγριότης, ητος, ἡ, Wildheit.

ἀγρόθεν, Adv., vom Lande her.
ἄγροικος, ον, bäurisch, grob, unwissend.
ἀγρός, οῦ, ὁ, Acker, Land.
ἀγρυπνέω, wache.
ἄγω, führe, treibe, bringe, führe ein; ziehe auf, halte; M. führe heim, heirathe.
ἀγών, ῶνος, ὁ, Kampf, Wettstreit.
ἀγωνίζομαι, kämpfe, wetteifere.
ἀδαμάντινος, η, ον, stählern.
ἀδεής, ές, furchtlos.
ἀδεια, ας, ἡ, Furchtlosigkeit.
Ἀδείμαντος, ον, ὁ, ein Anführer der Spartaner.
ἀδελφή, ῆς, ἡ, die Schwester.
ἀδελφιδοῦς, οῦ, ὁ, Bruders- oder Schwesterssohn, Neffe.
ἀδελφός, οῦ, ὁ, der Bruder. Adj. brüderlich, ähnlich.
ἄδηλος, ον, Adv. — ως, unbekannt, verborgen, heimlich.
ἀδιάφθορος, ον, unverdorben
ἀδίκημα, ατος, τό, Unrecht, Vergehen, Verbrechen, Sünde.
ἀδικία, ας, ἡ, Ungerechtigkeit.
ἄδικος, ον, ungerecht.
ἀδικῶν, οὖσα, οὖν, beleidigend, ὁ — der Beleidiger (c. Acc.).
ἀδολέσχης, ου, ὁ, der Schwätzer.
ἄδοξος, ον, unberühmt, unbekannt.
ἀδύνατος, ον, unmöglich.
ἀδωροδόκητος, ον, unbestechlich.
ἀεί, Adv., immer, stets.
ἀείδω, ᾄδω, singe.
ἀένναος, ον, immer fließend.
ἀετός, οῦ, ὁ, Adler.
ἀηδών, όνος, ἡ, Nachtigall.
ἀήθης, ες, ungewohnt.
ἀήρ, έρος, ὁ, Luft.
ἀθάνατος, ον, unsterblich.
Ἀθηνᾶ, ᾶς, ἡ, Athene, Minerva.
Ἀθῆναι, ῶν, αἱ, Athen, Hauptst. in Attika; Ἀθήνησι zu Athen.
Ἀθηναῖος, α, ον, athenisch; ὁ — der Athener.
ἄθικτος, ον, unberührbar.
ἀθλητής, οῦ, ὁ, Athlet, Kämpfer.
ἄθλιος, α, ον, Adv. — ως, mühsam, elend, schlecht.
ἆθλον, ου, τό, Kampfpreis.
ἄθλος, ου, ὁ, Kampf.
ἀθροίζω, versammele.
ἀθρόος, α, ον, häufig, heftig.
Ἄθως, ω, ὁ, Vorgebirge in Makedonien
Αἰακός, οῦ, ὁ, König in Aegina, später Richter in der Unterwelt.
Αἴγινα, ης, ἡ, Aegina, J. im saronischen Meerbusen. Αἰγινήτης, ου, ὁ, E. dieser J.
Αἴγυπτος, ου, ἡ, Aegypten.
αἰδέομαι, schäme, scheue mich; tr. verehre.
αἰδημοσύνη, ης, ἡ, Sittsamkeit.
αἰδήμων, ον, sittsam.
Ἅιδης, ου, ὁ, Hades, Gott der Unterwelt.
ἀΐδιος, α, ον, ewig.
αἰδώς, οῦς, ἡ, Schamhaftigkeit, Sittsamkeit, Achtung, Ehrfurcht.
Αἰήτης, ου, ὁ, mythischer König von Kolchis.
Αἰθίοψ, οπος, ὁ, der Aethiopier.
αἰθρία, ας, ἡ, die reine, heitere Luft.
Αἰκανός, οῦ, ὁ, ein Aequer (in Latium).
Αἴλιος Γάλλος, ου, ὁ, Aelius Gallus, ein gelehrter Römer zur Zeit des Augustus.
αἷμα, ατος, τό, Blut.
αἰνίττομαι, spreche in Räthseln, deute an.
αἰνέω, rühme, lobe.
αἴνησις, εως, ἡ, Bitte, Verlangen, Abforderung.
αἴξ, αἰγός, ἡ, die Ziege.
Αἰολεύς, έως, ὁ, ein Aeolier.
Αἰολίδης, ου, ὁ, Nachkomme des Aeolos, des Gottes der Winde.
Αἰολικός, ή, όν, äolisch.
αἱρετός, ή, όν, wünschenswerth, vorzüglich.
αἱρέω, nehme, nehme ein, weg, erobere; M. nehme mir, wähle.
αἴρω u. M. hebe, hebe auf, erhebe; blase auf.
αἰσθάνομαι, fühle, empfinde, bemerke, erfahre.

αἴσθησις, εως, ἡ, Empfindung.
αἰσθητήριον, ου, τό, Sitz der Sinne, die Sinne.
αἴσιος, α, ον, günstig.
ἀΐσσω, springe auf, stürze hin.
Αἰσχίνης, ου, ὁ, berühmter atben. Redner, Gegner des Demosthenes.
αἰσχρός, ά, όν, Adv. — ῶς, schimpflich, schändlich.
αἰσχύνω, beschäme; M. u. P. schäme mich.
Αἴσωπος, ου, ὁ, Aesop, ein Fabeldichter.
Αἰσώπειος, α, ον, äsopisch.
αἰτέω u. M. bitte, bettle; verlange, fordere.
αἴτημα, ατος, τό, Bitte, Forderung.
αἰτία, ας, ἡ, Ursache, Grund, Schuld.
αἰτιάομαι, klage an, beschuldige.
αἴτιος, α, ον, schuldig; S. der Urheber.
αἰχμάλωτος, ον, gefangen: S. der Kriegsgefangene.
αἰχμή, ῆς, ἡ, die Lanze.
αἰών, ῶνος, ὁ, Zeit, Lebenszeit.
Ἀκαδημία, ας, ἡ, ein Uebungsplatz im Keramikus (außerhalb der Mauern) zu Athen mit schattigen Spaziergängen.
Ἀκαμαντίδης, ου, ὁ, Bürger des Stammes Akamantis.
ἀκανθώδης, ες, mit Dornen bewachsen.
Ἀχαρνάν, ᾶνος, ὁ, E. von Ἀχαρνανία, der westlichsten Landschaft in Mittel-Griechenland.
ἀκαρπία, ας, ἡ, Unfruchtbarkeit.
ἄκαρπος, ον, unfruchtbar.
ἀκέραιος, ον, unversehrt.
ἀκίβδηλος, ον, unverfälscht.
ἀκίνδυνος, ον, 1) sicher, frei von Gefahr; 2) gefahrlos, nicht gefährlich.
ἄκληρος, ον, ohne Erbtheil, arm.
ἄκλητος, ον, nicht eingeladen.
ἀκμάζω, bin in Fülle und Kraft, blühe.
ἀκμή, ῆς, ἡ, Spitze, Gipfel; Blüthe, Schärfe (der Augen).
ἀκοή, ῆς, ἡ, das Gehör; Pl. die Ohren.
ἀκολουθέω, folge.
ἀκόμψως, Adv., unartig, nicht fein.
ἀκοντίζω, werfe, schleudere.
ἀκόντιον, ου, τό, Wurfspieß.
ἀκόντισις, εως, ἡ, das Schleudern, Werfen des Wurfspießes.
ἀκόντισμα, ατος, τό, Geschoß, Lanze, Wurfspieß.
ἀκοντιστής, οῦ, ὁ, Schleuderer.
ἀκούω, c. Gen. und Acc., höre.
Ἀκραγαντῖνος, ου, ὁ, E. von Agrigent, St. auf Sicilien.
ἀκρατής, ές, c. G. 1) unmächtig, 2) seiner selbst nicht mächtig, unmäßig.
ἄκρατος, ον, ungemischt, S. τὸ — ungemischter Wein.
ἀκρίβεια, ας, ἡ, Genauigkeit, Festigkeit.
ἀκριβής, ές, Adv. ῶς, genau, bestimmt, sorgsam, eifrig.
ἀκριβόω, lerne, prüfe genau.
ἄκριτος, ον, ohne Urtheil und Recht.
ἀκροάομαι, höre zu.
ἀκροασία, ας, ἡ, das Anhören.
ἀκροατής, οῦ, ὁ, der Zuhörer.
ἀκροβολίζομαι, werfe von fern, reize zum Angriff.
ἀκροθίνιον, ου, τό u. Plr. die Erstlinge der Früchte, der Beute ꝛc. als Opfer für die Götter.
ἀκρόπολις, εως, ἡ, Burg, Schutzmauer.
ἄκρος, α, ον, spitz, äußerst; ausgezeichnet; τὸ ἄκρον, die Spitze.
ἀκρωτήριον, ου, τό, Vorgebirge.
ἀκτίς, ῖνος, ἡ, der Strahl.
ἄκων, ουσα, ον, ungern, wider Willen.
ἀλαλά, ῆς, ἡ, Kriegsgeschrei.
ἀλαλάζω, jauchze.
Ἄλβα, ης, ἡ, St. in Latium.
ἀλγηδών, όνος, ἡ, Schmerz.
ἀλγέω, empfinde Schmerz.
ἄλγος, ους, τό, Schmerz.
ἀλεεινός, ή, όν, heiß.

ἀλείπτης, ου, ὁ, Einsalber; der einübt und unterweis't.
ἀλείφω, salbe, rüste.
ἄλεκτος, ον, ungesagt.
ἀλεκτρυών, όνος, ὁ, der Hahn.
Ἀλεξανδρεύς, έως, ὁ, E. von Alexandria.
Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander.
ἀληθεύω, rede die Wahrheit.
ἀληθής, ές, wahr.
ἀληθινός, ή, όν, wahr, wahrhaft.
Ἀλήϊον, ου, τό, die aleïsche Ebene in Kl. Asien.
ἀλίμενος, ον, ohne Hafen.
ἁλιεύς, έως, ὁ, der Fischer.
Ἁλικαρνασσεύς, έως, ὁ, E. v Halikarnassus, St. in Kl. Asien.
ἅλις, Adv., genug.
ἁλίσκομαι, werde gefangen.
ἀλκή, ῆς, ἡ, Kraft, Stärke, Gewalt, Gegenwehr.
ἄλκιμος, 3 u. 2, stark, kräftig.
Ἀλκμηνίδης, ου, ὁ, Sohn der Ἀλκμήνη, d. i. Herkules.
ἀλλά, aber, sondern, doch; wohlan; ἀλλὰ μήν, aber doch; ἀ. γάρ, aber freilich.
ἀλλάσσω, verändere.
ἀλλήλων, etc. einander.
ἀλλοεθνής, ές, fremd.
ἅλλομαι, springe.
ἄλλος, η, ον, ein anderer.
ἀλλότριος, α, ον, c. G. fremd, fremdartig, frei.
ἅλμα, ατος, τό, Sprung.
ἄλογος, ον, vernunftlos, unvernünftig.
ἁλουργής, ές u. γός, ή, όν, purpurn.
ἅλοχος, ου, ἡ, die Gattinn.
ἄλσος, ους, τό, der Hain.
ἄλυπος, ον, ohne Kummer.
ἀλύω, bin müßig.
Ἀλφειός, οῦ, ὁ, Fluß in Elis.
ἄλφιτον, ου, τό, Gerstenmehl, ein aus demselben bereitetes Brot.
ἀλωπέκιον, ου, τό, junger Fuchs.
ἀλώπηξ, εκος, ἡ, Fuchs.
ἁλώσιμος, ον, einnehmbar.
ἅλωσις, εως, ἡ, Eroberung.
ἅμα, Adv. zugleich.
Ἀμαζονίς, ίδος, u. Ἀμαζών, όνος, ἡ, die Amazone.
ἀμαθής, ές, ungelehrt, ungebildet, unerfahren, unwissend.
ἀμαθία, ας, ἡ, Unwissenheit.
Ἀμάλθεια, ας, ἡ, Nymphe, bekannt wegen ihres Wunderhorns.
ἅμαξα, ης, ἡ, Wagen, Lastwagen.
ἁμαρτάνω, fehle, verfehle c. G.; vergehe mich, sündige.
ἁμάρτημα, ατος, τό, Fehler, Sünde.
ἁμαρτία, ας, ἡ, Fehler, Vergehen.
ἀμαυρός, ά, όν, dunkel, unbekannt.
ἄμαχος, ον, ohne Kampf.
ἀμάω, schneide ab, ernte; M. ernte ein, erwerbe.
ἀμβλύς, εῖα, ύ, stumpf, stumpfsinnig.
ἀμβροσία, ας, ἡ, die Götterspeise.
ἀμέλγω, melke.
ἀμέλεια, ας, ἡ, Vernachlässigung.
ἀμηχανέω, bin nicht im Stande, weiß mir nicht zu helfen.
ἀμνημονέω, bin uneingedenk.
ἀμοιβή, ῆς, ἡ, Vergeltung.
ἄμοιρος, ον, untheilhaftig, frei von c. G.
Ἄμοργος, ου, ἡ, eine der sporadischen I., Vaterland des Dichters Simonides.
ἄμορφος, ον, ungestaltet, häßlich.
ἄμουσος, ον, ungebildet.
ἄμπελος, ου, ἡ, Weinstock.
ἀμπ-έχω, thue um; M. habe, ziehe an, um.
ἀμύητος, ον, nicht eingeweiht.
ἄμυνα, ης, ἡ, Schutz, Abwehr.
ἀμύνω, beschütze; M. wehre von mir ab.
Ἀμφεῖον, ου, τό, Tempel des Amphion.
ἀμφιέννυμι, bekleide.
Ἀμφίπολις, εως, ἡ, St. in Makedonien.
Ἀμφικτύονες, ων, οἱ, Amphiktyonen, Abgeordnete sämmtlicher hellenischer Stämme, welche die Angelegenheiten der Staaten unter einander leiten sollten.
ἀμφισβητέω, streite, bestreite.

ἀμφισβήτητος, ον, zweifelhaft.
ἀμφότερος, α, ον, jeder von beiden; κατ' ἀμφοτέρους, von beiden Seiten.
ἄν (particula potentialis) zeigt an, daß unter gewissen Umständen etwas geschehen würde, könnte, dürfte, möchte: „wohl", nach dem Relativ öfter = immer.
ἀνά, Praep. c. Acc., an, auf; temporell: hindurch; causal: gemäß; je (von Zahlen).
ἀνα-βαίνω, steige hinauf, besteige.
ἀνάβασις, εως, ἡ, Hinaufgehen, Hinaufzug, Zug.
ἀναβάτης, ου, ὁ, der Reiter.
ἀνα-βιβάζω, führe hinauf.
ἀνα-βλέπω, blicke auf, an.
ἀνα-βοάω, schreie auf, rufe.
ἀν-αγγέλλω, melde.
ἀνα-γιγνώσκω, lese vor, durch.
ἀναγκάζω, zwinge.
ἀναγκαῖος, α, ον, nothwendig, unvermeidlich.
ἀνάγκη, ης, ἡ, Nothwendigkeit.
ἀν-αγορεύω, benenne, bezeichne.
ἀνύγραπτος, ον, unauslöschlich.
ἀναγραφή, ῆς, ἡ, Darstellung.
ἀνα-γράφω, schreibe auf, stelle dar.
ἀνάγω, führe hinauf. P. fahre hinauf, segle ab.
ἀνα-δέω, binde, fessele; M. nehme für mich ein.
ἀνα-δίδωμι, gebe hin.
ἀνα-δύω, bringe hinauf; pf. und aor. 2 intr. gehe auf; M. ziehe mich zurück.
ἀνα-ζεύγνυμι, schirre an.
ἀνα-ζητέω, suche auf.
ἀνάθημα, ατος, τό, Weihgeschenk.
ἀναίδεια, ας, ἡ, Unverschämtheit.
ἀναιδής, ές, unverschämt.
ἀναίρεσις, εως, ἡ, Auslieferung; Ermordung.
ἀν-αιρέω, nehme weg, auf; tödte. M. nehme auf mich.
ἀναισχυντος, ον, unverschämt.
ἀναίτιος, ον, unschuldig.
ἀνα-καίω, zünde an.
ἀνα-καλέω, rufe auf, herbei, zurück; lade ein.
ἀνά-κειμαι, liege da, bin aufgehängt.
ἀνα-κοινόομαι, theile mit, vereinige.
ἀνακομιδή, ῆς, ἡ, Rückkehr.
ἀνα-κράζω, schreie auf.
ἀνα-λαμβάνω, nehme auf, an, ergreife.
ἀνα-λύω, löse auf; segle ab.
ἀνα-μαστεύω, suche auf.
ἀνα-μένω, erwarte.
ἀνα-μιμνήσκω, erinnere, M. erinnere mich.
ἀνάξιος, ον, unwürdig.
ἀνάπαλιν, Adv. wiederum, umgekehrt.
ἀναπαύλη, ης, ἡ, Ruhestätte.
ἀνα-παύω, beendige, M. ruhe aus.
ἀνα-πείθω, überrede, bewege.
ἀνα-πέμπω, schicke, leite hin.
ἀνα-πλάσσω, bilde, ersinne, erfinde, erschaffe, stelle dar.
ἀνάπλεος, ον (— ως, ων), voll.
ἀνα-πορεύομαι, marschire hinauf.
ἀναπνοή, ῆς, ἡ, der Athem.
ἀν-άπτω, zünde an.
ἀνα-ῥώννυμι, tr. stärke wieder, intr. genese.
ἀναρχία, ας, ἡ, Herrscherlosigkeit, Verwirrung.
ἀνα-σκοπέω, beachte genau.
ἀνάστασις, εως, ἡ, Aufbruch.
ἀνα-στέλλω, entsende, (v. Kleide) schlage zurück, Aor. 2. P. gebe auf.
ἀνα-τείνω, tr. spanne, breite aus, in die Höhe; intr. reiche.
ἀνα-τέλλω, gehe, stehe auf.
ἀνατολή, ῆς, ἡ, 1) Aufgang, 2) das Morgenland.
ἀνα-τίθημι, setze, stelle, richte auf; weihe.
ἀνα-τρέπω, wende, kehre um.
ἀνα-τρέφω, ziehe auf, ernähre.
ἀνα-τρέχω, laufe hinauf, zurück.
ἀνα-φέρω, bringe hinauf, herbei, beziehe; P. steige hinauf.

ἀνα-χωρέω, gehe zurück, ziehe ab.
ἀναχώρησις, εως, ἡ, 1) der Rückzug; 2) der Zufluchtsort.
ἀνδραγαθία, ας, ἡ, Tapferkeit, Vortrefflichkeit.
ἀνδραποδίζω, unterjoche, verkaufe als Sclaven.
ἀνδραποδισμός, οῦ, ὁ, Unterjochung.
ἀνδράποδον, ου, τό, der Sclav.
ἀνδρεία, ας, ἡ, Tapferkeit.
ἀνδρεῖος, α, ον, tapfer, muthig.
ἀνδριάς, άντος, ὁ, Bildsäule.
ἀνδριαντοποιία, ας, ἡ, Bildhauerkunst.
ἀνδροφόνος, ου, ὁ, Mörder.
ἀνδρών, ῶνος, ὁ, Männersaal.
ἀνελεύθερος, ον, nicht frei.
ἀνελλιπής, ές, unablässig.
ἀνέλπιστος, ον, Adv. — ως, unverhofft.
ἄνεμος, ου, ὁ, Wind.
ἀνενθουσίαστος, ον, nicht begeistert.
ἀνέξοδος, ον, geheim, verborgen.
ἀνεπικλήτως, Adv. unangefochten.
ἀνεπίληπτος, ον, untadelhaft.
ἀνεπιτήδειος, ον, ungeschickt.
ἀνεπιτηδεύτως, Adv. ungeziert.
ἀν-ερεθίζω, reize auf.
ἀν-έρπω, winde, klimme hinauf.
ἄνεσις, εως, ὁ, Erholung.
ἄνευ. Adv. u. Praep. c. G. ohne.
ἀν-ευρίσκω, finde auf.
ἀν-έχω, halte auf. M. ertrage.
ἀνεψιός, οῦ, ὁ, der Vetter.
ἀνήκεστος, ον, unheilbar.
ἀνήρ, ἀνδρός, ὁ, der Mann.
ἀνθεινός, ή, όν, blumig, bunt.
ἀνθ-έλκω, ziehe an mich.
ἀνθρώπινος, η, ον, menschlich.
ἄνθρωπος, ου, ὁ, der Mensch.
ἀνθύπατος, ου, ὁ, Proconsul.
ἀνιάω, kränke, betrübe, τὰ ἀνιῶντα das Kränkende.
ἀν-ίημι, lasse nach, löse auf.
ἀν-ίστημι, tr. stelle auf; intr. stehe auf, erhebe mich.
ἀννέφελος, ον, unbewölkt.
Ἀννίβας, α (ου), ὁ, Hannibal.
Ἄννων, ωνος, ὁ, Hanno.
ἄνοδος, ου, ἡ, Zugang.
ἀνόητος, ον, unverständig.
ἀν-οίγω, -οίγνυμι, öffne.
ἀνοικοδομέω, baue auf.
ἀνομία, ας, ἡ, Gesetzlosigkeit, Unrecht.
ἀνόμοιος, ον, unähnlich.
ἀνομοιότης, ητος, ἡ, Ungleichheit.
ἄνομος, ον, ungesetzlich.
ἀνόσιος, ον, gottlos.
ἄνοσος, ον, ohne Krankheit.
ἄνους, ουν, unverständig, sinnlos.
ἀντ-αγορεύω, widerspreche.
ἀντ-αγωνίζομαι c. D., kämpfe dagegen.
ἀντ-ακούω, höre, vernehme dagegen.
ἀντ-αλλάσσω, tausche ein, um; M. gebe, opfere auf, τί τινος.
ἄν τε — ἄν τε, entweder — oder.
ἀντ-ερωτάω, frage dagegen.
ἀντ-έχω, halte aus, Stand.
ἀντί, Praep. c. G. vor, für, anstatt.
ἀντι-γράφω, erwidere (schriftlich).
ἀντι-λέγω, widerspreche.
Ἀντίλοχος, ου, ὁ, S. des Nestor.
ἀντίπαλος, ον, entgegenstehend, S. der Gegner.
ἀντιπαρ-άγω, rücke vor.
ἀντίπους, οδος, ὁ, Gegenfüßler.
Ἀντισθένης, ους, ὁ, Schüler des Sokrates.
ἀντι-στρατεύω u. M. ziehe entgegen.
ἀντι-στρατοπεδεύομαι, schlage gegenüber ein Lager auf.
ἀντι-τάσσω, stelle entgegen.
ἀντι-τίθημι, setze entgegen.
ἀντι-φιλοτιμέομαι, eifere dagegen, setze einen Ehrgeiz in etwas.
Ἀντιφῶν, ῶντος, ὁ, berühmter Redner in Athen.
ἀντλέω, schöpfe (Wasser).
ἄντρον, ου, τό, Höhle.
ἀντ-ωνέομαι, biete dagegen.
ἀνύω, ἀνύτω, vollende, erfülle, fordere.
ἄνω, Adv. oberhalb, aufwärts.
ἀνώγεων, ω, τό, Saal.

ἀξίνη, ης, ἡ, die Axt.
ἀξιόλογος, ον, schätzenswerth.
ἄξιος, α, ον, 1) würdig c. G. 2) geziemend.
ἀξιόω, halte für werth, verlange.
ἀξίωμα, ατος, τό, Ehre, Ansehen.
ἀξίωσις, εως, ἡ, Achtung, Würde.
ἀόργητος, ον, ruhig, ohne Zorn, unparteiisch.
ἀπ-αγορεύω, verbiete, lehne ab.
ἀπ-άγχομαι, hänge mich auf.
ἀπ-άγω, führe fort, zurück; intr. ziehe ab.
ἄπαις, δος, ὁ, ἡ, kinderlos.
ἀπαλλαγή, ῆς, ἡ, Entfernung, Befreiung.
ἀπ-αλλάσσω, verändere, entferne, entlasse; M. entferne mich; P. werde verlassen, befreit c. G. —
ἁπαλός, ή, όν, zart, weichlich, mild.
Ἀπαμεύς, έως, ὁ, E. der St. Apamea in Syrien.
ἀπ-αντάω, begegne, gehe hinzu.
ἅπαξ, Adv., einmal.
ἀπ-αξιόω, verschmähe.
ἀπαράσκευος, ον, ungerüstet, unvorbereitet.
ἅπας, ασα, αν, ganz, gesammt.
Ἀπατούριοι, ων, οἱ, die Apaturien, ein dreitägiges Fest zu Athen.
ἀπείθεια, ας, ἡ, Ungehorsam.
ἀπ-ειλέω, drohe.
ἄπ-ειμι (εἶναι), bin entfernt.
ἄπ-ειμι, gehe fort, weg, hin.
ἀπειρία, ας, ἡ, Unerfahrenheit.
ἄπειρος, ον, 1) unerfahren, unkundig; 2) unermeßlich, sehr groß.
ἀπ-εργάζομαι, vollende, führe aus.
ἀπ-έρχομαι, gehe fort, hinaus.
ἀπεψθος, ον, abgekocht, geläutert.
ἀπ-εχθάνομαι, bin verhaßt.
ἀπέχθεια, ας, ἡ, Groll, Haß, Feindschaft.
ἀπ-έχω, tr. halte zurück, intr. bin entfernt. M. c. G. enthalte, entferne mich.
ἀπήνη, ης, ἡ, der Wagen.
ἀπιστέω, mißtraue.
ἄπιστος, ον, unzuverlässig.
ἄπλαστος, ον, ungekünstelt.
ἀπληστία, ας, ἡ, Unersättlichkeit.
ἁπλόος, όη, οον, einfach.
ἀπό, Praep. c. G. von; von — an, seit; von — her; aus, vermittelst.
ἀπο-βαίνω, gehe fort; impers. es ereignet sich; τὸ ἀποβαῖνον, der Erfolg.
ἀποβατήριος, ου, Beiname des Zeus, als Beschützers der Seefahrt (Landung).
ἀπο-βάλλω, werfe weg, verliere.
ἀπο-βλέπω, sehe auf, an.
ἀπο-γεύομαι, c. G. koste, versuche.
ἀπο-γιγνώσκω, gebe auf, verzweifle (τί und τινός).
ἀπόγονος, ου, ὁ, der Nachkomme.
ἀπο-γράφω, schreibe auf; M. lasse einschreiben, eintragen.
ἀπο-δακρύω, beweine.
ἀπο-δείκνυμι (ἀπο-δεικνύω, ἀποδείκω), bezeichne, stelle dar, ernenne, erwähle, mache zu etwas.
ἀπο-δειλιάω, bin od. werde furchtsam, zaghaft.
ἀπο-δέχομαι, nehme (gern) an, auf.
ἀπο-δημέω, bin außer Landes.
ἀπο-διδράσκω, entlaufe, entgehe c. Acc.
ἀπο-δίδωμι, gebe zurück. M. verkaufe.
ἀπόδοσις, εως, ἡ, Zurückgabe, Wiedererstattung.
ἀποδοτέος, ον, zu zuertheilen.
ἄποθεν u. ἄπωθεν, Adv. von fern.
ἀπο-θερίζω, schneide ab.
ἀπο-θνήσκω, sterbe.
ἀπο-θύω, opfere (das Gelobte).
ἀποικία, ας, ἡ, Ansiedlung, Colonie.
ἀπ-οικίζω, entsende als Colonie.
ἀπ-οικοδομέω, verbaue, vermaure.
ἀποκαθ-ίστημι, stelle wieder her.
ἀπο-κηρύσσω, enterbe.
ἀποκομιδή, ῆς, ἡ, Rückkehr.
ἀπο-κόπτω, schneide ab; P. (von der Stimme) versage.

ἀπο-κρίνομαι, M. antworte.
ἀπο-κρούω, stoße fort, vertreibe.
ἀπο-κρύπτω, verberge, M. halte geheim.
ἀπο-κτείνω, tödte.
ἀπο-λαμβάνω, nehme weg, ergreife.
ἀπο-λαύω, c. G. genieße, ziehe Nutzen.
ἀπο-λείπω, verlasse, hinterlasse, P. bin verlegen.
ἀπ-όλλυμι, tr. richte zu Grunde, intr. gehe zu Gr., verloren.
Ἀπόλλων, ωνος, ὁ, Gott der Dicht- und Bogenkunst, der Musik, der Rache, Weissagung ꝛc.
ἀπολογέομαι, vertheidige (besond., mich).
ἀπολογία, ας, ἡ, Vertheidigung.
ἀπ-ολοφύρομαι, bejammere.
ἀπο-λύω, befreie; schmelze ab.
ἀπο-μάχομαι, wehre ab.
ἀπο-μιμνήσκω, erinnere, M. — mich; χάριν, erweise Dank.
ἀπο-μνημονεύω, erwähne.
ἀπο-νέμω, theile zu.
ἀπο-νοστέω, kehre zurück.
ἄπονος, ον, Adv. — ως, mühlos.
ἀπο-πέμπω, entsende, geleite.
ἀπο-πλανάομαι, irre ab.
ἀπο-πνίγω, tr. erstücke, erwürge; P. intr., ertrinke.
ἀπο-πτύω, speie aus, verabscheue.
ἀπορία, ας, ἡ, Mangel, Verlegenheit.
ἄπορος, ον, hülflos, verlegen.
ἀπόῤῥητος, ον, geheim.
ἀπόῤῥοια, ας, ἡ, Ausfluß, Bach.
ἀπο-σαλεύω, liege auf offnem Meere vor Anker.
ἀπο-σείω, werfe ab, M.
ἀπο-σκώπτω, verspotte.
ἀπόστασις, εως, ἡ, Abfall.
ἀπο-στέγω, halte ab.
ἀπο-στέλλω, entsende.
ἀπο-στερέω, beraube.
ἀπο-στρέφω, wende ab.
ἀπο-σχολάζω, bin unthätig.
ἀπο-τειχίζω, ummauere.
ἀπο-τίθημι, lege ab, verschwende.
ἀπο τίνω, (τίω), bezahle, büße, M. nehme Rache an Jem. (τινά).
ἀπότομος, ον, steil.
ἀπο-τρέπω, wende ab.
ἀπο-τρίβω, reibe ab, bes. im M.
ἀπο-τυγχάνω u. ἀπο-τυχέω, c. G. verfehle, erlange nicht.
ἀπο-φαίνω, zeige, mache zu etwas, mache bekannt, M. erkläre.
ἀπο-φέρω, trage fort, liefere aus.
ἀπο-φεύγω, entfliehe.
ἀπόφθεγμα, ατος, τό, Ausspruch.
ἀποφράς, άδος, (sc. ἡμέρα) Unglückstag.
ἀπο-χωρέω, gehe fort, c. G.
ἀποχώρησις, εως, ἡ, Abzug.
ἀποψηφίζω, u. M. entferne durch Abstimmen, stoße aus.
ἄπρακτος, ον, unvollendet, unverrichteter Sache.
ἄπτερος, ον, ungeflügelt.
ἅπτω, zünde an; verbinde, M. fasse an, berühre, ergreife.
ἀπ-ωθέω, stoße, dränge fort.
ἀπώλεια, ας, ἡ, Verderben.
ἄρα, also, folglich.
Ἀράξης, ου, ὁ, Fluß in Asien.
Ἀραχῶτος, ου, ὁ, Arachosien.
Ἄρβάκης, ου, ὁ, Arbaces.
Ἄρβηλα, ων, τά, St. in Assyrien.
Ἀργεῖος, α, ον, argivisch; S. E. der St. Ἄργος, ους, τό in Ἀργολίς, ίδος, ἡ, einer Landschaft im Peloponnes.
ἀργεύω, ἀργέω, bin unthätig.
Ἀργοναύτης, ου, ὁ, Argonaute.
ἀργός, όν, unthätig, unfruchtbar.
ἀργυρογνώμων, ονος, ὁ, Münzwardein, -Prüfer.
ἄργυρος, ου, ὁ, Silber.
ἀργύρεος, α, ον, silbern.
Ἀρδεάτης, ου, ὁ, E. der St. Ἀρδέα, ας, in Hetrurien.
ἄρδην, Adv., gänzlich, v. Grund aus.
Ἄρειος πάγος, Hügel des Ares, mit dem ehrwürdigsten Gerichtshofe Athens.
Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Beisitzer dess.
ἀρέσκω, gefalle, M. bin zufrieden.

ἀρετή, ῆς, ἡ, Tugend, Tapferkeit, Vorzug.
ἀρητήρ, ῆρος, ὁ, Prieſter, Poët, (ἀρην) G. ἀρνός, ὁ, Lamm.
ἀριθμέω, zähle, rechne.
ἀριθμητικός, ή, όν, rechnend. S.
ἀριθμός, οῦ, ὁ, die Zahl.
ἄριστα, Adv. am beſten.
ἀριστάω, frühſtücke.
ἀριστερός, ά, όν, link.
ἀριστεύω, c. G. zeichne mich aus.
ἄριστον, ου, τό, Frühſtück.
ἀριστοποιέομαι, frühſtücke.
ἄριστος, ον, beſte. Sup. zu ἀγαθός.
Ἀρκαδία, ας, ἡ, Landſchaft im Peloponnes.
ἀρκέω, genüge, M. bin zufrieden.
ἄρκτος, ου, ὁ, ἡ, Bär; Norden.
ἅρμα, ατος, τό, der Wagen.
ἁρματοτροχία, ας, ἡ, das Wagengeleiſe.
Ἀρμένιος, ου, ὁ, Armenier (Armenien, Land in Aſien).
ἁρμόζω u. ἁρμόττω, füge, richte ein; impers. es geziemt ſich. M. füge mich.
ἁρμοστής, ου, ὁ, Harmoſt, Statthalter.
ἀρνέομαι, läugne.
ἄροτος, ου, ὁ, das Pflügen.
ἁρπαγή, ῆς, ἡ, der Raub.
ἁρπάζω, 1) raube, 2) ergreife ſchnell.
ἅρπαξ, αγος, ὁ, ἡ, räuberiſch.
ἅρπη, ης, ἡ, die Sichel.
ἁρπάτος, ον, feſt, hart.
ἄρρην, εν, männlich.
ἀρρώστημα, ατος, τό, Schwäche.
ἄρρωστος, ον, ſchwach, kraftlos.
Ἄρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Diana, Göttinn der Jagd.
ἄρτιος, α, ον, gerade, unverſehrt, geſund.
ἀρτοπῶλις, ιδος, ἡ, Brotverkäuferinn.
ἄρτος, ου, ὁ, das Brot.
ἀρύω, ſchöpfe.
ἀρχαιολογία, ας, ἡ, Alterthumskunde.
ἀρχαῖος, α, ον, alt, ehrwürdig.
ἀρχεῖα, ων, τά, Behörden.
ἀρχή, ῆς, ἡ, 1) Anfang, Urſprung; 2) Amt, Herrſchaft.
ἀρχηγός, οῦ, ὁ, Stifter, Führer.
ἀρχίδιον, ου, τό, Unterbeamter.
ἀρχικός, ή, όν, c. G. zum Herrſchen geſchickt.
ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, Baumeiſter.
ἄρχω, c. G. bin der erſte, herrſche; M. fange an.
ἄρχων, οντος, ὁ, der Herrſcher.
ἀσαφής, ές, undeutlich.
ἀσέβεια, ας, ἡ, Gottloſigkeit.
ἀσεβής, ές, gottlos, ſchlecht.
ἀσθένεια, ας, ἡ, Schwäche.
ἀσθενής, ές, ſchwach.
ἄσημος, ον, unberühmt.
ἀσκέω, übe (körperlich).
Ἀσκληπιεῖον, ου, τό, Tempel des Aſklepios.
ἀσπάζομαι, umarme, ergreife.
Ἀσπασία, ας, ἡ, Gemahlinn des Perikles.
ἀσπίς, ίδος, ἡ, der Schild.
Ἀστακηνοί, ῶν, οἱ, indiſches Volk.
ἀστείως, Adv., fein, witzig.
ἀστένακτος, ον, ohne zu ſeufzen.
ἀστήρ, έρος, ὁ, Stern, Geſtirn.
ἄστρον, ου, τό, Geſtirn.
ἀστρονομέω, beobachte Sterne.
ἄστυ, εος, τό, die Stadt.
ἀσύμμετρος, ον, unverhältnißmäßig.
ἀσύμφωνος, ον, nicht übereinſtimmend.
ἀσφάλεια, ας, ἡ, Sicherheit.
ἀσφαλής, ές, ſicher, feſt.
ἀσχημονέω, handle unſchicklich.
ἀσχολία, ας, ἡ, das Geſchäft.
ἀσωτία, ας, ἡ, Schwelgerei.
ἄτακτος, ον, Adv. — ως, ungeordnet.
ἀταξία, ας, ἡ, Unordnung.
ἀτέλεστος, ον, unvollendet.
ἄτιμος, ον, ungeehrt, ehrlos.
ἄτοπος, ον, ungereimt, thöricht.
ἀτρεμέω, bin ruhig, ſtill.
ἄτρεπτος, ον, unerſchrocken.
Ἀτρεύς, έως, ὁ, König von Mykenä.

Ἀττικός, ή, όν, attisch. S. E. von Attika.
ἀτύφως, Adv. ohne Stolz.
ἀτυχέω, bin unglücklich, verfehle.
ἀτυχία, ας, ἡ, Unglück.
αὖ, Adv. wiederum.
Αὐγέας, ου, ὁ, König in Elis.
Αὔγουστος, ου, ὁ, Augustus.
αὖθις, Adv. wieder, wiederum.
αὐλητής, οῦ, ὁ, Flötenspieler.
αὐλός, οῦ, ὁ, die Flöte.
αὐξάνω und αὔξω, vermehre. M. und P. wachse.
αὔριον, Adv. morgen.
αὐτάρκεια, ας, ἡ, Genügsamkeit.
αὐτάρκης, ες, genügsam.
αὐτήκοος, ον, selbst hörend.
αὐτίκα, Adv., sogleich.
αὐτόθεν, Adv.. von eben daher.
αὐτόθι u. αὐτοῦ, Adv., ebendaselbst.
αὐτόματος, ον, Adv — ως, freiwillig.
αὐτονομία, ας, ἡ, Selbständigkeit.
αὐτόνομος, ον, selbständig, unabhängig.
αὐτόπυρος, ον, ganz von Weizen.
αὐτός, ή, ό, 1) selbst, 2) (Cas. obliqui) er, sie, es, 3) ὁ — eben derselbe.
αὐτοσχεδιάζω, erkläre sogleich.
αὐτόχθων, ονος, ὁ, ἡ, eingeboren.
αὐτοψία, ας, ἡ, eignes Anschauen.
αὐχέω, rühme, prahle.
αὐχήν, ένος, ὁ, Hals, Nacken.
αὐχμός, οῦ, ὁ, die Dürre.
ἀφ-αιρέω, nehme, ziehe ab, beraube.
ἀφ-άλλομαι, springe herab.
ἀφανής, ές, Adv. — ῶς, unmerklich, unbedeutend, unberühmt, heimlich.
ἀφανίζω, verscheuche, räume aus dem Wege.
ἁφελῶς, Adv., einfach, mäßig.
ἀφ-έψω, verjünge durch Kochen.
ἀφ-ηγέομαι c. G., führe an.
ἄφήγησις, εως, ἡ, Erzählung.
ἀφθονία, ας, ἡ, Fülle, Menge.
ἄφθονος, ον, Adv. — ως, reichlich.
ἀφ-ίημι, entlasse, entsende, lasse los.
ἀφ-ίστημι, tr. stelle fort, bewege zum Abfall; intr. stehe, falle ab, entferne mich.
ἄφλαστον, ου, τό, Zierrath am Hintertheil des Schiffes.
ἔφνω, Adv., plötzlich, unerwartet.
Ἄφοβος, ου, ὁ, einer der Vormünder des Demosthenes, der ihm einen Theil seines Vermögens entzogen hatte.
ἄφοδος, ου, ἡ, Abzug, Aufbruch.
ἀφόρητος, ον, unverträglich.
ἀφορία, ας, ἡ, Unfruchtbarkeit.
ἀφ-ορίζω, bestimme, bezeichne.
ἀφορμή, ῆς, ἡ, Ort zum Angriff, Ausmarsch.
ἄφορος, ον, unfruchtbar.
Ἀφροδίτη, ης, ἡ, Venus.
ἄφρων, ον, unverständig, sinnlos, thöricht.
ἀφυής, ές, ungeschickt.
Ἀχαΐς, ίδος, ἡ, Achäerinn.
ἀχαριστέω, bin undankbar.
ἄχθομαι, bin ärgerlich, unwillig.
ἀχρεῖος, 2 u. 3. } unnütz, un-
ἄχρηστος, ον } brauchbar.
ἄχρι, c. G, bis.
ἄψαυστος, ον, unerreichbar.

Βαβυλών, ῶνος, ἡ, Hauptst. von Babylonien, am Euphrat.
βαδίζω, gehe.
βάθος, ους, τό, die Tiefe.
βαθύς, εῖα, ύ, tief.
βαίνω, gehe, steige.
βακτηρία, ας, ἡ, Stock.
Βάκτριοι, ων, οἱ, E. von Βάκτρα, ων, τά, der Hauptst. von Baktrien.
βακχεύω, tr. begeistere, berausche, intr. rase, handle, bin begeistert.
βάλλω, werfe, schleudere.
βάναυσος, ον, handwerksmäßig.
βάπτω, tauche ein.
βαρβαρίζω, spreche, denke ausländisch.
βαρβαρικός, ή, όν und

βάρβαρος, ον, barbarisch, feindlich, S. der Fremde, der Feind.
βαρύς, εῖα, ύ, schwer, lästig.
βαρύτης, ητος, ἡ, die Schwere.
βάσανος, ου, ἡ, Prüfstein.
βασίλεια, ων, τά, Königsburg, Schloß.
βασιλεία, ας, ἡ, Würde, Reich eines Königs.
βασιλεύς, έως, ὁ, König.
βασιλικός, ή, όν, Adv. — ως, königlich.
βασιλεύω, c. G., herrsche als König.
βαστάζω, trage, erwäge.
βέβαιος, 3 u. 2, Adv. — ως, stark, fest, sicher, beständig, zuverlässig.
Βέλεσυς, υος, ὁ, Gründer der medischen Herrschaft.
Βελλεροφόντης, ου, ὁ, Sohn des Glaukos, tödtete die Chimaira.
βέλος, ους, τό, Geschoß.
Βέρρης, ου, ὁ, Verres.
Βήϊοι, ων, οἱ, Veji, St. in Hetrurien.
βῆμα, ατος, τό, Schritt, Rednerbühne.
βιάζω, zwinge.
βίαιος, α, ον, gewaltsam, grausam.
βιαιότης, ητος, ἡ, Härte.
Βίας, ου, ὁ, einer von den 7 Weisen Griechenlands.
βιβλίον, ου, τό, Buch.
βιβρώσκω, esse, verzehre.
Βιθυνός, οῦ, ὁ, E. von Bithynien in Kl. Asien.
βίος, ου, ὁ, das Leben.
βιοτεύω, lebe (von etwas).
βιόω, lebe
βλαβερός, ά, όν, schädlich.
βλάβη, ης, ἡ, Schaden, Verlust.
βλακεύω, bin faul.
βλάπτω, schade, mißhandle; P. leide Verlust.
βλέμμα, ατος, τό, der Blick.
βλέπω, sehe, blicke an.
βλίττω, nehme Honig weg.
βοάω, rufe, schreie.
βοήθεια, ας, ἡ, Hülfe, Beistand.
βοηθέω, komme zu Hülfe.
βοηθός, όν, helfend, zur Hülfe.
βοιωταρχέω, bin Anführer in
Βοιωτία, ας, ἡ, Böotien, Landschaft Griechenlands.
βορά, ᾶς, ἡ, Fraß, Speise.
βόσκημα, ατος, τό, Vieh; Viehtrift, Weide; Stall.
Βόσπορος, ου, ὁ, (Ochsenfurt) N. 1) der thrakischen und kimmerischen Meerenge, 2) eines an letzterer gelegenen Reiches.
βότρυς, υος, ὁ, die Traube.
βουκόλος, ου, ὁ, Rinderhirt.
βουλεύω, rathe, M. berathe, beschließe.
βουλή, ῆς, ἡ, 1) Rath, 2) Rathsversammlung.
βούλησις, εως, ἡ, Wille, Absicht.
βούλομαι, will, wünsche.
βοῦς, βοός, ὁ, u. ἡ, das Rind, der Ochse, die Kuh.
βραδύς, εῖα, ύ, Adv. — έως, langsam, bedächtig.
Βρασίδας, ου, ὁ, Feldherr der Spartaner.
βραχίων, ονος, ὁ, der Arm.
βραχύς, εῖα, ύ, kurz, gering.
βραχύτης, ητος, ἡ, die Kürze.
Βρεττανικός, ή, όν, brittisch.
Βρισηΐς, ίδος, ἡ, Tochter des Briseus.
Βροῦτος, ου, ὁ, Brutus.
βρωτός, ή, όν, eßbar.
Βυζάντιος, ου, ὁ, E. von Βυζάντιον, ου, τό, später Konstantinopel.
βυθός, οῦ, ὁ, die Tiefe.
βωμός, οῦ, ὁ, der Altar.

Γάγγης, ου, ὁ, Ganges, Fl. in Indien.
Γάϊος, ου, ὁ, Cajus.
Γαλάτης, ου, ὁ, der Gallier.
Γαλακτοφάγος, ου, ὁ, Milchesser.
γαμβρός, οῦ, ὁ, Schwiegersohn, Schwager.
γαμέω, heirathe, M. nubo.
γάρ, Conj., denn, nämlich.

γαστρίμαργος, ου, ὁ, Schlemmer.
γέ (enklitisch), wenigstens, zwar, quidem.
γελάω, lache, belache.
γελοῖος, α, ον, lächerlich.
Γέλων, ωνος, ὁ, Gelon, Tyrann von Agrigent.
γέλως, ωτος, ὁ, Lachen, Lächeln — παρέχειν, Gelächter erregen.
γελωτοποιός, οῦ, ὁ, Spaßmacher.
γενεά, ᾶς, ἡ, Geschlecht.
γενειήτης, ου, Adj. bärtig.
γένεσις, εως, ἡ, Geburt, Entstehung.
γενναῖος, α, ον, edel, muthig.
γένος, ους, τό, Geschlecht, Art.
Γεράνεια, ας, ἡ, Bergspitze mit Schloß am korinthischen Meerbusen.
γέρανος, ου, ὁ, der Kranich.
γέρας, ατος, (αος, γέρως, τό, das Ehrengeschenk.
Γέργις, ιθος, ἡ, St. in Aeolis.
γέρων, οντος, ὁ, der Greis.
γεύω, gebe zu kosten, M. koste, genieße, versuche.
γέφυρα, ας, ἡ, Brücke, Damm.
γεωμόρος, ου, ὁ, Landbesitzer.
γεωργία, ας, ἡ, Landbau, Zucht, Wirthschaft.
γεωργός, οῦ, ὁ, der Landmann.
γῆ, γῆς, ἡ, die Erde, das Land.
γῆρας, αος u. ως, τό, das Alter.
γηράσκω, werde alt.
γίγας, αντος, ὁ, Riese, Gigant.
γίγνομαι, werde, entstehe, komme zu Stande, geschehe; gelange.
γιγνώσκω (γιν.), erkenne, verstehe, entscheide, beschließe.
γλυκύς, εῖα, ύ, süß, angenehm.
γλῶσσα, ης, ἡ, Zunge, Sprache.
Γναῖος, ου, ὁ, Cnäus.
γναφεῖον, ου, τό, Walkmühle.
γνήσιος, α, ον, ebenbürtig, ächt.
γνώμη, ης, ἡ, Meinung, Gedanke, Einsicht, Gesinnung; γνώμην ποιοῦμαι, habe im Sinne, beabsichtige.
γνώμων, ονος, ὁ, ἡ, Beurtheiler, Kenner.
γνωρίζω, mache bekannt; prüfe.
γνώριμος, η, ον, berühmt, bekannt, vornehm: S. der Bekannte.
γνώρισμα, ατος, τό, Kennzeichen.
γογγυλίς, ίδος, ἡ, die Rübe.
γοητεύω, bezaubere, gewinne.
γόμφος, ου, ὁ, Kiel, Balken.
γονεύς, έως, ὁ, Vater, Erzeuger; Plur. die Aeltern.
Γοργίας, ου, ὁ, berühmter Sophist.
Γορδίας, ου, ὁ, König von Phrygien.
γοῦν (γὲ οὖν), also, wenigstens.
Γοργών, όνος, ἡ, Gorgone (Medusa); Plur. Töchter des Phorkys und der Keto.
Γράκχος, ου, ὁ, Gracchus.
γράμμα, ατος, τό, der Buchstabe; Plur. die Schriften.
γραμμή, ῆς, ἡ, Linie, Streif.
γραῦς, γραός, ἡ, alte Frau, Greisinn.
γραφή, ῆς, ἡ, (schriftl.) Anklage.
γραφικός, ή, όν, kunstverständig.
γράφω, schreibe, stelle dar, male.
γυμνάζω u. M. übe mich.
γυμνικός, ή, όν, gymnisch — ἀγών Kampfspiel.
γυμνός, ή, όν, nackt.
γυναικεῖος, α, ον, weibisch, weiblich.
γυνή, αικός, ἡ, Frau, Gemahlinn.
γύψ, γυπός, ὁ, der Geier.

Δαίδαλος, ου, ὁ, berühmter Bildhauer aus Athen.
δαιμόνιος, α, ον, göttlich; τὰ δαιμόνια, göttliche Schickungen.
δαίμων, ονος, ὁ, ἡ, Gottheit.
δάκνω, beiße.
δάκρυον, ου, τό, die Thräne.
δακρύω, weine.
δακτύλιος, ου, ὁ, der Ring.
δάκτυλος, ου, ὁ, der Finger.
δανείζω, leihe aus, M. leihe mir.
δανειστής, οῦ, ὁ, Geldwechsler.
δαπάνη, ης, ἡ, der Aufwand.

δαπανηρός, ή, όν, verschwenderisch.
δαρεικός, οῦ, ὁ, persische Goldmünze, etwa = 4⅔ Thaler.
δασμός, οῦ, ὁ, Tribut, Abgabe.
δάφνη, ης, ἡ, Lorbeerbaum.
δαψιλής, ές, reichlich.
δέ, Conj. aber, doch, μὲν — δέ = zwar, aber (öfter gar nicht zu übersetzen); καὶ — δέ = aber auch.
δεῖ, impers., es ist nöthig; M. δέομαι, habe nöthig, bedarf c. Gen., bitte.
δείκνυμι, zeige.
δειλία, ας, ἡ, die Feigheit.
δειλός, ή, όν, feig, furchtsam.
δεῖμα, ατος, τό, Furcht, Schrecken.
δεινός, ή, όν, 1) furchtbar, gefährlich; 2) tüchtig zu etwas.
δεινότης, ητος, ἡ, Tüchtigkeit.
δειπνέω u. M. speise, esse.
δειπνίζω, speise, bewirthe.
δεῖπνον, ου, τό, Gastmahl.
δέω oder δεύδω, Aor. δεῖσαι, fürchten.
δεκαέτης, ες, zehnjährig.
δεκαετία, ας, ἡ, Zeit von 10 Jahren.
δεκατεύω, nehme den Zehnten.
δέκατη, ης, ἡ, Zehnte.
Δελφοί, ῶν, οἱ, Delphi, St. in Phokis, berühmt durch das Orakel des Apollo.
δένδρον, ου, τό, der Baum.
δεξιόομαι, umarme, bewillkommne.
δεξιός, ά, όν, recht.
δέος, ους, τό, die Furcht.
δέρας, ατος, τό, Fell, Fließ.
δέρμα, ατος, τό, die Haut.
δεσμεύω, binde, fessele.
δεσμός, οῦ, ὁ, die Fessel, Pl. τὰ δεσμά, die Bande.
δεσμωτήριον, ου, τό, Gefängniß.
δεσπότης, ου, ὁ, Herr, Gebieter.
δεύτερος, α, ον, der zweite.
δεύω, benetze.
δέχομαι, nehme an, auf, folge.
δέω, binde, fessele.
δή, Adv., nun, also; nämlich; denn.
Δηϊόκης, ου, ὁ, Dejoces, König der Meder.
δῆλος, η, ον, offenbar, deutlich.
δηλόω, offenbare, zeige an.
δημηγορέω, rede zum Volke.
δημηγόρος, ου, ὁ, Volksredner.
Δημήτηρ, τρος, ἡ, Demeter, Ceres, Göttinn des Ackerbaus.
δημιουργός, οῦ, ὁ, Verfasser, Urheber.
δημοκρατία, ας, ἡ, Volksherrschaft.
δῆμος, ου, ὁ, Volk, Gau.
δημόσιος, α, ον, öffentlich; δημοσίᾳ, publice.
δημότης, ου, ὁ, Bürgersmann.
Δημοχάρης, ου, ὁ, ein Oheim des Demosthenes.
δήποτε, Adv., also, nun denn, doch?
δήπου, Adv., also, doch.
διά, Praep. I, c. Gen., 1) local: durch, hindurch. 2) temp.: nach (nach Verlauf); 3) causal: a. durch, vermittelst. b. in (διὰ φιλίας in Freundschaft d. h. freundlich). II. c. Acc. wegen, durch.
δια-βαίνω, gehe hindurch, über.
δια-βάλλω, setze über; tadele, werfe vor; verleumde.
διάβασις, εως, ἡ, Uebergang.
δια-βιβάζω, setze, fahre über.
δια-βιόω, durchlebe.
δια-βοάω, verbreite, mache bekannt, berühmt.
διαβολή, ῆς, ἡ, Verleumdung, Beschuldigung, Vorwurf.
δια-βουλεύομαι, beschließe.
δι-αγγέλλω, verkündige.
δια-γιγνώσκω, entscheide, bestimme, unterscheide.
δια-γράφω, 1) beschreibe genau, 2) vertilge (durch Schreiben).
δι-άγω, bringe hin, verlebe, halte hin, auf.
δια-δέχομαι, übernehme.
διάδημα, ατος, τό, Kopfbinde, Stirnband.
δια-δίδωμι, vertheile.

διαδοχή, ῆς, Nachfolge.
διάδοχος, ου, ὁ, Nachfolger.
διάθεσις, εως, ἡ, Anordnung.
διαθήκη, ης, ἡ, Testament.
δια-θρέω, suche auf, erkenne.
δίαιτα, ης, ἡ, Lebensweise.
δια-καρτερέω, halte aus.
διά-κειμαι, bin gesinnt, gehe um.
δια-κινδυνεύω, bestehe (Gefahr).
δια-κλάω, zerbreche, verweichliche.
δια-κομίζω, trage, bringe über.
διακονία, ας, ἡ, Dienst.
διάκονος, ου, ὁ, der Diener.
δια-κρίνω, entscheide, trenne.. P. trenne mich.
δια-κωλύω, halte auf, ab, hindere gänzlich.
δια-λαλέω, schwatze hin u. her.
δι-αλλάσσω, verändere, vertausche, versöhne. M. versöhne mich. P. bin verschieden.
δια-λέγομαι, M. mit Aor. I. P., unterrede mich.
διάλειμμα, ατος, τό, Zwischenraum.
δια-λείπω, tr. lasse durch, dazwischen; intr. vergehe.
δια-λογίζομαι, überlege, unterrede mich.
διαλογισμός, οῦ, ὁ, Unterredung.
δια-λύω, löse auf, trenne, vernichte, zerstöre; bezahle; vollende. M. schlichte.
δια-μαντεύομαι, suche Orakel.
δι-αμαρτάνω, fehle beständig, verfehle.
δια-μειδιάω, lache, lächle.
δια-μένω, bleibe, daure.
δια-μερίζω, vertheile.
δια-μνημονεύω, erwähne.
διανεμητικός, ή, όν, zutheilend.
διάνοια, ας, ἡ, Gedanke, Einsicht, Vorhaben, Gesinnung.
δι-ανύω, lege zurück, vollende.
δια-πειράομαι, c. G., besuche, bereise.
δια-πείρω, durchbohre.
δια-πέμπω, sende aus, besorge.
δια-περαίνω, vollende.
δια-πίπτω, falle durch, verfehle.
δια-πλάσσω, stelle dar.
διάπλους, ου, ὁ, Ueberfahrt.
δια-πονέω, übe tüchtig. M. — mich.
δια-πορεύω, führe durch. M. gehe, reise durch, lege zurück.
δια-πραγματεύομαι, unterhandle.
δια-πράσσω, vollführe. M. unterhandle, richte aus. P. P. actum est de me.
διάπυρος, ον, ganz feurig.
διάπυστος, ον, bekannt, erforscht.
δι-αρκέω, genüge ganz.
διαρκής, ές, hinreichend.
δι-αρπάζω, raube, plündere.
δια-ῤῥέω, fließe hindurch.
δια-σκεδάζω = σκεδάννυμι, trenne, zerstreue.
δια-σπάω, zerreiße.
δια-σπείρω, zerstreue, vertheile.
διάστασις, εως, ἡ, Zwietracht.
διάστημα, ατος, τό, Abstand.
δια-στέλλω, trenne, entferne.
δια-σχίζω, trenne, spalte.
δια-σώζω, rette, erhalte.
δια-ταράσσω, verwirre.
δια-τάσσω, ordne. M. richte ein.
δια-τείνω, dehne aus. M. strecke aus.
δια-τελέω, vollende, fahre fort. c. Partic. adverbial zu fassen: immer.
δια-τίθημι, ordne.
δια-τρέπω, wende, bringe ab.
δια-τρέφω, ernähre, erhalte.
διατριβή, ῆς, ἡ, Beschäftigung, Unterhaltung; Vergnügungsort.
δια-τρίβω, reibe auf; bringe zu.
δια-φαίνω, mache deutlich, offenbar.
δια-φέρω, unterscheide mich; διαφέρων c. G. unterschieden, ausgezeichnet.
διαφερόντως, Adv., ausgezeichnet.
δια-φεύγω, entfliehe, entkomme.
δια-φθείρω, vernichte, verliere, tödte, bestehe; P. komme um.
διαφορά, ᾶς, ἡ, Uneinigkeit, Streit, Eifersucht.
διάφορος, ον, ausgezeichnet.

διάφραγμα, ατος, τό, Zwiſchenwand.
διαφυλάττω, bewahre, beobachte, halte.
δια-χέω, 1) vergieße, 2) heitere auf, vergnüge.
διδακτός, ή, όν, lehrbar.
διδασκαλεῖον, ου, τό, Schule.
διδάσκαλος, ου, ὁ, Lehrer.
διδάσκω, lehre.
δίδυμος, η, ον, doppelt; Pl. Zwillinge.
δίδωμι, gebe, verleihe.
διεκ-πίπτω, ſtürze hinaus.
διέκπλους, ου, ὁ, Durchfahrt.
διέξ-ειμι, gehe, nehme durch.
διεξ-έρχομαι, erzähle.
δι-έρχομαι, gehe, ziehe durch.
δι-ερωτάω, forſche aus.
δι-έχω, bin entfernt.
δι-ηγέομαι, erzähle.
διήγημα, ατος, τό, Erzählung, Anekdote.
δι-ήκω, erſtrecke mich.
διθύραμβος, ου, ὁ, Dithyrambe, Ode.
δι-ίστημι, trenne.
δικάζω, richte, urtheile.
δίκαιος, α, ον, Adv. — ως, gerecht, billig.
δικαιοσύνη, ης, ἡ, Gerechtigkeit, Unparteilichkeit.
δικαστής, οῦ, ὁ, der Richter.
δίκη, ης, ἡ, Recht, δίκην δίδωμι, leide Strafe.
δικτάτωρ, ορος, ὁ, Dictator, die höchſte Gewalt b. d. Römern.
δίμηνος, ον, zweimonatlich; τὸ — Zeit von zwei Monaten.
διό, deshalb: διόπερ, eben deshalb.
δι-οικέω, ordne, richte ein.
διοικισμός, οῦ, ὁ, Trennung, Ueberſiedelung.
Διομήδης, ους, ὁ, König in Argos.
δι-ορίζω, beſtimme, meſſe ab.
δίπλαξ, ακος, ὁ, ἡ, doppelt gelegt. S. das Doppelgewand.
δίς, Adv., zweimal.
διτάλαντος, ον, von 2 Talenten.
διφθέρα, ας, ἡ, Fell, Haut.
δίχοστασία, ας, ἡ, Zwieſpalt.
διψάω, dürſte.
διωγμός, οῦ, ὁ, Verfolgung.
διώκω, verfolge.
Διώνη, ης, ἡ, erſte Gemahlinn des Zeus.
δίωξις, εως, ἡ, Verfolgung.
δοκέω, glaube, meine, ſcheine: δοκεῖ, es ſcheint — gut.
δόκιμος, ον, angeſehn, vornehm, gültig, ächt.
δοκός, οῦ, ὁ, der Balken.
δόλος, ου, ὁ, Liſt, Hinterliſt.
δόξα, ης, ἡ, Meinung, Annahme, Glaube; Schein; Ruhm.
δόχη, ης, ἡ, das Reh.
δόρυ, ατος, τό, Lanze. Pl. das Holz an den Schiffen.
δορυφορέω, trage eine Lanze, als Leibwächter.
δορυφόρος, ου, ὁ, Lanzenträger.
δόσις, εως, ἡ, Gabe, Geſchenk.
δουλεία, ας, ἡ, Sclaverei.
δουλεύω, diene, bin unterthänig.
δούλη, ης, ἡ, die Sclavinn.
δουλικός, ή, όν, knechtiſch.
δοῦλος, ου, ὁ, der Sclav.
δουλόω, unterjoche.
δούλωσις, εως, ἡ, Unterjochung.
Δράκων, οντος, ὁ, Geſetzgeber der Athener (vor Solon).
δρᾶμα, ατος, τό, Handlung, Schauſpiel.
δραπέτης, ου, ὁ, entlaufener Sclav.
δραπετεύω, reiße aus.
δραχμή, ῆς, ἡ, Drachme (¼ Thlr.).
δρέπανον, ου, τό, die Sichel.
δρέπω, pflücke. M. gewinne, ziehe Nutzen.
δριμύς, εῖα, ύ, zornig.
δριμύτης, ητος, ἡ, Scharfſinn.
δρομαῖος, α, ον, laufend.
δρόμος, ου, ὁ, Lauf, Gang.
δρῦς, νός, ἡ, die Eiche.
δύναμαι, kann, vermag, gelte.
δύναμις, εως, ἡ, Macht, Gewalt, Kraft.
δυσαστεία, ας, ἡ, Herrſchaft.
δυναστεύω, beherrſche, bezwinge.

δυνάστης, ου, ὁ, Herr, Herrscher, Machthaber.
δυνατός, ή, όν, möglich, mächtig; οἱ — die Vornehmen.
δύο, δυοῖν, zwei.
δυσγένεια, ας, ἡ, unedle Abkunft.
δυσειδής, ές, häßlich.
δύσμαχος, ον, schwer zu bekämpfen.
δυσμενής, ές, feindselig.
δυσόρατος, ον, schwer zu sehen.
δύσποτμος, ον, unglücklich.
δυσπρόσοδος, ον, schwer zugänglich.
δυσχείρωτος, ον, schwer zu handhaben.
δυσχεραίνω, bin unwillig.
δυσχερής, ές, schwer, drückend, lästig.
δυσχωρία, ας, ἡ, unwegsame, schwer zu bereisende Gegend.
Δωδωνίς, ίδος, aus Δώδωνα, ης, ἡ, in Epirus, mit dem ältesten Orakel des Zeus.
δῶμα, ατος, τό, das Haus.
Δωρικός, ή, όν, dorisch.
δωρεά, ᾶς, ἡ, das Geschenk.
δωροδοκέω, 1) bestehe, 2) nehme Geschenke, lasse mich bestechen.
δῶρον, ου, τό, das Geschenk.
δωροφορέω, bringe Geschenke.

Ἐάν, Conj. c. Conjunct., wenn; ἐάν τε — ἐάν τε, entweder, oder.
ἔαρ, ἔαρος, τό, der Frühling.
ἐαρινός, ή, όν, im Frühling.
ἑαυτοῦ, ῆς, seiner, ihrer selbst.
ἑβδομάς, άδος, ἡ, die Woche.
ἐγ-γλύφω, grabe, kratze ein.
ἔγγονος, ου, ὁ, Enkel, Enkelinn.
ἐγ-γράφω, schreibe ein. M. lasse einschreiben (als Bürger).
ἐγγυάω, sage zu. M. bin Bürge; bewerbe, verlobe mich.
ἐγγυητής, οῦ, ὁ, der Bürge.
ἐγγύς, Adv. c. G., nahe, nahe bei. ἐγγυτάτω, sehr nahe.
ἐγείρω, wecke, errege, pf. 2. bin wach.
ἐγ-καλέω, werfe vor, tadle.
ἐγ-καλλωπίζομαι, ziere mich.
ἐγ-καρτερέω, ertrage.
ἐγκατα-λαμβάνω, fange, belagere darin.
ἐγκατα-λέγω, lese mit ein.
ἐγκατα-λείπω, lasse zurück.
ἐγ-κειμαι, liege an.
ἐγ-κελεύομαι, fordere auf, ermuntere.
ἔγκλημα, ατος, τό, Anklage, Vorwurf, Vergehen.
ἐγκράτεια, ας, ἡ, Enthaltsamkeit, Beherrschung.
ἐγκρατής, ές, sich selbst beherrschend, enthaltsam, mäßig.
ἐγκωμιάζω, preise, rühme.
ἐγκώμιον, ου, τό, Lob, Lobrede.
ἐγ-τυγχάνω, c. D., treffe auf: ὁ ἐντυγχάνων, der erste beste, jeder.
ἐγ-χαράττω, präge ein.
ἐγ-χειρίζω, händige ein.
ἔγχελυς, υος, ἡ, der Aal.
ἐγώ, ich, ἔγωγε, ich wenigstens.
ἔδαφος, ους, τό, der Boden.
ἐθέλω u. θέλω, will.
ἐθίζω, gewöhne; pf. 2. (ἔθω) εἴωθα, bin gewöhnt.
ἔθνος, ους, τό, das Volk.
ἔθος, ους, τό, Sitte, Gebrauch.
εἰ, Conj. c. Ind. u. Optat., 1) wenn, 2) ob, 3) daß (nach wundern ꝛc.).
εἰδοῖ, ῶν, οἷς, die Idus.
εἶδος, ους, τό, Gestalt, Schönheit.
εἴδωλον, ου, τό, Gestalt, Bild.
εἴθε, Adv., wenn doch, utinam.
εἰκάζω, vergleiche, vermuthe.
εἰκαστής, οῦ, ὁ, der etwas vermuthet.
εἰκῇ, Adv., unbesonnen, temere.
εἰς-κομίζω u. M. trage, bringe hinein.
εἰκονισμός, οῦ, ὁ, Vergleichung.
εἰκός (neutr. u. εἰκώς von ἔοικα) billig.
εἴκοσι (ν), zwanzig.
εἰκότως, Adv., billig, offenbar, natürlich, mit Recht.
εἰκών, όνος, ἡ, Bild, Ebenbild.
Εἵλως, ωτος, ὁ, Helote, Leibeigene bei den Spartanern.

Εἰλωτικός, ή, όν, helotiſch.
εἰμί, εἶναι, bin.
εἶμι, ἴέναι, (gehe), werde gehen.
εἰρεσία, ας, ἡ, das Rudern.
εἰρήνη, ης, ἡ, der Friede.
εἰρκτή, ῆς, ἡ, Gefängniß.
εἰρωνικῶς, Adv., ironiſch.
εἰς od. ἐς, Praep. c. Acc., 1) an, auf, in, zu, gegen. 2) temp.: bis zu, auf. 3) cauſal: für, auf; in Bezug auf.
εἷς, μία, ἕν, G. ἑνός, μιᾶς, ἑνός, einer, e, es.
εἰς-άγω, führe ein.
εἰς-ακούω c. G., höre, höre an.
εἰς-έρχομαι, gehe, komme hinein.
εἴσοδος, ου, ἡ, Eingang.
εἰς-οπτρίζομαι, ſpiegle mich.
εἰς-πέτομαι, fliege hinein.
εἰς-ρίπτω, werfe hinein.
εἰσφορά, ᾶς, ἡ, das Eintreiben.
εἶτα, Adv., darauf; frag.: und doch?
ἐκ, ἐξ, Praep. c. G., 1) local: aus. 2) temp.: von — an, ſeit. 3) cauſ.: von, nach.
Ἑκάβη, ης, ἡ, Hekuba, Gemahlinn des Priamus.
ἕκαστος, η, ον, ein jeder.
ἑκάτερος, α, ον, jeder von beiden.
ἐκ-βαίνω, gehe hinaus.
ἐκ-βάλλω, werfe hinaus, vertreibe; mache einen Ausfall.
Ἐκβάτανα, ων, τά, Hauptſt. von Medien.
ἐκ-βοάω, ſchreie auf.
ἔκγονος, ον, abſtammend. S. Nachkomme.
ἐκ-δέρω, ziehe die Haut ab.
ἐκ-δέχομαι, nehme auf, heraus.
ἐκ-διαιτάω, gew. M., weiche ab von der früheren Lebensart, ſchweife aus.
ἐκ-δίδωμι, gebe, liefere aus.
ἔκδρομή, ῆς, ἡ, Ausfall.
ἐκ-δύω, ziehe aus, werfe ab; M. ziehe mir aus, lege ab.
ἐκεῖ, Adv., dort.
ἐκεῖθεν, Adv., von dorther.
ἐκεῖνος, η, ον, jener, e, es.
ἐκ-θέω, mache einen Ausfall.
ἐκ-θρώσκω, ſpringe auf.
ἐκ-καθαίρω, reinige.
ἐκ-καλύπτω, enthülle.
ἐκ-κλέπτω, entreiße durch Liſt.
ἐκκλησία, ας, ἡ, Verſammlung.
ἐκ-κολάπτω, kratze, lösche aus.
ἐκ-κομίζω, trage fort; M. laſſe hinaustragen; begebe mich fort.
ἐκ-λάμπω, glänze, leuchte hervor.
ἐκ-λέγω, wähle aus.
ἐκ-λείπω, tr. verlaſſe; intr. höre auf.
ἐκ-λύω, löſe auf, entkräfte.
ἐκ-μηρύω, entfalte. M. entwickele mich, defilire.
ἑκούσιος, α, ον, Adv. — ως, freiwillig.
ἔκπαλαι, Adv., längſt.
ἐκ-πέμπω, entſende.
ἐκ-πηδάω, ſpringe, eile heraus.
ἐκ-πίπτω, 1) falle heraus, werde vertrieben. 2) werde zu Theil (Orakel).
ἐκ-πλέω, ſchiffe aus.
ἐκ-πλήττω, erſchrecke, überraſche. P. erſchrecke (intr.) τί od. τινί, vor, über etwas.
ἐκ-πολεμόω, rege auf zum Kriege.
ἐκ-πολιορκέω, erobere, vertreibe mit Gewalt.
ἐκ-πυνθάνομαι, erforſche, erfrage.
ἔκπωμα, ατος, τό, Becher.
ἐκ-στρατεύω u. M. ziehe zu Felde.
ἐκ-σώζω, rette, bringe heraus.
ἐκ-τειχίζω, baue wieder auf.
ἐκ-τίθημι, ſetze aus.
ἕκτος, η, ον, der ſechſte.
ἔκτοτε, Adv., von da an.
ἐκ-τρέπω, wende, leite ab.
ἐκ-τρέφω, ziehe auf.
ἐκ-τρέχω, laufe heraus, mache e. Angriff, Ausfall.
ἑκυρός, οῦ, ὁ, Schwiegervater.
ἐκ-φέρω, trage hinaus; beſtatte. M. gerathe (z. B. in Zorn).
ἐκ-φοιτάω, werde bekannt.
ἐκφορά, ᾶς, ἡ, Beſtattung.
ἐκ-χωρέω, c. G, weiche, gehe weg.
ἑκών, οῦσα, όν, freiwillig.
ἐλαία, ας, ἡ, Olive, Oelbaum.

ἔλαιον, ου, τό, Oel.
Ἐλαιοῦς, οῦντος, ὁ, ein Ort im thraziſchen Cherſonneſos.
ἔλασις, εως, ἡ, Fahren, Leiten.
ἐλάττωμα, ατος, τό, Verluſt.
ἐλαύνω, ziehe, intr. u. tr.; treibe, reite, fahre.
ἔλαφος, ου, ἡ u. ὁ, der Hirſch.
Ἑλβήτιοι, ων, οἱ, Helvetier.
ἐλεγεῖον, ου, τό, Gedicht, Diſtichon.
ἐλεγκτικῶς, Adv., treffend.
ἔλεγχος, ους, τό, Beweis.
ἐλέγχω, tadle; überführe.
ἔλειος, α, ον, ſumpfig; οἱ ἔλειοι, die Sumpfbewohner.
ἔλεος, ου, ὁ, Mitleid.
Ἐλεύθεραι, ῶν, αἱ, St. in Böotien.
ἐλευθερία, ας, ἡ, Freiheit.
ἐλεύθερος, α, ον, Adv. — ως, freiſinnig, freimüthig, edel.
ἐλεύθερος, α, ον, frei.
ἐλευθερόω, befreie.
ἐλευθέρωσις, εως, ἡ, Befreiung.
ἐλέφας, αντος, ὁ, der Elephant.
ἐλεφάντινος, η, ον, elfenbeinern.
Ἑλικών, ῶνος, ὁ, Berg in Böotien.
ἕλκύω u. ἕλκω, ziehe.
ἕλκων, ουσα, ον, ſchwer (ziehend).
Ἑλλάς, άδος, ἡ, Griechenland.
ἐλ-λείπω, tr. laſſe zurück, überlaſſe; intr. fehle, mangele.
Ἕλλην, ηνος, ὁ, Hellene, Grieche: Ἑλληνίς, ίδος, ἡ, eine Griechinn; Adj. griechiſch.
ἐλλιπής, ές, mangelhaft.
ἕλος, ους, τό, der Sumpf.
ἐλπίζω, hoffe, erwarte.
ἐλπίς, ίδος, ἡ, die Hoffnung.
ἔλυτρον, ου, τό, Hülle, Leib.
ἑλώδης, ες, ſumpfig.
ἐμαυτοῦ, ῆς, meiner ſelbſt.
ἐμ-βαίνω, gehe, ſteige hinein.
ἐμ-βάλλω, tr. werfe hinein, bringe vor; intr. falle hinein.
ἐμ-βάπτω, tauche ein.
ἐμ-βατεύω, beſteige.
ἐμβολή, ῆς, ἡ, Einfall.
ἐμμανής, ές, wahnſinnig.
ἐμμελῶς, Adv., melodiſch, harmoniſch, paſſend, gewandt.
ἐμ-μένω, bleibe — τῷ ὅρκῳ, halte den Eid.
ἔμμονος, ον, bleibend, dauernd.
ἐμός, ή, όν, mein.
ἐμ-παίζω, ſcherze, ſpotte.
ἐμ-πάσσω, ſtreue, webe hinein.
Ἐμπεδοκλῆς, έους, ὁ, Empedokles, berühmter Philoſoph.
ἐμπειρία, ας, ἡ, Kenntniß, Erfahrung.
ἔμπειρος, ον, c. G., erfahren, kundig.
ἐμ-πίπλημι, c. G., fülle an.
ἐμ-πίπτω, falle, ſtürze hinein.
ἐμ-πιστεύω, c. D., vertraue an. P. genieße Vertrauen.
ἐμ-πλέω, ſchiffe auf etwas.
ἔμπνους, ουν, lebend, athmend.
ἐμπορεία, ας, ἡ, Handel, Weg.
ἐμ-πορεύομαι, 1) gehe hin, reiſe, 2) handle, benutze.
ἐμπόριον, ου, τό, 1) Handelsplatz, 2) Waare.
ἐμ-πρήθω, zünde an.
ἔμπροσθεν, Adv., vor, vorn.
ἐμφανής, ές, berühmt.
ἐμ-φανίζω, erkläre, offenbare.
ἐμφύλιος, α, ον, einheimiſch.
ἐμ-φυτεύω, pflanze ein.
ἔμφυτος, ον, angeboren.
ἐμ-φύω, tr. pflanze ein; intr. wohne ein, bei.
ἐν, Praep. c. Dat., an, auf, in, unter, bei.
ἐν-άγω, treibe an, zu.
ἐναγώνιος, ον, zum Kampfe, gehörig, kriegeriſch.
ἐν-ακμάζω, wachſe, blühe.
ἐναντίος, α, ον, entgegengeſetzt, feindlich. S. der Gegner; τὰ ἐναντία, das Gegentheil; Adv. — ίον, gegenüber.
ἐν-άπτω, 1) zünde an, 2) füge hinzu; M. lege mir um.
ἐν-αρμόζω, füge an, ein.
ἐνδεής, ές, bedürftig.
ἔνδεια, ας, ἡ, Bedürfniß, Mangel.

ἕνδεκα, elf; οἱ — die Elfmänner, eine polizeiliche Behörde zu Athen.
ἐνδια-σπείρω, ſtreue hier u. da hinein.
ἐνδια-τρίβω, verweile.
ἐν-δίδωμι, gebe nach.
ἐν-δοιάζω, bin verlegen, in Zweifel.
ἔνδοξος, ον, berühmt, rühmlich.
ἐνδόσιμος, ον, nachlaſſend.
ἐν-δύω, 1) tr. ziehe an. 2) intr. gehe ein. M. 1) lege, nehme mir an; 2) dringe ein.
ἐν-εδρεύω, c. A. ſtelle nach, laure auf.
ἐν-ειμι, bin darin, dabei.
ἕνεκα, Praep. c. G., wegen.
ἐνέργεια, ας, ἡ, Thätigkeit.
ἔνθα, Adv. rel. u. dem., loc. u. temp., wo; hier, da; ἔνθα καὶ ἔνθα, hin u. her; ἐνθάδε, ebenhier, hierher.
ἐνθύμησις, εως, ἡ, Vermuthung.
ἐνιαυτός, οῦ, ὁ, das Jahr.
ἔνιοι, αι, α, einige.
ἐνίοτε, Adv., bisweilen.
ἐν-ίστημι, ſtelle auf; M. beſtehe auf etwas.
ἔννους, ουν, verſtändig.
ἔννοια, ας, ἡ, Gedanke, Einſicht.
ἐν-οικέω, bewohne.
ἐνόπλιος, ον, bewaffnet.
ἐν-οχλέω, beläſtige.
ἐν-σείω, ſtoße gegen.
ἐνταῦθα, Adv. loc. u. temp., dort, daſelbſt, da, darauf.
ἐν-τείνω, ſpanne an, theile zu.
ἐν-τέλλω, trage auf.
ἐντεῦθεν, Adv., von da, daher.
ἔντιμος, ον, geehrt, angeſehn.
ἔντονος, ον, angeſtrengt.
ἐντός, Adv. c. G., innerhalb.
ἐν-τρίβω, reibe, ſalbe ein.
ἐν-τυγχάνω, c. D., treffe auf.
Ἐνυάλιος, ου, ὁ, Beiname des Mars.
ἐνύπνιον, ου, τό, Traum, = Bild.
ἐξ-αγορεύω, plaudere aus.
ἐξ-άγω, führe, rücke hinaus.
ἐξαγώγιμος, ον, ausführbar; S. τὰ — die Ausfuhr.
ἐξαίρετος, ον, ausgezeichnet.
ἐξ-αιρέω, nehme heraus, zerſtöre, M. wähle aus.
ἐξ-αίρω, erhebe, hebe empor.
ἐξαίφνης, Adv., plötzlich.
ἐξ-αλείφω, vertilge.
ἐξ-αμαρτάνω, verfehle.
ἐξαν-ίστημι, tr. ſtelle auf; intr. erhebe mich, ſtehe auf.
ἐξαπάλαιστος, ον, von 6 Spannen.
ἐξ-απατάω, täuſche, betrüge.
ἐξαπιναῖος, α, ον, plötzlich.
ἐξ-απορέω, ſetze in Verlegenheit.
ἐξ-αρτύω, rüſte aus, betreibe.
ἐξ-αυλίζομαι, lagere draußen.
ἐξ-ελαύνω, ziehe, treibe aus.
ἐξ-ελέγχω, tadle, überführe.
ἔξ-ειμι u. ἐξ-έρχομαι, gehe hinaus.
ἐξεπίτηδες, Adv., abſichtlich.
ἔξ-εστι, es iſt erlaubt.
ἐξ-ετάζω, prüfe, P. bewähre mich.
ἐξέτασις, εως, ἡ, } Prüfung, Unterſu-
ἐξετασμός, οῦ, ὁ, } chung, Muſterung.
ἐξ-ευρίσκω, mache ausfindig.
ἐξ-ηγέομαι, erzähle, erkläre.
ἑξηκονταέτης, ους, ὁ, Sechziger.
ἑξῆς, Adv., ferner.
ἕξις, εως, ἡ, Haltung, Lage.
ἐξ-ίστημι, tr. ſtelle fort, intr. trete aus, τῆς ὁδοῦ, gehe aus d. W.
ἐξ-ονειδίζω, werfe vor, ſchmähe.
ἐξόπισθεν, Adv., von hinten.
ἐξ-οπλίζω, bewaffne ganz.
ἐξ-οστρακίζω, vertreibe.
ἐξοστρακισμός, οῦ, ὁ, Vertreibung durch das Schergenbericht.
ἐξ-οτρύνω, reize an, auf.
ἐξουσία, ας, ἡ, Erlaubniß, Gewalt, Macht (potestas).
ἐξοχή, ῆς, ἡ, Vorzug, Ausnahme.
ἔξω, c. G., außerhalb.
ἔξωθεν, Adv., von Außen her.
ἐξωμίς, ίδος, ἡ, Aermelkleid.
ἔοικα, pf. 2. von εἴκω; bin ähnlich; impers. es ſcheint, es iſt billig.
ἑορτή, ῆς, ἡ, Feſt, Feſtlichkeit.

ἐπ-αγγέλλω, verkündige dazu, M. verspreche.
ἐπ-άγω, führe ein. M. bringe mit, reize auf.
ἐπ-αινέω, lobe, belobe.
ἔπαινος, ου, ὁ, Lob, Ruhm.
ἐπ-αίρω, hebe auf, erhebe; reize auf; M. u. P. erhebe mich, bin stolz.
ἐπακτός, ή, όν, herbeigeführt.
ἐπ-ακούω, höre, lasse zu.
ἐπαν-έρχομαι, } gehe, kehre wieder
ἐπάν-ειμι, } zurück.
ἐπαν-ορθόω, richte auf, stelle her, mache wieder gut.
ἐπανόρθωσις, εως, ἡ, Verbesserung.
ἐπ-αρκέω, helfe, reiche dar.
ἐπαρχία, ας, ἡ, Herrschaft.
ἔπαρχος, οῦ, ὁ, Statthalter.
ἐπ-ασκέω, übe ein.
ἔπαυλις, εως, ἡ, Hülle, Lager.
ἐπαφ-ίημι, werfe gegen Jem.
ἐπαχθής, ές, unerträglich.
ἐπ-εγείρω, wecke auf, treibe an.
ἐπεί, Conj. c. Ind., da, als, weil.
ἐπείγω, dränge, M. eile.
ἐπειδάν, c. Conj., sobald, als.
ἐπειδή, c. Ind, da, weil, als.
ἔπ-ειμι, bin dabei.
ἐπεισαγώγιμος, ον, einführbar; τὰ — die Zufuhr, Einfuhr.
ἔπειτα, Adv., darauf, nachher.
ἐπέξ-ειμι, verfolge.
ἐπ-έρχομαι, gehe hinzu, daraus los, greife an.
ἐπ-ερωτάω, frage außerdem.
ἐπ-εύχομαι, flehe dazu.
ἐπ-έχω, halte auf, an, warte.
ἔπηλυς, υδος, ὁ, Einwanderer.
ἐπί, Praep. I. c. G., 1) loc. a. auf, b. nach; 2) temp.: unter; 3) causal: a. bei, b. nach. c. über. — II. c. D., 1) loc. an, auf; 2) caus.: a. von, b. unter, εἶναι ἐπί τινι, unter Jemandes Schutze stehen; unter der Bedingung; c. wegen (Veranlassung). III. c. A., 1) loc.: auf, über — hin; 2) temp. bis zu; auf; 3) caus.: a. zu (Zweck); b. gegen.
ἐπι-βαίνω, c. G., betrete; greife an.
ἐπι-βιόω, wachse auf; lebe noch dazu.
ἐπι-βουλεύω, 1) c. D., stelle nach, verfolge; 2) c. A., sinne nach; P. werde bedroht.
ἐπι-βουλή, ῆς, ἡ, Verrath.
ἐπιγαμία, ας, ἡ, Zwischenheirath.
ἐπι-γιγνώσκω, erkenne.
ἐπίγνωσις, εως, ἡ, das Erkennen.
ἐπίγραμμα, ατος, τό, Aufschrift, Epigramm.
ἐπι-γράφω, schreibe auf.
Ἐπίδαμνος, ου, ἡ, Epidamnus, später Dyrrhachium, St. in Illyrien.
ἐπι-δακρύω, c. D., beweine.
(ἐπι-δείκω) ἐπι-δείκνυμι, zeige, bes. durch Beispiele, beweise.
ἐπίδειξις, εως, ἡ, das Zeigen, zur Schau Tragen, der Schein.
ἐπι-δημέω, bin einheimisch.
ἐπι-διδάσκω, unterrichte dazu.
ἐπι-δίδωμι, gebe, füge hinzu, steure bei.
ἐπίδοσις, εως, ἡ, Beisteuer.
ἐπιεικής, ές, Adv. — ῶς, mäßig, billig, schicklich, gebührend.
ἐπι-θαυμάζω, c. A., wundere mich.
ἐπιθυμητής, οῦ, ὁ, Liebhaber.
ἐπιθυμία, ας, ἡ, Lust, Begierde.
ἐπικάθημαι, c. D., sitze auf etwas.
ἐπι-καλέω, benenne, P. habe den Beinamen, M. rufe herbei.
ἐπικαμπής, ές, gebogen.
ἐπι-κάμπτω, mache e. Biegung.
ἐπι-κελεύω, M. bewege, treibe an.
ἐπι-κηρυκεύομαι, bitte um etwas durch einen Herold.
ἐπι-κηρύσσω, mache bekannt; τινί, setze auf Jem. Kopf e. Preis.
ἐπικίνδυνος, ον, gefährlich.
ἐπικουρέω, stehe bei, helfe.
ἐπίκουρος, ου, ὁ, Helfer, Beistand.
ἐπι-κρατέω, c. G., beherrsche.
ἐπι-κρύπτω, verberge, M. mich.
ἐπι-κύπτω, bücke mich.

ἐπι-λαμβάνω, M. c. G., erfasse.
ἐπι-λανθάνω, bin verborgen c. A.; M. vergesse c. G.
ἐπι-λέγω, setze hinzu, lese aus; M. wähle mir dazu aus.
ἐπι-μειδιάω, c. G., wache worüber.
ἐπιμέλεια, ας, ἡ, Sorge, Sorgfalt.
ἐπιμελής, ές, sorgsam.
ἐπι-νοέω, ersinne.
ἐπιπαρ-έρχομαι, gehe heran.
ἐπι-πίπτω, c. D., überfalle.
ἐπι-πλήττω, c. D., tadle, schelte.
ἐπίπονος, ον, mühselig.
ἐπι-ῤῥίπτω, werfe darauf.
ἐπι-σημαίνω, zeige an.
ἐπίσημος, ον, ausgezeichnet.
ἐπισκεπτέος, α, ον, zu betrachten.
ἐπι-σκέπτομαι, betrachte, besuche.
ἐπι-σκευάζω, rüste dazu, setze ein.
ἐπι-σκήπτω, bes. M. stütze mich; bringe vor gegen J.; klage an.
ἐπι-σκιάζω, beschatte.
ἐπι-σκώπτω, verspotte.
ἐπιστατής, οῦ, ὁ, Vorsteher.
ἐπι-στέλλω, befehle, trage auf.
ἐπιστήμη, ης, ἡ, Kenntniß, Wissenschaft.
ἐπιστήμων, ον, c. G., kundig, erfahren.
ἐπιστολή, ῆς, ἡ, Auftrag, Brief.
ἐπι-στρέφω, tr. u. intr., wende um.
ἐπισυν-ίστημι, stelle vor.
ἐπι-σφάζω, schlachte, tödte.
ἐπι-τάσσω, trage auf, stelle dazu, (ins zweite Treffen).
ἐπι-τειχίζω, befestige, ummaure.
ἐπι-τελέω, vollende.
ἐπιτήδειος, α, ον, passend, nöthig, tauglich; τὰ — Lebensmittel.
ἐπιτήδευμα, ατος, τό, Gewohnheit, Beschäftigung (studium).
ἐπιτήδευσις, εως, ἡ, Beschäftigung.
ἐπιτηδεύω, pflege, besorge, betreibe (c. A. u. c. Inf.).
ἐπι-τηρέω, beobachte, passe ab.
ἐπι-τίθημι, setze darauf. M. c. D. greife an, strebe nach.
ἐπι-τιμάω, c. D. tadle, schelte.
ἐπιτίμησις, εως, ἡ, Tadel, Vorwurf.
ἐπι-τρέπω, trage auf, gestatte; M. vertraue an.
ἐπι-τρέχω, eile hin, darauf los.
ἐπιτροπεύω, verwalte.
ἐπι-φαίνω, zeige, P. erscheine.
ἐπιφάνεια, ας, ἡ, Erscheinung, Glanz.
ἐπιφανής, ές, Adv. — ῶς, ausgezeichnet; offenbar, deutlich.
ἐπι-φημίζω, gelobe.
ἐπι-φθέγγομαι, setze hinzu.
ἐπίφθονος, ον, beneidet.
ἐπι-φοιτάω, gehe hin.
ἐπι-χειμάζω, überwintere.
ἐπι-χειρέω, unternehme.
ἐπιχώριος, ον, einheimisch.
ἐπ-οικέω, bewohne.
ἕπομαι, folge.
ἔπος, ους, τό, das Wort.
ἐπωνυμία, ας, ἡ, Beiname.
ἐπώνυμος, ον, benannt (nach).
ἐπ-ωφελέω, komme zu Hülfe.
ἐραστής, οῦ, ὁ, Freund, Liebhaber; — εἶναί τινος, eifrig nach etwas streben.
Ἐρατοσθένης, ους, ὁ, Eratosthenes aus Kyrene, berühmter Geograph, Geschichtschreiber, Grammatiker.
ἐράω, M. ἔραμαι, c. G., liebe.
ἐργάζομαι, thue, handle, arbeite, bewirke, schaffe.
Ἐργάνη, ης, ἡ, Künstlerinn, Bein. der Athene.
ἐργασία, ας, ἡ, Bearbeitung, Bereitung, Behandlung.
ἔργον, ου, τό, Werk, Geschäft, Pflicht; Unternehmen; That.
ἐρέσσω, rudere.
ἐρέτης, ου, ὁ, der Ruderer.
Ἐρετριεύς, έως, ὁ, E. v. Eretria.
Ἐρεχθείδης, ου, ὁ, Nachkomme des
Ἐρεχθεύς, έως, ὁ, König v. Athen.
ἐρημία, ας, ἡ, Mangel.
ἔρημος, ον, verlassen, verwais't.
ἐρημόω, beraube, verödе.
ἐρήμωσις, εως, ἡ, Verheerung.
ἐρίζω, streite, wetteifere.

ἔρις, ιδος, ἡ, Streit, Zank.
Ἐρινύς, ύος, ἡ, Rach- und Strafgöttinn.
Ἑρμῆς, οῦ, ὁ, Hermes, Merkur.
Ἑρμιονίς, ίδος, ἡ, N. eines Schiffes.
(ἐρομαι) ἠρόμην, Aor. fragte.
ἑρπετός, ή, όν, kriechend; τὸ — das kriechende Thier, das Thier.
ἐῤῥώμενος, η, ον, stark, kräftig.
ἐρυθρός, ά, όν, roth.
ἐρυθρότης, ητος, ἡ, Röthe, Erröthen.
ἔρχομαι, gehe, komme.
ἔρως, ωτος, ὁ, Liebe, Neigung.
ἐρωτάω, frage, befrage.
ἐρώτημα, ατος, τό u. ἐρώτησις, εως, ἡ, die Frage.
ἐς = εἰς.
ἐς-αγγέλλω, kündige, zeige an.
ἑσθής, ῆτος, ἡ, Kleidung.
ἔσθιω, esse, verzehre.
ἐσθλός, ή, όν, edel, brav.
ἑσπέρα, ας, ἡ, Abend, Westen.
Ἑσπερίδες, ων, αἱ, Hesperiden, Töchter der Nacht, bewachten am Westende der Welt einen Garten mit goldenen Aepfeln.
ἕστε, Adv. u. Conj., bis.
ἑστία, ας, ἡ, Heerd, Altar der Laren.
Ἑστία, ας, ἡ, Vesta.
ἑστίασις, εως, ἡ, Schmauserei.
ἑστιάω, speise, bewirthe.
ἔσχατος, η, ον, äußerste, letzte.
ἑταιρεία u. ἑταιρία, ας, ἡ, Freundschaft, Verbindung, Partei, Bündniß.
ἑταῖρος, ου, ὁ, Freund, Gefährte.
ἕτερος, ου, ὁ, einer von beiden; der eine, der andere.
ἔτι, Adv., noch, überdieß.
ἑτοιμάζω, bereite.
ἕτοιμος, ον, Adv. — ως, bereit, fertig, bereitwillig.
ἑτοιμότης, ητος, ἡ, Bereitwilligkeit.
ἔτος, ους, τό, das Jahr.
εὖ, Adv., wohl, gut.
εὐάλωτος, ον, leicht einzunehmen, zu bezwingen.
εὐάρεστος, ον, genehm, passend.
Εὔβοια, ας, ἡ, J. an der östlichen Küste Attika's.
εὐγένεια, ας, ἡ, edle Abkunft.
εὐγενής, ές, edel, vornehm.
εὐγνώμων, ον, wohlgesinnt.
εὔγνωστος, ον, wohlbekannt.
εὐδαιμονία, ας, ἡ, Glückseligkeit.
εὐδαιμονίζω, preise glücklich.
εὐδαίμων, ον, glücklich, reich.
εὔδιος, α, ον, heiter, klar, εὐδία, ας, das schöne Wetter.
εὐδοκιμέω, u. M. bin berühmt, bekannt; finde Beifall.
εὐδόκιμος, ον, berühmt, angesehn.
εὐδοξία, ας, ἡ, Ruhm.
εὐειδής, ές, schön (an Gestalt).
εὐείμων, ον, wohlgekleidet.
εὔελπις, ιδος, ὁ, ἡ, hoffnungsvoll.
εὐεργεσία, ας, ἡ, Wohlthat.
εὐεργετέω, c. A., thue wohl, τὰ μέγιστα, erweise die größten Wohlthaten.
εὐεργέτης, ου, ὁ, Wohlthäter.
εὔζωνος, ον, rüstig, schnell.
εὐήθης, ες, gutmüthig, einfältig.
εὐθαρσής, ές, muthig, kühn.
εὐθύνω, ziehe zur Rechenschaft.
εὐθύς, εῖα, ύ, gerade; εὐθύ (ς) u. εὐθέως, Adv., sogleich.
Εὐκλείδης, ου, ὁ, Philosoph, Schüler des Sokrates, aus Megara.
εὔκολος, ον, Adv. — ως, leicht.
εὐκτός, ή, όν, erwünscht.
εὐλόγως, Adv., natürlich, wahrscheinlich.
εὐμενής, ές, wohlgesinnt.
εὐμεταχείριστος, ον, leicht zu fangen, zu bekriegen.
εὐμορφία, ας, ἡ, Schönheit.
εὔνοια, ας, ἡ, Wohlwollen.
εὐνοϊκός, ή, όν, Adv. — ῶς, wohlgesinnt, wohlwollend, zugethan.
εὐνομία, ας, ἡ, gesetzlich geordneter Zustand.
εὔνους, ουν = εὐνοϊκός.
εὔξεινος, ον, wirthlich.
εὔοδμος, ον, wohlriechend.
εὐπειθής, ές, folgsam.
εὐπετῶς, Adv., leicht.

Εὔπολις, ιδος, ὁ, berühmter komischer Dichter.
εὔπορος, ον, 1) leicht, 2) reichlich, wohlhabend.
εὐπρέπεια, ας, ἡ, Anstand, Schönheit.
εὐπρεπής, ές, Adv — ῶς, geziemend, schicklich, anständig, schön.
εὐπρόσωπον, ον, schön (an Gesicht).
εὑρέτης, ου, ὁ, Erfinder.
εὕρημα, ατος, τό, Erfindung.
Εὐριπίδειος, α, ον, euripideisch.
εὑρίσκω, finde, erfinde.
Εὐρυπωντίδης, ου, ὁ, ein Eurypontide (eine Linie der spart. Könige).
εὐρύς, εῖα, ύ, breit, weit.
Εὐρυσθεύς, έως, ὁ, König in Mykenä.
Εὐρώπη, ης, ἡ, Europa.
εὐσέβεια, ας, ἡ, Gottesfurcht.
εὐσεβής, ές, fromm.
εὐσιόχος, Adv. — ως, scharfsinnig; treffend, schlagend.
εὐσχημοσύνη, ης, ἡ, Sittsamkeit.
εὐσωματέω, bin stark, wohlbeleibt.
εὔτακτος, ον, wohlgeordnet, ruhig.
εὐτεχνία, ας, ἡ, Kunstfertigkeit.
εὔτολμος, ον, kühn.
εὐτροπία, ας, ἡ, Wohlgesittetheit.
εὐτυχέω, bin glücklich.
εὐτυχία, ας, ἡ, Glück.
εὐτύχημα, ατος, τό, Glücksfall.
εὐφημία, ας, ἡ, guter Ruf.
εὔφορος, ον, fruchtbar.
εὐφραίνω, erfreue, erheitere.
Εὐφράνωρ, ορος, ὁ, N. e. späteren Geschichtsschreibers aus Athen.
Εὐφράτης, ου, ὁ, Fl. in Asien.
εὐφροσύνη, ης, ἡ, Frohsinn, Heiterkeit.
εὐφυής, ές, geschickt.
εὐφυία, ας, ἡ, gute Anlage in körperl. u. geist. Hinsicht, Wohlgestalt.
εὔχομαι, wünsche, bitte, bete.
εὐψυχία, ας, ἡ, Beherztheit.
εὔψυχος, ον, muthvoll.
εὐωδία, ας, ἡ, Wohlgeruch.
εὐῶπις, ιδος, schön (an Augen).
εὐωχία, ας, ἡ, der Schmaus.
Ἐφέσιος, α, ον, ephesisch.
Ἔφεσος, ου, ἡ, St. in Jonien.
ἐφ-ίημι, werfe hin, M. c. G., strebe nach etwas.
ἐφ-ίστημι, tr. stelle dazu; intr. trete hinzu, mache mich an etwas.
ἔφοδος, ου, ἡ, 1) Zugang, 2) Einkommen, Einkünfte.
ἐφόδιον, ου, τό, Reisegeld.
ἐφ-οράω, sehe auf etwas.
ἐφ-υβρίζω, verspotte.
ἐφ-υμνέω, singe, besinge.
ἐχέμυθος, ον, verschwiegen.
ἔχθος, ους, τό, Haß, Feindschaft.
ἐχθρός, ά, όν, verhaßt, feindlich.
ἐχυρός, ά, όν, fest, sicher.
ἔχω, habe, halte; weiß; c. Adv. — befinde mich, bin; περί τι, bin beschäftigt mit etwas; χάριν, weiß Dank; M. c. G. schließe, hänge mich an etwas; folge.
ἕψω, koche.
ἕωθεν, Adv., früh, am Morgen.
ἕως, Conj. c. Ind., bis.
ἕως, ω, ἡ, Morgenröthe, Morgen.

Ζάλευκος, ου, ὁ, Zaleukos, Gesetzgeber der epizephyrischen Lokrer in U.-Italien. c. 650.
ζάω, lebe.
Ζέλεια, ας, ἡ, St. in Aeolis am Ida.
ζεῦγμα, ατος, τό, Verbindung, Brücke.
ζεύγνυμι, spanne an, verbinde.
ζεῦγος, ους, τό, Gespann, Zugvieh.
Ζεῦξις, ιδος, ὁ, berühmt. Maler.
Ζεύς, Διός, ὁ, Zeus, Jupiter.
ζέω, siede.
ζῆλος, ου, ὁ, Wetteifer, Neid.
ζηλόω, c. A., eifere nach, erstrebe, bemühe mich eifrig um —.
ζήλωσις, εως, ἡ, Vorliebe, Eifer.
ζηλωτής, οῦ, ὁ, eifriger Anhänger, Bewunderer, Nacheiferer.

ζημία, ας, ἡ, Strafe.
ζημιόω, bestrafe.
ζητέω, suche, forsche.
ζήτησις, εως, ἡ, Anfsuchung, Untersuchung, Nachforschung.
ζωγραφέω, male, stelle dar.
ζωγραφία, ας, ἡ, Malerei.
ζωγράφος, ου, ὁ, Maler.
ζωή, ῆς, ἡ, das Leben.
ζῶον, ου, τό, Geschöpf, Thier.
ζωός, ή, όν, lebend, lebend.

Ἤ, Conj. oder: ἤ — ἤ, entweder — oder; nach dem Compar.: als.
ἦ, Adv., 1)=num, in der Frage, 2) wirklich, gewiß.
ἦ, Adv., wie, auf welche Art.
ἠβάω, bin in der Jugend.
ἥβη, ης, ἡ, die Jugend.
ἡγεμονία, ας, ἡ, Anführung, Oberleitung, Feldherrnschaft.
ἡγεμόσυνος, η, ον, führend; — να θύσια, Dankopfer für glückliche Führung.
ἡγεμών, όνος, ὁ, Führer, Feldherr; ἡ — Führerinn, Königinn (d. Bienen).
ἡγέομαι, führe, meine, glaube.
ἤδη, Adv., schon, bereits.
ἥδομαι, freue, ergötze mich.
ἡδονή, ῆς, ἡ, das Vergnügen.
ἡδύς, εῖα, ύ, Adv. — έως, lieblich, angenehm; freudig, gern.
ἡδύφωνος, ον, lieblich singend.
ἠιών, όνος, ἡ, das Ufer.
ἥκιστα, Adv., Superl. zu ἧττον, am wenigsten, durchaus nicht.
ἥκω, komme, bin da; komme zu.
ἠλίθιος, α, ον, dumm, albern; S. der Narr, Thor.
ἡλικία, ας, ἡ, das Alter.
ἡλίκος, η, ον, was für einer, wie groß.
ἥλιξ, ικος, ὁ, ἡ, Altersgenosse.
ἥλιος, ου, ὁ, die Sonne.
ἧλος, ου, ὁ, Nagel, Buckel.
Ἡλύσιος, α, ον, elysäisch.
ἡμέρα, ας, ἡ, der Tag.
ἡμεροδρόμος, ου, ὁ, Eilbote.
ἥμερος, ον, mild, sanft, zahm.
ἡμερόω, mache urbar, zahm.
ἡμέτερος, α, ον, unser.
ἡμίονος, ου, ὁ, Maulesel.
ἡμιπλίνθιον, ου, τό, Halbziegel, eine viereckige Masse, die mit einer andern zusammengesetzt, ein Fußgestell bildete.
ἥμισυς, εια, υ, halb. S. τό, die Hälfte.
ἡμιτάλαντος, ον, ½ Talent schwer.
ἤν, c. Conjunct., = ἐάν, wenn.
ἡνίοχος, ου, ὁ, Wagenlenker.
ἤπειρος, ου, ἡ, Festland.
ἤπιος, 3. u. 2., mild, sanft.
Ἥρα, ας, ἡ, Hera, Juno, Schwester und Gemahlinn des Zeus.
Ἡραῖον, ου, τό, Tempel d. Hera.
Ἡράκλεια, ας, ἡ, griechische St. an der nördl. Küste Kl. Asiens.
Ἡρακλείδης, ου, ὁ, Nachkomme u.
Ἡράκλειον, ου, τό, Tempel des
Ἡρακλῆς, έους, ὁ, Herkules.
ἠρέμα, Adv., ruhig, gelassen.
ἡρεμέω, bin ruhig, gelassen.
ἥρως, ωος, ὁ, Held.
Ἡσίοδος, ου, ὁ, Hesiodos, nebst Homer d. älteste griech. Dichter.
ἡσυχάζω, tr. beruhige; intr. beruhige mich, ruhe aus.
ἡσυχία, ας, ἡ, die Ruhe.
ἥσυχος, ον, ruhig, schweigend.
ἧτρον, ου, τό, Unterleib, Bauch.
ἥττα, ης, ἡ, die Niederlage.
ἡττάω, besiege; M. c. G., stehe nach, unterliege.
Ἥφαιστος, ου, ὁ, Hephästus, Vulkan, Gott des Feuers u. der Künste.

Θάλασσα, ης, ἡ, das Meer, die See.
θαλάσσιος, ον, zum M. gehörig.
θαλασσοκρατία, ας, ἡ, Meeresherrschaft.
θάλλω, blühe.
θάλπος, ους, τό, Wärme, Hitze.
θάνατος, ου, ὁ, der Tod.

θάπτω, begrabe.
θαῤῥέω, habe Muth.
θαῤῥούντως, Adv., keck, muthig.
θαρσύνω, flöße Muth ein.
θάσσων, Comp. zu ταχύς.
θάτερος = ὁ ἕτερος etc.
θαῦμα, ατος, τό, Wunder, Kunststück.
θαυμάζω, bewundere, wundere mich, τινά τινος od. τινός τι.
θαυμαστός, ή, όν, bewundernswerth.
θεά, ᾶς, ἡ, die Göttinn.
θέα, ας, ἡ, Anblick.
θέαμα, ατος, τό, Anblick, Schauspiel.
θεάομαι, schaue, betrachte.
θεῖος, α, ον, göttlich.
θεῖος, ου, ὁ, der Oheim.
θειότης, ητος, ἡ, Göttlichkeit, göttliche Kraft, Heiligkeit.
θέλγω, bezaubere, bezaubere.
θεμέλιον, ου, τό, Grundlage.
Θεοκλύμενος, ον, ὁ, Gefährte des Telemach, ein Seher.
Θεόπομπος, ου, ὁ, ein griechischer Geschichtschreiber.
θεός, οῦ, ὁ, Gott, ἡ — Göttinn.
θεραπαινίς, ίδος, ἡ, Dienerinn.
θεραπεία, ας, ἡ, Pflege, Verehrung.
θεραπεύω, diene, pflege, ehre.
θεράπων, οντος, ὁ, Diener.
θερινός, ή, όν, sommerlich.
θερμός, ή, όν, warm, heiß.
θέρος, ους, τό, der Sommer.
θέσις, εως, ἡ, Bestimmung.
Θεσπιαί, ῶν, αἱ, St. in Böotien.
Θεσσαλία, ας, ἡ, Landschaft in Nord-Griechenland.
Θεσσαλικός, ή, όν, thessalisch.
θέω, laufe, renne.
θεωρέω, sehe an, betrachte.
Θῆβαι, ῶν, αἱ, Hauptst. in Böotien.
Θηβαῖος, ου, ὁ, E. von Theben.
θηλυδρίας, ου, ὁ, weibisch.
θῆλυς, εια, υ, weiblich, zart.
θήρ, ρός, ὁ, u. θηρίον, ου, τό, Thier.
Θηραμένης, ους, ὁ, einer von den 30 Tyrannen in Athen.
θηράω, jage, erjage.
θηρεύσιμος, ον, jagdbar; — θηρίον, Jagdwild.
θηρευτής, οῦ, ὁ, der Jäger.
θηρεύω, jage, jage nach.
θησαυρός, οῦ, ὁ, der Schatz.
Θησεύς, έως, ὁ, König in Attika.
θητεύω, diene um Lohn.
θλίβω, bedrücke, bedränge.
θνήσκω, sterbe.
θνητός, ή, όν, sterblich.
Θουκυδίδης, ου, ὁ, berühmter griech. Geschichtschreiber.
θορυβέω, lärme, verwirre.
θόρυβος, ου, ὁ, Lärm, Geräusch.
Θρᾷξ, κός, ὁ, der Thrazier.
Θρασύνιος, α, ον, trasimenisch.
θρασύς, εῖα, ύ, muthig, übermüthig.
θρεπτικός, ή, όν, nahrhaft.
θρῆνος, ου, ὁ, Jammer, Klage.
θριαμβεύω, triumphire.
θρόνος, ου, ὁ, Sessel, Thron.
θρύπτω, schwäche; M. schwelge.
θυγάτηρ, τρός, ἡ, die Tochter.
θύελλα, ης, ἡ, Sturm.
θυμός, οῦ, ὁ, Muth, Gemüth, Zorn.
θύρα, ας, ἡ, Thür, (hohe) Pforte.
θυσία, ας, ἡ, Opfer, Opferthier.
θύω, opfere.
θωρακοφόρος, ου, ὁ, Panzerträger.
θώραξ, ακος, ὁ, Panzer, Harnisch.
θῶκος, ου, ὁ, der Sitz.

Ἰάομαι, heile.
ἰατρικός, ή, όν, ärztlich; ἡ — τέχνη, die Heilkunde.
ἰατρός, οῦ, ὁ, der Arzt.
ἰδέα, ας, ἡ, Gestalt, Form.
ἴδιος, α, ον, eigen, eigenthümlich.
ἰδιωτεύω, lebe als Privatmann.
ἰδιώτης, ου, ὁ, Privatmann.
ἱδρύω, gründe; M. lasse mich nieder, Aor. P.; lasse errichten.
ἱδρώς, ῶτος, ὁ, Schweiß.
ἱέρεια, ας, ἡ, Priesterinn.

ἱερεῖον, ου, τό, Opferthier.
ἱερεύς, έως, ὁ, Priester.
ἱερός, ά, όν, heilig, c. G.; τὸ ἱερόν, Tempel, Heiligthum; τὰ ἱερά, Opferthiere.
ἱερόσυλος, ου, ὁ, Tempelräuber.
ἱερουργία, ας, ἡ, Opfergeschäft.
Ἰθάκη, ης, ἡ, J. im ionischen Meere.
ἱκανός, ή, όν, Adv. — ῶς, geschickt, tüchtig (zu c. Inf.), hinreichend.
ἱκάνω, dichter. Form st. ἥκω, komme.
ἱκέσιος, α, ον, Beiname des Zeus als Beschützers der Flehenden.
ἱκετεία, ας, ἡ, Fürbitte.
ἱκέτευμα, ατος, τό, Anflehen.
ἱκετεύω, flehe um Schutz.
ἱκέτης, ου, ὁ, der Flehende.
ἵλεως, ων, gütig, gnädig, günstig.
Ἴλιον, ου, τό u. Ἴλιος, ου, ἡ, Ilium, Troja.
Ἰλλύριοι, ων, οἱ, E. v. Illyrien, westlich von Macedonien.
ἱμάτιον, ου, τό, Mantel, Kleid.
Ἴμβρος, ου, ἡ, J. im ägäischen Meere.
ἱμείρω, gew. M., c. G. oder Inf., verlange, sehne mich nach etwas.
ἵνα, 1) Adv. relat, wo, 2) Conj, damit.
Ἰνδός, οῦ, ὁ, 1) der Inder, 2) Fl. Indus.
Ἰοβάτης, ου, ὁ, König v. Lycien.
ἰός, οῦ, ὁ, 1) Pfeil, 2) Gift.
Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius.
ἱππαρχία, ας, ἡ, Reitergeschwader.
ἱππεύς, έως, ὁ, Reiter, Ritter.
ἱππεύω, reite, lenke das Pferd.
ἱππικός, ή, όν, zu Pferde; zur Reiterei gehörig; τὸ — die Reiterei.
ἱπποδάμος, ου, ὁ, Rossebändiger.
Ἱπποκένταυρος, ου, ὁ, Hippocentaur, halb Pferd, halb Mensch.
ἱπποκόμος, ου, ὁ, Pferdeknecht.
ἱππομαχία, ας, ἡ, Reiterschlacht.
ἱππόμαχος, ου, ὁ, Reiter.
ἵππος, ου, ὁ, das Pferd.
ἱπποφορβός, οῦ, ὁ, Pferdehirt.
ἵπταμαι (πέτομαι), fliege.
ἱρηξ, ηκος, ὁ, Raubvogel, Habicht.
Ἰσθμός, οῦ, ὁ, Landenge (von Korinth).
ἰσόθεος, ον, gottähnlich.
ἰσομερινός, ή, όν, von gleichen Theilen; ὁ — κύκλος, der Aequator.
ἰσομήκης, ες, gleich lang.
ἴσος, η, ον, gleich, billig, c. D. zufrieden mit etwas.
ἰσοστάσιος, ον, von gleichem Gewichte, Werthe.
ἵστημι, tr. stelle; intr. stehe.
ἱστορέω, erzähle.
ἱστορία, ας, ἡ, Geschichte.
ἱστός, οῦ, ὁ, Webebaum.
Ἴστρος, ου, ὁ, Ister, Donau.
ἰσχυρίζομαι, versichere.
ἰσχυρός, ά, όν, Adv. — ῶς, stark, mächtig, fest; heftig.
ἰσχύς, ύος, ἡ, Kraft, Stärke.
ἰσχύω, gelte, vermag, erlange die Uebermacht.
ἴσχω, halte, fasse, fessele.
ἴσως, Adv., vielleicht, etwa.
Ἰταλικός, ή, όν, italisch.
ἰχθύς, ύος, ὁ, der Fisch.
ἴχνος, ους, τό, die Spur.
ἰχώρ, ῶρος, ὁ, Götterblut.
Ἴωνες, ων, οἱ, Jonier, 1) e. Stamm der Hellenen; 2) E. v. Ἰωνία, ας, ἡ, Landschaft in Kl. Asien.

Καδμεῖος, α, ον, kadmeisch, thebanisch; ἡ Καδμεία, die Burg v. Theben.
Καδούσιοι, ων, οἱ, Volk in Asien.
καθ-αγίζομαι, bringe Rauchopfer.
καθαίρεσις, εως, ἡ, das Niederreißen.
καθ-αιρέω, zerstöre, nehme auf, weg; zerstöre.
καθαίρω, reinige.
καθάπερ, Adv., wie, gleichwie.
καθ-άπτω, knüpfe an, M. halte mich an etwas, c. G.; tadle, schelte.

καθαρός, ά, όν, rein, einfach, klar.
κάθαρσις, εως, ἡ, Reinigung.
καθ-είργω, schließe ein.
καθ-εύδω, schlafe.
καθ-εψω, koche, schmelze aus.
κάθημαι, sitze.
καθ-ιδρύω, stelle auf.
καθ-ιερεύω, bringe dar, weihe.
καθίζω, tr. setze. intr. u. M. setze mich.
καθ-ίημι, lasse herab.
καθ-ικετεύω, bitte, flehe an.
καθ-ίστημι, tr. stelle, richte ein, setze ein; intr. trete ein; werde eingesetzt.
κάθοδος, ου, ἡ, die Rückkehr.
καθ-ορμίζω, lege vor Anker.
καί, und, auch, sogar; καί ... καί, sowohl — als auch; aber auch; καὶ μήν, und doch.
Καιάδας, α, ὁ, ein Graben oder Abgrund, in welchen bei den Spartanern die Verbrecher gestürzt wurden.
καινός, ή, όν, neu.
καίπερ, Conj., obgleich, obschon.
καίριος, α, ον, gelegen; bequem.
καιρός, οῦ, ὁ, die Zeit, bes. günstige, glückliche Zeit.
Καῖσαρ, αρος, ὁ, Cäsar, Kaiser.
καίτοι, und doch, dennoch.
καίω, brenne, verbrenne.
κακάγγελος, ου, ὁ, Unglücksbote.
κακία, ας, ἡ, Bosheit, Laster.
κακοδαιμονία, ας, ἡ, Unglück.
κακός, ή, όν, Adv. — ῶς, schlecht, schlimm, böse: schädlich; τὸ κακόν, das Böse, Unglück.
κακότης, ητος, ἡ, Schlechtigkeit.
κακουργέω, c. A., schade.
κακοῦργος, ον, schädlich, S. der Feind, Uebelthäter.
κάλαμος, ου, ὁ, Rohr, Halm.
Κάλανδαι, ῶν, αἱ, Kalendae, der erste Tag im römischen Monat.
καλέω, rufe, nenne, lade ein; P. heiße.
καλλιερέω, opfere günstig, glücklich.
Καλλικρατίδας, ου, ὁ, Anführer der Spartaner zur See.
Καλλισθένης, ους, ὁ, Philosoph und Begleiter Alexanders d. Gr.
καλλονή, ῆς, ἡ, Schönheit.
κάλλος, ους, τό, Schönheit.
καλός, ή, όν, gut, schön, brav, edel.
καλούμενος, η, ον, (so) genannt.
καλύβη, ης, ἡ, Höhle, Zelt.
κάλυξ, υκος, ὁ, Rosenknospe.
καλύπτω, bedecke, verberge.
Καλυψώ, οῦς, ἡ, Tochter des Atlas, auf der Insel Ogygia, die den Odysseus lange bei sich zurückhielt.
κάλως, ω, ὁ, das Tau.
κάματος, ου, ὁ, Mühe, Schicksal, Anstrengung, Reise, Strapaze.
Κάμιλλος, ου, ὁ, berühmter römischer Feldherr.
κάμνω, arbeite, bin ermüdet.
κάνεον, ου, τό, der Korb.
κανηφόρος, ου, Korbträger.
κάνων, ονος, ὁ, Regel, Norm.
καπηλεῖον, ου, τό, Schenke.
καπηλεύω, treibe Handel.
Καπιτωλῖνος, ου, ὁ, Capitolinus.
Καππαδοκία, ας, ἡ, östlichste Provinz Kl. Asiens.
καραδοκέω, erwarte ungeduldig.
καρατομέω, köpfe.
καρδία, ας, ἡ, das Herz, Gemüth.
Καρία, ας, ἡ, südwestlichste Landschaft in Kl.-Asien.
κάριος, α, ον, karisch, S. der Karier.
Καρμανία, ας, ἡ, Provinz des persischen Reiches.
καρπός, οῦ, ὁ, die Frucht.
καρτερία, ας, ἡ, die Festigkeit.
καρτερικός, ή, όν, abgehärtet.
καρτερός, ά, όν, stark, heftig.
Καρχηδόνιος, ου, ὁ, der Carthager.
κασίγνητος, ου, ὁ, Bruder.
Κάσπιος, α, ον, kaspisch, Κάσπιαι πύλαι, die kaspischen Pforten, ein Gebirgspaß im kasp. Gebirge zwischen Medien und Hyrkanien.

Κασσανδρεύς, έως, ὁ, E. der St. Cassandra (früher Potidäa).
Κάστωρ, ορος, ὁ, Kastor, der eine der beiden Dioskuren.
κατά, Praep. I. c. G. 1) loc.: von — herab, auf, 2) caus.: über, gegen. II. 1) c. A. loc.: hinab, zu; 2) temp.: während, um. 3) caus. a. um, nach; b. gemäß, c. in Beziehung auf.
κατα-βαίνω, gehe, steige hinab.
κατάβασις, εως, ἡ, der Rückzug.
κατα-βιβάζω, bringe, führe hinab.
κατα-βρώσκω, verzehre.
κατ-αγγέλλω, zeige an.
κατα-γελάω, c. G., lache, verlache.
κατα-γιγνώσκω, erkenne, verurtheile.
κατ-άγω, führe zurück (Verbannte).
κατ-αγωγή, ῆς, ἡ, Rückkehr, Zurücklieferung, Zurückführung.
καταγώγιον, ου, τό, die Herberge.
κατ-αγωνίζομαι, bekämpfe, besiege.
κατα-δαίω, zertheile, verzehre.
κατάδηλος, offenbar, bekannt.
κατα-δικάζω, verurtheile, M. verschaffe mir gerichtlich, wirke mir aus.
κατάδικος, ον, verurtheilt, zu c. G.
κατα-διώκω, verfolge.
κατα-δουλεύω, unterjoche.
κατα-δουλόομαι, unterwerfe mir.
κατα-δύω, δύνω, tr. ziehe hinab, versenke; intr. u. M. verberge mich, gehe ein, vergehe.
κατ-άδω, singe.
κατα-ζεύγνυμι, spanne an.
κατάζευξις, εως, ἡ, das Anschirren.
κατα-θύω, opfre.
καταιβάτης, ου, ὁ, der herabsteigt, wie ein Gott aus dem Himmel.
κατα-καίνω, tödte.
κατα-καίω, verbrenne, brenne ab.
κατάκλειστος, ον, eingeschlossen.
κατα-κλείω, schließe ein, zu.
κατα-κλίνω, beuge nieder, zurück.
κατ-κλύζω, überschwemme.
κατα-κοιμίζω, schläfre ein, besänftige, beruhige.
κατακοιμιστής, οῦ, ὁ, Kammerdiener.
κατα-κόπτω, schneide ab, mache nieder.
κατα-λαμβάνω, nehme ein, weg; treffe, erreiche.
κατα-λέγω, zähle auf, hebe aus.
κατα-λείπω, lasse zurück, übrig.
κατα-λήγω, c. G., höre auf.
κατάληψις, εως, ἡ, Wegnahme.
κατ-αλλάσσω, verändere, P. versöhne.
κατα-λύω, 1) löse auf, zerstöre; 2) breche auf, fahre ab; 3) kehre ein. M. gebe auf, lasse nach.
κατα-μανθάνω, erfahre.
κατα-νέμω, vertheile.
κατα-νοέω, betrachte, erkenne.
κατ-αντάω, komme an.
κατανυκρύ, Adv., gegenüber.
κατα-παλαίω, bekämpfe, bezwinge.
κατα-παύω, beendige, (μάχην) breche ab; beruhige.
καταπελτικός, ή, όν, schleudernd.
κατα-πέμπω, sende herab.
κατα-πίνω, schlucke hinab, vertrinke.
κατα-πλέω, schiffe aus; lande.
κατα-πλήσσω, erschrecke, überrasche.
κατάπλους, ου, ὁ, Hinabfahrt.
κατα-πράσσω, vollende; M. setze durch, erreiche, führe aus.
κατ-αριθμέω, zähle, zähle zu.
κατα-σημαίνω, bezeichne; M. siegle zu.
κατα-σκάπτω, zerstöre.
κατα-σκευάζω, rüste, schmücke; erbaue, errichte; ersinne.
κατασκευή, ῆς, ἡ, Einrichtung, Rüstung.
κατάσκοπος, ου, ὁ, Kundschafter.
κατα-στάζω, tröpfele hinab.
κατάστασις, εως, ἡ, Zustand, Ruhe.
κατα-στίζω, mache bunt, bezeichne.
κατα-στρατοπεδεύω, gew. M. schlage ein Lager auf, lagere mich.
κατα-στρέφω, wende um, nieder; beendige; M. unterwerfe mir; führe mich auf.
καταστροφή, ῆς, ἡ, das Ende.

κατα-σφάζω, mache nieder, tödte.
κατα-τίθημι, lege nieder; M. gebe in Verwahrung; verwende; behandle.
κατα-τοξεύω, erschieße, erlege.
κατα-τρίβω, reibe ab, vernichte.
καταφανής, ές, offenbar.
κατα-φέρω, führe hin, verschlage.
κατα-φεύγω, entfliehe, gehe zurück.
κατα-φλέγω, verbrenne.
κατα-φρονέω, c. G., verachte.
καταφυγή, ῆς, ἡ, Zuflucht.
κατα-φυτεύω, bepflanze.
κατα-ψηφίζομαι, verurtheile.
κατα-ψύχω, kühle ab; M. — mich.
κάτ-ειμι, gehe hinab.
κατ-εργάζομαι, vollführe, richte aus.
κατ-έρχομαι, kehre zurück.
κατ-εσθίω, verzehre, verschlinge.
κατ-ευθύνω, richte, lenke.
κατ-εύχομαι, erflehe.
κατ-έχω, halte, halte auf, fest, fessele, beherrsche.
κατηγορέω, klage, zeige an.
κατηγορία, ας, ἡ, Anklage.
κατήγορος, ου, ὁ, Ankläger.
κατ-οικέω, bewohne.
κατοικία, ας, ἡ, Anbauung, Colonie.
κατ-οικίζω, gründe, baue.
κατ-οικτείρω, bemitleide.
κατ-οπτεύω, beobachte, erforsche.
κάτοπτρον, ου, τό, Spiegel.
κατόρθωμα, ατος, τό, glückliche Ausführung, That.
κατ-ορύσσω, vergrabe, versenke.
κάτω, Adv., abwärts, unten.
Καύκασσος, ου, ὁ, Gebirge in Asien.
Κεδρεάτις, ιδος, ἡ, Bein. der Artemis.
κέδρος, ου, ἡ, die Ceder.
κεκτημένος, η, ον, besitzend.
κέλευμα u. κέλευσμα, ατος, τό, Auftrag, Rath, Befehl, Warnung.
κελεύω, befehle, fordere auf.
κενός, ή, όν, leer, eitel.
Κένταυρος, ου, ὁ, Centaur.
κέντρον, ου, τό, der Stachel.
κεράμεος, α, ον, aus Thon, thönern.
κεραμεύς, έως, ὁ, der Töpfer.
κεραμεύω, bin Töpfer
κεραμίς, ίδος, ἡ, der Ziegelstein.
κέραμος, ου, ὁ, 1) Thon, 2) aus Thon geformt: Ziegel, Ziegeldach.
κέρας, ατος, τό, das Horn.
κέρασος, ου, ὁ, ἡ, der Kirschbaum.
κεραυνός, οῦ, ὁ, Blitz, Donnerschlag.
κεραυνόω, tödte mit dem Blitze, erschlage.
Κέρβερος, ου, ὁ, der Wächter in der Unterwelt, Höllenhund.
κερδαίνω, gewinne, habe Vortheil.
κέρδος, ους, τό, Gewinn, Erwerb.
Κέρκυρα, ας, ἡ, das heutige Corfu (Corcyra).
κεφαλή, ῆς, ἡ, der Kopf.
Κέως, ω, ἡ u. Κία, ας, ἡ, J. im saronischen Meerbusen.
Κήναιον, ου, τό, Ort auf Euböa.
κηρός, οῦ, ὁ, das Wachs.
κήρυγμα, ατος, τό, Bekanntmachung.
κῆρυξ, υκος, ὁ, der Herold.
κηρύσσω, verkündige.
κῆτος, ους, τό, das Ungeheuer.
κηφήν, ῆνος, ὁ, Drohne, Biene.
κίβισις, εως, ἡ, die Tasche.
κιθαρίζω, spiele die Cither.
κιθαριστής, οῦ, ὁ, Citherspieler.
Κικέρων, ωνος, ὁ, Cicero, berühmter römischer Redner.
Κιλικία, ας, ἡ, südöstliche Provinz Kl. Asiens.
Κίλιξ, ικος, ὁ, E. von Cilicien.
κινδυνεύω, laufe Gefahr, scheine.
κίνδυνος, ου, ὁ, die Gefahr.
κινέω, bewege, treibe an.
κίνημα, ατος, τό, Bewegung.
κίνησις, εως, ἡ, Bewegung.
κινητέος, α, ον, was zu bewegen, anzutreiben ist.
κισσός, οῦ, ὁ, der Epheu.
κλάζω, schreie.

κλαίω, weine.
Κλέαρχος, ου, ὁ, Verbannter aus Sparta, der bei Cyrus dem Jüngern in großem Ansehn stand.
κλείς, δός, ὁ, Schlüssel.
Κλεισθένης, ους, ὁ, Gründer der athenischen Staatsverfassung nach Vertreibung der Pisistratiden.
Κλεῖτος, ου, ὁ, Klitus, Feldherr A.'s.
κλείω, schließe, verschließe.
κλεπτης, ου, ὁ, der Dieb.
κλέπτω, stehle, entwende.
Κλεωναῖος, ου, ὁ, E. d. St. Cleonä in Argolis.
κληρονομέω, beerbe.
κλῆρος, ου, ὁ, Erbtheil, Erbschaft.
κληρόω, loose, lasse verloosen.
κλῆσις, εως, ἡ, Einladung.
κλινίδιον, ου, τό, Bettchen, Sänfte.
κλίνω, neige, beuge.
κλοπή, ῆς, ἡ, Betrug, Diebstahl.
Κλυταιμνησίρα, ας, ἡ, Gemahlinn des Agamemnon.
κνέφας, αος, τό, die Abenddämmerung.
κνημίς, ῖδος, ἡ, Schiene, Panzer.
Κνίδος, ου, ἡ, St. in Karien.
κοιμάομαι, schlafe ein.
κοινῇ, Adv., gemeinschaftlich.
κοινός, ή, όν, gemeinsam, τὸ κοινόν u. τὰ κοινά, das Gemeinwesen, der Staat.
κοινωνέω, nehme Theil, τινός τινι.
κοινωνία, ας, ἡ, Gemeinschaft, Vereinigung.
κοινωνός, ή, όν, theilnehmend, S. der Theilnehmer.
κοίρανος, ου, ὁ, Herrscher.
κοίτη, ης, ἡ, Lager, Bett.
κολάζω, bestrafe, zügele.
κολακεία, ας, ἡ, Schmeichelei.
κολακεύω, schmeichle.
κόλαξ, ακος, ὁ, Schmeichler.
Κολλατῖνος, ου, ὁ, Collatinus, Gemahl der Lucretia.
κολούω, verstümmle, beschädige, breche (die Macht Jem.).
κόλπος, ου, ὁ, Busen, Meerbusen.
κολπώτός, ή, όν, faltenreich.
Κολχίς, ίδος, ἡ, Kolchis, St. u. Land am schwarzen Meere.
Κόλχοι, ων, οἱ, E. von Kolchis.
Κολωφόνιος, ου, ὁ, E. von Kolophon, St. in Jonien.
κομίζω, trage, bringe, τινα, bewirthe, pflege, M. führe mit.
κονίω, bestaube.
κόπτω, schlage, quäle.
κόραξ, ακος, ὁ, der Rabe.
Κόρη, ης, ἡ, 1) Jungfrau, 2) Proserpina, Gemahlinn des Pluto.
Κορινθιακός, ή, όν, korinthisch.
κόρυς, υθος, ἡ, der Helm.
κόσκινον, ου, τό, das Sieb.
κοσμέω, schmücke, ziere.
κόσμημα, ατος, τό, Schmuck, Zierde.
κοσμητός, ή, όν, geschmückt.
κόσμιος, α, ον, artig, gesittet.
κόσμος, ου, ὁ, 1) Zierde, Schmuck, 2) Welt.
κουρεύς, έως, ὁ, Barbier.
κουφίζω, erleichtere.
κουφόνους, ουν, leichtsinnig.
κοῦφος, η, ον, leicht, sanft.
κράζω, bes. pf. 2., schreie.
κράνος, ους, τό, Helm.
κρατέω, besorge, beherrsche.
κρατήρ, ῆρος, ὁ, Mischkrug, Becher.
κρατιστεύω, c. G., übertreffe, bin überlegen, überwältige.
κράτος, ους, τό, Gewalt.
κραυγή, ῆς, ἡ, Geschrei.
κρέας, ατος, ως, τό, Fleisch.
κρέμαννυμι, tr. hänge auf; M. κρέμαμαι, hänge, schwebe.
κρεμαστός, ή, όν, hängend.
κρήνη, ης, ἡ, Quelle, Cisterne.
Κρής, τός, ὁ, der Kreter, E. d. J. Κρήτη, ης, ἡ, (Candia).
Κριτίας, ου, ὁ, einer von den 30 Tyrannen in Athen.
κρίνω, richte, urtheile; beschließe, erkenne, ertheile zu; beschuldige.
κριός, οῦ, ὁ, Widder.
κρίσις, εως, ἡ, Entscheidung, Urtheil.

κριτής, οῦ, ὁ, Richter, Beurtheiler, Kritiker.
κροτέω, klatsche, lärme.
Κρότων, ωνος, ἡ, St. in U.-Italien.
κρύπτω, verberge.
κρύφα, Adv., heimlich.
κτάομαι, erwerbe; perf. besitze.
κτῆμα, ατος, τό, Besitzthum.
κτῆνος, ους, τό, Besitz; Vieh.
κτῆσις, εως, ἡ, Besitz; Erlangung.
κτίζω, gründe, erbaue.
κτίστης, ου, ὁ, Gründer, Stifter.
κυάνεος, α, ον, dunkel, veilchenblau.
κυανοχαίτης, ου, ὁ, mit dunklen Haaren.
κυβερνάω, steure.
κυβερνήτης, ου, ὁ, Steuermann.
Κύδνος, ου, ὁ, Fl. in Cilicien.
κύκλος, ου, ὁ, Kreis, Umfang.
κύκλωσις, εως, ἡ, Umzingelung.
κύκνος, ου, ὁ, der Schwan.
κυλίω, wälze.
κῦμα, ατος, τό, Welle, Woge.
κυνάω, lebe hündisch (cynisch).
κυνῆ, ῆς, ἡ, der Helm.
κυνηγέσιον, ου, τό, die Jagd.
κυνηγέτης, ου, ὁ, der Jäger.
κυνικός, ἡ, όν, hündisch, bettelhaft.
Κύπρος, ου, ἡ, J., südl. von Kl. Asien.
κυριεύω, c. G., bin, werde Herr.
κύριος, ου, ὁ, Herr.
κυρίως, Adv., wirklich.
Κύρις, ιτος, ἡ, Cures, St. in Latium; Κυρίτης, ου, ὁ, E. derſ.; Quirite.
Κῦρος, ου, ὁ, Cyrus: 1) der Stifter des perſiſchen Reiches; 2) der jüngere, der gegen ſeinen Bruder Artaxerxes Mnemon in der Schlacht bei Cunara 401 v. Chr. fiel.
κυρτός, ἡ, όν, krumm, bucklig.
κύρτος, ου, ὁ, Netz, Reuſe.
κύων, κυνός, ὁ, ἡ, der Hund.
κωλύμη, ης, ἡ, das Verhindern.
κωλύω, verhindere, hemme.
κωμάζω, ziehe in feierlichem Aufzuge, in einem Schwarme.
κώμη, ης, ἡ u. κώμιον, ου, τό, Dorf.
κωμῳδία, ας, ἡ, Luſtſpiel.
κωφός, ἡ, όν, taub, taubſtumm.

Λαβή, ῆς, ἡ, Griff, Blöße.
λαβύρινθος, ου, ὁ, Labyrinth.
λαγών, όνος, ἡ, ὁ, Weiche, Düune.
λαγώς, ώ, ὁ, der Haaſe.
λάθρα, Adv., heimlich.
Λάκαινα, ης, ἡ, Lacedämonierinn.
λάκκος, ου, ὁ, Ciſterne.
Λάκων, ωνος, ὁ, ein Lakonier.
λαλέω, ſchwatze, ſpreche.
λάλος, ον, ſchwatzhaft.
λαμβάνω, nehme, fange; empfange. M. faſſe.
λαμπρός, ά, όν, glänzend, hell, leuchtend, berühmt.
λαμπρότης, ητος, ἡ, Glanz, Klarheit, Pracht; τῆς ὥρας, blühende Jugend, Schönheit.
Λέμνιακος, ου, ἡ, St. in Kl. Aſien.
λανθάνω, bin verborgen, entgehe, m. d. Part. „unbemerkt, heimlich" c. A.; M. c. G., vergeſſe.
Λαομέδων, οντος, ὁ, König von Troja.
λάρναξ, ακος, ἡ, Küſte, Kahn, Arche.
λάσιος, α, ον, dicht, rauh.
λατόμιαι, ῶν, αἱ, Steinbrüche bei Syrakus, die auch zum Gefängniß dienten.
λατρεία, ας, ἡ, der Dienſt.
λάφυρον, ου, τό, die Beute.
λέβης, ητος, ὁ, der Keſſel.
λέγω, ſage, rede, ſpreche, — κακῶς, ſchmähe.
λεία, ας, ἡ, die Beute.
λειμών, ῶνος, ὁ, die Wieſe.
λεῖος, α, ον, glatt, eben.
λείπω, laſſe, verlaſſe; M. entferne mich von etwas.
λειτουργία, ας, ἡ, Dienſt, Dienſtleiſtung, Beſorgung.
λεκάνιον, ου, τό, die Schüſſel.
λεοντῆ, ῆς, ἡ (δορά), Löwenhaut.

λεπτός, ή, όν, dünn, schwach, mager.
λεπτότης, ητος, ἡ, Dünnheit, Feinheit, Scharfsinn.
Λερναῖος, α, ον, lernäisch (vom See Lerne in Argolis).
Λέσβιος, ου, ὁ, E. der J. Λέσβος, ου, ἡ, an der Küste Kl. Asiens.
λευκός, ή, όν, weiß.
Λεύκουλλος, ου, ὁ, Lucullus.
Λεῦκτρα, ων, τά, St. in Böotien.
λευκώλενος, ον, weißarmig.
λέων, οντος, ὁ, Löwe.
Λεωνίδας, ου, ὁ, Leonidas, berühmter König der Spartaner.
λεώς, ώ, ὁ, (λαός), Volk.
λήγω, höre auf.
Λήδα, ας, ἡ, Mutter d. Dioskuren.
λήθη, ης, ἡ, Vergessenheit.
λητίζω, raube, plündere.
λῃστεύω, raube, plündere.
λῃστής, οῦ, ὁ, Räuber.
Λῆμνος, ου, ἡ, J. an der Küste Kl. Asiens.
λῆρος, ου, ὁ, Geschwätz, Possen.
Λητώ, οῦς, ἡ, Latona.
λίαν, Adv., sehr, zu sehr.
Λίβυς, υος, ὁ, ein Lybier.
λίθινος, η, ον, steinern.
λίθος, ου, ὁ, (ἡ), Stein.
λιθόω, versteinere.
λιμήν, ένος, ὁ, Hafen.
λίμνη, ης, ἡ, der See, Teich.
λιμός, οῦ, ὁ, der Hunger.
Λίνος, ου, ὁ, ein Dichter des höchsten Alterthums.
λίνεος, α, ον, linnen.
λιπαρής, ές, ämsig, beständig, beharrlich, eifrig.
λιπαρός, ά, όν, glänzend, feist.
λίτυον, ου, τό, Scheerstab.
λογίζομαι, bedenke, überlege.
λόγιον, ου, τό, Spruch, (des Orakels).
λογισμός, οῦ, ὁ, Ueberlegung.
λόγος, ου, ὁ, Rede; Vernunft; Grund, Rechenschaft.
λογχή, ῆς, ἡ, die Lanze.
λοιδορία, ας, ἡ, Verleumdung.
λοιπός, ή, όν, übrig.
λοῦτρον, ου, τό, das Bad.
λούω, wasche, M. bade mich.
λόφος, ου, ὁ, Helmbusch.
λόχος, ου, ὁ, Heeresabtheilung.
λύγξ, γκός, ὁ, der Luchs.
Λυδία, ας, ἡ, Landschaft Kl. Asiens; Λυδός, οῦ, ὁ, E. von Lydien.
λυχνόν, οῦ, τό, Schüssel, Körbchen.
λύκος, ου, ὁ, der Wolf.
Λυκοῦργος, ου, ὁ, Lykurgus, Gesetzgeber der Spartaner.
λυμαίνομαι, 1) beschimpfe, verunreinige; 2) verderbe, schade.
λύπη, ης, ἡ, Trauer, Traurigkeit.
λυπηρός, ά, όν, betrübt, Verdruß erregend.
λύρα, ας, ἡ, die Leier.
λύχνος, ου, ὁ, Leuchte, Laterne.
λύω, löse, befreie; ὑπόσχεσιν, erfülle ein Versprechen.

Μαγνησία, ας, ἡ, St. in Kl. Asien.
Μάγος, ου, ὁ, Magier, Zauberer.
μάζα, ης, ἡ, Gerstenbrot, Kuchen.
μάθημα, ατος, τό, Kenntniß, Lernen, P. Wissenschaften.
μάθησις, εως, ἡ, Unterricht, Belehrung.
μαθητής, οῦ, ὁ, Schüler.
Μαίανδρος, ου, ὁ, Fl. in Lydien.
μαίνω, mache rasend; pf. 2. bin sehr betrübt.
μάκαρ, αρος, ὁ, ἡ, glückselig; οἱ μάκαρες, die Seligen.
μακαρίζω, preise, glücklich.
μακάριος, α, ον, glücklich, glückselig.
Μακεδονικός, ή, όν, macedonisch.
Μακεδών, όνος, ὁ, E. von Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonien.
μακρόβιος, α, ον, lange lebend.
μακρολογέω, halte e. lange Rede.
μακρός, ά, όν, lang, weit.
μάλα, Adv., sehr; Comp. μᾶλλον, mehr, vielmehr; Sup. μάλιστα, am meisten.

μαλαχία, ας, ἡ, Schlaffheit.
μαλακός, ή, όν, zart, weich.
Μαλέα, ας, ἡ, südlichstes Vorgebirge des Peloponnes.
Μάλλιος, ου, ὁ, Manlius.
μανθάνω, lerne, erfahre.
μανία, ας, ἡ, Wahnsinn.
μαντεῖον, ου, τό, Orakel.
μαντεύομαι, 1) befrage das Orakel, 2) gebe, ertheile O.
μαντικός, ή, όν, dem Seher gehörig, ἡ μαντική, die Weissagekunst.
Μαντίνεια, ας, ἡ, St. in Arkadien.
Μαντινεύς, έως, ὁ, E. von M.
μάντις, εως, ὁ, Seher, Wahrsager.
Μαραθώνιος, α, ον, marathonisch.
Μάριος, ου, ὁ, berühmter römischer Feldherr. (104 — 101 v. Chr.).
μαρμάρεος, α, ον, marmorn: glänzend, strahlend.
μάρμαρος, ου, ἡ, Marmor.
Μαρσύας, ου, ὁ, N. eines Flötenspielers, u. Fl. in Phrygien.
Μάρτιος μήν, der März.
μαρτυρία, ας, ἡ, Zeugniß.
μαρτύριον, ου, τό, Beweis.
μάρτυς, υρος, ὁ, Zeuge.
Μασσαγέται, ῶν, οἱ, Volk im nördl. Europa und Asien.
μαστεύω, suche, erforsche.
μαστιγόω u. μαστίζω, geißele.
μάτην, Adv., vergebens, umsonst.
μάχη, ης, ἡ, Kampf, Schlacht.
μαχητικός, ή, όν u. μάχιμος, streitbar, kampflustig.
μάχομαι, kämpfe, streite.
μεγαλεῖος, α, ον, herrlich.
μεγαλόδωρος, ον, freigebig.
μεγαλοπραγμοσύνη, ης, ἡ, Thatendurst.
μεγαλοπρεπής, ές, Adv. — ῶς, herrlich, prächtig.
μεγαλοφροσύνη, ης, ἡ, } Hochherzigμεγαλοψυχία, ας, ἡ, } keit.
μεγαλόφρων, ον, edelmüthig, stolz, hochherzig.
μεγαλόψυχος, ον, hochherzig.
Μεγαρεύς, έως, ὁ, E. von Μέγαρα, ων, τά, St. am Isthmus.
μέγαρον, ου, τό, Zimmer, Palast.
μέγας, άλη, α, groß.
μέγεθος, ους, τό, Größe.
μέδιμνος, ου, ὁ, Medimnus, Getreidemaß, Scheffel.
μέθη, ης, ἡ, Trunkenheit, Trinklust.
μεθ-ίστημι, tr. stelle um, verändere; intr. entferne mich, trete über.
μέθοδος, ου, ἡ, Weise, Kunstgriff.
μεθόριον, ου, τό, Gränze.
μεθύω, bin trunken.
μειρακίζομαι, werde ein
μειράκιον, ου, τό, Jüngling.
μέλας, αινα, αν, schwarz, dunkel.
μέλει μοί τινος, es liegt mir am Herzen, ich sorge für.
μελετάω, bedenke, übe.
μελετή, ῆς, ἡ, Sorge, Ueberlegung.
μελετηρός, ά, όν, fleißig.
μέλι, ιτος, τό, Honig.
μελίζω, zerstückele.
μέλισσα, ης, ἡ, Biene.
μέλλω, will, bin im Begriff, zaudere; soll.
μελοποιός, οῦ, ὁ, Liederdichter.
μελῳδία, ας, ἡ, Sangweise.
μέμφομαι, c. D., tadle, bin unwillig, beklage mich über etwas.
μέν, Conj., zwar.
Μενέλεως, ω, ὁ, Menelaus, König von Sparta.
μέντοι, doch, jedoch; also.
μένω, bleibe.
Μένων, ωνος, ὁ, Feldherr im Heere Kyros des J.
μερίζω, theile, vertheile.
μέριμνα, ης, ἡ, Sorge.
μερίς, ίδος, ἡ, Theil.
μερισμός, οῦ, ὁ, Theilung.
μέρος, ους, τό, Theil, Antheil.
μεσημβρία, ας, ἡ, Mittag.
μεσογαία, ας, ἡ, Binnenland.
μεσόγειος, ον, mitten im Lande.
μέσος, η, ον, mitten; ἀνὰ μέσον, in der Mitte.

μεστός, ή, όν, c. G, voll, angefüllt.
μετά, Praep. c. G., mit, mit Hülfe, c. A., nach (Richtung, Zeit, Zweck). μεθ' ἡμέραν, bei Tage.
μετα-βαίνω, gehe über.
μετα-βάλλω, verändere; M. ändere mich.
μεταβολή, ῆς, ἡ, Veränderung.
μετα-γιγνώσκω, ändere meine Meinung, bereue.
μετα-γράφω, ändere (schriftl.).
μετα-δίδωμι, theile mit, τινί τινος, gestatte.
μετα-λαγχάνω, c. G., erlange.
μεταλλαγή, ῆς, ἡ, Aenderung.
μετ-αλλάσσω, verändere.
μέταλλον, ου, τό, Grube, Bergwerk.
μεταλλουργός, οῦ, ὁ, Metallarbeiter.
μετα-μέλει μοι, es reut mich.
μετα-πέμπω, schicke fort; M. lasse kommen, P. werde geholt.
μετάστασις, εως, ἡ, Veränderung.
μετα-στρέφω, wende um, ab.
μετα-τίθημι, versetze.
μετα-φέρω, bringe weg.
μετα-χειρίζομαι, handhabe, betreibe.
μετέχω, c. G., habe Theil.
μετέχων, ουσα, ον, theilnehmend.
μετέωρος, ον, hoch, erhaben, schwebend; τὰ μετέωρα, die überirdischen Dinge.
μέτοικος, ου, ὁ, Metöke (E. Athens, der aber nicht Bürger war).
μετριότης, ητος, ἡ, Einfachheit.
μέτριος, α, ον, Adv. — ως, mäßig.
μέτρον, ου, τό, das Maß.
μέτωπον, ου, τό, die Stirn.
μέχρις, 1) c. G., bis; 2) so lange als.
μή, 1) nicht; 2) in Fragen: doch nicht? 3) Conj., daß nicht, damit nicht.
μηδαμῶς, Adv., durchaus, gar nicht.
Μήδεια, ας, ἡ, Tochter des Aeëtes.
μηδείς, μηδεμία, μηδέν, keiner, e, es; Niemand.
μηδέποτε, niemals.
μηδέπω, noch nicht.
μηδισμός, οῦ, ὁ, medische Gesinnung.
Μῆδος, ου, ὁ, Meder, Perser.
Μηθυμναῖος, ου, ὁ, E. d. St. Methymna auf Lesbos.
μηκάς, άδος, mäckernd.
μηκέτι, nicht mehr.
μῆκος, ους, τό, Länge.
μηλίς, ίδος, ἡ, melische Erde, Farbe.
μήν, Adv., doch, sogar, fürwahr; καὶ μήν und doch, atqui.
μήν, μηνός, ὁ, Monat.
μηνίω, grolle.
μηνυτής, οῦ, ὁ, Angeber.
μηνύω, zeige an, melde, verrathe.
μηρός, οῦ, ὁ, Hüfte, Schenkel.
μήτηρ, μητρός, ἡ, Mutter.
μητρόπολις, εως, ἡ, Mutterstadt.
μηχανή, ῆς, ἡ, Maschine, Belagerungswerkzeug.
μίγνυμι, mische, vermische.
Μίδας, ου, ὁ, mythischer König von Phrygien.
μικρός, ά, όν, klein, gering.
μικρόψυχος, ον, engherzig.
Μίλησιος, ου, ὁ, E. von
Μίλητος, ου, ἡ, St. in Jonien.
Μιλτιάδης, ου, ὁ, Miltiades, berühmter Feldherr der Athener.
μιμέομαι, ahme nach.
μιμητής, οῦ, ὁ, Nachahmer.
μιμνήσκω, tr. erinnere; μέμνημαι, erinnere mich, bin eingedenk.
Μινώταυρος, ου, ὁ, ein fabelhaftes Ungeheuer auf Kreta.
Μίνως, ω u. ωος, ὁ, Minos, König auf Kreta.
μισέω, hasse; μισητός, ή, όν, verhaßt.
μισθός, οῦ, ὁ, Lohn, Sold.
μισθοφόρος, ου, ὁ, Söldner.
μῖσος, ους, τό, Haß.
μνᾶ (μνάα), μνᾶς, ἡ, die Mine,

griech. Gewicht u. Münze (23 bis 25 Thaler).

μνῆμα, ατος, τό, Andenken, Denkmal.

μνημεῖον, ου, τό, Denkmal.

μνήμη, ης, ἡ, Gedächtniß.

μνημονεύω, erwähne, gedenke, führe an.

Μνημοσύνη, ης, ἡ, Nymphe, Göttinn der Gedächtnißkunst.

μνηστεύω, 1) werbe, freie; 2) verschaffe.

μόγις u. *μόλις*, Adv., mit Mühe.

μονάς, άδος, ἡ, Einheit, der Einer.

μονή, ῆς, ἡ, Bleiben, Verweilen.

Μονήτα, ης, ἡ, Warnung, eine Gottheit bei den Römern.

μονομάχος, ου, ὁ, Zweikämpfer, Gladiator.

μόνον, Adv., nur, allein.

μόνος, η, ον, allein, bloß.

μονοσάνδαλος, ου, ὁ, ἡ, der nur eine Sandale hat, trägt.

μονόστιχος, ον, von einer Zeile.

μονόφθαλμος, ου, ὁ, ἡ, einäugig.

μόρος, ου, ὁ, Geschick, Schicksal.

μορφή, ῆς, ἡ, Gestalt.

Μοσύνοικοις, ων, οἱ, Volk auf der nördl. Küste Kl. Asiens.

Μοῦσα, ης, ἡ, die Muse.

μουσικός, ή, όν, musisch, gesangreich; S. *ὁ*, der Musiker, *ἡ μουσική* u. *τὰ μουσικά*, die Musik.

μουσικῶς, Adv., geistreich.

μοχθηρός, ή, ό, schlecht, verkehrt, böse.

μοχλός, οῦ, ὁ, Riegel.

μύδρος, ου, ὁ, Stein, Eisenmasse.

μυελός, οῦ, ὁ, das Mark.

μυέω, weihe ein.

μυθικός, ή, όν, mythisch, fabelhaft.

μῦθος, ου, ὁ, Sage, Mythe.

Μύνδος, ου, ἡ, St. in Karien.

Μύους, οῦντος, ἡ, St. in Karien.

μυριάς, άδος, ἡ, Zahl von 10000.

μύρμηξ, ηκος, ὁ, Ameise.

μύρον, ου, τό, Salbe.

Μυσία, ας, ἡ, nordwestl. Landschaft von Kl. Asien; *Μύσιος, α, ον*, mysisch; *Μυσός, οῦ, ὁ*, der Mysier.

μυστήριον, ου, τό, Geheimniß, Mysterium.

Μυτιληναῖος, ου, ὁ, E. v. Mytilenä, St. auf der I. Lesbos.

μωρός, ά, όν, stumpf, dumm, einfältig, S. Narr, Thor.

Νᾶμα, ατος, τό, Quelle, Sprudel.

Νάξος, ου, ἡ, e. der Cykladen.

ναός, οῦ, ὁ, Tempel.

νάρθηξ, κος, ὁ, Dolde, Rohrstengel.

ναύαρχος, ου, ὁ, Flottenführer, Admiral.

ναυβάτης, ου, ὁ, Schiffer, Matrose.

ναυκλήριον, ου, τό, 1) Schiff, 2) Schiffslager, Rhede.

ναύκληρος, ου, ὁ, Schiffsherr.

ναυκράτης, ες, mächtig zur See.

ναυμαχέω, kämpfe zur See.

ναυμαχία, ας, ἡ, Seeschlacht.

ναῦς, νεώς, ἡ, Schiff.

ναύσταθμον, ου, τό, Hafen.

ναύτης, ου, ὁ, Schiffer.

ναυτικός, ή, όν, zum Seewesen gehörig; — *στρατήγημα*, ein Schiffsmanöver; *τὸ ναυτικόν*, die Seemacht.

Νεῖλος, ου, ὁ, der Nil.

νεκροπομπός, οῦ, ὁ, Todtenbegleiter.

νεκρός, ά, όν, todt; S. der Todte, Leichnam.

νέκυς, υος, ὁ, der Todte.

νέμω, 1) weide, M. weide, fresse; 2) theile zu.

νέος, α, ον, jung.

νεοττός, οῦ, ὁ, das Junge.

νεῦμα, ατος, τό, Wink.

νεφέλη, ης, ἡ u. *νέφος, ους, τό*, Wolke.

νεώς, ώ, ὁ, attisch = *ναός*.

νεωστί, Adv., kürzlich, neuerlich.

νεωτερίζω, sinne auf Neuerung, Veränderung, empöre mich.

νεωτερισμός, οῦ, ὁ, Empörung.

νήπιος, ον, jung, klein.
Νηρηΐδες, ων, αἱ, Töchter des Nereus, Meernymphen.
νησιώτης, ου, ὁ, Inselbewohner.
νῆσος, ου, ἡ, Insel.
νηφάλιος, α, ον, nüchtern, besonnen.
νικάω, siege, besiege.
νίκη, ης, ἡ, Sieg.
νικητής, οῦ, ὁ, Sieger.
νιφόεις, εσσα, εν, schneebedeckt.
νοέω, bedeute; bedenke.
νόθος, ου, ὁ, ἡ, nicht ebenbürtig.
νομάς, άδος, ὁ, Nomade.
νομεύς, έως, ὁ, Hirt.
νομή, ῆς, ἡ, Weide.
νομίζω, glaube, meine, halte für — νομιζόμενος, η, ον, gebräuchlich.
νόμιμος, η, ον, gesetzmäßig.
νόμισμα, ατος, τό, Münze.
νομοθεσία, ας, ἡ, Gesetzgebung.
νόμος, ου, ὁ, Gesetz, Vorschrift.
νόμος, ου, ὁ, Wohnsitz, Aufenthalt.
νόναι u. νόνναι, Nonen, der 5te od. 7te Tag des Monats.
νόος, νοῦς, οῦ, ὁ, Verstand, Sinn.
νοσέω, bin, werde krank.
νόσημα, ατος, τό, Krankheit.
νοσηρός u. νοσερός, ά, όν, krank, kränklich, ungesund.
νόσος, ου, ἡ, Krankheit.
νότος, ου, ὁ, Südwind.
νύκτωρ, Adv., bei Nacht, nachts.
νυμφεύω, heirathe, τινί, von der Frau; M. c. A., vom Manne.
νύμφη, ης, ἡ, Braut, junge Frau.
νυμφίος, ου, ὁ, Bräutigam.
νῦν, Adv., jetzt, οἱ νῦν, die jetzt lebenden Menschen.
νύξ, νυκτός, ἡ, Nacht.
Νῦσα, ης, ἡ, St. 1) in Kl. Asien, 2) in Indien.
νῶτος, ου, ὁ, Rücken.

Ξενίζω, bewirthe.
ξένιος, α, ον, fremd, die Fremden betreffend, beschützend; τὰ ξένια, Gastgeschenke.
ξένος, ου, ὁ, 1) Fremder, Gast; 2) Gastfreund.
Ξενοφῶν, ῶντος, ὁ, berühmter Geschichtschreiber aus Athen, führte die 10000 Griechen, welche mit Kyros d. Jüngern gezogen waren, wieder zurück.
ξηρός, ά, όν, trocken, dürre.
ξίφος, ους, τό, Schwert.
ξόανον, ου, τό, geschnitztes Bild, Götterbild.
ξυγκαθ-αιρέω, vernichte etwas mit Jem. zusammen.
ξυγκατ-εργάζομαι, bewirke zugleich.
ξυλεύομαι, hole, fälle Holz.
ξύλινος, η, ον, hölzern.
ξύλον, ου, τό, Holz.
ξύμβασις, εως, ἡ, Uebereinkommen, Vergleich.
ξυμμετ-έχω, nehme zugleich Theil.
ξύμμετρος, ον, passend.
ξυμπρεσβεύς, έως, ὁ, Mitgesandter.
ξύν = σύν, die übrigen Zusammensetzungen mit ξυμ od. ξυν, siehe ebenfalls unter συμ od. συν.
ξυνεπ-αιτιάομαι, beschuldige zugleich.
ξυνεπαν-ίστημι, tr. stelle, intr. stehe zugleich mit auf.
ξύνεσις, εως, ἡ, Verstand, Einsicht.
ξυνετός, ή, όν, klug, einsichtsvoll.

Ὁ, ἡ, τό, der, die, das: ὁ μέν — ὁ δέ, der — jener; der eine — der andere.
ὀβολός, οῦ, ὁ, eine Obole (etwa ein Groschen).
ὅδε, ἥδε, τόδε, dieser, folgender.
ὁδεύω, gehe, reise.
ὁδίτης, ου, ὁ, Wanderer.
ὀδμή, ῆς, ἡ, Geruch.
ὁδοίπορος, ου, ὁ, Wanderer.
ὁδός, οῦ, ἡ, Weg.
ὀδούς, όντος, ὁ, Zahn.
Ὀδρύσαι, ῶν, οἱ, Volk in Thrazien.
ὀδύνη, ης, ἡ, Schmerz.

ὀδύρομαι, beklage, bejammere.
ὄθεν, Adv., woher; daher.
οἶδα (εἰδῶ), weiß.
Οἰδίπους, οδος, ὁ, König in Theben.
οἰκεῖος, α, ον, eigen, eigenthümlich; S. ὁ — der Verwandte; ἡ — (γῆ) die Heimath.
οἰκείως, Adv., freundschaftlich.
οἰκέτης, ου, ὁ, Hausgenosse, Sclav.
οἰκέω, wohne, bewohne.
οἴκημα, ατος, τό, Wohnung.
οἰκητήριον, ου, τό, Wohnsitz.
οἰκήτωρ, ορος, ὁ, Bewohner.
οἰκία, ας, ἡ, Haus, Wohnung.
οἰκίζω, bebaue, baue an.
οἰκιστής, οῦ, ὁ, Gründer.
οἰκοδόμημα, ατος, τό, Haus.
οἰκοδομία, ας, ἡ, Erbauung.
οἰκοδόμος, ου, ὁ, Baumeister.
οἴκοι, Adv., zu Hause.
οἶκος, ου, ὁ, Haus, Familie.
οἰκτείρω, bedaure, bemitleide.
οἰκτρός, ά, όν, bejammernswerth.
οἰκῶν, οῦντος, ὁ, der Bewohner.
οἰμωγή, ῆς, ἡ, Klage, Seufzer.
οἶνος, ου, ὁ, Wein.
οἰνοχόος, ου, ὁ, Mundschenk.
οἴνωσις, εως, ἡ, Liebe zum Wein.
οἴομαι, glaube; οἶμαι, glaub' ich.
οἷος, α, ον, wie beschaffen, welcher; οἷός τέ εἰμι, ich bin im Stande, vermag; οἷον, Adv., wie; gleichsam.
οἷς, οἰός, ὁ, ἡ, Schaf.
οἴστευμα, ατος, τό, Geschoß.
οἰστός, οῦ, ὁ, Pfeil.
οἰωνοπόλος, ου, ὁ, Vogelschauer.
οἰωνός, οῦ, ὁ, Anzeige durch Vogelflug; Vogel; Raubvogel.
ὀκνέω, zage, zaudere.
ὀκνηρός, ά, όν, zaudernd, träge.
ὄλβιος, α, ον, gesegnet, glücklich.
ὀλέθριος, α, ον, verderblich, blutig.
ὄλεθρον, ου, τό, Verderben.
ὀλιγάρκης, ες, genügsam.
ὀλίγος, η, ον, wenig, gering, klein; kurz.
ὀλιγοχρόνιος, ον, vergänglich.
ὀλιγωρέω, verachte, vernachlässige.
ὀλισθηρός, ά, όν, schlüpfrig.
ὁλκάς, άδος, ἡ, Lastschiff.
ὅλος, η, ον, Adv. — ως, ganz; überhaupt.
ὁλόχρυσος, ον, massiv-golden.
Ὀλυμπία, ας, ἡ, St. in Elis.
Ὀλυμπιάς, άδος, ἡ, Olympiade, Zeit von vier Jahren.
Ὀλύμπιος, α, ον, olympisch; τὰ Ὀλύμπια, die olympischen Spiele.
Ὄλυνθος, ου, ἡ, St. in Mazedonien.
ὁμαιχμία, ας, ἡ, Kameradschaft im Kriege.
ὁμαλός, ή, όν, Adv. — ῶς, gleich, eben.
ὄμβρος, ου, ὁ, Regen.
ὄμηρος, ου, ὁ, der Geisel.
ὁμιλητής, οῦ, ὁ, Freund, Schüler.
ὁμιλία, ας, ἡ, Unterhaltung.
ὁμίχλη, ης, ἡ, Nebel.
ὄμμα, ατος, τό, Auge.
ὁμογνώμων, ὁ, ἡ, gleichgesinnt.
ὄμνυμι, schwöre.
ὁμοδίαιτος, ὁ, ἡ, zusammen lebend, speisend.
ὅμοιος, α, ον, Adv. — ως, gleich, ähnlich.
ὁμολογέω, stimme, gebe zu.
ὁμολογία, ας, ἡ, Versprechen, Vergleich, Bedingung.
ὁμόνοια, ας, ἡ, Eintracht.
ὅμορος, ον, angrenzend.
ὁμόσε, Adv., zusammen, — χωρεῖν, handgemein werden, kämpfen.
ὁμοτράπεζος, ου, ὁ, Tischgenosse.
ὁμοῦ, Adv., zugleich.
ὁμόφρων, ὁ, ἡ, einträchtig.
ὁμόφυλος, ὁ, ἡ, stammverwandt.
ὄμφαξ, ακος, ὁ, ἡ, unreife Traube.
ὁμώνυμος, ὁ, ἡ, gleichnamig.
ὅμως, Adv., dennoch, gleichwohl.
ὄν, ὄντος, τό, das Wesen.
ὄναρ, τό (indeclin.), Traum.
Ὄνεια, ων, τά, der über den Isthmus sich hinziehende Gebirgszug, bes. am saronischen Meerbusen.

ὀνειδίζω, schimpfe, schmähe.
ὄνειδος, ους, τό, Schande, Tadel.
ὄνειρος, ου, ὁ, Traum, Traumbild.
ὄνομα, ατος, τό, Name; A. Namens.
ὀνομάζω, nenne, ernenne.
ὀνομαστί, Adv., namentlich.
ὄνος, ου, ὁ, Esel.
ὄντως, Adv., wahrhaft.
ὄνυξ, υχος, ὁ, Nagel, Klaue.
ὀξέως, Adv., schnell, rasch.
ὀξίνης, ου, ὁ, säuerlicher Wein.
ὀξύς, εῖα, ύ, scharf, scharfsinnig.
ὀξύτης, ητος, ἡ, Schnelligkeit, Schärfe, Scharfsinn.
ὅπῃ, Adv., wie.
ὀπίσθεν, Adv. c. G., hinten, hinter.
ὁπλίζω, bewaffne.
ὁπλίτης, ου, ὁ, Schwerbewaffneter.
ὁπλιτικόν, οῦ, τό, die Hopliten.
ὅπλον, ου, τό, Waffe.
ὁποῖος, α, ον, wie, von welcher Art.
ὁπόταν, c. Conj., wann.
ὁπότερος, α, ον, wer v. beiden.
ὅπου, Adv., 1) wo, 2) als, da.
ὀπώρα, ας, ἡ, Herbst; Obst.
ὅπως, Adv., wie; Conj., daß, damit.
ὅρασις, εως, ἡ, das Gesicht.
ὁράω, sehe; πρός τι, auf etwas, habe Neigung zu.
ὀργή, ῆς, ἡ, Begierde, Zorn.
ὄργια, ων, τά, geheime religiöse Gebräuche, Mysterien.
Ὀρειθυῖα, ας, ἡ, Königinn der Amazonen.
ὀρεινός, ή, όν, gebirgig.
ὄρθος, η, ον, Adv. ως, gerade, steil.
ὄρθρος, ου, ὁ, der Morgen.
ὁρίζω, begränze; M. definire.
ὅρκος, ου, ὁ, Eid, Schwur.
ὁρμάω, treibe, reize an, M. breche auf, eile; ziehe.
ὁρμή, ῆς, ἡ, Antrieb, Eifer, Plan.
ὁρμίζω, lande, lege vor Anker.
ὄρνεον, ου, τό, Vogel.
ὄρνις, ιθος, ὁ, ἡ, Vogel; Henne.
ὄρος, ου, ὁ, Gränze.
ὄρος, ους, τό, Berg, Gebirge.
ὀροφή, ῆς, ἡ u. ὄροφος, ου, ὁ, Dach, Wölbung des Daches.
ὄρτυξ, υγος, ὁ, Wachtel.
ὀρύσσω, grabe aus, auf.
ὀρχηστρίς, ίδος, ἡ, Tänzerinn.
Ὀρχόμενος, ου, ἡ, St. in Arkadien.
ὅς, ἥ, ὅ, welcher, e, es; ὅς ἄν — quicunque.
ὅσιος, α, ον, heilig.
ὁσιότης, ητος, ἡ, Rechtschaffenheit.
ὀσμή, ῆς, ἡ, Geruch.
ὅσον, Adv., ungefähr, als.
ὅσος, η, ον, wie groß, sogroß, so viel; ὅσα, ὅσον — quantum.
ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, welcher, e, es auch gerade, immer.
ὀστέον, ου, τό, Knochen.
ὅστις, ἥτις, ὅ τι, wer immer, wer.
ὅστισοῦν —, wer nur immer.
ὀστρακίζω, vertreibe durch das Scherbengericht.
ὄστρακον, ου, τό, Scherbe, Stimmtäfelchen.
ὅταν, c. Conj., ὅτε, wann, als.
ὅτι, Conj., daß, weil; beim Superl. = ὡς, so viel, als möglich.
ὅτου, ὅτῳ = οὔτινος, ᾧτινι.
οὐ, οὐκ, οὐχ, nicht.
οὖ, Adv., wo.
οὐδαμοῦ, Adv., nirgends.
οὐδέ, nicht einmal, auch nicht; οὐδέ — οὐδέ, weder — noch.
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, keiner, e, es; οὐδέν, nichts, gar nicht.
οὐδεπώποτε, Adv., niemals.
οὐκέτι, Adv., nicht mehr.
οὐκοῦν, also, folglich; frag., also nicht? gewiß nicht?
οὐμενοῦν, Adv., keineswegs.
Οὔξιοι, ων, οἱ, Volk in Asien.
Οὐόλουσκοι, ων, οι, Volsker.
οὔποτε, Adv., niemals.
οὔπω, Adv., noch nicht.
οὐρά, ᾶς, ἡ, Schwanz.
Οὐρανία, ας, ἡ, Urania, eine der neun Musen.

οὐρανός, οῦ, ὁ, Himmel.
οὖς, ὠτός, τό, Ohr.
οὐσία, ας, ἡ, Vermögen, Gewalt.
οὔτε, und nicht; οὔτε — οὔτε, weder — noch.
οὔτοι, Adv., sicherlich nicht.
οὗτος, αὕτη, τοῦτο, dieser, e, es.
οὕτω, Adv., so, auf solche Weise.
οὐχί, Adv., nicht.
ὀφείλω, bin schuldig, soll.
ὄφελος, ους, τό, Nutzen, Vortheil.
ὀφθαλμός, οῦ, ὁ, Auge.
ὄφις, εως, ὁ, Schlange.
ὄφλημα, ατος, τό, Schuld.
ὄχημα, ατος, τό, der Wagen.
ὄχθη, ης, ἡ, Ufer (e. Fl.).
ὀχλέω, belästige.
ὄχλος, οῦ, ὁ, Volk, Menge.
ὀχυρός, ά, όν, fest, befestigt.
ὀψέ, Adv., spät.
ὀψιμαθής, ές, spät belehrt.
ὄψις, εως, ἡ, Gesicht, Erscheinung.
ὄψον, ου, τό, Zugemüse.

Παγιδεύω, fange im Netze.
παγίς, ίδος, ἡ, Netz, Schlinge.
πάγος, ου, ὁ, Hügel, Fels.
πάθημα, ατος, τό, Leidenschaft.
πάθημα, ατος, τό, 1) Empfindung, Leiden, Unglück; 2) Veränderung.
παιανίζω, erhebe e. Kriegsgesang.
παιδαγωγός, οῦ, ὁ, Knabenführer.
παιδάριον, ου, τό, Kind, Knabe.
παιδεία, ας, ἡ, Zucht, Erziehung, Bildung.
παίδευσις, εως, ἡ, das Unterrichten, die Erziehung, Leitung.
παιδεύω, erziehe; M. lasse erziehen, bilden, unterrichten.
παιδιά, ᾶς, ἡ, Scherz.
παιδικός, ή, όν, kindisch; S. τὰ παιδικά, der Liebling.
παιδίον, ου, τό, Kindlein, Kind.
παιδίσκος, ου, ὁ, Jüngling.
παίζω, scherze, spiele.
παίς, δός, ὁ, Kind, Knabe; Sohn; ἡ — Tochter.
παίω, schlage, verwunde.
πάλαι, Adv., ehemals, vor Zeiten; τὸ πάλαι, in der frühesten Zeit.
παλαιός, ά, όν, alt.
παλαισπαῖος, α, ον, eine Spanne lang.
παλαίστρα, ας, ἡ, Kampf-, Ringschule, Kampfplatz.
παλαίω, kämpfe, ringe.
πάλιν, Adv., wiederum, nochmals.
πάλλω, schwinge.
παλτόν, οῦ, τό, (pers.) Lanze.
παμπληθής, ές, in großer Menge.
παμφόρος, ον, sehr fruchtbar.
πανδημεί, Adv., mit dem ganzen Volke, in Masse, sämmtlich.
πανηγυρικός, ή, όν, festlich; — λόγος, Lobgedicht, Lobrede.
πανήγυρις, εως, ἡ, Versammlung, Fest; — ὀφθαλμῶν, Augenweide.
πανουργία, ας, ἡ, ganze Rüstung.
πανόπτης, ου, ὁ, der Allsehende.
πανουργία, ας, ἡ, Schlauheit.
πανοῦργος, ον, listig, verschlagen; S. Schalk, Schurke.
παντάπασι (ν), Adv., durchaus.
πανταχῆ u. παντῆ, überall, ganz.
πανταχόθεν, Adv., von allen Seiten.
πανταχοῦ, Adv., überall.
παντελής, ές, Adv. ῶς, gänzlich.
παντοδαπός, ή, όν, von allen Arten, verschiedenartig; — ῶς, auf alle Weise.
πάντοθεν, Adv., v. allen Seiten her.
παντοῖος, α, ον, mannigfaltig, vielfältig; außer sich.
πάντως, Adv., überhaupt, ganz.
πάνυ, Adv., ganz, sehr.
πάππος, ου, ὁ, Großvater.
παρά, Praep. bei, neben: I c. G., 1) loc.: von — her; 2) caus.: von; II. c. D., bei (Personen). III. c. A. 1) loc.: 1) zu, 2) nebenhin; 2) temp.: während; 3) caus: 1) wider (darüber hinaus); 2) um (in Vergleichungen).

παρα-βαίνω, überschreite.
παρα-βάλλω, werfe vor; vergleiche; M. setze in Gefahr.
παράγγελμα, ατος, τό, Befehl, Verkündigung, Tagesbefehl.
παρα-γίγνομαι, geschehe überdieß, komme hinzu, gelange an.
παρ-άγω, bringe, führe hin.
παράδειγμα, ατος, τό, Beispiel.
παράδεισος, ου, ὁ, Thiergarten, Park.
παρα-δίδωμι, übergebe, = liefere.
παράδοξος, ον, unerwartet, sonderbar, auffallend.
παράδοσις, εως, ἡ, Auslieferung.
παραθαλάσσιος, ον, am Meere gelegen.
παραίνεσις, εως, ἡ, Zusprache, Trost.
παρ-αινέω, lobe, empfehle.
Παραιτακηνοί, ῶν, οἱ, E. der Provinz Parätacene in M. Asien.
παρακαθ-ίζω, setze daneben.
παρα-καλέω, c. D., ermahne, fordere auf, treibe an.
παρακατα-τίθημι, lege nieder; M. gebe in Verwahrung.
παρα-κελεύω, u. M. c. D. fordere auf, ermahne, ermuntere.
παρακινδύνως, Adv., gefährlich.
παρα-κλέπτω, stehle davon.
παρακλητικός, ή, όν, tröstend; S. τὰ — das Zeichen.
παρα-κόπτω, verfälsche.
παρα-λαμβάνω, übernehme, nehme an, auf, mit, bewirthe.
παρα-λείπω, lasse übrig.
παράλιος, 3 u. 2, am Meere gelegen; S. ἡ — das Küstenland.
παρ-αλλάσσω, vertausche.
παράλογος, ον, wider Erwarten.
παρα-λύω, c. G., entferne, setze ab.
παρ-αμελέω, c G., übertrete.
παρα-μένω, bleibe, harre aus.
παρα-μυθέομαι, tröste.
παραμυθία, ας, ἡ, Trost.
παράνοια, ας, ἡ, Unsinn, Unverstand.
παρανομία, ας, ἡ, Ungesetzlichkeit.
παράνομος, ον, gesetzwidrig.
Παραπαμισάδαι, ῶν, οἱ, E. des Gebirgs Parapamisus.
παρα-πέμπω, begleite.
παρα-πίπτω, 1) falle nieder, 2) irre mich, μέγιστα, sehr.
παρα-πλάζω, verschlage, verführe.
παραπλήσιος, 2 u. 3, ähnlich.
παρα-ποιέομαι, ahme nach.
παρα-ῥέω, fließe vorbei.
παρασάγγης, ου, ὁ, ein persisches Längenmaß, = ¾ Meilen.
παράσιτος, ου, ὁ, Schmarotzer.
παρα-σκευάζω, rüste, schaffe an, verschaffe; M. rüste mich, habe vor.
παρασκευή, ῆς, ἡ, Vorbereitung, Rüstung, Veranstaltung; Anhang.
παρα-σπειράω, winde um, M. schlinge mich um.
παράταξις, εως, ἡ, Treffen.
παρα-τάσσω, stelle auf, M. ordne mich.
παρα-τίθημι, stelle vor, führe an.
παραυτίκα, Adv., augenblicklich.
παρα-φέρω, bringe zu; M. betrage mich.
παράφορος, ον, geneigt, hingerissen.
παρα-φύω, intr., wachse.
παρα-φωνέω, rufe zu.
παρα-χαράττω, verfälsche.
παραχρῆμα, Adv., sogleich.
πάρδαλις, εως, ἡ, der Panther.
παρδαλέα, ᾶ, sc. δορά, Panthersell.
παρεδρεύω, sitze bei (als Richter).
πάρεδρος, ου, ὁ, Beisitzer, Vorstand; ἡ, Vorsteherinn.
πάρ-ειμι, bin dabei, da, gegenwärtig; τὰ παρόντα, die jedesmaligen Umstände.
πάρ-ειμι u. παρ-έρχομαι, gehe vorbei, trete auf, vor.
παρ-έχω, gewähre, biete dar; M. verspreche.
παρθένος, ου, ἡ, Jungfrau.
παρ-ίημι, lasse vorbei, vorüber.

Πάρις, ιδος, ὁ, Sohn des Priamus, Räuber der Helena.
παρ-ίστημι, tr. ſtelle daneben; intr. trete hinzu.
πάροδος, ου, ἡ, Durchgang, Durchmarſch, Zutritt.
παροιμία, ας, ἡ, Sprüchwort.
παρόμοιος, ον, übereinſtimmend.
παρ-οξύνω, reize an, auf, erbittere, erzürne; feure an.
παρόρασις, εως, ἡ, Sorgloſigkeit.
παρ-οράω, überſehe.
παρουσία, ας, ἡ, Gegenwart, Gewalt, Amt; Einfluß.
παῤῥησία, ας, ἡ, Freimüthigkeit.
παρωρεία, ας, ἡ, Abhang.
πᾶς, πᾶσα, πᾶν, jeder, ganz; alle.
Πασάργαδαι, ῶν, αἱ, alte Hauptſtadt von Perſis.
πάσχω, dulde, leide, erfahre.
πάταγος, ου, ὁ, Getöſe.
πατήρ, τρός, ὁ, Vater.
πάτριος, α, ον, angeerbt.
πατρικός, ή, όν, väterlich, patriarchaliſch.
πατρίς, ίδος, ἡ, Vaterland.
πάτταλος, ου, ὁ, Pfahl, Pflock.
παύω, beendige; M. höre auf.
παχύς, εῖα, ύ, dick, ſtark.
πεδιάς, άδος, ἡ, ebnes Land.
πέδιλον, Sohle, Schuh.
πεδίον, ου, τό, Ebene, Feld.
πεζικός, ή, όν, zu Fuß, zu Lande.
πεζομαχία, ας, ἡ, Fuß-, Landſchlacht.
πεζόμαχος, ου, ὁ, Soldat zu Fuß.
πεζός, οῦ, ὁ, Fußgänger.
πειθαρχία, ας, ἡ, Folgſamkeit.
πειθόμενος, η, ον, gehorſam.
πείθω, überrede, bewege; pf. 2. vertraue; M., folge, gehorche.
πειθώ, οῦς, ἡ, Ueberredung; auch als Perſon gedacht.
πεῖρα, ας, ἡ, Verſuch; πεῖραν παρέχω, lege eine Probe ab.
Πειραιεύς, έως, ὁ, Piräeus, Hafen von Athen.
πειράω u. M., bemühe mich, verſuche, τινός, lerne kennen; pf. bin vertraut mit etwas.
πείρω, bohre, durchbohre.
Πεισιστρατίδης, ου, ὁ, Sohn des Πεισίστρατος, ου, ὁ, Tyr. v. Athen.
πέλαγος, ους, τό, Meer.
πελειάς, άδος, ἡ, Taube.
πέλεκυς, εως, ὁ, Beil, Axt.
Πελοπίδης, ου, ὁ, Nachkomme des Pelops, Pelopide.
Πελοποννήσιος, ου, ὁ, E. der Πελοπόννησος, ου, ἡ, Peloponnes (Morea) Πελοποννησιακός, ή, όν, peloponneſiſch.
πελταστής, οῦ, ὁ, Peltaſt, Leichtbewaffneter.
πελταστικόν, οῦ, τό, leichte Truppen.
πέμπω, ſchicke, ſende.
πένης, ητος, ὁ, ἡ, arm.
πενθέω, betraure, beklage.
πενία, ας, ἡ, Armuth.
πένομαι, bin arm.
πενταετηρικός, ή, όν, das alle 5 Jahr geſchieht, gefeiert wird.
πενταετής, ές, fünfjährig.
πεντηκόντορος, ου, ὁ, Schiff mit 50 Rudern.
πέπλος, ου, ὁ, Gewand.
πέπων, ον, reif.
περαίνω, vollende, führe aus.
περαιόω, ſetze über.
πέραν u. πέρα, Adv. c. G, jenſeits.
πέρας, ατος, τό, Ende, Gränze.
περάω, überſchreite, gehe über.
περδίξ, κος, ὁ, Rebhuhn.
περί, Praep., um, I. c. G. für, über, und; II c. D. um (dicht herum); III. c. A., 1) loc.: um, herum; 2) temp.: während; 3) cauſ.: in Bezug auf.
περι-αιρέω, nehme (rings) ab.
περι-αλγέω, bin ſehr betrübt.
Περίανδρος, ου, ὁ, Herrſcher v. Korinth, e. der 7 Weiſen Griechenlands.
περι-βαίνω, gehe herum.
περι-βάλλω, werfe um, M. mir.
περιβόητος, ον, berühmt.
περίβολος, ου, ὁ, Umfang, Mauer.
περι-γίγνομαι, entſtehe.
περι-ειμι, (εἶμι) bin übrig.

περι-ειμι, gehe umher, herum.
περι-ελαύνω, lenke, fahre herum.
περιεργία, ας, ἡ, Neugier.
περι-έχω, umgebe, umfasse.
περι-ίστημι, tr. stelle herum, intr. stehe, stelle mich herum.
Περικλῆς, έους, ὁ, Perikles, sehr berühmter Feldherr u. Staatsmann Athens.
περι-κόπτω, schneide rings herum ab, zerstöre, beraube c. G.
περίλυπος, ον, sehr traurig.
περι-μένω, warte, erwarte.
περίοδος, ου, ἡ, Umgehung, Umzingelung.
περιοικίς, ίδος, ἡ, 1) das umliegende Land, 2) benachbarte Stadt.
περι-οικοδομέω, umbaue.
περίοικος, ον, umwohnend.
περι-οράω, übersehe.
περι-οσφραίνομαι, berieche.
Περιπατητικός, ή, όν, zur peripatetischen d. h. Schule des Aristoteles gehörig.
περίπατος, ου, ὁ, Reise, Spatziergang.
περι-πίπτω, falle, gerathe hinein; treffe auf; werde getroffen.
περίπλοος, ου, ὁ, Umsegelung.
περι-ποιέω, lasse übrig; M. erübrige, erwerbe mir.
περίστασις, εως, ἡ, Umstand, Lage; P. Wechselfälle (des Lebens).
περι-στέλλω, hänge um, vor.
περι-τειχίζω, ummauere.
περι-τίθημι, lege herum, bekleide.
περι-τρέπω, wende um.
περι-τυγχάνω, c. D., treffe auf J.
περιφόρητος, ον, herumgetragen; S. die Sänfte.
περίφωρος, ον, offenbar.
Περσέπολις, εως, ἡ, Hauptst. in Persis.
Πέρσης, ου, ὁ, der Perser.
πετεινός, ή, όν, geflügelt.
πέτομαι, fliege.
πέτρα, ας, ἡ, Stein, Fels.
πετραῖος, α, ον, felsig, steinig.
πετρώδης, ες, felsig.
πηγή, ῆς, ἡ, Quelle.
Πηλείδης, ου, ὁ, Achilleus, S. des
Πηλεύς, έως, ὁ, König in Thessalien.
Πηνειός, οῦ, ὁ, Fl. 1) in Thessalien, 2) in Elis.
πήρα, ας, ἡ, Ranzen, Sack.
πηρόω, verstümmele, beraube.
πῆχυς, εως, ὁ, die Elle.
πιέζω, dränge, bedränge.
πιθανός, ή, όν, glaubwürdig.
πικρός, ά, όν, Adv. ῶς, bitter.
πινάκιον, ου, τό, Tafel, Charte.
Πίνδαρος, ου, ὁ, der berühmteste lyrische Dichter der Griechen.
πίνω (πίω), trinke.
πιπράσκω, verkaufe.
πίπτω, falle; werde vertrieben.
Πισάτις, ίδος, ἡ, Landschaft um Πίσα, St. in Elis.
Πισσούθνης, ου, ὁ, N. e. Samiers.
πιστεύω, glaube, vertraue.
πιστός, ή, όν, Adv. ῶς, zuverlässig, treu, bewährt.
πιτυοκάμπτης, ου, ὁ, Fichtenbeuger.
πίτυς, υος, ἡ, die Fichte.
πλάγιος, α, ον, von der Seite; τὰ πλάγια, die Seiten, Flanken.
πλανήτης, ου, ὁ, der Planet.
πλάσσω, bilde, mache, stelle vor.
πλάστης, ου, ὁ, Bildhauer.
πλάτανος, ου, ἡ, die Platane.
πλάτος, ους, τό, Breite.
πλατύς, εῖα, ύ, breit.
πλατύτης, ητος, ἡ, Breite.
Πλάτων, ωνος, ὁ, Platon, Schüler des Sokrates, berühmter Philosoph, Vorsteher der Akademie.
πλέθρον, ου, τό, Plethron, Längenmaß von 100 Fuß.
πλείστος, η, ον, meiste, Superl. u πλείων, ον, mehr, Comp. zu πολύς,
πλεονάκις, Adv., mehrmals.
πλευρά, ᾶς, ἡ, die Seite.
πληγή, ῆς, ἡ, Schlag, Stoß.
πλῆθος, ους, τό, Menge, Haufen.
πλήθω, bin voll, fülle mich.

πλήκτης, ου, ὁ, Zänker; zänkisch.
πλήμμυρα, ας, ἡ, Ueberschwemmung.
πλήν, Adv. c. G., außer.
πλήρης, ες, c. G, voll.
πληρόω, fülle, fülle an.
πλήρωμα, ατος, τό, Bemannung.
πλήρωσις, εως, ἡ, Anfüllung, Befriedigung, Sättigung.
πλησιάζω, tr. bringe nahe, intr. nähere mich.
πλησίος, α, ον, Adv. ον, nahe.
πλησιόχωρος, ον, angränzend.
πλησμονή, ῆς, ἡ, Sättigung.
πλήσσω, schlage, treffe, erschrecke, erschüttere.
πλοῖον, ου, τό, Fahrzeug.
πλόος, ου, ὁ, Schiffahrt.
πλούσιος, α, ον, reich.
Πλούταρχος, ου, ὁ, griech. Geschichtschreiber, 100 v. Chr.
πλουτέω, bin reich.
πλουτίζω, mache reich, bereichere.
πλοῦτος, ου, ὁ, Reichthum.
Πλούτων, ωνος, ὁ, Pluto, Herrscher der Unterwelt.
πνεῦμα, ατος, τό, Wind; Geist.
πνέω, wehe.
πνίγω, erwürge, ertränke.
ποθεινός, ή, όν, ersehnt.
πόθεν, woher?
ποθέω, wünsche, ersehne.
ποθή, ῆς, ὁ, das Verlangen.
ποιέω, mache, verfertige, behandle; M. schätze.
ποίημα, ατος, τό, Werk, Gedicht.
ποιητής, οῦ, ὁ, Dichter.
ποιητός, ή, όν, künstlich.
ποικίλος, η, ον, bunt, geschmückt.
ποιμήν, ένος, ὁ, Hirt.
πολεμέω, führe Krieg.
πολεμικός, ή, όν u. πολέμιος, α, ον, kriegerisch, feindlich, S. Feind.
πόλεμος, ου, ὁ, Krieg.
πολιορκέω, belagere.
πολιορκητής, ου, ὁ, Städteroberer.
πολιορκία, ας, ἡ, Belagerung; — ἀν λύω, hebe auf.
πόλις, εως, ἡ, Stadt, Staat.
πολισμάτιον, ου, τό, Stadt.
πολιτεία, ας, ἡ, Staatsverfassung; Bürgerrecht.
πολίτευμα, ατος, τό, Staatsverwaltung = Behörde.
πολιτεύω u. M. verwalte, bes. den Staat.
πολίτης, ου, ὁ, Bürger.
πολιτικός, ή, όν, bürgerlich; τὰ πολιτικά, die Staatsverwaltung.
πολῖτις, ιδος, ἡ, Bürgerinn.
πολλάκις, Adv., oft.
πόλος, ου, ὁ, Himmelskugel.
πολύ, Adv., viel; ἐπὶ πολύ, meistentheils.
πολυάνθρωπος, ον, bevölkert.
πολυκοιρανία, ας, ἡ, Vielherrschaft.
πολυμάθεια, ας, ἡ, Vielwisserei.
Πολύξενα, ης, ἡ, Tochter des Priamus u. der Hekuba.
πολύοινος, ον, weinreich.
πολύπονος, ον, arbeitsam.
πολυτραγμονέω, bin vielgeschäftig, treibe viel.
πολύς, πολλή, πολύ, G. πολλοῦ etc. viel, mächtig, groß; οἱ πολλοί, der große Haufen.
πολυτελής, ές, kostbar, prächtig; reich, verschwenderisch.
Πολυτίμητος, ου, ὁ, Fl. in Asien.
πολύφθορος, ον, unglücklich.
Πομπήϊος, ου, ὁ, Pompejus.
πονέω, arbeite; leide.
πονηρία, ας, ἡ, Schlechtigkeit.
πονηρός, ά, όν, schlecht, schimpflich.
πόνος, ου, ὁ, Mühe, Arbeit.
Πόντος, ου, ὁ, Pontus, — εὔξεινος, das schwarze Meer.
Πόπλιος, ου, ὁ, Publius (Scipio).
πορεία, ας, ἡ, Gang, Marsch.
πορεύομαι, reise, marschire.
πορευόμενος, η, ον, marschirend.
πορθέω, zerstöre, verheere.
πορίζω, reiche dar, gewähre, verschaffe, verleihe.
πόῤῥω, Adv. c. G., fern, entfernt von; ferner.
πόῤῥωθεν, Adv., von fern her.

πορφύρα, ας, ἡ, Purpurkleid.
πορφύρεος, α, ον, purpurn.
πορφυρίς, ίδος, ἡ, Purpurkleid.
Ποσειδῶν, ῶνος, ὁ, Poseidon, Neptun, Herrscher der Fl. u. Meere.
πόσος, η, ον, wie groß, viel.
ποταμός, οῦ, ὁ, Fluß.
ποτέ, Adv., einst.
πότερα u. πότερον, ob, utrum?
πότερος, α, ον, wer v. beiden?
ποτήριον, ου, τό, Trinkgefäß.
Ποτίδαια, ας, ἡ, St. in Mazedonien.
πότιμος, ον, trinkbar.
ποτνιάομαι, rufe an, aus, jammere.
πότος, ου, ὁ, Trank, Trinkgelage.
ποῦ, wo? πού, irgendwo, = wie.
ποῦς, ποδός, ὁ, Fuß; κατὰ πόδας, auf der Spur.
πρᾶγμα, ατος, τό, Sache, Geschäft, That, Handlung.
πραγματεία, ας, ἡ, geschichtliche Darstellung.
πρᾷος, πρᾷον u. πραΰς, πραεῖα, πρᾶϋ, sanft, mild, zahm, ruhig.
πραότης, ητος, ἡ, Milde, Güte.
πρᾶξις, εως, ἡ, Handlung.
πράσσω, thue, handle, mache; mit Adverb. befinde mich; M. erpresse, τινά τι. —
πρέπει, es geziemt, ziemt sich.
πρεσβεύω, bes. M. bin Gesandter, komme als Ges., schicke e. Ges.
πρέσβυς (υος u. εως), εια, υ, alt; P. οἱ πρέσβεις, die Gesandten.
πρίασθαι (ἐπριάμην), kaufen.
Πριαμίδης, ου, ὁ, Sohn des Πρίαμος, ου, ὁ, König von Troja.
πρίν, Adv. u. Conj., ehe, eher als.
πρό, Praep. c. G., vor, für.
προ-αγγέλλω, melde vorher.
προάγγελσις, εως, ἡ, Vorherverkündigung, e. Anzeige vorher.
προ-άγω, rücke vor, breche auf.
προαίρεσις, εως, ἡ, 1) Grundsatz, Absicht, Plan; Denkungsart; 2) Lehrbegriff, Secte.
προ-αισθάνομαι, bemerke vorher.
προαστεῖον, ου, τό, Ort vor der Stadt, Landgut.
προ-βαίνω, schreite vor.
πρόβατον, ου, τό, Schaf.
προ-βιβάζω, bringe weiter.
πρόβολος, ου, ὁ, Vormauer.
πρόγονος, ου, ὁ, Vorfahre, Ahne.
προ-δηλόω, offenbare vorher.
προ-δίδωμι, liefere aus, verrathe.
Πρόδικος, ου, ὁ, N. e. Philosophen.
προδότης, ου, ὁ, Verräther.
προεδρία, ας, ἡ, Vorrang.
προ-ελαύνω, rücke vor.
προεξ-ορμάω, eile voraus.
προ-έρχομαι, gehe, rücke vor.
προ-έχω, c. G., habe den Vorrang, zeichne mich aus.
προ-ήκω, komme, rücke vor.
προθεσμία, ας, ἡ, Termin.
προθυμία, ας, ἡ, Bereitwilligkeit, Muth, Eifer.
πρόθυμος, ον, Adv. ως, bereitwillig, geneigt, muthig, eifrig.
προῖκα, Adv., umsonst.
προ-ιππεύω, c. G., reite voraus.
προ-ίστημι, tr. stelle vor, setze über; intr. stehe vor.
προ-ίσχω, halte vor; M. reiche dar; ἀπολογίαν, vertheidige mich.
προ-καλέομαι, fordere auf.
προκατα-φεύγω, fliehe zuvor.
πρό-κειμαι, c. G., liege vor.
προ-κηρύσσω, mache bekannt.
προ-λέγω, sage vorher.
πρόμαχος, ου, ὁ, Vorkämpfer.
προμήκης, ες, länglich rund; sehr lang.
πρόνοια, ας, ἡ, Vorsicht, Ueberlegung, Vorsehung.
προ-νομεύω, fouragire.
πρόξενος, ου, ὁ, Gastfreund.
Πρόξενος, ου, ὁ, einer v. d. Anführern der Griechen des jüngern Kyros.
πρό-οιδα, weiß im Voraus.
προοιμιάζομαι, leite ein.
προ-οράω, sehe voraus.
προπέτεια, ας, ἡ, Unbesonnenheit

προπετής, ές, Adv. ῶς, voreilig, unbesonnen, hitzig.
προ-πίνω, trinke zu.
προ-πορεύομαι, marschire voraus, bilde den Vortrab.
προπύλαιον, ου, τό, Vorthor, Thor.
πρός, Praep. bei, vor, zu, gegen: I. c. G.: 1) loc.: gegen, 2) caus.: von — her; πρὸς μητρός, von mütterlicher Seite; auf; von, bei. II. c. D. bei, vor, überdieß. III. c A.: 1) loc.: gegen (feindl.), ungefähr; 2) caus.: a) zu (Zweck); b. gemäß, nach; c. in Rücksicht auf.
προς-αγγέλλω, melde dazu.
προς-αγορεύω, benenne; rede an, begrüße, rufe zu.
προς-άγω, führe hinzu, komme heran.
προς-άπτω, füge an, eigne zu.
προς-αρμόζω, passe an.
προς-αρτάω, binde an, fessele.
προς-βάλλω, c. D., überfalle.
προς-βλέπω, sehe hin, auf.
προς-βοηθέω, eile zur Hülfe.
προς-βολή, ῆς, ἡ, Angriff, Kampf.
προσδεής, ές, c. G., bedürftig.
προς-δέομαι, bedarf dazu.
προς-δέχομαι, erwarte, nehme an, auf.
προς-δέω, binde an.
προς-δίδωμι, gebe hinzu.
προς-δοκάω, erwarte.
πρός-ειμι, bin darin, bei.
πρός-ειμι u. προς-έρχομαι, gehe, komme hinzu, trete vor.
προς-εῖπον (προς-λέγω), setzte, fügte hinzu.
προσεις-άγω, führe dazu hinein.
προσεπι-στέλλω, bestelle etwas dazu, außerdem.
προς-εύχομαι, flehe zu Jem.
προς-έχω, c. D., wende mich zu Jem., höre zu, gehorche.
προς-ήκει, es ziemt, geziemt sich.
προσῆκον, οντος, τό, Pflicht.
προσήκων, ουσα, ον, entsprechend, gemäß, verwandt.
προ-σημαίνω, zeige im Voraus an.
πρόσθεν, Adv., früher, vorher.
προς-ίημι, lasse zu; M. nehme an, verlange nach, c. G.
προς-ίσχω, halte an, lande.
προς-καθίζω, setze mich dazu
πρός-κειμαι, liege an, dringe ein, überfalle.
προς-κομίζω, bringe herbei.
προς-κρούω, stoße an, errege Anstoß c. D.
προς-κτάομαι, erwerbe dazu.
προς-κυνέω, bete an, verehre.
προς-κύνησις, εως, ἡ, Verehrung.
προς λαμβάνω, nehme hinzu. M.
προς-μένω, erwarte.
προς-μίγνυμι, c. D., greife an.
πρόσοικος, ον, benachbart.
προς-ομιλέω, c. D., gehe um, mit.
πρόσοδος, ου, ἡ, Zugang; Plur. die Einkünfte.
προς-ορμίζω, lege vor Anker.
προς-παίζω, scherze über etwas.
προσπαρα-τίθημι, füge außerdem hinzu.
προς-πίπτω, c. D., überfalle.
προς-ποιέομαι, stelle mich.
πρόσταγμα, ατος, τό, Auftrag, Befehl.
προς-τάσσω, befehle, ordne an; beauftrage κατά c. A.
προ-στατεύω, c. G., stehe vor, leite.
προστάτης, ου, ὁ, Vorsteher, Vorstand.
προς-τίθημι, füge hinzu.
προς-τρέχω, laufe hinzu.
πρόστριμμα, ατος, τό, Bruchstück.
προς-φέρω, bringe hinzu, nähere; bringe vor, bei; M. begegne Jem.
προσφιλής, ές, wohlwollend, freundlich, lieb, werth.
προς-φοιτάω, gehe hinzu.
πρόσφορος, ον, zuträglich.
πρόσχωσις, εως, ἡ, Anhäufung.
πρόσωπον, ου, τό, Gesicht, Miene.
προ-τάσσω, setze, stelle vor.
προ-τείνω, dehne aus, schlage vor, verspreche.

προτεμένισμα, ατος, τό, Vorhalle.
πρότερος, α, ον, Adv. ον, früher.
προ-τίθημι, ſetze vor; M. mir.
προ-τιμάω, c. G., ziehe vor, achte höher.
προτομή, ῆς, ἡ, Vordertheil.
προ-τρέπω u. M., wende hin, treibe an, feure an, ermuntere.
προϋπ-άρχω, beſtehe vorher.
προ-φασίζομαι, gebe vor.
πρόφασις, εως, ἡ, Veranlaſſung.
προφήτης, ου, ὁ, Prophet.
προφυλακή, ῆς, ἡ, Vorpoſten.
προ-χωρέω, gehe vor, gelinge.
Πρυτανεῖον, ου, τό, Prytaneum, Ort, in dem ſich die Prytanen (d. i. die jedesmaligen Vorſteher des Senats) in Athen verſammelten, auch auf öffentl. Koſten, ſowie andere verdiente Männer, geſpeiſ't wurden.
πρυτανεύω, vermittle Frieden.
πρώιος, α, ον, frühzeitig.
πρώην, Adv., neulich, jüngſt.
πρώρα, ας, ἡ, Vordertheil (e. Schiffes).
Πρωταγόρας, ου, ὁ, berühmter Sophiſt u. Lehrer d. Redekunſt.
πρωτεύω, c. G., bin, werde der erſte; zeichne mich aus.
πρῶτος, η, ον, der erſte; Adv. πρῶτον, zuerſt; τὸ — das erſte Mal.
πταῖσμα, ατος, τό, Unfall, Unglück.
πταίω, ſtoße, verſtoße, fehle.
πτερόν, οῦ, τό, Feder, Gefieder.
πτέρυξ, υγος, ἡ, Flügel; Schooß.
πτερωτός, ή, όν u. πτηνός, ή, όν, geflügelt.
πτῆσις, εως, ἡ, das Fliegen.
πτήσσω, ſchmiege mich, zittere.
πτοέω, erſchrecke.
Πτολεμαῖος, ου, ὁ, M. mehrerer Könige v. Aegypten.
πτωχός, ή, όν, bettelhaft, arm; S. der Bettler.
Πυθαγόρας, ου, ὁ, e. griech. Weiſer.
Πύθιος, α, ον, pythiſch; τὰ Πύθια, die pythiſchen Spiele.
πύλη, ης, ἡ, das Thor.
πυνθάνομαι, erforſche, erfahre.
πῦρ, ός, τό, das Feuer.
πυρά, ᾶς, ἡ, Scheiterhaufen.
πυτίνη, ης, ἡ, Weinflaſche.
πωλέω, verkaufe.
πώποτε, Adv., irgend einmal.
Πῶρος, ου, ὁ, König v. Indien.
πῶς, Adv. interr., wie?

Ῥαδάμανθυς, υος, ὁ, e. Richter in der Unterwelt.
ῥᾴδιος, α, ον, leicht.
ῥᾳθύμως, Adv., leichtſinnig.
ῥᾳστώνη, ης, ἡ, Trägheit, Erholung.
ῥάξ, ῥᾱγός, ἡ, Weinbeere.
ῥεόμενος, η, ον, triefend.
ῥεῦμα, ατος, τό, Fluß, Strömung.
ῥέω, fließe.
Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium, St. u. Vorgebirge in U. Italien.
ῥήγνυμι, durchbreche.
ῥῆμα, ατος, τό, Wort, Ausſpruch.
Ῥῆνος, ου, ὁ, Rhein; — νικός, ή, όν, rheiniſch.
ῥητορική, ῆς, ἡ, Redekunſt.
ῥητός, ή, όν, beſtimmt, bezeichnet.
ῥήτωρ, ορος, ὁ, Redner.
ῥιγόω, friere.
ῥίπτω, ſtoße, werfe.
ῥίς, ῥινός, ἡ, Naſe.
Ῥόδιος, ου, ὁ, E. der J. Rhodos.
ῥοδοδάκτυλος, ον, roſenfingrig.
ῥόδον, ου, τό, Roſe.
ῥοιά, ᾶς, ἡ, Granatapfel.
ῥόος, ῥοῦς, οῦ, ὁ, Strömung.
ῥόπαλον, ου, τό, Keule.
ῥοπή, ῆς, ἡ, Ausſchlag, letzte Augenblick.
Ῥούτουλοι, ων, οἱ, Rutuler, Volk in Italien.
ῥοφέω, ſchlürfe, ſauſe.
ῥυθμίζω, ordne, bilde.
ῥυπόω, bin ſchmutzig.
Ῥωμαῖος, α, ον, römiſch; S. der Römer.
ῥωμαλέος, α, ον, ſtark, kräftig.
ῥώμη, ης, ἡ, Stärke, Kraft.
ῥώννυμι, ſtärke.

Σάκαι, ῶν, οἱ, Volk in Aſien.
Σαλαμίς, ῖνος, ἡ, J. bei Attika,
σαλεύω, erſchüttere.
Σαλμυδησσός, οῦ, ἡ, St. in Thrazien.
Σαλμώνη, ης, ἡ, St. in Elis.
σαλπιγκτής, οῦ, ὁ, Trompeter.
σάλπιγξ, γγος, ἡ, Trompete.
σαλπίζω, trompete.
Σάμιος, ου, ὁ, E. d. J. Σάμος.
Σάρδεις, εων, αἱ, Sardes, Hauptſt. von Lydien.
Σαρωνικός, ή, όν, ſaroniſch.
σατράπης, ου, ὁ, Satrap, Statthalter e. perſiſchen Provinz.
Σατρία, ας, ἡ, e. den Römern verbündete St.
σάτυρος, ου, ὁ, Satyr.
Σαυνῖται, ῶν, οἱ, Samniter, Volk in M. Italien.
σαφής, ές, Adv. ῶς, deutlich, klar.
σεαυτοῦ, ῆς, deiner (ſelbſt).
Σεβαστός, οῦ, ὁ, Auguſtus.
Σεβῆρος, ου, ὁ, Severus, römiſcher Kaiſer.
σέβω, verehre.
σείω, erſchüttere; ſchwinge.
σελήνη, ης, ἡ, Mond.
σέλινος, ου, ὁ, Eppich.
Σελινούντιος, ου, ὁ, E. d. St.
Σελινοῦς, οῦντος, ἡ, in Sicilien.
σεμνός, ή, όν, ehrwürdig, achtungswürdig; ehrbar.
Σέριφος, ου, ἡ, e. der cykladiſchen J.
σῆμα, ατος, τό, Denkmal.
σημαίνω, zeige, deute an.
σημεῖον, ου, τό, Zeichen, Anzeichen, Bezeichnung; Beweis.
σήπω, pf. 2. verfaule.
Σηστός, οῦ, ἡ, St. am Helleſpont.
σθένος, ους, τό, Kraft, Stärke
σιγή, ῆς, ἡ, Stillſchweigen.
Σίδη, ης, ἡ, Gemahlinn des Orion, durch Schönheit berühmt.
σιδήρεος, α, ον, eiſern.
σίδηρος, ου, ὁ, Eiſen, Schwert.
Σικελιώτης, ου, ὁ, E. d. J. Σικελία, ας, ἡ, Sicilien.
Σίκιννος, ου, ὁ, Sclav des Themiſtokles, den er heimlich mit einem Auftrage an den Xerxes ſchickte.
Σικυώνιοι, ων, οἱ, E. v. Σικυών, St. im Peloponnes.
Σίνις, ιδος, ὁ, ein Straßenräuber auf dem Iſthmus bei Korinth, der die Wanderer an die Spitzen zweier niedergebeugten Fichten band u. dadurch, daß er dieſe losließ, tödtete.
Σινωπεύς, έως, ὁ, E. v. Sinope, St. in Kl. Aſien.
Σίπυλος, ου, ὁ, Berg in Kl. Aſien.
Σιτάκη, ης, ἡ, St. am Tigris.
σιτέομαι, c. G., eſſe, genieße.
σιτευτός, ή, όν, wohlgenährt.
σιτίον, ου, τό, Nahrungsmittel.
σιτοβόλειον, ου, τό, Vorrathskammer.
σιτοδεία, ας, ἡ, Hungersnoth.
σιτοπομπεία, ας, ἡ, Getreidezufuhr.
σῖτος, ου, ὁ, 1) Getreide, beſ. Weizen; 2) Brot, Speiſe, Koſt.
σιωπάω, bin ſtill, ſchweige.
σκάπτω, grabe, grabe um.
σκάφος, ους, τό, Nachen, Kahn.
σκέλος, ους, τό, Schenkel.
σκέπτομαι, betrachte, unterſuche, ſehe, ſorge.
σκεῦος, ους, τό, Geräth, Gefäß.
σκηνέω, lagere; M. bin, wohne in Zelten.
σκηνή, ῆς, ἡ, Zelt.
σκῆπτρον, ου, τό, Stab, Scepter.
σκιά, ᾶς, ἡ, Schatten.
σκιόεις, εσσα, εν, ſchattig.
σκληρός, ά, όν, ſtreng, hart, rauh.
σκληρότης, τος, ἡ, Strenge, Härte.
σκοπέω u. M., ſinne, denke nach.
σκοπός, οῦ, ὁ, Ziel.
σκότος, ους, τό, Finſterniß.
Σκύθης, ου, ὁ, der Scythe.
σκυθρωπός, 3 u. 2, mürriſch.
σκυλεύω, plündere, beraube.
σκῦλον, ου, τό u. Pl., spolia, erbeutete Waffen.
σκυτάλη, ης, ἡ, Skytale, eine eigne Art Botſchaft der Spart. an ihre Feldherrn.

σκυτοτόμος, ου, ὁ, Lederarbeiter, Sattler, Schuster.
σκώπτω, scherze, spotte.
σμικρός, ά, όν (μικρός), klein.
σμίλαξ, ακος, ἡ, Epheu.
σοβαρῶς, Adv., stolz, hochmüthig.
Σογδιανός, οῦ, ὁ, E. d. Provinz Σογδιανή, Sogdiana.
σόλοικος, ον, fehlerhaft sprechend, roh, ungebildet.
σός, σή, σόν, dein.
Σοῦσα, ων, τά, St. in Persien.
σοφία, ας, ἡ, Weisheit.
σοφιστής, οῦ, ὁ, Sophist, Lehrer e. (falschen) Weisheit.
Σοφοκλῆς, έους, ὁ, Sophokles, berühmter griech. Trauerspieldichter.
σοφός, ή, όν, weise, geschickt.
σπάθη, ης, ἡ, Stiel der Blätter u. Blüthen des Palmbaums.
σπανίζω, c. G., leide Mangel.
σπάνις, εως, ἡ, Mangel.
σπανίως, Adv., selten.
Σπάρτη, ης, ἡ, Sparta.
Σπαρτιάτης, ου, ὁ, Spartaner.
σπάρτον, ου, τό, Strick.
σπάω u. M., ziehe, zücke.
σπεῖρα, ας, ἡ, Polster, Kissen.
σπείρω, säe, streue aus.
σπένδω, opfere (bes. e. Trank).
σπέρμα, ατος, τό, Saat, Getreide.
σπεύδω, beeile, beeifere mich.
σπλάγχνον, ου, τό, Eingeweide.
σποδός, οῦ, ἡ, Asche.
σπονδή, ῆς, ἡ, Pl., Vertrag.
σπόρος, ου, ὁ, das Säen.
σπουδάζω, bemühe mich, spreche, handle eifrig.
σπουδαῖος, α, ον, c. G., eifrig, sorgsam, brav.
σπουδή, ῆς, ἡ, der Ernst.
σταγών, όνος, ἡ, Punkt.
στάδιος, ου, ὁ u. στάδιον, ου, τό, Stadium: 1) = 600 Fuß (also 40 Stadien = 1 Meile), 2) Rennbahn.
σταθμός, οῦ, ὁ, Stand, Standlager, Quartier.
στασιάζω, streite, wetteifere.
στάσις, εως, ἡ, Streit, Unruhe, Aufruhr, Empörung.
στατήρ, ῆρος, ὁ, Stater (Münze).
στέλλω, schicke; M. entsende.
στενός, ή, όν, eng, schmal.
στενότης, ητος, ἡ, Enge.
στένω, seufze, bin traurig.
στέργω (bes. pf. 2), liebe.
στέρησις, εως, ἡ, Beraubung.
στεφανίτης, Adj., bekränzt.
στέφανος, ου, ὁ, Kranz.
στεφανόω, bekränze; M. mich.
στεφάνωμα, ατος, τό, Kranz.
στίζω, punktire, tätowire.
στίχος, ου, ὁ, Vers, Zeile.
στοῖχος, ου, ὁ, Gang, Geleise.
στοά, ᾶς, ἡ, die Halle.
στολή, ῆς, ἡ, Gewand, Kleid.
στόλος, ου, ὁ, Zug, Heereszug, bes. Flotte.
στόμα, ατος, τό, Mund.
στοχάζομαι, c. G., treffe.
στρατεία, ας, ἡ, Feld-, Kriegszug.
στράτευμα, ατος, τό, Heer.
στρατεύω u. M., ziehe zu Felde, μέγα, mache e. langen Feldzug.
στρατήγημα, ατος, τό, Kriegslist, Kriegsmanöver.
στρατηγία, ας, ἡ, Anführung.
στρατηγική, ῆς, ἡ, Kriegskunst.
στρατηγικός, ή, όν, militärisch; zum Feldherrn gehörig, tauglich.
στρατηγίς, ίδος, ἡ (sc. ναῦς), das Schiff des Anführers.
στρατηγός, οῦ, ὁ, Feldherr.
στρατιά, ᾶς, ἡ, Heer.
στρατιώτης, ου, ὁ, Soldat.
στρατοπεδεία, ας, ἡ, Lager.
στρατόπεδον, ου, τό, Lager, Heer.
Στρατός, οῦ, ἡ, St. in Akarnanien.
στρατός, οῦ, ὁ, Heer.
στρεπτός, οῦ, ὁ, Kette.
στρέφω, drehe, wende, winde.
στρῶμα, ατος, τό, Decke, Teppich.
σύ, σοῦ etc., du, deiner —.
Συβαρίτης, ου, ὁ, E. v. Σύβαρις, St. in U. Italien.
συγγένεια, ας, ἡ, Verwandtschaft.
συγγενής, ές, verwandt.

συγ-γίγνομαι, o. D., gehe um, bin zusammen mit Jem.
συγ-γιγνώσκω, verzeihe.
συγγνώμη, ης, ἡ, Verzeihung.
συγγνώμων, ον, verzeihend.
σύγγραμμα, ατος, τό, das Geschriebene, Erzählte, Buch.
συγγραφεύς, έως, ὁ, Geschichtschreiber.
συγ-γράφω, verfasse, stelle dar.
συγ-καίω, verbrenne zusammen.
συγ-καλύπτω, bedecke zugleich; M. hülle mich ein.
συγ-κάμνω, arbeite mit J.
συγκατα-λύω, helfe zerstören.
συγκατα-τίθημι, stelle zus., M. komme überein, stimme zu.
συγ-κεράννυμι, vermische.
συγ-κινδυνεύω, bestehe eine Gefahr mit Jem.
συγ-κλείω, belagere; schließe zu, verlaufe (Zeit).
σύγκλητος, ου, ἡ, der Senat.
συγ-κρίνω u. M, vergleiche.
συγ-χαίρω, freue mich mit J.
σῦκον, ου, τό, die Feige.
συλεύω, ziehe aus, plündere.
συλ-λαμβάνω, nehme mit; M. helfe mit, fasse mit an.
συλ-λέγω, sammle.
συλλήπτρια, ας, ἡ, Helferinn.
σύλληψις, εως, ἡ, das Ergreifen.
συμ-βαίνω, gehe zus.; impers. es trägt sich zu.
συμ-βάλλω, werfe zus.; M. trage bei, treffe zus.
συμβίωσις, εως, ἡ, Eintracht.
συμ-βουλεύω, rathe zu.
συμμαχία, ας, ἡ, Bündniß, Bundesgenossenschaft.
συμμαχίς, ίδος, ἡ, verbündet.
σύμμαχος, ον, verbündet; S. Bundesgenosse, Beistand.
συμ-μένω, bleibe zus.
συμμετα-βάλλω, verändere zugleich, werfe zugleich um.
συμπαθῶς, Adv, theilnehmend.
συμ-παίζω, spiele mit.
συμπαίκτωρ, ορος, ὁ, Gespiele.
σύμπας, ασα, αν, gesammt, ganz.
συμ-πέμπω, schicke mit.
συμ-πίπτω, falle, stürze zus.; gerathe zus.
συμ-πλέκω, flechte zus.; M. werde handgemein.
συμ-πληρόω, fülle an.
σύμπλους, ου, mitfahrend, Gefährte zur See.
συμπλοκή, ῆς, ἡ, Handgemenge.
συμ-πολίζω, vereinige zu einem Staate.
συμ-πολιτεύομαι, lebe zus. im Staate, verwalte zugleich.
συμπόσιον, ου, τό, Gastmahl.
συμ-πράσσω, helfe, stehe bei.
σύμπτωσις, εως, ἡ, das Zusammenschlagen.
συμ-φέρω, trage zus., bei, nütze; τὸ συμφέρον, der Vortheil.
συμφορά, ᾶς, ἡ, Ereigniß, Unfall, Unglück, Verderben.
συμ-φρονέω, stimme überein, halte es mit Jem.
συμφυής, ές, zus. gewachsen.
συμ-φύω, wachse zusammen.
σύν (ξύν), Praep. c. D., mit, sammt.
συν-αγορεύω, zeige, vertheidige.
συν-άγω, führe zusammen: vereinige, berufe; ziehe ein.
συναγωγή, ῆς, ἡ, das Zusammenziehen; Pl. — τοῦ προσώπου, das Verziehen, die Falten des Gesichts.
συν-αγωνίζομαι, kämpfe mit.
συν-αθροίζω, versammle.
συν-αινέω, stimme bei.
συν-αίρω, hebe zus. auf; M. unterstütze.
συν-ακολουθέω, folge mit.
συνανα-γιγνώσκω, lese mit Jem. zus. durch.
συναπο-δύω, ziehe zugleich aus; M. rüste mich.
συναπο-θνήσκω, sterbe zugl.
συν-άπτω, füge hinzu, zus., μάχην, beginne e. Kampf; — εἰς λόγους τινί, rede mit Jem.
συν-αρμόζω, füge zus., M. stimme überein mit.

συν-δακρύω, beweine mit.
συνδιαίτησις, εως, ἡ, Betragen.
συνδι-ημερεύω, bringe mit Jem. die Tage hin.
συνεδρεύω, bin Beisitzer.
σύν-ειμι, c. D., bin zus. mit Jem., gehe um, siehe bei; οἱ συνόντες, Freunde, Umgang.
συνεις-πίπτω, dringe zugl. ein.
συνεκ-πνέω, hauche zugl. aus.
συνεκ-στρατεύω u. M., ziehe zugleich aus, ins Feld.
συνεπι-λαμβάνω, M. nehme Theil.
συνεργέω, helfe mit.
σύνεσις, εως, ἡ, Einsicht.
συνεξ-ομοιόω, mache gleich.
συν-έρχομαι, gehe mit.
συν-εσπάομαι, speise zus.
συν-έχω, halte, nehme zus.
συνεχῶς, Adv., anhaltend.
συνήθεια, ας, ἡ, Verbindung.
συνήθης, ες, gewohnt, bekannt.
συν-θάπτω, begrabe zus.
συνθήκη, ης, ἡ, Vertrag, Verlobung.
σύνθημα, ατος, τό, Zeichen, Feldgeschrei.
συν-θηράω, jage zus.
συν-ίημι, verstehe, erkenne.
συν-ικετεύω, flehe mit Jem.
συν-ίστημι, tr. stelle zus., intr. trete zus. M. ordne, τ. πόλεμον, bekriege.
σύννους, ὁ, ἡ, nachdenkend, ernst.
συν-οδοιπορέω, wandere zus.
σύν-οιδα, bin mir bewußt.
συν-οικίζω, vereinige.
σύνοικος, ὁ, ἡ, zus. wohnend. S. Freund, Genosse.
συν-ομολογέω, räume ein.
συν-οράω, erkenne, sehe.
συν-οργίζομαι, zürne zugl.
συνουσία, ας, ἡ, Umgang.
συνουσιαστής, οῦ, ὁ, Gesellschafter, Schüler.
συν-τάσσω, ordne bei.
συν-τίθημι, stelle zus., M. mache ab, vergleiche mich mit J.
σύντομος, ον, kurz.
συντόνως, Adv., heftig, kräftig.
συν-τρέφω, ziehe mit auf.
συν-τρέχω, laufe zus. mit.
σύντροφος, ον, bekannt, vertraut.
συντυχία, ας, ἡ, Umstand, das Zusammentreffen.
συνωμότης, ου, ὁ, Verschworner.
Συρακόσιοι, ων, οἱ, E. v. Syrakus.
Συρία, ας, ἡ, Syrien.
Σύρος, ου, ὁ, E. v. Syrien od. Syra.
συρίττω, pfeife, zische aus.
συῤ-ῥέω, fließe zus.
σῦς, σῦός, ὁ, ἡ, Schwein, Eber.
συ-σκηνόω, bin, wohne in e. Zelte mit J. zus.
συ-στρατεύω u. M., ziehe mit Jem. zu Felde.
συ-στρέφω, sammle, vereinige.
συχνός, ἡ, όν, viel, häufig, zahlreich; geraum.
σφάζω u. σφάττω, schlachte.
σφαιρικός, ἡ, όν, kugelförmig.
σφάλλω, täusche, betrüge.
σφενδονήτης, ου, ὁ, Schleuderer.
σφίγγω, drücke, schnüre zu.
Σφίγξ, γγος, ἡ, Sphinx, ein fabelhaftes Ungeheuer, das zu Theben hauf'te.
σφοδρός, ά, όν, eifrig, rasch.
σφραγίς, ῖδος, ἡ, Siegel, Ring.
σφυρόν, οῦ, τό, Knöchel.
σχεδόν, Adv., fast.
σχῆμα, ατος, τό, Haltung, Gestalt; Gewöhnung; Muster, Anzug; Würde.
σχίζω, trenne, spalte.
σχολάζω, bin müßig, ruhe aus.
σχολαῖος, α, ον, langsam.
σχολαστικός, οῦ, ὁ, Sonderling, theils Dummkopf, theils Schlaukopf, der aber seine Klugheit schlecht anwendet.
σχολή, ῆς, ἡ, Schule, Muße.
σώζω, rette, erhalte, bewahre.
Σωκράτης, ους, ὁ, Sokrates, der weiseste Mann Griechenlands.
σῶμα, ατος, τό, Körper, Leib.
σωματοφύλαξ, ακος, ὁ, Leibwächter.
σῶος, α, ον, unversehrt, erhalten.

σωρεύω, reihe an, häufe auf.
Σώστρατος, ου, ὁ, berühmter Flötenspieler.
σωτήρ, ῆρος, ὁ, Retter.
σωτήριος, α, ον, rettend — ια θύσια, Opfer für glückliche Rettung.
σωφροσύνη, ης, ἡ, Ehrbarkeit, Sittsamkeit, Mäßigung.
σώφρων, ον, mäßig, genügsam, zufrieden; verständig, weise, besonnen.

Τάγηνον, ου, τό, Pfanne, Tiegel.
Ταίναρος, ου, ὁ, Vorgebirge in Lakonika mit e. Tempel des Neptun.
ταλαιπωρέω, leide.
τάλας, αινα, αν, unglücklich.
ταμίας, ου, ὁ, Verwalter, Vertheiler.
ταξιαρχός, οῦ, ὁ, Taxiarch, Führer.
τάξις, εως, ἡ, Ordnung, Stellung, Platz, Posten.
ταπεινός, ή, όν, niedrig.
ταπεινόω, erniedrige, beeinträchtige.
τάπης, ητος, ὁ, Tapete, Decke.
ταράσσω, erschüttere, rege auf, beunruhige, P. schwanke.
ταραχή, ῆς, ἡ, Verwirrung, Unruhe.
ταριχεύω, balsamire, räuchere ein.
Ταρσός, οῦ, ἡ, St. in Cilicien.
τάσσω, ordne, bestimme, setze fest.
Ταυρομενείτης, ου, ὁ, E d. St. Tauromenium auf der Ostküste Siciliens.
ταῦρος, ου, ὁ, der Stier.
Ταῦρος, ου, ὁ, Gebirge in Kl. Asien.
ταφή, ῆς, ἡ, Bestattung.
τάφος, ου, ὁ, Grab, Begräbniß.
τάχος, ους, τό, Schnelligkeit.
ταχύς, εῖα, ύ, Adv. έως, schnell.
ταχυτής, ῆτος, ἡ, Schnelligkeit.
ταώς, ώ, ὁ, der Pfau.
τέ, Conj., und, — que; τέ — καί od. τέ — τέ, sowohl — als auch.
Τέγεα, ας, ἡ, St. in Arkadien.
Τειρεσίας, ου, ὁ, blinder Seher in Theben.
τειχίζω, ummauere.
τείχισις, εως, ἡ, Ummauerung.
τεῖχος, ους, τό, Mauer.
τεκμήριον, ου, τό, Zeichen, Anzeichen.
τέκνον, ου, τό, Kind.
τεκταίνω u. M., baue, zimmere.
τεκτονικός, ή, όν, zum Bauen geschickt, gehörig; — τέχνη, Baukunst.
τέλεος, 3 u. 2, vollkommen, reif.
τελεστήριον, ου, τό, 1) Einweihungsort, 2) Dankopfer.
τελετή, ῆς, ἡ, Weihe, bes. Pl. Mysterien, religiöse Gebräuche.
τελευταῖος, α, ον, der letzte; Neutr. st. Adv., zuletzt.
τελευτάω, sterbe.
τελευτή, ῆς, ἡ, Ende, Tod.
τελέω, vollende.
τελέως, Adv., vollständig, ganz.
τελματώδης, ες, sumpfig.
τέλος, ους, τό, 1) Ende, Adv. zuletzt; 2) Zoll, Gefälle.
τελώνης, ου, ὁ, Zollpächter.
τέμενος, ους, τό, Ort, Land, Hain, der e. Gottheit geweiht ist.
τέρας, ατος, τό, Wunder; Ungeheuer.
τέρπω, ergötze; M. mich.
τέρψις, εως, ἡ, Vergnügen.
τετράπηχυς, εως, 4 Ellen lang.
τέττιξ, ιγος, ὁ, Grille, Cikade.
τέχνασμα, ατος, τό, Kunstgriff, List, Ränke.
τέχνη, ης, ἡ, Kunst, Kunstfertigkeit.
Τηθύς, ύος, ἡ, e. Meergöttinn.
τήκω, schmelze; pf. 2, bin geschmolzen, zerflossen.
τηλικοῦτος, αύτη, οῦτο, ein solcher, so groß.
Τημένιον, ου, τό, Tempel des
Τήμενος, ου, ὁ, einer d. beiden Herakliden, unter deren Anfüh-

rung die Dorier in den Peloponnes einfielen.

τηνικαῦτα, Adv., damals, darauf.

τηρέω, beobachte, bewahre, sichere.

Τήρης, εω, ὁ, König in Thrazien.

Τιγράνης, ου, ὁ, König v. Armenien, Schwiegersohn des Mithridates.

Τίγρης, ητος, ὁ, Tigris, Fl.

τίθημι, setze, stelle, ordne.

τίκτω, bringe hervor.

τίλλω, rupfe, pflücke.

τιμάω, ehre, schätze.

τιμή, ῆς, ἡ, 1) Ehre, 2) Schätzung.

τιμήεις, εσσα, εν, geehrt.

τιμητικός, ή, όν, schätzbar; — κὴ ἀρχή, das Censoramt.

τίμιος, 3 u. 2, 1) geehrt, 2) theuer.

Τιμόθεος, ου, ὁ, Sohn des Conon, berühmter athen. Feldherr.

τιμωρέομαι, räche mich.

τιμωρία, ας, ἡ, Rache, Strafe.

τιμωρός, οῦ, ὁ, Rächer.

τινάσσω, bewege, schüttele.

Τίρυνς, θος, ἡ, St. in Argolis.

τίς; τί; Pron. interrog., wer? was?

τὶς, τὶ, Pron. indef., einer, irgend einer, irgend etwas; ein gewisser, mancher.

τιτρώσκω, verwunde.

τίω, τίνω, ehre, schätze; bezahle; δίκας, büße, M. räche.

Τμῶλος, ου, ὁ, Berg Lydiens.

τοιγαροῦν, darum also, doch also.

τοίνυν, also.

τοιόσδε, άδε, όνδε, ein solcher.

τοιοῦτος, αύτη, οῦτο (ν), ein solcher, talis, von der Art.

τόλμα, ης, ἡ, Muth, Wagniß.

τολμάω, wage, erkühne mich.

τόλμημα, ατος, τό, Unternehmung.

τολμηρός, ά, όν, verwegen, kühn.

τοξάρχης, ου, ὁ, Anführer der Bogenschützen.

τόξευμα, ατος, τό, Geschoß.

τοξεύω, schieße mit d. Bogen, erschieße.

τοξική, ῆς, ἡ (τέχνη), Kunst, mit d. Bogen zu schießen.

τοξότης, ου, ὁ, Bogenschütze.

τόπος, ου, ὁ, Ort, Raum.

τοσόσδε, ήδε, όνδε, so groß.

τοσοῦτον, Adv., so viel, so sehr.

τοσοῦτος, αύτη, οῦτον, so groß, viel.

τότε, Adv., damals, dann.

τράγος, ου, ὁ, der Bock.

τραγῳδία, ας, ἡ, Trauerspiel.

τραγῳδοποιός, οῦ, ὁ, Trauerspieldichter.

τράπεζα, ης, ἡ, Tisch.

τραῦμα, ατος, τό, Wunde.

Τραχίνιος, ου, ὁ, E. d. Landschaft Trachinia in Thessalien.

τραχύς, εῖα, ύ, rauh, hart.

τρεῖς, τρία, drei.

τρέπω, wende, M. wende mich.

τρέφω, ernähre.

τρέχω, laufe.

τριαινα, ης, ἡ, der Dreizack.

τριάκοντα, dreißig; οἱ — die sogenannten 30 Tyrannen in Athen.

τριακόντορος, ου, ἡ, ein dreißigruderer (Schiff).

τριβή, ῆς, ἡ, Zeit, Verzug.

τρίβω, reibe, zerreibe, mahle.

τρίβων, ωνος, ὁ, Mantel (alter).

τρίζω, zwitschere.

τριηραρχία, ας, ἡ, 1) Ausrüstung, 2) Leitung e. Triere.

τριήρης, ους, ἡ, Kriegsschiff.

Τρικάρανον, ου, τό, Tempel und Feste bei Phlius.

τριπάλαιστος, ον, drei Spannen lang.

τρίτος, η, ον, der dritte.

Τροιζήν, ῆνος, ἡ, St. in Argolis.

τρόπαιον, ου, τό, Siegeszeichen.

τρόπις, εως, ἡ, Schiffskiel.

τρόπος, ου, ὁ, 1) Art, Weise 2) Handlungsweise, Sitte, Charakter.

τροφή, ῆς, ἡ, Nahrung, Speise.

τρυφερός, ά, όν, schwelgerisch.

τρυφή, ῆς, ἡ, Schwelgerei.

τρυφητής, οῦ, ὁ, Schwelger.

Τρωϊκός, ή, όν, trojanisch; τὰ Τρωϊκά, die Zeiten des troj. Krieges.

τυγχάνω, c. G., treffe, erreiche; c. Partic. eben, gerade, ὁ τυχών, der erſte, beſte.
Τύλλος Ὁστίλλιος, ου, ὁ, Tullus Hoſtilius.
Τυνδάρεως, ω, ὁ, Tyndareus, Gemahl der Leda.
τύπτω, ſchlage, ſtoße.
τυραννεύω, c. G., bin Tyrann, Herrſcher; herrſche.
τυραννίς, ίδος, ἡ, Herrſchaft, Tyrannei.
Τύρος, ου, ἡ, St. in Phönizien.
Τυῤῥηνός, οῦ, ὁ, E. von Tyrrhenien oder Etrurien.
τυφλός, ή, όν, blind.
τυφλόω, mache blind.
τῦφος, ου, ὁ, Stolz, Anmaßung, Hochmuth.
τυφόω, mache ſtolz.
τύχη, ης, ἡ, Zufall, Schickſal; Glück; Unfall.

Ὑβρίζω, behandle übermüthig.
ὕβρις, εως, ἡ, Uebermuth, Frevel.
ὑβριστής, οῦ, ὁ, Frevler; Adj. frevelhaft, übermüthig.
ὑβριστικῶς, Adv., muthwillig.
ὑβριστός, ή, όν, 1) übermüthig behandelt, 2) übermüthig, frech, beſ. im Comp. u. Superl.
ὑγιαίνω, bin geſund, vernünftig; valeo.
ὑγιεια, ας, ἡ, Geſundheit.
ὑγιεινός, ή, όν, geſund.
ὑγιής, ές, geſund, unverdorben.
ὑγρός, ά, όν, naß, feucht.
Ὑδάσπης, ου, ὁ, Fl. in Indien.
ὕδρα, ας, ἡ, Waſſerſchlange.
ὑδραυλις, εως, ἡ, Waſſerorgel.
ὑδρεύομαι, hole Waſſer.
ὕδωρ, ὕδατος, τό, Waſſer.
υἱδοῦς, οῦ, ὁ, Enkel.
υἱεύς, έος u. ίος, οῦ, ὁ, Sohn.
ὑλακτέω, belle, belle an.
ὕλη, ης, ἡ, Wald.
Ὕλλος, ου, ὁ, Sohn des Herkules.
ὑμεῖς, ὦν, ihr, euer.
Ὑμηττός, οῦ, ὁ, Berg in Attika.
ὕμνος, ου, ὁ, Lobgeſang, Lied.
ὑπ-άγω, c. G., klage an.
ὑπαίθριος, ον, unter freiem Himmel.
ὑπ-ακούω, c. G. u. D., folge, gehorche, folge nach.
ὕπαρχος, ου, ὁ, Unterbefehlshaber.
ὑπ-άρχω, bin da, vorhanden, τινί, unterſtütze Jem.
ὑπασπιστής, οῦ, ὁ, Schildträger.
ὑπατεύω, bin Conſul.
ὕπατος, η, ον, der höchſte; S. Conſul.
ὑπ-είκω, gebe, ſtehe nach.
ὑπέκ-κειμαι, bin heimlich in Sicherheit gebracht.
ὑπεκ-τίθημι, lege nieder, berge.
ὑπεξαν-ίστημι, richte auf; M. erhebe mich von.
ὑπέρ, Praep. I. c. G., 1) loc.: über, oberhalb; 2) cauſ.: über = de, für; II. c. A., darüber hinaus.
ὑπερ-αγαπάω, liebe ſehr, halte hoch.
ὑπεράνω, Adv. c. G., oberhalb; γίγνομαι, bin erhaben über.
ὑπερ-ασπάζομαι, gewinne ſehr lieb.
ὑπερ-βαίνω, überſchreite, ſteige.
ὑπερ-βάλλω, werfe hinüber, überſchreite, übertreffe.
ὑπερβολή, ῆς, ἡ, Uebermaß; Uebergang.
ὑπέργηρως, ων, überalt, hochbejahrt.
ὑπερδέξιος, ον, höher gelegen, nach rechts hin.
ὑπερδια-τείνω, dehne zu weit aus. M. mache übermäßige Geberde.
ὑπερεκ-πλήττω, ſetze ſehr in Erſtaunen.
ὑπερ-ήδομαι, freue mich ſehr, außerordentlich.
ὑπερήφανος, ον, Adv. ως, ſtolz, übermüthig.
ὑπερ-θαυμάζω, wundere mich ſehr
Ὑπερίδης, ου, ὁ, att. Redner.
ὑπέρ-κειμαι, c. G., liege oberhalb.
ὑπέρογκος, ον, übermäßig.

ὕπερος, ὁ u. ὕπερον, ου, τό, Keule, Mörserkeule.
ὑπερ-οράω, c. G. u. A., überſehe, ſchätze gering.
ὑπέρπολυ, Adv., übermäßig, zuviel.
ὑπερύψηλος, ον, ſehr hoch.
ὑπερφυῶς, Adv, ſehr, übermäßig.
ὑπ-έχω, ertrage, erdulde, δίκας, leide, büße.
ὑπήκοος, ον, gehorſam, unterthänig; S. der Unterthan.
ὑπηρέτης, ου, ὁ, Diener.
ὑπηρετικός, ή, όν, zum Dienen, Helfen geſchickt; σκάφος, Hülfsboot.
ὑπ-ισχνέομαι, verſpreche.
ὕπνος, ου, ὁ, Schlaf.
ὑπό, Praep. I. c. G. von (α); aus; II. c. D. unter; III. c. A., 1) loc.: unter; 2) temp.: gegen, während.
ὑπο-βάλλω, lege, werfe unter.
ὑπο-γραμματεύω, bin ein Unterſchreiber.
ὑποδεής, ές, gering, nachſtehend.
ὑπο-δέχομαι, nehme an, auf.
ὑποδρομή, ῆς, ἡ, Zufluchtsort.
ὑπο-δύω u. M. c. A., unterziehe mich einer S.
ὑποζύγιον, ου, τό, Zugthier.
ὑπό-κειμαι, liege darunter.
ὑπο-κηρύττω, rufe aus.
ὑπόκομος, ου, ὁ, Miene.
ὑπο-λαμβάνω, nehme an, vermuthe.
ὑπο-λανθάνω, bin verborgen.
ὑπο-λέγω, ſetze hinzu.
ὑπο-λείπω, laſſe zurück, übrig.
ὑπο-μειδιάω, lächle.
ὑπο-μένω, ertrage, erdulde.
ὑπο-μιμνήσκω, erinnere.
ὑπόμνημα, ατος, τό, Denkmal.
ὑπο-νοέω, vermuthe.
ὑποπτεύω, argwöhne.
ὕποπτος, ον, 1) verdächtig, argwöhniſch.
ὑπο-στέλλω, ziehe ein; M. verſchweige, verheimliche.
ὑπ--στηρίζω, unterſtütze.
ὑπο-στρέφω, tr. u. intr. wende um, ziehe ab.
ὑπόσχεσις, εως, ἡ, Verſprechen.
ὑπο-τάσσω, ſtelle, ordne unter, unterwerfe.
ὑποτελής, ές, zinsbar.
ὑπο-τίθημι, ſetze unter; M. ἐλπίδα, mache Hoffnung.
ὑπο-τρέχω, flüchte mich unter.
ὑπουργέω, diene, leiſte Hülfe.
ὑποχείριος, α, ον, unterwürfig.
ὕποχος, ον, unterworfen.
ὑποψία, ας, ἡ, Verdacht.
Ὑρκανός, οῦ, ὁ, e. Hyrkanier (in Perſien).
ὑστερέω, c. G., komme zu ſpät, verſpäte.
ὕστερον, Adv., ſpäter, darauf.
ὑφ-αιρέω u. M., nehme heimlich weg.
ὑφαίνω, webe.
ὑφάντης, ου, ὁ, Weber.
ὑφ-ίημι, c. G., laſſe nach, ab.
ὑφ-ίστημι, tr. ſetze unter; intr. u. M., unterziehe mich e. Sache, übernehme.
ὑψηλός, ή, όν, hoch gelegen.
ὕψος, ους, τό, die Höhe.

Φάβιος, ου, ὁ, Fabius, römiſcher Eigenname; — Μάξιμος, berühmter Feldherr d. Römer.
φαιδρός, ά, όν, glänzend, hell, heiter, freudig.
φαίνω, zeige, zeige an; P. ſcheine, erſcheine.
φανερός, ά, όν, offenbar, deutlich; ἐν τῷ φανερῷ εἶναι, ſich öffentlich zeigen.
φαντασία, ας, ἡ, Erſcheinung.
φαρμακίς, ίδος, ἡ, Zauberinn.
φάρμακον, ου, τό, Mittel, Heilmittel; Gift.
Φαρσάλιος, ου, ὁ, E. d. St. Pharſalus in Theſſalien.
φάρυγξ, γγος, ἡ, Rachen, Schlund.
φασιανός, οῦ, ὁ, Faſan.
φάσκω, ſage, behaupte.
φαῦλος, η, ον, ſchlecht, gering.

Φειδίας, ου, ὁ, Phidias, berühmter Bildhauer aus Athen.
φείδομαι, c. G., schone, verschone.
Φεραί, ῶν, αἱ, St. in Thessalien. — αῖος, E. v. Pherä.
φέρω, trage, ertrage, führe; εἰς μέσον, gebe zum Besten; M. stürze, falle hinein.
φεύγω, fliehe, entgehe.
φηγός, οῦ, ἡ, Buche.
φήμη, ης, ἡ, Sage, Ruf.
φημί, sage.
φθάνω, komme zuvor; mit e. Part., früher, zuvor.
φθέγγομαι, rede, schreie, rufe; wiehere (v. Pferde).
Φθία, ας, ἡ, St. u. Land in Thessalien.
φθονέω, beneide.
φθόνος, ου, ὁ, Neid.
φιάλη, ης, ἡ, Trinkschaale.
φιλαλέξανδρος, ον, den Alexander liebend, Freund des A.
φιλανθρωπία, ας, ἡ, Menschenliebe = Freundlichkeit.
φιλάνθρωπος, ον, menschenfreundlich.
φίλεργος, ον, arbeitsam.
φιλέω, liebe; pflege zu —.
φιλία, ας, ἡ, Freundschaft.
φιλικός, ή, όν, Adv. ῶς, freundlich.
φίλιος, α, ον, freundlich, befreundet
φιλοβασιλεύς, έως, Königsfreund.
φιλόθηρος, ου, ὁ, Jagdfreund.
φιλοκερδής, ές, gewinnsüchtig.
Φιλοκτήτης, ου, ὁ, Philoktet, ein griech. Held.
φιλομαθής, ές, lern-, wißbegierig.
φιλόνεικος, ον, ehrgeizig; τὸ — der Ehrgeiz.
Φιλόξενος, ου, ὁ, griech. Dichter aus Cythera zur Zeit des Dionysius des ä.
φιλόξενος, ον, gastfreundlich.
φιλόπονος, ον, eifrig.
φίλος, η, ον, lieb, werth, befreundet; S. Freund.
φιλοσοφία, ας, ἡ, Weisheit, Philosophie.
φιλόσοφος, ου, ὁ, Denker, Weiser, Philosoph. Adj., verständig, angemessen.
φιλότεκνος, ον, kinderliebend.
φιλότεχνος, ον, kunstliebend, kunstgemäß.
φιλοτιμέομαι, bestrebe mich, suche etwas in.
φιλοτιμία, ας, ἡ, Ehrgeiz, Ehrliebe.
φιλότιμος, ον, ehrliebend.
φιλοφρονέομαι, behandle, nehme liebreich, freundlich auf.
φιλοφρόνως, Adv., freundlich.
φιλοφροσύνη, ης, ἡ, Verständigkeit.
φιλόφρων, ον, gütig, wohlgesinnt.
φιλοχρήματος, ον, habsüchtig.
Φινεύς, έως, ὁ, e. Seher.
Φλιάσιος, ου, ὁ, E. d. St. Φλιοῦς, οῦντος, ἡ, im Peloponnes.
φλόξ, γός, ἡ, Flamme.
φοβέω, erschrecke, M. fürchte mich.
φόβος, ου, ὁ, Furcht, Schrecken.
φοινίκεος, α, ον, purpurroth.
φοινικιστής, οῦ, ὁ, Purpurfärber (ein Amt am persischen Hofe).
φοινικός, ή, όν, punisch, phönizisch.
Φοίνιξ, κος, ὁ, E. v. Φοινίκη, ης, ἡ, Phönizien, Land in Asien.
φοίνιξ, κος, ὁ, Palmbaum, — σπάθη, Stil eines Palmzweiges.
φολκός, ή, όν, schielend.
φονεύς, έως, ὁ, Mörder.
φονεύω, ermorde, tödte.
φόνος, ου, ὁ, Mord, Ermordung.
φοξός, ή, όν, spitz, τὴν κεφαλήν, spitzköpfig.
φορέω, trage.
φόρμιγξ, γγος, ἡ, Harfe, Leier.
φόρος, ου, ὁ, Abgabe, Steuer.
φορτικός, ή, όν, lästig.
φορτίον, ου, τό, Last, Waare.
φράζω, sage, zeige an.
φράσσω, schließe ein, schirme.
φράτωρ, ορος, ὁ, Mitglied e. φράτρα, d. h. e. Unterabtheilung der φυλή, Stammgenosse.

φρέαρ, ατος, τό, Brunnen.
φρήν, φρενός, ἡ, Verstand, P. Gesinnung.
φρίσσω, entsetze; pf. 2. entsetze, fürchte mich, starre.
φρονέω, denke, μέγα, bin stolz, eingebildet.
φρόνημα, ατος, τό, Gedanke, Sinn; Verstand; Gesinnung, bes. edle G.
φρόνησις, εως, ἡ, Einsicht, Klugheit, Ueberlegung.
φρόνιμος, ον, verständig, klug.
φροντίζω, sorge, sinne auf, c. G.
φροντίς, ίδος, ἡ, Sorge.
φροῦδος, 2 u. 3, fort, auf u. davon; verloren; versagend.
φρουρά, ᾶς, ἡ, Besatzung, Wache.
φρουρέω, bewache.
φρούριον, ου, τό, 1) Besatzung, 2) Schloß, Kastell.
φρυγανιστήρ, ῆρος, ὁ, Holzfäller.
φρυγανισμός, οῦ, ὁ, Holzfällen.
Φρυγία, ας, ἡ, Phrygien, mitten in Kl. Asien; der E. Φρύξ, γός, ὁ.
Φρύγια, ων, τά, Ort in Attika, bei welchem zu Anf. des peloponnes. Krieges ein f. d. Athener ungünstiges Reitertreffen geliefert wurde.
φυγαδεύω, vertreibe, verbanne.
φυγάς, άδος, ὁ, Flüchtling.
φυγή, ῆς, ἡ, Flucht, Verbannung.
φυλακή, ῆς, ἡ, Wache, Schutz, Aufsicht.
φυλακτέος, α, ον, c. A., der behütet, bewacht werden muß.
φυλακτικός, ή, όν, wachsam.
φυλάσσω, wache, erhalte, bewahre, vertheidige; M. hüte mich.
Φυλή, ῆς, ἡ, fester Ort in Attika.
φυλλώδης, ες, belaubt.
φῦμα, ατος, τό, Gewächs, Geschwür.
φυσάω, blase, schnaube
φύσις, εως, ἡ, Natur, Charakter.
φυτεία, ας, ἡ, Anpflanzung.
φυτεύω, pflanze.
φυτόν, οῦ, τό, Pflanze, Gewächs.
φύω, tr. bringe hervor, mache; intr. wachse; pf. bin geworden; entstanden; διά τινων, stamme ab von Jem.
Φωκεύς, έως, ὁ, Phocenser, E. v. Φωκίς, ίδος, Landschaft in Mittelgriechenland.
Φωκίων, ωνος, ὁ, e. durch Redlichkeit u. Armuth, wie durch Einsicht, ausgezeichneter Feldherr d. Athener.
φωνή, ῆς, ἡ, die Stimme.
φωνήεις, εσσα, εν, tönend.

Χαβρίας, ου, ὁ, athen. Feldherr.
Χαιρεφῶν, ῶντος, ὁ, e. Freund des Sokrates.
χαίρω, c. D. od. Part., freue mich.
χαίτη, ης, ἡ, Haar.
χαλεπαίνω, bin unwillig.
χαλεπός, ή, όν, schwer, lästig, schwierig, beschwerlich.
χαλεπότης, ητος, ἡ, Strenge.
χάλκεος, α, ον, ehern, von Erz.
χαλκόπους, οδος, mit ehernen Füßen.
χαλκός, οῦ, ὁ, das Erz.
χαλκότυπος, ου, ὁ, Erzarbeiter, Schmid.
χαλκοχίτων, ωνος, mit eherner Rüstung, erzumschient.
χάραξ, κος, ὁ, Wall, Lagerwall.
χαρακτήρ, ῆρος, ὁ, das Eingegrabene, Merkmal, Kennzeichen, Charakter, Methode.
χαρίεις, εσσα, εν, anmuthig.
χάρις, ιτος, ἡ, Dank, Gefälligkeit, Wohlthat; Anmuth; N. pr. Göttinn, Charitinn.
χαριστήριον, ου, τό, Dankopfer.
χείλος, ους, τό, Lippe.
χειμάζω, setze der Kälte aus, belästige, P. erleide Kälte.
χειμερινός, ή, όν, winterlich.
χειμών, ῶνος, ὁ, Winter, Sturm.
χείρ, χειρός u. χερός, ἡ, Hand.
χειροήθης, ες, nachgiebig, zahm.
χειρόομαι, gewinne, unterwerfe.
Χείρων, ωνος, ὁ, ein Centaur.
χείρων, ον, schlechter.

χελιδών, όνος, ἡ, Schwalbe.
χέω, gieße, schütte aus.
χήν, χηνός, ὁ, Gans.
χθές, Adv., gestern.
χιλίαρχος, ου, ὁ, Chiliarch, Anführer v. 1000 Mann.
χιτών, ῶνος, ὁ, Unterkleid.
χιτωνίσκος, ου, ὁ, Unterkleid.
χιών, όνος, ἡ, Schnee.
χλαῖνα, ης, ἡ, Obergewand.
χλαμύδιον, ου, τό, kleiner Mantel.
χλαμύς, ύδος, ἡ, Gewand, Kriegskleid, Kriegsmantel.
χλευασμός, οῦ, ὁ, Spott, Hohn.
χλοάζω, blühe.
χοῖνιξ, ικος, ἡ, Getreidemaß = 2 sextarii.
Χολαργεύς, έως, ὁ, aus dem Gau Cholargos.
χολή, ῆς, ἡ, die Galle.
χόλος, ου, ὁ, der Zorn.
χορεύω, tanze.
χορηγία, ας, ἡ, Ausrüstung eines Chores, Choregie.
χόρος, ου, ὁ, Tanz, Reigen, Chor.
χράομαι, c. D., gebrauche, bediene mich, gehe um.
χράω, ertheile Orakel, befehle; M. frage um O.
χρεία, ας, ἡ, Bedürfniß; ἐν χρείᾳ εἶναί τινος, etwas nöthig haben.
χρεμετίζω, wiehere.
χρέος, ους, τό, Schuld, Noth; Pl. Schulden.
χρεωλυτέω, bezahle Schulden.
χρεών, τό, die Nothwendigkeit, Neutr. Part. Praep. von
χρή, man muß, es ist nöthig.
χρῄζω, wünsche.
χρῆμα, ατος, τό, Ding, Sache, Gestalt; Plur. Schätze, Geld.
χρηματίζομαι, erwerbe.
χρηματισμός, οῦ, ὁ, Erwerb.
χρηματιστής, οῦ, ὁ, Kaufmann; betriebsam, gelderwerbend.
χρήσιμος, 2 u. 3, nützlich, hülfreich.
χρησμός, οῦ, ὁ, Orakel, Spruch.
χρησμῳδέω, ertheile Orakel.
χρηστός, ή, όν, nützlich, brav, wacker.
χρίω, salbe, überziehe.
χρονίζω, bleibe zu lange.
χρονικός, ή, όν, zur Geschichte gehörig; τὸ — Geschichtsbuch, Chronik.
χρόνιος, α, ον, lange dauernd.
χρόνος, ου, ὁ, Zeit.
χρύσεος, α, ον, golden.
χρυσίον, ου, τό, Gold.
χρυσοειδής, ές, goldähnlich, goldgelb.
χρυσόμαλλος, ον, mit goldnem Fließe.
χρυσοχάλινος, ον, mit goldnem Zaume.
χρυσός, οῦ, ὁ, Gold.
χρῶμα, ατος, τό, Farbe.
χύτραι, ῶν, αἱ, Topfmarkt.
χωλός, ή, όν, lahm.
χώρα, ας, ἡ, Land.
Χωράσμιοι, οἱ, Volk in Asien.
χωρέω, gehe, eile; fasse.
χωρίον, ου, τό, Platz, Ort; befestigter Ort.
χωρίς, c. G., ohne, außer.
χῶρος, ου, ὁ, Ort, Raum, Gegend.

Ψάλλω, spiele (auf d. Cither).
ψαύω, berühre.
ψέγω, tadle.
ψεύδης, ὁ, ἡ, lügenhaft; S. der Lügner.
ψευδομάρτυρ, ρος, ὁ, falscher Zeuge.
ψευδομαρτυρία, ας, ἡ, falsches Zeugniß.
Ψευδόσμερδις, ιος, ὁ, falscher Smerdis.
ψεύδω, täusche. M. lüge, betrüge.
ψεύστης, ου, ὁ, Lügner.
ψηφίζομαι, beschließe, erkläre.
ψῆφος, ους, τό, Stimmtafel.
ψιλός, ή, όν, unbedeckt, leicht bewaffnet.
ψιμύθιον, ου, τό, Schminke.
ψόγος, ου, ὁ, Tadel.
ψύλλα, ης, ἡ, Floh.
ψυχή, ῆς, ἡ, Seele, Leben.
ψῦχος, ους, τό, Kälte, Frische.

ψυχρός, ά, όν, kalt.
ψύχω, kühle ab; M. mich.

Ὦ, Interj., o!
ὧδε, Adv., so, also, folgendermaßen.
ᾠδή, ῆς, ἡ, Gesang.
ὠθέω, stoße, treibe.
ὠκεανός, οῦ, ὁ, Ocean; N. e. Gottheit.
ὠκύς, εῖα, ύ, schnell.
ὠμοπλάτη, ης, ἡ, Schulterblatt.
ὦμος, ου, ὁ, Schulter.
ὠμότης, ητος, ἡ, Rohheit, Härte.
ὠνέομαι, kaufe.
ὠνή, ῆς, ἡ, der Kauf.
ὤνιος, α, ον, käuflich.
ὠόν, οῦ, τό, das Ei.
ὥρα, ας, ἡ, 1) Zeit, Jahreszeit; 2) Tageszeit, Stunde; 3) Jugend, Schönheit.
Ὧραι, ῶν, αἱ, Göttinnen der Jahreszeiten, Horen.
ὡραῖος, α, ον, blühend, reif, erwachsen.
Ὠρίων, ωνος, ὁ, Orion, ein durch jugendliche Schönheit ausgezeichneter trefflicher Jäger.
ὡς, I. Adv., wie, gleichwie, gleichsam; beim Superl. = ὅτι, soviel als möglich; II. Conj. als, wie, daß, damit.
ὥς = οὕτως, auf diese Weise, so.
ὥσπερ, Adv., wie, gleichwie.
ὥστε, Conj. c. Ind. od. Inf., sodaß.
Ὦστια, ας, ἡ u. Ὦστια, ων, τά, Ostia, Hafenstadt v. Rom.
ὠφέλεια, ας, ἡ, Nutzen, Hülfe, ὠφέλειαν πέμπειν, Hülfstruppen schicken.
ὠφελέω, c. A., helfe, nütze.
ὠφέλιμος, ον, nützlich, förderlich, behülflich.

Gedruckt bei C. Feister.

In demselben Verlage sind nachstehende Schriften erschienen:

Bock, J. H. D. (Lehrer der kaufm. Rechenkunst), Rechenbuch für Töchterschulen und als Leitfaden für Erzieherinnen, auch zum Selbstunterricht. 1838. gr. 8. 7½ Sgr. (6 gGr.)

Böhme, A. (Lehrer an der Friedrichsstädtischen Töchterschule in Berlin), Schreib-Lese-Fibel. 1841. kl. 8. cart. 5 Sgr. (4 gGr.)

Busch, Ferd. (Zeichenlehrer am Friedrich-Werdischen Gymnasium in Berlin), Das freie Handzeichnen nach Vorlegeblättern. I. Heft 10 Sgr. (8 gGr.)

— — II. Heft. 15 Sgr. (12 gGr.)

Deutsche Dramen, bearbeitet zum Uebersetzen ins Französische von Dr. Holzapfel. Erstes Heft: Göthe's Götz von Berlichingen. 1840. 8. geh. 12½ Sgr. (10 gGr.)

Elements de conversation. 1841. 12. cart. 3¾ Sgr. (3 gGr.)

Genesis. Hebräischer Text nebst einem nach den neuesten Hülfsmitteln bearbeiteten Commentar. Zum Handgebrauch für Theologie-Studirende. 1839. gr. 8. Masch-Vel.-Pap. 25 Sgr. (20 gGr.)

Hiob. Hebräischer Text nebst einem nach den neuesten Hülfsmitteln bearbeiteten Commentar, vorzugsweise für Theologie Studirende. 1839. gr. 8. 20 Sgr. (16 gG.)

Horn, Bibelgeschichtlicher Leitfaden zu J. C. G. Küster's 52 auserlesenen biblischen Erzählungen alten Testaments nach Hübner, für Volksschulen und ihre Lehrer zur Erleichterung dieses religiösen Schulunterrichts; auch bei und neben jedem andern bibelgeschichtlichen Handbuche zu gebrauchen. kl. 8. geh. 2½ Sgr. (2 gGr.)

Jesaïas. Hebräischer Text nebst einem nach den neuesten Hülfsmitteln bearbeiteten Commentar, vorzugsweise zum Handgebrauch für Theologie-Studirende. 1841. gr. 8. 1 Thlr.

Kozer, C., Rechenbuch, enthaltend methodisch geordnete Uebungen und Aufgaben für das mündliche und schriftliche Rechnen in höheren Töchterschulen und in den untern und mittleren Klassen höherer Knabenschulen. 1841. 8. 12½ Sgr. (10 gGr.)

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA

ROTANOX
oczyszczanie
VI 2009

KD.4728
nr inw. 6068